22.ULUSLARARASI PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK KONGRESİ

ÖZET KİTAPÇIĞI

KASIM 2021

TÜRK PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK DERNEĞİ

22th International Congress on Psychological Counseling and Guidance
22. Uluslararası Psikolojik DanıÇma ve Rehberlik Kongresi
PDRkongre20217-10 Ekim 2021**7-10 October 2021**

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

2021, TÜRK PDR DERNEĞĠ

Bu kitabın basım ve yayım hakları Türk PDR Derneği"ne aittir. Anılan kuruluşun izni olmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

TÜRK PDR Derneği Yayınları
Araştırma İnceleme

Editör:
Prof. Dr. Erdal HAMARTA

KASIM 2021

ISBN: 978-605-80653-6-9

KÜTÜPHANE BĠLGĠ KARTI
-Cataloging in Publication Data (CIP)
22. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi- Özet Kitabı

ĠletiĠim
Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Korkutreis Mah. Necatibey Cad. No:20/12 06590 Çankaya/Ankara
Telefon ve Fax: +90 312 430 36 74
E-posta: genelmerkez@pdr.org.tr
Internet: www.pdr.org.tr

KURULLAR

Onur Kurulu

Prof. Dr. Fethi Ahmet Polat - *MuĞ Alparslan Üniversitesi Rektörü*
Prof. Dr. Esin Kaya - *MuĞ Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı*

Kongre Başkanları

Uzm. Psk. Dan. Oğuz Özat - *Türk PDR Derneği Genel BaĞkanı*
Prof. Dr. Erdal Hamarta - *Türk PDR Derneği Yönetim Kurulu Üyesi*

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Mehmet Engin Deniz - *Türk PDR Derneği Yönetim Kurulu Üyesi*
Dr. Öğr. Üyesi Yunus Akan - *MuĞ Alparslan Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Zekeriya Çam - *MuĞ Alparslan Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Selami Kardaş - *MuĞ Alparslan Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Yavuz Koşan - *MuĞ Alparslan Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Murat Polat - *MuĞ Alparslan Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir Haktanır - *Necmettin Erbakan Üniversitesi*
Arş. Gör. Sedat Gelibolu - *MuĞ Alparslan Üniversitesi*
Psk. Dan. Mesut Yıldırım - *Türk PDR Derneği Yönetim Kurulu Üyesi*
Psk. Dan. Mustafa Kemer - *Türk PDR Derneği Yönetim Kurulu Üyesi*
Psk. Dan. Mehmet Boyraz - *Türk PDR Derneği Yönetim Kurulu Üyesi*
Psk. Dan. Mehmet Fatih Kılıç - *Türk PDR Derneği Yönetim Kurulu Üyesi*
Psk. Dan. Emrah Kaplan - *Türk PDR Derneği MuĞİl Temsilcisi*
Psk. Dan. Gamze Çakmak - *Türk PDR Derneği MuĞ İl Temsilciliği*
Psk. Dan. Mehmet Altunkum - *Türk PDR Derneği MuĞ İl Temsilciliği*
Psk. Dan. Ayhan Aydın - *Türk PDR Derneği MuĞİl Temsilciliği*
Psk. Dan. Tugay Toğrul - *Türk PDR Derneği MuĞİl Temsilciliği*

Kongre Sekreterya

Uzm.Psk.Dan.Ömer Faruk Akbulut - *Necmettin Erbakan Üniversitesi*
Öğr.Gör. Emirhan Aktaş - *Bayburt Üniversitesi*
Handan Altunbuker - *Türk PDR Derneği Genel Merkezi*
Psk. Dan. Sezer Çelik - *Türk PDR Derneği Genel Merkezi*
Psk. Dan. Şakir İpek - *Türk PDR Derneği Genel Merkezi*

Bilim Kurulu

Prof.Dr. Binnur Yeşilyaprak- Emekli Öğr. Üyesi
Prof.Dr. Emine Gül Kapçı Seyitoğlu- Emekli Öğr. Üyesi
Prof.Dr. Kurtman Ersanlı- Emekli Öğr. Üyesi
Prof.Dr. Oya Gülendam Ersever- Emekli Öğr. Üyesi
Prof.Dr. Songül Sonay Güçray- Emekli Öğr. Üyesi
Prof.Dr. Şermin Külahoğlu- Emekli Öğr. Üyesi
Prof.Dr. Yıldız Kuzgun- Emekli Öğr. Üyesi
Prof.Dr. Ziya Selçuk- Emekli Öğr. Üyesi
Prof.Dr. Ramiz Eliyev- Azerbaycan Dövlet Pedaqoji Üniversiteti- Azerbaycan
Prof.Dr. Müzeyyen Güler- Girne Amerikan Üniversitesi, KKTC
Prof. Dr. William C. Briddick South Dakota State University, ABD
Prof. Dr. Spencer G. Niles- William & Mary School of Education, ABD
Prof. Dr. Ronald G. Sultana- University of Malta, Malta
Prof. Dr. Hande Briddick- South Dakota State University, ABD
Prof. Dr. Fumin Fan- Tsinghua University, Çin
Prof. Dr. Dean Owen- METU Kuzey Kıbrıs Kampusu
Prof. Dr. Cecilia Essau -Roehampton Universitesi, İngiltere
Dr. Kadiyan Boobekova- Kırgızistan Türliye Manas Üniversitesi, Kırgızistan
Dr. Thseen Nazir- Hindistan
Dr. Sara LeBlanc- New Caladonia Universitesi, Kanada
Dr. Gülşah Kemer- Old Dominion University, ABD
Dr. Bradley T. Erford -Vanderbilt University, ABD
Doç.Dr. Nur Yeliz Gülcan- Girne Amerikan Üniversitesi, KKTC
Doç.Dr. Nalan Kazaz- Uluslararası Vizyon Üniversitesi, Makedonya
Doç.Dr. Müge Beidoğlu- Uluslararası Final Üniversitesi, KKTC
Doç.Dr. Aslı Bugay Tuna- METU Kuzey Kıbrıs Kampusu
Doç. Dr. Michael Brubaker -University of Cincinnati, ABD
Doç. Dr. Marina Panfilova-Moscow State Medical & Dental University, Rusya
Prof. Dr. Fidan Korkut Owen- Bahçeşehir Üniversitesi
Prof.Dr. Abdullah Işıklar - Bursa Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Ahmet Akın- İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof.Dr. Ahmet Ragıp Özpolat - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Prof.Dr. Ahmet Şirin- Marmara Üniversitesi
Prof.Dr. Ali Eryılmaz Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Alim Kaya- Doğu Akdeniz Üniversitesi
Prof.Dr. Asım Çivitci- Pamukkale Üniversitesi
Prof.Dr. Aslı Uz Baş -Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof.Dr. Asude Bilgin- Uludağ Üniversitesi
Prof.Dr. Aydoğan Aykut Ceyhan- Anadolu Üniversitesi
Prof.Dr. Ayhan Gürbüz Demir- Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Ayşe Esra Aslan- İstanbul Üniversitesi
Prof.Dr. Ayşe Rezan Çeçen Eroğul- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof.Dr. Ayşe Sibel Türküm- Anadolu Üniversitesi

Prof.Dr. Ayşin Satan - Marmara Üniversitesi
Prof.Dr. Aytaç Göğüş - İstanbul Okan Üniversitesi
Prof.Dr. Baki Duy - Anadolu Üniversitesi
Prof.Dr. Başaran Gençdoğan- Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Binnaz Kıran - Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Birol Alver - Kırıkkale Üniversitesi
Prof.Dr. Birsen Güzel -Marmara Üniversitesi
Prof.Dr. Burhan Çapri - Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Bülent Dilmaç- Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof.Dr. Bülent Gündüz - Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Cem Ali Gizir - Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Coşkun Arslan- Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof.Dr. Diğdem Müge Siyez- Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof.Dr. Dilek Yelda Kağnıcı - Ege Üniversitesi
Prof.Dr. Emel Ültanır- Ufuk Üniversitesi
Prof.Dr. Enver Sarı- Giresun Üniversitesi
Prof.Dr. Ercan Kocayörük - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof.Dr. Ercümend Ersanlı - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof.Dr. Erdal Hamarta -Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof.Dr. Erdinç Duru- Pamukkale Üniversitesi
Prof.Dr. Erkan Işık – İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof.Dr. Esra Ceyhan- Anadolu Üniversitesi
Prof.Dr. Fatma Ebru İkiz- Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof.Dr. Ferda Aysan- Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof.Dr. Feride Bacanlı - Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Figen Akça - Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof.Dr. Filiz Bilge -Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. Filiz Yurtal-Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Firdevs Savi Çakar - Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Prof.Dr. Fuat Tanhan - Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof.Dr. Fulya Cenkseven Önder - Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Fulya Şahin -Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Galip Yüksel -Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Gürhan Can- Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Prof.Dr. Halil Ekşi- Marmara Üniversitesi
Prof.Dr. Hasan Bozgeyikli Selçuk Üniversitesi
Prof.Dr. Hasan Yılmaz - Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof.Dr. Hatice Kumcağız - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof.Dr. Hayrettin Akyıldız- Pamukkale Üniversitesi
Prof.Dr. Hayriye Güzin Sübaşı -Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Hikmet Uğur -Öner Çankaya Üniversitesi
Prof.Dr. Hikmet Yazıcı -Trabzon Üniversitesi
Prof.Dr. Hülya Şahin Baltacı - Pamukkale Üniversitesi
Prof.Dr. İbrahim Kısaç- Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. İbrahim Yerlikaya - Adıyaman Üniversitesi
Prof.Dr. İbrahim Yıldırım- Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. İlhan Yalçın - Ankara Üniversitesi

Prof.Dr. Jale Eldeleklioğlu -Uludağ Üniversitesi
Prof.Dr. Kemal Öztemel - Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Mehmet Engin Deniz- Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Mehmet Gündoğdu Mersin Üniversitesi
Prof.Dr. Mehmet Güven- Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Mehmet Reşat Peker- Uludağ Üniversitesi
Prof.Dr. Melek Kalkan- Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof.Dr. Meral Atıcı -Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Metin Pişkin- Ankara Üniversitesi
Prof.Dr. Murat İskender - Sakarya Üniversitesi
Prof.Dr. Mustafa Kılıç- Ufuk Üniversitesi
Prof.Dr. Mustafa Koç- Sakarya Üniversitesi
Prof.Dr. Mustafa Kutlu -İnönü Üniversitesi
Prof.Dr. Mustafa Şahin- Trabzon Üniversitesi
Prof.Dr. Mücahit Dilekmen- Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Mücahit Kağan - Erzincan Üniversitesi
Prof.Dr. Müge Yılmaz - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Müge Yüksel - Marmara Üniversitesi
Prof.Dr. Nagihan Oğuz Duran - Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof.Dr. Nazmiye Çivitci- Pamukkale Üniversitesi
Prof.Dr. Necla Acun- Pamukkale Üniversitesi
Prof.Dr. Nergüz Bulut Serin -Lefke Avrupa Üniversitesi
Prof.Dr. Nermin Koruklu - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Prof.Dr. Nilüfer Havva Voltan Acar- TED Üniversitesi
Prof.Dr. Nilüfer Şehriban Özabacı -Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof.Dr. Nuray Taştan Akdemir - Kırıkkale Üniversitesi
Prof.Dr. Nurten Sargın Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof.Dr. Oya Güneri -Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Oya Özkardaş -İstanbul Ticaret Üniversitesi
Prof.Dr. Ömer Özyılmaz-İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof.Dr. Ömer Üre- Kıbrıs İlim Üniversitesi
Prof.Dr. Özcan Sezer - İnönü Üniversitesi
Prof.Dr. Özgür Erdur Baker- Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof.Dr. Özlem Karaırmak- Bahçeşehir Üniversitesi
Prof.Dr. Ragıp Özyürek- İstanbul Medipol Üniversitesi
Prof.Dr. Ramazan Arı- Selçuk Üniversitesi
Prof.Dr. Recep Cengiz Akçay - İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof.Dr. Rengin Karaca- Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof.Dr. Rezzan Gündoğdu - Aksaray Üniversitesi
Prof.Dr. Sefa Bulut- İbn Haldun Üniversitesi
Prof.Dr. Seher Balcı Çelik- Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof.Dr. Seher Sevim- Ankara Üniversitesi
Prof.Dr. Selahattin Avşaroğlu - Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof.Dr. Selahiddin Öğülmüş - Ankara Üniversitesi
Prof.Dr. Serap Nazlı - Ankara Üniversitesi
Prof.Dr. Serdar Erkan - Uluslararası Final Üniversitesi
Prof.Dr. Sevda Aslan - Kırıkkale Üniversitesi

Prof.Dr. Sırrı Akbaba - Üsküdar Üniversiyesi
Prof.Dr. Songül Tümkaya - Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Süleyman Doğan - Ege Üniversitesi
Prof.Dr. Şahin Kapıkıran - Pamukkale Üniversitesi
Prof.Dr. Şahin Kesici - Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof.Dr. Şerife Işık - Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Tahsin İlhan - Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof.Dr. Tarık Totan - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Prof.Dr. Tayfun Doğan - Üsküdar Üniversitesi
Prof.Dr. Tuncay Ayas - Sakarya Üniversitesi
Prof.Dr. Tuncay Ergene - Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. Turan Akbaş - Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Türkan Doğan - Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. Uğur Gürgan - Balıkesir Üniversitesi
Prof.Dr. Vesile Oktan - Trabzon Üniversitesi
Prof.Dr. Yasemin Yavuzer - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Prof.Dr. Yaşar Özbay - Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Prof.Dr. Yücel Öksüz - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof.Dr. Zeliha Traş - Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof.Dr. Zeynep Deniz Yöndem - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof.Dr. Zeynep Hamamcı - Gaziantep Üniversitesi
Prof.Dr. Zeynep Karataş - Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Prof.Dr.Hatice Demirbaş - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Tuğba Sarı - Akdeniz Üniversitesi
Doç.Dr. Adem Peker - Atatürk Üniversitesi
Doç.Dr. Ahmet Bedel - Maltepe Üniversitesi
Doç.Dr. Ahu Arıcıoğlu - Pamukkale Üniversitesi
Doç.Dr. Arif Özer - Hacettepe Üniversitesi
Doç.Dr. Arzu Taşdelen Karçkay - Akdeniz Üniversitesi
Doç.Dr. Aslı Taylı - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç.Dr. Aysel Çoban - Hacettepe Üniversitesi
Doç.Dr. Ayşe Esra İşmen Gazioğlu - İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Doç.Dr. Ayşe Sibel Demirtaş - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
Doç.Dr. Ayşenur Büyükgöze Kavas - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç.Dr. Berna Güloğlu - Bahçeşehir Üniversitesi
Doç.Dr. Dilek Gençtanırım Kurt - Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç.Dr. Durmuş Ümmet - Marmara Üniversitesi
Doç.Dr. Fahri Sezer - Balıkesir Üniversitesi
Doç.Dr. Fikret Gülaçtı - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Doç.Dr. Hüdayar Cıhan - Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç.Dr. İbrahim Keklik - Hacettepe Üniversitesi
Doç.Dr. İlkay Demir - İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Doç.Dr. İsmail Seçer - Atatürk Üniversitesi
Doç.Dr. Kemal Baytemir - Selçuk Üniversitesi
Doç.Dr. Mehmet Bilgin - Çukurova Üniversitesi
Doç.Dr. Mehmet Murat - Gaziantep Üniversitesi
Doç.Dr. Meliha Tuzgöl Dost - Hacettepe Üniversitesi

Doç.Dr. Mustafa Savcı - Fırat Üniversitesi
Doç.Dr. Mustafa Uslu - Akdeniz Üniversitesi
Doç.Dr. Müge Akbağ - Marmara Üniversitesi
Doç.Dr. Müge Çelik Örücü - TED Üniversitesi
Doç.Dr. Neslihan Karaman - Ankara Üniversitesi
Doç.Dr. Nursel Topkaya - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç.Dr. Ömer Karaman - Ordu Üniversitesi
Doç.Dr. Özlem Tagay - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doç.Dr. Pervin Nedim Bal - Beykent Üniversitesi
Doç.Dr. Rahşan Siviş Çetinkaya - Bursa Uludağ Üniversitesi
Doç.Dr. Ramin Aliyev - Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Doç.Dr. Sakine Gülfem Çakır Çelebi - Akdeniz Üniversitesi
Doç.Dr. Seval Erden Çınar - Marmara Üniversitesi
Doç.Dr. Seydi Ahmet Satıcı - Artvin Çoruh Üniversitesi
Doç.Dr. Sinem Tarhan - Bartın Üniversitesi
Doç.Dr. Taşkın Yıldırım - İnönü Üniversitesi
Doç.Dr. Yemliha Coşkun - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Doç.Dr. Yener Özen - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Doç.Dr. Zeynep Cihangir Çankaya - Ege Üniversitesi
Doç.Dr. Zeynep Sümer - Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç.Dr. Zülal Erkan - Mersin Üniversitesi
Dr. Abdullah Nuri Dicle - Sinop Üniversitesi
Dr. Ahmet Erdem - Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Ali Çekiç - Gaziantep Üniversitesi
Dr. Ali Karababa - Uşak Üniversitesi
Dr. Arslan Bayram - Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr. Ayşe Atlas Bogenç - Biruni Üniversitesi
Dr. Bilal Kalkan - Adıyaman Üniversitesi
Dr. Çiğdem Yavuz Güler - Üsküdar Üniversitesi
Dr. Esat Şanlı - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Ezgi Toplu Demirtaş - MEF Üniversitesi
Dr. Fikriye Alkım Arı - Hacı Bektaş-ı Veli Üniversitesi
Dr. Habib Hamurcu - Erciyes Üniversitesi
Dr. Halim Sarıcaoğlu - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. İbrahim Demirci - Sinop Üniversitesi
Dr. İclal Can- Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Dr. İdris Kaya - Gaziantep Üniversitesi
Dr. İsmail Yelpaze - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Dr. İsmet Koç - Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Leyla Ercan - Gazi Üniversitesi
Dr. M. Onur Cesur - Maltepe Üniversitesi
Dr. Meryem Demir Güdül - İstanbul Kültür Üniversitesi
Dr. Meryem Vural Batık - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Muhammet Übeydullah Öztabak - Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Dr. Mustafa Eşkisu - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Dr. Osman Nejat Akfırat - Kocaeli Üniversitesi
Dr. Oya Onat Kocabıyık - Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

Dr. Önder Baltacı - Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Dr. Rumeysa Hoşoğlu - Kapadokya Üniversitesi
Dr. Şule Baştemur - Ordu Üniversitesi
Dr. Tuğba Seda Çolak - Düzce Üniversitesi
Dr. Yıldız Öztan Ulusoy - Kocaeli Üniversitesi
Dr. Yunus Akan - Muş Alparslan Üniversitesi
Dr. Yüksel Çırak - İnönü Üniversitesi
Dr. Zekeriya Çam - Muş Alpaslan Üniversitesi

*** Düzenleme Kurulu üyeleri akademik unvan ve isme göre alfabetik olarak sıralanmıştır**.

Bildiri No: PDR2021.000509 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArÇ. Gör. ArifArslan, Hacettepe Üniversitesi*

Effect of Stress Coping Program Based on Solution-Focused Brief Therapy based Group Counseling on the Stress Levels of Students Who Are Preparing for University Entrance Exam

In the 21st century, preventive and interfering psychological counseling is among the important responsibilities of school counselors. When COVID-19 pandemic is included in adolescence period and the preparation process for YKS, the fact that school counselors conduct intervention programs in this process for the students with high stress levels will prevent psychological disorders that may arise. Accordingly, the aim of this study is to examine the effect of stress coping program based on solution-focused brief therapy based group counseling on the stress levels of students who are preparing for University Entrance Exam (YKS) during COVID-19 pandemic. This study is an experimental study based on the one-group pretest-posttest design. In this direction, 12th grade students who will take YKS in 2021-2021 academic year were assigned to the experimental group. The experimental group consists of 6 people, 5 female and 1 male students. Solution-Focused Brief Therapy based group counseling process was conducted with the students in the experimental group, which lasted for 8 weeks. Kolmogorov-Smirnov Analysis was performed to test whether the data set meets normality assumption. As a result of the analysis, it can be seen that Kolmogorov-Smirnov values of pretest ($D6$=.183, p> .05) and posttest ($D6$=.252, p>.05) data are statistically non-significant. It can also be seen that Shapiro-Wilk values are statistically non-significant. Accordingly, obtained data were analyzed with Paired Sample T-Test in SPSS. As a result of the analysis, posttest stress mean score of the experimental group is significantly different from the pretest stress mean score ($t5$=3.46, p<.05). It is seen that the posttest stress mean score (M=3.03) of the experimental group is lower than the pretest stress mean score (M=3.63). When the effect size was calculated, the r value was found as .83, indicating high effect size. In this regard, it can be said that solution-focused brief therapy based group counseling is efficient in reducing stress levels of the students preparing for YKS. During the conduct of this study, some limitations have arisen. The first limitation of the study is that one-group pretest-posttest experimental design was used. As we could not reach sufficient number of students to form a control group, we chose to use this design. However, since there is no control group in this design, it is not possible to say for certain whether the change in the experimental group resulted from the interfering program. In other words, it becomes difficult to control the threats to internal validity. Accordingly, using control and placebo groups as well as experimental group in future studies will minimize internal validity threats that may involve in the study. Another limitation of the study is loss of subjects within the process. Although group counseling started with 11 students, 5 participants left the therapy for a variety of reasons and the process continued with 6 students. Loss of subjects is also a threat to internal validity. In this direction, stress mean scores of the students in the experimental group and the ones who left were compared. As a result of the analysis, it was seen that there was no significant difference between the stress mean score (M=2.86) of the experimental group and the stress mean score (M=2.76) of the students who left the process ($t9$=.985, p>.05). In conclusion, COVID-19 pandemic was also added to important stressors experienced by high school students, alongside being in developmental period and the preparation process for university entrance exam. The fact that school counselors determine stress levels of students in such crisis situations and conduct intervention programs for

reducing their stress levels will prevent many mental disorders from developing. Indeed, group counseling program prepared within the scope of this study to reduce stress levels of 12th grade students will be a source that school counselors can use for this purpose.

Keywords: *Stress, Anxiety, Exam, Higher Education, Secondary Education*

Çözüm Odaklı Kısa Süreli Grupla Psikolojik DanıĞmaya Dayalı Stresle BaĞaÇıkma Programının Yükseköğretim Kurumları Sınavına Hazırlanan Öğrencilerin Stres Düzeylerine Etkisi

21. yüzyılda önleyici ve müdahale edici psikolojik danışmanlık okul psikolojik danışmanlarının önemli sorumlulukları arasındadır. Ergenlik dönemi ve YKS'ye hazırlık sürecine COVID-19 salgını da eklenince okul psikolojik danışmanlarının bu süreçte stres düzeyi yüksek öğrencilere yönelik müdahale programları uygulamaları, ortaya çıkabilecek birçok ruhsal bozukluğu önleyecektir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, COVID-19 salgınında çözüm odaklı kısa süreli grupla psikolojik danışmaya dayalı stresle başa çıkma programının Yükseköğretim Kurumları Sınavına (YKS) hazırlanan öğrencilerin stres düzeylerine etkisini incelemektir. Çalışma tek grup ön test son test desene dayalı deneysel bir çalışmadır. Bu doğrulta 2020-2021 eğitim ve öğretim yılında YKS'ye girecek olan 12. sınıf öğrencileri deney grubuna atanmıştır. Altı kişiden oluşan deney grubunda 5 kadın, 1 erkek öğrenci bulunmaktadır. Deney grubundaki öğrencilerle 8 hafta süren Çözüm Odaklı Kısa Süreli yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışma süreci yürütülmüştür. Veri setinin normallik varsayımını karşılayıp karşılamadığını test etmek için Kolmogorov-Smirnov analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda ön test ($D6$=.183, p> .05) ve son test ($D6$=.252, p>.05) verilerine ait Kolmogorov-Smirnov değerlerinin istatiksel olarak anlamsız olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen veriler SPSS programında bağımlı gruplar için T-Testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda deney grubunun son test stres puan ortalaması ön test stres puan ortalamasından anlamlı olarak farklıdır ($t5$=3.46, p<.05). Deney grubunun son test stres puan ortalamasının (M=3.03) ön test stres puan ortalamasından (M=3.63) daha düşük olduğu görülmektedir. Etki büyüklüğü hesaplandığında r değerinin .83 olduğu bulunmuştur ve bu da yüksek etki büyüklüğünü göstermektedir. Bu bağlamda uygulanan çözüm odaklı kısa süreli yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışmanın YKS'ye hazırlanan öğrencilerin stres düzeylerini düşürmede etkili olduğu söylenebilir. Bu çalışmanın yürütülmesi sırasında bazı sınırlılıklar ortaya çıkmıştır. Çalışmanın sınırlılıklardan ilki tek grup ön test son test deneysel desenin kullanılmasıdır. Kontrol grubunu oluşturmak için yeterli sayıda öğrenciye ulaşılamadığı için bu desenin kullanılması tercih edilmiştir. Ancak bu desende kontrol grubu olmadığı için deney grubundaki değişimin uygulanan müdahale programından kaynaklanıp kaynaklanmadığını kesin olarak söylemek mümkün değildir. Başka bir deyişle iç geçerlik tehditlerini kontrol etmek zorlaşmaktadır. Bu doğrultuda yapılacak sonraki çalışmalarda deney grubunun yanı sıra kontrol ve plasebo gruplarının da kullanılması çalışmaya karışabilecek iç geçerlik tehditlerini minimize edecektir. Çalışmanın bir diğer sınırlılığı süreç içerisindeki denek kaybıdır. 11 öğrenciyle grupla psikolojik danışmaya başlanmasına rağmen 5 üye çeşitli nedenlerle grupla psikolojik danışmadan ayrılmıştır ve süreç 6 öğrenci ile yürütülmüştür. Denek kaybı da bir iç geçerlilik tehdididir. Bu doğrultuda deney grubundaki öğrenciler ile süreçten ayrılan öğrencilerin stres puan ortalamaları karşılaştırılmıştır. Yapılan analiz sonucunda deney grubunun stres puan ortalaması (M=2.86) ile süreçten ayrılan öğrencilerin stres puan ortalaması (M=2.76) arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($t9$=.985, p>.05). Sonuç olarak ortaöğretim öğrencileri için içinde bulundukları gelişim dönemi, üniversite sınavına hazırlık süreci gibi önemli stresörlere bir de COVID-19 salgını eklenmiştir. Okul psikolojik danışmanlarının bu

tür kriz durumlarında öğrencilerin stres düzeylerini belirlemeleri ve stres düzeylerini azaltmaya yönelik müdahale programları uygulamaları birçok ruhsal bozukluğun ortaya çıkmasını önleyecektir. Nitekim bu çalışma kapsamında 12. sınıf öğrencilerinin stres düzeylerini azaltmaya yönelik hazırlanan grupla psikolojik danışma programı bu doğrultuda okul psikolojik danışmanlarının kullanabilecekleri bir kaynak olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Stres, Kaygı, Sınav, Yükseköğretim, Ortaöğretim*

Bildiri No: PDR2021.000510 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
Uzm. Psk. Danışman Asım Ervasa, Erbaa Merkez Anadolu Lisesi

Research of Secondary Students' Metaphorical Perceptions Regarding Distance Education

He aim of this research is to observe the images and perceptions of secondary school students attending different types of schools about the distance education process, which had to be applied by dint of the Covid-19 pandemic. The images and perceptions of secondary school students towards distance education were analyzed by metaphor analysis that used qualitative phenomenology method. The research data were collected through an online questionnaire which was created via a semi-structured open-ended question form.The study group of this research is accounted for 126 high school students that are attending different school types in the district in the 2020-2021 academic year.Content analysis was performed by carrying out the stages of screening, coding and grouping of the survey data.87 different metaphors developed by 126 students taking place in the research that regards the concept of distance education were collected in 13 themes.These 13 themes are divided into 2 categories, 6 positive and 7 negative. The themes of "individual difference", "flexibility", "different learning environment", "useful", "opportunity" and "need" in the positive metaphor group for distance education, and "uncertainty", "uselessness", "inequality of opportunity" in the negative metaphor group. , "lack of communication", "inefficiency", "incompetence" and "difficult access" themes emerged.
At the end of the research, the most common metaphors linked to distance education are "school", "open education", "youtube", "medicine", "life", "food" and "star". In the positive metaphor group for distance education, in which the students developed metaphors the most in the theme of "different learning environment" and "opportunity", and in the negative metaphor group the most in the theme of "inefficiency" and "insufficiency". It has been examined that the metaphorical perceptions of the participants towards distance education did not differ in terms of gender, class level, sleep, sports, access to technological tools, access to the internet, and negative metaphors were more prevalent. It has been detected that Anatolian High School, Science High School and Imam-Hatip High School students had more negative metaphorical perceptions about distance education, while Vocational High School students had more positive metaphorical perceptions about distance education. Furthermore, It is still recommended that the research be carried out again by determining different sample groups.

Keywords: *Distance Education, Metaphor, Secondary Education*

Ortaöğretim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi

Araştırmanın amacı farklı okul türlerine devam eden ortaöğrenim öğrencilerin covid-19 pandemisi nedeniyle uygulanmak zorunda kalınan uzaktan eğitim süreci hakkındaki imge ve algılarını incelemektir. Ortaöğrenim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları nitel olgu bilim (fenomenoloji) yöntem kullanılarak metafor analiziyle incelemiştir. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış açık uçlu soru formu aracılığıyla çevrimiçi oluşturulan anket üzerinden toplanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu 2020-2021 öğretim yılında öğrenimine ilçede farklı okul türlerine devam eden 126 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Anket verileri eleme, kodlama ve gruplama aşamalarını uygulanarak içerik analizi yapılmıştır. Araştırmaya katılan 126 öğrencinin uzaktan eğitim kavramına ilişkin geliştirdikleri 87 farklı metafor

toplam 13 temada toplanmıştır. Bu 13 tema 6 olumlu ve 7 olumsuz olarak 2 kategoriye ayrılmıştır. Uzaktan eğitime ilişkin olumlu metafor grubunda “bireysel farklılık”, “esneklik”, “farklı öğrenme ortamı”, “faydalı”, “fırsat” ve “ihtiyaç” temaları, olumsuz metafor grubunda ise “belirsizlik”, “faydasızlık”, “fırsat eşitsizliği”, “iletişimsizlik”, “verimsizlik”, “yetersizlik” ve “zor erişim” temaları ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda uzaktan eğitime ilişkin en fazla oluşturulan metafor sırayla “okul”, “açıköğretim”, “youtube”, “ilaç”, “hayat”, “yemek” ve “yıldız”“dır. Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik olumlu metafor grubunda en fazla “farklı öğrenme ortamı” ve “fırsat” temasında, olumsuz metafor grubunda ise en fazla “verimsizlik” ve “yetersizlik” temasında metafor geliştirmiştir. Katılımcıların uzaktan eğitim yönelik metaforik algılarının cinsiyete, sınıf düzeyine, uyku, spor yapma, teknolojik aletlere erişim, internete erişim durumuna göre farklılaşmadığı ve olumsuz metaforların daha fazla olduğu görülmüştür. Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin olumsuz metaforik algıları daha fazla olduğu, Meslek Lisesi öğrencilerinin ise uzaktan eğitime ilişkin daha fazla olumlu metaforik algılarının olduğu bulunmuştur. Yapılan araştırmanın farklı örneklem grupları belirlenerek tekrar gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Uzaktan Eğitim, Metafor, Ortaöğrenim*

Bildiri No: PDR2021.000514 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Özge Canoğulları, Milli Eğitim Bakanlığı*

Investigation of Internet Addiction Prevention Programs in Turkey and Abroad

The internet, known for making our lives easier today; It is used for many purposes such as communication, communication, research, following the agenda, meeting new people, spending free time, playing games, listening to music. The internet, which is used in accordance with its purpose and consciously, provides many benefits for people. However, unconscious, uncontrolled and excessive use of the internet causes some problems, especially addiction, and this situation is defined as internet addiction in the literature. Although there are many studies on internet addiction, which is seen as one of the important problems today, it is noteworthy that there are fewer publications on the prevention of internet addiction. For this reason, the aim of the study is to compile and present the published studies on what internet addiction is and how it is diagnosed and to provide a systematic review of the studies on the prevention of internet addiction. First of all, the original articles of researchers working on this subject are presented by examining what internet addiction is. Then, the criteria and developed scales for the diagnosis of internet addiction are summarized. Studies on the prevention of internet addiction have been examined under two headings, in Turkey and abroad. Studies conducted abroad were examined using EBSCO, ProQuest Central, ResearchGate, Web of Science and Google Scholar databases, and 10 articles were selected among 25 articles that explained prevention programs in more detail. Studies conducted in Turkey were scanned using YÖK Thesis, Google Scholar and ResearchGate databases, and 10 research articles and postgraduate theses, which readers can access and examine more easily, were preferred out of 20 researches on this subject. By examining the contents of the selected studies, the thematic areas were revealed and the studies were summarized in this direction. These thematic areas were examined in terms of which group the study was targeting, what kind of research design was adopted, the characteristics of the prevention programs and the effectiveness of the programs. As a result, it was seen that the examined programs were mostly developed on adolescent students and were effective in preventing internet addiction. It has been found that especially the trainings given to the family and the child are more effective in preventing internet addiction. However, it is noteworthy that there is a need for more research on internet addiction prevention programs in the literature. There is a need for the introduction and implementation of new interventions for different at-risk populations, well-designed research, and publication of data on the effectiveness of these interventions. Developing preventive interventions should primarily target children and adolescents at risk of internet addiction, as well as parents and teachers. Newly designed interventions that focus on Internet addiction should be rigorously evaluated and their results should be published.

Keywords: *internet addiction, problematic internet use, prevention programs, psycho-education*

Yurtdışında ve Türkiye'de Yapılan İnternet Bağımlılığını Önleme Programlarının İncelenmesi

Günümüzde hayatımızı kolaylaştırması yönüyle bilinen internet; iletişim, haberleşme, araştırma, gündemi takip etme, yeni insanlarla tanışma, boş zaman değerlendirme, oyun oynama, müzik dinleme gibi birçok amaçla kullanılmaktadır. Amacına uygun biçimde ve bilinçli olarak kullanılan internet, insanlar için birçok fayda sağlamaktadır. Bununla birlikte internetin bilinçsiz, kontrolsüz ve aşırı kullanılması başta bağımlılık olmak üzere birtakım problemlere de sebebiyet vermekte ve bu durum literatürde internet bağımlılığı olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde önemli sorunlardan biri olarak görülen internet bağımlılığı ile ilgili çok sayıda araştırma olduğu halde internet bağımlılığının önlenmesine ilişkin yayınların daha az olduğu dikkat çekmektedir. Bu sebeple çalışmanın amacı internet bağımlılığının ne olduğu, nasıl tanılandığı konusunda yayınlanan çalışmaları derleyerek okuyucuya sunmak ve internet bağımlılığının önlenmesi konusunda yapılan çalışmaların sistematik olarak gözden geçirilmesini sağlamaktır. İlk olarak internet bağımlılığının ne olduğu bu konuda çalışma yapan araştırmacıların orijinal makaleleri incelenerek sunulmuştur. Daha sonra internet bağımlılığının tanılanması konusunda belirlenen kriterlerin ve geliştirilen ölçeklerin neler olduğu özetlenmiştir. İnternet bağımlılığının önlenmesi konusunda yapılan çalışmalar ise yurtdışında ve Türkiye'de olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir. Yurtdışında yapılan çalışmalar EBSCO, ProQuest Central, ResearchGate, Web of Science ve Google Scholar veri tabanları kullanılarak incelenmiş ve 25 makale arasından önleme programlarının daha ayrıntılı anlatıldığı 10 makale seçilmiştir. Türkiye'de yapılan çalışmalar ise YÖK Tez, Google Akademik ve ResearchGate veri tabanları kullanılarak taranmış ve bu konuda yapılan 20 araştırmadan okuyucuların daha kolay ulaşıp inceleyebileceği 10 araştırma makalesi ve lisansüstü tezi tercih edilmiştir. Seçilen araştırmaların içerikleri incelenerek tematik alanları ortaya çıkarılmış ve bu doğrultuda çalışmalar özetlenmiştir. Bu tematik alanlar çalışmanın hangi grubu hedeflediği, nasıl bir araştırma deseninin benimsendiği, önleme programlarının özellikleri ve programların etkililiği üzerinden incelenmiştir. Sonuç olarak incelenen programların daha çok ergenlik yaşındaki öğrenciler üzerinde geliştirildiği ve internet bağımlılığını önlemede etkili olduğu görülmüştür. Özellikle aileye ve çocuğa birlikte verilen eğitimlerin internet bağımlılığının önlenmesinde daha etkili olduğu bulunmuştur. Fakat internet bağımlılığını önleme programlarının literatürde daha fazla araştırılmasına ihtiyaç duyulduğu da dikkat çekmektedir. Farklı risk altındaki popülasyonlar için yeni müdahalelerin tanıtılmasına ve uygulanmasına, iyi tasarlanmış araştırmalar yapılmasına ve bu müdahalelerin etkinliğine ilişkin verilerin yayınlanmasına ihtiyaç olduğu göze çarpmaktadır. Önleyici müdahaleler geliştirmek, öncelikle internet bağımlılığı riski altındaki çocukları ve ergenleri, aynı zamanda ebeveynleri ve öğretmenleri hedef almalıdır. İnternet bağımlılığına odaklanan yeni tasarlanmış müdahaleler titizlikle değerlendirilmeli ve sonuçları yayınlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *internet bağımlılığı, problemli internet kullanımı, önleme programları, psiko-eğitim*

Bildiri No: PDR2021.000515 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Öğr. Gör. Dr. Yasin Yılmaz, Mustafa Kemal Üniversitesi, *Dr. Özge Canoğulları, Milli Eğitim Bakanlığı, Prof. Dr. Fulya Cenkseven Önder, Çukurova Üniversitesi*

The Role Of Social Media Use, Virtual Environmental Loneliness And Social Emotional Loneliness In Prediction Of Internet Addiction

Technology in almost every aspect of our lives is an important part of our lives. Today, due to the convenience and affordability of the internet, the internet has gained widespread use in all aspects. With the increase in the use of the Internet, the use of social media is also increasing. Young people who spend a long time on social media may start to feel emotionally and socially lonely over time, as their relationships in real life will remain superficial. When this loneliness situation is transferred to the virtual environment, they may experience the situation we call virtual environment loneliness. For this reason, within the scope of the study, it was aimed to examine the relationship between internet addiction, social media use, virtual environment loneliness and social emotional loneliness of individuals in young adulthood. The research is evaluated as a descriptive study in the relational survey model. In the study, the research group was formed by using the easily accessible sampling method, wh ch s one of the non-random sampl ng methods. In th s context, 302 students aged between 18 and 27 (x=21.80) study ng n d fferent departments at Hatay Mustafa Kemal Un vers ty (n=193) and Çukurova University (n=109) Faculty of Education were reached. Of the students, 224 (74.2%) were female and 78 (25.8%) were male. Internet Addiction Scale (Hahn & Jerusalem, 2001), Social Media Usage Scale (Deniz & Tutgun-Ünal, 2019), Virtual Environment Loneliness Scale (Korkmaz, Usta & Kurt, 2014) and Social Emotional Loneliness Scale for Adults (DiTommaso, Brannen and Best, 2004) were used as a data collection tools. Research data were collected electronically after obtaining necessary permissions. In the analysis of the data; The t-test was used to determine the relationships between the scores of the students on the internet addiction scale, social emotional loneliness scale, virtual environment loneliness scale and social media usage scale subscales and gender variable. Since the data showed normal distribution, stepwise regression analysis was used to determine how much of the variance of social emotional loneliness, virtual environment loneliness and social media use could explain the variance of internet addiction.
As a result of the research, it was found that there was no gender-related differentiation between the variables of internet addiction, social media use competence sub-dimension and virtual environment loneliness and virtual loneliness sub-dimension. In the study, it was found that there was a significant difference between the variables of virtual environment loneliness, virtual sharing sub-dimension and social emotional loneliness (sub-dimensions of loneliness in virtual relationships and emotional relationships) depending on gender (males are more common than female students). It was observed that social media use (continuity and competence), virtual sharing, virtual loneliness, loneliness in social relationships and loneliness in emotional relationships were predictive variables of internet addiction and predicted internet addiction by 54%. The research findings were discussed in line with the relevant literature and suggestions were presented.

Keywords: *internet addiction, social media use, virtual environmental loneliness, social emotional loneliness*

İnternet Bağımlılığını Yordamada Sosyal Medya Kullanımının, Sanal Ortam Yalnızlığının ve Sosyal Duygusal Yalnızlığın Rolü

Hayatımızın hemen hemen her alanında yer alan teknoloji yaşamımızın önemli bir parçası halindedir. Günümüzde internetin sağladığı kolaylık ve ekonomiklik nedeniyle, internet her yönüyle yaygın kullanım kazanmıştır. İnternet kullanımının artması ile birlikte sosyal medya kullanımı da artmaktadır. Sosyal medyada uzun süre vakit geçiren gençler, gerçek hayatta kurduğu ilişkiler yüzeysel kalacağından dolayı zamanla duygusal ve sosyal yönden yalnızlık hissetmeye başlayabilirler. Bu yalnızlık durumu sanal ortama da taşındığı zaman sanal ortam yalnızlığı dediğimiz durumu deneyimleyebilirler. Bu sebeple çalışma kapsamında genç yetişkinlik dönemindeki bireylerin internet bağımlılığı ile sosyal medya kullanımları, sanal ortam yalnızlığı ve sosyal duygusal yalnızlıkları arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışma olarak değerlendirilmektedir. Çalışmada seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılarak araştırma grubu oluşturulmuştur. Bu kapsamda Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi (n=193) ve Çukurova Üniversitesi (n=109) Eğitim Fakültesi‟nde farklı bölümlerde öğren m gören, yaşları 18 le 27 arasında değ şen (x=21.80) 302 öğrenc ye ulaşılmıştır. Öğrencilerin 224‟ü (%74.2) kız ve 78‟i (%25.8) erkektir. Veri toplama aracı olarak İnternet Bağımlılığı Ölçeği (Hahn ve Jerusalem, 2001), Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği (Deniz ve Tutgun-Ünal, 2019), Sanal Ortam Yalnızlık Ölçeği (Korkmaz, Usta ve Kurt, 2014) ve Yetişkinler için Sosyal Duygusal Yalnızlık Ölçeği (DiTommaso, Brannen ve Best, 2004) kullanılmıştır. Araştırma verileri gerekli izinler alındıktan sonra elektronik ortamda toplanmıştır. Verilerin analizde; öğrencilerin internet bağımlığı ölçeği, sosyal duygusal yalnızlık ölçeği, sanal ortam yalnızlık ölçeği ve sosyal medya kullanım ölçeği alt ölçeklerinden aldıkları puanları ile cinsiyet değişkeni arasındaki ilişkileri saptamak için t testi; verilerin normal dağılım sergilediği için sosyal duygusal yalnızlığının, sanal ortam yalnızlığının ve sosyal medya kullanımının internet bağımlığının varyansının ne kadarını açıklayabildiğini saptamak için ise aşamalı regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda internet bağımlılığı, sosyal medya kullanımı yetkinlik alt boyutu ve sanal ortam yalnızlığı sanal yalnızlık alt boyutu değişkenleri arasında cinsiyete bağlı farklılaşma olmadığı bulunmuştur. Araştırmada cinsiyete bağlı olarak sanal ortam yalnızlığı, sanal paylaşım alt boyutu ile sosyal duygusal yalnızlık (sanal ilişkilerde ve duygusal ilişkilerde yalnızlık alt boyutları) değişkenleri arasında anlamlı fark olduğu (erkeklerde kadın öğrencilerden fazla görüldüğü) bulunmuştur. Sosyal medya kullanımının (süreklilik ve yetkinlik), sanal paylaşımın, sanal yalnızlığın, sosyal ilişkilerde yalnızlığın ve duygusal ilişkilerde yalnızlığın internet bağımlılığının yordayıcı değişkenleri olduğu ve internet bağımlılığını %54 oranında yordadığı görülmüştür. Araştırma bulguları ilgili literatür doğrultusunda tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *internet bağımlılığı, sosyal medya kullanımı, sanal ortam yalnızlığı, sosyal duygusal yalnızlık*

Bildiri No: PDR2021.000518 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Rehabilitasyon Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Doç. Dr. Ahmet Bedel, Maltepe Üniversitesi *Uzm. Psk. Danışman Gökhan Güler, BESMER, Uzm. Psk. Danışman Nğmet Yılmaz, Millî Eğitim Bakanlığı*

The Effect of Group Guidance Program on Family Stress and Burnout Levels in Parents of Children with Special Needs

The purpose of this study was to investigate the effect of the group guidance program on family stress and burnout scores of parents who have children with special needs. Pre-test, post-test semi-experimental control grouped design was used in the study. Before the experimental study, a screening study was conducted on 184 individuals to form the experimental and control groups. According to the results of this study, parents whose family stress and burnout levels were above the average were selected for the experimental and control groups on a voluntary basis. 4 parents (mother) for experimental group and 4 parents (mother) for control group were included. The mean age of the parents in the experimental group was 39.00 (Standard deviation: 7.483). The mean age of the parents in the control group was 35.75 (Standard deviation: 5.188). Diagnoses of parents' children for both groups were: pervasive developmental disorder, specific learning disability, intellectual disability, and hearing impairment. The Questionnaire on Resource and Stress-F and the Maslach Burnout Scale were used as data collection tools. The Mann Whitney U test was used to determine whether the experimental and control groups were similar in terms of dependent variables according to their pre-test scores. According to the results of the analysis of the pre-test scores, it was seen that there was no significant difference between the experimental group and the control group in the family stress (U=6.000, p=.564, p>.05) and burnout (U=5.500, p=.468, p>.05) scores before the application of the group guidance program. The group guidance program, which was developed by Ayşe Çin in 2001 and consists eight sessions was applied to the experiment group. Group guidance was conducted online through the Zoom Meetings program, taking into account the ethical principles of online counseling due to the COVID-19 process. Group guidance was applied to the experimental group between 31.05.2021 and 25.07.2021. Control group has not been subjected to any application. Significance of differences in pre-test post-test scores of subjects were analyzed with Mann Whitney U test. The research findings showed that the group guidance program had a significant effect on the family stress (U=.000, p=.020, p<.05) and burnout (U=1.000, p=.042, p<.05) scores of the parents in the experimental group. Accordingly, it is necessary for parents to be aware of the feelings, thoughts and reactions they experience when they have a child with special needs, to be aware of the processes of accepting the child with special needs, and to increase their knowledge about special education. On the other hand, it is important for parents to be aware of the importance of family support and family guidance in the education of children with special needs. The limitations of this study are that only mothers were included in the experimental and control groups and the number of parents in the groups was low. In future studies, it is recommended that the program be implemented by forming counseling groups among the parents according to the diagnoses of the children.

Keywords: *Parents Who Has Children With Special Needs, Group Guidance Program, Family Stress, Burnout*

Grup Rehberliği Programının Özel Gereksinimli Çocuğu Olan Ebeveynlerde Aile Stresi ve TükenmiĢlik Düzeylerine Etkisi

Araştırmanın amacı, grup rehberliği programının özel gereksinimli çocuğu olan ebeveynlerin aile stresi ve tükenmişlik puanları üzerinde etkisini araştırmaktır. Araştırmada ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Deneysel desenli çalışma öncesinde, deneme ve kontrol gruplarını oluşturmak için 184 birey üzerinde tarama desenli çalışma yapılmıştır. Bu çalışma sonucuna göre aile stresi ve tükenmişlik düzeyleri ortalamanın üzerinde olan ebeveynler, gönüllük esasına bağlı olarak deneme ve kontrol grubuna seçilmiştir. Araştırmada deneme grubunda 4 ebeveyn (anne) ve kontrol grubunda 4 ebeveyn (anne) yer almıştır. Deneme grubunda yer alan ebeveynlerin yaş ortalaması 39.00'dur (Standart sapma: 7.483). Kontrol grubunda yer alan ebeveynlerin yaş ortalaması 35.75'tir (Standart sapma: 5.188). Her iki grup için de ebeveynlerin çocuklarının aldıkları tanılar: yaygın gelişimsel bozukluk, özel öğrenme güçlüğü, zihinsel yetersizlik ve işitme yetersizliğidir. Veri toplama aracı olarak Aile Stresini Değerlendirme Ölçeği ve Maslach Tükenmişlik Ölçeği kullanılmıştır. Deneme ve kontrol gruplarının ön test puanlarına göre bağımlı değişkenler açısından benzeşik olup olmadıklarını belirlemek için Mann Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Buna göre ön test puanlarının analizleri sonucunda, aile stresi (U=6.000, p=.564, p>.05) ve tükenmişlik (U=5.500, p=.468, p>.05) puanları grup rehberliği programının uygulamasına başlamadan önce deneme grubu ve kontrol grubu arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Deneme grubuna Ayşe Çin tarafından 2001 yılında geliştirilen, toplam sekiz oturumdan oluşan grup rehberliği programı uygulanmıştır. Grup rehberliği, COVID-19 sürecinden dolayı, çevrim içi psikolojik danışmanlık etik ilkeleri dikkate alınarak Zoom Meetings programı aracılığıyla çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir. Grup rehberliği, deneme grubuna 31.05.2021 ve 25.07.2021 tarihleri arasında uygulanmıştır. Kontrol grubuna ise herhangi bir uygulama yapılmamıştır. Deneklerin ön test son test puan farklarının anlamlılığı Mann Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, grup rehberliği programının deneme grubunda yer alan ebeveynlerin aile stresi (U=.000, p=.020, p<.05) ve tükenmişlik (U=1.000, p=.042, p<.05) puanları üzerinde anlamlı etkisi olduğunu göstermiştir. Buna göre ebeveynlerin özel gereksinimli çocuğa sahip olduklarında yaşadıkları duygu, düşünce ve tepkilerinin açığa çıkarılıp bunların farkında olmaları, özel gereksinimli çocuğu kabullenme süreçleri konusunda bilinçlenmeleri, özel eğitime ilişkin bilgilerinin arttırılması gerekmektedir. Diğer taraftan özel gereksinimli çocuğun eğitiminde aile desteğinin ve aile rehberliğinin önemi hakkında ebeveynlerin bilinçlenmeleri önem kazanmaktadır. Bu çalışmada deneme ve kontrol grubunda sadece annelerin yer alması ve gruplardaki ebeveyn sayısının az olması araştırmanın sınırlığıdır. Yeni yapılacak çalışmalarda, çocukların almış oldukları tanılara göre ebeveynleri kendi aralarında danışma grupları oluşturarak programın uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Özel Gereksinimli Çocuğu Olan Ebeveynler, Grup Rehberliği Programı, Aile Stresi, TükenmiĢlik*

Bildiri No: PDR2021.000519 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıŞman Merve Çalık, MEB*

The Effect of Solution Focused Group Psychological Counseling on the Academic Self-Efficacy of 7th Grade Students

Self-efficacy contributes to situations such as choosing a field of study voluntarily, making a great motivation and effort to achieve that job, and spending time on that work. At the same time, it is stated that individuals with high self-efficacy beliefs think that they can achieve the result successfully. The fact that the solution-oriented approach is an effective and functional model on adolescents and the focus on how individuals fail rather than why they fail suggests that the use of solution-oriented approach can be effective in increasing the academic self-efficacy of adolescents. Therefore, the aim of this research is to examine the effect of solution-oriented group counseling on the academic self-efficacy of 7th grade students. In this study, the quasi-experimental control group pretest–posttest model, one of the experimental models of the quantitative approach, was used. The study group of the research consists of a total of 30 7th grade students, 15 of whom are in the control group and 15 in the experimental group, studying at a public school in the Erenler district of Sakarya in the 2020-2021 academic year. In the study, the academic self-efficacy sub-dimension of the Self-Efficacy Scale for Children, developed by Muris (2001) and adapted into Turkish by Telef and Karaca (2012), was used. The solution-focused group counseling program consists of 10 sessions in total, and it is aimed to increase the academic self-efficacy of 7th grade students with this program. Non-parametric tests such as Mann Whitney U and Wilcoxon Signed Rank Test were used due to the low sample size in the analysis of the data. As a result of the study, it was determined that the academic self-efficacy sub-dimension scores of the Children's Self-Efficacy Scale for the control and experimental groups after the experiment according to the Mann-Whitney U Test differed significantly between the groups (U=29,500, $p<.05$). It was seen that the problem solving skill scores of the experimental group were higher than the control group in the last measurement. Wilcoxon Signed Rank Test was applied to the experimental group in order to determine whether there was a significant difference between the pretest/posttest scores of the academic self-efficacy sub-dimension of the Children's Self-Efficacy Scale administered before and after the experiment. As a result of Wilcoxon Signed Rank Test, it was determined that there was a significant difference between the pretest/posttest scores of the experimental group ($z = - 3,422$, $p < .05$). In summary, the quantitative findings showed that there was a significant difference in favor of the posttest between the pretest and posttest scores of the academic self-efficacy sub-dimension of the Children's Self-Efficacy Scale of the participants in the experimental group. In addition, the findings showed that there was a significant difference between the experimental and control groups. In other words, it can be stated that solution-focused group counseling is effective on the academic self-efficacy of 7th grade students. The research findings were discussed in the light of the relevant literature.

Keywords: *Solution Focused Group Counseling, Grade 7, Academic Self-Efficacy*

Çözüm Odaklı Grupla Psikolojik DanıÇmanın 7. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Özyeterlikleri Üzerindeki Etkisi

Öz yeterlik bir çalışma alanını kendi isteğiyle seçme, o işi başarabilmek için büyük bir motivasyon ve çaba gösterme ile o çalışma üzerinde zaman harcama gibi durumların oluşmasına katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda öz yeterlik inancı fazla olan bireylerin sonuca başarılı şekilde ulaşabileceklerini düşündükleri belirtilmektedir. Çözüm odaklı yaklaşımın ergenler üzerinde etkili ve işlevsel bir model olması ve bireylerin neden başarısız olduğuna değil nasıl başarısız olduğuna odaklanılması ergenlerin akademik öz yeterliklerini arttırmada çözüm odaklı yaklaşımın kullanılmasının etkili olabileceğini düşündürtmektedir. Dolayıyla bu araştırmanın amacı çözüm odaklı grupla psikolojik danışmanın 7. sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterlikleri üzerindeki etkisini incelemektir. Bu çalışmada nicel yaklaşımın deneysel modellerinden yarı deneysel kontrol gruplu ön test– son test modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında, Sakarya"nın Erenler ilçesinde, devlet okulunda okuyan 15"i kontrol, 15"i deney grubu olmak üzere toplam 30 7. Sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışmada Muris (2001) tarafından geliştirilen ve Telef ve Karaca (2012) tarafından Türkçe"ye uyarlaması yapılmış olan Çocuklar İçin Öz-yeterlik Ölçeği"nin akademik öz yeterlik alt boyutu kullanılmıştır. Çözüm odaklı grupla psikolojik danışma programı toplam 10 oturumdan oluşmakta olup bu programla 7. Sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterliklerinin arttırılması amaçlanmıştır. Verilerin analizinde örneklem sayısının düşük olması nedeniyle Mann Whitney U ve Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi gibi parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda deney grubundaki katılımcıların Çocuklar İçin Öz-yeterlik Ölçeği"nin akademik öz yeterlik alt boyutu ön test ve son test puanları arasında son test lehine anlamlı bir farklılık olduğunu göstermiştir. Ayrıca bulgular, deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Başka bir deyişle, çözüm odaklı grupla psikolojik danışmanın 7. sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterlikleri üzerinde etkili olduğu ifade edilebilir. Araştırma bulguları ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Çözüm Odaklı Grupla Psikolojik DanıÇma, 7. Sınıf, Akademik Özyeterlik*

Bildiri No: PDR2021.000520 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. Danışman Merve Çalık, MEB*

The Effect of Positive Psychology Practice Based on Character Strengths on Self-Efficacy of Adolescents

Positive psychology aims to examine the functioning of individuals at the highest level and to reveal their strengths, avoids dwelling on the negative aspects of the functioning of individuals and supports well-being. Positive Psychology aims to enable individuals to reach a high level of performance so that they can be happy and satisfied with life. The concept of character strengths is a concept that is emphasized in positive psychology, which focuses on strengths, and it has an important role in studies focused on strengths in schools. In the classification of character strengths, 24 strong character traits were defined with 6 virtue dimensions. The aim of this study is to examine the effect of positive psychology application based on character strengths on children's self-efficacy. In this study, the quasi-experimental control group pretest–posttest model, one of the experimental models of the quantitative approach, was used. The study group of the research consists of a total of 16 primary school students, 8 of whom are in the control group and 8 of them are in the experimental group, in Erenler district of Sakarya in the 2020-2021 academic year. In the study, the Self-Efficacy Scale for Children, developed by Muris (2001) and adapted into Turkish by Telef and Karaca (2012), was applied to the experimental and control groups as a pretest/posttest. Positive psychology practice based on character strengths consists of a total of 10 sessions, and in each session, positive psychology focused character strength activities were carried out in order to raise awareness of character strengths and to provide self-efficacy. While these activities were being implemented, "character strength cards" were mainly used. Non-parametric tests such as Mann Whitney U and Wilcoxon Signed Rank Test were used due to the low sample size in the analysis of the data. As a result of the research, the findings showed that there was a significant difference in favor of the post-test between the pre-test and post-test scores of the Children's Self-Efficacy Scale for the participants in the experimental group. In addition, the findings showed that there was a significant difference between the experimental and control groups. In other words, it can be stated that positive psychology application based on character strengths is effective in increasing children's self-efficacy. The findings are discussed in the light of the relevant literature.

Keywords: *Character Strengths, Positive Psychology, Children, Self-efficacy*

Karakter Güçlerine Dayalı Pozitif Psikoloji Uygulamasının Çocukların Öz Yeterlikleri Üzerine Etkisi

Pozitif psikoloji bireylerin üst seviyede işlerliğinin incelenmesini ve güçlü yönlerinin ortaya çıkarılmasını amaçlamakta olup bireylerin işlerliğindeki olumsuz tarafların üzerinde durmaktan kaçınmakta ve iyi oluş halini desteklemektedir. Pozitif Psikoloji, bireylerin mutlu olmaları ve yaşamdan doyum sağlayabilmeleri için üst seviye performansa ulaşabilmelerini amaç edinmektedir. Karakter güçleri kavramı güçlü yanlara odaklanan pozitif psikolojide, üzerinde durulan bir kavram olup okullarda güçlü yanlara odaklanılarak yapılan çalışmalar için önemli bir rolü bulunmaktadır. Karakter güçleri sınıflandırılmasında 6 erdem boyutuyla 24 güçlü karakter özelliği tanımlanmıştır. Bu çalışmanın amacı karakter güçlerine dayalı pozitif psikoloji uygulamasının çocukların öz yeterlikleri üzerine etkisini incelemektir. Bu çalışmada nicel yaklaşımın deneysel modellerinden yarı deneysel kontrol gruplu ön test– son test modeli

kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında, Sakarya‟nın Erenler ilçesinde, devlet okulunda okuyan 8‟i kontrol, 8‟i deney grubu olmak üzere toplam 16 ilkokul öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışmada Muris (2001) tarafından geliştirilen ve Türkçe‟ye uyarlama çalışması Telef ve Karaca (2012) tarafından yapılan Çocuklar İçin Öz-yeterlik Ölçeği deney ve kontrol gruplarına ön test/son test olarak uygulanmıştır. Karakter güçlerine dayalı pozitif psikoloji uygulaması toplam 10 oturumdan oluşmakta olup her oturumda karakter güçlerine yönelik farkındalık kazandırmak ve öz yeterliklerini sağlamak amacıyla pozitif psikoloji odaklı karakter güçleri etkinlikleri yapılmıştır. Bu etkinlikler uygulanırken ağırlıklı olarak "karakter güçleri kartlarından" yararlanılmıştır. Verilerin analizinde örneklem sayısının düşük olması nedeniyle Mann Whitney U ve Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi gibi non parametrik testler kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda bulgular deney grubundaki katılımcıların Çocuklar İçin Öz-yeterlik Ölçeği ön test ve son test puanları arasında son test lehine anlamlı bir farklılık olduğunu göstermiştir. Ayrıca bulgular, deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Başka bir deyişle, karakter güçlerine dayalı pozitif psikoloji uygulamasının çocukların öz yeterlikleri arttırmada etkili olduğu ifade edilebilir. Bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Karakter Güçleri, Pozitif Psikoloji, Çocuklar, Öz yeterlik*

Bildiri No: PDR2021.000521 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. Danışman Merve Çalık, MEB*

The Value of Love Reflected in Children's Paintings

It is stated that the child gives clues about his inner world to the adults through the pictures he draws, and it is seen as a way for adults to explain themselves to the adults because they transfer their lives to the picture. The aim of this research is to examine the "value" perceptions of children aged 7-11 through the pictures they make, their expressions about these pictures, and interviews with the children, through the example of the value of "love". A total of 53 children aged between 7 and 11 studying at a public school in Erenler district of Sakarya in the 2020-2021 academic year participated in the study. The design of the research is in the phenomenology pattern, which is one of the qualitative research designs, and the data of the research were collected with the draw and tell technique. Research data were analyzed by descriptive and content analysis methods. First of all, the age and gender distributions of the individuals were included in line with the demographic information of the group participating in the research. In line with the findings that emerged during the content analysis process, the pictures drawn by the children were examined under two categories: the distribution of the value of "love" according to the environment in which it was portrayed and the type of "love" drawn in the pictures, and the findings under these categories were converted into numerical data and tabulated. The data obtained from the interviews with the children were analyzed with the descriptive analysis method and the data were presented according to the predetermined themes. As a result of the research, the distribution of children's drawings with the theme of "love" by environment is nature 15 (28.3%), house 9 (17%), garden 22 (41.5%), school 3 (5.7%), forest 2 (% 3.8%, village 1 (1.9%) and park 1 (1.9%). When the distribution of love-themed pictures according to the type of love they contain is examined, family love 13 (24.5%), friend love 12 (22.6%), nature love 10 (18.9%), animal love 6 (11.3%), dog love , cousin and mother love 2 (3.8%), flower love 3 (5.7%), homeland, bicycle and human love 1 (1.9%). The second question of the research, "What do loving people do / How do they act"? When the answers to the question are examined, it is seen that children generally perceive the value of "love" positively and express loving people with positive character traits. It is seen that the expressions regarding the "love" value of children include positive character and behavioral characteristics. When all the answers to the research questions are examined, it can be concluded that the children are conceptually aware of the value of "love" and perceive this value positively. The findings of the study were discussed in the light of the relevant literature.

Keywords: *Children's Pictures, Love, Value*

Çocuk Resimlerine Yansıyan Sevgi Değeri

Çocuğun çizdiği resimler yoluyla yetişkinlere iç dünyası hakkında ipucu verdiği ve çocukların yaşantısını resme aktarmasından dolayı yetişkinlere kendilerini anlatmalarının bir yolu olarak görüldüğü ifade edilmektedir. Bu araştırmanın amacı 7-11 yaş aralığındaki çocuklarının "değer" algılarının "sevgi" değeri örneği üzerinden çocukların yaptıkları resimler, bu resimlere dair anlatımları ve çocuklarla yapılan görüşmeler yoluyla incelenmesidir. Çalışmaya 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında Sakarya'nın Erenler ilçesindeki bir devlet okulunda okuyan yaşları 7 ile 11 arasında değişen toplam 53 çocuk katılmıştır. Araştırmanın deseni

nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseninde olup araştırmanın verileri çiz ve anlat tekniği ile toplanmıştır. Araştırma verileri betimsel analiz ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda çocukların "sevgi" değeri temalı çizimleri ortama göre dağılımı doğa 15 (%28,3), ev 9 (%17), bahçe 22 (%41,5), okul 3 (%5,7), orman 2 (%3,8), köy 1 (%1,9) ve park 1 (%1,9) şeklindedir. Sevgi temalı resimlerin içerdiği sevgi türüne göre dağılımı incelendiğinde aile sevgisi 13 (%24,5), arkadaş sevgisi 12 (%22,6), doğa sevgisi 10 (%18,9), hayvan sevgisi 6 (%11,3), köpek, kuzen ve anne sevgisi 2 (%3,8), çiçek sevgisi 3 (%5,7), vatan, bisiklet ve insan sevgisi 1 (%1,9) olarak dağılım göstermektedir. Araştırmanın ikinci sorusu olan "Sevgi dolu insanlar neler yaparlar / Nasıl davranırlar"? sorusuna ilişkin yanıtlar incelendiğinde çocukların "sevgi" değerini genel olarak olumlu algıladıkları ve sevgi dolu insanları olumlu karakter özellikleriyle ifade ettikleri görülmektedir. Çocukların "sevgi" değerine ilişkin ifadelerin olumlu karakter ve davranış özelliklerini içerdiği görülmektedir. Araştırma sorularına ilişkin yanıtlar tüm yanıtlar incelendiğinde çocukların kavramsal açıdan "sevgi" değerinin farkında oldukları ve bu değeri olumlu algıladıkları sonucuna ulaşılabilir. Araştırmanın bulguları ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Çocuk Resimleri, Sevgi, Değer*

Bildiri No: PDR2021.000522 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
Dr. M.Siyabend Kaya, University of Reading / Abdullah Gül Üniversitesi

Prediction of Dropping out from Psychotherapy through Dynamically Oriented Anamnestic Assessment Process: A Case Report of Panic Disorder

Premature termination of psychotherapy is a common clinical phenomenon. Studies show that the dropout rate of psychotherapy is high, but there is no consensus on this issue. It is generally emphasised that this rate varies between 30-50 per cent. Despite these differences, most studies report that a significant proportion of dropouts occur in the first sessions. Piselli (2010) states that although therapists are generally aware of problems that hinder treatment, only a few of them interpret these problems as warning signs of premature termination. In other words, almost half of the therapists stated that they were surprised at the terminations and could not foresee this situation. This difference in therapists' foresight raises important questions about how they perceive problems in treatment. For example, what kind of strategies are used by therapists who say they can predict a possible dropout in therapy and therapists who can't? What kind of instruments can make it easier for therapists to make accurate predictions? Therefore, comprehensive studies are needed to understand factors that potentially increase or prevent the involuntary termination of psychotherapy derived from both the client and the therapist. In this sense, this study aims to delineate how the anamnestic interview process can be helpful to foresee the likelihood of a client diagnosed with panic disorder dropping out of psychotherapy. This study was conducted with the case study method that focuses on a single individual and collects detailed information about his/her emotions, thoughts, and behaviours. This method, which is of great importance for psychotherapy research, also contributes to the learning of the therapeutic process. The anamnesis interview was held in two sessions in a counselling unit and lasted for a total of one and a half hours. During this interview, it was observed that the client avoided making eye contact, gave very short and abstract answers, and showed a lot of resistance. After some psychological tests given to the client at the end of the anamnesis session, the BDI score was 13 (mild depression) and only the phobic anxiety was higher in the SCL-90 R test (2) while the other sub-dimensions were within normal ranges. However, considering the anamnesis sessions, it can be said that his harsh superego prevents him from giving sincere answers to the scale items. The client' resistance was compelling, and this contributed to the estimation that the client would drop out of the process. The individual's attachment style, the intensity of sexual conflicts and intense feelings of guilt, reached by anamnestic questioning, provided important data that the client would drop out of the process. This study demonstrates the importance of the anamnestic process in understanding the signals of dropping out more easily. In this sense, this study can form a basis for future studies on what can be done to prevent premature termination.

Keywords: *Dynamically oriented anamnesis, drop out, first interview, panic disorder*

Dinamik Yönelimli Anamnestik Değerlendirme Süreci ile Psikoterapiyi Yarıda Bırakmayı Öngörme: Bir Panik Bozukluk Vakası

Psikoterapinin erken sonlandırılması yaygın bir klinik olgudur. Yapılan çalışmalar psikoterapiyi bırakma oranının yüksek olduğunu ancak net bir oranın olmadığını göstermektedir. Genellikle bu oranın %30-50 arasında değiştiği vurgulanmaktadır. Bu

farklılıklara rağmen, çalışmaların çoğu psikoterapiyi yarıda bırakmaların önemli bir kısmının ilk seanslarda meydana geldiğini bildirmektedir. Piseli (2010), terapistlerin genelde tedaviye engel olan sorunların farkında olmalarına rağmen, sadece az bir kısmının bu sorunları erken sonlandırmanın uyarı işaretleri olarak yorumladığını belirtmektedir. Bir başka ifadeyle, terapistlerin neredeyse yarısının sonlandırmalara şaşırdıklarını, bu durumu öngöremediklerini ifade etmiştir. Terapistlerin öngörülerindeki bu farklılık, onların tedavideki sorunları nasıl algıladıkları konusunda önemli soruları gündeme getirmektedir. Örneğin, terapideki olası bir düşüşü öngörebildiğini söyleyen terapistler ile öngöremeyen terapistlerin kullandıkları stratejiler neler? Ne tür araçlar, terapistlerin isabetli bir öngörüde bulunmalarını kolaylaştırabilir? Bu anlamda psikoterapinin, hem danışan hem de terapist kaynaklı istemsiz sonlandırmalarını potansiyel olarak artıran veya önleyen faktörler hakkında kapsamlı araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı panik bozukluğu tanısı almış bir danışanın psikoterapiyi bırakma olasılığını öngörmede anamnestik görüşme sürecinin nasıl yardımcı olabileceğini betimlemektir. Bu çalışma, tek bir bireye odaklanan, odaklandığı bireyin duygu, düşünce ve davranışlarına ilişkin detaylı bilgiler toplayan bir yöntem olan *vaka inceleme (case study)* yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Psikoterapi araştırmaları için büyük önem taşıyan bu yöntem aynı zamanda terapötik sürecin öğrenilmesine de katkı sağlamaktadır. Anamnez görüşmesi bir üniversitenin psikolojik danışma biriminde iki oturum şeklinde gerçekleştirildi ve toplamda bir buçuk saat sürdü. Danışanla yapılan bu görüşme esnasında danışanın *göz teması* kurmaktan çekindiği, çok kısa ve soyut cevaplar verdiği, çok fazla *direnç* gösterdiği saptandı. Anamnez oturumu sonunda danışana verilen testler sonrasında *Beck depresyon skorunun 13* (hafif düzeyde depresyon), SCL- 90 R testinden ise sadece *fobik anksiyetenin* yüksek olduğu (2), diğer alt boyutların ise normal aralıklarda olduğu görüldü. Ancak danışanın anamnez oturumu dikkate alındığında *katı süperegosunun* ölçek maddelerine içten cevaplar vermesini engellediği, bu noktada danışanın direncinin çok güçlü olduğu ve bunun da danışanın süreçten düşeceğine dair bir öngörünün oluşmasına katkıda bulunduğu söylenebilir. Anamnestik sorgulama ile ulaşılan bireyin bağlanma stili, cinsel çatışmaların yoğunluğu ve yoğun suçluluk hisleri danışanın süreçten düşeceğine dair önemli veriler sağlamıştır. Bu araştırma, terapiyi bırakma sinyallerinin daha kolay anlaşılabilmesinde anamnestik sorgulamanın önemini ortaya koymaktadır. Bu anlamda bu çalışma bırakmanın önlenmesi için neler yapılabileceği konusunda gelecekteki çalışmalar için bir temel oluşturabilir.

Anahtar Kelimeler: *Dinamik yönelimli anamnez, psikoterapiyi yarıda bırakma, ilk görüĞmę panik bozukluk*

Bildiri No: PDR2021.000524 **Sunum ġekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Dr. Lokman Koçak, MEB

Investigation of the Relationship between Self-Perception and Cyberwellness Awareness in Adolescents

It is seen that internet usage has become widespread in the last twenty years and the internet has become an indispensable tool of daily life. In addition to speeding up information access and facilitating communication, the internet offers individuals a colorful and fun world. This situation causes many adolescents, who meet the internet at an early age, to use the internet unconsciously and uncontrolled. In addition to many possibilities it provides, the internet brings various risks and adversities that may cause tangible and moral harm to individuals. In this context, it is important for adolescents to use the internet adequately and correctly and to develop awareness of cyber-wellness. One of the important determinants of cyberwellness awareness of adolescent individuals may be self-perception. Self-perception is the way individuals perceive themselves and "Who am I?" It is expressed as the sum of the answers given to the question. It is thought that self-perception in real life will affect the behavior of the individual in the virtual world. In the literature, there is no study investigating the relationship between self-perception and cyberwellness awareness in adolescents. Accordingly, an investigation into the relationship between these two concepts may be a response to the need in the literature. The study group of the study consists of 296 students, 143 females and 153 males studying in the 8th grade in secondary schools in 2018-2019 academic year in Başiskele district of Kocaeli province. Appropriate sampling method was used in the research and data were collected by the researcher. After informing students about the research, data collection tools were applied to volunteer students. “Personal Information Form”, “Self-Perception Profile for Children” and “Student Cyberwellness Scales” were applied to the students in the study group. ANOVA, t-test, correlation and regression analysis were used for statistical procedures.
As a result of the t test, the mean score of cyberwellness awareness of female is significantly higher than that of male; as a result of ANOVA, it was determined that the average of cyberwellness awareness scores of students who use the internet for 30 minutes-1 hour per day is significantly higher than other internet usage times. As a result of the correlation analysis, it was found that there was a positive and significant relationship between cyberwellness awareness and self-perception, educational competence perception, physical appearance perception, behavioral orientation perception and the positive self-worth perception. This finding shows that there is no significant relationship between social acceptance perception and athletic competence perception subscales and cyberwellness awareness. As a result of the regression analysis, it is observed that self-perception explains 17% of the total variance in cyberwellness awareness. When the predictive variables were considered one by one, the behavioral orientation subscale was found to be a significant predictor of cyberwellness awareness. In this study, it was determined that self-perception in adolescent individuals is a significant determining factor on cyber health awareness. Accordingly, it can be said that adolescent individuals who have positive self-perception will increase their cyber health awareness levels.

Keywords: *Adolescence, self-perception, cyberwellness awareness*

Ergen Bireylerde Benlik Algısı ile Siber Sağlık Farkındalığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Son yirmi yıl içerisinde internet kullanımının hızla yaygınlaştığı ve internetin günlük yaşamın vazgeçilmez araçlarından biri haline geldiği görülmektedir. Bilgi erişimini hızlandırması ve iletişimi kolaylaştırmasının yanında, internet, bireylere renkli ve eğlenceli bir dünya sunmaktadır. Bu durum, internetle çok erken yaşlarda tanışan birçok ergen bireyin interneti bilinçsiz ve kontrolsüz şekilde kullanmasına neden olmaktadır. İnternet, sağladığı birçok olanağın yanı sıra bireylere maddi ve manevi zarar verebilecek çeşitli risk ve olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda ergen bireylerin interneti yeterli ve doğru kullanmaları ve siber sağlık farkındalığı geliştirmeleri önem taşımaktadır. Ergen bireylerin siber sağlık farkındalığının önemli belirleyicilerinden biri, benlik algısı olabilir. Benlik algısı, bireyin kendini algılayış biçimi ve "Ben kimim?" sorusuna verdiği yanıtların toplamı olarak ifade edilmektedir. Gerçek yaşamda sahip olduğu benlik algısının, bireyin sanal dünyadaki davranışlarını da etkileyeceği düşünülmektedir. Alanyazında, ergen bireylerde benlik algısı ve siber sağlık farkındalığı arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda, bu iki kavram arasındaki ilişkinin incelenmesi, alanyazındaki ihtiyaca cevap niteliğinde olabilir. Araştırmanın çalışma grubu Kocaeli ili, Başiskele ilçesinde 2018-2019 eğitim öğretim yılında ortaokul ve imam hatip ortaokullarında 8. Sınıfta öğrenim görmekte olan 143 kız ve 153 erkek olmak üzere toplam 296 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmış ve veriler araştırmacı tarafından toplanmıştır. Öğrencilere araştırma hakkında bilgilendirme yapıldıktan sonra gönüllü öğrencilere veri toplama araçları uygulanmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilere "Kişisel Bilgi Formu", "Çocuklar İçin Benlik Algısı Profili" ve "Öğrenci Siber Sağlık Ölçekleri" uygulanmıştır. İstatistiksel işlemler için ilişkisiz örneklemler için t-testi, ilişkisiz örneklemeler için tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Yapılan t-testi sonucunda kızların siber sağlık farkındalığı puan ortalamalarının erkeklerin siber sağlık farkındalığı puan ortalamalarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu (t294= 5.596, p< .05); ANOVA sonucunda ise günlük 30 dakika-1 saat internet kullanan öğrencilerin siber sağlık farkındalığı puan ortalamalarının diğer internet kullanım sürelerine göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu (F291= 6.693, p< .05) tespit edilmiştir. Yapılan korelasyon analizi sonucunda siber sağlık farkındalığı ile benlik algısı (r= .30), benlik algısının alt boyutları olan eğitsel yeterlik algısı (r= .25), fiziksel görünüm algısı (r= .19), davranışsal yönelim algısı (r= .40) ve genel öz-değer algısı (r= .28) arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki olduğu (p< .05) tespit edilmiştir. Bu bulgu, sosyal kabul algısı (r= .09) ve atletik yeterlik algısı (r= .04) alt boyutları ile siber sağlık farkındalığı arasında anlamlı ilişki olmadığını (p> .05) göstermektedir. Yapılan regresyon analizi sonucunda ise benlik algısının siber sağlık farkındalığındaki toplam varyansın % 17'sini açıkladığı görülmektedir (R= .414, R = .171, F= 32.475, p< .05). Yordayıcı değişkenler tek tek ele alındığında, *davranışsal yönelim* alt boyutunun siber sağlık farkındalığının anlamlı bir yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Bu araştırmada, ergen bireylerde benlik algısının siber sağlık farkındalığı üzerinde anlamlı derecede belirleyici faktör olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda olumlu benlik algısına sahip ergen bireylerin, siber sağlık farkındalık düzeylerinin de artacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Ergenlik, benlik algısı, siber sağlık farkındalığı*

Bildiri No: PDR2021.000527 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Psikolojik DanıÇman Esra Akosmanoğlu, Maltepe Üniversitesi Doç. Dr. Ahmet Bedel, Maltepe Üniversitesi*

Examination of The Effects of The Integrated Family Support Education Guide With The Preschool Education Program (OBADER) on The Attitudes of Mothers Towards Their Children

The aim of this study is to examine the impact of the Integrated Family Support Education Guide with Preschool Education Program (OBADER) on the attitudes of mothers against their children. This study bears importance with regards to mothers‟ gaining positive and constructive approach skills against their children, as having the most important impact on the development of their children. This training program is based on the approach of preventive and developmental guidance services. A semi-experimental pattern was used with the pre-test, final test control group in the study. The mothers included in this study are the mothers residing within district of Selçuklu in the city of Konya and having children aged 2-6 in the pre-school period. There are 22 mothers in total, 11 of whom are in th experimental group and 11 of whom are in the control group. Parental Attitude Scale (ETÖ) was used to collect data. The experimental group has 6 weeks training program and no training has been applied to the control group. Program relating with Family Support Training Guidance being integrated with Pre-school Training Program has been applied. Each session lasted 90 minutes. Pre-test was applied to the experiment and control groups before the sessions began. Session titles are as follows: Session 1: Importance of Preschool Education, Purpose and Expectations from Families; Session 2: Parents‟ Attitudes; Session 3: Positive Discipline; Session 4: Effective Communication; Session 5: Games and Toys; Session 6: Children's Books with Pictures. Immediately after the termination of the sessions, the experiment and control group were given the final test. The significance of the final test score differences in the pre-test of mothers was analyzed with the Mann-Whitney U-Test. As a result of the research, when the experiment and control group are examined in terms of test results, there is only a significant difference in favor of the experimental group in terms of the democratic, authoritarian, overprotective and permissive sub measures of the Parental Attitude Scale (U:2.00 $p<.05$, U:2.00 $p<.05$, U:7.50 $p<.05$, U:2.00 $p<.05$). The findings of research show that following the OBADER, democratic attitudes of mothers increased at a meaningful level and that their authoritarian, permissive, and protective attitudes got reduced at a meaningful level. When the research outcomes were evaluated, it was reached to the conclusion that OBADER being applied to mothers was effective in increasing democratic attitude score of mothers and in reducing their authoritarian, overprotective and permissive attitudes. The conclusion of researches support the findings of other studies being conducted within domestic country and abroad. One of the gains obtained from training groups is that mothers observe that the problems they experience with their children are also experienced by other mothers, which helps them not to feel themselves lonely in this respect. In future researches, studies can also be conducted on fathers having impact on children with regards to their attitudes. Parental training can be increased in order to develop relationships of parents and children.

Keywords: *Preschool, OBADER, Mother Attitude*

Okul Öncesi Eğitim Programı İle Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberliğinin (OBADER) Annelerin Çocuklarına Karşı Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi

Bu çalışmanın amacı, Okul Öncesi Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberinin (OBADER), annelerin çocuklarına karşı tutumlarına etkisini incelemektir. Bu çalışma, çocuklarının gelişimi üzerinde önemli etkiye sahip olan annelerin çocuklarına karşı olumlu ve yapıcı bir yaklaşım becerisi kazanabilmeleri açısından önem taşımaktadır. Bu eğitim programında önleyici ve gelişimsel rehberlik hizmetleri yaklaşımı temel alınmıştır. Araştırmada öntest sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Bu çalışmada yer alan anneler, Konya ilinin Selçuklu ilçesinde bulunan, okul öncesi dönem 2-6 yaş arası çocuğa sahip annelerdir. Deney grubunda 11 anne, kontrol grubunda 11 anne olmak üzere toplam 22 anne bulunmaktadır. Verilerin toplanmasında Ebeveyn Tutum Ölçeği (ETÖ) kullanılmıştır. Deney grubuna 6 haftalık eğitim programı uygulanmış olup, kontrol grubuna herhangi bir eğitim uygulanmamıştır. Deney grubundaki annelere, Okul Öncesi Eğitim Programı İle Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi'nin (OBADER) programı uygulanmıştır. Her bir oturum 90 dakika sürmüştür. Oturumlara başlamadan önce deney ve kontrol gruplarına ön test uygulanmıştır. Oturum başlıkları sırasıyla şu şekildedir: Oturum 1: Okul Öncesi Eğitimin Önemi, Amacı ve Ailelerden Beklentiler; Oturum 2: Anne Baba Tutumları; Oturum 3: Olumlu Disiplin; Oturum 4: Etkili İletişim; Oturum 5: Oyun ve Oyuncaklar; Oturum 6: Resimli Çocuk Kitapları. Oturumların sonlandırılmasının hemen ardından deney ve kontrol grubuna son test uygulanmıştır. Annelerin ön test son test puan farklarının anlamlılığı Mann-Whitney U-Testi ile analiz edilmiştir. Ebeveyn Tutum Ölçeği puanları arasında anlamlı fark olup olmadığını anlamak için Mann-Whitney U-Testi yapılmıştır. Araştırma sonucunda Ebeveyn Tutum Ölçeğinin, demokratik, otoriter, aşırı koruyucu ve izin verici alt boyutlarının öntest sontest fark puanları açısından deney ve kontrol grubu incelendiğinde sadece deney grubu lehine anlamlı fark vardır (U:2.00 $p<.05$, U:2.00 $p<.05$, U:7.50 $p<.05$, U:2.00 $p<.05$). Bu sonuçlara göre deney grubundaki annelerin demokratik anne tutumunun artmasında ve otoriter, aşırı koruyucu, izin verici tutumlarının azalmasında uygulanan OBADER'in etkili olduğu söylenebilir. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde annelere uygulanan OBADER'in annelerin demokratik tutum puanını arttırmada; otoriter, aşırı koruyucu ve izin verici tutum puanlarını ise düşürmede etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmalardan elde edilen bu sonuç yurt içi ve yurt dışında yapılan diğer çalışmaların bulgularını destekler niteliktedir. Eğitim gruplarının kazanımlarından birisi de, annelerin çocuklarıyla yaşadıkları sorunları diğer annelerin de yaşadıklarını görmeleri ve onların kendilerini yalnız hissetmemeleridir. Gelecek araştırmalarda, babaların da yer aldığı çalışmalar yapılabilir. Ebeveyn çocuk ilişkilerini geliştirmek için ebeveyn eğitimleri arttırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *Okul Öncesi, OBADER, Anne Tutumları*

Bildiri No: PDR2021.000528 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğr. Gör. Dr. Murat Canpolat, İnönü Üniversitesi*

Back to School After the Covid 19 Epidemic: What Awaits Us?

The COVID-19 virus emerged in 2019, affected the whole world in a short time, and was declared a global epidemic. Hundreds of thousands of public and private schools in Turkey were temporarily closed as part of the fight against the epidemic, and millions of students, hundreds of thousands of teachers and school counselors were affected by this situation. While school closures may help contain an epidemic, such closures are not without consequences. When the literature is examined, it is seen that there is very little information about the effects of epidemics on children's mental health. It is stated that trade center attacks, school massacres and natural disasters affect depression, post-traumatic stress disorder, anxiety and suicide among young people. In one study investigating the psychosocial responses of children to epidemics, it was reported that young people who were quarantined or isolated due to the epidemic were more likely to develop adjustment disorder, acute stress disorder, and post-traumatic stress disorder. This research, which was prepared with a qualitative paradigm, was designed and conducted as a case study. In this study, the Covid-19 epidemic and the closure of schools were considered as a situation and the reflections of this situation were investigated according to the opinions of school psychological counselors. The study group of the research consists of 17 school counselors working in Malatya and Hatay provinces. In order to determine the psychological counselors in the study group, easily accessible situation sampling, one of the purposive sampling methods, was used. Of the psychological counselors whose opinions were taken, 10 were male and 7 were female. 7 of them work in primary school, 6 of them work in secondary school and 4 of them work in high school. Research data were collected in 2021. Thematic analysis was used to find repetitive patterns of meaning in the obtained data set and to analyze it in depth and richly. As a result of the thematic analysis, the experiences that may affect the mental health of the students were determined as “loss of academic learning”, “missing the opportunity to socialize”, “unemployment of parents”, “getting sick”, “illness or death of a relative”. As a result of the research, it was found that students may witness some negative experiences during the epidemic. For this reason, school counselors may prioritize studies to determine the experiences of students during the epidemic when they return to school after the epidemic. Depending on the situation, they may offer crisis intervention or remedial services. Interventions can be made to reduce students' anxiety through individual or group work. Studies to reduce learning losses can be planned and implemented in cooperation with the school administration and teachers.

Keywords: *Covid-19 outbreak, back to school, psychological counseling services*

Covid 19 Salgını Sonrası Okula Dönüş: Bizi Neler Bekliyor?

COVID-19 virüsü 2019 yılında ortaya çıkmış, kısa zaman içinde tüm dünyayı etkisi altına almış, küresel bir salgın olarak ilan edilmiştir. Türkiye‟de yüzbinlerce kamu ve özel okul salgınla mücadele kapsamında geçici olarak kapatılmış, milyonlarca öğrenci, yüzbinlerce öğretmen ve okul psikolojik danışmanı bu durumdan etkilenmiştir. Okulların kapatılması bir salgının kontrol altına alınmasına yardımcı olsa da, bu tür kapanmalar sonuçsuz değildir. Alan yazın incelendiğinde salgınların çocukların ruh sağlığı üzerindeki etkilerine dair çok az

bilginin olduğu görülmektedir. Ticaret merkezi saldırıları, okul katliamları ve doğal afetlerin, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu, anksiyete ve gençlerde intiharı etkilediği ifade edilmektedir. Çocukların salgınlara karşı psikososyal tepkilerini araştıran çalışmanın birinde salgın nedeniyle karantinaya alınan veya izole edilen gençlerin uyum bozukluğu, akut stres bozukluğu, travma sonrası stres bozukluğu geliştirme olasılığının daha yüksek olduğu bildirilmiştir. Alan yazın incelendiğinde COVID-19 salgınının etkileri, uzaktan eğitim ve öğrenme kayıpları, psikolojik hizmetlerin evrimi, değişen roller ve sorumluluklar üzerine çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Ancak salgın sonrasında okula dönüldüğünde okul psikolojk danışmanlarını bekleyen durumlar üzerine çalışmaya rastlanılmamıştır. Okul psikolojik danışmanlarının ruh sağlığı üzerine eğitim aldığı, eğitimciler, aileler ve çocuklarla çalıştığı göz önüne alındığında, okul psikolojik danışmanları COVID-19'un okulları, mesleklerini, diğer eğitimcileri ve öğrencileri nasıl etkilediğine dair çok boyutlu bir görüşe sahip olabilirler. Okul psikolojik danışmanlarının görüşleri uzun süreli okul kapanışlarından sonra okula yeniden giriş için daha iyi hazırlanma fırsatı sağlayabilir. Bu nedenle bu araştırma okul psikolojik danışmanlarının COVID-19 salgını sonrasında okula dönüldüğünde çocukların eğitsel, sosyal-duygusal ihtiyaçlarına yönelik düşüncelerini tanımlamak amacıyla yapılmıştır. Nitel araştırmanın keşfedici gücünü kullanarak yapılan bu araştırmanın bulguları; salgın döneminde öğrencilerin ruh sağlığını etkileyebilecek yaşantıların tanımlanmasına, okul psikolojik danışmanlarının okula dönüş için daha iyi hazırlanmalarına ve hangi hizmetlere öncelik verecekleri konusunda farkındalık yaşamalarına katkı sağlayacaktır. Bu çerçevede araştırma sorusu şu şekilde yapılandırılmıştır: Okul psikolojik danışmanlarının salgın sonrasında okula dönüldüğünde okul psikolojk danışmanlarını bekleyen durumlara ilişkin düşünceleri nelerdir? Nitel paradigma ile hazırlanan bu araştırma bir durum çalışması olarak desenlenmiş ve yürütülmüştür. Bu araştırmada Covid- 19 salgını ve okulların kapatılması bir durum olarak ele alınmış ve bu durumun yansımaları okul psikolojik danışmanlarınının görüşlerine göre araştırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Malatya ve Hatay illerinde görev yapan 17 okul psikolojik danışmanı oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan psikolojik danışmanların belirlenmesi için amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemesi kullanılmıştır. Görüşleri alınan psikolojik danışmanların 10‟u erkek, 7‟si kadındır. 7‟si ilkokul, 6‟sı ortaokul, 4‟ü de lisede görev yapmaktadır. Araştırma verileri 2021 yılında toplanmıştır. Elde edilen veri setinde tekrar eden anlam örüntülerini bulmak, derinlemesine ve zengin bir şekilde analizini yapmak için tematik analiz kullanılmıştır. Yapılan tematik analiz sonucunda öğrencilerin ruh sağlığını etkileyebilecek yaşantılar “akademik öğrenme kaybı”, “sosyalleşme fırsatını kaçırma”, “ebeveynlerin işsiz kalması”, “hastalığa yakalanma”, “bir yakının hastalanması veya vefatı” temaları belirlenmiştir. Araştırma sonucunda salgın sırasında öğrencilerin bazı olumsuz yaşantılara tanık olabileceği bulunmuştur. Bu nedenle okul psikolojik danışmanları salgın sonrası okula dönüldüğünde öğrencilerin salgın dönemindeki yaşantılarını belirlemeye yönelik çalışmalara öncelik verebilirler. Duruma göre krize müdahale veya iyileştiririci hizmetler sunabilirler. Bireysel veya grup çalışmalarıyla öğrencilerin kaygılarını azaltmaya yönelik müdahaleler yapılabilir. Okul idaresi ve öğretmenlerle işbirliği yapılarak öğrenme kayıplarını azaltacak çalışmalar planlanıp uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler: *Covid-19 salgını, okula dönüG psikolojik danıGma hizmetleri*

Bildiri No: PDR2021.000529 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Dr. Safiye Yılmaz Dinç, MEB, Doç. Dr. Fatma SAPMAZ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Developing the Small „t" Trauma Experiences Scale (StTES) And The Predictive Role of Psychological Needs in Small Traumas

When emphasizing recent traumas, attention ought to be paid to the major negative effects of small traumas. Thus, the small „t" definition of trauma provides a connection between the DSM-V and the trauma classification made by the WHO. In this context, determining and treating the small „t" trauma experiences and these effects underlying many pathologies is also important in terms of clinical applications. With all this movement, in this research, how and how small traumas can be measured, preparations for a measurement tool that will predict small 't' trauma events is going to considered. Basic psychological needs prominent in the analysis of small trauma lists both contribute significantly to the formation of the substance pool of the developed measure, and in light of the emphasis placed on basic psychological needs that are not met, the research predicted small 't' trauma experiences as psychological needs (autonomy, competence and relatedness) level is also examined. The research participants within the scope of exploratory factor analysis whereas 549 people over the age of 18 formed, 307 people within the scope of confirmatory factor analysis and 89 people within the scope of test-retest analysis. The construct explatoraty and confirmatory factors and the criterion validity of the StTES examined by accounting the coefficients to which it will be applied with the "Childhood Traumas" and "Post Traumatic Stress Disorder Short Scales".Reliability analyzes of the scale were realized with test-retest and internal consistency coefficients. After the scale development process is completed both Simple Linear Regression and Multiple Linear Regression Analyzes were carried out in order to determine the level of predicting small „t" trauma experiences of psychological needs and sub-dimensions based on 806 university students. It was determined that the three factors obtained at the end of the exploratory factor analysis explained 50.8% of the total variance. After the validity and reliability analysis of the Small 't' Trauma Experiences Scale, which was developed within the scope of the study, the three factors of Small 't' Traumas Caused by Family Relationships, Small 't' Traumas Due to Social Relationships and Small 't' Traumas Due to Unfulfilled Physiological Needs Its factorial structure is designed according to the five-point Likert type and consists of 45 items in total. As a result of simple and multiple linear regression analyzes on whether psychological needs and its sub-dimensions predict small „t" trauma experiences, a significant relationship was observed between psychological needs and small „t" trauma experiences These three variables explain 38% of small 't' trauma experiences. The obtained findings show that the StTES has a three-factor structure and that this form can be used as a valid and reliable measurement tool to determine small trauma experiences. It is noteworthy that unfulfilled psychological needs are a significant predictor of small 't' trauma experiences. *Note: This paper is derived from a doctoral dissertation. It is supported by the BAP project. The data were collected together with the Small 't' Trauma Effects Determination Scale"s data.*

Keywords: *Small „t" Trauma, Psychological Needs*

Küçük „t“ Travma YaĢantılarını Belirleme Ölçeği“nin (KtTYBÖ) GeliĢtirilmesi ve Psikolojik Ġhtiyaçların Küçük Travmalardaki Yordayıcı Rolü

Son yıllarda yapılan alan yazın vurguları, büyük travmalar kadar küçük travmaların da ruh sağlığı üzerindeki olumsuz yansımalarına dikkat çekmektedir. Nitekim Küçük „t“ travma tanımı, DSM-V ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan travma sınıflandırması arasında bir köprü sağlamaktadır. Bu bağlamda birçok patolojinin altında yatan küçük „t“ travma yaşantılarının ve etkilerinin belirlenip tedavi edilmesi, klinik uygulamalar açısından da önem arz etmektedir. Tüm bunlardan hareketle bu çalışmada küçük travmaların neler olabileceği ve nasıl ölçümlenebileceği sorusundan yola çıkarak, küçük „t“ travma yaşantılarını belirleyebilecek bir ölçüm aracının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Küçük travma listeleri incelemesinde özellikle ön plana çıkan temel psikolojik ihtiyaçlar ise hem geliştirilen ölçeğin madde havuzunun oluşumunda önemli katkılar sağlamış, hem de karşılanmayan temel psikolojik ihtiyaçlara yapılan vurgular ışığında, araştırmada psikolojik ihtiyaçların (özerklik, yeterlik ve ilişkili olma) küçük „t“ travma yaşantılarını yordama düzeyinin incelenmesi de amaçlanmıştır.Araştırma katılımcılarını açımlayıcı faktör analizi kapsamında 18 yaş üstü 549 kişi oluştururken, doğrulayıcı faktör analizi kapsamında 307, test-tekrar test analizi kapsamında ise 89 kişi oluşturmaktadır. Geliştirilen Küçük Travma Yaşantıları Ölçeği“nin (KtTYBÖ) yapı geçerliği açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ile ölçüt bağıntılı geçerliği ise “Çocukluk Çağı Travmaları” ve “Travma Sonrası Stres Bozukluğu Kısa Ölçekleri” ile aralarındaki korelasyon katsayıları hesaplanarak incelenmiştir. Ölçeğin güvenirlik incelemeleri ise test-tekrar test ve iç tutarlık katsayılarıyla gerçekleştirilmiştir. Ölçek geliştirme işlemi tamamlandıktan sonra 806 kişilik veri üzerinden psikolojik ihtiyaçların ve alt boyutlarının (özerklik, yeterlik, ilişkili olma) küçük „t“travma yaşantılarını yordama düzeyini belirleyebilmek amacıyla hem Basit Doğrusal Regresyon hem de Çoklu Doğrusal Regresyon Analizleri yürütülmüştür. Açımlayıcı faktör analizi sonunda elde edilen üç faktörün toplam varyansın %50.8 açıkladığı saptanmıştır. Ölçek maddelerinin faktör yükleri ise ilk faktörde .480 ile .796; ikinci faktörde .495 ile .772 ve üçüncü faktörde .429 ile .750 arasında değişmektedir. Madde ayırt ediciliği analizinde, ölçekte yer alan tüm maddeler açısından alt ve üst % 27“lik grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p< .01$). Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları, uyum iyiliği değerlerinin $\chi 2/sd$ (3102.59/942) =3.29, p=.001, SRMR: .064; NNFI:96; IFI=.96; CFI=.96; RMSEA=.087 (RMSEA için güven aralığı=.083–.090) model veri uyumunu sağladığını göstermiştir. Ölçeğin alt boyutları olan “Aile İlişkilerinden Kaynaklı Küçük Travmalar”, “Sosyal İlişkilerden Kaynaklı Küçük Travmalar”, “Fizyolojik Kökenli Gereksinimlerin Karşılanmamasından Kaynaklı Küçük Travmalar” için güvenirlik katsayıları sırasıyla .96; 92; .76 olarak bulunmuştur. Ölçeğinin tamamı için Cronbach Alpha değeri ise .96“dır. Nihai olarak 45 maddelik ölçüm aracı elde edilmiştir. Psikolojik ihtiyaçlar ve alt boyutlarının küçük „t“ travma yaşantılarını yordayıp yordamadığına ilişkin yapılan basit ve çoklu doğrusal regresyon analizlerinin sonucunda, psikolojik ihtiyaçlar ile küçük „t“travma yaşantıları arasında anlamlı bir ilişki gözlenmiştir. Söz konusu üç değişken birlikte küçük „t“ travma yaşantılarının %38“ini açıklamaktadır. Elde edilen bulgular KtTYBÖ“nin üç faktörlü bir yapıya sahip olduğunu ve bu formun küçük travma yaşantılarını belirlemede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kullanabileceğini göstermektedir. Karşılanmayan psikolojik ihtiyaçların ise küçük „t“travma yaşantıları için anlamlı bir yordayıcı olduğu dikkat çekmektedir. *Not: Bu makale bir doktora tezinden türetilmiĢtir. BAP projesi tarafından desteklenmektedir. Veriler Küçük 't' Travma Etkilerini Belirleme Ölçeği verileri ile birlikte toplanmıĢtır.*

Anahtar Kelimeler: *Küçük t travma, Psikolojik ihtiyaç.*

Bildiri No: PDR2021.000530 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Dr. Safiye Yılmaz Dinç, MEB

Dijital Oyun Bağımlılığı: Vaka Çalışması

Bilgisayar ve internet bağımlılığının gençlerde en sık kullanılan tipi dijital oyun bağımlılığıdır. Bu bağımlılık türünde prevelans oranı gittikçe artmakta ve neden olduğu problemler ailelerin destek ve çözüm arayışlarını ve konuyla ilgili yapılan araştırma ihtiyacını arttırmaktadır. Tedavi önerileri açısından bilişsel-davranışçı terapi, motivasyonel görüşme, aile terapisi ve çözüm odaklı terapi daha çok kullanılsa da bağımlılıkların temelinde genellikle travma yatması sebebiyle EMDR de son dönemlerde alternatif bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada ise amaç dijital oyun bağımlılığı belirtileri olan 14 yaşındaki bir erkek danışana ilişkin olguda EMDR yaklaşımının etkililiğini incelemektir. Bu olgu sunumu bir vaka çalışmasının sunulmasına dayalıdır. Vakaya oyun bağımlılığının olup olmadığı ve varsa hangi boyutlarda bağımlılık düzeyi olduğunu ölçmek için Çocuklar İçin Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği (ÇİDOBÖ) uygulanmıştır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında toplam 16 online psikolojik danışma danışma gerçekleştirilmiştir. Olgu örneği olarak sunulan danışan, ÇİDOBÖ puanları ile bağımlı grup puan kategorisine (75) girmiştir ve özellikle „Bireysel ve Sosyal Görevlerin/Ödevlerin Ertelenmesi" boyutunda yüksek puan kaydedilmiştir. Danışan ile birinci seansta öncelikle EMDR ile ilgili psiko-eğitim verilmiş ve psikolojik danışma süreci ile ilgili yapılama yapılmış ve danışanın terapotik hedefi belirlenmiştir. İkinci ve üçüncü seansta daha çok terapotik ilişkinin güçlendirilmesine ve kaynak çalışmasına önem verilmiştir. Dördüncü seansta, daha çok danışanın interneti ne için kullandığı yani altta yatan ihtiyaca odaklanılmıştır ve bazı sorularla negatif kognisyon da ortaya konmuştur. Burada danışanın „yetersizim" kognisyonu olduğu anlaşılmıştır. Beşinci seansta, yetersizlik ile ilgili geriye akış tekniği ile ilk anı, en kötü anı ve tetikleyici anılar ortaya konduktan sonra bunlar hızlı bir EMDR tekniği olan flash teknik ile çalışılmaya başlanmıştır. Bu seansın sonunda detoksikasyon için „öz-kontrol tablosu" verilerek doldurması istenmiştir. Bu ev ödevi, kapanış seansına kadar her seansın sonunda tekrar verilmiştir. Altıncı seans ile on ikinci seans arası EMDR"nin duyarsızlaştırma aşaması olan yetersizlikle ilgili olumsuz anıların ve tetikleyicilerin işlemlendiği ve bunun için flash tekniğin kullanıldığı aşamalardan oluşmaktadır. Bazı zamanlar nüks görüldüğünden sekonder kazançlar da sorgulanmış ve bu nüksün altında „yalnızlık" temasının yattığı anlaşılmıştır. On ikinci seansta, nüks anıları belirlendikten sonra flash teknik ile çalışılmıştır. On beşinci seansın sonunda danışanın artık öz-bakım becerilerini aksatmadığı ve öz-kontrol tablosunda oyun için ayırdığı sürenin azaldığı görüldü. Annesi ile yapılan görüşmelerle de bu bilgi teyit edildi. Böylece bu seansta relapsı engellemek için tetikleyici ve gelecekteki korkularına ait bir senaryo belirlenip gelecek şablonu uygulandı. On altıncı seansta, dijital oyun oynarken iştahın veya uykunun kaçması gibi olumsuz bedensel duyumların bittiği de beden taramasıyla anlaşıldı. ÇİDOBÖ tekrar verilmiş ve ölçeğin puanları ile az riskli grup puan kategorisine (29) gerilemiştir. Dolayısıyla on altıncı seans kapanış seansı oldu. Şimdiye kadar takip seansı bir kere yapılmış ve yaklaşık 30 dakika sürmüştür. Dijital oyun bağımlılığı olan vakayla yapılandırılan EMDR seanslarının etkili olduğu ve belirtilerinin görülmeyecek kadar azaldığı söylenebilir. Danışanın ve ailesinin şikayetleri azalmış ve danışanın işlevselliği artmıştır. Bu çalışmada EMDR ile danışanın yaşam tarzında pozitif değişiklikler gerçekleşse de bu olumlu sonuçların diğer danışanlarla tekrarlanıp tekrarlanamayacağını belirlemek ve EMDR'yi diğer internet bağımlılığı türleri üzerinde de karşılaştırabilmek için daha fazla araştırma yapmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: *Dijital Oyun, Bağımlılık, EMDR*

Bildiri No: PDR2021.000531 **Sunum ġekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıĢmanAhmet Kutlu, Milli Eğitim Bakanlığı Doç. Dr. Ahmet Bedel, Maltepe Üniversitesi*

Effect of Career Days on High School Students‟ Irrational Beliefs about Career Choice and Decision Making Skills about Career

Counseling activities including students' recognition of their interests, abilities, values and personality characteristics, realizing career options, establishing a connection between the qualifications required by the professions and personal characteristics, developing a positive attitude towards professions, gaining career awareness, realizing the relationship between business life and education are expected from psychological counselors by the Ministry of National Education (Ministry of National Education, 2020b). One of the activities that can be done in this context is career days. It is thought that the results of this study will make significant contributions to the work to be done on career counseling in schools. In addition, within the framework of the 2023 Education Vision announced by the Ministry of National Education, career offices will be established in high schools and more place will be given to career-related studies. In this respect, it is thought to set an example for further career studies. Accordingly, the study aimed to examine the effect of "Career Days" on 10th grade students' irrational beliefs about their choice of career and their career decision-making skills. This research was conducted in two high schools affiliated to the Ministry of National Education in the 2019-2020 academic year. There are total 102 students in the experimental and control groups. In the research, a quasi-experimental model with pretest-posttest control group was used. Within the scope of the research, ten-week career days were organized for the students in the experimental group. No career days were organized for the students in the control group. In the study, personal information form, irrational beliefs relating to career choice scale and career decision inventory were used as data collection tools. Frequency, Percentage and Arithmetic Average analysis was used for statistical information on demographic variables; Mann Whitney U test was used for the significance of the pre-test post-test difference scores of the experimental and control groups. As a result of the research; It has been observed that career days are effective in reducing the irrational beliefs relating to career choice and career indecisions of the students in the experimental group.
The results of this study emphasize the importance of career days on students' irrational beliefs about career choice and career decision making skills. In this direction, "Career Days" may be added to the work programs of Career Offices which will be established in high schools in accordance with the 2023 Education Vision announced by the Ministry of National Education. In this study, career days could be organized by a certain number of people, as career professionals from the region where the study was organized were invited. In the next studies, it can be reached to people from other career groups to provide students with more information about different careers. This study was conducted for 10th grade students. In the next studies, career days can be organized at the middle school level and the effect of students on self-recognition and recognition levels about careers can be examined.

Keywords: *Career days, irrational beliefs about career choice, career decision making, high school students*

Kariyer Günlerinin Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimine İlişkin Akılcı Olmayan İnançlarına ve Mesleki Karar Verme Becerilerine Etkisi

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğrencilerin ilgi, yetenek, değer ve kişilik özeliklerini tanıması, mesleki seçenekleri fark etmesi, mesleklerin gerektirdiği nitelikler ile kişisel özellikleri arasında bağ kurması, mesleklere yönelik olumlu tutum geliştirmesi, kariyer farkındalığını kazanması, iş yaşamı ile eğitim arasındaki ilişkiyi fark etmesini içeren kariyer danışmanlığı çalışmalarının yapılması psikolojik danışmanlardan beklenmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2020b). Bu kapsamda yapılabilecek çalışmalardan birisi de kariyer günleridir. Çalışma sonuçlarının, okullarda kariyer danışmanlığı konusunda yapılacak çalışmalara önemli katkılar yapacağı düşünülmektedir. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı tarafından açıklanan 2023 Eğitim Vizyonu çerçevesinde liselerde kariyer ofislerinin kurulup kariyer ile ilgili çalışmalara daha fazla yer verileceği yazılmaktadır. Bu yönüyle de yapılacak kariyer çalışmalarına örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.Bu doğrultuda çalışmada "Kariyer Günleri"nin 10. sınıf öğrencilerinin meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan inançları ve mesleki karar verme becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı iki lisede 2019-2020 eğitim-öğretim yılında yapılmıştır. Deney ve kontrol grubunda 102 öğrenci bulunmaktadır. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Araştırma kapsamında deney grubundaki öğrencilere on haftalık kariyer günleri düzenlenmiştir. Kontrol grubunda yer alan öğrencilere ise herhangi bir kariyer günü düzenlenmemiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, kişisel bilgi formu, meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan inançlar ölçeği ve mesleki karar verme envanteri kullanılmıştır. Demografik değişkenlere ait istatistik bilgiler için Frekans, Yüzde ve Aritmetik Ortalama analizleri; deney ve kontrol grubunun ön-test son-test fark puanlarının anlamlılığı için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; kariyer günlerinin deney grubunda yer alan öğrencilerin meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan inançlarının ve mesleki kararsızlıklarının düşürülmesinde etkili olduğu görülmüştür. Bu çalışmanın sonuçları, kariyer günlerinin öğrencilerin meslek seçimine yönelik akılcı olmayan inançları ve mesleki karar verme becerileri üzerindeki önemini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından açıklanan 2023 Eğitim Vizyonu'nda liselerde kurulacak olan Kariyer Ofisleri'nin çalışma programlarına "Kariyer Günleri" eklenebilir. Bu araştırmada, çalışmanın düzenlendiği bölgeden yetişmiş meslek sahibi olan kişiler davet edildiğinden belirli sayıda kişiler tarafından kariyer günleri düzenlenmiştir. Bundan sonraki çalışmalarda diğer meslek guruplarından kişilere ulaşılarak öğrencilerin daha fazla meslek hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanabilir. Bu çalışma 10.sınıf öğrencilerine yönelik yapılmıştır. Bundan sonraki çalışmalarda ortaokul düzeyinde kariyer günleri düzenlenip öğrencilerin kendilerini tanıma ve meslekleri tanıma üzerindeki etkisine bakılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer günleri, meslek seçimine yönelik akılcı olmayan inançlar, mesleki karar verme, lise öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000532 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Rojin Yazar, Dicle Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Özlem Çakmak Tolan, Dicle Üniversitesi*

The Relationships Between Fear of Covid-19 and Perceived Social Support and Psychological Resilience in University Students

The fact that the Covid-19 epidemic has become a deadly threat around the world has resulted in the taking of various measures and restrictions across the country. In this context, factors such as the interruption of education and the distance education process online, the fact that students continue their school life from home and distance themselves from their social circles show that especially university students are one of the groups negatively affected by the pandemic .In this context, the current study aimed to examine the relationship between university students' fear of Covid-19 and their social support resources and psychological resilience levels. Research data were collected through the Personal Information Form, the Coronavirus (Covid-19) Fear Scale, the Multidimensional Scale of Perceived Social Support, and the Resilience Attitude and Skill Scale. The sample group of the study consists of a total of 275 university students, 208 female (75.6%) and 67 male (24.4%), studying at various universities in Turkey in 2020-2021. The scales were sent to the students via the online form. The mean age of the sample is 22. 4 of the students were preparatory (1.5%), 154 were freshmen (56%), 77 were sophomores (28%), 24 were third graders (8.7%), 13 were fourth graders (4.7%), 2 of them are fifth graders (7%) and 1 of them are sixth graders (4%). 61 (22%) of the students stated that they had Covid-19 disease. IBMM SPSS Statistics 25 package program was used for data analysis. Pearson correlation coefficient was calculated in order to examine the relationships between the variables. The t test was used for independent groups. Simple linear regression analysis was performed to examine the variables predicting the fear of Covid-19. In line with the analysis of the research data, it has been determined that the fear of Covid-19 differs in terms of gender and whether the students have had Covid-19 before. When the relevant difference is examined, it is seen that the female students have a higher mean of fear of Covid-19 in terms of gender; However, it has been determined that students who have had Covid-19 before, have similarly higher average scores from the Covid-19 fear scale. When the results of the correlation analysis were examined, it was seen that there was no significant relationship between the Covid-19 Fear Scale and the Multidimensional Perceived Social Support Scale and the Psychological Resilience Attitude and Skill Scale sub-dimensions. In addition, it was determined that there was a significant positive relationship between social support from family, friends and a special person and the dimensions of relationship/value orientation, insight/creativity, independence/entrepreneurship and humor, which are sub-dimensions of resilience. According to this result, as the level of social support that students receive from their families, friends and a special person increases, their levels of establishing relationships, developing insight, acting independently and humor also increase in the same direction. According to the results of the simple linear regression analysis conducted to examine whether the fear of Covid-19 was predicted in the context of gender, it was seen that gender explained 4.8% of the variance of fear of Covid-19 and the model was significant. Accordingly, the gender variable predicted the fear of Covid-19 significantly positively**.** Thus, it was seen that the gender variable was a significant predictor of the fear of Covid-19. As a result of the current research, it has been determined that female students and those who have had the Covid-19 disease have a higher fear of Covid-19. However, it was concluded that gender was a

significant predictor of fear of Covid-19. Another important result is that university students' social support resources and psychological resilience levels are positively related.

Keywords: *Fear of Covid-19, social support, psychological resilience*

Üniversite Öğrencilerinde Covid-19 Korkusu ile Algılanan Sosyal Destek ve Psikolojik Sağlamlık Arasındaki İlişkiler

Covid-19 salgınının dünya çapında ölümcül bir tehdit haline gelmesi, ülke çapında çeşitli tedbirlerin alınması ve kısıtlamaların getirilmesi ile sonuçlanmıştır. Bu bağlamda eğitim-öğretime ara verilmesi ile online bir şekilde uzaktan devam eden okul sürecinde, öğrencilerin okul yaşamına evden devam etmeleri, sosyal çevrelerinden uzaklaşmaları gibi faktörler özellikle üniversite öğrencilerinin pandemiden olumsuz etkilenen gruplardan biri olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, mevcut çalışmada üniversite öğrencilerin Covid-19 korkusu düzeyleri ile sahip oldukları sosyal destek kaynakları ve psikolojik sağlamlık düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Koronavirüs (Covid-19) Korkusu Ölçeği, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Psikolojik Sağlamlık Tutum ve Beceri Ölçeği (PSTBÖ) aracılığıyla toplanmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2020-2021 yılında Türkiye‟de çeşitli üniversitelerde öğrenim görmekte olan 208‟i kadın (%75.6) ve 67‟si erkek (%24.4) olmak üzere toplam 275 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Ölçekler öğrencilere online form üzerinden gönderilmiştir. Örneklemin yaş ortalaması 22‟dir. Öğrencilerin 4‟ü hazırlık (%1.5), 154‟ü birinci sınıf (%56), 77‟si ikinci sınıf (%28), 24‟ü üçüncü sınıf (%8.7), 13‟ü dördüncü sınıf (%4.7), 2‟si beşinci sınıf (%7) ve 1‟i altıncı sınıf (%4) öğrencisidir. Öğrencilerin 61‟i (%22), Covid-19 hastalığını geçirdiğini belirtmiştir. Verilerin analizi için IBMM SPSS Statistics 25 paket programı kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. Covid-19 korkusunu yordayan değişkenlerin incelenmesi amacıyla basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Araştırma verilerinin analizi doğrultusunda, Covid-19 korkusunun cinsiyet değişkeni ve öğrencilerin daha önce Covid-19 geçirip geçirmediği açısından farklılaştığı belirlenmiştir. İlgili farklılık incelendiğinde cinsiyet açısından, kadın öğrencilerin Covid-19 korkusu puan ortalamalarının daha yüksek olduğu; bununla birlikte daha önce Covid-19 geçiren öğrencilerin benzer şekilde Covid-19 korkusu ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde, Covid-19 Korkusu Ölçeği ile Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Psikolojik Sağlamlık Tutum ve Beceri Ölçeği alt boyutları arasında anlamlı düzeyde bir ilişkinin bulunmadığı görülmüştür. Bununla birlikte aile, arkadaş ve özel birinden alınan sosyal destek ile psikolojik sağlamlığın alt boyutlarından olan ilişki/değer oryantasyonu, içgörü/yaratıcılık, bağımsızlık/girişimcilik ve mizah boyutları arasında anlamlı düzeyde pozitif yönde bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Bu sonuca göre, öğrencilerin ailelerinden, arkadaşlarından ve özel birinden aldıkları sosyal destek düzeyi yükseldikçe, ilişki kurabilme, içgörü geliştirme, bağımsız davranabilme ve mizah düzeyleri de aynı doğrultuda yükselmektedir. Covid-19 korkusunun cinsiyet bağlamında yordanıp yordanmadığının incelenmesi amacıyla yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonucuna göre, cinsiyetin Covid-19 korkusuna ait varyansın %4.8‟ini açıkladığı ve modelin anlamlı olduğu görülmüştür. Buna göre, kadın olmak Covid-19 korkusunu anlamlı düzeyde pozitif yönde yordamaktadır. Böylece cinsiyet değişkeninin, Covid-19 korkusnun anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmüştür. Mevcut araştırma sonucunda, kadın öğrencilerin ve Covid-19 hastalığını geçirmiş olanların Covid-19 korkusunun daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, cinsiyetin Covid-19 korkusunun anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucu elde edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal destek kaynakları ile psikolojik sağlamlık düzeylerinin pozitif yönde ilişkili olduğu bir diğer önemli sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Covid-19 korkusu, sosyal destek, psikolojik sağlamlık*

Bildiri No: PDR2021.000534 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu
**ArÇ. Gör. Sevinç Kiye, Ankara Üniversitesi*

Young Soldiers of Supervision: Supervision Practices in Turkey

Supervision is an intervention carried out by the more experienced professional among colleagues with regard to the development of the less experienced. Supervision is considered a basic requirement for the development of candidate colleagues and an integral part of the counselor training process. This research investigates the perceptions and experiences of Guidance and Psychological Counseling research assistants who conduct individual counseling courses and contribute greatly to the supervision of candidate counselors. In this context, the aim of this research is to reveal and describe the existing situation by deeply examining the perceptions, opinions and experiences of research assistants who provide support in the supervision process in Turkey. This research was conducted as a phenomenology, one of the qualitative research methods. The study group was formed by purposive sampling method. The participants consist of 12 research assistants (6 women, 6 men) who work in a foundation and eight state universities in the Eastern Anatolia, Central Anatolia and Aegean Regions of Turkey, with their master's and doctorate education in the field of Guidance and Psychological Counseling. The experience of giving supervision of the participants varies between 1-9 years. A semi-structured interview form was used to collect data. This form was created by the researcher. The first form was sent to a faculty member from the GPC Department of Ankara University, and another faculty member who has been conducting graduate and doctorate courses on qualitative research for years, in order to receive expert opinion. The analyzed questionnaire was tested by interviewing a research assistant and the form was finalized. The data were collected on the internet using the Zoom program. The interviews lasted between 53 and 98 minutes. Content analysis technique was used in the analysis of the data. The categories were reached from the codes obtained by analyzing the data. Three themes were created from the categories. These themes are; views on receiving supervision, views on giving supervision, and views on being a supervisor. Accordingly, almost all of the participants received supervision during their training. While the majority of the participants state that they have benefited from the training processes, there are those who do not benefit enough and suffer. Participants expressed their supervision processes as classroom, peer and live supervision. However, it was determined that more than half of the participants did classroom supervision, and the rest used the peer supervision approach. In addition, half of the participants stated that they did not receive any training on being a supervisor. According to most of the research assistants participating in this research, it is vital to provide supervision in applied courses. The most important means of providing professional identity development and gaining psychological counseling proficiency is stated as “going through supervision”. It was understood that the participants generally had a supervisor attitude that was accessible, encouraging, empathetic, facilitating, non-critical, and not imposing their own opinion. It has been expressed as a suggestion to create resources for the supervision process.

Keywords: *Supervision, counselor education*

Süpervizyonun Genç Neferleri: Türkiye‟de Süpervizyon Uygulamaları

Süpervizyon, meslektaşlar arasında daha deneyimli olan meslek elemanının, daha deneyimsiz olanın gelişimine ilişkin olarak yürüttüğü bir müdahaledir. Süpervizyon, aday meslektaşların gelişimi için temel bir gereklilik ve psikolojik danışman eğitimi sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Bu araştırma bireysel psikolojik danışma derslerini yürüten ve aday psikolojik danışmanların süpervizyon almalarına büyük katkı sağlayan Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanı araştırma görevlilerinin algı ve deneyimlerini araştırmaktadır. Bu kapsamda bu araştırmanın amacı Türkiye‟ de süpervizyon verme sürecinde büyük bir uzman desteği sağlayan araştırma görevlilerinin bu konudaki algı, görüş ve deneyimlerini derinlemesine inceleyerek var olan durumu ortaya koymak ve betimlemektir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji çalışması olarak yürütülmüştür. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemiyle oluşturulmuştur. Katılımcılar, Türkiye‟nin Doğu Anadolu, İç Anadolu ve Ege Bölgelerinde yer alan bir vakıf, sekiz devlet olmak üzere toplam dokuz üniversitede görev yapan yüksek lisans ve doktora eğitimleri Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında olan 12 araştırma görevlisinden (6 kadın, 6 erkek) oluşmaktadır. Katılımcılar 27-38 yaşları arasında ve süpervizyon süreçlerini aktif olarak yürütmektedirler. Katılımcıların süpervizyon verme deneyimleri 1-9 yıl arasında değişmektedir. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu form araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. İlk oluşturulan form uzman görüşü alınmak üzere Ankara Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı‟ ndan bir öğretim üyesi ile aynı kurumda görev yapan ve nitel araştırmalar konusunda yıllardır yüksek lisans ve doktora düzeyinde dersler yürüten başka bir öğretim üyesine iletilmiştir. Uzman incelemeleri sonrasında oluşturulan yeni soru formu, anlaşılırlığı kontrol edilmek üzere araştırma koşullarına sahip bir araştırma görevlisi ile görüşme yapılarak test edilmiş ve bu aşamadan sonra forma son hali verilmiştir. Veriler internet ortamında Zoom programı kullanılarak toplanmıştır. Görüşmeler 53- 98 dakika aralığında sürmüştür. Araştırmacı çevrimiçi görüşme ile ses kaydı olarak elde ettiği verileri deşifre ederek yazılı hale getirmiş ve analizleri bu yazılı materyal üzerinden yürütmüştür. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Veriler analiz edilerek elde edilen kodlardan kategorilere ulaşılmıştır. Kategorilerden üç tema oluşturulmuştur. Bu temalar; süpervizyon almaya ilişkin görüşler, süpervizyon vermeye ilişkin görüşler ve süpervizör olmaya ilişkin görüşler olarak isimlendirilmiştir. Buna göre katılımcıların tamamına yakını eğitimleri sürecinde süpervizyon almıştır. Eğitim süreçlerine ilişkin olarak katılımcıların çoğunluğu faydalanmış olduğunu belirtmekle birlikte yeterince faydalanmayanlar ile faydalanmayan ve zarar görenler bulunmaktadır. Katılımcılar, yürüttükleri süpervizyon süreçlerini sınıf süpervizyonu, akran süpervizyonu ve canlı süpervizyon olarak ifade etmiştir. Buna göre katılımcıların yarısından fazlasının sınıf süpervizyonu yaptığı kalanların ise akran süpervizyonu yaklaşımını kullandıkları belirlenmiştir. Bu bulguların yanı sıra katılımcıların yarısı süpervizör olmaya ilişkin herhangi bir eğitim almadığını belirtmiştir. Bu araştırmaya katılan araştırma görevlilerinin çoğuna göre uygulamalı derslerde süpervizyon verilmesi hayati önem taşımaktadır. Mesleki kimlik gelişimini sağlamanın ve psikolojik danışmanlık yeterliği kazandırmanın en önemli aracı “süpervizyondan geçmek” olarak belirtilmiştir. Katılımcıların genel olarak ulaşılabilir, cesaretlendirici, empatik, kolaylaştırıcı, eleştirmeyen, yargılamayan, kendi görüşünü dayatmayan bir süpervizör tutumuna sahip oldukları anlaşılmıştır. Süpervizyon verilme sürecine ilişkin kaynakların oluşturulması, uygulamalar için daha uzun sürelerin planlanması ve alanda çalışanların da süpervizyon alabilmesini sağlayacak olanaklar oluşturulması öneri olarak ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Süpervizyon, psikolojik danışman eğitimi*

Bildiri No: PDR2021.000536 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Psikolojik DanıŞman Sümeyye Koç, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Recep Kaçdi, Milli Eğitim Bakanlığı*

Expectations of School Administration and Psychological Counselors Regarding Psychological Counseling and Guidance Services in Distance Education Process

Distance education has become necessary to support students academically, socially and psychologically during the quarantine period. The importance of PDR (Psychological Counseling and Guidance) services is increasing in order to eliminate or prevent negative social and psychological effects. In line with the modern and inclusive education approach, counseling services applied in schools are realized with the cooperation of parents, psychological counselors, teachers and school administrators. In order to keep up with this change and fulfill the necessary services, the stakeholders carrying out the PCR services need to carry out their needs analysis comprehensively according to all the conditions. The diversity of the problems arising from the epidemic, family situations, and student characteristics increase the dimensions of counseling services and the expectations in intervention studies. While the school administration is distributing the duties and responsibilities in the distance education process, the change in the expectations of the PCG services causes the remote programs to be changed and negatively affected. Therefore, there is a need to determine the expectations of school administrators and psychological counselors regarding PCG services in the distance education process. The phenomenology design, which is one of the qualitative research methods, was used in the study in which the opinions of school administrators and psychological counselors about the counseling services carried out in the distance education process were determined. The study group of the research consists of 10 psychological counselors and 10 school administrators working in kindergarten, primary school, secondary school, high school and special education levels in Gaziantep central districts in the 2020-2021 academic year. Participants were determined according to the purposive sampling method. Research data were collected by semi-structured interview technique, one of the qualitative data collection techniques. The interview form consists of 10 open-ended questions prepared by the researchers. Content analysis was used in data analysis. The expectations of psychological counselors and school management, expansion of technological infrastructure, development of needs screening inventories regarding current problems, increasing technological communication, supporting schools as tools and equipment, awareness of school management in the distribution of tasks, legal regulation of professional working conditions while performing PCR services. are listed under themes such as the development of online pdr services applications, in-service work. The increasing importance of intervention and preventive guidance services with distance education increases the responsibilities of school management and psychological counselors. Psychological counselors state that the demands of the school administration that are not within the scope of counseling services negatively affect their professional performance and motivation. It is emphasized that these attitudes, which also negatively affect cooperation, hinder the guidance services, and therefore, the necessary interventions cannot be made effectively in a timely manner. School administrators, on the other hand, think that PCR services should be done remotely by establishing a separate platform. In this way, it is stated that psychological counselors will reach more people by preparing the contents to meet current needs.

Keywords: *Distance education, PDR services, psychological counselors, school administrators*

Uzaktan Eğitim Sürecinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Okul Yönetimi ve Psikolojik Danışmanların Beklentileri

2020 yılında dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını, hayatın tüm alanlarını etkilediği gibi eğitim-öğretimi de etkilemiştir. Karantina sürecinde öğrencilerin akademik, sosyal ve psikolojik olarak desteklenmesi için uzaktan eğitim gerekli hale gelmiştir. 21. yy. da gelişen teknoloji ile uzaktan eğitim alt yapısı hazırlanarak ve her geçen gün geliştirilerek eğitim-öğretim hizmetleri öğrencilere sunulmaktadır. Salgın sürecinin rahat atlatılabilmesi ve öğrencilerin sağlıklı gelişim gösterebilmeleri için sadece öğretim faaliyetleri yeterli olmamaktadadır. Sosyal ve psikolojik olarak olumsuz etkileri ortadan kaldırmak ya da önlemek için PDR(Psikolojik Danışma ve Rehberlik) hizmetlerinin önemi daha da artmaktadır. Çağdaş ve kapsayıcı eğitim anlayışı doğrultusunda okullarda uygulanan PDR hizmetleri veli, psikolojik danışmanlar, öğretmenler ve okul yöneticilerinin işbirliği ile gerçekleşmektedir. Uzaktan eğitim süreci, eğitimin her alanında olduğu gibi PDR hizmetleri alanında da değişimi, adaptasyonu gerekli kılmaktadır. PDR hizmetlerini yürüten paydaşların bu değişime ayak uydurmaları ve gerekli hizmetleri yerine getirebilmeleri için ihtiyaç analizlerini tüm şartlara göre kapsamlı yapmaları gerekmektedir. Salgın, ailevi durumlar, öğrenci özelliklerinden kaynaklanan sorunların çeşitlilik göstermesi, PDR hizmetlerinin boyut değiştirmesine ve beraberinde müdahale çalışmalarındaki beklentileri artırmaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde okul yönetiminin görev ve sorumluluk dağılımını yaparken PDR hizmetlerinden beklentilerinin değişmesi uzaktan yürütülen programların değişerek olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır. Bu olumsuzluklar iş birliği içinde yürütülen çalışmalarında aksamasını ve faydasız olmasını beraberinde getirmektedir. Dolayısı ile uzaktan eğitim sürecinde okul yöneticilerinin ve psikolojik danışmanların PDR hizmetlerine yönelik beklentilerinin belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Okul yönetimi ve psikolojik danışmanların uzaktan eğitim sürecinde yürütülen PDR hizmetlerine ilişkin görüşlerinin belirlendiği çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Gaziantep merkez ilçelerinde anaokulu, ilkokul, ortaokul, lise ve özel eğitim kademelerinde görev yapan 10 psikolojik danışman ile 10 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Araştırma verileri nitel veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşme formu araştırmacılar tarafından hazırlanan 10 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Veri analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin içerik analizinde, PDR hizmetlerini yürütürken, psikolojik danışmanların ve okul yönetiminin beklentileri, teknolojik alt yapının genişletilmesi, güncel sorunlara ilişkin ihtiyaç tarama envanterlerinin geliştirilmesi, teknolojik iletişimin artırılması, okulların araç-gereç olarak desteklenmesi, okul yönetiminin görev dağılımında bilinçli olması, mesleki çalışma koşullarının yasal olarak düzenlenmesi, online pdr hizmetleri uygulamalarının geliştirilmesi, hizmet içi çalışmaları gibi temalar altında sıralanmaktadır. Uzaktan eğitim ile müdahele ve önleyici rehberlik hizmetlerinin öneminin artması, okul yönetimi ve psikolojik danışmanların sorumluluklarını da artırmaktadır. Psikolojik danışmanlar, okul yönetiminin PDR hizmetleri kapsamında olmayan taleplerinin, mesleki performenslarını ve motivasyonlarını olumsuz etkilediğini belirtmektedir. İş birliğini de olumsuz etkileyen bu tutumların rehberlik hizmetlerini sekteye uğrattığı, dolayısıyla gerekli müdahalelerin zamanında etkili bir şekilde yapılamadığı vurgulanmaktadır. Okul yöneticileri ise PDR hizmetlerinin uzaktan ayrı bir platform kurularak yapılması gerektiğini düşünmektedir. Bu sayede içeriklerin güncel ihtiyaçları karşılayacak şekilde hazırlanarak, psikolojik

danışmanların daha fazla kişiye ulaşacağı ifade edilmektedir. PDR hizmetlerinin plan dahilinde, denetimli olarak yürütülmesinin önleyici çalışmalar için faydalı olacağına inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Uzaktan eğitim, PDR hizmetleri, psikolojik danışmanlar, okul yöneticileri*

Bildiri No: PDR2021.000537 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Psikolojik DanıÇman Esma TURAN, Milli Eğitim Bakanlığı*

Examination of Mindfulness in Marriage Levels of Married Individuals in Terms of Various Variables

The aim of this study is to examine the mindfulness in marriage levels of married individuals in terms of various variables. For this purpose, answers were sought to the following questions:

1. Does the level of mindfulness in marriage of married individuals differ significantly according to gender?
2. Does the level of mindfulness in marriage of married individuals differ significantly according to age?
3. Does the level of mindfulness in marriage of married individuals differ significantly according to marriage age?
4. Does the level of mindfulness in marriage of married individuals differ significantly according to duration of marriage?
5. Does the level of mindfulness in marriage of married individuals differ significantly according to way to meet his/her spouse?
6. Does the level of mindfulness in marriage of married individuals differ significantly according to time spent together before marriage?
7. Does the level of mindfulness in marriage of married individuals differ significantly according to status of having children?

This research, which aims to examine the relationship between married individuals level of mindfulness in marriage and various variables, is in the correlational model. The study group of the research consists of 187 people reached by convenient sampling method. Demographic Information Form and Mindfulness in Marriage Scale were used as data collection tools in the study. Mann-Whitney U Test, Kruskal Wallis Test, ANOVA test were used in the analysis of the data. Results were evaluated based on $p<0.05$ significance levels. As a result of the research, Mindfulness in marriage levels of married individuals participating in the study do not differ according to gender, age, marriage age, duration of marriage, way to meet his/her spouse, status of having children. Mindfulness in marriage levels of married individuals participating in the study differ statistically significantly according to the time spent together before marriage. Mindfulness in marriage levels of married individuals participating in the study do not differ according to gender, age, marriage age, duration of marriage, way to meet his/her spouse, status of having children. When the results of the research were examined according to the time the participants met their spouses before marriage; It is seen that the mindfulness in marriage levels of individuals who met their spouses for 3 years or more before marriage are higher than those who met their spouses for 0-11 months and 1-3 years before marriage. According to this result, it can be said that the time that couples spend getting to know each other before marriage is important in terms of mindfulness in marriage and the length of time spent together before marriage contributes to the couples getting to know each other, which increases the level of mindfulness in marriage. When the literature is examined, it is seen that there are studies that support and do not support the results of the research.

Keywords: *Mindfulness in marriage, interpersonal mindfulness*

Evli Bireylerin Evlilikte Bilinçli Farkındalık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı, evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri cinsiyete göre anlamlı derecede farklılaşmakta mıdır?
2. Evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri yaşa göre anlamlı derecede farklılaşmakta mıdır?
3. Evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri evlenme yaşına göre anlamlı derecede farklılaşmakta mıdır?
4. Evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri evlilik süresine göre anlamlı derecede farklılaşmakta mıdır?
5. Evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri eşleriyle tanışma şekillerine göre anlamlı derecede farklılaşmakta mıdır?
6. Evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri evlilik öncesinde tanışma süresine göre anlamlı derecede farklılaşmakta mıdır?
7. Evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri ile çocuk sahibi olma durumuna göre anlamlı derecede farklılaşmakta mıdır?

Evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bu araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın çalışma grubunu uygun örnekleme yöntemiyle ulaşılan 139 kadın, 48 erkek olmak üzere 187 kişi oluşturmaktadır. Katılımcıların 35'i 20-29 yaş arasında, 79'u 30-39 yaş arasında, 43'ü 40-49 yaş arasında, 30'u 50 yaş ve üzerindedir. Araştırmaya katılanların 88'i (%47.1) 18-25 yaş aralığında, 99'u (52.9) 26 yaş ve üzerinde evlenmiştir. Katılımcılar evlilik süresine göre incelendiğinde 11'i 1 yıldan az, 52'si 1-5 yıl, 35'i 6-10 yıl, 25'i 11-15 yıl, 18'i 16-20 yıl, 27'si 21-25 yıl, 19'u 26 yıl ve daha uzun süredir evli olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcılara Google Formlar üzerinden hazırlanan form aracılığıyla ulaşılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Demografik Bilgi Formu ve Evlilikte Bilinçli Farkındalık Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde Mann-Whitney U Testi ve Kruskal Wallis Testi, ANOVA testi kullanılmıştır. Sonuçlar, $p<0.05$ anlamlılık düzeyleri baz alınarak değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; Çalışma grubunu oluşturan evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Çalışma grubunu oluşturan evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri yaşa göre farklılaşmamaktadır. Çalışma grubunu oluşturan evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri evlenme yaşına göre farklılaşmamaktadır. Çalışma grubunu oluşturan evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri evlilik sürelerine göre farklılaşmamaktadır. Çalışma grubunu oluşturan evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri eşleriyle tanışma şekline göre farklılaşmamaktadır. Çalışma grubunu oluşturan evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri evlilik öncesinde tanışma süresine göre istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan evli bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeyleri çocuk sahibi olma durumuna göre farklılaşmamaktadır. Araştırma sonuçları, katılımcıların evlilik öncesinde eşleriyle tanışma sürelerine göre incelendiğinde; eşleriyle evlilik öncesinde 3 yıl ve daha fazla süreyle tanışan bireylerin evlilikte bilinçli farkındalık düzeylerinin, eşleriyle evlilik öncesinde 0-11 ay ve 1-3 yıl süreyle tanışan bireylerin evlilikte

bilinçli farkındalık düzeylerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre, evlilik öncesinde çiftlerin birbirlerini tanımaya ayırdıkları vaktin evlilikte bilinçli farkındalık açısından önem taşıdığı ve evlilik öncesinde birlikte geçirilen sürenin uzunluğunun çiftlerin birbirlerini tanımasına katkı sağladığı, bunun da evlilikte bilinçli farkındalık düzeylerini arttırdığı söylenebilir. Literatür incelendiğinde araştırma sonuçlarını destekleyen ve desteklemeyen araştırmaların olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Evlilikte bilinçli farkındalık, kiGler arası bilinçli farkındalık*

Bildiri No: PDR2021.000539 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Pınar Aylin Yırtıcı, Anadolu Üniversitesi Prof. Dr. Baki Duy, Anadolu Universitesi*

The Mediating Role of Perceived Future Employability on the Relationship between Undergraduates' Hope and Subjective Well-being Levels.

Today, undergraduates continuing their college education will experience the school-to-work transition with the effects of numerous individual, social, political, and cultural factors. According to the World Economic Forum's Global Risks Perception Survey (2021), young adults' psychological health and their expectations about future plans will become important factors to consider in the near future. However, a limited number of studies have been found on the predictive role of hope and perceived future employability levels of undergraduates‟ subject well-being. Therefore, this study aims to examine the mediating role of perceived future employability between undergraduates' hope and subjective well-being levels. Total of 379 college students [F= 292 (77%), M= 89 (23%)] participated in the study. In order to measure undergraduates‟ subjective well-being, hope, and perceived future employability levels, Subjective Well Being Scale, Dispositional Hope Scale, and Perceived Future Employability Scale were used. The data of the current study was analyzed via using independent groups t-test, Pearson Correlation Coefficient, and SPSS PROCESS Macro. According to the findings of the study, no significant differences were found between subjective well-being, hope, and perceived future employability levels regarding gender. On the other hand, when the school types of undergraduates were checked it‟s found that the mean scores of the undergraduates who were enrolled in a foundation university were higher compared to ones who were enrolled in a public university. Another finding of the study revealed positive correlations among hope, subjective well-being, and perceived future employability levels of undergraduates. Mediation analysis revealed that perceived future employability has a partial mediation role in the relation between hope and subjective well-being. The findings of the study were discussed within the framework of the current literature, and suggestions were presented for researchers and practitioners.

Keywords: *Hope, subjective well-being, perceived future employability.*

Üniversite Öğrencilerinde Umut ve Öznel İyi OluŞ İlişkisinde Algılanan Gelecekte İstihdam Edilebilirliğin Aracı Rolü

Günümüzde üniversite eğitimine devam etmekte olan üniversite öğrencileri, bireysel, sosyal, politik ve kültürel birçok faktörün etkileri ile birlikte okul yaşamından iş yaşamına geçiş sürecini deneyimleyeceklerdir. World Economic Forum'un Global Risks Perception Survey (2021) raporuna göre, genç yetişkinlerin psikolojik sağlıkları ve gelecek planları üzerine beklentileri yakın gelecekte üzerine düşülmesi gereken önemli etmenler haline geleceklerdir. Ancak umut ve algılanan gelecekte istihdam edilebilirlik düzeylerinin üniversite öğrencilerinin özne iyi oluş düzeylerini yordama gücüne ilişkin sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Dolayısıyla bu çalışma, üniversite öğrencilerinin umut ve öznel iyi oluş düzeyleri arasında algılanan gelecekte istihdam edilebilirliğin aracı rolünün incelenmesi amacını taşımaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 379 (291'i kadın ve 89'u erkek) üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeylerini ölçmek için Öznel İyi Oluş Ölçeği; umut düzeylerini ölçmek için Sürekli Umut Ölçeği ve gelecekte istihdam edilebilirliklerine ilişkin algılarını ölçmek için Algılanan Gelecekte İstihdam Edilebilirlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın verileri bağımsız gruplar t-testi, Pearson Korelasyon Katsayısı ve SPSS PROCESS Macro kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin umut, öznel iyi oluş ve algılanan gelecekte istihdam edilebilirlik düzeyleri cinsiyet türüne göre anlamlı farklılık göstermezken, üniversite türlerine göre kontrol edildiğinde vakıf üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin ortlama puanlarının, devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu ise, üniversite öğrencilerinin umut, öznel iyi oluş ve algılanan gelecekte istihdam edilebilirlik düzeyleri arasında pozitif yönde ilişkiler olduğudur. Yapılan aracılık testi sonucunda, üniversite öğrencilerinde algılanan gelecekte istihdam edilebilirliğin umut ve öznel iyi oluş ilişkisinde kısmi aracı role sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular mevcut alanyazın çerçevesinde tartışılmış ve araştırmacılar ve uygulayıcılar için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Umut, öznel iyi oluŞ, algılanan gelecekte istihdam edilebilirlik.*

Bildiri No: PDR2021.000540 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**ArÇ.Gör. Dr. Mustafa Alperen KurÇuncu,Ordu Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi şule BaÇtemur, Ordu Üniversitesi Öğr. Gör. Fatih şal, Ordu Üniversitesi*

Triangling and Experiential Avoidance: Can the Internet and Social Media Addiction Clarify the Relationship?

Our study proposed investigating the mediating and moderating role of internet and social media addictions of young adults regarding triangling and experiential avoidance. Triangling refers to chronic anxiety in a two-person relationship and invites a third person into the system to reduce that chronic personal anxiety and stress in mostly intoxicated relationships. The underlying mechanism is higher interdependency among family members due to lower differentiation of self-levels. Substantial exposure to triangling in the family-of-origin context might result in emotionally dysfunctional relationship patterns that affect young adults‟ ability to regulate their emotions, such as chronic anxiety. We speculate that internet and social media addictions might become an instrument for young adults to handle from such an emotionally challenging context of chronic anxiety indicating avoidance. Experiential avoidance (less psychological flexibility) is a dysfunctional coping mechanism of individuals that unwanted emotions, thoughts, and behavioral dispositions result in the continual use of avoidance to cope with emotion-provoking stimuli. Substantial use of avoidance strategies becomes more resistant to change and relates to pathological symptoms. In our study, 839 undergraduate students (597 females, 71.2%; 242 males, 28.8%) from more than fifty universities located in different regions of Turkey. We gathered the data only by an online survey method during the Covid-19 pandemic. The survey package included the Young‟s Internet Addiction Test-Short Form (YIAT-SF), Bergen Social Media Addiction Scale (BSMAS), Triangular Relationship Inventory (TRI), Acceptance and Action Questionnaire-II (AAQ-II), and Demographic Information Form. We conducted a purposive sampling with the criteria of active social media users and the internet for different purposes in their daily lives. Our participants' most preferred social media account was „Instagram‟ (89.9%). They mainly used social media for „being informed about events and other people‟ (78.6%) and the internet for „searching on the information (91.2%)'. Process macro mediating and moderating analyses show that internet and social media addictions partially mediated the relationship between triangling and experiential avoidance. Moreover, we found no moderation role indicating significant interactions between the internet, social media addictions, and triangling (in two separate moderation models) concerning experiential avoidance. We speculated the triangle's casual effect on both addictions. The parallel mediation (with two mediators) revealed that our model explained 23.4% of the variance in EA. Our findings indicated that triangling scores (e.g., being trapped between the parents, cross-generational coalitions, or scapegoating) enhanced the risk for young adults in our sample to involve in the internet, and social media addictions, in turn, weaken their psychological flexibility. We suppose that our results propose a worthful source for understanding how young adults cope with dysfunctional family-of-origin dynamics. These findings also emphasize the importance of working with the family to cope with Internet and social media addictions. Although we did not aim to consider our findings according to Covid-19 conditions, we concluded that pandemics might also intensify our sample's effects of triangling experiences.

Keywords: *Triangling, Experiential Avoidance, Internet Addiction, Social Media Addiction*

Aile Üçgenleşmesi ve Deneyimsel Kaçınma: İnternet ve Sosyal Medya Bağımlılığı İlişkiyi Açıklayabilir mi?

Çalışmamız, genç yetişkinlerde aile üçgenleşmesi ve deneyimsel kaçınma arasındaki ilişkinin incelenmesinde internet ve sosyal medya bağımlılıklarının aracılık ve düzenleyicilik rolünü araştırmayı amaçlamaktadır. Aile Üçgenleşmesi, iki kişilik (duygusal anlamda toksik) bir ilişkide kronik kaygıyla bağlantılı olarak ortaya çıkan kronik kişisel/içsel kaygıların veya stresin azaltılması amacıyla ilişki sistemine üçüncü bir kişinin (çoğunlukla da çocuklar) dahil edilmesini ifade etmektedir. İşlevsel olmayan bu ilişki örüntüsünün altında yatan mekanizma, daha düşük benlik ayrımlaşması düzeyleri nedeniyle aile üyeleri arasında görülen daha yüksek düzeydeki karşılıklı bağımlılıktır. Köken aile bağlamında üçgenleşmeye önemli ölçüde maruz kalmak genç yetişkinlerde kronik kaygı gibi duygularını düzenleme yeteneklerini etkileyen sistematik kaçınma davranışı örüntülerine neden olabilmektedir. Bu bağlamda, özellikle internet ve sosyal medya bağımlılıklarını, genç yetişkinler için giderek daha zorlayıcı duygusal etkilerle sonuçlanan aile üçgenleşmesi deneyimlerinin ortaya çıkarıyor olabileceğini ve bu bağımlılıkların genç yetişkinler için kronik kaygıyla baş etmede bir enstrüman haline gelebileceğini düşünüyoruz. Deneyimsel kaçınma (düşük düzey psikolojik esneklik) ise istenmeyen ya da zorlayıcı duygu, düşünce ve davranışsal eğilimlerle başa çıkmak için kaçınma davranışlarının sürekli kullanıldığı işlevsel olmayan bir başa çıkma mekanizmasıdır. Kaçınma stratejilerinin sürekli kullanımı kişiyi değişime karşı daha dirençli hale getirmekte ve sıklıkla patolojik semptomlarla ilişkilendirilmektedir. Çalışmamızda Türkiye'nin farklı bölgelerindeki elliden fazla üniversiteden 839 lisans öğrencisi (597 kadın, %71,2; 242 erkek, %28,8) gönüllü olarak yer almıştır. Veriler Covid-19 pandemi sürecinde sadece çevrimiçi veri toplama yöntemi ile elde edilmiştir. Ölçme araçları olarak Young İnternet Bağımlılığı Testi-Kısa Formu (YİAT-KF), Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (BSMAS), Üçgen İlişki Envanteri (TRI), Kabul ve Eylem Anketi-II (AAQ-II) ve Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Aktif sosyal medya ve internet kullanıcısı olmak ise amaçlı örnekleme yöntemi için çalışmaya katılım kriteri olarak belirlenmiştir. Katılımcıların en çok tercih ettikleri sosyal medya hesabı Instagram (%89,9) olmuştur. Sosyal medyayı çoğunlukla 'olaylardan ve diğer insanlardan haberdar olmak' için (%78,6), interneti ise 'bilgi araştırmak (%91,2)' için kullandıklarını belirtmişlerdir. İnternet ve sosyal medya bağımlılıklarının aracılık ve düzenleyici rollerinin anlaşılabilmesine yönelik gerçekleştirilen Process macro analizleri, internet ve sosyal medya bağımlılıklarının üçgenleşme ve deneyimsel kaçınma arasındaki ilişkiye kısmen aracılık ettiğini göstermiştir. Ayrıca, deneyimsel kaçınma ile ilgili olarak internet, sosyal medya bağımlılıkları ve üçgenleşme (iki ayrı düzenleyicilik modelinde) arasında anlamlı etkileşimleri gösteren herhangi bir düzenleyicilik rolü bulunamamıştır. Bu durum, üçgenleşmenin her iki bağımlılık üzerinde de nedensel bir etki bağlamında değerlendirilmesi gerekliliğini belirtmektedir. İki aracılı modelimizin deneyimsel kaçınma üzerinde varyansın %23.4'ünü açıkladığı görülmüştür. Bulgular, üçgenleşmenin (örneğin, ebeveynler arasında sıkışıp kalma, kuşaklar arası koalisyonlar veya günah keçisi) örneklemimizde yer alan genç yetişkinlerin internet ve sosyal medya bağımlılığı riskini artırdığını ve sonuç olarak da psikolojik esnekliklerini zayıflattığını göstermektedir. Sonuçların, genç yetişkinlerin işlevsiz köken aile dinamikleriyle nasıl başa çıktıklarını anlamak için önemli bulgular ortaya çıkardığı düşünülmektedir. Bu bulgular, internet ve sosyal medya bağımlılıkları ile mücadelede aile ile çalışmanın önemini vurgulamaktadır. Çalışmanın bulgularını Covid-19 koşullarına göre değerlendirmeyi amaçlamamış olsak da, pandemi sürecinde katılımcılarımızın köken ailelerinde üçgenleşmenin etkilerini daha fazla deneyimlemiş olabileceklerini de değerlendirmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: *Deneyimsel Kaçınma, Aile Üçgenleşmesi, İnternet Bağımlılığı, Sosyal Medya Bağımlılığı*

Bildiri No: PDR2021.000542 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Uzm. Psk. Danışman Mücahit Akkaya, Kazım Karabekir Ortaokulu Prof. Dr. Baki Duy, Anadolu Üniversitesi*

Psychological Flexibility and Wellness as Predictors of Social and Emotional Loneliness in University Students

Loneliness can be expressed as the inability of a person to get the satisfaction that they want in their interpersonal relationships, the inability to find what they hope in numbers or decency in their social relationships. It is known that loneliness can have an effect during the university period, when it is important to establish close relationships. Given that loneliness is associated with both physical and psychological health, it can be said that attention should be given to this issue. The loneliness experienced by university students can occur in a social and emotional dimension. It is known that psychological flexibility, based on the fact that a person engages in adaptive behavior in the face of difficulties, struggles with problems and struggles with them, is a natural part of life, is associated with social and emotional loneliness. Another concept that is considered to be associated with social and emotional loneliness is the state of wellness, self-motivation in the face of difficulties that a person faces, maintaining their psychological health, is directly related to the state of wellness. In this study, it was aimed to investigate the level at which psychological flexibility and wellness in university students predicts the levels of social and emotional loneliness. In this study, the relational research model was used to examine the relationship between social and emotional loneliness of university students, gender, psychological flexibility and wellness. In the study, SELSA was used to measure social and emotional loneliness variables; the psychological flexibility scale for measuring psychological flexibility dimensions and the wellstar scale for measuring wellness dimensions and personal information form was used. A total of 499 university students participated in the study. The SPSS 23.00 package program was used in the analysis of the data. Research finding show that the average social and emotional loneliness scores of university students by gender differ significantly. Both the social loneliness score averages and the emotional loneliness score averages man were found to be significantly higher in women. Finally, when hierarchical regression results are examined, it is seen that 38% of the social loneliness of university students is explained by gender, acceptance, values and committed action, as well as physical, cognitive and social wellness. It was found that 20% of participants scores of emotional loneliness were explained by gender, being goal-oriented wellness and social wellness. As a result of this research, it is seen that psychological flexibility is the dimensions of behavior in accordance with acceptance, values and committed actions; the dimensions of wellness being goal-oriented and social wellness are protective factors in the face of loneliness. Being male in terms of gender, as a class level freshman year and preparatory class, cognitive wellness and physical wellness can be said to be negatively affected by loneliness. University students to increase psychological flexibility and wellness of their activities that may be effective in improving to be met with, experiential groups go through, feel good about themselves, their activities and social-emotional can be supportive in reducing the negative effects of loneliness.

Keywords: *university students, loneliness, psychological flexibility, wellness*

Üniversite Öğrencilerinde Sosyal ve Duygusal Yalnızlığın Yordayıcıları Olarak Psikolojik Esneklik ve Ġyilik Hali

Yalnızlık, bireyin kişiler arası ilişkilerinde istediği doyumu alamaması, sosyal ilişkilerinde sayıca ya da nitelikçe umduğunu bulamaması olarak ifade edilebilmektedir. Yalnızlığın, yakın ilişkiler kurmanın önemli olduğu üniversite döneminde etkisini gösterebildiği bilinmektedir. Yalnızlığın hem fiziksel sağlıkla hem psikolojik sağlıkla ilişkisinin olduğu düşünüldüğünde, dikkatin bu konuya verilmesi gerektiği söylenebilir. Üniversite öğrencilerinin yaşadığı yalnızlık sosyal ve duygusal boyutta gerçekleşebilmektedir. Kişinin karşılaştığı güçlükler karşısında uyum sağlayıcı davranışlarda bulunması, sorunlarla boğuşup onlarla mücadele etmek yerine onların hayatın doğal bir parçası olduğunu esas alan psikolojik esnekliğin sosyal ve duygusal yalnızlıkla ilişkili olduğu bilinmektedir. Sosyal ve duygusal yalnızlıkla ilişkili olduğu düşünülen bir başka kavram ise iyilik halidir, kişinin karşılaştığı güçlükler karşısında kendi kendini motive etmesi, psikolojik sağlığını koruması iyilik hali ile doğrudan ilişkilidir. Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinde psikolojik esneklik ve iyilik halinin sosyal ve duygusal yalnızlık düzeylerini ne düzeyde yordadığının araştırılması amaçlanmıştır. Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin sosyal ve duygusal yalnızlıklarının, cinsiyet, psikolojik esneklik ve iyilik hali arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla ilişkisel araştırma modelinden yararlanılmıştır. Araştırmada sosyal ve duygusal yalnızlık değişkenlerini ölçmede Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği; psikolojik esneklik boyutlarını ölçmede Psikolojik Esneklik Ölçeği ve iyilik hali boyutlarını ölçmede ise İyilik Hali Yıldızı Ölçeğinden yararlanılmıştır. Ayrıca araştırmacılar tarafından katılımcıların bazı demografik bilgilerini elde etmek amacıyla geliştirilen kişisel bilgi formundan yararlanılmıştır. Araştırmaya toplamda 499 üniversite lisans öğrencisi katılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 23.00 paket programından yararlanılmıştır. Araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre sosyal ve duygusal yalnızlık puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Erkeklerin hem sosyal yalnızlık puan ortalamaları hem de duygusal yalnızlık puan ortalamaları anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Son olarak hiyerarşik regresyon sonuçları incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin sosyal yalnızlığının %38‟inin cinsiyet, kabul, değerler ve değerler doğrultusunda davranış ile fiziksel, bilişsel ve sosyal iyilik hali tarafından açıklandığı görülmektedir. Katılımcıların duygusal yalnızlık puanlarının %20‟sinin cinsiyet ile yaşamı anlamlandırma ve hedef odaklı olma iyilik hali ile sosyal iyilik hali tarafından açıklandığı bulunmuştur. Bu araştırma sonucunda psikolojik esnekliğin kabul, değerler ve değerler doğrultusunda davranış boyutlarının; iyilik halinin ise yaşamı anlamlandırma ve hedef odaklı olma ile sosyal iyilik halinin yalnızlık karşısında koruyucu faktörler olduğu görülmektedir. Cinsiyet açısından erkek olmak, sınıf düzeyi olarak 1. Sınıf ve hazırlık sınıfı öğrencisi olmak, bilişsel iyilik hali ile fiziksel iyilik halinin ise yalnızlıktan olumsuz etkilendiği söylenebilir. Üniversite öğrencilerinin psikolojik esnekliklerini arttırma ve iyilik hallerini geliştirmede etkili olabilecek etkinliklerle buluşturulmaları, yaşantısal gruplardan geçmeleri, kendilerini iyi hissedecek faaliyetlerde bulunmaları da sosyal-duygusal yalnızlığın olumsuz etkilerinin azaltılmasında destekleyici olabilir.

Anahtar Kelimeler: *üniversiteöğrencileri, yalnızlık, psikolojikesneklik, iyilikhali*

Bildiri No: PDR2021.000544 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Dr. Öğr. Üyesi Serdar Körük, Yeditepe Üniversitesi *Lisansüstü Öğrencisi Simay Vapurlu, Yeditepe Üniversitesi*

The Mediating Role of State Self-Forgiveness in the Relationship of Perceived Social Support and Divorce Adjustment

The aim of this study is to examine the predictive strength of perceived social support and the mediating role of state self-forgiveness in explaining the divorce adjustment on a structural model. In this research, the causal design was used. The dependent variable of the study is divorce adjustment, the independent variable is perceived social support, and the hypothetical mediator variables are positive perception and negative perception in state self-forgiveness. The study group consists of 150 adult individuals (74 men, 76 women). Of these 150 individuals, 93 are divorced, and 57 are in the legal divorce process. Convenience sampling technique was used to determine the study group. The scales and demographics were combined and transferred to the online environment and shared on various platforms related to divorce. The condition of being included in the research was determined as being divorced or being in a legal divorce process. During the data collection process, Demographics formed by the researchers was used to measure demographics of participants, *Multidimensional Scale of Perceived Social Support* was used to measure perceived social support, *Adult Divorce Adjustment Scale* was used to measure divorce adjustment, and *State Self-Forgiveness Scale* was used to measure self-forgiveness. It was determined that the group that received the highest level of social support for the divorced and in legal-divorce participants was their origin family (*M*= 4.87). This was followed by friends (*M*= 4.70) and significant others (*M*= 3.61). In divorce adjustment, the mean score of adjustment in social relations (*M*= 3.54), adjustment in family of origin relations (*M*= 3.37) and psychological adjustment (*M*= 3.11) were reached. Participants' positive perception of self-forgiveness (*M*= 2.62) was found to be higher than their negative perception (*M*= 1.98). When the fit indices of the tested structural model were examined, it was seen that seven indices (*x2/df, RMSEA, NFI, CFI, IFI, AGFI, GFI*) showed a good level of fit while one index (*RMR*) showed an acceptable level of fit. It was determined that perceived social support predicted positive perception of self-forgiveness positively (*B*= .23, *p*< .01), negative perception of self-forgiveness negatively (*B*= -.19, *p*< .05), and divorce adjustment positively (*B*= .89, *p*< .01). Positive *B*= .10, *p*> .05) and negative (*B*= -.09, *p*> .05) perception of self-forgiveness did not predict divorce adjustment significantly. It was found that positive and negative perception of self-forgiveness did not have a mediating role in the predictive strength of perceived social support on divorce adjustment. This study revealed the supporting role of perceived social support on the process of divorce adjustment. The self-forgiveness did not have a mediating role in this path. This finding was tried to be explained in the context of cultural issues. In collectivist cultures, divorce is not only experienced in an individual context, but it is also experienced in a social context. It can be argued that the inability of the individual to experience this situation intensely in the individual context partially prevents him/her from making inferences about his/her own role in the relationship.

Keywords: *Divorce adjustment, perceived social support, self-forgiveness*

Algılanan Sosyal Destek ve BoĢanmaya Uyum Arasındaki Ġlişkisinde Kendini Affetmenin Aracı Rolü

Bu araştırmanın amacı boşanmış ve hukuki olarak boşanma sürecinde olan bireylerin boşanmaya uyum sürecinin açıklanmasında algılanan sosyal desteğin yordayıcılığının ve bu yordayıcılıkta kendini affetme unsurunun aracı rolünün yapısal bir model üzerinde incelenmesidir. Nicel araştırma olarak yürütülen bu araştırmada, nicel araştırma desenlerinden nedensel desen kullanılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkeni boşanmaya uyum, bağımsız değişkeni algılanan sosyal destek, hipotetik aracı değişkenleri ise kendini affetmedeki olumlu algı ve olumsuz algıdır. Araştırmanın çalışma grubu 150 yetişkin bireyden (74 erkek, 76 kadın) oluşmaktadır. Bu 150 bireyden 93'ü boşanmıştır, 57'si ise hukuki olarak boşanma sürecinde bulunmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde uygun örnekleme tekniği kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan ölçekler ve demografik bilgi formu birleştirilerek gerekli açıklamalarıyla birlikte çevrimiçi ortama aktarılarak boşanmayla ilgili çeşitli platformlarda paylaşılmıştır. Araştırmaya dahil olmanın şartı boşanmış olmak veya hukuki olarak bir boşanma süreci içerisinde olmak olarak belirlenmiştir. Veri toplama sürecinde demografik bilgilerin ölçülmesinde araştırmacılar tarafından oluşturulan Demografik Bilgi Formu, algılanan sosyal desteğin ölçülmesinde *Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği*, boşanmaya uyumun ölçülmesinde *YetiĢkin BoĢanmaya Uyum Ölçeği* ve kendini affetmenin ölçülmesinde *Durumsal Kendini Affetme Ölçeği* kullanılmıştır. Boşanmış ve hukuki boşanma sürecinde olan katılımcıların en yüksek düzeyde sosyal destek aldığı grubun köken aileleri (*Ort*.= 4.87) olduğu belirlenmiştir. Bunu sırasıyla arkadaş desteği (*Ort*.= 4.70) ve özel insan desteği (*Ort.*= 3.61) takip etmiştir. Boşanmaya uyum bağlamında sırasıyla sosyal ilişkilerde uyum (*Ort*.=3.54), köken aile ilişkilerinde uyum (*Ort*.=3.37) ve psikolojik uyum (*Ort*.=3.11) ortalama puanlarına ulaşılmıştır. Katılımcıların kendilerini affetmedeki olumlu algısı (*Ort.*=2.62) olumsuz algısından (*Ort.*=1.98) daha yüksek bulunmuştur. Test edilen yapısal modelin uyum indeksleri incelendiğinde yedi indeksin iyi uyum gösterdiği (*x2/df, RMSEA, NFI, CFI, IFI, AGFI, GFI*), bir indeksin (*RMR*) ise kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği görülmüştür. Sosyal desteğin kendini affetmedeki olumlu algıyı olumlu (B= .23, p< .01) kendini affetmedeki olumsuz algıyı olumsuz (B= -.19, p< .05) ve boşanmaya uyumu olumlu (B= .89, p< .01) yordadığı belirlenmiştir. Kendini affetmedeki olumlu algının (B= .10, p> .05) ve olumsuz algının (B= -.09, p> .05) boşanmaya uyum üzerinde anlamlı bir yordayıcılığı bulunamamıştır. Kendini affetmedeki olumlu algı ve olumsuz algı algılanan sosyal desteğin boşanmaya uyuma olan etkisinde aracı rol üstlenmemektedir. Bu araştırma algılanan sosyal desteğin boşanmaya uyum sürecindeki destekleyici rolünü ortaya koymuştur. Kendini affetme unsuru bu ilişkide bir aracı rol üstlenmemiştir. Bu durum kültürel kodlar bağlamında açıklanmaya çalışılmıştır. Toplumcu kültürlerde boşanma sadece bireysel kontekste olmamakta, aynı zamanda sosyal kontekste de yaşanmaktadır. Bireyin bu durumu bireysel kontekste yoğun olarak yaşayamamasının ilişkisindeki kendi rolüyle ilgili çıkarımlar yapabilmesini kısmen engellediği ileri sürülebilir.

Anahtar Kelimeler: *BoĢanmaya uyum, algılanan sosyal destek, kendini affetme*

Bildiri No: PDR2021.000545 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Psikolojik DanıÇman Erol Ɍksöz, Milli Eğitim Bakanlığı*

The Psychological Strength of Teachers Examinaton in Terms of Some Personel Qualities

People are faced with negative life events arising from their social environment, family and their own personality in their living conditions, and these negativities leave negative effects on people. It is normal to encounter these negative life events in educational environments, and teachers have to struggle with negative life events from time to time. In educational environments, it is possible for teachers to protect their psychological resilience against these negative life events and not be affected by risk factors, by activating protective factors and adapting to the life cycle in a healthy way. This research aims to determine whether the psychological resilience of teachers working in public schools affiliated to the Ministry of National Education varies in terms of some personal qualities (gender, age, type of school level they work at, working in a school with or without a boarding house, and seniority in the profession). A total of 210 teachers, 127 male and 83 female, working in public schools affiliated to the Ministry of National Education participated in the research. Data in this study were collected online. In the research, Personal Information Form was used to collect information about the participants' gender, age, the type of school level they work, their working in a boarding or non-boarding school, and their seniority in the profession. Resilience Scale was used to determine the resilience level of the participants. Resilience Scale consists of three sub-dimensions: “Dedication, Challenge and Control”. In this study, in which the Descriptive Scanning Model was used, the SPSS 21.0 package program was used to analyze the data. Obtained data were analyzed using analysis of variance (one-way ANOVA) and t-test, which are paramedic tests. Results were evaluated based on $p<0.05$ significance levels. According to the research variables of teachers' psychological resilience, only the variable of working in a school with or without a boarding house differed according to the mean score of the control subscale of the scale ($p<.05$). It was found that other variables (gender, age, type of school level they work in, seniority in the profession) did not differ according to the mean scores of the resilience scale and subscale scores ($p>.05$). According to the results of the research, it was concluded that the teachers' psychological resilience mean score and the sub-dimensions of dedication, challenge and control of the scale did not differ significantly in terms of statistical data according to the variables of gender, age, type of school level they worked at, and seniority in the profession. In the literature, there are results supporting and not supporting the research result. In this study, it was investigated whether the psychological resilience of teachers and the dimensions of dedication, challenge and control of the scale differ according to the variable of working in a school with or without a boarding house. According to the results of the research, the mean scores of the teachers' psychological resilience scale and the sub-dimensions of challenge and dedication did not differ significantly in terms of the statistical data according to the variable of working at a school with or without a boarding house, and the control sub-dimension was significant in the context of statistical data according to the variable of working at a school with or without a boarding house. found to differ. In this context, it can be said that the teachers working in the boarding school make more accurate choices in coping with stress, reduce the negative effects of stress by evaluating and interpreting stressful events more rationally, and have the ability to provide more diverse resources against the negative effects of stress compared to the teachers working in the non-boarding school. When the literature was examined, it was seen that the variable of working in a school with or without a boarding house was not included as a

research variable in similar studies. It has been suggested that activities and in-service trainings should be organized to increase the level of psychological resilience of teachers in schools, and it would be beneficial to include teachers working in private schools in new studies.

Keywords: *Psychological Resilience, Personal Qualities*

Öğretmenlerin Psikolojik Sağlamlıklarının Bazı Özlük Nitelikler Açısından İncelenmesi

İnsanlar yaşam şartları içinde sosyal çevresinden, ailesinden ve kendi kişiliğinden kaynaklı olumsuz hayat olaylarıyla karşı karşıya gelmekte ve bu olumsuzluklar insanda olumsuz etkiler bırakmaktadır. Bu olumsuz hayat olaylarıyla eğitim ortamlarında da karşılaşmak olağandır ve öğretmenler olumsuz hayat olaylarıyla zaman zaman mücadele etmek zorunda kalmaktadır. Eğitim ortamlarında öğretmenlerin bu olumsuz hayat olaylarına karşı psikolojik sağlamlıklarını koruyabilmesi ve risk faktörlerinden etkilenmemesi koruyucu faktörleri harekete geçirip yaşam döngüsüne sağlıklı şekilde uyum sağlayabilmesiyle mümkündür. Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin psikolojik sağlamlıklarının bazı özlük nitelikler (cinsiyet, yaş, görev yaptıkları okul kademesi türü, pansiyonlu/pansiyonsuz okulda görev yapma ve meslekteki kıdem) açısından değişkenlik gösterip göstermediğini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmaya Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan 127 Erkek, 83 Kadın toplam 210 öğretmen katılmıştır. Bu araştırmada veriler online olarak toplanmıştır. Araştırmada katılımcıların cinsiyeti, yaşı, görev yaptıkları okul kademesi türü, pansiyonlu/pansiyonsuz okulda görev yapmaları ve meslekteki kıdemleri hakkında bilgi toplamak için Kişisel Bilgi Formu, psikolojik sağlamlık düzeyini belirlemek amacıyla Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği kullanılmıştır. Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği "Kendini Adama, Meydan Okuma ve Kontrol" olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Betimsel Tarama Modeli'nin kullanıldığı bu araştırmada verilerin çözümlenmesinde SPSS 21.0 paket programından faydalanılmıştır. Elde edilen veriler paramedik testlerden varyans analizi (tek yönlü ANOVA) ve t-test kullanılarak çözümlenmiştir. Sonuçlar, $p<.05$ anlamlılık düzeyleri baz alınarak değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin psikolojik sağlamlıklarının araştırma değişkenlerine göre sadece pansiyonlu/pansiyonsuz okulda görev yapma değişkeninin ölçeğin kontrol alt ölçeğinin puan ortalamasına göre farklılık gösterdiği ($p<.05$), diğer değişkenlerin (cinsiyet, yaş, görev yaptıkları okul kademesi türü, meslekteki kıdem) psikolojik dayanıklılık ölçeği puan ortalaması ve alt ölçek puan ortalamalarına göre farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır ($p>.05$). Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin psikolojik sağlamlık puan ortalamasının ve ölçeğin kendini adama, meydan okuma ve kontrol alt boyutlarının cinsiyet, yaş, görev yaptıkları okul kademesi türü, meslekteki kıdem değişkenlerine göre istatistiki veriler bağlamında anlamlı farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir. Literatürde araştırma sonucunu destekleyen ve desteklemeyen sonuçlar mevcuttur. Bunlarla birlikte bu araştırmada öğretmenlerin psikolojik sağlamlıklarının ve ölçeğin kendini adama, meydan okuma ve kontrol boyutlarının pansiyonlu/pansiyonsuz okulda görev yapma değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin psikolojik sağlamlık ölçeği puan ortalamasının ve alt boyutlardan meydan okuma ve kendini adama alt boyutlarının pansiyonlu/pansiyonsuz okulda görev yapma değişkenine göre istatistiki veriler bağlamında anlamlı farklılık göstermediği, kontrol alt boyutunun pansiyonlu/pansiyonsuz okulda görev yapma değişkenine göre istatistiki veriler bağlamında anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu bağlamda pansiyonlu okulda görev yapan öğretmenlerin pansiyonsuz okulda görev yapan öğretmenlere göre stresle baş etmede daha doğru seçimler yaptıkları, stres veren olayları daha akılcı değerlendirip yorumlayarak stresin olumsuz

etkilerini azalttıkları ve stresin olumsuz etkilerine karşı daha çeşitli kaynak sağlama kabiliyetlerine sahip oldukları söylenebilir. Literatür incelendiğinde pansiyonlu/pansiyonsuz okulda görev yapma değişkeninin benzer araştırmalarda araştırma değişkeni olarak yer almadığı görülmüştür. Okullarda öğretmenlerin psikolojik sağlamlık düzeylerini arttıracak etkinlikler ve hizmet içi eğitimler düzenlemesi gerektiği, yapılacak yeni çalışmalara özel okullarda çalışan öğretmenlerin de dahil edilmesinin çalışmalar için faydalı olacağı önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik Sağlamlık, Özlük Nitelikler*

Bildiri No: PDR2021.000547 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ. Gör. Furkan KaŞıkçı, Atatürk Üniversitesi Uzm. Psk. DanıŞman Merve Zaferoğlu KaŞıkçı, Milli Eğitim Bakanlığı*

Psychometric Properties and Measurement Invariance of the Positive Solitude Scale in Turkish Samples

In a constantly changing and developing world, human beings can experience loneliness daily. In other words, loneliness is an existential part of our lives. The phenomena of solitude, aloneness, and loneliness are often used interchangeably in the literature. In this context, the loneliness phenomenon, which is often the field of study, expresses a situation arising from the need for the existence of others. The phenomenon of aloneness refers to the absence of other people physically around the individual. Finally, we saw that the solitude phenomenon is mostly confused with negative moods or social isolation. However, the solitude phenomenon is an individual"s choice, in which the individual chooses to reject interactions with others. In this way, the individual feels mentally free. This situation supports the above information. Since solitude, aloneness, and loneliness phenomena are used interchangeably, the positive aspects of solitude are overlooked. The literature offers no certainty regarding the recognition of the concept of positive solitude. However, the concept of positive solitude can be generally defined as choosing to be with oneself and being satisfied with this situation. It does not happen outside of one's control, like loneliness. In this context, positive solitude consists of three main components, namely, the individual's preference to spend time for positive solitude *(choice)*, satisfaction with this situation *(satisfaction)*, and positive solitude being an important component in their lives *(significance)*. The positive psychology approach, which has been one of the most important theoretical orientations in the psychology literature in recent years, draws attention to the strengths of individuals. In this way, it is important to determine the factors that play a protective role against negativities. *Among these protective factors, "positive solution" can also be evaluated.* In this respect, research aims to adapt the Positive Solitude Scale to the Turkish sample. The participant group of the study consisted of a total of 357 undergraduate students, composed of 254 females and 103 males. The average age of the participants was 20.95. In the adaptation process, we first performed the translation and reverse translation processes. We performed multi-group CFA to determine the construct validity of the scale. According to the results, the scale showed an excellent level of agreement ($\chi 2/sd = 2.32$, CFI = .97, TLI = .96, NFI = .95, IFI = .97, RMSEA = .061, SRMR = .04). We also performed measurement invariance of the scale in terms of gender. In the adaptation process, we reached the same results in terms of gender. In other words, the scale has measurement invariance in terms of gender in the Turkish sample. We calculated McDonald's ω and Cronbach Alpha coefficient for the reliability of the scale. In this context, we concluded that the McDonald's ω value of the scale is .82 and the Cronbach Alpha value is .81. We also used the UCLA loneliness scale to calculate convergent validity. In summary, the scale conformed to its original structure (one-dimensional and 9-item) in the Turkish sample.

Keywords: *Positive Solitude, Positive psychology, Measurement invariance, Reliability, Validity*

Pozitif Yalnızlık Ölçeğinin Türkiye Örnekleminde Psikometrik Özellikleri ve Ölçüm DeğiŞmezliğinin Ġncelenmesi

Sürekli değişen ve gelişen dünyada insanoğlu yalnızlığı her gün yaşayabilmektedir. Başka bir deyişle, yalnızlık hayatımızın varoluşsal bir parçası haline gelmektedir. İlgili alanyazında yalnızlık olgusunun çoğunlukla olumsuz ruh halleri veya sosyal izolasyon ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Alanyazında var olan olumsuz bakış açısının aksine son yıllarda pozitif yalnızlık olgusunun sıklıkla çalışma alanı bulduğu görülmektedir. Ancak pozitif yalnızlık kavramı genel olarak kişinin kendisiyle birlikte olmayı seçmesi ve bu durumdan memnun olması olarak tanımlanabilir. Bir diğer ifadeyle pozitif yalnızlık, keyifli bir aktiviteye veya deneyime zaman ayırmanın yolu olarak tanımlar. Bu bağlamda, pozitif yalnızlık, bireyin pozitif yalnızlık için zaman ayırma tercihi (seçim), bu durumdan memnuniyet (tatmin) ve pozitif yalnızlığın hayatında önemli bir bileşen olması (anlamlılık) olmak üzere üç ana bileşenden oluşmaktadır. Benzer şekilde bu çalışmada da pozitif yalnızlık, dış veya fiziksel koşullardan bağımsız olarak bireylerin anlamlı deneyimlerine ve yaşam kalitelerine olumlu katkı sağlayan bir yapı olarak tanımlanmıştır. Son yıllarda psikoloji literatüründe en önemli kuramsal yönelimlerden biri olan pozitif psikoloji yaklaşımı, bireylerin güçlü yanlarına dikkat çekmektedir. Pozitif psikoloji yaklaşımına göre olumsuzluklara karşı koruyucu rol oynayan faktörlerin belirlenmesi önemlidir. Bu koruyucu faktörler arasında "pozitif yalnızlık" ta değerlendirilebilir. Bu doğrultuda bu araştırma sürecinde Pozitif Yalnızlık Ölçeği'nin Türkiye örneklemine uyarlanmasını amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu 254 kız, 103 erkek olmak üzere toplam 357 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş ortalaması 20.9'tir. Adaptasyon sürecinde öncelikle çeviri ve ters çeviri işlemlerini gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek için çok gruplu DFA yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, ölçek mükemmel düzeyde bir uyum göstermiştir ($\chi 2/sd = 2.32$, CFI = .97, TLI = .96, NFI = .95, IFI = .97, RMSEA = .061, SRMR = .04). Ayrıca ölçeğin cinsiyete göre ölçüm değişmezliğini de yapılmıştır. Bu kapsamda cinsiyet açısından da aynı sonuçlara ulaşılmıştır. Başka bir deyişle, ölçeğin Türkiye örnekleminde cinsiyete göre ölçüm değişmezliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin güvenirliği için McDonald's ω ve Cronbach Alpha katsayılarını hesaplanmıştır. Bu bağlamda ölçeğin McDonald's ω değerinin .82 ve Cronbach Alpha değerinin .81 olduğu sonucuna vardık. Ayrıca yakınsak geçerliliği hesaplamak için UCLA Yalnızlık Ölçeği kullanılmıştır. Özetle ölçek, Türkiye örnekleminde orijinal yapısına (tek boyutlu ve 9 maddeli) uyum sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: *Pozitif Yalnızlık, Pozitif psikoloji, Ölçüm değiŞmezliği, Güvenilirlik, Geçerlilik*

Bildiri No: PDR2021.000551 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**ArŞ. Gör. Tuğba Turgut, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Doç. Dr. Seval Erden Çınar, Marmara Üniversitesi*

Adaptation of Adult Interpersonal Acceptance-Rejection Scale into Turkish and Investigation of Psychometric Properties

In order to continue their lives, people need the presence of other people and relationships with them in many aspects of life. Relationships with family members, romantic partners and friends are all very important situations for life. The aim of this study is to adapt the Adult Interpersonal Acceptance Rejection Scale, which was developed to assess perceived social acceptance by three important types of close relationships in adulthood, to Turkish culture and to examine the validity and reliability of the Turkish version of this scale. In the adaptation process, a 5-stage model was followed, including the steps of "translating into the target language, evaluating the translation, back translation to the original language, evaluating the back translation and getting expert opinion". The sample of the study consists of 653 university students selected by the convenience sampling method. The study was carried out in four stages with the data collected from 42 students for linguistic equivalence stage, 507 students for construct validity stage, 62 students for criterion-related validity and 42 students for test-retest reliability. Adult Interpersonal Acceptance Rejection Scale, Two-Dimensional Self-Esteem Scale, Interdependent Happiness Scale and Life Satisfaction Scale were used in the study. Confirmatory Factor Analysis (CFA), Paired-sample t-test and Pearson moment production correlation analysis were used in the analysis of the data. The original factor structure of the scale was examined by confirmatory factor analysis. The results revealed that the original factor structure of the Adult Interpersonal Acceptance-Rejection Scale was confirmed in the Turkish sample. The internal consistency of the scale items was associated with the Cronbach's alpha reliability coefficient and was calculated as .908. In addition, Cronbach's alpha values were found to be .915 for mother acceptance sub-dimension, .909 for best friend acceptance sub-dimension, and .911 for romantic partner acceptance sub-dimension. Correlation coefficients were calculated between the Adult Interpersonal Acceptance Rejection Scale and the Two-Dimensional Self-Esteem Scale, the Interdependent Happiness Scale, and the Life Satisfaction Scale for proof of validity for the criterion. The results showed that the sub-dimensions of the scales were significantly related. The results show that the Turkish version of the Adult Interpersonal Acceptance Rejection Scale is a valid and reliable measurement tool that can be used for research purposes to determine the levels of adult individuals' interpersonal acceptance and rejection.

Keywords: *Adult Interpersonal Acceptance-Rejection, validity, reliability, confirmatory factor analysis*

Yetişkin Kişilerarası Kabul-Red Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi

İnsanlar yaşamlarını devam ettirebilme adına hayatın pek çok yönünde diğer insanların varlığına ve onlarla kurulacak ilişkilere ihtiyaç duymaktadır. Aile bireyleriyle, romantik partnerlerle ve arkadaşlarla kurulan ilişkilerin tamamı yaşam için oldukça önemli durumlardır. Bu çalışmanın amacı yetişkinlikte üç önemli yakın ilişki türü tarafından algılanan sosyal kabulü değerlendirmek için geliştirilen Yetişkin Kişilerarası Kabul Red Ölçeği'ni Türk kültürüne uyarlamak ve bu ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerliğini ve güvenirliğini

incelemektir. Uyarlama sürecinde „hedef dile çeviri, çeviriyi değerlendirme, orijinal dile geri çevirme, geri çeviriyi değerlendirme ve uzman görüşü alma" basamaklarını içeren 5 aşamalı model takip edilmiştir. Araştırmanın örneklemini ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile seçilen 653 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Dilsel eş değerlik aşaması için 42 öğrenciden, yapı geçerliliği aşaması için 507 öğrenciden, ölçüt bağıntılı geçerlik için 62 öğrenciden ve test tekrar test güvenirliği için 42 öğrenciden toplanan verilerle çalışma dört aşamada gerçekleştirilmiştir. Çalışmada Yetişkin Kişilerarası Kabul Red Ölçeği, İki Boyutlu Benlik Saygısı Ölçeği, Karşılıklı Mutluluk Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), Eşleştirilmiş grup t testi ve Pearson korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Ölçeğin özgün faktör yapısı doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Sonuçlar, Yetişkin Kişilerarası Kabul-Red Ölçeği"nin orijinal faktör yapısının Türk örnekleminde doğrulandığını ortaya koymuştur. Ölçek maddelerinin iç tutarlılığı Cronbach alfa güvenirlik katsayısı ile ilişkilendirilmiş ve .908 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca Cronbach alfa değerleri anne kabul alt boyutu için .915, en yakın arkadaş kabul alt boyutu için .909 ve romantik partner kabul alt boyutu için .911 olarak bulunmuştur. Korelasyon katsayıları, ölçütle ilgili geçerlilik kanıtı için Yetişkin Kişilerarası Kabul Red Ölçeği ile İki Boyutlu Benlik Saygısı Ölçeği, Karşılıklı Mutluluk Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği arasında hesaplanmıştır. Sonuçlar, ölçeklerin alt boyutlarının anlamlı şekilde ilişkili olduğunu göstermiştir. Sonuçlar, Yetişkin Kişilerarası Kabul Red Ölçeği"nin Türkçe formunun, yetişkin bireylerin kişilerarası kabul edilme ve reddedilme seviyelerini belirlemek için araştırma amacıyla kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *YetiĞkin KiĢilerarası Kabul-Red, geçerlik, güvenirlik, doğrulayıcı faktör analizi.*

Bildiri No: PDR2021.000552 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışman Eğitimi
**Psikolojik Danışman Baran Tunçer, Milli Eğitim Bakanlığı*

Examination of the Novel 'The Stranger' in Terms of the Basic Concepts of Existential Psychology

Albert Camus' novel “The Stranger" deals with the journey of the main character, Meursault, who has not internalized the norms of society, to the death sentence. Words about existence are frequently encountered in the life of the character of "Meursault" that the author handles in his novel. The author touched upon the themes of loneliness, death, responsibility, alienation and freedom while processing the character of Meursault. The frequency of these concepts is noteworthy. In other words, these concepts, which have an important place in people's understanding of existence, take place in the novel Stranger. Existential psychology is an approach built on the fundamental problems of existence. These are the concepts of loneliness, freedom, meaninglessness, death and are important for existential psychology. These basic problems are related to the internal dynamics of the person. In the existential approach, the aim is to establish a balance in life. Meursault, who could not establish a balance between his inner self and social values and did not make any effort in this direction, was examined in terms of the concepts of existential psychology. As a result, Meursault's life and Existential Psychology form an image intertwined. In this study, it is aimed to explain the basic concepts of existential psychology, and also to examine the novel "The Stranger" related to these concepts. For this purpose, firstly, the basic concepts of existential psychology, dasein, authentic mode, non-authentic mode, freedom, responsibility, meaning of life, existential isolation, death are explained and just below the explained concept, the chapters related to that concept are included in the novel. Within the scope of the study, the main protagonist of the novel does not try to adapt to the world he is in, does not care about social norms, his indifferent attitude at his mother's funeral, does not value the reality of death, and prefers loneliness are evaluated in terms of existential psychology. As a result, it is thought that this study will create a resource for academicians and students to be used in psychological counselor education by supporting the theoretical knowledge about existential psychology and setting an example for the teaching of the concepts of this approach. In addition, it is thought that this study, in which the novel The Stranger is revealed in terms of the basic concepts of existential psychology, can be used as an educational material in researches and practices on alienation.

Keywords: *existential theraphy, alienation, the stranger, novel*

Yabancı Romanının Varoluşçu Psikolojinin Temel Kavramları Açısından İncelenmesi

Albert Camus‟nün „Yabancı‟ romanı, toplum normlarını içselleştirmemiş Mösyö Meursault isimli ana karakterin idam kararına giden yolculuğunu işler. Yazarın romanında işlediği „Meursault‟ karakterinin yaşamında varoluşa dair sözlere sıkça rastlanmaktadır. Yazar, Meursault karakterini işlerken yalnızlık, ölüm, sorumluluk, yabancılaşma, özgürlük temalarına değinmiştir. Bu kavramların sıklığı dikkat çekmektedir. Diğer bir deyişle insanların varoluşu anlamlandırmasında önemli bir yere sahip bu kavramlar Yabancı romanında yer almaktadır. Varoluşçu psikoloji varoluşun temel sorunları üzerine inşa edilmiş bir yaklaşımdır. Bunlar yalnızlık, özgürlük, anlamsızlık, ölüm kavramlarıdır ve varoluşçu psikoloji açısından önemlidir. Bu temel sorunlar kişinin içsel dinamikleri ile ilgilidir. Varoluşçu yaklaşımda amaç yaşamda bir denge kurmadır. İç benliğiyle toplumsal değerler

arasında bir denge kuramamış ve bu yönde bir çaba göstermeyen Meursault, varoluşçu psikolojinin kavramları açısından incelenmiştir. Sonuç olarak Meursault‟un yaşamı ve Varoluşsal Psikoloji iç içe bir görüntü oluşturmaktadır. Bu çalışmada varoluşçu psikolojinin temel kavramlarının açıklanması, ayrıca bu kavramlarla ilişkili “Yabancı” romanının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada öncelikle varoluşçu psikolojinin temel kavramları olan dasein, otantik mod, otantik olmayan mod, özgürlük, sorumluluk, yaşamın anlamı, varoluşçu izolasyon, ölüm açıklanmış ve açıklanan kavramın hemen altında, romanda, o kavramla ilişkili bölümlere yer verilmiştir. Çalışma kapsamında romanın esas kahramanının içinde bulunduğu dünyaya uyum sağlama çabası göstermemesi, toplum normlarıyla ilgilenmemesi, annesinin cenazesinde gösterdiği kayıtsız tavır, ölüm gerçeğine değer vermeyişi, yalnızlığı tercih etmesi varoluşçu psikoloji açısından değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, bu çalışmanın, Varoluşçu psikoloji ile ilgili kuramsal bilgiyi destekleyip bu yaklaşımın kavramlarının öğretimine örnek oluşturarak, psikolojik danışman eğitiminde kullanılmak üzere akademisyenlere ve öğrencilere kaynak oluşturacağı düşünülmektedir. Ayrıca Yabancı romanının varoluşçu psikolojinin temel kavramları açısından ortaya konduğu bu çalışma ile yabancılaşma konusunda yapılacak olan araştırmalarda ve uygulamalarda eğitsel bir materyal olarak kullanılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *varoluGçu psikoloji, yabancılaGma, yabancı, roman*

Bildiri No: PDR2021.000553 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArÇ. Gör. AyGılAğaya, Gazi Üniversitesi Prof. Dr. Baki Duy, Anadolu Üniversitesi*

The Predictors of Emotion Regulation Skills, Perceived Parental Control and Cyber (Virtual) Bullying Status on School Attachment Levels in Adolescents

The study aims to examine the predictor role of emotional regulation skills, cyberbullying status, perceived parental control in school attachment levels of adolescents. It also examined the levels of school attachment according to gender and grade. The sample of the research consisted of 575 high school students (F= 370, M= 205) who were schooling in different school programs in Ankara, Istanbul, Iğdır and Hatay in 2020-2021 academic year. The participants replied to the instruments via the internet due to Covid-19 regulations. Data were collected by using the Personal Information Form, The Regulation of Emotions Questionnaire (REQ), Leuven Perceived Parenting Scale, Cyber Bullying Scale, and School Attachment Scale for Children and Adolescents. Correlation coefficients, descriptive statistics, Q-Q graph, hierarchical regression analysis, bootstrap method, t-test, Tukey post-hoc test, and ANOVA were used to analyze the data. Adolescents' general school attachment levels [t(573)= -2.72, p< .05] and school attachment sub-dimension [t(573)= -3.195, p< .05] were found to be higher in boys than girls. There was no significant difference about attachment to teachers and friends regarding gender. Besides, there was also a significant difference about sub-dimension of school attachment regarding grade level [F(3,571)= 11,634, p< .001, η **?**= .058]. Post-hoc test performed to find out the source of the difference revealed that school attachment scores of the 9th grade students were significantly higher than those in the 10th, 11th, and 12th grades. In hierarchical regression analysis, the model that included general school attachment level, perceived parental control, emotional regulation dimensions, and cyberbullying status was significant [F(562,12)= 12,177, p<.001, $R2$= .21). While internal dysfunctional emotion regulation negatively predicted school attachment levels of adolescents (β= -.28), internal functional (β= .11), and external functional emotion regulation positively (β= .16) predicted adolescents' general school attachment levels. The model that included school attachment sub-dimension, perceived parental control, emotion regulation dimensions, and cyberbullying status was significant [F(559,15)= 10,658, p<.001, $R2$= .22). While internal dysfunctional emotion regulation negatively predicted adolescents' levels of school attachment (β= -.23), internal functional (β= .09) and external functional emotion regulation (β= .16) predicted positively. The model, including teacher attachment, perceived parental control, emotion regulation, and cyberbullying status was again significant [F(563,11)= 6.689, p< .001, $R2$= .12). It was found that internal functional emotion regulation predicted teacher attachment positively (β= .09), and internal dysfunctional emotion regulation negatively (β= -.26). The model that included friend attachment, perceived parental control, emotion regulation, and cyberbullying status was significant [F(563, 11)= 9.025, p<.001, $R2$= .15). It was found that external functional positively predicted (β= .20) adolescents' attachment to friends while internal dysfunctional emotion regulation predicted negatively (β= -.21). Boys have a stronger school attachment than girls, and 9th grade students have stronger school attachment than others. Analyses revealed that emotion regulation strategies play a predictor role in school attachment. Parental control and cyberbullying status do not significantly predict school attachment and its sub-dimensions. The relationship between emotion regulation strategies and school attachment needs to be explored further in new studies.

Keywords: *School attachment, Emotion regulation, Cyberbullying, Parental control.*

Ergenlerde Duygu Düzenleme Becerisi, Algılanan Ebeveyn Kontrolü ve Siber(Sanal) Zorbalik Statülerinin Okula Bağlanma Düzeylerini Yordayıcılığı

Ergenlerde duygu düzenleme becerisi, siber zorbalık statüleri, algılanan ebeveyn kontrolünün okula bağlanma düzeylerini yordayıcılığının incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca cinsiyet, sınıf düzeyi değişkenlerine göre okula bağlanma düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 2020-2021 eğitim öğretim yılında Ankara, İstanbul, Iğdır ve Hatay da farklı öğretim programı uygulanan 370"i kadın (%64,3), 205"i erkek (%35,6) toplam 575 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın katılımcılarına Covid-19 sınırlamaları nedeniyle internet yoluyla ulaşılmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Ergenler için Duygu Düzenleme Ölçeği, Leuven Algılanan Ana-Babalık Ölçeği, Siber Zorbalık Ölçeği, Çocuk ve Ergenler İçin Okula Bağlanma Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde korelasyon katsayıları, betimsel istatistikler, Q-Q grafiği, hiyerarşik regresyon analizi, bootstrap yöntemi, t-testi, Tukey post-hoc testi ve varyans analizinden yararlanılmıştır. Ergenlerin genel okula bağlanma düzeyleri [t (573)= -2.72, p< .05] ve okula bağlanma alt boyutunda [t(573)= -3.195, p< .05] erkeklerin okula bağlanma düzeylerinin kızlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Öğretmenlere ve arkadaşlara bağlanma boyutunda farklılık görülmemiştir. Ergenlerin genel okula bağlanma, öğretmenlere ve arkadaşlara bağlanma düzeyleri incelendiğinde, sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmazken, okula bağlanma alt boyutu bağlamında anlamlı bir fark bulunmuştur [F(3,571)= 11.634, p< .001, η ⍰= .058]. Sınıf düzeyindeki farkın kaynağını bulmak için yapılan Tukey post-hoc testine göre, 9. sınıfta bulunan ergenlerin okula bağlanma puanları 10., 11. ve 12. sınıfta bulunanlardan anlamlı düzeyde daha yüksektir. Yapılan hiyerarşik regresyon analizinde genel okula bağlanma düzeyi algılanan ebeveyn kontrolü, duygu düzenleme boyutları ve siber zorbalık statülerinin dahil edildiği model anlamlı bulunmuştur [F(562,12)= 12.177, p<.001, $R2$= .21). İçsel işlevsel olmayan duygu düzenleme okula bağlanmayı negatif yönde yordarken (β= -.28), içsel işlevsel (β= .11) ve dışsal işlevsel duygu düzenlemenin pozitif yönde (β= .16) yordadığı bulunmuştur. Okula bağlanma alt boyutu, algılanan ebeveyn kontrolü, duygu düzenleme ve siber zorbalık statülerinin olduğu model anlamlı bulunmuştur [F(559,15)= 10.658, p<.001, $R2$= .22). Ergenlerin okula bağlanma düzeylerini içsel işlevsel olmayan negatif yönde yordarken (β= -.23), içsel işlevsel (β= .09) ve dışsal işlevsel duygu düzenlemenin (β= .16) pozitif yönde yordadığı bulunmuştur. Öğretmene bağlanma, algılanan ebeveyn kontrolü, duygu düzenleme, siber zorbalık statülerinin dahil edildiği model de anlamlıdır [F(563, 11)= 6,689, p< .001, $R2$= .12). Ergenlerin öğretmene bağlanma düzeylerini içsel işlevselin pozitif yönde (β= .09), içsel işlevsel olmayan duygu düzenlemenin negatif yönde yordadığı (β= - .26) bulunmuştur. Arkadaşa bağlanma, algılanan ebeveyn kontrolü, duygu düzenleme ve siber zorbalık statülerinin olduğu model anlamlıdır [F(563,11)= 9,025, p<.001, $R2$=.15). Ergenlerin arkadaşlara bağlanma düzeylerini dışsal işlevselin pozitif yönde (β= .20) içsel işlevsel olmayan duygu düzenlemenin negatif yönde yordadığı (β= -.21) bulunmuştur. Erkeklerin okula bağlanma düzeyleri kızlara göre daha yüksektir. Okula bağlanma alt boyutunda dokuzuncu sınıfta bulunan ergenlerin okula bağlanma düzeyleri diğer sınıf düzeyindekilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Hiyerarşik regresyon analizinde, ergenlerin genel okula bağlanma ve alt boyut okula bağlanma düzeylerinin anlamlı yordayıcıları içsel ve dışsal işlevsel duygu düzenleme, içsel işlevsel olmayan duygu düzenlemedir. Öğretmene bağlanma düzeyinin anlamlı yordayıcıları içsel işlevsel ve içsel işlevsel olmayan duygu düzenleme, arkadaşa bağlanma düzeyinin anlamlı yordayıcıları dışsal işlevsel ve içsel işlevsel olmayan duygu düzenlemedir. Ebeveyn kontrolü ve siber zorbalık statüleri okula bağlanma ve alt boyutlarını anlamlı düzeyde yordamamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Okula bağlanma, Duygu düzenleme, Siber zorbalık, Ebeveyn kontrolü*

Bildiri No: PDR2021.000555 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıÇman Volkan Kutluca, Necmettin Erbakan Üniversitesi*

Reactions of Employees in Crisis Situations

The aim of this research is to examine the reactions of employees in crisis situations and present them as a compilation study. In this study, which is a compilation study, the relevant literature was searched and the reactions of the employees in crisis situations were tried to be explained in the light of the literature. Employees' reactions to the crisis; It is limited to the response of employees to the crisis in economic, educational, natural disaster and epidemic crises.There are various definitions of the concept of crisis, but with a general definition, crisis; It can be defined as situations that create negative emotions and results by disrupting the working process and balance of individuals or institutions. In general, there may be crisis situations that are experienced at unexpected times and that seriously affect individuals physically and mentally. While these crisis situations can be natural disasters such as earthquakes, floods, landslides and avalanches, economic problems, terrorist incidents, violence events, wars, migrations and epidemics can be given as examples of crisis situations. Especially the crises experienced in recent years can affect very large areas in parallel with the development of technology and the expansion of the communication network. The Coronavirus Epidemic (Covid-19), which has spread almost all over the world in recent years, and the effects of this epidemic disease on humans can be given as an example to this situation. It can be thought that the crisis situation may be reflected in the family and private life of the employees whose work life ends or who are in financial difficulties in situations of economic crisis. In these cases, it is thought that individuals working and affected by the crisis may experience conflicts within the family due to emotional anxiety and stress, and may resort to physical or verbal violence. It is thought that problems such as insomnia and eating problems may also be seen in individuals due to the effect of fear and panic. It is also thought that working individuals may be traumatically affected by the economic crisis situations they experience. In this way, it is foreseen that the employees affected by the crisis may engage in behaviors such as theft, fraud or suicide. It is thought that teachers, administrators, civil servants and servants working in educational institutions, together with students and parents, may be affected by this situation in crisis situations in the field of education. In these cases, it is thought that especially school psychological counselors carry out preventive guidance studies and are a hindering factor in crises experienced among students at school. In crisis situations in schools, important duties fall on the working personnel to prevent the students from panicking and to overcome the crisis successfully. For this reason, school staff are expected to intervene in crisis situations in a cold-blooded way and establish healthy communication and interaction with each other and with students. It can be said that those who work in natural disaster crises that cause various consequences such as death, injury and abuse can be affected traumatically by these situations. Along with physiological effects such as insomnia and decreased appetite, it is thought that employees may experience emotional reactions such as feeling unsuccessful, inadequacy and insecurity in such crises. Another crisis situation that creates new crises in economic, education and health and many other fields is epidemic diseases. It is predicted that the Covid-19 Outbreak, which has been affecting the world in recent years, also has negative effects on employees. So much so that remote working, which is one of the consequences of the crisis situation, is met with positive

reactions for some employees, while it creates a negative situation for some individuals and causes difficulties.As a result, in the light of the above information; As crisis situations can change, the impact of individuals working in crisis situations and their reactions to the crisis also change. It is recommended that researchers work on crisis intervention trainings for those working in crisis situations.

Keywords: *Crisis, Employee, Response*

Kriz Durumlarında Çalışanların Tepkileri

Bu araştırmanın amacı kriz durumlarında çalışanların tepkilerinin incelenip bir derleme çalışması olarak sunulmasıdır. Derleme çalışması olan bu araştırmada ilgili literatür taranmış ve alan yazın bilgileri ışığında çalışanların kriz durumlarındaki tepkileri açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışanların krize verdiği tepkiler; ekonomik, eğitim, doğal afet ve salgın hastalık krizlerinde çalışanların krize tepkileriyle sınırlıdır.
Kriz kavramı ile ilgili yapılan çeşitli tanımlamalar mevcuttur ancak genel bir tanımla kriz; bireylerin ya da kurumların çalışma işleyişini ve dengesini bozarak olumsuz duygular ve sonuçlar yaratan durumlar olarak tanımlanabilir. Genel olarak beklenmeyen zamanlarda yaşanan ve bireyleri fiziksel ve ruhsal olarak ciddi şekilde etkileyen kriz durumları söz konusu olabilmektedir. Bu kriz durumları deprem, sel, heyelan ve çığ düşmesi gibi doğal afetler olabilirken ekonomik sorunlar, terör olayları, şiddet olayları, savaşlar, göçler ve salgın hastalıklar da kriz durumlarına örnek gösterilebilir. Özellikle son yıllarda yaşanan krizler teknolojinin gelişimi ve haberleşme ağının genişlemesi ile paralel olarak çok geniş alanları etkileyebilmektedir. Son yıllarda neredeyse Dünya‟nın tamamına yayılan Coronavirüs Salgını (Covid-19) ve bu salgın hastalığın insanlarda bıraktığı etkiler bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Ekonomik kriz durumlarında iş yaşamı biten ya da maddi olarak zor durumda kalan çalışanların, kriz durumunun aile ve özel yaşantısına yansıyabileceği düşünülebilir. Bu durumlarda çalışan ve krizden etkilenen bireylerin duygusal olarak kaygı ve stresin etkisiyle aile içinde anlaşmazlıklar yaşayabileceği, çevresine fiziksel ya da sözel şiddete başvurabileceği düşünülmektedir. Yaşanılan korku ve paniğin etkisiyle bireylerde uykusuzluk ve yeme sorunları gibi problemlerin de görülebileceği düşünülmektedir. Çalışan bireylerin yaşadıkları ekonomik kriz durumlarından travmatik olarak etkilenebileceği de düşünülmektedir. Bu şekilde krizden etkilenen çalışanların hırsızlık, dolandırıcılık ya da kendini intihar etme gibi davranışlarda bulunabileceği öngörülmektedir. Eğitim alanında yaşanan kriz durumlarında da öğrenci ve veliler ile birlikte eğitim kurumlarında çalışan öğretmen, yönetici, memur ve hizmetlilerin bu durumdan etkilenebileceği düşünülmektedir. Bu durumlarda özellikle okul psikolojik danışmanlarının, önleyici rehberlik çalışmaları yürüttüğü ve okulda öğrenciler arasında yaşanan krizlerde engelleyici bir faktör olduğu düşünülmektedir. Okullardaki kriz durumlarında öğrencilerin telaşa ve paniğe kapılmasını önlemek, kriz durumunu başarılı atlatmak için çalışan personellere önemli görevler düşmektedir. Bu nedenle okulda çalışanlarından kriz durumlarında soğukkanlı bir şekilde olaya müdahale edip birbirleriyle ve öğrencilerle sağlıklı iletişim ve etkileşim kurmaları beklenmektedir. Ölüm, yaralanma, istismar gibi çeşitli sonuçlar doğuran doğal afet krizlerinde çalışanların ise bu durumlardan travmatik şekilde etkilenebildikleri söylenebilir. Uykusuzluk çekme, iştahta azalma gibi fizyolojik etkilerle birlikte bu tür krizlerde çalışanların kendilerini başarısız hissetme, yetersizlik ve güvensizlik gibi duygusal tepkilerinin olabileceği düşünülmektedir. Ekonomik, eğitim ve sağlık ve diğer pek çok alanında yeni krizleri oluşturan diğer bir kriz durumu ise salgın hastalıklardır. Son yıllarda Dünya genelinde etkisini gösteren Covid-19 Salgını‟nın çalışanlar üzerinde de olumsuz etkilerinin olduğu öngörülmektedir. Öyle ki kriz durumunun getirdiği sonuçlardan biri olan uzaktan çalışma,

bazı çalışanlar için olumlu tepkilerle karşılanmakta iken, bazı bireyler için olumsuz bir durum oluşturmakta ve zorluklar yaşanmasına sebep olmaktadır.
Sonuç olarak yukarıdaki bilgiler ışığında; kriz durumları değişebildiği gibi kriz durumlarında çalışan bireylerin de krizden etkilenme durumları ve krize verdikleri tepkiler değişmektedir. Araştırmacıların kriz durumlarında çalışanlara yönelik krize müdahale eğitimleri üzerine çalışmaları önerilir.

Anahtar Kelimeler: *Kriz, ÇalıŞan, Tepki*

Bildiri No: PDR2021.000556 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Dr. Öğr. Üyesi Funda Barutçu Yıldırım, Orta Doğu Teknik Üniversitesi*

University Students' Attitudes and Preferences Towards Online Counseling

Online psychological counseling gradually and inevitably has become part of counseling applications. Individuals and institutions have become more involved with online psychological counseling services. Universities are one of the institutions which use these services most. The purpose of this study was to examine university students' attitudes and preferences towards online counseling services provided by universities. More specifically, the current study sought answers to the following research questions.

1. Is there a significant difference between university students‟ attitudes toward face to face counseling and online counseling?
2. On which subjects do university students prefer to receive online psychological counseling?
3. Which format do university students prefer for online counseling?
4. What are the advantages of online counseling for university students?
5. What are the disadvantages of online counseling for university students?

Both correlational and survey designs were utilized in this study. Participants selecting by convenient sampling method were 279 (199 females, 80 males) students from different universities. In order to collect data, Online Counseling Attitude Scale (OCAS) and Face-to-Face Counseling Attitude Scale (FCAS) were used along with the survey developed by the researcher. Selected participant received the link of the online survey via e-mail. To analyze data paired sample t-test and descriptive analyses were used. Paired samples t-test result revealed that there was a significant difference in the scores for university students‟ attitudes toward face to face counseling (M = 4.27, SD = 0.82) and online counseling (M = 3.81, SD = 0.75); $t(214) = -7.402$, $p = .000$. University students had more positive attitude toward face-to-face counseling than online counseling. Problems related to sexuality (M = 3.00, SD = 1.52), adjusting to university life (M = 3.09, SD = 1.23), and internet addiction (M = 3.17, SD = 1.32) were the most three preferred subjects for receiving online counseling services. The most three preferred format for online counseling were video call (N=129), live chat (N=59), and voice call (N=46). The least three preferred format were phone text message (N=28), e-mail (N=8), and recorded voice message exchange (N=7). Result showed that having opportunity to reach specialists that are far away (N=147), flexible scheduling (N=143), saving time and energy (N=140), convenience (N =126), cheaper cost (N=112), sense of comfort (N=84), increased accessibility (N=83), anonymity (N=80), and privacy (N=32) were advantages of online counseling. Lack of face-to-face communication (N=207), potential risk of having records stored online (N=181), problems with technology affecting counseling quality (N=151), and privacy violation (N=137) were the disadvantages of online counseling. University students have more positive attitude toward face-to-face counseling compared to online counseling. Generally, they preferred the formats which provide immediate reply and feedback. They also preferred face-to-face counseling when they are in need of disclosing deeper personal issues. In order to increase student satisfaction regarding the effectiveness of counseling services offered by universities, it might be helpful to assess students' needs, attitudes and preferences towards online counseling before planning and organizing such services.

Keywords: *Online psychological counseling, attitude, preference, university students*

Bildiri No: PDR2021.000557 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Prof. Dr. Zeynep KarataĢ,Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi *Öğr. Gör. Kıvanç Uzun, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

The Opinions of Individuals in their Emerging and Middle Adulthood Periods about Moral Behavior

Problem: The starting point of the current study is the idea that profound and detailed information about moral and immoral behaviours specific to our culture can be reached. When the literature is reviewed, it is seen that the studies on the concept of morality mostly focus on the emergence of this concept and its development in childhood and adolescence. Unlike previous studies, the current study attempts to investigation of how the perception of moral behaviour that develops in childhood and adolescence changes in emerging and middle adulthood periods. In this connection, the main purpose of the current study is to determine the perceptions of the individuals who are in their emerging and middle adulthood periods about moral behaviours and to reveal the similarities and differences between the perceptions of these two groups. While the concept of morality has been studied abroad for many years, but this subject has gained popularity in our national literature in recent years. Although some research has been done in our culture on the concept of morality, and it has been observed that there are limited studies on the concept of moral behaviour. In addition, when the literature is examined, it is seen that research on the concept of morality is limited to correlational and scale development studies. Unlike previous studies, this study tries to examine the perception of moral behaviour with a post-positivist opinion.

Method: In the study, the phenomenology model, which is in the tradition of qualitative research, was used. The participants were selected by using the stratified purposeful sampling method, which is one of the purposive sampling methods. In this context, the study group consists of 40 people living in Turkey. The data were collected through online interviews by using a semi-structured interview form consisting and a personal information form prepared by the researchers. Content analysis method was used in the analysis of the data.

Findings: After the content analysis, 186 codes were created that were thought to reflect the opinions of the participants. Then, 12 themes were determined that could collect 186 codes under certain categories. These themes are the definition of morality, the definition of moral behaviour, the most important moral behaviours, the behaviours that are considered immoral, the evaluation of the morality of our own behaviour, the evaluation of whether other people behave morally, the emotion experienced after a moral behaviour, the emotion experienced after an immoral behaviour, mental processes experienced after an immoral behaviour, the situations in which an immoral behaviour can be accepted, the situations in which an immoral behaviour is absolutely unacceptable and the reasons for moral behaviour.

Results: The opinions of individuals in emerging and middle adulthood about morality and moral behavior show a similarity at a rate of 46%. Participants showed the most intense opinion disagreement in the mental processes they experienced after immoral behavior. The

similarities and differences in the opinions of the participants were found to be related to the developmental periods they were in.

Keywords: Moral behaviour, emerging adulthood, middle adulthood, qualitative research

Beliren ve Orta Yetişkinlik Dönemindeki Bireylerin Ahlaki Davranışlarla İlgili Görüşleri

Amaç: Bu araştırmanın başlangıç noktası, kültürümüze özgü ahlaki ve ahlaki olmayan davranışlara ilişkin derin ve ayrıntılı bilgilere ulaşılabileceği düşüncesidir. Alanyazın incelendiğinde ahlak kavramı üzerine yapılan çalışmaların daha çok bu kavramın ortaya çıkışından, çocukluk ve ergenlik dönemindeki gelişiminden söz etmekte olduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışma kendinden önceki çalışmalardan farklı olarak çocuklukta ve ergenlikte gelişen ahlaki davranış algısının, beliren ve orta yetişkinlik döneminde ne yönde değiştiğini keşfetmeye çalışmaktadır. Bütün bunlardan hareketle bu çalışmanın temel amacı beliren ve orta yetişkinlik döneminde bulunan bireylerin ahlaki davranış algılarının belirlenmesi ve bu iki grubun görüşleri arasındaki benzerliklerin ve farklılıkların ortaya konulmasıdır.

Ahlak kavramı, yurt dışında uzun yıllardır çalışılmakta iken bu konu yerli alanyazınımızda son yıllarda popülerlik kazanmaya başlamıştır. Ahlak kavramına dair kültürümüzde yapılan çalışmalar daha çok ahlaki kimlik, ahlaki uzaklaşma, ahlaki kayıtsızlık, ahlaki olgunluk, ahlaki değer, ahlaki muhakeme ve yönelim alanlarında yoğunlaşmakta olup; ahlaki davranış üzerine sınırlı sayıda çalışma yapılmıştır. Ayrıca bu çalışmalarda ahlak kavramı, ilişkisel ve ölçek geliştirme araştırmalarıyla sınırlı kalmıştır. Kültürümüzde ahlak kavramını nitel yöntemlerle inceleyen araştırmalar ise son derece sınırlıdır. Bu çalışma kendinden önceki çalışmalardan farklı olarak kültürümüze özgü "ahlaki davranış" algısını, post-pozitivist bir görüşle incelemeye çalışmaktadır.

Yöntem: Araştırmada, beliren ve orta yetişkinlik dönemindeki bireylerin ahlaki davranış algılarına yönelik görüşleri incelendiği için nitel araştırma geleneği içerisinde yer alan olgubilim modeli kullanılmıştır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemleri içerisinde yer alan tabakalı amaçsal örnekleme yöntemine göre seçilmiştir. Bu bağlamda çalışma grubu; Türkiye'nin değişik bölgelerinde yaşayan, farklı yaşlarda, mesleklerde ve öğrenim düzeylerinde olan 20 beliren yetişkinlik (18-25 yaş arası) ve 20 orta yetişkinlik (26-45 yaş arası) döneminde bulunan toplam 40 kişiden oluşturulmuştur. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla online olarak yapılan görüşmeler ile toplanmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: İçerik analizi sonrasında, katılımcıların görüşlerini en iyi şekilde yansıtacağını düşünülen 186 adet kod oluşturulmuştur. Daha sonra ise görüşmelerin içeriklerini genel düzeyde açıklayabileceği ve 186 adet kodu belirli kategoriler altında toplayabileceği düşünülen 12 adet tema belirlenmiştir. Bu temalar sırasıyla şöyledir; ahlak tanımı, ahlaki davranış tanımı, en çok önemsenen ahlaki davranışlar, ahlaki olmadığı düşünülen davranışlar, kendi davranışlarımızın ahlakiliğinin değerlendirilmesi, diğer kişilerin ahlaki davranıp davranmadığının değerlendirilmesi, ahlaki davranış sonrasında yaşanan duygu, ahlaki olmayan davranış sonrası yaşanan duygu, ahlaki olmayan davranış sonrası yaşanan zihinsel

süreçler, ahlaki olmayan bir davranışın kabul edilebileceği durumlar, ahlaki olmayan bir davranışın kesinlikle kabul edilemeyeceği durumlar ve ahlaki davranma sebepleri.

Sonuç: Çalışmanın sonuçlarına göre beliren ve orta yetişkinlik döneminde bulunan bireylerin ahlak ve ahlaki davranış ile ilgili görüşleri %46 gibi büyük bir oranda benzerlik göstermektedir. Ancak az da olsa bu iki grubun ahlaki davranışlara bakış açılarının birbirlerinden ayrıldığı noktalar göze çarpmaktadır. Katılımcılar en yoğun görüş ayrılığını ahlaki olmayan davranış sonrası yaşanan zihinsel süreçlerde göstermiştir. Katılımcıların görüşlerindeki benzerlikler ve farklılıklar içinde bulundukları gelişim dönemleriyle ilişkili bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Ahlaki davranıG, beliren yetiGkinlik, orta yetiGkinlik, nitel çalıGma*

Bildiri No: PDR2021.000558 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Faika Merve Karadoğan, Isparta Boğaziçi Koleji Doç. Dr. Özlem Tagay, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

Tendency of Married Individuals to Forgive Their Spouses

While marriage contributes to the well-being of individuals, it can also cause psychologically destructive effects on individuals due to negative experiences. Because of the problems experienced in marriage, the spouses sometimes get through their relationship, and sometimes they were able to ensure the continuity of the relationship by forgiving each other. For this reason, taking into account the conflicts between spouses, it is important to investigate forgiveness in marriage. The aim of this study is to examine the forgiveness tendencies of married individuals in terms of some variables. The sample of this study was obtained between April 2021 and June 2021 from a total of 246 individuals, 146 women and 100 men, between the ages of 18-65, who were married for at least one year. The study group generally consists of individuals between the ages of 25-34 (61.8%). The majority of the participants stated that they met face to face (58.5%) and got married. It has been determined that 26.4% of the participants have been married for 2-5 years, 25.2% for 1-2 years, 19.5% for 5-10 years. "Marital Forgiveness Scale-Event" was applied to the participants to determine their forgiveness tendencies. Data were analyzed using Mann Whitney U and Kruskal Wallis One-Way Analysis of Variance. The significance level was determined as .05. When the findings were examined, it was determined that the benevolence sub-score of the forgiveness scale was significantly higher in men than in women. In the avoidance dimension of the forgiveness scale, women prefer to distance themselves more from their spouses when they experience a negative situation with their spouses, so their tendency to forgive decreases. The retaliation score, which is another sub-dimension of the forgiveness scale, was found to be significantly higher in women than in men. According to this result, it has been determined that women have a lower tendency to forgive their spouses as a result of a negative situation. According to the age of the participants, the sub-dimensions of the forgiveness scale do not show a significant difference. It was found that the participants who met in an arranged manner had a higher tendency to forgive their spouses. In addition, it was seen that the participants who met on the internet got higher scores from the retaliation sub-dimension of the scale. It was determined that the avoidance sub-dimension of the scale did not differ significantly according to the marriage status of the participants. The sub-dimensions of the forgiveness scale do not differ significantly according to the dating period before the marriage of the participants. The longer the marriage period of the participants, the higher the level of forgiveness of their partners. It was also found that newly married participants were more likely to do something to equalize the situation after experiencing a negative situation with their spouse. It was found that as the number of children of the participants increased, the benevolence sub-score scores of the forgiveness increased and the tendency to forgive their spouses increased. As the educational status of the participants increases, the score they get from the retaliation sub-dimension of the scale decreases. As the monthly earnings of the participants increase, the score obtained from the avoidance sub-dimension of the forgiveness scale decreases. According to this result, people with high income do not show avoidance behaviors after having problems with their spouses. There is a negative significant relationship between the hurt scores of the participants after an event with their spouse and the benevolence sub-dimension of the scale. In other words, as the hurt scores of the participants increase, their tendency to forgive decreases. Moreover, as the hurt scores of the participants

increase, the probability of getting away from their spouses increases and their tendency to forgive decreases. According to the results of this study, it is seen that there is a differentiation in the tendency of forgiveness according to the demographic variables of the participants. For this reason, family counselors should also consider the tendency of forgiveness. It will be important for psychological counselors working with spouses who have problems in their marriage to guide the spouses in forgiving each other. Considering this situation, it is thought that the study will contribute to the field.

Keywords: *Forgiveness, Married Individuals, Benevolence, Avoidance, Retaliation*

Evli Bireylerin EGleimi Affetme Eğilimleri

Evlilik, bireylerin iyi olma hallerine katkı sağlarken, bir yandan da olumsuz yaşantılar nedeniyle bireyler üzerinde psikolojik olarak yıkıcı etkilere neden olabilmektedir. Evlilikte yaşanan sorunlar nedeniyle eşler bazen ilişkilerini sonlandırma yoluna giderken bazen de birbirlerini affederek ilişkinin devamlılığını sağlayabilmişlerdir. Bu nedenle eşler arasındaki çatışmalar göz önünde bulundurularak evlilikte bağışlamanın araştırılması önemlidir. Bu araştırmanın amacı evli bireylerin affetme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesidir. Bu araştırmanın örneklemini Nisan 2021- Haziran 2021 tarihleri arasında araştırmaya katılmaya gönüllü, en az bir yıldır evli olan 18-65 yaşları arasında 146 kadın ve 100 erkek olmak üzere toplam 246 bireyden elde edilmiştir. Çalışma grubu genel olarak 25-34 yaş aralığındaki bireylerden (%61.8) oluşmaktadır. Katılımcıların çoğunluğu yüz yüze tanışarak (%58.5) evlendiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların %26.4'ünün 2-5 yıldır, %25.2'sinin 1-2 yıldır, %19.5'inin 5-10 yıldır evli olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılara affetme eğilimlerini belirlemek için "Evlilikte Bağışlama Ölçeği-Olay" uygulanmıştır. Veriler Mann Whitney U ve Kruskal Wallis Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Anlamlılık düzeyi .05 olarak ele alınmıştır. Elde edilen bulgular incelendiğinde affetme ölçeğinin yardımseverlik alt skorunun erkeklerde kadınlara göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Affetme ölçeğinin uzaklaşma boyutunda ise kadınlar eşleriyle olumsuz bir durum yaşadıklarında eşlerinden daha çok uzaklaşmayı tercih etmektedir, bu nedenle affetme eğilimleri düşmektedir. Affetme ölçeğinin diğer bir alt boyutu olan misilleme skorunun kadınlarda erkeklere oranla anlamlı derecede daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre kadınların olumsuz bir durum sonucunda eşlerini affetme eğilimlerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların yaş değişkenine göre affetme ölçeğinin alt boyutları anlamlı bir fark göstermemektedir. Görücü usulü tanışan katılımcıların eşlerini affetme eğilimi daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca internet ortamında tanışan katılımcıların ölçeğin misilleme alt boyutundan daha yüksek puan aldıkları görülmüştür. Katılımcıların evlenme durumuna göre ölçeğin uzaklaşma alt boyutunun anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Katılımcıların evlenmeden önceki flört süresine göre affetme ölçeğinin alt boyutları anlamlı farklılık göstermemektedir. Katılımcıların evlilik süresi uzadıkça partnerlerini affetme düzeyleri artmaktadır. Ayrıca yeni evlenen katılımcıların eşleriyle olumsuz bir durum yaşadıktan sonra durumu eşitleyecek bir şey yapma ihtimallerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Katılımcıların çocuk sayısı arttıkça partnerini affetme ölçeğinin yardımseverlik alt skor puanlarının yükseldiği ve eşlerini affetme eğiliminin arttığı bulunmuştur. Katılımcıların eğitim durumları yükseldikçe ölçeğin misilleme alt boyutundan aldıkları puan düşmektedir. Katılımcıların aylık kazancı yükseldikçe affetme ölçeğinin uzaklaşma alt boyutundan alınan puan düşmektedir. Bu sonuca göre yüksek geliri olan kişiler eşleriyle sorun yaşadıktan sonra onlardan uzak durma davranışları göstermemektedir. Eşleriyle yaşanan herhangi bir olay sonrasında katılımcıların incinme skorlarıyla ölçeğin yardımseverlik alt boyutu arasında ters yönde anlamlı bir ilişki vardır. Başka bir deyişle,

katılımcıların incinme puanları arttıkça affetme eğilimleri azalmaktadır. Ayrıca, katılımcıların incinme puanları arttıkça eşlerinden uzaklaşma ihtimalleri artmakta ve affetme eğilimleri azalmaktadır. Bu çalışmanın sonuçlarına göre katılımcıların demografik değişkenlerine göre affetme eğilimlerinde farklılaşma olduğu görülmektedir. Bu nedenle aile danışmanlığı alanında çalışan kişilerin affetmenin eğilimini de göz önünde bulundurması gerekmektedir. Evliliğinde sorun yaşayan eşlerle çalışan psikolojik danışmanların eşlerin birbirlerini affetme konusunda yol gösterici olması önemli olacaktır. Bu durum göz önüne alındığında çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Affetme, Evli Bireyler, Yardımseverlik, UzaklaĞma, Misilleme*

Bildiri No: PDR2021.000559 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*ArŞ.Gör. Sema Yazıcı Kabadayı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Uzm. Psk. DanıŞman Oğuz Mercan, T.C. LefkoŞa Büyükelçiliği Eğitim MüŞavirliği *ArŞ. Gör. Fedai Kabadayı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ArŞ.Gör. Yaser Emir Elhatip, Aksaray Üniversitesi ArŞ. Gör. Baki Büyüksevindik, Bayburt Üniversitesi*

The Mediator Role of Cognitive Flexibility in the Relationship Between Insomnia Catastrophizing and Dispositional Hope

The present study aimed at the mediator role of cognitive flexibility in the relationship between insomnia catastrophizing and dispositional hope. Two separate models were tested for the nighttime and daytime forms of insomnia catastrophizing. Insomnia catastrophizing nighttime form was included as independent variable in the first mediator model and insomnia catastrophizing daytime form was included as independent variable in the second mediator model. Dispositional hope was the dependent variable and cognitive flexibility was the mediator variable. The study group consisted of 438 volunteer young adults, the majority of whom were undergraduate students (N = 313, 71.5%). 360 (82.2%) of the study group consisted of female participants. The age range of the group was 16–46 and the mean age was 21.53 (*SD* = 3.08). 78 of the participants (17.9%) declared that they slept less than 6 hours a day on average, and 204 (46.5%) declared that they slept an average of 7-8 hours a day. The data of the study were collected with the Insomnia Catastrophizing Scale (Nighttime and Daytime Forms), the Cognitive Flexibility Scale, and the Dispositional Hope Scale. Data was collected online. Before the analysis, the missing data, extreme values, and the assumption of normality were analyzed first. Then, Process macros developed by Hayes were applied to test the mediator models. Mediator models were tested using SPSS v24 with 5000 resampling methods from Bootstrapping. Research findings showed negative relationships between nighttime and daytime forms of insomnia catastrophizing and dispositional hope and cognitive flexibility. However, in both mediator models tested, the mediator effect of cognitive flexibility was found to be significant in the relationship between insomnia catastrophizing and dispositional hope. The power to explain the dispositional hope of both mediator models was 53%. We discussed the current findings and presented some suggestions to mental health practitioners.

Keywords: *Insomnia Catastrophizing, Cognitive Flexibility, Dispositional Hope, Mediator Role*

Uykusuzluğu FelaketleŞtirme ile Sürekli Umut Arasındaki İlişkide BiliŞsel Esnekliğin Aracı Rolü

Bu çalışmada uykusuzluğu felaketleştirme ile sürekli umut arasındaki ilişkide bilişsel esnekliğin aracı rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda yer alan uykusuzluğu felaketleştirme gece ve gündüz formları için ayrı iki model test edilmiştir. Birinci modelde uykusuzluğu felaketleştirme gece formu, ikinci modelde ise uykusuzluğu felaketleştirme gündüz formu bağımsız değişken olarak yer almıştır. Sürekli umut bağımlı değişken, bilişsel esneklik ise aracı değişkendir. Araştırmanın çalışma grubu, büyük çoğunluğu lisans öğrencisi (N = 313, %71.5) olan gönüllü 438 genç yetişkinden oluşmaktadır. Çalışma grubunun 360'ı (%82.2) kadın katılımcılardan oluşmaktadır. Grubun yaş aralığı 16–46 ve yaş ortalaması 21.53 (*SS* = 3.08) şeklindedir. Katılımcıların 78'i (%17.9) günde ortalama 6 saatten daha az

uyuduğunu ve 204'ü (%46.5) günde ortalama 7-8 saat uyuduğunu belirtmiştir. Araştırmanın verileri, Uykusuzluğu Felaketleştirme Ölçeği (Gece ve Gündüz Formu), Bilişsel Esneklik Ölçeği ve Sürekli Umut Ölçeği ile elde edilmiştir. Veriler çevrim içi ortamda toplanmıştır. Araştırmada analizler öncesi ilk olarak kayıp veri ve uç değerler ile normallik varsayımı incelenmiştir. Daha sonra kurulan modeli test etmek için Hayes tarafından geliştirilen Process makrolarından yararlanılmıştır. Modeller Bootstrap tekniğinden 5000 yeniden örneklem yöntemi ile SPSS 24.0 kullanılarak test edilmiştir. Araştırma bulgularına göre uykusuzluğu felaketleştirmenin gece ve gündüz formları ile sürekli umut ve bilişsel esneklik arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Bununla birlikte test edilen her iki aracılık modelinde uykusuzluğu felaketleştirme ile umut arasındaki ilişkide bilişsel esnekliğin aracılık etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür. Araştırmada test edilen her iki modelin de sürekli umut değişkenini açıklama gücünün %53 olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, alanyazın kapsamında tartışılmış ve ruh sağlığı alanındaki uzmanlara yönelik bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Uykusuzluğu FelaketleGtirme, BiliGsel Esnklik, Sürekli Umut, Aracı Rol*

Bildiri No: PDR2021.000561 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Öğr. Gör. Sümeyye Yücel, İstanbul Okan Üniversitesi*

The Pattern of Relationships Between Family Belonging, Positive Schemas, and Interpersonal Sensitivity in Emerging Adulthood

As a social being, human tends to establish and maintain relationships with others. The foundations of building relationships are laid in the family. It is thought that the bond established with the members of the family and the sense of belonging to the family will affect the individual's basic beliefs about both himself and others, as well as his view of relations. It is thought that it is necessary to address the individual's place in the family, the state of feeling belonging to his family, the positive schemas that are thought to have started to form from early periods, and their interpersonal relationships as a requirement of the developmental period they are in. A study in which the concepts of family belonging, positive schema and interpersonal sensitivity were discussed together has not been found in the literature. It can be said that the study will be original in terms of the variables it deals with and the model established. It is believed that testing the mediating role of positive schemas in the relationship between family belonging and interpersonal sensitivities of emerging adults through an established model will be effective in contributing to the literature. In this context, the main purpose of the research is; The aim of this study is to examine whether positive schemas have a mediating role in the relationship between family belonging and interpersonal sensitivity in emerging adults. The model of the research was determined correlational pattern, one of the quantitative research models. In addition, a structural equation model was established in line with the main purpose of the research. While creating the model, family belonging was determined as the independent variable, positive schemas as the mediating variable, and interpersonal sensitivity as the dependent variable. Three scales, namely Interpersonal Sensitivity Scale, Family Belonging Scale and Positive Schema Scale, and Demographic Information Form were used in the study. The study was carried out with 219 university students studying at various undergraduate programs and at different grade levels of a foundation university in Istanbul in the spring semester of the 2020-2021 academic year. While examining the research objectives, first of all, descriptive statistical values were examined and the normality of the distribution was tested. Pearson Product-Moment Correlation was used to determine the equation, Conditional Process Analysis was used to test the structural equation model, and lastly, direct and indirect effects were determined by Bootstrapping analysis. According to the results of the conditional process analysis and bootstrapping analysis for the main purpose of the research; It has been determined that family belonging has a direct effect on interpersonal sensitivity in individuals in emerging adulthood, and as a result of the inclusion of positive schemas in the model, this effect level decreases but maintain significance. In addition, it was concluded that family belonging has an indirect effect on interpersonal sensitivity through positive schemas. These results indicate that positive schemas have a mediating role in the relationship between family belonging and interpersonal sensitivity. The results of the research revealed that individuals with high levels of family belonging would have high positive schemas. In addition, it is understood that individuals with high family belonging and positive schemas will have low interpersonal

sensitivity levels. Although little is known about the foundations of positive schemas in terms of family and interpersonal relationships, it can be said that more studies are needed.

Keywords: *Family belonging, emerging adult, interpersonal sensitivity, positive schema*

Beliren YetiĞkinlerde Aile Aidiyeti, Pozitif Şemalar ve KiĢilerarası Duyarlılık Arasındaki Ġliğkiler Örüntüsü

Sosyal bir varlık olarak insan başkalarıyla ilişki kurmaya ve bu ilişkileri sürdürmeye eğilimlidir. İlişki kurmanın temelleri ailede atılmaktadır. Ailedeki bireylerle ile kurulan bağ ve aileye hissedilen aidiyet bireyin hem kendisine hem de başkalarına dair temel inançlarını ve beraberinde ilişkilere bakışını etkileyeceği düşünülmektedir. Bireyin hem aile içindeki yerini, ailesine ait hissetme durumunu, erken dönemlerden itibaren oluşmaya başladığı düşünülen pozitif şemaları ve içinde bulundukları gelişim döneminin de bir gereği olarak kişilerarası ilişkilerini ele almanın gerekli olduğu düşünülmektedir. Aile aidiyeti, pozitif şema ve kişilerarası duyarlılık kavramlarının birlikte ele alındığı bir çalışmaya alanyazında rastlanmamıştır. Yapılacak çalışmanın ele aldığı değişkenler ve kurulan model bakımından özgün olacağı söylenebilir. Beliren yetişkinlerin aile aidiyetleri ile kişilerarası duyarlılıkları arasındaki ilişkide pozitif şemaların aracı rolünün kurulan bir model üzerinden test edilmesinin alan yazına katkı sunmada etkili olacağına inanılmaktadır. Bu çerçevede araştırmanın asıl amacı; beliren yetişkinlerde aile aidiyeti ile kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkide pozitif şemaların aracı rolü olup olmadığının incelenmesidir. Araştırmanın modeli nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama olarak belirlenmiştir. Ayrıca araştırmadaki temel amaç doğrultusunda bir yapısal eşitlik modeli kurulmuştur. Model oluşturulurken aile aidiyeti bağımsız değişken, pozitif şemalar aracı değişken ve kişilerarası duyarlılık ise bağımlı değişken olarak belirlenmiştir. Çalışmada Kişilerarası Duyarlılık Ölçeği, Aile Aidiyeti Ölçeği ve Pozitif Şema Ölçeği olmak üzere üç ölçek ve Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Çalışma 2020- 2021 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde İstanbul'daki bir vakıf üniversitesinin çeşitli lisans programlarında ve farklı sınıf düzeylerinde öğrenimine devam eden 219 üniversite öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırma amaçlarını incelerken öncelikle betimsel istatistik değerlerine bakılmış, dağılımın normalliği test edilmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu kullanılmıştır. Yapısal eşitlik modelinin test edilmesi için ise Koşullu Süreç Analizi yapılmıştır. Son olarak Bootstrapping analizi gerçekleştirilerek doğrudan ve dolayı etkiler belirlenmiştir. Araştırmanın temel amacına yönelik yapılan koşullu süreç analizi ve bootstrapping analizi sonuçlarına göre ise; beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerde aile aidiyetinin kişilerarası duyarlılığa doğrudan bir etkisi olduğu ve modele pozitif şemaların dahil edilmesi sonucunda bu etki düzeyinin düştüğü ancak anlamlılığı koruduğu tespit edilmiştir. Ayrıca aile aidiyetinin pozitif şemalar üzerinden kişilerarası duyarlılığa dolaylı etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlar aile aidiyeti ile kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkide pozitif şemaların kısmi aracı rolünün bulunduğuna işaret etmektedir. Araştırma sonuçları aile aidiyeti düzeyleri yüksek olan bireylerin pozitif şemalarının yüksek olacağını ortaya koymuştur. Ayrıca aile aidiyeti ile pozitif şemaları yüksek olan bireylerin kişilerarası duyarlılık düzeylerinin düşük olacağı anlaşılmaktadır. Pozitif şemaların aile ve kişilerarası ilişkiler açısından temelleri hakkında çok az şey bilinmekle birlikte yapılacak daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Aile aidiyeti, beliren yetiĞkinlik, kiĢilerarası duyarlılık, pozitif Şema*

Bildiri No: PDR2021.000563 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Dr. Öğr. Üyesi Serdar Körük, Yeditepe Üniversitesi *Lisansüstü Öğrencisi Burcu Dok, Yeditepe Üniversitesi Lisansüstü Öğrencisi Simay Vapurlu, Yeditepe Üniversitesi*

The Predictive Role of Early Maladaptive Schemas in Explaining Sexual Adjustment and Sexual Self-Confidence

The aim of this study is to determine the predictive role of early maladaptive schemas in explaining sexual adjustment in romantic relationships and sexual self-confidence of individuals. In this research, which was conducted as a quantitative research, the correlational design was used. The dependent variables of the study are sexual adjustment and sexual self-confidence, and the independent variables are early maladaptive schemas. The study group of the research consists of 225 adult individuals (49 males, 176 females). Of these 225 individuals, 35 are married and 190 are single. 121 of the single individuals stated that they have ongoing romantic relationship. The remaining 69 single participants do not have a current romantic relationship. Therefore, these participants filled in the scales according to their most recent romantic relationship. Convenience sampling technique was used to determine the study group. The scales and demographics were combined and transferred to the online environment and shared on various platforms. The condition of being included in the study was determined as being in a current romantic relationship and having an active sexual life or having a previous romantic relationship and having a previous active sexual life. During the data collection process, the Demographics Form was created by the researchers to measure demographics, the sexual adjustment sub-dimension of the Perceived Adjustment in Close Relationship Scale developed by Körük (2020) was used to measure sexual adjustment, the Sexual Self-Confidence Scale developed by Çelik (2015) was used to measure sexual self-confidence, and Young Schema Questionnaire Short Form- 3 which was developed by Young et al. (1991; 2003) and translated into Turkish by Soygüt et al. (2009) was used to measure early maladaptive schemas. The results of the regression analysis showed that the defectiveness schema (B= -.22, p< .01, $R2$=.09) had a role in explaining sexual adjustment while the defectiveness schema again (B= -.14, p< .01, $R2$=.06) in explaining sexual self-disclosure sub-factor of sexual self-confidence, the defectiveness schema (B= -.16, p< .01) and unrelenting standards schema (B= .08, p< .05) ($R2$=.07) in explaining sexual courage sub-factor of sexual self-confidence, approval seeking schema (B= -.16, p< .01) and self-sacrifice schema (B= .12, p< .01) ($R2$=.10) in explaining sexual-awareness sub-factor of sexual-confidence and emotional deprivation (B= -.06, p<.05), self-sacrifice (B= .07, p< .01), and defectiveness (B= -.07, p< .05) ($R2$=.11) schemas in explaining sexual self-confidence total score. Early maladaptive schemas are seen as important cognitive-emotional structures that begin to form as a result of early experiences and affect close relationships in the later years of life. In the current study, it was found that schemas such as defectiveness and emotional deprivation belonging to the disconnection schema domain, unrelenting standards and approval-seeking schemas, and the self-sacrifice schema in the other-directedness domain play a role in sexual experiences in close relationships. The predictive role of these schemas (positive or negative) is discussed in line with the schema, sexuality and close relationships literature.

Keywords: *Sexual adjustment, sexual self-confidence, early maladaptive schemas*

Cinsel Uyumun ve Cinsel Özgüvenin Açıklanmasında Erken Dönem Uyum Bozucu Şemaların Yordayıcı Rolü

Bu araştırmanın amacı romantik ilişkilerdeki cinsel uyumun ve bireylerin cinsel özgüveninin açıklanmasında erken dönem uyum bozucu şemaların yordayıcı rolünün belirlenmesidir. Nicel araştırma olarak yürütülen bu araştırmada, nicel araştırma desenlerinden ilişkisel desen kullanılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenleri cinsel uyum ve cinsel özgüven, bağımsız değişkenleri ise erken dönem uyum bozucu şemalardır. Araştırmanın çalışma grubu 225 yetişkin bireyden (49 erkek, 176 kadın) oluşmaktadır. Bu 225 bireyden 35'i evli, 190'ı ise bekar durumda bulunmaktadır. Bekar bireylerin 121'i romantik bir ilişkisi içerisinde olduklarını ifade etmiştir. Geriye kalan 69 bekar katılımcının ise mevcut bir romantik ilişkisi yoktur. Bu nedenle bu katılımcılar en son deneyimledikleri romantik ilişkiye göre ölçekleri doldurmuşlardır. Çalışma grubunun belirlenmesinde uygun örnekleme tekniği kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan ölçekler ve demografik bilgi formu birleştirilerek gerekli açıklamalarıyla birlikte çevrimiçi ortama aktarılarak çeşitli platformlarda paylaşılmıştır. Araştırmaya dahil olmanın şartı mevcut romantik bir ilişki içerisinde olmak ve aktif bir cinsel hayat yaşamak veya daha önce romantik bir ilişki içerisinde olmak ve aktif bir cinsel hayat yaşamış olmak olarak belirlenmiştir. Veri toplama sürecinde demografik bilgilerin ölçülmesinde araştırmacılar tarafından oluşturulan Demografik Bilgi Formu, cinsel uyumun ölçülmesinde Körük (2020) tarafından geliştirilen Yakın İlişkilerde Algılanan Uyum Ölçeği'nin cinsel uyum alt boyutu, cinsel özgüvenin ölçülmesinde Çelik (2015) tarafından geliştirilen Cinsel Özgüven Ölçeği ve erken dönem uyum bozucu şemaların ölçülmesinde ise Young vd. (1991; 2003) tarafından geliştirilen ve Türkçeye Soygüt vd. (2009) tarafından uyarlanan Young Şema Ölçeği Kısa Form-3 kullanılmıştır. Yürütülen regresyon analizi bulguları cinsel uyumun açıklanmasında kusurluluk şemasının (B= -.22, p< .01, $R2$=.09), cinsel özgüvenin alt faktörleri olan cinsel açıdan kendini açığa vurmanın açıklanmasında yine kusurluluk şemasının (B= -.14, p< .01, $R2$=.06), cinsel cesaretin açıklanmasında kusurluluk (B= -.16, p< .01) ve yüksek standartlar şemalarının (B= .08, p< .05) ($R2$=.07), cinsel farkındalığın açıklanmasında onay arayıcılık (B= -.16, p< .01) ve kendini feda (B= .12, p< .01) şemalarının ($R2$=.10) ve cinsel özgüven toplam puanının açıklanmasında ise duygusal yoksunluk (B= -.06, p<.05), kendini feda (B= .07, p< .01) ve kusurluluk (B= -.07, p< .05) ($R2$=.11) şemalarının rol oynadığı ortaya koymuştur.
Uyum bozucu şemalar erken dönem köken yaşantılar sonucu oluşmaya başlayan ve yaşamın ilerleyen yıllarında yakın ilişkileri etkileyen önemli bilişsel-duygusal yapılar olarak görülmektedir. Mevcut çalışmada da kopukluk şema alanına ait kusurluluk ve duygusal yoksunluk gibi şemaların, yüksek standartlar ve onay arayıcılık şemalarının ve diğeri yönelimlilik alanında bulunan kendini feda şemasının yakın ilişkilerdeki cinsel yaşantılar üzerinde rol oynadığı bulunmuştur. Bu şemaların yordayıcılık rolleri (olumlu veya olumsuz) şemalar, cinsellik ve yakın ilişkiler alanyazını doğrultusunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Cinsel uyum, cinsel özgüven, erken dönem uyum bozucu Şemalar*

Bildiri No: PDR2021.000564 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**ArÇ. Gör. Cemrenur Karaaslan, Çankırı Karatekin Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Özlem Çakmak Tolan, Dicle Üniversitesi*

The Relationship Between Psychological Resilience, Coping Style with Stress And Secondary Traumatic Stress Symptoms In Individuals Working With Refugees And Asylum Seekers

Problem: Secondary trauma is vicarious exposure to traumatic events due to victims' relatives or working with them. Both can be negatively affected by being exposed to the story. Resilience refers to the ability of individuals to return to the pre-crisis period after facing life-threatening life situations. Coping style refers to coping methods used actively or passively at exposure to stress, which sometimes focuses on problems or emotions. Studies state that secondary trauma predicts stress and is closely related to. For this purpose, the research questions of the current study were „Is there a significant difference between adult resilience and coping styles (sub-dimensions) and secondary traumatic stress levels (sub-dimensions) of aid workers?, Do the resilience and coping styles of aid workers working with refugees have a predictive role on secondary traumatic stress levels?'.

Method: The current research population consists of individuals working with refugees and asylum seekers in Turkey. The sample is individuals who agree to participate in the research. The research was completed with 156 workers, consisting of psychologists, social workers, lawyers, translators, protection specialists, and related field workers. Also, 67% of the participants are women and 67.3% are undergraduate graduates. The study has a descriptive design using correlation and regression analysis. In the research, Personal Information Form, Secondary Traumatic Stress Scale, Adult Resilience Measure, and Coping Style Scale were used as data collection tools.

Findings: According to findings, there is a significant relationship between secondary traumatic stress level and resilience and coping with stress. Also, intrusion by trauma stories was exposed to was negatively related to relational resources. Moreover, it can be said that having social support causes people to be less affected by trauma. In addition, when avoidance and arousal levels are examined, it is seen that there is a significant negative relationship between relational and cultural-contextual resources. Accordingly, immediate environment relationships and belonging to society can make people less aroused from secondary trauma and exhibit less avoidance behavior. The regression analysis of the current study indicates that positive close relationships between individuals eliminate secondary traumatic stress and can effectively cope with the stress factor. Also, belonging to the culture strengthens them psychologically and is at a protective point as a coping style, highlighting the importance of cultural contextual resources. Also, submissive and helpless coping styles positively predict secondary traumatic stress, reminding us that these two coping styles are passive coping styles.

Results: In this direction, it is thought that resilience and active coping methods with stress are protective for individuals' mental health. In this case, it can be deduced that the effects of secondary traumatic stress can be reduced, and preventiveness can be increased by counseling services. Finally, in the study, the causality is restricted by a non-experimental design. In addition, the unequal gender distribution negatively affects the generalizability of the study

findings, and the inclusion of variables such as trauma severity, exposure frequency, and duration of work in the research analyzes are among the limitations of the study.

Keywords: *Refugee, secondary traumatic stress, resilience, coping with stress*

Mülteci ve Sığınmacılarla Çalışan Bireylerde Psikolojik Sağlamlık Ve Stresle Başa Çıkma Tarzları İle İkincil Travmatik Stres Belirtileri Arasındaki İlişkiler

Amaç: İkincil travma, travma yaşantılarına maruz kalanların yakınlarının ve travma mağdurlarıyla çalışan yardım çalışanlarının bu yaşantıdan olumsuz etkilenmeleri ile ortaya çıkan stres belirtileridir. Psikolojik sağlamlık, ruh sağlığını tehdit edici durumlar karşısında kişilerin kendilerini yeniden toparlama gücünü, stresle başa çıkma tarzları ise strese maruz kalınan noktalarda aktif veya pasif olarak kullanılan, probleme veya duygulara odaklanan baş etme yollarını ifade etmektedir. İkincil travmanın stresi yordadığını ifade eden ve etkilenmede, psikolojik sağlamlıkla yakından ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Bu doğrultuda mevcut çalışmanın araştırma sorusu „Yardım çalışanlarının yetişkin psikolojik sağlamlık düzeyleri ve stresle başa çıkma tarzları (alt boyutları) ile ikincil travmatik stres belirtileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?“ ve „Mültecilerle çalışan yardım çalışanlarının psikolojik sağlamlıklarının ve stresle başa çıkma tarzlarının ikincil travmatik stres düzeyleri üzerinde yordayıcı bir rolü var mıdır?“ şeklindedir.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Türkiye“de mülteci ve sığınmacılarla çalışan bireyler, örneklemini ise mülteci ve sığınmacılarla çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden bireyler oluşturmaktadır. Araştırma bu alanda çalışan psikolog, sosyal çalışmacı, avukat, tercüman, sağlık eğitmeni, koruma uzmanları ve ilgili alan çalışanlarından oluşan 156 kişinin katılımıyla tamamlanmıştır. Katılımcıların %67“si kadın ve %67,3“ü lisans mezunu kişilerden oluşmaktadır. Çalışma korelasyon ve regresyon analizlerinin kullanıldığı sonuçlandırıcı bir tasarıma sahiptir. Araştırma kapsamında veri toplama araçları olarak; sırasıyla Kişisel Bilgi Formu, İkincil Travmatik Stres Ölçeği, Yetişkin Psikolojik Sağlamlık Ölçeği(YPSÖ-21), Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, alanda çalışan kişilerin ikincil travmatik stres düzeyleri ile psikolojik sağlamlık ve stresle başa çıkma tarzları arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu görülmektedir. Sonuçlar göz önüne alındığında; çalışanların maruz kaldıkları travma hikayelerinden istemsiz etkilenmeleri, ilişkisel kaynaklarının varlığı ile negatif yönde ilişkili bulunmuştur. Bu sonuca istinaden kişilerin sosyal desteğe sahip olmalarının travmadan daha az etkilenmelerine yol açtığı ve daha az ikincil travmatik stres belirtileri gösterdikleri belirlenmiştir. Ayrıca, kaçınma ve uyarılmışlık düzeylerine bakıldığında, yine ilişkisel ve kültürel bağlamsal kaynaklar ile ikincil travmatik stres belirtileri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre, yakın çevre ilişkileri ve içerisinde bulunduğu topluma aitlik, kişilerin ikincil travmadan daha az uyarılması ve daha az kaçınma davranışı sergilemeleri sonucunu doğurmaktadır.Mevcut çalışmanın regresyon analizine göre, bireylerin kişiler arası kurduğu olumlu yakın ilişki ikincil travmatik stresi elimine etmekte, kişi maruz kaldığı stres faktörü ile etkili bir şekilde başa çıkabilmektedir. Kişilerin kendilerini içinde bulundukları bağlama ait hissetmesi, onları psikolojik anlamda sağlamlaştırmakta ve stresle başa çıkmada koruyucu bir noktada yer almaktadır. Bu durum, kültürel bağlamsal kaynakların önemini vurgulamaktadır. Bir diğer nokta; boyun eğici ve çaresiz stresle başa çıkma tarzlarının ikincil travmatik stresi olumlu yöndeki yordayıcılığı, bu iki başa çıkma tarzının pasif başa çıkma tarzları oluşunu bir kez daha hatırlatmaktadır.

Sonuç: Psikolojik sağlamlığın ve stresle aktif başa çıkma yöntemlerinin bireylerin ruh sağlığı üzerinde koruyucu olduğu düşünülmektedir. Bu durumda, çalışanların psikolojik sağlamlık düzeylerinin artırılmasına yönelik danışmanlık hizmetleri ile ikincil travmatik stresin etkilerinin indirgenebileceği ve önleyiciliği artırabileceği çıkarımı yapılabilir. Son olarak, mevcut araştırma, deneysel bir tasarıma sahip olmadığından nedensellik ilişkisi kısıtlanmakta, cinsiyet dağılımının eşit olmaması durumu çalışma bulgularının genellenebilirliğini olumsuz etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: *Mülteci, ikincil travmatik stres, psikolojik sağlamlık, stresle baĢa çıkma*

Bildiri No: PDR2021.000565 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
Dr. Öğr. Üyesi Yüksel Çırak, İnönü Üniversitesi *Uzm. Psk. Danışman Büşra Acar, MEB

Examining The Relationship Between Secondary School Students' Academic Grit With Self-Esteem And Locus Of Control

The first purpose of this study is to examine whether the academic grit of secondary school students (6th, 7th and 8th grades) differ significantly in terms of gender, school type, grade level, mother's education level and father's education level. The second purpose of the study is to determine the relationship between the academic grit of secondary school students and the variables of self-esteem and locus of control. The research was designed with the correlational research model. Causal comparison and correlation methods, which are the two main types of correlational research model, were used. The sample of this research consists of 6th, 7th and 8th grade students who continue their education in the secondary school and religious secondary school in Elazig at the 2020-2021 academic year. In the research, purposeful stratified sampling (quota sampling) method, which is one of the purposive sampling methods, was used. The sample of the research consists of 929 students, whose grade level is determined as a quota, who continue their education in the secondary school and religious secondary school affiliated to the Ministry of Education in Elazig. As data collection tools; "Personal Information Form", "Academic Grit Scale", "Coopersmith Self-Esteem Scale (Short form)" and "Locus of Control Scale" were used. According to the results obtained from the research, while the academic grit of secondary school students did not show a significant difference in terms of gender, school type, mother's education level and father's education level; students' academic grit differs significantly in terms of grade level variable. Academic grit of 6th grade students is higher than 7th and 8th grade students. The effect size of this difference ($\eta 2 = 0.14$) is small.
A positive, moderate and significant relationship was found between the academic grit of secondary school students and their self-esteem and locus of control. Self-esteem and locus of control variables together explain 18% of the change in academic grit scores. The relative importance of the predictor variables on academic stability according to the standardized regression coefficients are locus of control ($\beta = .28$) and self-esteem ($\beta = .20$).

Keywords: *Academic Grit, Self-Esteem, Locus Of Control, Secondary School Students*

Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Azimleri İle Benlik Saygısı Ve Denetim Odağı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırmanın birinci amacı ortaokul öğrencilerinin (6., 7. ve 8. sınıf) akademik azimlerinin cinsiyet, okul türü, sınıf düzeyi, anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeyi değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesidir. Araştırmanın ikinci amacı ise ortaokul öğrencilerinin akademik azimleri ile benlik saygısı ve denetim odağı değişkenleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırma, ulaşılmak istenen amaçlar bakımından ilişkisel araştırma modeliyle tasarlanmıştır. İlişkisel araştırma modelinin başlıca iki türü olan nedensel karşılaştırma ve korelasyon yöntemleri kullanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Elazığ il merkezinde MEB'e bağlı ortaokul ve imamhatip ortaokulunda eğitimine devam eden 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem belirlenirken amaçsal örnekleme yöntemlerinden biri olan tabakalı amaçsal örnekleme (kota örnekleme) yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Elazığ

il merkezinde MEB‟e bağlı ortaokul ve imamhatip ortaokulunda eğitime devam eden, sınıf düzeyinin kota olarak belirlendiği 929 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak; “Kişisel Bilgi Formu”, “Akademik Azim Ölçeği”, “Coopersmith Benlik Saygısı Ölçeği (Kısa form)” ve “Denetim Odağı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, ortaokul öğrencilerinin akademik azimleri cinsiyet, okul türü, anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeyi değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermezken; öğrencilerin akademik azimleri sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. Bu sonuca göre 6. sınıf öğrencilerinin akademik azimleri, 7. ve 8. sınıf öğrencilerine göre daha yüksektir. Bu farkın etki büyüklüğü ($\eta 2 = 0.14$) ise küçük düzeydedir. Ortaokul öğrencilerinin akademik azimleri ile benlik saygısı ve denetim odağı arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Benlik saygısı ve denetim odağı değişkenleri birlikte, akademik azim puanlarındaki değişimin %18‟ini açıklamaktadır. Standartlaştırılmış regresyon katsayılarına bakıldığında, yordayıcı değişkenlerin akademik azim üzerindeki göreli önem sırası denetim odağı ($\beta = .277$) ve benlik saygısı ($\beta = .196$) şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: *Akademik Azim, Benlik Saygısı, Denetim Odağı, Ortaokul Öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000567 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ. Gör. Sevinç Kiye, Ankara Üniversitesi*

Theses Conducted on "Adjustment to Divorce" in Turkey: A Descriptive Analysis Study

Problem: Divorce is defined as a sudden crisis situation in an individual's life. It is known that divorce can have negative effects on adults and children socially, emotionally, economically and psychologically. For individuals experiencing divorce, this process manifests itself as a challenging and needing support period. Accordingly, it is understood that the professional support to be provided to adults and children in the post-divorce period to adjust to divorce is so important. In this context, the aim of this research is to examine the postgraduate theses on "adjustment to divorce" conducted in Turkey. It is thought that describing the quantity and quality of these studies will illuminate the framework of the subject.

Method: This research was conducted based on the descriptive analysis model. Descriptive analysis is a type of qualitative data analysis that includes summarizing and interpreting the data obtained by various data collection techniques according to predetermined themes. Accordingly, theses on adaptation to divorce conducted in Turkey were examinated and analyzed descriptively. The criterion determined in the selection of the studies included in the descriptive analysis is that they have been carried out as a master's and doctoral thesis. “Variable Classification Form” was used to collect data. The data were obtained from the National Thesis Center (Yöktez) scanning and indexing engine, which should include all completed theses in Turkey. In the search made with the keyword "divorce adjustment", and "divorce and adjustment", 30 theses were reached. However, in the examinations made, it was determined that 14 of the theses reached in the searches made with these keywords did not deal with the issue of "adjustment to divorce" and the remaining 16 theses formed the sample of the current research. The obtained data were analyzed by descriptive content analysis method.

Findings: It has been determined that the theses on adjustment to divorce were carried out between 1998 and 2020, and 50% of them were doctoral theses. 50% of all theses on this subject were conducted in 2019 and 2020. It has been understood that relational, descriptive, experimental and mixed methods are used in the theses and 75% of the doctoral theses and 12.5% of the master's theses are carried out in the experimental model. In all of the theses conducted in the experimental design, psychoeducational programs were applied to increase adjustment to divorce. The sample numbers of the theses vary between 12 and 1066, there are samples formed only from adults or only children, as well as samples formed from both adults and children. On the other hand, the departments that carry out thesis on divorce adjustment are Guidance and Psychological Counseling, Educational Sciences, Psychology, Child Development and Education, Clinical Psychology, Developmental Psychology, Psychiatric Nursing, Family Education and Counseling.

Results: Although 1113 postgraduate theses were reached in the search engine of the National Thesis Center (Yöktez) with the word "divorce", the limited number of theses conducted on adjustment to divorce as a result of searches made as "divorce adjustment" or "divorce and adjustment" draws attention. It is understood that the number of theses conducted in recent years on the professional support to be given to adults and children after a sudden crisis such as divorce has increased. However, it can be stated that this issue is still at the beginning and more research is needed.

Keywords: *Divorce, adjustment to divorce*

Türkiye‟ de “Boşanmaya Uyum” Konusunda Yürütülmüş Tezler: Betimsel Analiz Çalışması

Amaç: Boşanma, bireyin yaşantısında ani bir kriz durumu olarak tanımlanmaktadır. Boşanmanın yetişkinler ve çocuklar üzerinde sosyal, duygusal, ekonomik, psikolojik olarak olumsuz etkiler oluşturabildiği bilinmektedir. Boşanmayı yaşayan bireyler için bu süreç zorlayıcı ve desteğe ihtiyaç duyulan bir dönem olarak kendini göstermektedir. Bunlara bağlı olarak boşanma sonrasındaki süreçte yetişkinlere ve çocuklara boşanmaya uyum sağlamalarına yönelik sağlanacak profesyonel desteğin oldukça önemli olduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda bu araştırmanın amacı Türkiye‟ de yürütülen “boşanmaya uyum” konulu lisansüstü tezlerin incelenmesidir. Bu çalışmaların nicelik ve niteliğinin betimlenmesinin konunun ele alınma çerçevesini aydınlatacağı düşünülmektedir.

Yöntem: Bu araştırma betimsel analiz modeline dayalı yürütülmüştür. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Buna göre Türkiye‟ de yürütülmüş boşanmaya uyum konulu tezler incelenerek, ele alınan değişkenler bağlamında betimsel olarak analiz edilmiştir. Betimsel analize dahil edilen çalışmaların seçiminde belirlenen kriter yüksek lisans ve doktora tezi olarak yürütülmüş olması kriteridir. Bu belirlemenin nedeni boşanmaya uyum konusunda enstitüler düzeyinde yapılan çalışmaların değerlendirilmesidir. Verilerin toplanmasında “Değişken Sınıflama Formu” kullanılmıştır. Bu formda tezin düzeyi, çalışılan örneklem veya çalışma grubu, yaş düzeyi, cinsiyet, uyum programının türü, tezin modeli, analiz yöntemleri ve değişkenleri yer almaktadır. Veriler Türkiye‟ de bütün bitirilmiş tezlerin yer alması gereken Ulusal Tez Merkezi (Yöktez) tarama ve indeksleme motorundan elde edilmiştir. “boşanmaya uyum” anahtar sözcüğüyle yapılan aramada 20 ve “boşanma ve uyum” şeklinde yapılan aramada ise 10 teze ulaşılmıştır. Ancak yapılan incelemelerde bu anahtar sözcüklerle yapılan aramalarda ulaşılan tezlerden 14‟ ünün “boşanmaya uyum” konusunu ele almadığı tespit edilmiş ve kalan 16 tez mevcut araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Elde edilen veriler betimsel içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir

Bulgular: Boşanmaya uyum konusunda yürütülen tezlerin 1998-2020 yılları arasında yürütüldükleri, %50‟sinin doktora tezi olduğu tespit edilmiştir. Bu konudaki bütün tezlerin %50‟ si 2019 ve 2020 yıllarında yürütülmüştür. Tezlerde ilişkisel, betimsel, deneysel ve karma yöntemler kullanıldığı ve doktora tezlerinin %75‟inin, yüksek lisans tezlerinin ise % 12,5‟ inin deneysel modelde yürütüldüğü anlaşılmıştır. Deneysel desende yürütülen tezlerin hepsinde boşanmaya uyumu artırmaya yönelik psikoeğitim programları uygulanmıştır. Tezlerin örneklem/çalışma grubu sayıları 12 ile 1066 arasında değişmekte, sadece yetişkinlerden ya da sadece çocuklardan oluşturulan örneklemlerin yanı sıra hem yetişkin hem de çocuklardan oluşturulan örneklemler de bulunmaktadır. Boşanmaya uyum konusunda tez yürütülen anabilim dalları ise Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Eğitim Bilimleri, Psikoloji, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Klinik Psikoloji, Gelişim Psikolojisi, Psikiyatri Hemşireliği Aile Eğitimi ve Danışmanlığı‟dır.

Sonuç: “Boşanma” sözcüğüyle Ulusal Tez Merkezi (Yöktez) arama motoru üzerinden yapılan aramada 1113 lisansüstü teze ulaşılmakla birlikte “boşanmaya uyum” ya da “boşanma ve uyum” şeklinde yapılan aramalar sonucunda bu konuda yürütülen tezlerin sayısının

sınırlılığı dikkati çekmektedir. Boşanma gibi ani bir kriz durumu sonrasında yetişkin ve çocuklara verilecek profesyonel öneyici desteklere yönelik son yıllarda yürütülen tezlerin sayısının arttığı ancak bu konuda henüz yolun başında olunduğu ve daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğu ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: *BoĢanma, boĢanmaya uyum*

Bildiri No: PDR2021.000568 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Psikolojik DanıÇman Esra Aksmanoğlu, Maltepe Üniversitesi*

Impact of the Family Education Program on the Couple Burnout and Marriage Adjustment of Married Women

Problem: The aim of this study is to examine the impact of the family education program on the burnout and marriage adjustment of married women. This study is important for spouses to gain family functionality and a constructive perspective.

Method: A semi-experimental pattern was used with the pre-test, final test control group in the study. In this study, 26 married women residing in Selçuklu district of Konya province are included. The experimental group consisted of 13 women and the control group was 13 women. Couple Burnout Measure and Revised Dyadic Adjustment Scale were used to collect the data. The experimental group has 7 weeks training program and no training has been applied to the control group. Within the scope of the General Directorate of Family and Social Research project of the Prime Minister's Office, the experimental group was given a 7-session training program created by using the 'Marriage and Family Life' and 'Family Life Skills' modules of the Family Education Program prepared by the Education Consultancy and Research Center. Pre-test was applied to the experimental and control groups before starting the sessions. The session titles are as follows: Session 1: On Passion and Love; Session 2: For a Healthy Marriage; Session 3: Basic Elements of Family Communication; Session 4: Factors and Solutions that Cause Marital Conflict; Session 5: Role Distribution in the Family; Session 6: Kin, Relative and Marriage; Session 7: Healthy Family - Unhealthy Family. Each session lasted 120 minutes. After the termination of the sessions, the experiment and control group were given the final test. The significance of the final test score differences in the pre-test of participants was analyzed with the Mann-Whitney U-Test.

Findings: As a result of the research, when the experiment and control group are examined in terms of test results, there is only a significant difference in favor of the experimental group in terms of the Couple Burnout Measure (U:2.00 $p<.05$). As a result of the research, when the experiment and control group are examined in terms of test results, there is only a significant difference in favor of the experimental group in terms of the satisfaction, agreement and consensus sub measures of the Revised Dyadic Adjustment Scale (U:.00 $p<.05$, U:.00 $p<.05$, U:.00 $p<.05$). The findings of research show that following the family education program, couple burnout of married women reduced at a meaningful level and that their satisfaction, agreement and consensus got increased at a meaningful level.

Results: When the research outcomes were evaluated, it was reached to the conclusion that the family education program being applied to married women was effective in reducing couple burnout score of married women and in increasing their satisfaction, agreement and consensus. The results of the research support the findings of other studies carried out at home and abroad. In future researches, studies can be carried out with the spouses. Monitoring studies can be applied to see the long-term effects of the study. Educational training of AEP should be expanded.

Keywords: *Family Education, Marriage Adjustment, Couple Burnout*

Aile Eğitim Programının Evli Kadınların Eş Tükenmişliğine ve Çift Uyumuna Etkisi

Amaç: Bu çalışmanın amacı, aile eğitim programının evli kadınların eş tükenmişliğine ve çift uyumuna etkisini incelemektir. Bu çalışma, eşlerin aile işlevselliği ve yapıcı bir bakış açısı kazanabilmeleri açısından önem taşımaktadır.

Yöntem: Araştırmada öntest sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Bu çalışmada Konya ilinin Selçuklu ilçesinde ikamet eden 26 evli kadın yer almaktadır. Deney grubunu 13 kadın, kontrol grubunu 13 kadın oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında Eş Tükenmişlik Ölçeği ve Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği kullanılmıştır. Deney grubuna 7 haftalık eğitim uygulanmış olup, kontrol grubuna eğitim uygulanmamıştır. Deney grubuna Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü projesi kapsamında Eğitim Danışmanlığı ve Araştırmaları Merkezi tarafından hazırlanan Aile Eğitim Programı"nın „Evlilik ve Aile Hayatı" ve „Aile Yaşam Becerileri" modüllerinden yararlanılarak oluşturulan 7 oturumluk eğitim programı uygulanmıştır. Oturumlara başlamadan önce deney ve kontrol gruplarına ön test uygulanmıştır. Oturum başlıkları şu şekildedir: Oturum 1: Aşk ve Sevgi Üzerine; Oturum 2: Sağlıklı Bir Evlilik İçin; Oturum 3: Aile İçin İletişimin Temel Unsurları; Oturum 4: Evlilik Çatışmasına Sebep Olan Faktörler ve Çözüm Yolları; Oturum 5: Ailede Rol Dağılımı; Oturum 6: Hısım, Akraba ve Evliliğimiz; Oturum 7: Sağlıklı Aile - Sağlıksız Aile. Her bir oturum 120 dakika sürmüştür. Oturumlar sonlandırıldıktan sonra deney ve kontrol gruplarına son test uygulanmıştır. Katılımcıların ön test son test puan farklarının anlamlılığı Mann-Whitney U-Testi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırma sonucunda Eş Tükenmişlik Ölçeği öntest sontest fark puanları açısından deney ve kontrol grubu incelendiğinde sadece deney grubu lehine anlamlı fark vardır (U:2.00 p<.05). Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeğinin doyum, uzlaşım ve görüş birliği faktörlerinin öntest sontest fark puanları açısından deney ve kontrol grubu incelendiğinde sadece deney grubu lehine anlamlı fark vardır (U:.00 p<.05, U:.00 p<.05, U:.00 p<.05). Bu sonuçlara göre evli kadınların eş tükenmişliğinin azalmasında; doyumunun, uzlaşımının ve görüş birliğinin artmasında uygulanan aile eğitim programının etkili olduğu söylenebilir.
Sonuç: Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde evli kadınlara uygulanan aile eğitim programının evli kadınların eş tükenmişlik puanını azaltmada; doyum, uzlaşım ve görüş birliği puanlarını arttırmada etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmanın sonucu yurt içi ve yurt dışında yapılan diğer çalışmaların bulgularını destekler niteliktedir. Gelecek araştırmalarda, eşlerin birlikte katılım sağladığı çalışmalar yapılabilir. Yapılan çalışmanın uzun vadedeki etkilerini görmek için izleme çalışmaları uygulanabilir. AEP"in eğitici eğitimleri yaygınlaştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *Aile Eğitimi, Çift Uyumu, Eş Tükenmişliği*

Bildiri No: PDR2021.000570 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Meltem Aslan Gördesli, İstanbul Medipol Üniversitesi*

Mindfulness in Teaching and Burn-out: Self-Efficacy as Mediator

Introduction: The problem of teacher burnout is a deep concern for school practitioners both in the East and in the West. Professional burnout is an extreme reaction that individuals experience when they cannot successfully cope with work pressure. It is reported that professional burnout is mostly experienced in professions such as teaching. Numerous studies show that teachers are among the professionals who are most pressured in their work. Given the consequences of professional burnout in individual and educational settings, prevention of teacher burnout is extremely important. Leiter defines burnout as "self-efficacy crisis". Teachers with high self-efficacy report less burnout. While studies show that self-efficacy plays an important role in teacher burnout, the identification of personal-social variables that affect teacher self-efficacy will also make interventions on the problem of teacher burnout more comprehensive. The most effective source of teacher self-efficacy is previous mastery experiences that have been successful or failed in activities similar to the current activity. These mastery experiences are thought to be associated with abilities explained as the transfer of mindfulness skills to the educational environment. In this study, the mediating role of self-efficacy in the relationship between mindfulness in teaching and burnout was investigated.
Method: This research was designed in a descriptive research model. The sample of the research was reached through convenience sampling. The sample consisted of 288 participants; average age is 41.2 and an average working year is 16.45. The data were collected using the Mindfulness in Teaching Scale, Teacher Interpersonal Self-Efficacy Scale and the Maslach Burnout Inventory. The analyses were carried out with the use of AMOS 23.0 program.
Results: In line with the main hypothesis of the study, gender was taken as a control variable in the tested model. In the path analysis, it was found that self-efficacy has a partial mediating role in the relationship between mindfulness in teaching and professional burnout. It was observed that the tested model showed a perfect fit (CMIN / df = 1.17, CFI = 1, TLI = .99, GFI = 1, RMSEA = .03). The accuracy of the model was tested by bootstrapping analysis for 10000 samples (bootstrap coefficient = .02, 95% C.I. = -.10, -.02).
Conclusion: As a result of the research, it has been observed that mindfulness in teaching has both direct and indirect effects on self-efficacy, and self-efficacy is directly related to professional burnout. Teachers with high level of mindfulness in teaching have increased level of perceptions on classroom management and related self-efficacy, while teachers with high self-efficacy have decreased levels of professional burnout. This indicates that mindfulness in teaching is an important predictor of teacher self-efficacy, and also plays a buffer role against teacher burnout.

Keywords: *Professional Burnout, Self-Efficacy, Mindfulness in Teaching*

Öğretimde Bilinçli Farkındalık ve Mesleki Tükenmişlik: Özyeterliğin Aracılığı

Giriş: Öğretmen tükenmişliği sorunu, gerek Doğu gerekse Batı'daki okul pratisyenleri için derin bir endişe kaynağıdır. Mesleki tükenmişlik, bireylerin iş baskısıyla başarılı bir şekilde başa çıkamadıkları zaman yaşadıkları aşırı bir tepkidir. Mesleki tükenmişliğin öğretmenlik gibi mesleklerde yoğun olarak yaşandığı rapor edilmektedir. Çok sayıda çalışma,

öğretmenlerin çalışmalarında en fazla baskıya maruz kalan profesyoneller arasında olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerde mesleki tükenmişliğin uyku sorunları, depresyon ve kaygı gibi bireysel sorunların yanı sıra; öğretmenlerin düşük mesleki işlevselliği ve düşük kalitede eğitim uygulamaları ile de ilişkili olduğu bilinmektedir. Mesleki tükenmişliğin bireysel ve eğitim ortamlarındaki sonuçları düşünüldüğünde, öğretmen tükenmişliğinin önlenmesi oldukça önem arz etmektedir. Leiter tükenmişliği "öz yeterlilik krizi" olarak tanımlamaktadır. Özyeterliği yüksek olan öğretmenler daha az tükenmişlik bildirmektedirler. Araştırmalar özyeterliğin, öğretmen tükenmişliğinde önemli bir role sahip olduğunu göstermekle birlikte, öğretmen özyeterliğini etkileyen kişisel-sosyal değişkenlerin tanımlanması, öğretmen tükenmişliği sorununa yönelik müdahaleleri de daha kapsamlı hale getirecektir. En etkili öğretmen öz yeterliği kaynağı, şu andaki faaliyete benzer etkinliklerde başarılı veya başarısız olan önceki önceki ustalık deneyimleri olduğu öne sürülmektedir. Söz konusu ustalık deneyimlerinde bilinçli farkındalığa dair yeteneklerin (anda olma, odaklanma, kabul edicilik) eğitim ortamına aktarılması olarak tanımlanan öğretimde bilinçli farkındalıkla ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada öğretimde bilinçli farkındalık ve tükenmişlik arasındaki ilişkide özyeterliğin aracılığı incelenmiştir.

Yöntem: Araştırma, betimsel araştırma modelidir. Araştırmanın örneklemine elverişli örnekleme yoluyla ulaşılmış olup; örneklem yaş ortalaması 41.2 ve çalışma süresi ortalaması 16.45 olan toplam 288 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmada Öğretimde Bilinçli Farkındalık Ölçeği, Öğretmen Kişilerarası Özyeterlik Ölçeği ve Maslach Tükenmişlik Ölçeği- Eğitimci Formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Analizler AMOS 23.0 programı ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Araştırmanın temel hipotezi doğrultusunda sınanan modelde cinsiyet kontrol değişkeni olarak alınmıştır. Yapılan yol analizinde **ö**ğretimde bilinçli farkındalık ile mesleki tükenmişlik arasındaki ilişkide özyeterliğin kısmi aracı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Test edilen modelin mükemmel uyum gösterdiği gözlenmiştir (CMIN/df=1.17, CFI=1, TLI=.99, GFI=1, RMSEA= .03). 10000 örneklem için yapılan bootstrapping analizi ile modelin doğruluğu sınanmıştır (bootstrap coefficient = .02, 95% C.I. = -.10, -.02)

Sonuç: Araştırmanın sonucunda öğretimde bilinçli farkındalığın mesleki tükenmişlik üzerinde hem doğrudan hem de özyeterlik üzerinden dolaylı etkiye sahip olduğu ve özyeterliğin mesleki tükenmişlik ile doğrudan ilişkili olduğu gözlenmiştir. Öğretimde bilinçli farkındalığı yüksek olan öğretmenlerin sınıf yönetimini sağlama ve buna ilişkin özyeterlik algıları artarken, özyeterliği yüksek olan öğretmenin mesleki tükenmişlik düzeyi de azalmaktadır. Bu durum, öğretimde bilinçli farkındalığın öğretmen özyeterliği için önemli bir yordayıcı olmakla birlikte, öğretmen tükenmişliğine karşı da tampon rolü oynadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Mesleki tükenmiĞlik, özyeterlik, öğretimde bilinçli farkındalık*

Bildiri No: PDR2021.000572 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışman Eğitimi
Prof. Dr. Baki Duy, Anadolu Üniversitesi - Eskişehir, Türkiye. *Uzm. Psk. Danışman Özgü Gülmüş, Reyhanlı Ortaokulu - Hatay, Türkiye.

Mediating Roles of Self Construals and Self Compassion in the Relationship Between Alturism Levels and Culturally Sensitive Counseling Competencies in School Counselors

Problem: The primary purpose of the study is to examine the mediating role of self-construals and self-compassion in the relationship between school counselors' altruism levels and culturally sensitive counseling competencies. In addition to this main purpose, culturally sensitive counseling proficiency scores of the school counselors were compared regarding gender, sector of work, level of religiosity, participation in social responsibility projects, taking a culturally sensitive counseling proficiency course, having a counseling session with an individual with different cultural values than their own, and being exposed to discrimination in terms of their own cultural values.

Method: The study group consists of 379 participants (F= 288, M= 91) who currently work as a school counselor, and volunteer to participate in the research. Multicultural Counseling Competence Scale, Altruism Scale, Relational Individual Collective Self-Aspects Scale, Self-Compassion Scale, Need for Social Approval Scale and Personal Information were used to collect research data. The participants replied to the instruments via internet. Descriptive statistics, t-test, analysis of variance, Pearson correlation coefficient, multiple regression analysis, multiple mediation analysis and bootstrapping methods were used to analyze the data.

Findings: In the study, it was found that the culturally sensitive counseling competency scores of the school counselors were high, and multiple mediation analyses yielded that self-compassion and individual self had a partial mediation in the relationship between altruism and culturally sensitive counseling competency scores. The effect of altruism on culturally sensitive counseling competence, self-compassion, individual self, relational self and collective self was significant. In addition, in the mediation model, the direct effect of self-compassion and individualistic self on culturally sensitive counseling competency was found to be positively significant. It was also found that the relational self and collectivist self had no direct effect on culturally sensitive counseling proficiency scores. There was no significant difference regarding gender, work sector, religiosity, having a course about culturally sensitive counseling or a similar course, however, the scores differed significantly regarding taking part in social responsibility projects, counseling to a counselee with different cultural values and being exposed to discrimination due to his/her cultural values. In addition, Additionally, altruism, self-compassion and individual self positively predicted culturally sensitive counseling proficiency levels of the school counselors.

Conclusion: To sum up, self-compassion and individual self have a mediation role in the relationship between altruism and culturally sensitive counseling competency scores. Further, they significantly differ regarding taking part in social responsibility projects, counseling to a counselee with different cultural values and being exposed to discrimination to discrimination for having different cultural values.

Keywords: Culturally sensitive counseling competencies, Alturism, Self-construals, Self-compassion, School counselors.

Okul Psikolojik Danışmanlarında Özgecilik Düzeyleri ve Kültüre Duyarlı Psikolojik Danışma Yeterlikleri Arasındaki İlişkide Benlik Kurgularının ve Öz Şefkatin Aracılık Rolü

Amaç: Araştırmanın temel amacı, okul psikolojik danışmanlarının özgecilik düzeyleri ve kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterlikleri arasındaki ilişkide benlik kurgularının ve öz şefkatin aracılık rolünün incelenmesidir. Bu genel amacın yanında cinsiyet, çalışılan sektör, dindarlık düzeyi, sosyal sorumluluk projelerinde yer alma durumu, kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterliği dersi alma durumu, kendi kültürel değerlerinden farklı kültürel değerlere sahip bireyle psikolojik danışma oturumu yapma durumu ve kendi kültürel değerleri açısından ayrımcılığa maruz kalıp kalma durumuna göre okul psikolojik danışmanlarının kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterlik puanlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubu aktif iş yaşamı olan, araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 288'ü kadın ve 91'i erkek, toplam 379 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırma verilerini toplamak amacıyla Çok Kültürlü Psikolojik Danışma Yeterliği Ölçeği, Özgecilik Ölçeği, İlişkisel Bireyci Toplulukçu Benlik Ölçeği, Öz Anlayış Ölçeği, Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Katılımcılar ölçekleri internet üzerinden doldurmuşlardır. Toplanan verilerin analizinde betimsel istatistikler, t-testi, varyans analizi, Pearson korelasyon katsayısı, çoklu regresyon analizi, çoklu aracılık analizi ve bootstrapping yönteminden yararlanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada okul psikolojik danışmanlarının kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterliği puanlarının yüksek olduğu ve yapılan çoklu aracılık testinde öz şefkat ve bireyci benlik değişkenlerinin; özgecilik ve kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterliği arasındaki ilişkide kısmi aracılık yaptığı bulgusu elde edilmiştir. İşe koşulan aracılık modelinde, özgeciliğin kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterliği, öz şefkat, bireyci benlik, ilişkisel benlik ve toplulukçu benlik üzerinde doğrudan etkilerinin pozitif yönde anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca aracılık modelinde öz şefkatin ve bireyci benliğin, kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterliği üzerindeki doğrudan etkisi pozitif yönde anlamlı bulunmuştur. Ancak ilişkisel benlik ve toplulukçu benlik kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterliği üzerindeki doğrudan etkisinin ise anlamlı olmadığı tespit edilmiştir. Cinsiyet ve çalışılan sektör, kültüre duyarlı psikolojik danışma dersi alma durumu ve dindarlık değişkenleri bağlamında kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterliği puanlarında anlamlı bir fark olmadığı, ancak sosyal sorumluluk projelerinde yer alma, kendi kültürel değerleri açısından ayrımcılığa maruz kalma ve kendi kültürel değerleri dışında farklı kültürel değerlere sahip bir danışanla psikolojik danışma oturumu yapma değişkenleri bağlamında anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular yanında, özgeciliğin, öz şefkatin ve bireyci benliğin okul psikolojik danışmanlarının kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterlik düzeylerini pozitif yönde yordadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Sonuç: Özetlemek gerekirse, öz şefkatin ve bireyci benliğin, özgecilik ve kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterliği arasındaki ilişkide aracı role sahip oldukları; sosyal sorumluluk projelerinde yer alma, kendi kültürel değerleri açısından ayrımcılığa maruz kalma ve kendi kültürel değerleri dışında farklı kültürel değerlere sahip bir danışanla psikolojik danışma oturumu yapma değişkenleri bağlamında kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterliği puanlarında anlamlı bir farkın olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterliği, Özgecilik, Benlik kurguları, Öz şefkat, Okul psikolojik danışmanları.

Bildiri No: PDR2021.000573 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Uzm. Psk. Danışman Merve Sema Aynur, Maltepe Üniversitesi Doç. Dr. Müge Akbağ, Marmara Üniversitesi*

Social Appearance Anxiety in Emerging Adulthood: The Predictive Power of Perceived Parental Attitudes and Perfectionism

The main purpose of the study was to examine the predictive power of perceived parental attitudes and perfectionism on social appearance anxiety in emerging adulthood. The sample of this research consisted of totally 448 students, 284 of whom were female and 164 of them were male, studying at public and foundation universities in Istanbul. The ages of the participants were in the range of 18-25. The data were collected by utilizing the Personal Information Form, Social Appearance Anxiety Scale, Frost Multidimensional Perfectionism Scale and S-EMBU-C (Egna Minnen Barndoms Uppfostran; One's memories of upbringing). Independent sample t-test, Pearson Moments Product Correlation technique and Hierarchical Regression Analysis were used in the data analysis. Preliminary analyzes showed that there were significant relationships between perfectionist personality traits and perceived parental attitudes. On the other hand; significant relationships were also found between perceived parental attitudes and perfectionist personality traits and social appearance anxiety. According to the findings obtained from hierarchical regression analysis; it was concluded that perceived rejection for the mother, perceived emotional warmth for the father, and as the perfectionist personality traits; worry about making mistakes, being unsure of what one has done, and personal standards were significant predictors of social appearance anxiety. Worry about making mistakes is the strongest predictor of social appearance anxiety. As the perceived rejection for the mother increases, social appearance anxiety increases. Besides, whereas the perceived emotional warmth for the father increases, social appearance anxiety decreases. Social appearance anxiety increases, as the perfectionist personality traits such as worry about making mistakes and being unsure of what one has done increase, and whereas personal standards increase, social appearance anxiety decreases. According to another finding obtained from the study, it was determined that social appearance anxiety was higher in women than in men. In addition, it was concluded that social appearance anxiety differed according to the type of university and the participants studying at a public university had higher social appearance anxiety than those at a foundation university. Finally, the findings were discussed within the framework of the relevant literature, and some suggestions were made in the context of preventive, protective and therapeutic psychological counseling and guidance services that can be arranged for parents and individuals in emerging adulthood.

Keywords: *Social Appearance Anxiety, Perceived Parental Attitudes, Perfectionism, Emerging Adulthood.*

Beliren Yetişkinlik Döneminde Sosyal Görünüş Kaygısı: Algılanan Anne Baba Tutumu ve Mükemmeliyetçiliğin Yordayıcı Gücü

Bu araştırmanın amacı, beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerde algılanan anne baba tutumları ve mükemmeliyetçiliğin sosyal görünüş kaygısı üzerindeki yordayıcı gücünün incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini İstanbul ilindeki devlet ve vakıf üniversitelerinde öğrenim gören 284'ü kadın 164'ü erkek olmak üzere toplam 448 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcıların yaşları 18-25 aralığındadır. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği, Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği ve Kısaltılmış Algılanan

Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde Bağımsız Örneklem t- Testi, Pearson Momentler Çarpım Korelasyon tekniği ve Hiyerarşik Regresyon Analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Yapılan ön analizler mükemmeliyetçi kişilik özellikleri ile algılanan anne baba tutumları arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir. Diğer taraftan; anne baba tutumları ve mükemmeliyetçi kişilik özellikleri ile sosyal görünüş kaygısı arasında da anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Hiyerarşik regresyon analizinden elde edilen bulgulara göre; anne için algılanan reddedicilik, baba için algılanan duygusal sıcaklık ve mükemmeliyetçi kişilik özelliklerinden hata yapma endişesi, yaptığından emin olamama ve kişisel standartların sosyal görünüş kaygısının anlamlı yordayıcıları olduğu sonucuna varılmıştır. Hata yapma endişesi sosyal görünüş kaygısının en güçlü yordayıcısıdır. Anne için algılanan reddedici tutum arttıkça sosyal görünüş kaygısı artmakta; baba için algılanan duygusal sıcaklık arttıkça sosyal görünüş kaygısı azalmaktadır. Mükemmeliyetçi kişilik özelliklerinden hata yapma endişesi ve yaptığından emin olamama durumu arttıkça sosyal görünüş kaygısı artmakta, kişisel standartlar arttığında ise sosyal görünüş kaygısı azalmaktadır. Araştırmadan elde edilen bir diğer bulguya göre, kadınlarda sosyal görünüş kaygısının erkeklere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, sosyal görünüş kaygısının üniversite türüne göre farklılaştığı ve devlet üniversitesinde öğrenim gören katılımcıların sosyal görünüş kaygılarının vakıf üniversitesindekilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Son olarak, elde edilen bulgular ilgili alan yazın çerçevesinde tartışılmış, ebeveynlere ve beliren yetişkinlik dönemindeki bireylere yönelik düzenlenebilecek önleyici, koruyucu ve iyileştirici psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri bağlamında bazı öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal GörünüÇ Kaygısı, Algılanan Anne Baba Tutumları, Mükemmeliyetçilik, Beliren YetiÇkinlik.*

Bildiri No: PDR2021.000574 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Engin Büyüköksüz, İstanbulOkan Üniversitesi Prof. Dr. Atılgan Erözkan, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*

Investıgatıon Of The Effect Of Group Psyco-Educatıon Based on Acceptance And Commıtment Approach On The Levels Of Self-Estemated Of Adolescents

The aim of the research is to investigate the self-esteem experience of adolescents with group psycho-education based on Acceptance and Commitment Approach (GPACA). The study was designed as a 2x2 quasi-experimental design including experimental and control groups with pretest-posttest measurements in order to examine the effectiveness of the group psycho-education program oriented to increase self-esteem. In the specified design, the first factor shows the independent process groups (experiment and control), and the second factor shows recurrent measurements (pretest-posttest) of dependent variables. GPACA program conducted to the experimental group consists of eight sessions (each session is 90 minutes). The dependent variable of the research is the self-esteem levels of the participants. The scale adaptation sample of the research included the secondary education students at Kadıköy, Istanbul in the spring semester of 2018-2019 academic year. For the experimental study, the study group consisted of 37 students in the 10th and 11th grades of Istanbul Kadıköy High School. The experimental group (n=20) and the control group (n=17) in the study group were formed by random assignment. As data collection tools, Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES), Self-Compassion Scale-Short Form (SCS-SF) and Avoidance and Fusion Questionnaire-Youth 8 (AFQ-Y8), that were adapted within the scope of the present study, were used. The developed GPACA program was applied to the experimental group. No application was conducted for the participants in the control group. Non-parametric analyzes, which are Mann-Whitney U and Wilcoxon signed rank tests, were used to examine the effectiveness of the applied group psycho-education. In the difference test analyses, the difference between the RSES, SCS-SF, and AFQ-Y8 pretest measurements of the experimental and control groups was not found significant. Among the RSES, SCS-SF, and AFQ-Y8 posttest measurements of the experimental and control groups, the difference was found significant in favor of the experimental group. Also, among the RSES, SCS-SF, and AFQ-Y8 pretest and posttest measurements of the experimental group, the difference was found significant in favor of the posttest scores. It was observed that the group psycho-education program applied to the students was effective in increasing the self-esteem of the students. This effect does not mean causality.

Keywords: *acceptance and commitment therapy, experiential avoidance and cognitive fusion, self-compassion, quasi-experimental study*

Kabul ve Kararlılık YaklaGım Temelli Grup Psiko-Eğitiminin Ergenlerin Benlik Saygısı Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi

Araştırmanın amacı, Kabul ve Kararlılık Yaklaşımı temelli grup psiko-eğitimi (KKYTGP) ile ergenlerin benlik saygısı düzeylerine etkisi incelemektir. Araştırma, benlik saygısını artırmaya yönelik olan grup psiko-eğitimi programının etkililiğini incelemek amacıyla öntest-sontest ölçümlü deney ve kontrol gruplu 2x2 yarı deneysel desen şeklinde tasarlanmıştır. Bu desende birinci faktör bağımsız işlem gruplarını (deney ve kontrol), ikinci faktör bağımlı değişkenlere ilişkin tekrarlı ölçümleri (öntest-sontest) göstermektedir. Deney grubuna uygulanan KKYTGP

programı sekiz oturumdan oluşmaktadır (her oturum 90 dakika). Araştırmanın bağımlı değişkeni ise katılımcıların benlik saygısı düzeyleridir. Araştırmanın ölçek uyarlama çalışma grubu 2018-2019 eğitim-öğretim bahar yarıyılında İstanbul İli Kadıköy İlçesi ortaöğretim kurumları öğrencileri oluşturmuştur. Deneysel çalışma için çalışma grubu ise İstanbul Kadıköy Lisesi'nde öğrenim gören 10. ve 11. sınıf 37 öğrenci oluşturmuştur. Çalışma grubundaki deney grubu (n=20) ve kontrol grubu (n=17) seçkisiz atama ile oluşturulmuştur. Veri toplama aracı olarak Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ), bu çalışma kapsamında uyarlanan Öz-Şefkat Ölçeği-Kısa Formu (ÖŞÖ-KF), Kaçınma ve Birleşme Ölçeği-Gençler 8 (KBÖ-G8) kullanılmıştır. Deney grubuna geliştirilen KKYTGP programı uygulanmıştır. Kontrol grubundaki katılımcılara ise bir uygulama yapılmamıştır. Uygulanan grup psiko-eğitiminin etkililiğinin incelenmesi için non-parametrik analizler Mann-Whitney *U* ve Wilcoxon işaret sıraları testi kullanılmıştır. Fark testi analizlerinde deney ve kontrol grubunun RBSÖ, ÖŞÖ-KF ve KBÖ-G8 öntest ölçümleri arasında fark anlamlı bulunmamıştır. Deney ve kontrol grubunun RBSÖ, ÖŞÖ-KF ve KBÖ-G8 sontest ölçümleri arasında deney grubu lehine fark anlamlı bulunmuştur. Ayrıca Deney grubunun RBSÖ, ÖŞÖ-KF ve KBÖ-G8 öntest ve sontest ölçümleri arasında sontest punaları lehine fark anlamlı bulunmuştur. Öğrencilere uygulanan grup psiko-eğitimi programının, öğrencilerin benlik saygısını artırmada etkili olduğu görülmüştür. Bu etki nedensellik anlamına gelmemektedir.

Anahtar Kelimeler: *kabul ve kararlılık terapisi, yaÇantısal kaçınma, biliÇsel birleÇme, öz-Çefkat, yarı deneysel çalıÇma,*

Bildiri No: PDR2021.000575 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Doç. Dr. DurmuŞÜmmet, Marmara Üniversitesi Uzm. Psk. DanışmanİrfanKorban, Milli Eğitim Bakanlığı*

An Investigation of Mathematics Anxiety in High School Students According to Cognitive Distortions and Motivation Regulation

The aim of this study is to examine mathematics anxiety in high school students according to cognitive distortions and motivation regulation variables related to academic anxiety. The sample of the study consists of a total of 436 students (283 girls and 153 boys) studying at different high schools in Istanbul in the 9th, 10th, 11th and 12th grades. 104 of the students are studying in private high schools and 332 of them are studying in public high schools. "Personal Information Form", "Mathematics Anxiety Scale", " Cognitive Distortions Scale Related to Academic Achievement (CDS-AA)" and "Motivation Regulation Scale-Short Form" were used to collect the data of the research. Pearson Correlation Analysis, Hierarchical Regression analysis and parametric significant difference tests were used in the analysis of the data. According to the findings obtained; A significant negative correlation was found between high school students' math anxiety and motivation regulation skills. In addition, it was determined that there were positive significant relationships between students' math anxiety and both the total scores of cognitive distortions related to academic achievement and the sub-dimension scores of catastrophizing, perfectionism, self-value, and outer attribution. According to the results of the regression analysis; it was determined that motivation regulation scores were a significant predictor of students' math anxiety and explained 4% of the total variance. In the next step, when the cognitive distortions scale sub-scales scores were included in the regression equation, catastrophizing and outer attribution sub-scales were found to be significant predictors. However, perfectionism and self-value scores were not found to be significant predictors. When cognitive distortion scores were included in the equation model, the variance explanation value increased to approximately 10%. In other words, motivation regulation and cognitive distortion scores were found to be similarly significant predictors of students' math anxiety scores. Finally, when the significant difference tests are examined; it was determined that students' math anxiety did not differ according to gender, school type and grade level. The findings were discussed with other studies in the field and some suggestions were made.

Keywords: *Mathematics anxiety, motivation regulation, cognitive distortions and high school students*

Lise Öğrencilerinde Matematik Kaygısının Bilişsel Çarpıtmalar ve Motivasyon Düzenlemeye Göre İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinde matematik kaygısının akademik kaygıya ilişkin bilişsel çarpıtmalar ve motivasyon düzenleme değişkenlerine göre incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini, İstanbul'da farklı liselerde 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda öğrenim gören 283'ü kız, 153'ü erkek olmak üzere toplam 436 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin 104'ü özel liselerde 332'si ise devlet liselerinde okumaktadır. Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla "Kişisel Bilgi Formu", "Matematik Kaygısı Ölçeği, "Akademik Kaygıya İlişkin Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği" ve "Motivasyon Düzenleme Ölçeği-Kısa Formu" kullanılmıştır. Veriler toplanmadan önce gerekli etik kurul izinleri alınmış ve veriler 2020-

2021 eğitim öğretim yılının bahar döneminde online ortamda toplanmıştır. Verilerin analizinde Pearson Korelasyon Analizi, Hiyerarşik Regresyon analizi ve parametrik fark testleri kullanılmıştır. Elde edilen bulgular incelendiğinde; lise öğrencilerinin matematik kaygıları ile motivasyon düzenleme becerileri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin matematik kaygıları ile hem akademik başarıya ilişkin bilişsel çarpıtmalar toplam puanları hem de felaketleştirme, mükemmeliyetçilik, benlik değeri ve dışa atıf alt boyut puanları arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre; motivasyon düzenleme puanlarının öğrencilerin matematik kaygıları üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu ve tek başına toplam varyansın %4'ünü açıkladığı görülmüştür. İkinci adımda regresyon denklemine bilişsel çarpıtmalar ölçeği alt boyut puanları dahil edildiğinde felaketleştirme ve dışa atıf boyutlarının anlamlı yordayıcılar olduğu belirlenmiştir. Ancak mükemmeliyetçilik ve benlik değeri puanlarının anlamlı yordayıcılar olmadığı görülmüştür. Denkleme bilişsel çarpıtma puanları dahil edildiğinde varyans açıklanma değeri yaklaşık %10'a yükselmiştir. Diğer bir ifadeyle, öğrencilerin matematik kaygısı puanları üzerinde motivasyon düzenleme ve bilişsel çarpıtma puanlarının benzer miktarda anlamlı yordayıcılar olduğu saptanmıştır. Son olarak fark testleri incelendiğinde; öğrencilerin matematik kaygılarının cinsiyet, okul türü ve sınıf düzeylerine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Elde edilen bulgular alanda yapılan diğer çalışmalarla tartışılmış ve bazı öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Matematik kaygısı, motivasyon düzenleme, biliGsel çarpıtmalar, lise öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000577 **Sunum ġekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıÇman Derya Yıldırım, Milli Eğitim Bakanlığı Prof. Dr. Meral Atıcı, Çukurova Üniversitesi*

Investigation The Effects Of Comprehensive Sexual Health Education On Secondary School 5th Grade Students‟ Attitudes Towards Sexual Education, Self-Esteem And Body Appreciation

Problem: The aim of this study is to examine the effect of a sexual education program developed based on comprehensive sexual education for secondary school students on the self-esteem, body appreciation and attitudes towards sexual education of 5th grade students.

Method: In this study, a quasi-experimental design with pre-test, post-test and control group has been used. Participants of this research have consisted of 5th grade students attending a middle school in Seyhan District of Adana in the 2020-2021 academic year. In this research, the instruments used for data collecting methods were Rosenberg Self-Esteem Scale, Body Appreciation Scale for Children and Inventory of the Attitude Toward Sexual Education. Data collection instruments were administered to 68 students in 4 groups, and 28 students were included in the research as the study groups (e=14, c=14). The data obtained from the scales were analyzed by Mixed-Design Two-Way Repeated Measures ANOVA (Split Plot ANOVA), Independent Sample T-Test, Mann-Whitney U Test and SPSS 22 package program was used. The sexual education program developed for secondary school students which is consisted of 6 sessions were applied on experimental group 90 minutes weekly and was carried out with face-to-face training during the COVID-19 pandemic period. To control the Hawthorne Observer Effect, the students were not given the information that they were "included in a study conducted to measure the effectiveness of education and that they were in the experimental group". Likewise, in order to control the Pygmalion Expectation Effect, which defines researcher bias, a second instructor from outside the research who has certificate for sexual education was included as a trainer. The second instructor has not any knowledge of the data collection instruments were used. In addition, any education was not applied to the students in the control group.

Findings: According to the research findings, hereby the variance analysis on the pre-test and post-test scores of the students in the experimental and control groups, the sexual education program caused a statistically significant change on the self-esteem, body appreciation and attitudes towards sexual education of the 5th grade students. After the program, there was not any significant difference according to gender in the scales scores of the girls and boys in the experimental group.

Results: The findings of this research show that the comprehensive sexual education programs that are given in the pre-adolescence period make a positive contribution not only to students' sexual knowledge and skills, but also to their self-esteem, body appreciation and attitudes towards sexual education. This research is important in terms of investigating the multidimensional contributions of these educations to our students in order to add comprehensive sexual education programs to the education curriculum of our country in a national and systematic way.

Keywords: *Comprehensive sexual education, school counseling, self-esteem, body appreciation*

Kapsamlı Cinsel Sağlık Eğitiminin 5. Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Eğitime Yönelik Tutumları, Benlik Saygıları Ve Beden Takdirleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerine yönelik, kapsamlı cinsel eğitimler temel alınarak geliştirilen bir cinsel eğitim programının 5. sınıf öğrencilerinin benlik saygıları, beden takdirleri ve cinsel eğitime yönelik tutumları üzerindeki etkisini incelemektir.

Yöntem: Araştırmada ön-test, son-test, kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Adana ili Seyhan İlçesine bağlı bir ortaokulda öğrenim gören 5. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmada Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Çocuklar İçin Beden Takdir Ölçeği ve Cinsel Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekler dört sınıfta bulunan 68 öğrenciye uygulanmış, çalışma grubu olarak 28 öğrenci (d=14, k=14) araştırmaya dahil edilmiştir. Verilerin analizi, İlişkisiz Gruplar İçin t-Testi (Independent Sample t-Test) ve Karışık Ölçümler İçin İki Faktörlü Varyans Analizi (Split Plot ANOVA) ve Mann-Whitney U Testi ile yapılmış ve SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Geliştirilen cinsel eğitim programı 90 dakikalık 6 oturumdan oluşturulmuştur ve COVID-19 pandemisi döneminde, haftada bir kez yüz yüze eğitimle gerçekleştirilmiştir. Hawthorne Gözlemci Etkisi"nin kontrol edilmesi amacıyla, öğrencilere, "eğitimin etkililiğinin ölçülmesi için gerçekleştirilen bir araştırmaya dahil edildikleri ve deney grubunda oldukları bilgisi" verilmemiştir. Araştırmacı yanlılığını tanımlayan Pygmalion Beklenti Etkisini kontrol edebilmek amacıyla eğitici olarak araştırma dışından 2. bir psikolojik danışman dahil edilmiştir. İkinci eğiticinin kullanılan ölçme araçları hakkında bilgisi yoktur. Deney grubundaki öğrencilere eğitim programı uygulanırken, kontrol grubundaki öğrencilere bir işlem uygulanmamıştır.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön-test ve son-test puanları üzerinde yapılan varyans analizi sonucunda, uygulanan cinsel eğitim programının 5. sınıf öğrencilerinin, benlik saygıları, beden takdirleri ve cinsel eğitime yönelik tutumları üzerinde istatistiki olarak anlamlı bir değişime neden olduğu görülmektedir. Uygulanan cinsel eğitim program sonrası, deney grubundaki kız ve oğlan öğrencilerin ölçek puanlarında, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Sonuç: Bu araştırmanın bulguları, ön-ergenlik döneminde verilmeye başlanan kapsamlı cinsel eğitim programlarının, öğrencilerin sadece cinsel bilgi ve becerilerine değil, aynı zamanda benlik saygılarına, beden takdirlerine ve cinsel eğitime yönelik tutumlarına da olumlu katkı sağladığını göstermektedir. Bu araştırma, kapsamlı cinsel eğitim programlarının, ülkemizin eğitim müfredatına ulusal ve sistemli şekilde eklenebilmesi adına, bu eğitimlerin öğrencilerimize sağladığı çok boyutlu katkıların araştırılması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kapsamlı cinsel eğitim, okul psikolojik danışmanlığı, benlik saygısı, beden takdiri*

Bildiri No: PDR2021.000580 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Uzm. Psk. DanıŞman AyŞe Turanlı, İstanbul SabahattinZaim Üniversitesi *Lisansüstü Öğrencisi Saffet Sözügüzel, İstanbul SabahattinZaim Üniversitesi*

Family Relations and Psychological Resilience of Middle School Students in Predicting Happiness during the Pandemic Period

The main purpose of the research is to examine the psychological robustness of Secondary School students during the pandemic and the power of family relationships to predict happiness levels. Research 5, 6, 7 and 8 who are studying in a secondary school in the 2019-2020 academic year in Sultanbeyli district of Istanbul province. The class was conducted with students. In the study, 672 students were evaluated, including 350 girls and 312 boys. As data collection tools; " School children's Happiness Inventory, (Ivens, 2007)",” child and young psychological robustness scale (Arslan, 2015) “and” Family Relationship scale for children (Demirtaş, Zorbaz and Korkut Owen, 2011) " were used. Analysis of the data was carried out using SPSS's 20.0 package program. Analysis of the data was done by descriptive statistics, Pearson correlation analysis and stepwise regression analysis. Correlation coefficients were looked at whether there was a significant relationship between happiness, psychological decency and family relationships. According to the results, it was found that there was a positive high-level correlation between happiness and psychological decency, a positive high-level correlation between happiness and supportive family decency, a positive high-level correlation between supportive family decency and psychological solidity. In addition, stepwise regression analysis was performed to determine the extent to which supportive and inhibitory family relationships and psychological robustness predict happiness. The findings from the study showed that psychological robustness and family relationships are significant predictors of students ' happiness. Both variables together account for 46% of the variance in the happiness scores of middle school students. This result shows that 46% of psychological robustness and family relationships and happiness are common. Results obtained in this study, secondary school students studying in the heart of Istanbul's Sultanbeyli district is based on the data obtained with the voluntary participation of the family and socio-economic level regardless of randomly selected on a sample of students was carried out. In order to generalize the research result, it would be useful to conduct the same study to children of different ages and levels and compare the results. In this study, which examined and limited students 'psychological robustness, family relationships, and happiness levels, a limited number of variables were included that were predicted to affect students' happiness levels. In this context, besides the variables mentioned in the current study, it is thought that addressing the subject with various variables affecting students ' happiness levels will contribute to the field. In October, the lack of studies on the happiness levels of Secondary School students in our country and around the world is remarkable. In our country, where the young population is dense, supportive new research on this issue is needed.

Keywords: *Covid-19 Pandemic, Happiness, Psychological Robustness, Family Relationships, Middle School Students, Analysis*

Pandemi Döneminde Ortaokul Öğrencilerinin Psikolojik Sağlamlık ve Aile İlişkilerinin Mutluluğu Yordama Gücü

Araştırmanın temel amacı, pandemi döneminde ortaokul öğrencilerinin psikolojik sağlamlıklarının ve aile ilişkilerinin mutluluk düzeylerini yordama gücünü İncelemektir.Araştırma İstanbul ili Sultanbeyli İlçesinde 2019-2020 eğitim-öğretim yılında bir ortaokulda öğrenim görmekte olan 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada 350 kız 312 erkek olmak üzere 672 öğrenci değerlendirilmiştir. Veri toplama araçları olarak; "Okul Çocuklarının Mutluluk Envanteri, (Ivens, 2007)" , "Çocuk ve Genç Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (Arslan, 2015)" ve "Çocuklar İçin Aile İlişkileri Ölçeği (Demirtaş, Zorbaz ve Korkut Owen, 2011)" kullanılmıştır. Verilerin analiz işlemleri SPSS"in 20.0 paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Verilerin çözümlenmesi betimsel istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve stepwise regrasyon analizi ile yapılmıştır. Mutluluk, psikolojik sağlamlık ve aile ilişkileri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ilişkin korelasyon katsayılarına bakılmıştır. Sonuçlara göre mutluluk ve psikolojik sağlamlık arasında pozitif yönde yüksek düzey korelasyon, mutluluk ve destekleyici aile ilişkileri arasında pozitif yönde yüksek düzey korelasyon, destekleyici aile ilişkileri ile psikolojik sağlamlık arasında pozitif yönde yüksek düzey korelasyon olduğu saptanmıştır. Ayrıca destekleyici ve engelleyici aile ilişkilerinin ve psikolojik sağlamlığın mutluluğu ne derecede yordadığını belirlemek amacıyla stepwise regresyon analizi yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular, psikolojik sağlamlık ve aile ilişkilerinin öğrencilerin mutluluklarının anlamlı birer yordayıcısı olduğunu göstermiştir. Her iki değişken birlikte ortaokul öğrencilerinin mutluluk puanlarındaki varyansın %46"sını açıklamaktadır. Bu sonuç, psikolojik sağlamlık ve aile ilişkileri ile mutluluğun %46"lık bölümünün ortak olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar, İstanbul ili Sultanbeyli ilçe merkezinde öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin gönüllü katılımıyla elde edilen verilere dayanmaktadır ve ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine bakılmaksızın rastgele seçilmiş öğrencilerden oluşan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunun genellenebilmesi için aynı çalışmanın farklı yaş ve düzeydeki çocuklara yapılması ve sonuçların karşılaştırılması yararlı olacaktır. Öğrencilerin psikolojik sağlamlıkları, aile ilişkileri ve mutluluk düzeylerinin incelendiği ve bununla sınırlandırıldığı bu çalışmada, öğrencilerin mutluluk düzeylerini etkilediği öngörülen sınırlı sayıda değişken dahil edilmiştir. Bu bağlamda mevcut çalışmada belirtilen değişkenlerin yanında öğrencilerin mutluluk düzeylerini etkileyen çeşitli değişkenlerle konunun ele alınmasının alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Buna ek olarak, ülkemizde ve dünyada ortaokul öğrencilerinin mutluluk düzeyleriyle ilgili çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir. Genç nüfusun yoğun olduğu ülkemizde konuyla ilgili destekleyici yeni araştırmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: *Covid-19 Pandemisi, Mutluluk, Psikolojik Sağlamlık, Aile İlişkileri, Ortaokul Öğrencileri, Analiz*

Bildiri No: PDR2021.000584 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
Uzm. Psk. Danışman Ferhat Yıldız, Diyanet İşleri Başkanlığı **Psikolojik DanıÇmanMelike GümüÇ, Milî Eğitim Bakanlığı*

An Investigation of the Relationship between University Students' Levels of Cognitive Distortion in Relationships and Self-Efficacy in Romantic Relationships

Problem: Cognitive distortion express to an individual's irrational thoughts about an event or situation. Looking at the literature, it was seen that relationship of cognitive distortions in relationships with many variables in relationships was examined but no study has been run across in terms of self-efficacy in romantic relationships. Therewithal, self-efficacy in romantic relationships is expressed as the self-confidence of the individual regarding the behaviors of establishing open communication, supporting, nurturing the relationship, controlling anger and painful emotions. The aim of this study is examination of the relationship between university students' levels of cognitive distortion in relationships and self-efficacy in romantic relationships.

Method: This study was designed as a relational survey model, which is included in the survey model in accordance with the quantitative research model. The universe of the study consists of university students in Turkey. The sample of the research consists of 201 university students selected by convenient sampling method among students studying at different faculties of universities in Turkey. Within the scope of the research, the Personal Information Form prepared by the researchers, the Cognitive Distortion Scale on Relationships developed by Hamamcı and Büyüköztürk (2003), and the Self-Efficacy in Romantic Relationships Scale adapted into Turkish by Öz-Soysal, Uz-Baş and Aysan (2019) were used as data collection tools. SPSS 26.0 statistical analysis program was used in the analysis of the data.

Findings: As part of the study, it was found that the mean cognitive distortion scores of university students related to relationships showed a statistically significant difference by gender($p<.05$). In the study, there was a significant difference in the mean score of cognitive distortions related to relationships compared to the level of the class($p<.05$). Looking at the source of the difference, 1 and 2. it was concluded that the mean cognitive distortion scores of class college students related to relationships were higher than those of students continuing their postgraduate studies. Looking at the results of the correlation analysis, it was concluded that there was a moderately significant relationship between cognitive distortions related to relationships and self-efficacy in romantic relationships in a negative direction ($p<.05$). According to the results of simple linear regression analysis, the self-efficacy indepented variable in romantic relationships was found to predict cognitive distortions related to relationships by 15% ($R2=.15$; $p<.05$).

Results: In this study, the cognitive distortions of university students related to relationships and the issue of self-efficacy in romantic relationships were tried to be addressed. Looking at the results of the study, it was found that self-efficacy in romantic relationships significantly affects cognitive distortions related to relationships. Practitioners working in the field can take advantage of the self-efficacy contexts in romantic relationships when addressing cognitive distortions in the context of relationships.

Keywords: *Cognitive distortions in interpersonal relationships, self-Efficacy in romantic relationships, university students*

Üniversite Öğrencilerinin İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtma Düzeyleri ile Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Amaç: Bilişsel çarpıtma bireyin, bir olay ya da durum karşısındaki akılcı olmayan düşüncelerini ifade etmektedir. Literatüre bakıldığında ilişkilerde bilişsel çarpıtmaların birçok değişkenle ilişkisinin incelendiği görülmüş fakat romantik ilişkilerde öz yeterlik açısından incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bunun birlikte romantik ilişkilerde öz yeterlik ise, açık iletişim kurmak, destek vermek, ilişkiyi beslemek, öfke ve acı veren duyguları kontrol etme davranışlarıyla ilgili bireyin kendine olan güveni olarak ifade edilmektedir Bu araştırmanın amacı; üniversite öğrencilerinin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtma düzeyleri ile romantik ilişkilerde öz yeterlik düzeylerinin incelenmesidir.

Yöntem: Bu çalışma nicel araştırma modeline uygun olarak tarama modeli içerisinde yer alan, ilişkisel tarama modeli şeklinde desenlenmiştir. Çalışmanın evrenini, Türkiye'deki üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Türkiye'deki üniversitelerin farklı fakültelerinde öğrenim görmekte olan öğrenciler içerisinden uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiş 201 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Hamamcı ve Büyüköztürk (2003) tarafından geliştirilen İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtma Ölçeği, Öz-Soysal, Uz-Baş ve Aysan (2019) tarafından Türkçeye uyarlanan Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 26.0 istatiksel analiz programından yararlanılmıştır.

Bulgular: Araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtma puan ortalamalarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya koyduğu görülmüştür($p<.05$). Farklılığın yönüne bakıldığında, erkek üniversite öğrencilerinin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtma puan ortalamasının kadınlardan yüksek olduğu görülmüştür($p<.05$). Çalışma kapsamında ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtma puan ortamalarında sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür($p<.05$). Farklılığın kaynağına bakıldığında, 1 ve 2. sınıf üniversite öğrencilerinin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtma puan ortalamalarının lisansüstü eğitimine devam eden öğrencilerden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Korelasyon analizi bulgularına bakıldığında ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtma ile romantik ilişkilerde öz yeterlik arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<.05$). Yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre romantik ilişkilerde öz yeterlik bağımsız değişkeninin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaları %15 oranında yordadığı görülmüştür ($R2=.15$; $p<.05$).

Sonuç: Bu araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalarıyla romantik ilişkilerde öz yeterlik konusu ele alınmaya çalışılmıştır. Çalışma sonuçlarına bakıldığında romantik ilişkilerde öz yeterliğin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaları anlamlı olarak etkilediği görülmüştür. Alanda çalışan uygulayıcılar bilişsel çarpıtma durumunu ilişkiler bağlamında ele alırken romatik ilişkilerde öz yeterlik değişkeninden faydalanabilirler.

Anahtar Kelimeler: *İlişkilerle ilgili bilişsel çarpıtma, romantik ilişkilerde öz yeterlik, üniversite öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000585 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıŞman Osman GönültaŞ Milli Eğitim Bakanlığı Prof. Dr. Zeynep KarataŞ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

The Relationship between Psychological Well-being and Perceived Social Competence in Gifted Adolescents

Purpose: Gifted individuals are individuals who perform much better than their peers in one or more areas of talent or intelligence, or who have latent powers in some areas while having average characteristics in other areas. In every society, some individuals show a higher level of development compared to their peers in areas such as creativity, academics, leadership and art. The future of a society is closely related to how the talents possessed are developed. It can be said that by contributing to the development of gifted individuals, their contribution to society and humanity can be increased. As gifted individuals are sensitive and susceptible, they have a higher risk of exhibiting psychological symptoms. In this regard, the current study aimed to investigate the relationship between psychological well-being and perceived social competence. To this end, answers to the following questions were sought: Is there a relationship between the psychological well-being and perceived social competence of gifted adolescents?Do the levels of social efficacy in gifted adolescents predict their psychological well-being?

Method: As the current study aimed to investigate perceived social competence considered to be a predictor of psychological well-being in adolescents, it used the relational survey model. The study group of the current research is comprised of a total of 547 students (34% of them are 9th graders, 18.1% of them are 10th graders, 19.7% of them are 11th graders and 28.2% of them are 12th graders) attending Science and Art Centers in the 2020-2021 school year. Of the participating students, 305 (55.8%) are females and 242 (44.2%) are males. First, Pearson Product-Moment Correlation analysis was performed to determine the relationship between psychological well-being and social competence. Simple Linear Regression analysis was performed to determine the extent to which perceived social competence predicts psychological well-being

Findings: As a result of the Pearson Product-Moment Correlation analysis, a positive, medium and significant correlation (.30)

Results: The findings of the study showed that there is a moderately positive relationship between the psychological well-being and perceived social competence of the adolescents and that perceived social efficacy positively and significantly predicts psychological well-being. As the social competence levels of the gifted adolescents increased, their psychological well-being levels also increased. In order for gifted adolescents to use their potential effectively, it is of great importance to know the factors that may threaten their mental development and how to deal with them effectively. As a result, it can be said that the high level of psychological well-being of gifted adolescents will contribute to their being more productive and creative by allowing them to fully use their abilities both for today and for the future.

Keywords: *Gifted adolescents, psychological well-being, social competence*

Özel Yetenekli Ergenlerde Psikolojik İyi Oluş ile Algılanan Sosyal Yetkinlik Arasındaki İlişki

Amaç: Özel yetenekliler, bir ya da birden çok yetenek alanında ya da zekâ özelliğinde akranlarına göre çok üstün performans gösteren ya da gizil güçleri olan ve diğer alanlarda da ortalama düzeyde özelliklere sahip bireylerdir. Her toplumda, bazı bireyler yaratıcılık, akademik, liderlik, sanat gibi alanlarda akranları ile kıyaslandığında üst düzey gelişim göstermektedirler. Bir toplumun geleceği sahip olduğu yetenekleri geliştirmek ile yakından ilişkilidir. Özel yetenekli bireylerin gelişimine katkı sağlayarak, topluma ve insanlığa katkılarının daha fazla olacağı söylenebilir. Özel yetenekli bireylerin duyarlı ve hassas olmaları nedeniyle psikolojik belirti taşıma riskleri daha fazladır. Bu araştırmada psikolojik iyi oluş ve algılanan sosyal yetkinlik arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: Özel yetenekli ergenlerin psikolojik iyi oluşları ile algılanan sosyal yetkinlik arasında ilişki var mıdır? Özel yetenekli ergenlerin sosyal yetkinlik düzeyleri ergenlerin psikolojik iyi oluşlarını yordamakta mıdır?

Yöntem: Bu araştırmada özel yetenekli ergenlerde psikolojik iyi oluşun yordayıcısı olarak algılanan sosyal yetkinliği araştırmak amaçlandığından ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Bilim ve Sanat Merkezleri"ne devam eden 305 (% 55,8) kız, 242 erkek (% 44,2) erkek olmak üzere toplam 547 özel yetenekli 9. (% 34), 10. (% 18,1), 11. (% 19,7) ve 12. (% 28,2) sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda öncelikle psikolojik iyi oluş ile sosyal yetkinlik arasındaki ilişkinin tespiti için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi yapılmıştır. Algılanan sosyal yetkinliğin psikolojik iyi oluşu yordama düzeyini belirlemek için ise basit Doğrusal Regresyon Analizi yapılmıştır.

Bulgular: Yapılan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı analizi sonucu özel yetenekli ergenlerin psikolojik iyi oluşları ile sosyal yetkinlik puanları arasında (r=.586, p<.05) pozitif yönde orta düzeyde (.30 **Sonuç:** Araştırmanın bulguları, psikolojik iyi oluş ile algılanan sosyal yetkinlik arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu ve algılanan sosyal yetkinliğin psikolojik iyi oluşu anlamlı olarak pozitif yönde yordadığını göstermiştir. Özel yetenekli ergenlerin sosyal yetkinlik düzeyleri arttıkça psikolojik iyi oluş düzeyleri de artış göstermiştir. Özel yetenekli ergenlerin potansiyellerini etkin bir şekilde kullanabilmeleri için ruhsal gelişimlerini tehdit edebilecek unsurların bilinmesi etkili bir şekilde ele alınması büyük önem taşımaktadır. Sonuç olarak, özel yetenekli ergenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin yüksek olması hem bugünümüz hem de gelecek için sahip oldukları yetenekleri kullanarak daha verimli ve yaratıcı olmalarına katkı sağlayacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Özel yetenekli ergenler, psikolojik iyi oluş, sosyal yetkinlik*

Bildiri No: PDR2021.000588 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi şenel Çıtak, Ordu Üniversitesi Psikolojik DanıÇman ElifSandalcılar, Diğer*

A Qualitative Study on Suicidal Behaviour

Objective: According to the World Health Organization, suicide, which is in the top ten among the causes of death, is considered to be a significant public health problem, considering the increasing of suicide rates in Turkey over the past 10 years. Suicide involves various variables including stressful life events and mental problems. While suicide is more in the dimension of thought and interference in adolescence, it attempts turn into the dimension of action in adulthood and often it results in death. It is important to investigate critical life events that trigger suicide in terms of studying suicidal behaviour and taking preventive measures against these behaviours. The aim of the study is to investigate suicide behaviour in depth through suicide attempts, post-suicide attempts and cases.

Method: This study was conducted based on qualitative research methods using interview and document analysis methods. The interview group of the study consists of 6 participants (4 of them are women, 2 of them are men) between the ages of 18-45 who were selected by the method of analogy sampling among purposeful sampling methods of the study. The fact that participants who attempted suicide were quite willing to open themselves up during the interview, accelerated the study to reach data saturation. The Research Document Analysis Group consists of 120 suicide-based cases (35 of them women, 85 of them men) came up to news agencies in the last year before July 2021.

Results: According to the results of the document analysis, adolescents (14-24 years of age) make up a significant part of those who commit suicide. Adolescents followed by adults in the age of 35-44 and adults followed by older individuals (+65) representing the least observed group. Marital conflict, psychological problems, friend relationships, divorce process and economic problems were observed in the first place among variables associated with suicide attempts. Although it is limited, suicidal behaviour associated with the disease was also observed. As a method of suicidal behaviour, methods of using firearms, jumping from a height, hanging themself, using drugs were attempted respectively, and the vast majority of attempts (N= 67) resulted in death. More than half of the interviewees stated that they experienced their first suicide attempts in adolescence and mostly used drugs and cutting tools as a method of suicide. They listed the causes of suicide as martial conflict, oppression/violence, friend relationships and ongoing illness. In addition, a significant proportion (33.33%) of the respondents stated that they had known suicidal people around them. Participants expressed feelings of worthlessness, exclusion, helplessness, despair, loneliness before suicide, and thoughts such as “I can't change anything, nothing (medicine) works, one ends, the other begins, I can't cope with it, no one notices me, no one understands me” passed through their minds. After the suicide attempt, they stated that they experienced feelings such as incomprehension, hatred, shame, insignificance, and thoughts such as “I am disgraced, I am unsuccessful, I am worthless, I am not loved” kept their minds busy. On the other hand, it is observed that a person's conversation with someone and having positive reactions from their environment facilitate a person's life after suicide. For example, *" ... my mother-in-law sent me by bus to my parents. I'll call my mom on the way, and if she sounds good, she's in a good mood, I'll go to see her. But if it didn't sound good, I would throw myself into the sea with my baby.” “... My mother saved me. I turned back to life again when my*

mom told me that she could die for me." (K3). However, a limited number of participants stated that they received professional support after suicide. As a justification, they showed that they automatically become introverted in front of a physician and that the physician previously prescribed medicine and did not listen to them.

Results: In the study, it was found that individuals experienced their first suicidal experiences during adolescence due to reasons such as marital conflict, psychological problems, friend relationships and economic problems. In addition, the presence of suicidal behaviour in the immediate vicinity of individuals is seen as a serious risk factor. It is understood that individuals struggle with negative ruminative thoughts, that these thoughts make their lives difficult, and that they think suicide as a salvation. After suicide attempts, in addition to these thoughts, ruminative thoughts such as shame and worthlessness are included. On the other hand, it has been determined that positive reactions from the individual's environment after suicide increase the individual to turn back to life. Identification of risk groups and suicide triggers are expected to make a serious contribution to the preparation of preventive psychological support programs for mental health employees of this study, when the premise of preparing and implementing a protection program for primary prevention services is considered. Finally, in parallel with the results of the research, the need to create preventive mental health programs for adolescents and adults is evaluated.

Keywords: *Adolescent, Adult, Preventive mental health, Ruminative thinking, Suicide,*

İntihar Davranışına İlişkin Nitel Bir Çalışma

Amaç: Dünya Sağlık Örgütü"ne göre ölüm nedenleri arasında ilk onda yer alan intiharın Türkiye"deki son 10 yılık artma eğilimi göz önüne alındığında intiharın önemli bir halk sağlığı sorunu olduğu değerlendirilmektedir. İntihar stresli yaşam olaylarından ruhsal problemlere kadar birçok değişkeni içeresinde barındırmaktadır. İntihar, ergenlik döneminde daha çok düşünce ve girişim boyutunda iken yetişkinlik döneminde eylem boyutuna dönüşerek intihar girişimleri çoğunlukla ölümle sonuçlanmaktadır. İntihar davranışlarının incelemesi ve bu davranışlara yönelik önleyici tedbirler alınması açısından intiharı tetikleyen kritik yaşam olaylarının araştırılması önemli olmaktadır. Bu amaçla intihar girişimleri, intihar girişimi sonrası yaşananlar ve vakalar üzerinden intihar davranışının derinlemesine araştırılması hedeflenmektedir.
Yöntem: Bu çalışma mülakat ve doküman analizi yöntemlerinin kullanıldığı nitel araştırma yöntemine dayalı olarak yürütülmüştür. Araştırmanın mülakat grubunu amaçlı örnekleme yöntemlerinden benzeşik örnekleme metodu ile seçilen 18-45 yaş arası 6 (K=4, E=2) katılımcı oluşturmaktadır. İntihar girişiminde bulunan katılımcılar görüşme esnasında kendini açma konusunda oldukça istekli olmaları araştırmanın veri doygunluğuna ulaşmasını hızlandırmıştır. Araştırmanın doküman analizi grubu ise Temmuz 2021 öncesi son bir yılda haber ajanslarına yansıyan 120 (K=35, E=85) intihar temelli vakalar oluşturmaktadır.
Bulgular: Doküman analizi bulgularına göre intihar edenlerin önemli bir kısmını ergenler (14-24 yaş) oluşturmaktadır. Bunu 35-44 yaş aralığında yer alan yetişkinler izlerken yaşlı bireyler (+65) ise en az gözlenen grubu temsil etmektedir. Aile geçimsizliği, psikolojik sorunlar, arkadaş ilişkileri, boşanma süreci ve ekonomik sorunları intihar girişimleri ile ilişkili değişkenler ilk sıralarda gözlenirken sınırlı da olsa süreğen hastalıkla ilişkili intihar davranışlarına rastlanmıştır. İntihar davranışlarında yöntem olarak sırasıyla ateşli silah kullanma, yüksekten atlama, kendini asma, ilaç kullanma yöntemleri kullanılmış ve girişimlerin büyük çoğunluğu (N= 67) ölümle sonuçlanmıştır. Mülakata katılan bireylerin yarıdan fazlası ilk intihar girişimlerini ergenlik döneminde yaşadıklarını ve intihar yöntemi olarak çoğunlukla ilaç ve kesici alet kullandıklarını belirtmişlerdir. İntihar nedenlerini ise aile geçimsizliği, baskı/şiddet, arkadaş ilişkileri ve süreğen hastalık olarak sıralamışlardır. Buna ek olarak araştırmacıya katılanların önemli bir kısmı (%33,33) çevresinde intihar eden tanıdıkları olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar intihar öncesi değersizlik, dışlanmışlık, çaresizlik, umutsuzluk, yalnızlık hisleri yaşadıklarını ve "hiçbir şeyi değiştiremeyeceğim, hiçbir şey(ilaç) işe yaramıyor, biri bitiyor diğeri başlıyor, baş edemiyorum, hiç kimse beni fark etmiyor, kimse beni anlamıyor" gibi düşüncelerin akıllarından geçtiğini ifade etmişlerdir. İntihar girişimi sonrası ise anlaşılmama, nefret, utanma, önemsizlik gibi hisler yaşadıklarını ve zihinlerinden "rezil oldum, başarısızım, değersizim, sevilmiyorum" gibi düşüncelerin zihinlerini meşgul ettiğini belirtmişlerdir. Diğer taraftan bireyin biriyle konuşması ve çevresinden gelen olumlu tepkilerin olması bireyin intihar sonrası yaşamını kolaylaştırdığını gözlenmektedir. Örneğin "*… Kayınvalidem beni otobüsle annemlere yolladı. Otobüsle giderken molada annemi arayacağım ve eğer sesi güzel, moralli gelirse giderim. Ama güzel gelmezse kendimi bebeğimle denize atacaktım. ….. Beni annem kurtardı. Kızım annen kurban olsun sana demesiyle ben tekrar hayata bağlandım"* (K3). Buna karşın sınırlı sayıda katılımcı intihar sonrası profesyonel destek aldıklarını belirtmiş ve gerekçe olarak doktorun karşısında kendisini otomatik olarak kapatmasını, daha önce de sadece ilaç yazıp yollamasını ve kendisini dinlememesini göstermişlerdir.
Sonuçlar: Araştırmada bireylerin aile geçimsizliği, psikolojik sorunlar, arkadaş ilişkileri ve ekonomik sorunlar gibi nedenler ile sürerek ilk intihar deneyimlerini ergenlik döneminde yaşadıkları tespit edilmiştir. Ayrıca bireylerin yakın çevresinde intihar davranışının varlığı

ciddi risk faktörü olarak görülmektedir. Bireylerin intihar öncesi olumsuz rümanitif düşünceler ile mücadele ettiği, bu düşüncelerin yaşamlarını zorlaştırdığı ve intiharı bir kurtuluş olarak gördükleri anlaşılmaktadır. İntihar girişimi sonrası ise bu düşüncelere ek olarak utanma ve değersizlik gibi rüminatif düşünceler eklenmektedir. Diğer taraftan intihar sonrası bireyin çevresinden gelen olumlu tepkilerin bireyin yaşama tutunmasını artırdığı belirlenmiştir. Risk gruplarının ve intihar tetikleyicilerin belirlenmesi, birincil önleme hizmetine ilişkin koruma programı hazırlamanın ve uygulamanın öncülü olduğu düşünüldüğünde bu çalışmanın ruh sağlığı çalışanlarının önleyici psikolojik destek programlarının hazırlanmasına ciddi katkı sunması beklenmektedir. Son olarak araştırma sonuçlarıyla paralel ergen ve yetişkinlere yönelik önleyici ruh sağlığı programları oluşturulmasının gerekliliği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Ergen, İntihar, Önleyici ruh sağlığı, Ruminatif düşünce, Yetişkin*

Bildiri No: PDR2021.000589 **Sunum ġekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Yunus Hastunç, Siirt Üniversitesi ArĢ. Gör. Ebru Güç Siirt Üniversitesi*

Psychological Counseling and Guidance Services During the COVID-19 Pandemic Through the Perspectives of School Counselors and Parents

Problem: The Coronavirus (COVID-19) epidemic, which started in December 2019 and was declared a pandemic by the World Health Organization on March 11, 2020, due to serious threats to human life and causing death, has negatively affected the field of education like all other fields. Schools were closed in 191 countries all over the world due to the adverse conditions created by the pandemic process, similar to other countries, schools have been closed in Turkey and distance education has been started with classes at all levels as of March 23, 2020. In this process, education continued through applications that provide visual and audio participation on the Internet and distance education systems of schools. In all these processes, it is possible to say that there are difficulties in accessing distance education due to various socioeconomic, technological and inequality of opportunity, and in connection with this, in benefiting from psychological counseling and guidance services provided with distance education support. In this context, it is thought that it is important to evaluate psychological counseling and guidance services in the distance education process and the returning back to school process after the pandemic with the perspective of prevention and intervention services. With this research, it is aimed to evaluate the psychological counseling and guidance services carried out through distance education during the COVID-19 pandemic process, from the perspective of school counselors and parents, with a preventive guidance perspective and to determine the expectations of school counselors and parents for the returning back to school and adjustment process after the pandemic.

Method: The case study approach, one of the qualitative research methods, is used in the research. This study is a case study prepared by using a nested single case design in order to determine the experiences and opinions of school counselors and parents regarding psychological counseling and guidance services in the distance education process. The study group of the research consists of 10 school counselors working in primary, secondary and high schools in Siirt province in the 2021-2022 academic year, and 10 parents with children studying at relevant levels. Convenience sampling, one of the purposeful sampling methods, was used to determine the study group and a semi-structured interview form prepared by the researchers was used in the process of collecting research data. In the interview form, there are questions about the functioning of psychological counseling and guidance services in the distance education process, the needs, roles, experiences and opinions of school counselors and parents in the context of these services. Within the scope of the research, in-depth face-to-face and online interviews were conducted with 10 school counselors and 10 parents. The obtained data will be analyzed using content analysis.

Findings: The data analysis process is ongoing. The categories, themes and sub-themes to be created upon the completion of the data analysis will be shared within the framework of the findings. The experiences, feelings and opinions of the school counselors and parents regarding the situation will be stated in detail.

Results: Through the results to be obtained from this research, the experiences of psychological counseling and guidance services during the pandemic process will be

examined in depth, a perspective will be obtained on the future experiences related to returning back to school and the adjustment process. It is foreseen that this perspective will be important within the framework of evaluating the preventive role of psychological counseling and guidance services and it will also have a preparatory and actionable role in terms of improving school re-adjustment.

Keywords: *Distance education, Psychological counseling and guidance services, Opinions of school counselors and parents*

Rehber Öğretmen ve Velilerin Gözünden COVID-19 Pandemisi Sürecinde Psikolojik DanıĞma ve Rehberlik Hizmetleri

Amaç: 2019 yılının Aralık ayı ile başlayan ve insan yaşamını ciddi biçimde tehdit etmesi ve ölümlere sebep olması gibi nedenlerle 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilen Koronavirüs (COVID-19) salgını diğer tüm alanlar gibi eğitim alanını da olumsuz etkilemiştir. Pandemi sürecinin yarattığı olumsuz koşullar nedeniyle tüm dünyada 191 ülkede okullar kapatılmış, diğer ülkelere benzer biçimde Türkiye'de de okullar kapatılarak 23 Mart 2020 tarihinden itibaren tüm seviyedeki sınıflarla uzaktan eğitime başlanmıştır. Bu süreçte eğitime internette görüntülü ve sesli katılımı sağlayan uygulamalar ve okulların uzaktan eğitim sistemleri aracılığıyla devam edilmiştir. Tüm bu süreçlerde çeşitli sosyoekonomik, teknolojik ve fırsat eşitsiziliği gibi nedenlerle uzaktan eğitime erişmede ve bununla bağlantılı olarak uzaktan eğitim desteğiyle sürdürülen psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden faydalanmada zorluklar yaşandığını söylemek mümkündür. Bu bağlamda uzaktan eğitim sürecinde ve pandemi sonrasındaki okula dönüş sürecinde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin önleyicilik ve müdahale hizmetleri perspektifiyle değerlendirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma ile rehber öğretmen ve velilerin gözünden COVID-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim aracılığıyla yürütülmekte olan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin önleyici rehberlik perspektifiyle değerlendirilmesi ve pandemi sonrasında okula dönüş ve uyum sürecine yönelik rehber öğretmen ve veli beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yaklaşımı kullanılmaktadır. Bu çalışma uzaktan eğitim sürecindeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin rehber öğretmen ve velilerin deneyim ve görüşlerinin belirlenmesi amacıyla iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılarak hazırlanmış bir durum çalışmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim–öğretim yılında, Siirt ilinde ilkokul, orta okul ve liselerde görev yapan 10 rehber öğretmen ve ilgili kademelerde öğrenim gören çocuğu bulunan 10 veli oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme, araştırma verilerinin toplanması sürecinde ise araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda uzaktan eğitim sürecindeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin işleyişi, bu hizmetler bağlamında rehber öğretmen ve velilerin gereksinimleri, rolleri, deneyimleri ve görüşlerine ilişkin sorular bulunmaktadır. Araştırma kapsamında 10 rehber öğretmen ve 10 veli ile derinlemesine yüzyüze ve çevrim içi görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilecektir.

Bulgular: Verilerin analiz süreci devam etmektedir. Veri analizinin tamamlanmasıyla oluşturulacak kategori, tema ve alt temalar bulgular çerçevesinde paylaşılacaktır. Rehber öğretmen ve velilerin belirtilen duruma ilişkin deneyim, duygu ve görüşleri detaylı biçimde belirtilecektir.

Sonuç: Bu araştırmadan elde edilecek sonuçlar aracılığıyla pandemi sürecindeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin deneyimler derinlemesine irdelenecek, sonrasındaki okula dönüş ve uyum sürecine ilişkin ileri yaşantılara dair bir bakış açısı elde edilmiş olacaktır. Bu perspektifin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin önleyicilik rolünün değerlendirilmesi çerçevesinde önemli olacağı, okula yeniden uyumun geliştirilmesi açısından da hazırlayıcı ve eyleme geçirici bir rolü olacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Uzaktan eğitim, Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, Rehber öğretmen ve veli görüşleri*

Bildiri No: PDR2021.000590 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**ArÇ.Gör. Nergis Hazal Yılmaztürk, TED Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Begüm Serim-Yıldız, TED Üniversitesi*

Ethical Decision Making Models in GPC

Ethical position tends to confront and resolve ethical dilemmas in the context of life experiences. It might be thought of as a continuum at both extremes, with two main dimensions, relativism and idealism. While relativism is structured according to the function of rejecting universal moral rules, the focus of idealism is the evaluation of actions and results. Individuals closer to relativism are often skeptical of the idea of establishing universal moral principles and avoid making decisions based on moral norms. On the other hand, individuals with low level of relativism are closer to the point where right actions are compatible with moral principles and norms. Dufrene, on the other hand, proposes a five-stage ethical decision-making model consisting of criminal, corporate, social, individual and principle levels, respectively. While psychological counselors make ethical decisions completely depending on the rules at the criminal level, the ethical rules of the institution at the institutional level and the ethical and moral rules of the society at the social level are observed. While at the individual level, the individual differences of the client and the environment they are in are taken into account, at the principle level, psychological counselors make ethical decisions in the context of internal ethical processes and the principles they choose. In both models, the ethical decision-making mechanisms of individuals are shaped according to the level of care and adoption of the rules, the role of the society's point of view on the rules in their decision making, and the degree to which other members of the society are affected by the decisions they make. Considering both models, Ethical Orientation Model and Ethical Position Model, are based on Kohlberg‟s and Piaget‟s cognitive development stages, it can be concluded that punishment and institutional orientations lead to idealistic position whereas individual and principle orientations coincide with the concept of relativism. On the other hand, societal orientation relates to both idealistic and relativistic positions. These conceptualizations and the link between them might be important in understanding ethical positions and ethical decision-making processes of psychological counselors.

Keywords: *Ethical decision making, ethical position, GPC*

Bildiri No: PDR2021.000591 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ. Gör. Sena Civan Gökkaya, Manisa Celal Bayar Üniversitesi*

School-Based Programs for Suicide Prevention

Problem: Every year, an estimated 700,000 people die due to suicide around the world. Globally, suicide is the fourth leading cause of death among 15–29 year-olds. In Turkey, 3406 people died due to suicide in 2019 and 15-19 is the age group with the highest suicide rate. Although the suicide rate in Turkey seems to be lower than the suicide rate in globe, studies have indicated an increase in the recent years. As suicide rates increase, suicide prevention programs become more necessary. The high suicide rate between the ages of 15-19 in Turkey increases the importance of schools in prevention practices. The necessity for school-based suicide prevention programs requires a review of studies. Therefore, the aim of this study is to a) review school-based suicide prevention programs, b) discuss the applicability of the prevention programs in Turkey, c) make suggestions for the preparation of school-based suicide prevention programs in Turkey.

Method: This study was conducted in documentary research method. In this respect, EBSCOhost, Web of Science and Google Scholar databases were searched. Three criteria were determined for the inclusion of articles in the study. First, suicide programs need to be applied at schools. Secondly, studies conducted in the year 2009 and later were included in the study. Finally, the studies needed to be conducted and reported in Turkish or English.

Findings: Results of study indicated that no school-based suicide program was developed in Turkey. For this reason, foreign literature was researched and 20 school-based studies were reviewed. The programs are divided into five themes according to their aims and subject areas. The first group of programs are psycho-educational programs for staff working at schools. Applied Suicide Intervention Skills Training (ASIST) and Question, Persuade, Refer (QPR) are frequently used programs in this context. Secondly, there exist educational programs that aim to provide information and teach students how to seek help about suicide. The Signs of Suicide Program (SOS) and Youth Aware of Mental Health Program (YAM) are programs developed to encourage the help-seeking behavior of students at risk of suicide. Third, screening is used in schools to identify students at risk of suicide and to refer them. TeenScreen is a very common screening program. Fourth, there are skill training programs for students to prevent suicide. Care, Assess, Respond, Empower (CARE) program aims to increase social skills with the help of group work. Finally, peer support programs are used to prevent suicide. The Source of Strength is one example of peer support programs.

Results: It has been observed that in the foreign literature, programs at different prevention levels exist. The programs are implemented with counselors, administrators and school personnel, as well as with students. Each of these training models has some advantages and disadvantages. For instance, it has been discussed that the use of peer support programs can be an incentive factor in increasing the risk of suicide especially among adolescents. On the other hand, the programs aim to increase the power of protective factors by teaching general life skills such as problem solving, decision making and cognitive skills as well as noticing and intervening students at risk. In Turkey, it is necessary for school personnel to be educated about suicide. Development of such programs requires interdisciplinary studies and support should be sought from professionals who can provide trainings. For this reason, the current research is important in terms of drawing attention to the deficiency in the number of counselors working and to the studies to be done in the field of suicide.

Keywords: suicide, prevention, school based suicide program

İntiharı Önlemede Okul Temelli Programlar

Amaç: Dünyada her yıl yaklaşık 700.000 insan intihar ederek yaşamına son vermektedir ve intiharın, 15-19 yaşları arasındaki gençlerin dördüncü ölüm nedeni olduğu bilinmektedir. Türkiye'de ise 2019 yılında 3406 kişi intihar ederek hayatına son vermiştir ve 15-19 yaş aralığı, intihar hızının en yüksek olduğu yaş gruplarından biridir. Türkiye'de intihar hızı Dünyadaki intihar hızına göre daha düşük görünse de son yıllarda arttığı yönünde çalışmalar bulunmaktadır. İntihar hızının artması intihar önleme programlarının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ülkemizde 15-19 yaş arasında intihar hızının yüksek olması önleyici çalışmalarda okulların önemini arttırmaktadır. Bu durum okul temelli programların incelenmesini gerektirmektedir. Bu çalışmanın amacı a) okul temelli hazırlanan önleyici programları incelemek, b) önleme programlarının Türkiye'de uygulanabilme durumunu tartışmak, c) Türkiye'de okul temelli intiharı önleme programları hazırlamaya yönelik önerilerde bulunmaktır.

Yöntem: Bu çalışmada döküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda EBSCHOhost, Web of Science ve Google Scholar veri tabanlarında arama yapılmıştır. Araştırmada 3 kriter belirlenmiştir. Birinci olarak, intihar programlarının okul temelli geliştirilmesi gerekmektedir. İkinci olarak, 2009 ve sonrası çalışmalar araştırmaya dâhil edilmiştir. Son olarak, çalışmaların tamamlanmış, Türkçe ya da İngilizce yazılmış olması gerekmektedir.

Bulgular: Araştırma sonucunda Türkiye'de okul temelli intihar programının geliştirilmediği tespit edilmiştir. Bu nedenle yurt dışı alanyazınında incelemeler yapılmış ve okul temelli hazırlanan 20 çalışma incelenmiştir. Programlar amaçlarına ve konu alanlarına göre 5 temaya ayrılmıştır. İlk gruptaki programlar, okulda çalışanlara yönelik olarak gerçekleştirilen psiko eğitim programlarıdır. Uygulamalı İntihara Müdahale Becerileri Eğitimi (Applied Suicide Intervention Skills Training-ASIST) ve Sorgula, İkna Et ve Sevk Et (Question Persuade, Refer- QPR) en sık kullanılan programlardır. İkinci grup programlar, öğrencilere intihara yönelik bilgi vermeyi içeren ve intihar konusunda nasıl yardım alacaklarını öğretmeyi amaçlayan eğitim programlarıdır. İntiharın Sinyalleri Programı (Signs of Suicide Program-SOS) ve Ruh Sağlığına Duyarlı Gençler Programı (Youth Aware of Mental Health Programme- YAM) intihar riski bulunan öğrencinin yardım arama davranışını teşvik etmek için geliştirilen programlardır. Üçüncü grup, intihar riski taşıyan öğrencilerin tespit edilmesi ve sevk edilebilmesi için okullarda kullanılan tarama testleridir. Ergen Tarama Programı (TeenScreen Program) en sık karşılaşılan tarama programıdır. Dördüncü grupta, intiharı önleme amaçlı öğrencilere yönelik beceri eğitimi programları yer almaktadır. Dikkate al, Değerlendir, Müdahale Et ve Güçlendir (Care, Assess, Respond, Empower-CARE) programı grup çalışmaları yolu ile sosyal becerileri arttırmayı hedeflemektedir. Son olarak, intiharı önlemede akran destek programları kullanılmaktadır. Gücün Kaynağı (Source of Strength) kullanılan örnek programlardan biridir.

Sonuç: Yurt dışı alanyazınında farklı önleme düzeylerinde programların hazırlandığı görülmüştür. Bu programların öğretmen, psikolojik danışman, yönetici ve okul personeline yönelik olarak uygulananlarının yanında öğrencilere yönelik olarak gerçekleştirilen programlar da bulunmaktadır. Her programın kendi içerisinde avantajları ve dezavantajları bulunmaktadır. Örneğin; Akran destek programlarının kullanımı özellikle ergenler arasında intihar riskini arttırma olasılığı açısından tartışılmaktadır. Diğer yandan programların risk altındaki öğrencileri tespit ve müdahale etme ile birlikte problem çözme, karar verme ve bilişsel beceriler gibi genel yaşam becerilerini öğreterek koruyucu faktörleri arttırmayı amaçladığı görülmüştür. Türkiye'de okul çalışanlarının intihar konusunda bilgi sahibi olması

için hizmet içi eğitimler gerekmektedir. Ülkemizde programların geliştirilmesi disiplinlerarası bir çalışmayı gerektirmektedir. Bununla birlikte eğitimleri verebilecek uzmanlardan destek alınmalıdır. Mevcut çalışma, psikolojik danışma alanında intihar konusunda çalışan uzman eksikliğine ve intihar alanında yapılacak çalışmalara dikkat çekmesi açısından önemlidir

Anahtar Kelimeler: *intihar, önleme, okul temelli intihar programları*

Bildiri No: PDR2021.000593 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Prof. Dr. Zeynep KarataĞ,Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi *Uzm. Psk. DanıĞman Osman Cırcır, Milli Eğitim Bakanlığı Doç. Dr. Özlem Tagay, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

Resilience and Empathy as Predictors of Psychological Mentality in Adolescents

Problem: The aim of this research is to examine the relationship between psychological resilience and empathy and resilience of adolescents. It is thought that examining these three variables together for a better and healthier understanding of the sychological mindedness of adolescents is important in terms of students' experience in the education process, noticing possible psychological problems and taking action towards seeking help. Depending on the purpose of the research, answers were sought to the following questions; 1. Are there significant relationships between the psychological mindset of adolescents and their resilience and empathy? 2. Do adolescents' resilience and empathy levels significantly predict their psychological mindset?

Method: This research was conducted in the relational screening model. The study group of the research was formed from 481 students, 373 (64.2%) girls and 208 (35.8) boys, studying at secondary schools in Konya, by convenient sampling. 7 (1.2%) of the participants were 13, 80 (13.8%) were 14 years old, 173 (29.8%) were 15 years old, 146 (25.1%) were 16 years old, 152' of them (26.2%) were 17 years old and 23 (4%) were 18 years old. The data of the research were collected with the Psychological Mentality Scale for Adolescents, the Basic Empathy Scale and the Child and Youth Psychological Resilience Scale. The data collected during the research process were checked and the extreme data were discarded. Univariate and multivariate normality analyzes of the data set were performed using the z test and Mahalanobis distance coefficient test to examine the normal distribution feature, and homogeneity analyzes were evaluated according to the kurtosis-skewness coefficient. In addition, it was examined whether there was a multicollinearity problem in the data set and it was seen that there was no multicollinearity. Pearson product-moment correlation coefficient and multiple regression analysis method were used in the analysis of the data.

Findings: As a result of Pearson product of oment correlation coefficient analysis, adolescents' psychological mindset and resilience (r=.518, p<.01), cognitive empathy (r=.350, p<.01) and emotional empathy (r=.442, p). There were moderate (.30 Five different multiple regression analyzes were designed to determine to what extent adolescents' resilience, cognitive and emotional empathy levels predict psychological mindedness and their capacity for help seeking, psychological interest, insight and change, which are sub-dimensions of psychological mindedness. In all analyzes, resilience, cognitive empathy and emotional empathy were found to be statistically significant predictors. As a result of these analyzes, 38.50% of the variance for psychological mindedness (R=.548, R ^{2}=.297, F(3-577)= 82.549, p<.01; 29.70% of the variance for seeking help (R=.548, R ^{2}=.297, F(3-577)= 82.549, p<.01; 12.40% of the variance for psychological interest (R=.358, R ^{2}=.124, F(3-577)= 28.249, p<.01; for insight (R=.492, R ^{2}=.238, F(3-577)= 61,500, p<.01) 23.80% of the variance and for capacity to change (R=.505, R ^{2}=.251, F (3-577)= 65,881, p<.01) was found to explain 25.10% of the variance.

Results: According to the research findings, resilience significantly predicted the psychological mindedness of adolescents and their capacity to seek help, insight and change, which are sub-dimensions of psychological mindedness; that cognitive empathy positively predicted adolescents' psychological mindedness and psychological interest and insight,

which is one of the psychological mindedness sub-dimensions; On the other hand, it was concluded that emotional empathy positively predicted adolescents' psychological mindedness and their capacity to seek help, psychological interest, insight and change, which are sub-dimensions of psychological mindedness. As adolescents' resilience, cognitive empathy and emotional empathy increase, their psychological mindedness also increases.
Keywords: *Psychological Mentality, Resilience, Empathy.*

Ergenlerde Psikolojik Zihinliliğin Yordayıcısı Olarak Yılmazlık Ve Empati

Amaç: Bu araştırmanın amacı ergenlerin, psikolojik zihinlilik ile empati ve yılmazlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Ergenlerin psikolojik zihinliliklerinin daha iyi ve sağlıklı bir şekilde anlaşılması için bu üç değişkenin birlikte incelenmesinin, öğrencilerin eğitim sürecinde yaşamaları muhtemel psikolojik problemleri fark etme ve yardım aramaya yönelik harekete geçmeleri açısından önem taşıdığı düşünülmektedir. Araştırmanın amacına bağlı olarak şu sorulara yanıt aranmıştır; 1. Ergenlerin psikolojik zihinlilikleri ile yılmazlık ve empatileri arasında anlamlı ilişkiler var mıdır? 2. Ergenlerin yılmazlık ve empati düzeyleri, psikolojik zihinliliklerini anlamlı bir şekilde yordamakta mıdır?

Yöntem: Bu araştırma, ilişkisel tarama modelinde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu Konya İlinde ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 373‟ü kız (%64,2), 208‟i (35,8) erkek 481 öğrenciden, uygun örnekleme yolu ile oluşturulmuştur. Katılımcıların 7‟si (%1,2) 13, 80‟i (%13,8) 14 yaşında, 173‟ü (%29,8) 15 yaşında, 146‟sı (%25,1) 16 yaşında, 152‟si (%26,2) 17 yaşında ve 23‟ü (%4) 18 yaşındadır. Ergenler için Psikolojik Zihinlilik Ölçeği, Temel Empati Ölçeği ve Çocuk ve Genç Psikolojik Sağlamlık Ölçeği ile araştırmanın verileri toplanmıştır. Araştırma sürecinde toplanan veriler kontrol edilmiş ve uç veriler atılmıştır. Veri setinin tek değişkenli ve çok değişkenli normallik analizleri z testi ve Mahalanobis uzaklık katsayısı testi yapılarak normal dağılım özelliği incelenmiş, homojenlik analizleri basıklık-çarpıklık katsayısına gore değerlendirilmiştir. Ayrıca veri setinde çoklu bağlantı problemi olup olmadığı incelenmiş ve çoklu bağlantı olmadığı görülmüştür. Verilerin analizinde Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı ve çoklu regresyon analizi yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analizi sonucunda, ergenlerin psikolojik zihinlilikleri ile yılmazlık (r=.518, p<.01), bilişsel empati (r=.350, p<.01) ve duygusal empati (r=.442, p<.01) düzeyleri arasında orta düzeyde (.30 Ergenlerin yılmazlık, bilişsel ve duygusal empati düzeylerinin, psikolojik zihinlilik ile psikolojik zihinliliğin alt boyutları olan yardım arama, psikolojik ilgi, içgörü ve değişim kapasitelerini ne ölçüde yordadıklarını belirlemek için 5 ayrı çoklu regresyon analizi kurgulanmıştır. Analizlerin tamamında, yılmazlık, bilişsel empati ve duygusal empatinin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yordayıcı oldukları bulunmuştur. Bu analizler sonucunda, psikolojik zihinlilik için (R=.548, R ^{2}=.297, F(3-577)= 82,549, p<.01) varyansın %38,50‟sini; yardım arama için (R=.548, R ^{2}=.297, F(3-577)= 82,549, p<.01) varyansın %29,70‟ini; psikolojik ilgi için (R=.358, R ^{2}=.124, F(3-577)= 28,249, p<.01) varyansın %12,40‟ını; içgörü için (R=.492, R ^{2}=.238, F(3-577)= 61,500, p<.01) varyansın %23,80‟ini ve değişim kapasitesi için (R=.505, R ^{2}=.251, F(3-577)= 65,881, p<.01) varyansın %25,10‟unu açıkladığı bulunmuştur.

Sonuç: Araştırma bulgularına göre yılmazlığın ergenlerin psikolojik zihinliliklerini ve psikolojik zihinlilik alt boyutlarından yardım arama, içgörü ve değişim kapasitesini pozitif yönde anlamlı düzeyde yordadığı; bilişsel empatinin ergenlerin psikolojik zihinliliklerini ve psikolojik zihinlilik alt boyutlarından psikolojik ilgi ve içgörülerini pozitif yönde anlamlı düzeyde yordadığı; duygusal empatinin ise ergenlerin psikolojik zihinliliklerini ve psikolojik

zihinlilik alt boyutlarından yardım arama, psikolojik ilgi, içgörü ve değişim kapasitesini pozitif yönde anlamlı düzeyde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ergenlerin, yılmazlık, bilişsel empati ve duygusal empatileri arttıkça, psikolojik zihinlilikleri de artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik Zihinlilik, Yılmazlık, Empati.*

Bildiri No: PDR2021.000594 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Adem KANTAR, Ankara Üniversitesi Prof. Dr. ĠlhanYALÇIN, Ankara Üniversitesi*

The Relationship of Male University Students' Attitudes to Seeking Psychological Help with Some Demographic Variables

Only 30% of male university students who have psychological difficulties in their daily life seek professional psychological help (Eisenberg, Hunt, & Speer, 2012). In the literature on seeking psychological help, there is an extensive literature reporting that men have a more negative attitude towards seeking psychological help than women (Addis & Mahalik, 2003; Çebi & Demir, 2020; Erkan et al., 2012; Galdas, 2005; Hammer et al., 2013). ; Koydemir Özden, 2010; Türküm, 2005; Topkaya, 2014b, 2021; Yousaf, Popat, & Hunter, 2014). In this regard, it is thought that there is a need for a more detailed examination of the factors that affect men's reluctance to seek psychological help. In the psychological help-seeking literature, past help-seeking experience, past help-seeking experience of a relative, gender, and age are among the frequently used demographic variables. Particularly in our country, it is seen that demographic variables reported in theses in which seeking psychological help is used as a dependent variable are frequently examined utilizing mean differences (T-test, ANOVA). (Çamaş, 2017; Çolakoğlu, 2019; Power, 2015; Gök, 2019). Similarly, demographic variables cited in the publications in the help-seeking literature are frequently used (Atik & Yalçın, 2011; Çebi & Demir, 2020; Gürsoy & Gizir, 2018; Koydemir Özden, 2010; Topkaya, 2014b, 2021; Vogel & Wester, 2003; Vogel et al., 2005). When the cited studies are evaluated together, it can be said that being a woman, having received help in the past, and having received help from a relative in the past are related to positive attitudes towards psychological help. However, when seeking psychological help within the scope of this study, the relative order of importance of the transferred demographic variables is curious. In this context, the primary purpose of the research is to determine whether the attitude towards seeking psychological help is significantly predicted by the variables of age, past help-seeking experience and past help-seeking experience of a relative. Research data were collected through the Attitude Scale to Seeking Psychological Help and the Personal Information Form. In addition, participants were reached through Google Forms. A total of 598 male university students participated in the study. Research data were tested with multiple regression analysis. According to the study results, it was determined that age and past help-seeking experiences were significant predictors of psychological help-seeking attitudes. In short, it has been determined that men may have more positive attitudes towards seeking psychological help with increasing age. However, when seeking psychological help for male university students, it has been found that the individual's experience, increasing age, and a relative's past help-seeking experience, respectively, are essential.

Keywords: *Psychological Help Seeking, Masculinity, Multiple Regression*

Erkek Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Yardım Arama Tutumlarının Bazı Demografik Değişkenlerle İlişkisi

Günlük yaşamda psikolojik güçlük yaşayan erkek üniversite öğrencilerinin sadece %30'u profesyonel psikolojik yardım aramaktadır (Eisenberg, Hunt ve Speer, 2012). Psikolojik yardım arama literatüründe erkeklerin kadınlara kıyasla psikolojik yardım almaya ilişkin daha olumsuz bir tutuma sahip olduklarını bildiren geniş bir literatür bulunmaktadır (Addis ve Mahalik, 2003; Çebi ve Demir, 2020; Erkan vd., 2012; Galdas, 2005; Hammer vd., 2013; Koydemir Özden, 2010; Türküm, 2005; Topkaya, 2014b, 2021; Yousaf, Popat ve Hunter, 2014). Buradan hareketle erkeklerin psikolojik yardım arama konusundaki isteksizlikleri üzerinde etkili olan faktörlerin daha detaylı incelenmesine ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Psikolojik yardım arama literatüründe geçmiş yardım alma deneyimi, bir yakınının geçmiş yardım alma deneyimi, cinsiyet ve yaş sıklıkla kullanılan demografik değişkenler arasındadır. Özellikle ülkemizde, psikolojik yardım aramanın bağımlı bir değişken olarak kullanıldığı tezlerde aktarılan demografik değişkenlerin ortalama farklılıkları yoluyla (T testi, ANOVA) sıklıkla incelendiği görülmektedir. (Çamaş, 2017; Çolakoğlu, 2019; Güç, 2015; Gök, 2019). Benzer şekilde, yardım arama literatüründe yer alan yayınlarda da aktarılan demografik değişkenlerin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir (Atik ve Yalçın, 2011; Çebi ve Demir, 2020; Gürsoy ve Gizir, 2018; Koydemir Özden, 2010; Topkaya, 2014b, 2021; Vogel ve Wester, 2003; Vogel vd., 2005). Aktarılan çalışmalar birlikte değerlendirildiğinde kadın olmanın, geçmişte yardım almış olmanın, bir yakınının geçmişte yardım almış olmasının psikolojik yardım almaya yönelik olumlu tutumlarla ilişkili olduğu söylenebilir. Bu çalışma kapsamında psikolojik yardım arama söz konusu olduğunda aktarılan demografik değişkenlerin görece önem sırası merak edilmektedir. Bu bağlamda araştırmanın temel amacı psikolojik yardım aramaya ilişkin tutumun yaş geçmiş yardım alma deneyimi ve bir yakınının geçmiş yardım alma deneyimi değişkenleri tarafından anlamlı olarak yordanıp yordanmadığının belirlenmesidir. Araştırma verileri Psikolojik Yardım Almaya İlişkin Tutum Ölçeği ve Kişisel bilgi formu yoluyla toplanmıştır. Katılımcılara Google Formlar aracılığıyla ulaşılmıştır. Araştırmaya toplamda 598 erkek üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma verileri çoklu regresyon analiziyle test edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre yaş ve geçmiş yardım alma deneyimlerinin psikolojik yardım arama tutumunun anlamlı birer yordayıcıları olduğu belirlenmiştir. Daha açık bir ifadeyle, erkeklerin artan yaş ile birlikte psikolojik yardım aramaya yönelik daha olumlu tutumlara sahip olabileceği saptanmıştır. Bununla birlikte, erkek üniversite öğrencileri için psikolojik yardım arama söz konusu olduğunda sırasıyla bireyin geçmiş alma deneyiminin, artan yaşın ve bir yakının geçmiş yardım alma deneyiminin bulunmasının önem arz ettiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik Yardım Arama Davranışı, Erkeklik, Çoklu Regresyon.*

Bildiri No: PDR2021.000596 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi İdris Kaya, Gaziantep Üniversitesi*

Digital Parenting Self-Efficacy: Parents with a Children in Secondary School During the Covid 19 Pandemic Process

Problem: The aim of this study is to examine the digital parenting self-efficacy of parents who have children in secondary school and their children's screen usage habits during the Covid 19 pandemic process.

Method: Within the scope of the study, data were collected from a total of 126 individuals, 108 mothers and 18 fathers, aged between 28 and 50. As a data collection tool; a form developed by the researcher that evaluates the demographic characteristics of parents and their children's screen usage habits, and digital parenting self-efficacy scale consisting of three sub-dimensions: digital literacy, digital safety, and digital communication were used. Data were collected online due to pandemic conditions.

Findings: In this study, firstly, the screen usage time of the children during the pandemic process is examined, it has been reported by the parents that children use the screen an averagely four and a half hours per day (x=4.30, Sd=1.98) for distance learning, and nearly four hours (x=3.75; Sd=2.48) for non-educational purposes. In addition, parents stated that themselves use screen for nearly three hours a day (x=2.80, Sd=1.67) apart from their work. When examining which digital devices used by children and their purpose of usage; tablet (54.8%), television (39.7%) and smartphone (40.5%) are the most frequently used tools, respectively; In terms of usage purposes, games (65.9%), watching videos (46.8%) and educational content (31.7%) come to the fore, respectively. Parents were asked to rate how useful and harmful digital technologies are for their children, from 0 to 10, it was found that those who evaluated it as beneficial (x=4.57; Sd=2.32) were considerably lower than those who evaluated it as harmful (x=7.25; Sd=2.40). When the level of differentiation of parents' digital parenting self-efficacy according to their parenting perceptions is examined; it has been determined that those who see themselves as democratic parents have the highest digital literacy scores, those who see themselves as overprotective have the lowest digital literacy scores, while digital safety and digital communication scores do not differ according to perceived parenting. When the relations between the variables are examined within the scope of the study; digital literacy and age (r= -.23; p< .05), number of children (r= -.27; p< .05) and children's screen usage time outside of distance education (r= -.18; p< .05) was found to be negatively correlated. On the other hand, a positive relationship was found between digital literacy and parental education level (r= .23; p< .05) and their perceptions of the benefits of digital technologies (r= .23; p< .05). No significant relationship was found between digital literacy and children's screen use time for distance education and parent screen time. While a significant relationship could not be determined between parents' self-efficacy of digital safety and their age, education level, screen time of their children and themselves, and the perception of benefit of digital technologies; There is a negative significant relationship between the number of children and the perception of digital safety self-efficacy (r= -.28; p> .05). There is not significant relationship between the digital communication self-efficacy of the parents and the variables examined within the scope of this research. Finally, no significant relationship was found between parents' perception of the harms of digital technologies for their children and any dimension of digital parenting self-efficacy.

Results: Parental reports of children's screen use during the pandemic period are well of above the recommended screen time for children of this age. It is a remarkable result that despite the strong opinions of parents that digital technologies are harmful for their children, no significant relationship was found between the perception of harm related to digital technologies and digital parenting self-efficacy. This result shows that parents often perceive digital technologies as harmful, regardless of their level of digital parenting self-efficacy.

Keywords: *Digital parenting, self-efficacy, parent*

Dijital Ebeveynlik Öz Yeterliliği: Covid 19 Pandemi Sürecinde Ortaokulda Çocuğu Olan Ebeveynler

Amaç: Bu çalışmanın amacı Covid 19 pandemi sürecinde ortaokulda çocuğu olan anne babalarının dijital ebeveynlik öz yeterliliğini ve çocuklarının ekran kullanım alışkanlıklarını incelemektir.

Yöntem: Çalışma kapsamında yaşları 28 ile 50 arasında değişen 108‟i anne, 18‟i baba olmak üzere toplam 126 kişiden veri toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak; araştırmacı tarafından geliştirilen, anne babaların demografik özelliklerini, çocuklarının ekran kullanım alışkanlıklarını değerlendiren bir form ve dijital okuryazarlık, dijital güvenlik, dijital iletişim olmak üzere üç alt boyuttan oluşan dijital ebeveynlik öz yeterlik ölçeği kullanılmıştır. Veriler pandemi koşullarından dolayı dijital ortamda toplanmıştır.

Bulgular: Çocukların pandemi sürecinde ekran kullanım süreleri incelendiğinde günlük ortalama dört buçuk saat uzaktan eğitim (x=4.30; Ss=1.98), dört saate yakın eğitim dışı amaçlarla (x=3.75; Ss=2.48) ekran kullandıkları anne babalar tarafından bildirilmiştir. Bunun yanında anne babalar, kendilerinin iş dışında günlük üç saate yakın (x=2.80; Ss=1.67) ekran kullandıklarını ifade etmişlerdir. Çocukların kullandıkları dijital cihazlar ve kullanım amacı incelediğinde; sırasıyla tablet (%54.8), televizyon (%39.7) ve akıllı telefon (%40.5) en sık kullanılan araçlar olurken; kullanım amaçlarına bakımından sırasıyla oyun (%65.9), video izleme (%46.8) ve eğitici yayınlar (%31.7) ön sıralarda gelmektedir. Çalışma kapsamında anne babalardan dijital teknolojileri çocukları için ne düzeyde yararlı ve zararlı gördüklerini 0 ile 10 arasında derecelendirmeleri istenmiş ve yararlı olarak değerlendirenlerin (x=4.57; Ss=2.32) zararlı (x=7.25; Ss=2.40) olarak değerlendirenlerden oldukça düşük kaldığı tespit edilmiştir. Anne babaların dijital ebeveynlik öz yeterliliklerinin ebeveynlik algılarına göre farklılaşma düzeyi incelendiğinde; kendini demokratik ebeveyn olarak görenlerin en yüksek, aşırı koruyucu olarak görenlerin ise en düşük dijital okuryazarlık puanına sahip oldukları, dijital güvenlik ve dijital iletişim puanlarının ise algılanan ebeveynliğe göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Çalışma kapsamında değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde ise; dijital okuryazarlık öz yeterliği ile yaş ($r= -.23$; $p< .05$), çocuk sayısı ($r= -.27$; $p< .05$) ve çocuklarının uzaktan eğitim dışı ekran kullanım süresi ($r= -.18$; $p< .05$) arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Diğer taraftan dijital okuryazarlık ile anne baba eğitim düzeyi ($r= .23$; $p< .05$) ve dijital teknolojilerin yararına ilişkin algıları arasında pozitif yönlü ($r= .23$; $p< .05$) bir ilişki tespit edilmiştir. Dijital okuryazarlık ile çocukların uzaktan eğitim amaçlı ekran kullanım süresi ve ebeveyn ekran kullanım süresi arasında anlamlı bir ilişki belirlenmemiştir. Ebeveynlerin dijital güvenlik öz yeterlik algıları ile yaş, eğitim düzeyi, çocuklarının ve kendilerinin ekran süresi ve dijital teknolojilerin yararına ilişkin algıları arasında anlamlı bir ilişki belirlenemezken; çocuk sayısı ile dijital güvenlik arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki ($r= -.28$; $p< .05$) bulunmaktadır. Ebeveynlerin dijital iletişim öz yeterliliği ile araştırma kapsamında incelenen değişkenler arasında anlamlı bir ilişki

belirlenememiştir. Son olarak anne babaların dijital teknolojilerin çocukları için zararlarına ilişkin algı ile dijital ebeveynlik öz yeterliğinin hiçbir boyutu arasında anlamlı bir ilişki belirlenmemiştir.

Sonuç: Çocukların pandemi döneminde ekran kullanım süresinde dair anne baba bildirimleri, bu yaş çocukları için önerilen ekran sürelerinin oldukça üzerindedir**.** Anne babaların dijital teknolojilerin çocukları için zararlı olduğuna dair güçlü kanaatlerine rağmen dijital teknolojilere ilişkin zarar algısı ile dijital ebeveynlik öz yeterliği arasında anlamlı bir ilişki belirlenmemiş olması dikkat çekici bir sonuçtur. Bu sonuç anne babaların kendini yeterli veya yetersiz algılama düzeyinden bağımsız olarak dijital teknolojileri çoğunlukla zararlı algıladıklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Dijital ebeveynlik, öz yeterlik, ebeveyn*

Bildiri No: PDR2021.000597 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Dr. Öğr. Üyesi Özlem ŞENER, İstanbul Aydın Üniversitesi

The Effect of Psychodrama on Adult with Fıbromyalgia Syndrome

Fibromyalgia syndrome (FMS),widespread musculoskeletal pain, is a chronic pain syndrome characterized by the presence of sensitive spots in certain parts of the body, where sleep disorder and fatigue are often seen together. It is known that psychiatric disorders are among the most important factors that trigger the symptoms of the disease in FMS patients. Therefore, in individuals with fibromyalgia, irritable bowel syndrome (60%), chronic headache, migraine (70%) depression, anxiety, restless leg syndrome, fatigue (96%), temporomandibular dysfunction (60%), chronic fatigue syndrome (96%) and some symptoms or syndromes such as irritable bladder syndrome (12-35%) are also common. Although it is known that FMS is seen more frequently in various psychiatric cases such as post-traumatic stress disorder, anxiety, eating disorders, substance use disorder and bipolar disorder, it is seen that depression is most frequently accompanied (Bernard, 2000; Verbunt, 2008). Since fibromyalgia patients cannot find a cure for their complaints most of the time, their lives pass by going around doctor to doctor. Moreover, it comes to a deadlock, either directly, such as prescriptions and nutritional supplements, or indirectly, such as job deficiencies and job loss.Psychodrama group therapy is a psychotherapy method that is based on role theory and encourages functional behavior change through dramatization, role playing and dramatic self representation. Psychodrama is inner healing, an integrative method that enables the individual to prove and express himself through action, and to achieve integrity through the integration of actions, emotions and dreams in group relations. In psychodrama group studies, it is aimed to analyze emotional transferences, develop healthy relationship forms such as tele (mutual empathy) and empathy (living the other), provide purification (catharsis), and develop interpersonal learning and alternative thoughts with problem solving and coping skills. The other main purpose of psychodrama is to allow the expression of emotions under the control (acting out) by action.The aim of the present study is to investigate the effect of psychodrama group work on the pain felt, along with thedevelopment of emotion expression skills of individuals diagnosed with fybromyalgia syndrome. 17 individuals with fibromyalgia diagnosis who were referred to the researcher by two specialist doctors from a public hospital and 10 of them voluntarely participated in the experimental design study. Psychodrama sessions were organized on the same day and time every week for two hours for 12 weeks totally. Techniques which are used effectively are role reversal, double, mirror and some other auxiliary techniques during psychodrama group. SF-36 Health Survey, Emotional Expression Questionnaire (EEQ) and Visual Analog were applied to the patients before and after the psychodrama group study. There was a significant difference between pre-post test results. At the end of the psychodrama group study, it was determined that the emotion expression skills of the patients increased and their pain levels decreased compared to the beginnig. As a result, it is thought that psychodrama techniques has made a significant contribution to the reduction of fibromyalgia-based pain by providing individuals diagnosed fibromyalgia syndrome with the ability to express their emotions.

Keywords: *Fibromiyalji Sendromu, Psikolojik Ağrılar, Psikodrama, Duyguları İfadeEtme Becerisi*

Psikodramanın Fibromiyalji Sendromu Tanısı Almış Bireyler Üzerindeki Etkisi

Fibromiyalji sendromu (FMS), yaygın kas iskelet sistemi ağrısı, vücutta belli bölgelerde hassas noktaların varlığı ile tanımlı, uyku bozukluğu ve yorgunluğun çoğunlukla birlikte görüldüğü kronik bir ağrı sendromudur. FMS hastalarında psikiyatrik rahatsızlıkların hastalığın belirtilerini tetikleyen en önemli unsurlar arasında yer aldığı bilinmektedir. Bu nedenle fibromiyaljili bireylerde irritabl barsak sendromu (%60), kronik baş ağrısı, migren (%70) depresyon, anksiyete, huzursuz bacak sendromu, yorgunluk (%96), temporomandibular disfonksiyon (%60), kronik yorgunluk sendromu (%96) ve irritabl mesane sendromu (%12-35) gibi bazı semptom ya da sendromlara da sık rastlanmaktadır. Yapılan çalışmalarda FMS'nin travma sonrası stres bozukluğu, anksiyete, yeme bozuklukları, madde kullanım bozukluğu ve bipolar bozukluk gibi çeşitli psikiyatrik vakalarda daha sık görüldüğü bilinmekle birlikte en sık depresyonun eşlik ettiği görülmektedir. Fibromiyalji hastaları çoğu zaman yakınmalarına çare bulamadıkları için yaşamları doktor doktor dolaşarak geçmektedir. Üstelik reçete ve besin takviyeleri gibi doğrudan veya iş yaşamındaki yetersizlikler ve iş kaybı gibi dolaylı yollar ile çıkmaza girmektedir. Psikodrama grup terapisi, rol kuramından temel alan, dramatizasyon, rol oynama ve dramatik benlik temsili yoluyla işlevsel davranış değişikliğini cesaretlendiren bir psikoterapi yöntemidir. Psikodrama grup çalışmalarında duygusal aktarımların (transferans) çözümlenmesi sağlıklı ilişki kurma biçimlerinden tele (karşılıklı empati) ve empatinin (diğerini yaşama) geliştirilmesi, arınma (katarsis) sağlama, problem çözme ve başa çıkma becerileriyle kişilerarası öğrenme ve alternatif düşüncelerin gelişmesi hedeflenmektedir. Psikodramanın diğer temel amacı duyguların denetimli şekilde dışa vurulmasına (acting out) eylem yoluyla olanak sağlamaktır. Bu araştırmanın amacı, psikodrama grup çalışmasının fibromiyalji sendromu tanısı almış bireylerin duygu ifade becerilerinin geliştirilmesi ile beraber, hissedilen ağrılar üzerindeki etkisini incelemektir. Deneysel desende yapılan bu çalışma, uzman devlet hastanesinde görev yapan iki doktor tarafından araştırmacıya yönlendirilen 17 fibromiyalji tanısı olan bireyler içinden gönüllü olan 10 birey (10 kadın) ile gerçekleştirilmiştir. Psikodrama oturumları her hafta aynı gün ve saatte 12 hafta boyunca 2'şer saat olmak üzere düzenlemiştir. Psikodramanın rol değiştirme, eşleme, ayna temel teknikleriyle beraber diğer yardımcı teknikler kullanılmıştır. Grup başlamadan önce ve sonra olmak üzere demografik bilgi ve onam formları ile beraber katılımcılardan Görsel Analog, SF-36 Sağlık Taraması ve Duyguları İfade Etme Becerisi Ölçekleri kullanılarak bilgiler toplanmış ve ön test-son test ile sonuçlar değerlendirilmiştir. Psikodrama grup oturumları sonunda, hastaların başlangıca göre duygu ifade becerilerinin arttığı ve ağrı düzeylerinin azaldığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak, psikodramanın fibromiyalji sendromu olan bireylere duygularını ifade edebilme becerileri kazandırılması ile beraber fibromiyalji kökenli ağrıların azalmasına önemli katkı sağladığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Fibromiyalji Sendromu, Psikolojik Ağrılar, Psikodrama, Duyguları İfade Etme Becerisi*

Bildiri No: PDR2021.000600 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu
**Uzm. Psk. DanıŞman Gamze Tekin, Akdeniz Karpaz Üniversitesi*

Journey Of Self-Forgiveness: A Case Report

Problem: The phenomenon of forgiveness has always taken place in human life since the slums of human history. Scientific research on forgiveness, which started in the mid-1980s, is still a very important issue today. Unforgiveness is defined as the whole of the emotions that deeply affect the life of the individual, such as hostility, anger, fear, pain, anger and hatred after a wrong or mistake. On the contrary, forgiveness is the process of replacing positive emotions with negative emotions that harm oneself by searching the causes within the framework of reason, instead of blaming himself or the other person, as a result of being harmed, hurt or mistaken. It can be said that the ability to forgive contributes to a positive change in one's feelings, thoughts and behaviors. The aim of this study is to improve the patient's ability to better know, value, trust and forgive himself by using the techniques of the cognitive-behavioral approach in the psychological counseling process.

Method: In this case report, a 10-session psychological counseling process of a 25-year-old female client who had problems with forgiveness was presented.

Findings: In this study, all of the objectives targeted in the first sessions were achieved. In general, the client's awareness of himself has increased and it is thought that he has gained insight about his problems. It is possible to say that the client, who can produce alternative solutions to solve his problems, can overcome the problems he encounters in the future with the aspects he has learned and developed during the counseling process. One of the goals determined together with the client was to get to know himself, and the client learned to capture both his thoughts and feelings in terms of self-knowledge, so that he became aware of his own thoughts and feelings. Thanks to the homework given to the client, he learned his feelings and automatic thoughts and developed an insight on how to manage them. The client cared more about the thoughts of the other person rather than his own thoughts, and at this point, he gained a lot of awareness through Socratic questioning and started to give more importance to his own thoughts. At the points of self-love and self-confidence, the client, who was encouraged to do something for himself, made it enjoyable to spend time for himself and to shop for himself. In the first sessions, after working with the client, who had a firm thought that he could never forgive himself, he got to know and discovered himself and accepted the mistakes that he thought he made wrong in his life and past, by strengthening the belief that he is the most valuable person and that the person who should explain his mistakes is not the person in front of him, but himself.

Results: When the data obtained are evaluated, it can be said that the client's attitude about self-knowledge, self-worth, and self-confidence has changed. The client's awareness of how to realize their feelings and thoughts and how to deal with their negative and judgmental thoughts has increased considerably. The client has come a long way in taking responsibility for his behavior by leaving the blame. It can be said that the client is freed from the painful burden of forgiveness by forgiving himself. In addition to all these techniques applied, it has been understood in the last sessions that the importance of accepting the client unconditionally is invaluable for the client. It can be said that sharing this with a third person for the first time and sharing it with someone who listens to him without judgment and who has the belief that he can overcome everything is a very important point in overcoming the client's problems.
Keywords: *forgiveness, responsibility, insight*

Bildiri No: PDR2021.000601 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum

Kendini Affetme Yolculuğu: Olgu Sunumu

Amaç: İnsanlık tarihinin varoşundan beri affetme olgusu insan yaşamında her zaman yer almıştır. 1980'lerin ortalarında başlayan affetme konusu ile ilişkili bilimsel araştırmalar günümüzde de hala çok önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Affetmeme, yapılan bir yanlış veya hatanın ardından, düşmanlık, kızgınlık, korku, acı, öfke ve kin gibi bireyin yaşamını derinden etkiyen duyguların bütünü olarak tanımlanmaktadır. Bunun tam tersi affetme ise, zarar görme, incinme veya hata sonucunda bireyin bu durumu içselleştirmeyerek, kendini veya karşısındaki suçlamak yerine mantık çerçevesinde sebepleri araştırarak kendine zarar veren olumsuz duygularla olumlu duyguların yer değiştirmesi sürecidir. Affetme becerisinin kişinin duygu, düşünce ve davranışlarında pozitif yönde bir değişime katkıda bulunduğu söylenebilir. Bu çalışmada amaç, psikolojik danışma sürecinde bilişsel-davranışçı yaklaşımın tekniklerinden yararlanılarak olgunun kendisini daha iyi tanıması, değer vermesi, güvenmesi ve affedebilme becerisini geliştirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu olgu sunumunda, affetme sıkıntısı yaşayan 25 yaşında kadın danışanın, 10 seanslık psikolojik danışma süreci aktarılmıştır.

Bulgular: Bu çalışmada ilk oturumlarda hedeflenen amaçların tamamına ulaşıldı. Danışan genel anlamda kendi ile ilgili farkındalıkları arttı ve problemleri ile ilgili de iç görü kazandığı düşünülmektedir. Problemlerini çözmeye yönelik alternatif çözümler üretebilen danışan ileride karşılaştığı problemleri danışma süreci boyunca öğrendiği ve geliştirdiği yönleri ile aşabileceğini söylemek mümkündür. Danışan ile birlikte belirlenen amaçlardan bir tanesi kendine tanımaktı ve kendini tanıma konusunda danışan hem düşüncelerini hem de duygularını yakalamayı öğrenerek kendi düşünce ve duygularının farkına varması sağlandı. Danışana verilen ev ödevleri sayesinde duygularını ve otomatik düşüncelerini öğrenerek, bunları nasıl yöneteceğine dair de bir iç görü geliştirdi. Danışan kendi düşüncesinden çok karşısındaki kişinin düşüncelerini daha fazla önemsiyordu ve bu noktada sokratik sorgulama yoluyla bu konuda da oldukça fazla farkındalık kazandı ve kendi düşüncelerine daha fazla önem vermeye başladı. Kendini sevme ve kendine güvenme noktaların da ise kendi için bir şeyler yapması konusunda cesaretlenen danışan süreç içerisinde kendine zaman ayırmayı, kendi için alışveriş yapmayı zevkli hale getirdi. İlk oturumlarda kendisini asla affedemeyeceği gibi katı bir düşüncesi olan danışan ile yapılan çalışmaların ardından kendini tanıyarak, keşfederek aslında en değerli kişinin kendisi olduğu ve yaptığı yanlışlardan dolayı açıklama yapması gereken kişinin karşısındaki kişi değil kendi olduğu inancı kuvvetlenerek yaşamındaki, geçmişindeki yanlış yaptığını düşündüğü hatalarını kabullendi.

Sonuç: Elde edilen veriler değerlendirildiğinde danışanın kendini tanıma, kendine değer verme, kendine güven konularında tutumu değiştiği söylenebilir. Danışanın duygu ve düşüncelerini fark etmesi ve olumsuz, yargılayıcı düşünceleri ile nasıl baş etmesi gerektiği konusunda farkındalıkları oldukça artmıştır. Danışan suçlamayı bırakarak davranışlarının sorumluluğunu almak konusunda yol kat etmiştir. Danışanın kendini affetmesi ile affetmenin verdiği acı yükten kurtularak özgürleştiği söylenebilir. Ayrıca uygulanan tüm bu tekniklerin yanında danışanı koşulsuz kabul etmenin danışan için öneminin paha biçilmez olduğu son oturumlarda anlaşılmıştır. Danışan ilk defa üçüncü bir kişi ile bunu paylaşmanın ve kendisini asla yargılamadan dinleyen birinin ve onun her şeyin üstesinden gelebilecek inancına sahip biri ile paylaşmanın danışanın problemlerini aşmasında çok önemli bir nokta olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Affetme, sorumluluk alma, içgörü*

Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

******Lisansüstü Öğrencisi Emre Turan, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi*

Investigation of Nomophobia Levels of University Students According to Various Variables

Problem: Nomophobia (No Cell Phone Phobia) is one of the biggest problems of the modern age. It is designed a little bit ahead of everything and gadgets for initial use from smartphones. It is common among students who are often on smartphones socializing among teenagers. This aim may not be visible in the nomo selection and view of the university target, shots, average shots in daily life, day and night.

Method: This research is a survey research designed in quantitative method, in descriptive and relational model. Research data were obtained through a questionnaire. 350 university students studying in Istanbul constitute the sample of the study. In order to determine the nomophobia levels of individuals, the Nomophobia Scale and a personal information form including variables such as educational status, age, gender, average daily sleep time, and daily cell phone use were used. Analyzes in the research were made using the SPSS 21.0 package program. Statistical techniques such as standard deviation, mean, frequency, t-test and ANOVA were used to find the relationship of the research with the variables.

Findings: According to the findings, the nomophobia levels of associate and undergraduate students are higher than the nomophobia levels of graduate students. It can be said that the educational status is effective at the level of nomophobia. Nomophobia levels differ according to the variable of educational status. When the nomophobia and age variable were examined, it was seen that the nomophobia levels of the individuals in the 18-24 age group were higher than those in the 25 and over age group. The level of nomophobia differs according to the age factor. When the relationship between nomophobia and gender variable was examined, no significant difference was observed. Considering the average daily sleep time factor; It has been observed that individuals with more average sleep duration have lower nomophobia levels compared to individuals with less sleep duration. The level of nomophobia and the average daily sleep time factor differ. When the daily mobile phone usage time variable is examined; It is concluded that individuals who spend most of their time with their mobile phones exhibit more nomophobic behaviors compared to other individuals. The level of nomophobia and the daily use of mobile phones differ.

Results: It was concluded that the gender factor had no effect on nomophobic behaviors. The effect of age variable; It can be concluded that young people show nomophobic symptoms due to smartphone addiction, which occurs as a result of spending more time with smartphones due to frequent use of online applications. The fact that the majority of individuals over the age of 25 in this study are higher education students indicates that individuals spend most of their time studying and spend less time on online platforms. According to the findings; It can be concluded that the use of smartphones for nomophobic individuals longer than other individuals causes a decrease in their daily sleep time.

Keywords: *Nomophobia, Smartphone, Smartphone Addiction*

Üniversite Öğrencilerinin Nomofobi Düzeylerinin ÇeĞitli DeĞiĞkenlere Göre Ġncelenmesi

Amaç: Akıllı telefondan uzak kalma korkusu olarak Türkçeye çevrilen Nomofobi (No Mobile Phone Phobia) modern çağın en büyük sorunlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireyler günümüzde neredeyse tüm ihtiyaçlarını çevrimiçi platformlardan gidermeye başlamış ve akıllı telefon bağımlılığı oranı her geçen gün biraz daha artmıştır. Özellikle genç bireyler sosyalleşme ihtiyaçlarını akıllı telefonlarda bulunan uygulamalar üzerinden gerçekleştirdiği için nomofobi özellikle genç nüfusta daha yaygındır. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin nomofobi düzeyleri ve öğrenim durumu (ön lisans, lisans, lisans üstü), yaş, cinsiyet, günlük ortalama uyku süresi, günlük cep telefonu kullanma süresi gibi değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir.

Yöntem: Bu araştırma nicel yöntemde tasarlanmış, betimsel ve ilişkisel modelde bir tarama araştırmasıdır. Katılımcılar, üniversite öğrencileri arasından seçkisiz (random) olarak belirlenmiştir. Çalışmada katılımcılara elverişli örnekleme yöntemiyle ulaşılmıştır. Araştırma verileri anket yoluyla elde edilmiştir. İstanbul İli"nde öğrenim gören 350 üniversite öğrencisi çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Bireylerin nomofobi düzeyleri belirlemek için Türkçeye uyarlanmış olan Nomofobi Ölçeği ve yaş, cinsiyet, günlük ortalama uyku süresi, günlük cep telefonu kullanma süresi gibi değişkenlerin bulunduğu kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmada analizler SPSS 21.0 (The Statistical Package for the Social Sciences) paket programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın diğer değişkenlerle ilişkisini bulmak amacıyla standart sapma, ortalama, frekans, t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) gibi istatistik tekniklerinden faydalanılmıştır.

Bulgular: Elde edilen bulgulara göre ön lisans ve lisans öğrencilerinin nomofobi düzeyleri lisans üstü öğrencilerinin nomofobi düzeyinden daha yüksektir. Buna göre öğrenim durumunun nomofobi düzeyinde etkili olduğu söylenilebilir. Bu durumda nomofobi düzeyleri öğrenim durumu değişkenine göre farklılaşmaktadır. Nomofobi ile yaş değişkeni incelendiğinde 18-24 yaş aralığında yer alan bireylerin nomofobi düzeylerinin, 25 ve üzeri yaş gurubunda yer alan bireylere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durumda nomofobi düzeyi yaş faktörüne göre farklılaşmaktadır. Nomofobi ile cinsiyet değişkeni arasındaki ilişki incelendiğinde anlamlı bir farklılaşma gözlemlenmemiştir. Günlük ortalama uyku süresi faktörü ele alındığında; ortalama uyku süresi fazla olan bireylerin, ortalama uyku süresi az olan bireylere kıyasla nomofobi düzeylerinin daha düşük olduğu gözlemlenmiştir. Bu sonuca göre; bireyler zamanının büyük çoğunluğunu akıllı telefon ile geçirdikleri için ortalama uyku sürelerinin daha düşük olduğu söylenilebilir. Bu durumda nomofobi düzeyi ile günlük ortalama uyku süresi faktörü farklılaşmaktadır. Günlük cep telefonu kullanım süresi değişkeni incelendiğinde; zamanının büyük çoğunluğunu cep telefonu ile geçiren bireylerin diğer bireylere kıyasla daha fazla nomofobik davranışlar sergilediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu durumda nomofobi düzeyi ile günlük cep telefonu kullanım süresi farklılaşmaktadır.

Sonuç: Elde edilen bulgular ışığında cinsiyet faktörünün nomofobik davranışlar üzerinde etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yaş faktörü değişkeninin etkili olması; genç bireylerin çevrimiçi uygulamaları daha sık kullanmaları ve sosyalleşme ihtiyaçlarını bu platformlardan gidermeleri nedeniyle akıllı telefon ile daha fazla zaman geçirmeleri sonucuna ulaşılabilir. Bu araştırmada yer alan 25 yaş üstü bireylerin çoğunluğunun yüksek öğrenim öğrencisi olması, bireylerin zamanının büyük çoğunluğunu ders çalışmaya ayırdığı ve çevrimiçi platformlarda daha az zaman geçirdiği sonucunu vermektedir. Elde edilen bulgulara göre; nomofobik bireylerin diğer bireylere oranla daha uzun süre akıllı telefon kullanmaları günlük uyku sürelerinin de azalmasına neden olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Nomofobi, Akıllı Telefon, Akıllı Telefon Bağımlılığı*

Bildiri No: PDR2021.000602 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArÇ. Gör. Şehide Kelek, Düzce Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Sapancı, Düzce Üniversitesi*

Investigation of the Prediction Power of Perceived Maternal Narcissism on Individuals' Personal and Interpersonal Emotion Regulation Strategies

Problem: When considered in terms of emotional socialization processes, the relationships of individuals with their mothers during childhood and the characteristics of the mother affect their emotion regulation skills. In this context, this research was designed to examine whether the narcissistic characteristics *(empathy deficiency, grandiosity-pretentiousness, criticism-accusation, control-manipulation, and parentification-exploitation)* that individuals perceived about their mothers during their childhood predict the personal *(reappraisal and suppression)* and interpersonal *(social modeling, perspective taking, soothing, enhancing positive affect)* emotion regulation strategies used by these individuals. In addition, examining whether there is a difference in the use of emotion regulation strategies by individuals according to their gender is another research purpose.

Method: This research, which was designed based on the quantitative research method, is a descriptive and correlational research. The study group of the research consists of 529 *(76.9% Female, 23.1% Male)* individuals aged between 18-60 *(M=29.89)* who lived with their mother until the age of 12. Participants were reached by convenient and criterion sampling method. Data were collected through Google forms on online platforms using the Perceived Maternal Narcissism Scale, the Interpersonal Emotion Regulation Scale, and the Emotion Regulation Scale. The data scanning procedure was performed and it was found that the data were suitable for using parametric tests. Independent samples t-test and multiple linear regression analysis were used in this study.

Findings: When examined by gender, it is seen that men use the strategies of suppressing and gaining perspective significantly more than women, while women use the strategy of increasing positive emotions more than men. There was no significant difference by gender in terms of social modeling, soothing and cognitive reappraisal strategies. As a result of the regression analysis, it is seen that the perceived maternal narcissism explain social modeling 2%, perspective acquisition 3%, appeasement 3%, increasing positive emotions 2%, cognitive reappraisal 4% and suppression 3%, respectively. The mother's empathy deficiency mostly explains social modeling, followed by cognitive reappraisal and perspective taking negatively at a statistically significant level. Similarly, the criticism- accusation trait predicts suppression negatively. On the other hand, control-manipulation positively explains suppression and enhancing positive affect, while parentification- exploitation positively explains the perspective taking at a statistically significant level. It was observed that the grandiosity of the mother affected the emotion regulation strategies, but this effect was not statistically significant.

Results: When the findings are examined, it is seen that various narcissistic characteristics of the mother significantly predict some of both personal and interpersonal emotion regulation strategies. These findings support the information in the literature. On the other hand, the negative relationship between the criticism- accusation trait and suppression turned out to be the opposite of what was expected. In addition, it is significant that the mother's

grandiose/pretentiousness characteristic does not affect the child's regulation strategies, since it is a characteristic that emerges for others rather than for her children. Narcissistic mothers can use their children as a tool to regulate their own emotions rather than teaching their children emotion regulation in the emotional socialization process. In the literature, there are studies showing that the children of mothers with various psychopathologies have difficulties in regulating emotions. As a result of this study, it was observed that the predictive levels were lower than expected, which may be due to the fact that data were collected from the general population rather than from mothers who are highly narcissistic.

Keywords: *Perceived maternal narcissism, interpersonal emotion regulation, personal emotion regulation*

Anneden Algılanan Narsisistik Özelliklerin Bireylerin Kişisel ve Kişilerarası Duygu Düzenleme Stratejilerini Yordama Gücünün İncelenmesi

Amaç: Duygu sosyalizasyonu süreçleri açısından düşünüldüğünde bireylerin çocukluk döneminde anne ile olan ilişkileri ve annenin sahip olduğu özellikler, duygu düzenleme becerilerini etkilemektedir. Bu bağlamda, bu araştırma bireylerin çocukluk dönemlerinde annelerine dair algıladıkları narsisistik özelliklerin *(empati eksikliği, büyüklenmecilik/gösterişçilik, eleştirellik/suçlayıcılık, kontrol/müdahalecilik ve ebeveynleştirme/sömürücülük)* bu bireylerin kullandıkları kişisel *(bilişsel yeniden değerlendirme ve bastırma)* ve kişilerarası duygu düzenleme *(sosyal model alma, bakışaçısı edinme, yatıştırılma ve olumlu duyguları artırma)* stratejilerini yordayıp yordamadığını incelemek amacıyla tasarlanmıştır. Ayrıca bireylerin duygu düzenleme stratejilerini kullanmada cinsiyetlerine göre bir fark olup olmadığının incelenmesi de bir diğer araştırma amacıdır.

Yöntem: Nicel araştırma yöntemi temel alınarak tasarlanan bu araştırma, betimsel ve korelasyonel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 18-60 yaş *(M=29,89)* aralığında bulunan ve 12 yaşına kadar annesinin yanında yaşamış 529 *(%76,9 Kadın, %23,1 Erkek)* birey oluşturmaktadır. Katılımcılara uygun ve ölçüt örnekleme yöntemiyle ulaşılmıştır. Veriler, Anneden Algılanan Narsisistik Özellikler Ölçeği, Kişilerarası Duygu Düzenleme Ölçeği ve Duygu Düzenleme Ölçeği kullanarak çevrimiçi platformlarda Google formlar aracılığıyla toplanmıştır. Veri tarama prosedürü gerçekleştirilmiş ve verilerin parametrik testleri kullanmak için uygun olduğu görülmüştür. Bu araştırmada bağımsız örneklemler t testi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Cinsiyete göre incelendiğinde erkeklerin kadınlara göre anlamlı düzeyde daha fazla bastırma ve bakış açısı edinme stratejilerini kullanırken; kadınların erkeklere göre daha fazla olumlu duyguları artırma stratejisini kullandıkları görülmektedir. Sosyal model alma, yatıştırılma ve bilişsel yeniden değerlendirme stratejileri açısından cinsiyete göre anlamlı bir fark çıkmamıştır. Regresyon analizi sonucunda ise anneden algılanan narsisistik özelliklerin sırasıyla sosyal model almayı %2, bakış açısı edinmeyi % 3, yatıştırılmayı % 3, olumlu duyguları artırmayı % 2, bilişsel yeniden değerlendirmeyi % 4 ve bastırmayı % 3 oranında açıkladığı görülmektedir. Annenin empati eksikliğinin sırasıyla en çok sosyal model almayı, ardından bilişsel yeniden değerlendirmeyi ve bakış açısı edinmeyi açıklamakta negatif yönde anlamlı düzeyde bir katkısının olduğu; benzer şekilde eleştirellik/suçlayıcılığının bastırmayı negatif yönde; kontrol/müdahaleciliğinin bastırma ve olumlu duyguları artırmayı pozitif yönde; ebeveynleştirme/sömürücülüğünün ise bakış açısı edinmeyi pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde açıkladığı görülmektedir. Annenin büyüklenmecilik özelliğinin ise

duygu düzenleme stratejilerini etkilediği ancak bu etkinin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı görülmüştür.

Sonuç: Bulgular incelendiğinde annenin çeşitli narsisistik özelliklerinin hem kişisel hem de kişilerarası duygu düzenleme stratejilerinden bazılarını anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir. Elde edilen bu bulgular literatürdeki bilgileri destekler durumdadır. Eleştirellik/suçlayıcılık özelliği ile bastırma arasındaki negatif yönlü ilişki ise beklenilen aksi yönde çıkmıştır. Ayrıca annenin sahip olduğu büyüklenmecilik/gösterişçilik özelliğinin de çocuklarından ziyade diğerleri için ortaya çıkan bir özellik olması sebebiyle çocuğun düzenleme stratejilerini etkilememesi anlamlıdır. Narsisistik anneler duygu sosyalizasyonu sürecinde çocuklarına duygu düzenlemeyi öğretmekten ziyade, çocuklarını kendi duygularını düzenlemek için bir araç olarak kullanabilmektedir. Literatürde çeşitli psikopatolojiye sahip annelerin çocuklarının duygu düzenlemekte zorlandıklarını ortaya koyan araştırmalar bulunmaktadır. Bu araştırma sonucunda açıklama düzeylerinin beklenilenden daha düşük olduğu görülmektedir, bunun sebebi de ileri düzeyde narsist olan annelerden ziyade daha genel popülasyondan veri toplanmış olması olabilir.

Anahtar Kelimeler: *Algılanan anne narsisizmi, kişilerarası duygu düzenleme, kişisel duygu düzenleme*

Bildiri No: PDR2021.000603 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**ArŞ.Gör. Dr. Tolga Seki, Necmettin Erbakan Üniversitesi Lisansüstü Öğrencisi Fatmanur Çimen, Atatürk Üniversitesi Prof. Dr. Bülent Dilmaç, Necmettin Erbakan Üniversitesi*

The Effect of Emotional Intelligence on Cyber Security: The Mediator Role of Mindfulness

Problem: The aim of the study was to examine the effect of emotional intelligence on cyber security and the role of mindfulness in this effect.

Method: Before starting the research, permission was obtained from the Social and Human Sciences Scientific Research Ethics Committee of Necmettin Erbakan University. Research was applied on adults living in different regions of Turkey, especially in Konya. The sample included 514 participants (342 (%66.5) female, 172(%33.5) male). In this study was used "Emotional Intelligence Scale", "Mindfulness Scale" and "Cyber Security Scale". The study was conducted with the relational survey model. The data analyzed with SPSS PROSESS program.

Findings: The Cronbach Alpha value of the scales used in the research were found 0.73 for emotional intelligence scale, 0.89 for mindfulness scale and 0.77 for cyber security scale. In the study, the Skewness and Kurtosis data for each variable ranged from -1 to +1, and it was found that the data showed a normal distribution. In this study was obtained correlations that r=0.50 between emotional intelligence and mindfulness, r= 0.36 between emotional intelligence and cyber security, r=0.33 between mindfulness and cyber security. Unstandardized beta values that obtained from the study: β=0.15 [0.08, 0.23] the direct effect of Emotional Intelligence on Mindfulness, β=0.15 [0.08, 0.23] the direct impact of Mindfulness on Cyber Security, β=0.07 [0.03, 0.10] the indirect effect of Emotional Intelligence on Cyber Security. All effect sizes obtained were found to be significant ($p<0.001$).

Results: The relationships between cyber security, emotional intelligence and mindfulness were examined in this study. As a result of the analyzes, it was found that emotional intelligence has a positive effect on mindfulness and mindfulness positively affects cyber security. Furthermore, it has been revealed that emotional intelligence directly and indirectly affects cyber security positively and mindfulness plays a partial mediator role in this effect.

Keywords: *Emotional Intelligence, Cyber Security, Mindfulness*

Duygusal Zekânın Siber Güvenliğe Etkisi: Bilinçli Farkındalığın Aracı Rolü

Amaç: Bu araştırmanın amacı duygusal zekânın siber güvenlik üzerine etkisini ve bu etkide bilinçli farkındalığın aracı rolünü incelemektir.

Yöntem: Araştırmaya başlamadan önce Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulundan izin alınmıştır. Araştırma Konya başta olmak üzere Türkiye"nin çeşitli illerinde yaşayan yetişkinler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 342 (%66.5) kadın, 172 (%33.5) erkek olmak üzere 514 kişi katılmıştır. Araştırmada "Duygusal Zekâ Ölçeği", "Bilinçli Farkındalık Ölçeği" ve "Siber Güvenlik

Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Veriler SPSS PROSESS programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya ait ölçeklerin Cronbach Alpha değeri Duygusal Zekâ Ölçeği için 0.73, Bilinçli Farkındalık Ölçeği için 0.89 ve Siber Güvenlik Ölçeği için 0.77 bulunmuştur. Araştırma da her bir değişken için Skewness ve Kurtosis verileri -1 ile +1 arasında değişmekte olup verilerin normal dağılım gösterdiği bulunmuştur. Araştırmada Duygusal Zekâ ile Bilinçli Farkındalık arasında r= 0.50, Duygusal Zekâ ile Siber Güvenlik arasında r= 0.36, Bilinçli Farkındalık ile Siber Güvenlik arasında r= 0.33 korelasyon elde edilmiştir ($p<0.001$). Araştırmadan elde edilen standardize edilmemiş beta değerleri: Duygusal Zekânın Bilinçli Farkındalık üzerine doğrudan etkisi $\beta=0.42$ [0.36, 0.49], Bilinçli Farkındalığın Siber Güvenlik üzerine doğrudan etkisi $\beta=0.15$ [0.08, 0.23], Duygusal Zekânın Siber Güvenlik üzerine dolaylı etkisi $\beta=0.07$ [0.03, 0.10] olarak elde edilmiştir. Elde edilen tüm etki büyüklükleri anlamlı bulunmuştur ($p<0.001$).

Sonuç: Araştırmada, siber güvenlik, duygusal zeka ve bilinçli farkındalık arasında ilişki incelenmek istenmiş sonuç olarak; duygusal zekanın bilinçli farkındalığı pozitif, bilinçli farkındalığın siber güvenliği pozitif yönlü etkilediği bulunmuştur. Ayrıca duygusal zekanın siber güvenliği doğrudan ve dolaylı olarak pozitif yönlü etkilediği ve bu etkide bilinçli farkındalığın kısmi aracı rol üstlendiği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Duygusal Zekâ, Siber Güvenlik, Bilinçli Farkındalık*

Bildiri No: PDR2021.000604 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Özlem Şener, İstanbul Aydın Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Kahraman, Beykent Universitesi*

Investigation of the Relationship Between Alexithymia, Personality Types And Internet Usage Behaviors of the University Students

Alexithymia is defined as having difficulty in recognizing and defining emotions both in oneself and in others, and in distinguishing bodily sensations, emotions and cognitions from each other. The concept of alexithymia, which takes place in Turkish sources with concepts such as emotional blindness and emotional numbness, can also be defined as a lack of emotional awareness. This concept, which causes affective limitation in the individual, is summarized as the alienation of the individual from his own emotions.In this study, the relationship between alexithymia and personality traits, the predictive power of personality traits and internet usage behaviors on alexithymia, and whether alexithymia and personality traits differ according to various demographic variables were investigated. Relational screening model was used in the research. In line with the purpose of the research, the study group consisted of undergraduate students studying in the numerical and verbal departments of four different universities in Istanbul, two state and two foundation universities, in 2019. There are 322 people in total, 55.9% (180) of the participants being female and 44.1% (142) male. The Toronto Alexithymia Scale and the Eysenck Personality Brief Scale were used to collect data. According to the results obtained from the study, moderate and weak positive correlations were found between alexithymia total scores and neuroticism, extraversion, lying and psychoticism personality traits. Neuroticism and extraversion were found to have significant predictive power on alexithymia scores. Psychoticism, lying, duration of social network usage, most used social network and internet usage purpose variables do not have the power to predict meaning. It was found that women's alexithymia scale scores of extroverted thoughts were significantly higher; men's personality traits lying scores were significantly higher. The findings were discussed within the framework of the literature and various suggestions were presented.

Keywords: *Alexithymia, Personality Characteristics, University Students, Internet Usage Behaviors*

Üniversite Öğrencilerinin Aleksitimi Belirtileri, Kişilik Özellikleri Ve İnternet Kullanma Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Aleksitimi, bireyin hem kendinde ve hem de başkalarındaki duyguları tanıma ve tanımlamada, bedensel duyumları, duyguları ve bilişleri birbirinden ayırt etmede zorluk yaşama olarak tanımlanmaktadır. Duygusal körlük, duygusal ahrazlık gibi kavramlarla Türkçe kaynaklarda yer bulan aleksitimi kavramı, duygusal farkındalıktan yoksunluk olarak da tanımlanabilir. Bireyde duygulanım kısıtlılığına yol açan bu kavram, bireyin kendi duygularına yabancılaşması olarak özetlenmektedir. Hala doğasının belirsiz ve birçok yapıyla iç içe geçmiş bir olması, kesin çerçeveyle bir tanımlama yapmayı güçleştiren aleksitimi başlangıçta psikosomatik hastalıklarda görülen belirtileri ortaya koymak için keşfedilmiştir. Ancak günümüzde bir hastalık olarak tanımlanmaktan ziyade farklı patolojik gruplarda olduğu gibi normal popülasyonda da benzer özelliklere sahip bireylerde görülen kişilik özellikleri olarak kabul edilmektedir. Bu araştırmada aleksitimi ve kişilik özelikleri arasındaki ilişki, kişilik

özellikleri ve internet kullanım davranışlarının aleksitimiyi yordama gücü ve aleksitimi ile kişilik özelliklerinin çeşitli demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda çalışma grubu, 2019 yılında ikisi devlet ikisi vakıf üniversitesi olmak üzere İstanbul'da bulunan dört farklı üniversitenin sayısal ve sözel bölümlerinde öğrenim gören lisans öğrencilerinden oluşmuştur. Katılımcıların %55,9'u (180) kadın %44,1'i (142) erkek olmak üzere toplam 322 kişidir. Verilerin toplanması için Toronto Aleksitimi Ölçeği ve Eysenck Kişilik Kısa Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuca göre aleksitimi toplam puanları ile nörotisizm dışadönüklük, yalan ve psikotisizm kişilik özellikleri arasında orta ve zayıf düzeyde, pozitif yönlü anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Nörotisizm ve dışadönüklüğün aleksitimi puanları üzerinde anlamlı yordama gücü olduğu bulunmuştur. Psikotisizm, yalan, sosyal ağ kullanım süresi, en çok kullanılan sosyal ağ ve internet kullanım amacı değişkenleri anlamı yordama gücüne sahip değildir. Kadınların aleksitimi ölçeği dışa dönük düşünce puanlarının anlamlı şekilde daha yüksek; erkeklerin kişilik özellikleri yalan puanlarının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bulgular literatür çerçevesinde tartışılmış ve çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Aleksitimi, KiGilik Özelikleri, Üniversite Öğrencileri, Gnternet Kullanma DavranıGlar*

Bildiri No: PDR2021.000605 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. Danışman Serkan CENGİZ, Yakutiye RAM Doç. Dr. Adem PEKER, Atatürk Üniversitesi*

Turkish Adaptation of Academic Resilience Scale: Validity and Reliability Study

Academic resilience is defined as the capacity to deal effectively with academic setback, stress, difficulties, and other pressures. Having low academic resilience can negatively affect university students' academic motivation, perseverance and academic success. When the literature is examined, it has been observed that there is no measurement tool that measures the academic resilience level of university students. The aim of this study is to adapt the scale of academic resilience to Turkish and examine its validity and reliability for university students. The study was conducted on 687 university students. In the adaptation process, first of all, the scale was translated from English to Turkish. Later, the scale was translated to 32 students in the guidance and psychological counseling program, and feedback was received and we gave the scale its final shape. As a result of CFA, it was seen that the 3-sub-dimensional structure of the scale was confirmed. The fit values of the scale show that the CFA results of the scale are acceptable values. Results showed that the general self-efficacy scale had .55 relationships with the overall academic resilience scale, and .50, .50 and .43 relationships with its sub-dimensions, respectively. The overall reliability of the scale, Cronbach Alpha internal consistency coefficient was .89; We determined the Cronbach Alpha internal reliability coefficient of the sub-dimensions as .71 for perseverance, .85 for reflective and adaptive help seeking, and .79 for negative affect and emotional reaction. For the test-retest reliability of the academic resilience scale, 38 students were administered twice with an interval of four weeks. The correlation between the two applications was found to be .55. In addition, the test-retest correlation coefficients for the sub-dimensions were calculated as .50, .49, and .57, respectively. Findings revealed that the scale of academic resilience was valid and reliable in the Turkish sample.

Keywords: *Academic resilience scale, scale adaptation, üniversity students*

Akademik Yılmazlık Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Akademik yılmazlık, akademik gerileme, stres, zorluklar ve diğer baskılarla etkili bir şekilde başa çıkma kapasitesi şeklinde tanımlanmaktadır. Akademik yılmazlığı düşük olması üniversite öğrencilerinin akademik motivasyon, azim, akademik başarılarını olumsuz etkileyebilmektedir. Alanyazın incelendiğinde üniversite öğrencilerinin akademik yılmazlık düzeyini ölçen bir ölçme aracının olmadığı gözlenmiştir. Bu çalışmanın amacı akademik yılmazlık ölçeğini Türkçe'ye uyarlayarak üniversiteleri öğrencileri için geçerlik ve güvenirliğini incelemektir. Çalışma 687 üniversite öğrencisi üzerinde yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 24 ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) programları kullanılmıştır. Uyarlama sürecinde öncelikle ölçeğin İngilizce'den Türkçe'ye çevirisi yapılmıştır. Bunun için Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'ndan, İngilizce ve Türkçe'ye hakim üç öğretim elemanından yardım alınmıştır. Daha sonra rehberlik ve psikolojik danışmanlık programında 32 öğrenciye çevrilen ölçek uygulanarak geri bildirimler alınmış ve ölçeğe son şekli verilmiştir. DFA sonucunda ölçeğin 3 alt boyutlu yapısının doğrulandığı görülmüştür. Ölçeğin uyum değerleri, ölçeğin DFA sonuçlarının kabul edilebilir değerler olduğunu göstermektedir (x2/sd= 4,06; NFI = .94; CFI = .96; RFI = .94; GFI= .90; SRMR = .063; RMSEA = .069).

Ölçeğin ölçüt geçerlik çalışması için Genel Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Sonuçlar genel öz-yeterlik ölçeğinin akademik yılmazlık ölçeğinin geneli ile .55, alt boyutlarıyla sırasıyla .50, .50 ve .43 ilişkilerin olduğu saptanmıştır. Ölçeğin genel güvenirlik Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .89; alt boyutların Cronbach Alpha iç güvenirlik katsayısı azim için .71, yansıtıcı ve uyarlanabilir yardım arayışı için .85, olumsuz etki ve duygusal tepki için .79 olarak belirlenmiştir. Akademik yılmazlık ölçeğinin test-tekrar test güvenirliği için 38 öğrenciye dört hafta arayla iki kez uygulama yapılmıştır. İki uygulama arasındaki korelasyon .55 olarak bulunmuştur. Ayrıca alt boyutlar için test-tekrar test korelasyon katsayıları sırasıyla .50, .49, .57 olarak hesaplanmıştır. Bulgular, akademik yılmazlık ölçeğinin Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Ölçekten alınan toplam puanın artması bireylerin akademik yılmazlık puanlarının arttığı anlamına gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Akademik yılmazlık, ölçek uyarlama, üniversite öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000606 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Prof. Dr. Hatice Odacı, Karadeniz Teknik Üniversitesi Öğr. Gör. Tuğba Türkkan, GümüşhaneÜniversitesi *Lisansüstü Öğrencisi Kenan Bülbül, Trabzon Üniversitesi*

Examination of the Relationship Between Conflict Resolution Styles and Marital Satisfaction in Married Individuals: The Mediating Role of Emotion Regulation Difficulties

Marriage is an institution in which the family relationship is established and the next generation is raised, and it is defined as the most basic and most important human relationship. Although it differs between cultures in many ways, marital relations, which have an important place in interpersonal relations, have been the subject of research in different disciplines for a long time. The aim of this study is to examine the mediating role of emotion regulation difficulties in the relationship between conflict resolution styles and marital satisfaction in married individuals. Demographic information form, Conflict Resolution Styles Scale, Marital Life Scale, and Difficulties in Emotion Regulation Scale were used to collect data in the study. The data of the study were collected between March and June in 2021. A total of 706 married individuals, 234 men and 472 women, constitute the study's working group. The ages of the participants ranged from 21 to 60, with an average age of 38.45. As a result of the analysis conducted within the scope of the study, it was determined that there were significant relationships between positive, negative, retreat and subordination from conflict resolution styles and marital satisfaction. It has been found that positive conflict resolution, retreat and subordination conflict resolution styles are positively related with marriage satisfaction, while negative conflict resolution styles are negatively related with marriage satisfaction. In addition, a negative significant relationship was found between marital satisfaction and difficulties in emotion regulation. The results show that positive conflict resolution, negative conflict resolution, retreat, and subordination conflict resolution styles have a direct effect on marital satisfaction, but this effect does not disappear when emotion regulation difficulties is controlled, so emotion regulation difficulties play a partial mediator role. When these findings are evaluated together, it is possible to say that conflict resolution styles and difficulties in emotion regulation have a significant effect on individuals ' marital satisfaction. In summary, the results of this study reveal the importance of evaluating conflict resolution styles and emotion regulation difficulties in couple and family therapy practices performed to increase marital satisfaction.

Keywords: *Marital satisfaction, conflict resolution styles, difficulties in emotion regulation, mediation.*

Evli Bireylerde Çatışma Çözme Stilleri ile Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Duygu Düzenleme Güçlüğünün Aracılık Rolü

Evlilik, aile ilişkisinin kurulduğu ve bir sonraki neslin yetiştirildiği bir kurum olup, en temel ve en önemli insan ilişkisi olarak tanımlanmaktadır. Kültürler arasında birçok açıdan farklılıklar göstermekle birlikte, kişilerarası ilişkilerde önemli bir yere sahip olan evlilik ilişkisi, uzun süreden beri farklı disiplinlerde araştırma konusu yapılmaktadır. Bu çalışmanın amacı evli bireylerde çatışma çözme stilleri ile evlilik doyumu arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüğünün aracılık rolünün incelenmesidir. Çalışmada veri toplamak için demografik bilgi formu, Çatışma Çözme Stilleri Ölçeği, Evlilik Yaşamı Ölçeği ve Duygu

Düzenleme Güçlüğü Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın verileri 2021 yılı Mart ve Haziran ayları arasında toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 234 erkek, 472 kadın olmak üzere toplam 706 evli birey oluşturmaktadır. Katılımcıların yaşları 21 ile 60 arasında değişmektedir ve yaş ortalamaları 38,45‟ tir. Çalışma kapsamında yapılan analizler sonucunda, çatışma çözme stillerinden olumlu, olumsuz, geri çekilme ve itaat ile evlilik doyumu arasında anlamlı ilişkilerin olduğu belirlenmiştir. Kullanılan olumlu çatışma çözme, geri çekilme ve itaat çatışma çözme stilleri evlilik doyumu ile pozitif yönde, olumsuz çatışma çözme stilinin ise evlilik doyumunu ile negatif yönde ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca evlilik doyumu ile duygu düzenleme güçlüğü arasında negatif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Elde edilen sonuçlar, olumlu çatışma çözme, olumsuz çatışma çözme, geri çekilme ve itaat çatışma çözme stillerinin evlilik doyumu üzerinde doğrudan bir etkisinin olduğunu, ancak duygu düzenleme güçlüğü kontrol edildiğinde bu etkinin ortadan kalkmadığı, dolayısıyla duygu düzenleme güçlüğünün kısmi bir aracı rol üstlendiğini göstermektedir. Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, çatışma çözme stilleri ile duygu düzenleme süreçlerinde yaşanan güçlüğün, bireylerin evlilik doyumunda önemli bir etkiye sahip olduğunu söylemek mümkündür. Özetle bu araştırmanın sonuçları, evlilik doyumunu arttırmak üzere gerçekleştirilen çift ve aile terapisi uygulamalarında, çatışma çözme stilleri ve duygu düzenleme güçlüklerinin değerlendirilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Evlilik doyumu, çatıGma çözme stilleri, duygu düzenleme güçlüğü, aracılık.*

Bildiri No: PDR2021.000607 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Fatmanur TOĞRUL, Adıyaman Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Bilal KALKAN, Adıyaman Üniversitesi*

Investigation of the Relationship between Self-Compassion and Romantic Relationship Presence with Life Satisfaction

Scope: According to the Turkish Statistical Institute (TUIK), it is observed that the average life expectancy for men and women in our country has increased. The thing that does not change despite this changing period is that each individual constantly evaluates his/her life. The feeling of satisfaction that occurs as a result of the general evaluations that individuals make between their position and the position they aim to achieve is called "life satisfaction" (Deniz, 2006; Özer & Karabulut, 2003). Since self-compassion is one of the predictors of life satisfaction that enables individuals to experience their emotions in a measured way by showing understanding to themselves without cruelly judging their selves, it is thought that individuals with higher self-compassion will receive higher satisfaction from their lives (Neff, 2003b; cited in Deniz et al., 2012). Humans are social creatures that cannot live alone and need social and close relationships (Ulutaş, 2018). According to Ondaş (2007), an individual who completes most of the developmental tasks from birth to death tends to establish a romantic relationship during adulthood with the need to share his/her life with someone. Since the person in a romantic relationship has the opportunity to love and be loved, and to share difficult or pleasant situations with his/her partner, his/her life satisfaction increases (Çemberci, 2019).

Purpose: This research aims to reveal (a) degree, duration, and quality of romantic relationship existence and (b) the relationship between the individual's perceived romantic relationship quality and self-compassion with life satisfaction.

Method: This study is considered a cross-sectional quantitative study and uses survey and relational models. The study group of the research consists of 254 people (Male = 65 and Female = 189) who can read and write in Turkish, aged 18 and over. As data collection tools in the research; demographic information form prepared by the researchers, Perceived Romantic Relationship Quality Scale, Self-Compassion Scale (Short Form), and Adult Life Satisfaction Scale were used. First of all, the scales mentioned above and the demographic information form were surveyed in a single form on the internet (Google Forms). After the approval of the ethics committee, the link of the study was shared online via e-mail, social media, and other online data dissemination methods in a way to reach the individuals aged 18 and over who constituted the samples of the research. In addition, with the snowball method, the participants were asked to share the link of this study with others. The Perceived Romantic Relationship Quality Scale to be used in the study consists of 6 items, the Self-Compassion Scale (Short Form) consists of 11 items, and the Adult Life Satisfaction Scale consists of 21 items.

Results: The romantic relationship status of the participants (married, engaged, dating, no relationships), duration of the romantic relationship, and the way of starting a relationship were examined. It was investigated whether there was a difference in the level of a perceived romantic relationship, self-compassion, and life satisfaction between the genders. The

majority of the participants have undergraduate and graduate education. At the same time, the majority of the participants stated that they were at the level of middle and upper socioeconomic status.
It was investigated to what extent the individual's perceived romantic relationship quality and self-compassion predict life satisfaction. As a result of the regression analysis performed on people with romantic relationships (n = 167), it was found that Perceived Romantic Relationship Quality and Self-Compassion predicted Life Satisfaction (r2 = .16). It was observed that there was a difference between men and women in Perceived Romantic Relationship Quality, Self-Compassion, and Life Satisfaction.

Keywords: *romantic relationship, self-compassion, life satisfaction, family counseling*

Öz-şefkat ve Romantik İlişki Varlığının Yaşam Doyumu ile İlişkisinin İncelenmesi

Kapsam: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre ülkemizde erkek ve kadınlarda ortalama yaşam süresinin uzadığı görülmektedir. Değişen bu süreye karşın değişmeyen şey ise her bireyin yaşamını sürekli değerlendiriyor oluşudur. Bireylerin sahip oldukları konum ve ulaşmayı hedefledikleri konum arasında yaptıkları genel değerlendirmeler sonucu oluşan tatmin duygusu „yaşam doyumu" olarak adlandırılmaktadır (Deniz, 2006; Özer ve Karabulut, 2003). Yaşam doyumunun yordayıcılarından olan öz-şefkat, bireylerin benliklerini acımasızca yargılamadan kendilerine anlayış göstererek duygularını ölçülü yaşamalarını sağladığından dolayı yüksek öz-şefkatli bireylerin yaşamlarından yüksek doyum alacakları düşünülmektedir (Neff, 2003b; akt. Deniz vd, 2012). İnsanlar yalnız yaşayamayan, sosyal ve yakın ilişki ihtiyacında olan canlılardır (Ulutaş, 2018). Ondaş (2007)'e göre doğumdan ölüme uzanan yaşamımızın en uzun evresi olan yetişkinlik dönemine kadar gelişim ödevlerinin çoğunu tamamlayan birey hayatına birini ortak etme ihtiyacıyla romantik ilişki kurmaya yönelir. Romantik ilişkisi olan kişi sevme ve sevilme, karşılaştığı zorlu veya keyifli durumları partneriyle paylaşma imkanı olduğundan yaşam doyumu artar (Çemberci, 2019).

Amaç: Bu araştırma romantik ilişki varlığının (a) düzeyi, süresi ve niteliğini ve (b) bireyin algıladığı romantik ilişki kalitesi ile öz-şefkatin yaşam doyumu ile arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu çalışma güncel bir çalışma olup, tarama ve ilişkisel modeller kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, ulaşabildiğimiz 18 yaş ve üzeri olan Türkçe okuma ve yazma bilen 254 kişi (Erkek = 65 ve Kadın = 189) oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak; araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği, Öz-Şefkat Ölçeği (Kısa Formu) ve Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır.
Öncelikle yukarda isimleri belirtilen ölçekler ile kişisel bilgi formu, tek bir form halinde internet ortamında (Google Forms) anketleştirilmiştir. Etik kurul onayının alınmasından sonra, çalışmanın linki araştırmanın örneklerimi oluşturan 18 yaş ve üzeri bireylere ulaşacak şekilde e-posta, sosyal medya ve diğer çevrimiçi veri yayma yöntemleri ile online ortamlarda paylaşılmıştır. Ayrıca kartopu yöntemi ile katılımcılardan bu çalışmanın linkini başkaları ile paylaşmaları rica edilmiştir. Çalışmada kullanılacak Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği 6 madde, Öz-Şefkat Ölçeği (Kısa Formu) 11 madde ve Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği ise 21 maddeden oluşmaktadır.

Bulgular: Katılımcıların romantik ilişki durumları (evli, nişanlı, flört, yok), romantik ilişki süreleri ve ilişkiye başlama şekli incelenmiştir. Cinsiyetler arasında algılanan romantik ilişki

düzeyi, öz-şefkat ve yaşam doyumu düzeyinde farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu lisans ve lisansüstü eğitime sahiptir. Aynı zamanda katılımcıların büyük çoğunluğu orta ve üst sosyo-ekonomik statü düzeyinde olduğunu belirtmiştir.
Bireyin algıladığı romantik ilişki kalitesi ile öz-şefkatin yaşam doyumunu ne düzeyde yordadığı araştırılmıştır. Romantik ilişkisi olan kişiler (n = 167) üzerinden yapılan regresyon analizi sonucunda Algılanan Romantik İlişki Kalitesi ve Öz-Şefkat"in Yaşam Doyumu"nu yordadığı bulunmuştur (r2 = .16). Erkekler ve Kadınlar arasında Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Öz-Şefkat ve Yaşam Doyumu düzeylerinde farklılık olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *romantik iliĢki, öz-Ģefkat, yaĢam doyumu, aile psikolojik danıĢma*

Bildiri No: PDR2021.000608 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Uzm. Psk. Danışman Ferhat Yıldız, Diyanet İşleri Başkanlığı *Uzm. Psk. Danışman Merve Koca, Diyanet İşleri Başkanlığı Uzm. Psk. Danışman Büşra Dere, Diyanet İşleri Başkanlığı*

The Investigation of the Relation Between the Post-Traumatic Growth of Adults and Their Religious Coping Levels

Problem: The concept of post-traumatic growth is defined as an important and positive experience of change gained as a result of coping with a major life crisis. When people face difficult life events, they strive to make this situation more bearable. These behaviors, which are exhibited in order to continue life, reconnect with life and find solace in pain, are defined as coping processes in psychology. The inclusion of religious or sacred motives in the coping process is called the "religious coping process". There are many studies in the literature that deal with these two concepts separately, but there is no study that deals with the correlation between these two concepts. For this reason, the aim of the research is to examine the correlation between the post-traumatic growth of adults and their religious coping levels..

Method: This study was designed as a relational survey model, which is included in the survey model in accordance with the quantitative research model. The population of the study consists of adults in Turkey. The sample of the study consists of 310 adults residing in Turkey, determined by convenient sampling method. The Post Traumatic Growth Scale adapted by Dirik and Karancı (2008) and the Religious Coping Scale prepared by Ekşi and Sayın (2016) were used as data collection tools within the scope of the research. SPSS 26.0 statistical analysis program was used in the analysis of the data.

Findings: As part of the study, it was found that the mean post-traumatic growth scores of adults showed a statistically significant difference by marital status ($p<.05$). Looking at the source of the difference, it was seen that the average post-traumatic growth score of married adults was higher than that of singles ($p<.05$). As part of the study, it was concluded that means of post-traumatic growth scores showed a statistically significant difference by age ($p<.05$). Looking at the source of the difference, it was bring to conclusion that the post-traumatic growth mean scores of individuals aged 22 and below were lower than those aged 27 and above (I-J=-.46446; $p<.05$). When the correlation analysis findings were examined, it was concluded that there was a moderately significant positive correlation between post-traumatic growth and religious coping ($R=.373$; $p<.05$). According to the results of simple linear regression analysis, it was observed that independent variable of religious coping predicted 13.9% post-traumatic growth ($R2=.13.9$; $p<.05$).

Results: In this study, the issue of religious coping with the post-traumatic growth of adult individuals has been discussed. Considering the results of the study, it was observed that levels of religious coping significantly affected post-traumatic growth. Practitioners working in the field of mental health can benefit from the variable of religious coping when when researching the post-traumatic growth situation.

Keywords: *Post-traumatic growth, religious coping process, adults*

YetiĞkinlerin Travma Sonrası Büyümeleri ile Dini BaĞaÇıkma Düzeyleri Arasındaki ĠliĞkinin Ġncelenmesi

Amaç: Travma sonrası büyüme kavramı, büyük bir hayat krizi ile mücadele sonucunda edinilen önemli ve olumlu değişim deneyimi olarak tanımlanmaktadır. İnsanlar, zorlu yaşam olaylarıyla karşılaştıklarında bu durumu daha dayanılabilir hale getirmek için çabalarlar. Hayatı sürdürmeye devam, hayatla yeniden bağ kurma ve acılara teselli bulmak adına sergilenen bu davranışlar psikolojide başa çıkma süreci olarak tanımlanmaktadır. Başa çıkma sürecine dini ya da kutsal motiflerin dahil olması ise "dini başa çıkma süreci" olarak adlandırılır. Literatürde bu iki kavramın ayrı ayrı ele alındığı birçok araştırma vardır, fakat bu iki kavram arasındaki ilişkiyi ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple, araştırmanın amacı yetişkin bireylerin travma sonra büyümeleri ile dini başa çıkma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.
Yöntem: Bu çalışma nicel araştırma modeline uygun olarak tarama modeli içerisinde yer alan, l şk sel tarama model şekl nde desenlem şt r. Çalışmanın evren n , Türk ye"dek yet şk nler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem n Türk ye"de kamet eden yet şk nler çer s nden uygun örnekleme yöntem le bel rlenm ş 310 k ş oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak Dirik ve Karancı (2008) tarafından Türkçeye uyarlanan Travma Sonrası Büyüme Ölçeği, Ekşi ve Sayın (2016) tarafından hazırlanan Dini Başa Çıkma Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 26.0 istatiksel analiz programından yararlanılmıştır.
Bulgular: Araştırma kapsamında yetişkin bireylerin travma sonrası büyüme puan ortalamalarının medeni duruma göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya koyduğu görülmüştür(p<.05). Farklılığın yönüne bakıldığında, evli yetişkin bireylerin travma sonrası büyüme puan ortalamasının bekarlardan yüksek olduğu görülmüştür(p<.05). Çalışma kapsamında travma sonrası büyüme puan ortamalarında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür(p<.05). Farklılığın kaynağına bakıldığında, 22 yaş ve altı bireylerin travma sonra puan ortalamalarının 27 yaş ve üstü bireylerden düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır (I-J=-.46446; p<.05). Korelasyon analizi bulgularına bakıldığında travma sonrası büyüme ile dini başa çıkma arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (R=.373; p<.05). Yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre dini başa çıkma bağımsız değişkeninin travma sonrası büyümeyi %13.9 oranında yordadığı görülmüştür (R2=.13.9; p<.05).
Sonuç: Bu araştırma kapsamında yetişkin bireylerin travma sonrası büyümeleriyle dini başa çıkmaları konusu ele alınmaya çalışılmıştır. Çalışma sonuçlarına bakıldığında dini başa çıkma düzeylerinin travma sonrası büyümeyi anlamlı olarak etkilediği görülmüştür. Alanda çalışan uygulayıcılar travma sonrası büyüme durumunu ele alırken dini başa çıkma değişkeninden faydalanabilirler.

Anahtar Kelimeler: *Travma sonrası büyüme, dini baĞaçıkma, yetiĞkinler.*

Bildiri No: PDR2021.000609 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanışmanNagihan Naycı, Kartal Cevizli Anadolu İmam Hatip Lisesi Dr. Öğr. Üyesi Demet PekÇetin Süslü, Maltepe Üniversitesi*

Examination Of Social Media Addiction In Adolescents In Terms Of Metacognition, Interpersonal Competence And Emotion Regulation

Problem: The aim of this study is to examine the relationship between metacognition, interpersonal competence and emotion regulation in terms of social media addiction in adolescents. Furthermore, this study aims to examine that there is etiher difference between social media addiction and age, gender, grade point average (GPA), the aim of social media usage, time of daily social media usage.

Method: The research model is the relational survey model. The study group consists of high school students in Kartal and Maltepe, Istanbul and these students are also social media users. Research scales are applied by the researcher because of having reliable and valid results. The analysis of research is done by 781 adolescents. Social Media Addiction Scale and Metacognition Questionnaire for Children and Adolescents (MCQ-C) Interpersonal Competence Scale and Difficulties in Emotion Regulation Scale (DERS) was used. Independent Sample T-Test, Anova Robust Test and Multiple Regression were used in analysis of the research.

Findings: In the result, it was found that social media addiction scores were significant according to gender. Social media scores of adolescents did not show significance according to ages between 14 and 17. Social media addiction is also differs in grade point average. Aims of social media usage are communication at first, then entertainment and spending time. Duration of social media usage and daily social media use time were signicant in social media addiction. Finally, it was concluded that metacognition, interpersonal competence, and emotion regulation in adolescents predicted by social media addiction and reveal 18.4 percent of social media addiction.

Result: Social media addiction scores of females are higher than males. There is not statistically significance between social media addiciton and age. Higher social media addiction scores are, lower grade point avarage is. This result shows that the aims of social media usage are sequentially communication, entertainment, spending time, accessing information, sharing, socialization, to follow, to be followed, distancing, self-expression and other. Duration of social media usage increases with social media addiction. Similarly, daily use of social media increases with social media addiction. Finally, it was concluded that metacognition, interpersonal competence, and emotion regulation in adolescents predicted by social media addiction.

Keywords: *Adolescents, Social Media Addiction, Metacognition, Interpersonal Competence, Emotion Regulation.*

Ergenlerde Sosyal Medya Bağımlılığının Üstbiliş, Kişiler Arası Yeterlik ve Duygu Düzenleme Açısından İncelenmesi

Amaç: Ergenlerde üstbilişin, kişiler arası yeterliğin ve duygu düzenlemede güçlüklerin sosyal medya bağımlılığını yordayıcılığını incelemektir. Ayrıca ergenlerde sosyal medya bağımlılığında yaş, cinsiyet, genel ağırlıklı not ortalaması (GANO), sosyal medya kullanım amacı, sosyal medya kullanım yılı ve günlük kullanım süresi açısından anlamlı bir fark olup olmadığı incelemektir.

Yöntem: Araştırmanın modelini, ilişkisel nedensel tarama modeli oluşturmaktadır. Araştırmanın grubu, 2019-2020 eğitim-öğretim yılı İstanbul'un Kartal ve Maltepe ilçelerinden Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında liseye devam etmekte olan ve aynı zamanda sosyal medya kullanıcısı olan öğrencilerden oluşturulmuştur. . Araştırmada kullanılan form ve ölçekteki soruların anlaşılırlığı, doğru yönlendirmesi ve yanıtların güvenilir ve geçerli olması adına araştırmacı bizzat kendisi uygulamıştır. Araştırmanın analizi 781 ergenin katılımıyla yapılmıştır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ), Üstbiliş Ölçeği Çocuk ve Ergen Formu (ÜBÖ-ÇE), Kişilerarası Yeterlik Ölçeği Ergen Formu (KYÖ-E) ve Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği (DDGÖ) kullanılmıştır. Araştırmanın analizinde Bağımsız Örneklem T Testi, Tek Yönlü Anova Testleri ve Çoklu Regresyon Analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada ergenlerin sosyal medya bağımlılığı puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Sosyal medya bağımlılığı ölçek puan ortalamaları, 14-17 yaşları açısından anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Sosyal medya bağımlığının GANO'ya göre farklılaştığı bulunmuştur. Araştırma sonucuna göre ise, kullanım amaçlarında ilk üç sırada: iletişim kurma, eğlence ve zaman geçirme yer almaktadır. Sosyal medya bağımlılığı ölçek ortalama puanları ile sosyal medya kullanım yılı arasındaki farkın 1 yıldan az ve 1-3 yıl arası ile 4-6 yıl arası ve 7 yıldan fazla arasında kaynaklandığı bulunmuştur. Sosyal medya bağımlılığı ölçek ortalama puanları ile günlük sosyal medya kullanım süresi arasındaki farkın 1 saatten az ile 1-3 saat arası, 4-6 saat arası ve 7 saatten fazla olan tüm gruplar arasında kaynaklandığı bulunmuştur. Son olarak araştırmada üstbilişin, kişiler arası yeterlik ve duygu düzenleme güçlüğünün sosyal medya bağımlılığını yordamakta ve sosyal medya bağımlılılığının %18.4'ünü açıklamaktadır.

Sonuç: Kadın ergenlerin sosyal medya bağımlılık puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Ergenlerin sosyal medya bağımlılığı puanları ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ergenlerin sosyal medya bağımlılık düzeyi arttıkça genel ağırlık not ortalamasında düşüş olduğu görülmüştür. Ergenlerin sosyal medya kullanım amaçlarına bakıldığında en sık kullanım amacı iletişim kurma, daha sonra eğlence ve üçüncü sırada zaman geçirme olarak bulunmuştur. Sonrasında ise sosyal medya kullanım amaçları sırayla: bilgiye erişme; paylaşımda bulunma; sosyalleşme; takip etme, takip edilme; uzaklaşma; kendimi ifade etme ve diğer olduğuna ulaşılmıştır. Ergenlerin sosyal medya kullanım yılı ve günlük sosyal medya kullanım süresi arttıkça sosyal medya bağımlılık düzeyinin arttığı görülmüştür. Ergenlerin üstbiliş düzeyinin, kişiler arası yeterlik düzeyinin ve duygu düzenlemede güçlükler düzeyinin sosyal medya bağımlığını yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Ergenler, Sosyal Medya Bağımlılığı, Üstbiliş, Kişiler Arası Yeterlik, Duygu Düzenleme*

Bildiri No: PDR2021.000610 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Ahmet GÜNEŞLİCE, Dulkadiroğlu Kapıçam Halk Eğitimi Merkezi*

Investigation of High School Students' Future Visions in Terms of Some Variables

The aim of this study is to examine the future visions of high school students in terms of various variables (gender, class level, socio-economic level, number of siblings, mother's education level, father's education level and where they live-rural/urban center). The universe of the research; It consists of students studying in Kahramanmaraş central districts affiliated to the Ministry of National Education in the 2020-2021 academic year. In this study, the sample was selected from the research universe by random cluster sampling method and consists of 447 high school students.The research is a survey model based on quantitative data. The "Future Visions Scale" developed by Ginevra, Sgaramella, Ferrari, Nota, Santilli and Soresi in 2017 and adapted into Turkish by Akça, Korkmaz and Alkal in 2018 was used as a data collection tool. This scale consists of three sub-dimensions that reveal the hope, optimism and pessimism levels of individuals for the future as a whole. The obtained data were analyzed in SPSS program. Frequency, percentage averages, t-test and anova analysis were used in data analysis. As a result of the research, the internal consistency coefficient calculated for the Future Visions Scale (FVS) was .83 for the optimism sub-dimension, .75 for the pessimism sub-dimension, and .86 for the hope sub-dimension As a result of the analyzes, it was determined that the hope levels of male students, one of the sub-dimensions of the future vision scale, were significantly higher than that of female students. However, it has been determined that there is no significant difference in terms of the place of living variable. Another important finding is that the higher education level of the father makes a significant difference in the optimism level of the high school students. However, it does not make any difference in terms of the variables of the number of siblings, socio-economic level, class level and mother's educational status. As a result, in this study, we examined the levels of optimism, hope and pessimism about the future of high school students in terms of some variables; It was determined that there was a significant difference in favor of boys in the hope levels of high school students. In addition, it is seen that the educational status of the father makes a significant difference in the optimism levels of high school students.

Keywords: *Future visions, optimism, hope, pessimism*

Lise Öğrencilerinin Gelecek Vizyonlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin gelecek vizyonlarının çeşitli değişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, sosyo-ekonomik düzey, kardeş sayısı, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ve yaşamlarını sürdürdüğü yer-kırsal/şehir merkezi) açısından incelemektir. Araştırmanın evrenini; 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Kahramanmaraş merkez ilçelerinde eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Bu araştırmada örneklem, araştırma evreninden tesadüfi küme örneklem yöntemi ile seçilmiştir ve 447 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma, nicel verilere dayalı tarama modelinde bir araştırmadır. Veri toplama aracı olarak Ginevra, Sgaramella, Ferrari, Nota, Santilli ve Soresi"in 2017"de geliştirdiği ve Akça, Korkmaz ve Alkal"ın 2018 yılında Türkçeye uyarladığı "Gelecek Vizyonları Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek bireylerin geleceğe yönelik umut, iyimserlik ve kötümserlik düzeylerini bir bütün halinde ortaya koyan üç alt boyuttan oluşmaktadır. Elde edilen veriler SPSS programında analiz edilmiştir. Veri analizinde frekans,

yüzde ortalamaları, t-testi ve anova analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, Gelecek Vizyonları Ölçeği (GVÖ) için hesaplanan iç tutarlılık katsayısı iyimserlik alt boyutu için .83, kötümserlik alt boyutu için .75 ve umut alt boyutu için .86 bulunmuştur. Yapılan analizler sonucunda erkek öğrencilerin gelecek vizyonları ölçeği alt boyutlarından umut düzeylerinin kız öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Fakat yaşamın sürdürüldüğü yer değişkeni bakımından anlamlı fark olmadığı görülmüştür. Diğer önemli bir bulgu ise baba eğitim durumu yüksek olmasının liselilerin iyimserlik düzeyinde anlamlı bir fark oluşturduğu fakat kardeş sayısı, sosyo ekonomik düzey, sınıf düzeyi ve anne eğitim durumu değişkenleri açısından herhangi bir fark oluşturmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak liseli öğrencilerin geleceğe yönelik iyimserlik, umut ve kötümserlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelediğimiz bu çalışmada; liseli öğrencilerin umut düzeylerinde erkekler lehine anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Ayrıca baba eğitim durumunun liseli öğrencilerin iyimserlik düzeylerinde anlamlı fark oluşturduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Gelecek vizyonları, iyimserlik, umut, kötümserlik*

Bildiri No: PDR2021.000611 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
*Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir Haktanır, Necmettin Erbakan Üniversitesi

Comparing the Mental Health Findings Obtained Before the Pandemic to Current Findings: A Proposed Analysis

Since the emergence of the COVID-19 outbreak, numerous studies focusing on the impact of the COVID-19 pandemic on mental health have been published. Although a significant proportion of these studies asserted that the pandemic has detrimental impact on mental health, such claims were merely more than educated guess or personal or secondary experience. In fact, majority of the studies examining mental health during the pandemic are cross-sectional. Experimental studies do not allow researchers to compare findings to preview findings; thus, are not appropriate to compare current findings to previous findings. To empirically test whether the current mental health is actually worsening during the pandemic, the summary data of studies before the pandemic should be compared to those of the current findings. To achieve this, group comparison tests such as independent-samples t-test or ANOVA can be utilized.
However, frequently used data analysis software in mental health fields (e.g., SPSS, AMOS) do not allow researchers to carry out group comparison analyses by using summary data (e.g., mean, standard deviation, sample size). Consequently, such comparison is not easily executed.
In this presentation, a seven-step meta-analytic approach, which is proposed by this presenter, will be introduced. These steps are as follows:

1- Systematically review the studies published before the pandemic on the phenomenon under investigation with the same group (e.g., social anxiety among adolescents), and identify the most widely utilized measurement tools,
2- Inspection of the most widely utilized measurement tools and identify and select the most appropriate one based on psychometric properties and norm groups,
3- Revisit the articles using the selected measurement tool and record their summary data,
4- Reconsider the planned study, and carry out the study to investigate the current status of mental health during the COVID-19,
5- Compute the pooled mean and pooled standard deviation for articles in which data were collected before the onset of the pandemic,
6- Compare the pooled summary data and the current parameters,
7- Report the findings and disseminate.

Keywords: *mental health during the pandemic; comparing mental health findings*

Pandemi Öncesinde Elde Edilen Ruh Sağlığı Bulgularının Güncel Bulgular ile KarŞılaŞtırılması: Bir Analiz Önerisi

COVID-19 salgını ortaya çıktığından beri, pandeminin ruh sağlığına etkisini inceleyen çok sayıda çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışmaların önemli bir kısmı, pandemi sürecinin ruh sağlığına ciddi etkileri olduğunu belirtse de, bu sonuçlar tahmin ya da gözlemin ötesine çok fazla geçememektedir. Aslında, koronavirüs ile ilgili yürütülen çalışmalarda genel olarak kesitsel yöntemler (cross-sectional) kullanılmıştır. Deneysel çalışmalar da, koronavirüs

sürecinde belirli bir grubun ruh sağlığının belirli bir alanda koronavirüs öncesi döneme oranla daha kötü durumda olduğunu iddia edebilecek analiz yöntemleri değildir. Pandemi döneminde ruh sağlığının daha kötüye gittiğini ampirik olarak sınamak için geçmişte yapılan çalışmaların özet değerleri incelenerek yapılan güncel çalışmaların parametre değerleri ile karşılaştırılmalıdır. Bunu yapmak için bağımsız örneklemler t-testi ya da ANOVA gibi grup ortalamaları karşılaştırma çalışmaları kullanılabilir. Ancak ruh sağlığı alanlarında sık kullanılan istatistik programları (örn; SPSS, AMOS), geçmişte yapılan çalışmaların özet değerleri (ör; ortalama, standart sapma, örneklem sayısı) ile güncel çalışmaların sonuçları arasında karşılaştırma yapmak için gerekli analiz yapma seçeneği bulundurmamaktadır. Dolayısıyla, söz konusu karşılaştırmayı yapmak çok kolay olmamaktadır. Bu sunumda, sunucu tarafından önerilen 7 adımlık meta-analitik bir yaklaşım dinleyicilere sunulacaktır. Bu adımlar şu şekildedir:

1- Araştırmacının pandemi döneminde incelemek istediği konu (ör; kaygı) ve grubu belirleyerek (ör; ergenler), aynı konu ve grup kullanılarak pandemi öncesinde yapılan çalışmalarda sık kullanılan ilgi duyulan ölçeklerin (ör; Beck Anksiyete Ölçeği, YAB-7) sistematik olarak taranması,
2- En sık kullanılan ölçeklerin psikometrik özellikler, norm çalışmaları ve literatürdeki genel kullanımının incelenmesi ve en uygun olanın seçilmesi,
3- Belirlenen ölçek kullanılarak pandemi öncesinde ilgi duyulan grubu inceleyen çalışmaların özet verilerinin not edilmesi,
4- Araştırmacının yapmak istediği çalışmayı yeniden gözden geçirmesi ve veri toplaması,
5- Pandemi öncesinde yapılan çalışmaların ağırlıklı ortalama ve ağırlıklı standart sapma değerlerinin hesaplanması,
6- Ağırlıklı ortalama ve ağırlıklı standart sapma değerleri ile araştırmacının yürütmüş olduğu çalışmadaki elde edilen ortalama ve standart sapma değerlerinin grup karşılaştırma analiz yöntemlerinden uygun olanı ile karşılaştırılması,
7- Sonuçların raporlaştırılması ve paylaşılması.

Anahtar Kelimeler: *pandemi döneminde ruh sağlığı; sonuçları karĢılaĢtırma*

Bildiri No: PDR2021.000612 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Rıfat KAYĞı, Kastamonu Üniversitesi*

Smartphone Addiction Among University Students

Smartphones are constantly gaining new features with rapidly advancing technological developments. As a result, smartphones are becoming an indispensable part of daily life for many people. However, in addition to making life easier, smartphones can turn into behavioral addictions when used excessively and thus lead to behavioral problems. This study aimed to examine the smartphone addiction of university students in terms of various variables. The fact that smartphone use is more common among young people points to the importance of this research. A total of 311 (215 [69.1%] female, 96 [30.9%] male) students from four different universities in Turkey participated in the study. Participants use smartphones for an average of 4.62 (SD= 2.80) hours per day. Research data were collected through the Smartphone Addiction Scale and Personal Information Form. In the research, descriptive statistics, t-test and one-way analysis of variance methods were used. In the study, it was found that the smartphone addiction of the students who use their smartphones to cope with stress, anxiety, depression is significantly higher than students who did not use the smartphone as a coping tool. Similarly, the smartphone addiction of the students who carry a charging cable and a power bank was significantly higher than students who did not carry a charging cable and power bank. In addition, students who cannot resist using smartphones in class have higher smartphone addiction than students who do not use their smartphones in class. Smartphone addiction is higher for students who smoke than for students who do not smoke. Smartphone addiction does not differ according to alcohol use or not. Smartphone addiction of students who changed their smartphones every one or two years was higher than students who change their smartphones every four years or more. Smartphone addiction does not differ according to gender and having the desired smartphone model. Finally, it can be said that university students frequently use smartphones as a coping tool and students who use their smartphones as a coping tool may become more addicted to smartphones than students who do not use their smartphones as a coping tool. Therefore, smartphones, which are preferred as a coping tool, can create a behavioral addiction and result in situations that could be difficult to cope with.

Keywords: *Smartphone addiction, behavioral addiction, university students*

Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı

Akıllı telefonlar hızla ilerleyen teknolojik gelişmelerle birlikte sürekli yeni özellikler kazanmaktadır. Bunun sonucunda birçok insan için akıllı telefonlar günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelmektedir. Ancak hayatı kolaylaştırmanın yanında akıllı telefonlar aşırı kullanıldıklarında davranışsal bağımlılığa dönüşebilmekte ve böylece davranışsal problemlere yol açabilmektedir. Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Akıllı telefon kullanımının gençler arasında daha yaygın olması bu araştırmanın önemine işaret etmektedir. Araştırmaya Türkiye'deki dört farklı üniversiteden toplam 311 (215 [%69.1] kadın, 96 [%30.9] Erkek) üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcılar günde ortalama 4.62 (SS= 2.80) saat akıllı telefon kullanmaktadırlar. Araştırmanın verileri Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu aracığıyla toplanmıştır. Araştırmada, betimsel

istatistikler, t-tesi ve tek yönlü varyans analizi yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada akıllı telefonlarını stres, kaygı, çökkünlük/depresyon ile başa çıkma aracı olarak kullanan öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı akıllı telefonu başa çıkma aracı olarak kullanmayanlara göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Benzer biçimde akıllı telefonunun şarjı bitmesine karşın yanında şarj kablosu ve güç kaynağı taşıyan öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı yanında şarj kablosu ve güç kaynağı taşımayanlara göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bunların yanında derste kendini akıllı telefon kullanmaktan alamayan öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıkları derste akıllı telefon kullanmayan öğrencilere göre daha yüksektir. Sigara kullanan öğrencilerin sigara kullanmayan öğrencilere göre akıllı telefon bağımlılığı düzeyi daha yüksektir. Alkol kullanıp kullanmamaya göre ise akıllı telefon bağımlılığı düzeyleri farklılaşmamaktadır. Akıllı telefonunu bir-iki yılda bir değiştiren öğrencilerin akıllı telefon bağımlığı düzeyleri dört yıl ve daha fazla sürede akıllı telefonunu değiştiren öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Cinsiyete ve istediği marka/modelde akıllı telefona sahip olup olmamaya göre ise akıllı telefon bağımlılığı farklılaşmamaktadır. Sonuç olarak, üniversite öğrencilerinin akıllı telefonları sıklıkla başa çıkma aracı olarak kullandıkları ve akıllı telefonunu başa çıkma aracı olarak kullanan öğrencilerin akıllı telefonu başa çıkma aracı olarak kullanmayan öğrencilere göre akıllı telefona daha bağımlı hale gelebildikleri söylenebilir. Dolayısıyla bir başa çıkma aracı olarak tercih edilebilen akıllı telefonlar davranışsal bir bağımlılık oluşturarak başa çıkmayı güçleştirebilecek sonuçlar da doğurabilir.

Anahtar Kelimeler: *Akıllı telefon bağımlılığı, davranıÇsalbağımlılık, üniversite öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000614 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıÇmanOsman Yağbasanlar, Milli Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Prof. Dr. Mustafa Baloğlu, Hacettepe Üniversitesi*

Resilience in Adolescents: A Meta-Analysis Study

Problem: In daily life, people have to cope with many difficulties due to their stressful experiences. The adaptability of individuals after being exposed to challenging life events, and their success in any area of life afterward, express psychological resilience. In the life of adolescents, significant threats, stressful situations, traumatic experiences and challenging life events can be experienced more severely due to the period they are in. The differentiation of the psychological resilience levels of adolescent individuals in the face of these stressful situations according to gender also affects how the psychological services to be offered to them are presented. In this context, this study aims to present a quantitative summary of the findings of the studies dealing with the resilience levels of adolescents in terms of gender differences, using the meta-analysis method, to make analyzes in line with the findings, and to offer suggestions for future psychological resilience studies.

Method: This research is a study in which the data of studies on psychological resilience in adolescents are analyzed. Within the scope of this research, data were obtained from scientific articles, and the meta-analysis technique was used in the analysis of the data. In the process of screening the articles to be included in the research, electronic databases were screened over the internet as a data collection source in line with the purpose of the research. As a result of the literature review and in line with the coding made within the scope of the inclusion criteria, 14 articles were selected for meta-analysis. The data of the study were analyzed through the Comprehensive Meta-Analysis V2 (CMA) program. The effect size was calculated for each study using the standardized mean difference method. Afterward, the heterogeneity test was performed.

Findings: A total of 6215 participants, 3406 women, and 2809 men took part in the 14 studies identified. According to the results of the funnel plot and Egger test performed in line with the meta-analysis, it was found that there was no publication bias in the selected studies. As a result of the analysis made according to the random-effects model, it was determined that the effect size according to gender did not have a significant effect on the psychological resilience level of adolescents (ES:0,003, p =.096 >.05). As a result of the heterogeneity test, a high level of heterogeneity was found between studies ($I2$ = 78.52).

Results: After the meta-analysis, it was concluded that there was no publication bias, the effect size according to gender did not have a significant effect on the psychological resilience level of adolescents, and there was a high level of heterogeneity between studies. The results of the research were discussed within the framework of the literature, and some suggestions were presented for the limitations of the study and future research.

Keywords: *Resilience in adolescents, gender differences, random effects model, meta-analysis*

Ergenlerde Psikolojik Dayanıklılık: Bir Meta-Analiz Çalışması

Amaç: Günlük yaşamda insanlar yaşadıkları stresli deneyimler nedeniyle birçok zorlukla baş etmek zorunda kalmaktadır. Bireylerin zorlayıcı yaşam olaylarına maruz kaldıktan sonra göstermiş oldukları uyum ve sonrasında yaşamın herhangi bir alanında başarıya ulaşmaları psikolojik dayanıklılığı ifade etmektedir. Ergenlerin hayatında ise içinde bulundukları dönem sebebiyle önemli tehditler, stresli durumlar, travmatik deneyimler ve zorlayıcı yaşam olayları daha ağır yaşanabilmektedir. Zorlayıcı yaşam olayları karşısında ergen bireylerin göstermiş oldukları psikolojik dayanıklılık düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı üzerine uzlaşılamamıştır. Bu zorlayıcı yaşam olayları ve stresli durumlar karşısında ergen bireylerin ortaya koydukları psikolojik dayanıklılık düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşma durumu onlara sunulacak psikolojik hizmetlerin sunum şeklini de etkilemektedir. Bu kapsamda bu çalışmanın amacı cinsiyet farklılıkları açısından ergen bireylerin psikolojik dayanıklılık düzeylerini ele alan çalışmaların bulgularının meta-analiz yöntemi kullanılarak nicel bir özetini sunmak, bulgular doğrultusunda analizlerde bulunmak ve gelecekteki psikolojik dayanıklılık araştırmaları için öneriler sunmaktır.

Yöntem: Bu araştırma, ergenlerde psikolojik dayanıklılık konusuna yönelik yapılan çalışmaların verilerinin analiz edildiği bir araştırmadır. Araştırma kapsamında veriler hakemli dergilerde yayımlanmış bilimsel makalelerden elde edilmiş ve ulaşılan verilerin analizinde meta-analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmada yer alacak makalelerin taranması sürecinde, araştırmanın amacı doğrultusunda veri toplama kaynağı olarak, internet üzerinden elektronik veri tabanları taranmıştır. "Resilience, resiliency, resilient" kelimeleri, ilgili çalışmalara ulaşmak için anahtar kelimeler olarak kullanılmıştır. Dahil etme kriterlerine uygun olarak 2017-2021 yıllları arasında son 5 yılda yapılan nicel araştırma makaleleri meta-analize dahil edilmiştir. Konu sınırlaması yapılarak, uygun olanı belirleme aşamasında, yayımlanma yılı, doküman türü ve hakemli dergi olması gibi kısıtlar tekrar kullanılmış, araştırmaların nicel veriler sunması, ergenlerde yapılmış olması, kız ve erkek katılımcılara yönelik etki büyüklüğünü hesaplayabilecek istatistiklerin verilmiş olması gibi kriterler sonrasında araştırma sayısı 14'e indirgenmiştir. Alan yazın taraması sonucunda ve çalışmaya dahil edilme kriterleri kapsamında kodlamalar yapılmıştır. Yapılan kodlamalar doğrultusunda ve dahil edilme kriterleri kapsamında meta-analiz yapılacak 14 adet makale için bir kodlama formu oluşturulmuş ve cinsiyet grubunun örneklem büyüklüğü, kız ve erkeklerin psikolojik dayanıklılık puan ortalamaları ve standart sapma değerleri kodlanmıştır. Çalışmanın verileri Comprehensive Meta-Analysis V2 (CMA) programı üzerinden analiz edilmiştir. Etki büyüklüğü, standartlaştırılmış ortalama fark yöntemi kullanılarak her çalışma için hesaplanmıştır. Sonrasında heterojenlik testi yapılmıştır.

Bulgular: Tarama sonucunda meta-analiz için belirlenen 14 çalışmada 3406 kadın ve 2809 erkek olmak üzere toplamda 6215 katılımcı yer almaktadır. Meta-analiz doğrultusunda yapılan Huni grafiği ve Egger testi sonucuna göre seçilen çalışmalarda yayın yanlılığı olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Rastgele etkiler modeline göre yapılan analiz sonucunda, cinsiyete göre etki büyüklüğünün ergen bireylerin psikolojik dayanıklılık düzeyi üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir(EB:0,003, p =.096 >.05). Heterojenlik testi sonucunda, çalışmalar arasında yüksek düzeyde bir heterojenlik bulunmuştur($I2$ = 78.52).

Sonuç: Meta-analiz sonrasında yayın yanlılığı olmadığı, cinsiyete göre etki büyüklüğünün ergen bireylerin psikolojik dayanıklılık düzeyi üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı, çalışmalar arasında yüksek düzeyde bir heterojenlik olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırma

sonuçları alanyazın çerçevesinde tartışılmış olup çalışmanın sınırlılıkları ve gelecek araştırmalar için bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Ergenlerde psikolojik dayanıklılık, cinsiyet farklılıkları, rastgele etkiler modeli, meta-analiz*

Bildiri No: PDR2021.000615 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Doç. Dr. Behire Kuyumcu, Gazi Üniversitesi *Psikolojik DanıÇmanMerve Altın, Milli Eğitim Bakanlığı*

The Examination of the Relationship Between Perceived Parental Rejection, Psychological Maladjustment, Forgiveness and Vengeance

Problem: The aim of this study is to test the mediator role of psychological maladjustment in the relationship between parental rejection in childhood perceived by adults and levels of forgiveness and vengeance. The concept of Parental Rejection is not only the lack of perception of the fondness such as compassion, attention, care and support in the relation of the person with his mother and father but also it means that there are various both psychological and physical behavior as well as emotions that can hurt their children. On the other hand, Psychological Maladjustment, like the concept of parental rejection is a concept of the Interpersonal Acceptance-Rejection Theory. It refers to the individual's level of having seven negative personality traits (hostility, negative self-esteem, addiction, negative self-efficacy, emotional instability, negative worldview, emotional unresponsiveness). Forgiveness can be defined as the individual's effort to develop positive reactions instead of negative reactions (anger, revenge, etc.) towards the person, situation and even himself that he/she thinks they are wrong. Additionallyi, vengeance is individual‟s harmful behavior in response to the injustice he/she perceives.

Method: 323 adults were participated to this study via online platforms. (Mage=35.73, SD=10.417). 163 participants (50.5%) were female between the ages of 18 and 58 (Mage=33.77, SD=9.134). 160 (49.5%) of the participants were male between the ages of 18 and 61 (Mage=37.73, SD=11.260). Parental Acceptance-Rejection Questionnaire- Adult Version (PARQ): Mother Form (Short Form) and Father Form (Short Form), Adult Personality Assessment Questionnaire-Adult Version (PAQ), Heartland Forgiveness Scale (HFS), Vengeance Scale-10 (VS-10) scales were used for this study. Descriptive statistics, Pearson product-moment correlation, as well as SPSS macro PROCESS (model 4 and model 8) were used for data analysis.

Findings: It has been observed that the perceived maternal rejection as a child estimates the levels of forgiveness and vengeance in adulthood. It is also seen that psychological maladjustment fully mediates in this relation. When perceived father rejection regarding childhood was controlled, perceived father rejection was included in the model as a moderator variable and the model was retested since the mediation of psychological maladjustment looses its statistical significance. As a result of this analysis, it is found that the perceived maternal rejection of people with low and moderate levels of paternal rejection predicts their psychological maladjustment. However, this relationship was negligible for individuals with high level of perceived father rejection. The effect of perceived parental rejection regarding childhood on the levels of forgiveness and vengeance through psychological maladjustment was significant for both women and men. However, the direct effect of perceived parental rejection on forgiveness and vengeance did not differ by gender.

Results: In this study, it was found that psychological maladjustment had a mediating role in the relationship between parental rejection perceived by adults about childhood and the levels of forgiveness and vengeance. The results of the research may contribute to researchers and practitioners in the field of developmental psychology and counseling psychology as well as

provide evidence for the universality of Interpersonal Acceptance-Rejection Theory since this research is the Turkey leg of the project carried out in 12 different countries.

Keywords: *Parental Rejection, Psychological Maladjustment, Forgiveness, Vengeance.*

Algılanan Anne-Baba Reddi, Psikolojik Uyumsuzluk, Affetme ve İntikam Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı yetişkinlerin çocukluğa dair algıladıkları anne-baba reddi ile affetme ve intikam düzeyleri arasındaki ilişkide psikolojik uyumsuzluğun aracı rolünü test etmektir. Anne-Baba Reddi kavramı, bireyin anne ve babasıyla ilişkisinde şefkat, ilgi, bakım, destek gibi genel sıcaklık duygusunun algılanmamasının yanı sıra, ebeveyn ve çocuk ilişkisinde; ebeveynlerin çocuklarını incitebilecek çeşitli psikolojik, fiziksel davranış ve duygusunun var olması anlamına gelmektedir. Psikolojik Uyumsuzluk ise anne-baba reddi kavramı gibi Kişiler Arası Kabul Red Kuramına ait bir kavramdır ve bireyin yedi olumsuz kişilik özelliğine (düşmanlık, olumsuz öz-saygı, bağımlılık, olumsuz öz yeterlilik, duygusal tutarsızlık, olumsuz dünya görüşü, duygusal tepkisizlik) sahip olma düzeyini ifade etmektedir. Affetme, bireyin hatalı olduğunu düşündüğü kişiye, duruma ve hatta kendine yönelik geliştirdiği olumsuz tepkileri (kızgınlık, öç alma, kızgınlık vb.) bırakarak, olumlu tepkiler geliştirmek için uğraşması olarak tanımlanabilir. İntikam ise bireyin algıladığı haksızlığa karşılık zarar verici davranışta bulunmasıdır.

Yöntem: Araştırmaya çevrimiçi yollarla ulaşılan toplam 323 yetişkin birey katılmıştır (Ortyaş=35.73, SS=10.417). Katılımcıların, 163'ü (%50.5) 18-58 yaş aralığındaki kadın katılımcılardır (Ortyaş=33.77, SS=9.134). Katılımcıların 160'ı (%49.5) ise 18-61 yaş aralığındaki erkek katılımcılardan oluşmaktadır (Ortyaş=37.73, SS=11.260). Araştırma için, Yetişkinler İçin Ebeveyn Kabul-Red Ölçeği: Anne Formu (Kısa Form) ve Baba Formu (Kısa Form) Kişilik Değerlendirme Ölçeği Yetişkin Formu (KİDÖ), Heartland Affetme Ölçeği (HAÖ), İntikam Ölçeği-10 (İÖ-10) ölçekleri kullanılmıştır. Veri analizi için tanımlayıcı istatistik, pearson momentler çarpımı korelasyonun yanı sıra SPSS macro PROCESS (model 4 ve model 8) kullanılmıştır.

Bulgular: Çocukluğa dair algılanan anne reddinin yetişkinlikteki affetme ve intikam düzeylerini yordadığı ve bu ilişkide psikolojik uyumsuzluğun tam aracılık ettiği görülmüştür. Çocukluğa dair algılanan baba reddi kontrol altına alındığında, psikolojik uyumsuzluğun, aracılığı istatiksel olarak anlamını kaybettiği için algılanan baba reddi, moderatör değişken olarak modele dahil edilmiş ve model yeniden test edilmiştir. Yapılan bu analiz sonucunda baba reddi düşük ve orta düzeyde olan kişilerin algıladıkları anne reddi psikolojik uyumsuzluklarını yordamıştır. Fakat algılanan baba reddi yüksek olan kişiler için bu ilişki anlamlı çıkmamıştır. Çocukluğa dair algılanan anne-baba reddinin psikolojik uyumsuzluk aracılığıyla affetme ve intikam düzeyleri üzerindeki etkisi hem kadınlar hem de erkekler için anlamlı çıkmıştır. Fakat algılanan anne-baba reddinin affetme ve intikam üzerindeki doğrudan etkisi cinsiyete göre farklılık göstermemiştir.

Sonuç: Bu araştırmada çocukluğa dair algılanan yetişkinlerin çocukluğa dair algıladıkları anne baba reddi ile affetme ve intikam düzeyleri arasındaki ilişkide psikolojik uyumsuzluğun aracı rolü olduğu bulunmuştur. Araştıma sonuçları gelişim psikoloji ve danışma psikolojisi alnındaki araştırmacı ve uygulayıcılara katkı sağlayabileceği gibi bu araştırma 12 farklı ülkede yapılan projenin Türkiye ayağı olduğu için Kişiler Arası Kabul-Red Kuramının evrenselliğine delil sağlaması açısından da yararlı olabilir.

Anahtar Kelimeler: *Anne-Baba Reddi, Psikolojik Uyumsuzluk, Affetme, İntikam*

Bildiri No: PDR2021.000616 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Dr. Öğr. Üyesi Özlem Şener, İstanbulAydın Üniversitesi ArŞ.Gör. Alperen Şenol, İstanbul Aydın Üniversitesi*

An Investigation Between Subjective Well-Being in Romantic Relationships and General Well-Being

Man is a creature that exists with a sense of belonging by nature, and this sense of belonging leads them to establish relationships and communication with other people. One of the strongest of the established relationship is the romantic relationship, which is also defined as the love that provides attachment. Romantic relationships arise from the combination of commitment, passion, and intimacy that develops between individuals (Sternberg, 1986), and a mutual positive cognitive, emotional and physical intimacy appears (Moss & Schwebel, 1993). There is also personal emotional intensity accompanied by mutually aware expressions of interest (Collins, 2003) Romantic relationships in adulthood have an important role in life satisfaction and well-being (Weinstein & DeHaan, 2014). According to Patrick et al. (2007), meeting individual needs in relationships and well-being in the relationship are important factors associated with individual well-being. Romantic relationships which is an important component of the young adulthood period corresponding to the university age (Bahadır, 2006), also affect the personality and social development of individuals in various ways (Saraç et al., 2015). This study, it was aimed to reveal the predictive relationship between the subjective well-being of university students in their romantic relationships according to gender differences on the general well-being of the individual. For this purpose, the General Well-being Scale Short Form (Kalafatoğlu & Balcı-Çelik, 2020) and the Subjective Well-Being Scale in Romantic Relationships (Çaykuş & Mutlu, 2019) were used as measurement tools in the study. The study group consisted of 804 individuals (545 females, 259 males). According to the findings, a low and positive correlation was found between the general well-being of female students and their subjective well-being in romantic relationships; this significant relationship is moderate and positive for male students. According to predictive analysis, well-being in romantic relationships is an important variable that predicts general well-being for men and women.

Keywords: *well-being in romantic relationships, general well-being, university students, romantic relationship*

Romantik İlişkilerde Öznel İyi Oluş ile Genel İyi Oluş Arasındaki İlişki Üzerine Bir İnceleme

İnsan, doğası itibariyle aidiyet duygusuyla var olan bir canlıdır ve bu aidiyet duygusu onun diğer insanlarla ilişki ve iletişim kurmasına yol açar. Kurulan ilişkinin en güçlüsü de bağlanmayı sağlayan aşk olarak da tanımlanan romantik ilişkidir. Romantik ilişki, bireyler arasında gelişen bağlılık, tutku ve yakınlığın birleşiminden doğan ilişki (Sternberg, 1986), karşılıklı olumlu bir bilişsel, duygusal ve fiziksel yakınlık (Moss ve Schwebel, 1993) veya karşılıklı farkında olunan ilgi ifadelerinin eşlik ettiği kişisel duygusal yoğunluk (Collins, 2003) olarak tanımlanmaktadır. Yetişkinlikte yaşanan romantik ilişkilerin, kişilerin hayattan aldığı doyum ve iyi oluşu üzerinde önemli bir rolü söz konusudur (Weinstein ve DeHaan, 2014). Patrick ve diğerlerine göre (2007), ilişkilerde bireysel ihtiyaçların karşılanıyor olması ve ilişkideki iyilik hali, bireyin iyi oluşu ile ilişkili önemli bir faktördür. Üniversite çağına denk düşen genç yetişkinlik döneminin önemli bir bileşeni olan romantik ilişkiler (Bahadır,

2006), bireylerin kişilik ve sosyal gelişimlerini de çeşitli şekillerde etkiler (Saraç ve diğ., 2015). Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin cinsiyet farklılıklarına göre romantik ilişkilerindeki öznel iyi oluşlarının bireyin genel iyi oluşu üzerindeki yordayıcı ilişkisi ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla, çalışmada ölçme aracı olarak Genel İyi Oluş Ölçeği Kısa Formu (Kalafatoğlu ve Balcı-Çelik, 2020) ve Romantik İlişkilerde Öznel İyi Oluş Ölçeği (Çaykuş ve Mutlu, 2019) kullanılmıştır. Çalışma grubunu 804 birey (545 kadın, 259 erkek) oluşturmuştur. Bulgulara göre kadın öğrencilerin genel iyi oluş düzeyi ile romantik ilişkilerde öznel iyi oluş düzeyleri arasında düşük bir ilişki bulgulanırken; bu ilişki erkek öğrenciler için orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlıdır. Yordayıcılık analizlerine göre, romantik ilişkilerde iyi oluş, kadın ve erkekler için genel iyi oluşu yordayan önemli bir değişkendir. Çalışmanın bulgusuna göre, erkeklerin romantik ilişkilerinde iyi oluş düzeyleri, kadınlara göre daha yüksek düzeyde genel iyi oluş düzeyini yordamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *romantik iliGkilerde iyi oluG, genel iyi oluG, üniversite öğrencileri, romantik iliGki*

Bildiri No: PDR2021.000617 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Lisansüstü Öğrencisi Meliha Kahraman, Dokuz Eylül Üniversitesi *Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Mert, UŞak Üniversitesi*

Determining the Psychological Needs and Post-Traumatic Growth Levels of University Students in the New Normalization Period: A Mixed Method Study

Due to Covid-19 virus, which emerged in 2019 and continues to spread worldwide, higher education institutions are decided to switch to the distance education process in order to reduce the contagion and minimize the negative effects of the epidemic. After the epidemic was partially taken under control with the vaccination studies, blended (hybrid) education became widespread and it was decided to conduct face-to-face education activities again with the new normalization efforts in the global epidemic. In order for individuals to survive and continue their lives by ensuring their integrity, their psychological needs must be met. Determination of psychological needs plays a key role in compensating for the disruptions experienced in the distance education process during the pandemic period, eliminating learning deficiencies and enabling students to get the highest level of efficiency from the educational environment. Traumatic experiences are defined as events in which there is a real death or threat of death, serious injury or a threat to physical integrity, and events experienced or witnessed by the people themselves. Considering that the Covid-19 pandemic, which has been declared as a global epidemic worldwide, also creates various traumatic experiences, post-traumatic growth is explained as better functioning in certain areas of the person's life after the traumatic event and revealing one's own potential better. It is thought that it is important to determine the psychological needs of university students who are separated from school during the distance education process and to reveal their post-traumatic growth levels due to the stress they are exposed to during the quarantine process. The aim of this study is to determine the psychological needs and post-traumatic growth levels of students in the new normalization period after the Covid-19 pandemic process. The study was formed with a mixed method that includes both quantitative and qualitative dimensions. The sample of the study consists of university students continuing their education at Uşak University. As data collection tools, semi-structured interview questions formed by the researchers and the 'Post Traumatic Growth Scale' were used. While the data obtained from the qualitative part of the study were analyzed by content analysis method, the data obtained from the quantitative part were analyzed using package data programs. The information to be obtained within the scope of the study will be presented after statistical analysis. The results obtained within the scope of the findings will also be discussed based on literature.

Keywords: *Covid-19, new normalization, psychological needs, post-traumatic growth*

Yeni Normalleşme Döneminde Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik İhtiyaç ve Travma Sonrası Büyüme Düzeylerinin Belirlenmesi: Bir Karma Yöntem Çalışması

2019'da ortaya çıkan ve dünya genelinde yayılmaya devam eden Covid-19 virüsüyle birlikte bulaşmanın azaltılması ve salgının olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi için yükseköğretim kurumlarının uzaktan eğitim sürecine geçmesine karar verilmiştir. Yapılan aşı çalışmalarıyla birlikte salgının kısmi olarak kontrol altına alınmasının ardından harmanlanmış (hibrit) öğretim yaygınlaşmış ve küresel salgında yeni normalleşme çalışmalarıyla birlikte eğitim-öğretim faaliyetlerinin yeniden yüz yüze yapılmasına karar verilmiştir. Bireylerin hayatta

kalmaları ve kişisel bütünlüklerini sağlayarak yaşamlarını devam ettirebilmeleri için psikolojik ihtiyaçlarının giderilmesi gerekmektedir. Pandemi döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinde yaşanan aksaklıkların telafi edilmesi, öğrenim eksikliklerinin giderilmesi ve öğrencilerin eğitim ortamlarından en yüksek düzeyde verim alabilmesi için psikolojik ihtiyaçların belirlenmesi anahtar rol oynamaktadır. Travmatik yaşantılar, gerçek bir ölüm veya ölüm tehdidinin bulunduğu, ağır yaralanmanın veya fiziksel bütünlüğe yönelik bir tehdidin ortaya çıktığı ve kişinin kendisinin yaşadığı ya da şahit olduğu olaylar olarak tanımlanmaktadır. Dünya çapında küresel bir salgın olarak ilan edilen Covid-19 pandemisinin de çeşitli travmatik yaşantılar oluşturduğu göz önüne alındığında travma sonrası büyüme, kişinin yaşadığı travmatik olay sonrasında, yaşamının belirli alanlarında daha iyi işlevsellik göstermesi ve kendi potansiyelini daha iyi ortaya çıkarması olarak açıklanmaktadır. Uzaktan eğitim süreci boyunca okuldan ayrı kalan üniversite öğrencilerinin yeni normalleşme döneminde psikolojik ihtiyaçlarının belirlenmesinin ve karantina süreci boyunca maruz kaldıkları stresten dolayı travma sonrası büyüme düzeylerinin ortaya koyulmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Covid-19 pandemi süreci sonrası yeni normalleşme döneminde üniversite öğrencilerinin psikolojik ihtiyaç ve travma sonrası büyüme düzeylerinin belirlenmesidir. Çalışma nicel ve nitel boyutları içinde barındıran karma yöntemle oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemini Uşak Üniversitesinde öğrenimine devam eden üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme soruları ve „Travma Sonrası Büyüme Ölçeği (TSBÖ)“ kullanılmıştır. Çalışmanın nitel bölümünden elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenirken, nicel bölümünden elde edilen veriler paket veri programları kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilecek bilgiler istatistiksel analizlerin ardından tablolaştırılıp sunulacaktır. Bulgular kapsamında elde edilen sonuçlar da literatür ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Covid-19, yeni normalleÇme, psikolojik ihtiyaç, travma sonrası büyüme*

Bildiri No: PDR2021.000618 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğr. Gör. Dr. Mehmet Enes Sağar, Afyon Kocatepe Üniversitesi*

Investigating the Predictors of Life Satisfaction in Adults

Aim: In this study, the extent to which resilience and self-control variables predicted the life satisfaction levels of adults was examined.
Method: The research was conducted based on the relational screening model. The research group of this study consisted of a total of 398 adults, 192 (48.2%) men and 206 (51.8%) women, living in the Aegean Region of Turkey in 2021. The average age of the research group is 43.86. In the research, Life Satisfaction Scale, Adult Resilience Measure, Self-Control Scale and Personal Information Form were used as data collection tools. Research data were collected via Google Form online (online) method. In this direction, data collection tools prepared via Google Form were sent to adults via e-mail and they were invited to the research. Participation of volunteers in the study was based on, and informed consent was obtained from the individuals before participating in the study. In addition, the confidentiality principle was taken into account during the data collection process and adults were informed about this issue. The data obtained in the study were analyzed with the multiple linear regression analysis (stepwise) method.
Results: In the findings part of the research; first, the arithmetic mean and standard deviation values of the research group's life satisfaction, resilience and self-control scores, then the simple correlation analysis coefficients for the variables, and f nally the mult ple l near regress on analys s (stepw se) results were g ven. Ar thmet c mean and standard dev at on values of the research group were determ ned as l fe sat sfact on (x =27.36; S=4.74), res l ence (x =73.30; S=13.23) and self-control (x =72.99; S=17.70). In add t on, the relationships between life satisfaction, resilience, and self-control were examined using a simple correlation analysis method. It was determined that there is a positive and significant relationship between life satisfaction and both resilience (r=.473, p<.01) and self-control (r=.430, p<.01). According to the multiple linear regression analysis (stepwise) results, resilience and self-control variables together explain approximately 24% (R=.490; R^2=.240, p<.01) of the total variance in adult life satisfaction. The beta coefficient of the resilience variable examined in the first step of the stepwise regression analysis in predicting life satisfaction is .473. It was determined that the t test result regarding the significance of the beta coefficient was at a significant level (t=10.67, p<.01). The resilience variable alone explains approximately 22% of life satisfaction (R=.473; R^2=.223). In the second step of the stepwise regression analysis, besides the resilience variable, the self-control variable was also included in the model. When other variables affecting life satisfaction are kept constant, resilience and self-control variables together explain approximately 24% of life satisfaction (R=.490; R^2=.240). The beta coefficient of the resilience variable was .338; the beta coefficient of the self-control variable is .187. It was determined that the t-test results regarding the significance of the beta coefficient were at a significant level. (t_R=5.36, p<.01/ t_{SC}=2.96, p<.01). Considering the beta values of the variables in the model, it was determined that the “resilience” variables in the first place and the “self-control” variables in the second place significantly predicted the life satisfaction of adults. In other words, the relative importance of the predictor variables on life satisfaction is resilience and self-control.
Conclusion: As a result of the research, it was determined that resilience and self-control variables significantly predicted life satisfaction in adults.
Keywords: *Adult, life satisfaction, resilience, self-control*

YetiĞkinlerde YaĞam Doyumunun Yordayıcılarının İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmada; psikolojik sağlamlık ve öz-denetim değişkenlerinin yetişkinlerin yaşam doyumu düzeylerini ne kadar yordadığını incelemek amaçlanmıştır.
Yöntem: Yapılan araştırma ilişkisel tarama modeline dayalı olarak yürütülmüştür. Bu çalışmanın araştırma grubunu 2021 yılında Türkiye'de Ege Bölgesinde yaşayan 192 (%48.2) erkek ve 206 (%51.8) kadın olmak üzere toplam 398 yetişkin oluşturmuştur. Araştırma grubunun yaş ortalaması 43.86'dır. Araştırmada veri toplama araçları olarak Yaşam Doyumu Ölçeği, Yetişkin Psikolojik Sağlamlık Ölçeği, Öz-Denetim Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma verileri Google Form aracılığıyla online (çevrimiçi) yöntemle toplanmıştır. Bu doğrultuda Google Form aracılığıyla hazırlanan veri toplama araçları e-posta yoluyla yetişkinlere gönderilerek araştırmaya davet edilmişlerdir. Araştırmaya gönüllü bireylerin katılması esas alınmış olup araştırmaya katılmadan önce bireylerden aydınlatılmış onam alınmıştır. Ayrıca veri toplama sürecinde gizlilik ilkesi dikkate alınmış ve bu konuda yetişkinler bilgilendirilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler çoklu doğrusal regresyon analiz (adımsal) yöntemi ile analiz edilmiştir.
Bulgular: Araştırmanın bulgular kısmında; ilk olarak araştırma grubunun yaşam doyumu, psikolojik sağlamlık ve öz-denetim puanlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri, daha sonra değişkenlere ilişkin basit korelasyon analiz katsayıları ve son olarak da çoklu doğrusal regresyon anal z (adımsal) sonuçları ver lm şt r. Araştırma grubunun ar tmet k ortalama ve standart sapma değerler ; yaşam doyumu (x=27.36; S=4.74), ps koloj k sağlamlık (x=73.30; S=13.23) ve öz-denet m (x=72.99; S=17.70) olarak bel rlenm şt r. Ayrıca yaşam doyumu, psikolojik sağlamlık ve öz-denetim arasındaki ilişkilere basit korelasyon analiz yöntemi ile bakılmıştır. Yaşam doyumu ile hem psikolojik sağlamlık (r=.473, p<.01) hem de öz-denetim (r=.430, p<.01) arasında pozitif yönde anlamlı düzeyde birer ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Çoklu doğrusal regresyon analiz (adımsal) sonuçlarına göre ise psikolojik sağlamlık ve öz-denetim değişkenleri birlikte yetişkinlerin yaşam doyumuna ilişkin toplam varyansın yaklaşık olarak %24'ünü (R=.490; R^2=.240, p<.01) açıklamaktadır. Adımsal regresyon analizinin birinci adımında incelenen psikolojik sağlamlık değişkeninin yaşam doyumunu yordamada beta katsayısı .473'tür. Beta katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucunun anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir (t=10.67, p<.01). Tek başına psikolojik sağlamlık değişkeni yaşam doyumunun yaklaşık olarak %22'sini açıklamaktadır (R=.473; R^2 =.223). Adımsal regresyon analizinin ikinci adımında modele psikolojik sağlamlık değişkeninin yanı sıra öz-denetim değişkeni de girmiştir. Yaşam doyumunu etkileyen diğer değişkenler sabit tutulduğunda psikolojik sağlamlık ve öz-denetim değişkenleri birlikte yaşam doyumunun yaklaşık olarak %24'ünü açıklamaktadır (R=.490; R^2 =.240). Psikolojik sağlamlık değişkeninin beta katsayısı .338; öz-denetim değişkeninin beta katsayısı .187'dir. Beta katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçlarının anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir (t_{PS}=5.36, p<.01/ t_{OD}=2.96, p<.01). Modeldeki değişkenlere ilişkin beta değerleri dikkate alındığında yetişkinlerin yaşam doyumunu birinci sırada "psikolojik sağlamlık", ikinci sırada "öz-denetim" değişkenlerinin anlamlı düzeyde yordadığı belirlenmiştir. Başka bir ifadeyle yordayıcı değişkenlerin yaşam doyumu üzerindeki göreli önem sırası, psikolojik sağlamlık ve öz-denetimdir.
Sonuç: Araştırma sonucunda yetişkinlerde psikolojik sağlamlık ve öz-denetim değişkenlerinin yaşam doyumunu anlamlı düzeyde yordadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *YetiĞkin, yaĞamdoyumu, psikolojik sağlamlık, öz-denetim*

Bildiri No: PDR2021.000619 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğr. Gör. Dr. Mehmet Enes Sağar, Afyon Kocatepe Üniversitesi Doç. Dr. Bünyamin AteĢ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi*

The Predictive Role of Self-Efficacy and Psychological Flexibility on Communication Skills in Psychological Counsellor Candidates

Aim: In this study, the extent to which self-efficacy and psychological flexibility variables predicted the communication skill levels of psychological counselor candidates was examined.
Method: The research was carried out based on the relational screening model. The research group of this study consisted of a total of 398 psychological counselor candidates, 165 (41.5%) male and 233 (58.5%) female, studying in the guidance and psychological counseling department of different universities in Turkey in the 2020-2021 academic year. The average age of the research group is 21.24. In the research, Communication Skills Scale, General Self-Efficacy Scale, Psychological Flexibility Scale and Personal Information Form were used as data collection tools. Research data were collected via Google Form online (online) method. In this direction, the data collection tools prepared via Google Form were sent to the psychological counselor candidates via e-mail and they were invited to the research. Participation in the research was based on voluntary individuals, and informed consent was obtained from the individuals before participating in the research. In addition, the confidentiality principle was taken into account during the data collection process and the psychological counselor candidates were informed about this issue. The data obtained in the study were analyzed with the multiple linear regression analysis (stepwise) method.

Results: In the findings part of the research; first, the arithmetic mean and standard deviation values of the research group's communication skills, self-efficacy and psychological flexibility scores, then the simple correlation analysis coefficients for the variables, and finally the multiple linear regression analysis (stepwise) results were given. Arithmetic mean and standard deviation values of the research group were determ ned as commun cat on sk lls (x=99.72; SS=12.46), self-eff cacy (x=29.40; SS=6.64) and psycholog cal flex b l ty (x=125.93; SS=18.76). In add t on, the relat onsh ps between commun cat on sk lls, self-efficacy and psychological flexibility were examined using a simple correlation analysis method. As a result of the analysis; it has been determined that there is a positive and significant relationship between communication skills and both self-efficacy (r=.513, p<.01) and psychological flexibility (r=.429, p<.01). According to the multiple linear regression analysis (stepwise) results, the variables of self-efficacy and psychological flexibility together explain approximately 29% (R=.538; R^2=.289, p<.01) of the total variance regarding the communication skills of the psychological counselor candidates. The beta coefficient of the self-efficacy variable examined in the first step of the stepwise regression analysis in predicting communication skills is .513. It was determined that the t-test result regarding the significance of the beta coefficient was at a significant level (t=11.90, p<.01). The self-efficacy variable alone explains approximately 26% of communication skills (R=.513; R^2 =.263). In the second step of the stepwise regression analysis, the psychological flexibility variable was included in the model as well as the self-efficacy variable. When other variables affecting communication skills are kept constant, self-efficacy and psychological flexibility

variables together explain approximately 29% of communication skills (R=.538; R^2=.289). The beta coefficient of the self-efficacy variable was .399; the beta coefficient of the psychological flexibility variable is .197. It was determined that the t-test results regarding the significance of the beta coefficient were at a significant level (t_{SE}=7.65, p<.01/ t_{PF}=3.78, p<.01). Considering the beta values of the variables in the model, it was determined that "self-efficacy" in the first place and "psychological flexibility" in the second place significantly predicted the communication skills of the psychological counselor candidates. In other words, the relative importance of the predictor variables on communication skills is self-efficacy and psychological flexibility.

Conclusion: As a result of the research, it was determined that self-efficacy and psychological flexibility variables predicted communication skills significantly in psychological counselor candidates.

Keywords: *Psychological counselor candidate, communication skills, self-efficacy, psychological flexibility*

Psikolojik Danışman Adaylarında Öz-Yeterliğin ve Psikolojik Esnekliğin İletişim Becerileri Üzerindeki Yordayıcı Rolü

Amaç: Bu araştırmada; öz-yeterlik ve psikolojik esneklik değişkenlerinin psikolojik danışman adaylarının iletişim beceri düzeylerini ne kadar yordadığını incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Yapılan araştırma ilişkisel tarama modeline dayalı olarak yürütülmüştür. Bu çalışmanın araştırma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Türkiye'deki farklı üniversitelerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık anabilim dalında öğrenim gören 165 (%41.5) erkek, 233 (%58.5) kız olmak üzere toplam 398 psikolojik danışman adayı oluşturmuştur. Araştırma grubunun yaş ortalaması 21.24'tür. Araştırmada veri toplama araçları olarak İletişim Becerileri Ölçeği, Genel Öz-Yeterlik Ölçeği, Psikolojik Esneklik Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma verileri Google Form aracılığıyla online (çevrimiçi) yöntemle toplanmıştır. Bu doğrultuda Google Form aracılığıyla hazırlanan veri toplama araçları e-posta yoluyla psikolojik danışman adaylarına gönderilerek araştırmaya davet edilmişlerdir. Araştırmaya gönüllü bireylerin katılması esas alınmış olup araştırmaya katılmadan önce bireylerden aydınlatılmış onam alınmıştır. Ayrıca veri toplama sürecinde gizlilik ilkesi dikkate alınmış ve bu konuda psikolojik danışman adayları bilgilendirilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler çoklu doğrusal regresyon analiz (adımsal) yöntemi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmanın bulgular kısmında; ilk olarak araştırma grubunun iletişim becerileri, öz-yeterlik ve psikolojik esneklik puanlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri, daha sonra değişkenlere ilişkin basit korelasyon analiz katsayıları ve son olarak da çoklu doğrusal regresyon analiz (adımsal) sonuçları ver lm şt r. Araştırma grubunun ar tmet k ortalama ve standart sapma değerler ; let ş m becer ler (x =99.72; SS=12.46), öz-yeterl k (x =29.40; SS=6.64) ve ps koloj k esnekl k (x =125.93; SS=18.76) olarak bel rlenm şt r. Ayrıca iletişim becerileri, öz-yeterlik ve psikolojik esneklik arasındaki ilişkilere basit korelasyon analiz yöntemi ile bakılmıştır. Analiz sonucunda; iletişim becerileri ile hem öz-yeterlik (r=.513, p<.01) hem de psikolojik esneklik (r=.429, p<.01) arasında pozitif yönde anlamlı düzeyde birer ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Çoklu doğrusal regresyon analiz (adımsal) sonuçlarına göre ise öz-yeterlik ve psikolojik esneklik değişkenleri birlikte psikolojik danışman adaylarının iletişim becerilerine ilişkin toplam varyansın yaklaşık olarak %29'unu

(R=.538; R^2=.289, p<.01) açıklamaktadır. Adımsal regresyon analizinin birinci adımında incelenen öz-yeterlik değişkeninin iletişim becerilerini yordamada beta katsayısı .513'tür. Beta katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucunun anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir (*t*=11.90, *p*<.01). Tek başına öz-yeterlik değişkeni iletişim becerilerinin yaklaşık olarak %26'sını açıklamaktadır (R=.513; R^2=.263). Adımsal regresyon analizinin ikinci adımında modele öz-yeterlik değişkeninin yanı sıra psikolojik esneklik değişkeni de girmiştir. İletişim becerilerini etkileyen diğer değişkenler sabit tutulduğunda öz-yeterlik ve psikolojik esneklik değişkenleri birlikte iletişim becerilerinin yaklaşık olarak %29'unu açıklamaktadır (R=.538; R^2=.289). Öz-yeterlik değişkeninin beta katsayısı .399; psikolojik esneklik değişkeninin beta katsayısı .197'dir. Beta katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçlarının anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir (t_{OY}=7.65, p<.01/ t_{PE}=3.78, p<.01). Modeldeki değişkenlere ilişkin beta değerleri dikkate alındığında psikolojik danışman adaylarının iletişim becerilerini birinci sırada "öz-yeterlik", ikinci sırada "psikolojik esneklik" değişkenlerinin anlamlı düzeyde yordadığı belirlenmiştir. Başka bir ifadeyle yordayıcı değişkenlerin iletişim becerileri üzerindeki göreli önem sırası, öz-yeterlik ve psikolojik esnekliktir.

Sonuç: Araştırma sonucunda psikolojik danışman adaylarında öz-yeterlik ve psikolojik esneklik değişkenlerinin iletişim becerilerini anlamlı düzeyde yordadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danıÇman adayı, iletiÇim becerileri, öz-yeterlik, psikolojik esneklik*

Bildiri No: PDR2021.000620 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Doç. Dr. Bünyamin AteŞ,Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Öğr. Gör. Dr. Mehmet Enes Sağar, Afyon Kocatepe Üniversitesi*

Emotion Regulation Skills and Resilience as Predictors of Cognitive Flexibility in Teacher Candidates

Aim: In this study, the extent to which emotion regulation skills and resilience variables predicted the cognitive flexibility levels of teacher candidates was examined.

Method: The research was carried out based on the relational screening model. The research group of this study consisted of a total of 424 teacher candidates, 193 (%45.5) male and 231 (%54.5) female, studying at the education faculties of different universities in Turkey in the 2020-2021 academic year. The average age of the research group is 21.04. In the research, Cognitive Flexibility Inventory, Emotion Regulation Skills Scale, Brief Resilience Scale and Personal Information Form were used as data collection tools. Research data were collected via Google Form online (online) method. In this direction, the data collection tools prepared via Google Form were sent to the teacher candidates via e-mail and they were invited to the research. Participation in the research was based on voluntary individuals, and informed consent was obtained from the individuals before participating in the research. In addition, the confidentiality principle was taken into account during the data collection process and teacher candidates were informed about this issue. The data obtained in the study were analyzed with the multiple linear regression analysis (stepwise) method.

Results: In the findings part of the research; first, the arithmetic mean and standard deviation values of the research group's cognitive flexibility, emotion regulation skills and resilience scores, then the simple correlation analysis coeffic ents for the var ables, and f nally the mult ple l near regress on analys s (stepw se) results were g ven. Ar thmet c mean and standard dev at on values of the research group were determ ned as cogn t ve flex b l ty (x=74.50; SS=10.68), emot on regulat on sk lls (x=68.87; SS=17.87) and res l ence (x=19.14; SS=4.58). In addition, the relationships between cognitive flexibility, emotion regulation skills, and resilience were examined using a simple correlation analysis method. As a result of the analysis; it has been determined that there is a positive and significant relationship between cognitive flexibility and both emotion regulation skills (r=.581, p<.01) and resilience (r=.485, p<.01). According to the multiple linear regression analysis (stepwise) results, emotion regulation skills and resilience variables together explain approximately 39% (R=.625; R^2=.391, p<.01) of the total variance regarding the cognitive flexibility of teacher candidates. The beta coefficient of the emotion regulation skills variable, which was examined in the first step of the stepwise regression analysis, in predicting cognitive flexibility was .581. It was determined that the t-test result regarding the significance of the beta coefficient was at a significant level (t=14.67, p<.01). The emotion regulation skills variable alone explains approximately 34% of cognitive flexibility (R=.581; R^2=.338). In the second step of the stepwise regression analysis, besides the emotion regulation skills variable, the resilience variable was also included in the model. When other variables affecting cognitive flexibility are kept constant, emotion regulation skills and resilience variables together explain approximately 39% of cognitive flexibility (R=.625; R^2=.391). The beta coefficient of the emotion regulation skills variable was .452; the beta coefficient of the resilience variable is .264. It was determined that the t-test results regarding the significance

of the beta coefficient were at a significant level (t_{ERS}=10.38, p<.01/ t_R=6.07, p<.01). Considering the beta values of the variables in the model, it was determined that the cognitive flexibility of the teacher candidates was significantly predicted by the "emotion regulation skills" in the first place and the "resilience" variables in the second place. In other words, the relative importance of the predictor variables on cognitive flexibility is emotion regulation skills and resilience.

Conclusion: According to the results of the research, emotion regulation skills and resilience variables significantly predict cognitive flexibility in teacher candidates.

Keywords: *Teacher candidate, cognitive flexibility, emotion regulation skills, resilience*

Öğretmen Adaylarında Bili Sel Esnekliğin Yordayıcısı Olarak Duygu Düzenleme Becerileri ve Psikolojik Sağlamlık

Amaç: Bu araştırmada; duygu düzenleme becerileri ve psikolojik sağlamlık değişkenlerinin öğretmen adaylarının bilişsel esneklik düzeylerini ne kadar yordadığını incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Yapılan araştırma ilişkisel tarama modeline dayalı olarak yürütülmüştür. Bu çalışmanın araştırma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Türkiye'deki farklı üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören 193 (%45.5) erkek, 231 (%54.5) kız olmak üzere toplam 424 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma grubunun yaş ortalaması 21.04'tür. Araştırmada veri toplama araçları olarak Bilişsel Esneklik Envanteri, Duygu Düzenleme Becerileri Ölçeği, Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma verileri Google Form aracılığıyla online (çevrimiçi) yöntemle toplanmıştır. Bu doğrultuda Google Form aracılığıyla hazırlanan veri toplama araçları e-posta yoluyla öğretmen adaylarına gönderilerek araştırmaya davet edilmişlerdir. Araştırmaya gönüllü bireylerin katılması esas alınmış olup araştırmaya katılmadan önce bireylerden aydınlatılmış onam alınmıştır. Ayrıca veri toplama sürecinde gizlilik ilkesi dikkate alınmış ve bu konuda öğretmen adayları bilgilendirilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler çoklu doğrusal regresyon analiz (adımsal) yöntemi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmanın bulgular kısmında; ilk olarak araştırma grubunun bilişsel esneklik, duygu düzenleme becerileri ve psikolojik sağlamlık puanlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri, daha sonra değ şkenlere l şk n bas t korelasyon anal z katsayıları ve son olarak da çoklu doğrusal regresyon anal z (adımsal) sonuçları ver lm şt r. Araştırma grubunun ar tmet k ortalama ve standart sapma değerler ; b l şsel esnekl k (x=74.50; SS=10.68), duygu düzenleme becer ler (x=68.87; SS=17.87) ve ps koloj k sağlamlık (x=19.14; SS=4.58) olarak bel rlenm şt r. Ayrıca b l şsel esnekl k, duygu düzenleme becerileri ve psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkilere basit korelasyon analiz yöntemi ile bakılmıştır. Analiz sonucunda; bilişsel esneklik ile hem duygu düzenleme becerileri (r=.581, p<.01) hem de psikolojik sağlamlık (r=.485, p<.01) arasında pozitif yönde anlamlı düzeyde birer ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Çoklu doğrusal regresyon analiz (adımsal) sonuçlarına göre ise duygu düzenleme becerileri ve psikolojik sağlamlık değişkenleri birlikte öğretmen adaylarının bilişsel esnekliklerine ilişkin toplam varyansın yaklaşık olarak %39'unu (R=.625; R^2=.391, p<.01) açıklamaktadır. Adımsal regresyon analizinin birinci adımında incelenen duygu düzenleme becerileri değişkeninin bilişsel esnekliği yordamada beta katsayısı .581'dir. Beta katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucunun anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir (t=14.67, p<.01). Tek başına duygu düzenleme becerileri değişkeni

bilişsel esnekliğin yaklaşık olarak %34'ünü açıklamaktadır (R=.581; R^2=.338). Adımsal regresyon analizinin ikinci adımında modele duygu düzenleme becerileri değişkeninin yanı sıra psikolojik sağlamlık değişkeni de girmiştir. Bilişsel esnekliği etkileyen diğer değişkenler sabit tutulduğunda duygu düzenleme becerileri ve psikolojik sağlamlık değişkenleri birlikte bilişsel esnekliğin yaklaşık olarak %39'unu açıklamaktadır (R=.625; R^2=.391). Duygu düzenleme becerileri değişkeninin beta katsayısı .452; psikolojik sağlamlık değişkeninin beta katsayısı .264'tür. Beta katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçlarının anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir (t_{DDB}=10.38, p<.01/ t_{PS}=6.07, p<.01). Modeldeki değişkenlere ilişkin beta değerleri dikkate alındığında öğretmen adaylarının bilişsel esnekliklerini birinci sırada "duygu düzenleme becerileri", ikinci sırada "psikolojik sağlamlık" değişkenlerinin anlamlı düzeyde yordadığı belirlenmiştir. Başka bir ifadeyle yordayıcı değişkenlerin bilişsel esneklik üzerindeki göreli önem sırası, duygu düzenleme becerileri ve psikolojik sağlamlıktır.

Sonuç: Araştırma sonucuna göre öğretmen adaylarında duygu düzenleme becerileri ve psikolojik sağlamlık değişkenleri bilişsel esnekliği anlamlı düzeyde yordamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Öğretmen adayı, biliGsel esneklik, duygu düzenleme becerileri, psikolojik sağlamlık*

Bildiri No: PDR2021.000621 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi ġerife Özbiler, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Doç. Dr. Çagla Gür, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi*

How To Be Happy Mum? Maternal Subjective Well-being Interventions During COVID- 19

Mothers have been multiply impacted by the COVID-19 pandemic. Fear of pandemic, threats to their own, threats to their children, the work-family conflict, additional child-care responsibilities after breakdown, the shutdown of economic activities. In general, the challenges of mothers have been increased by this global crisis. Therefore, we asked this question „"How to be happy mum during COVID-19 ? „". Thus, we developed two projects* (UMK-2020-01 and UMK-2021-01)* after the first and second lockdowns in North Cyprus to support mothers and address advanced knowledge of maternal subjective well-being. The study employed two quasi-experimental studies (Study 1 compares rural and urban community samples with four measurements pretest, posttest follow-up after 4 weeks, Study 2 involves an experimental group and a placebo group with 2X3 quasi-experimental design). In study 1, we examined whether rural and urban mothers" subjective well-being levels differed in their response to the rational emotive behavioral therapy (REBT) based maternal subjective well-being intervention. In study 2, we assessed the effectiveness of the REBT-based maternal subjective well-being intervention during COVID-19 lockdown for mothers. The total sample (N total=108), set on four mothers" groups. Inclusion criteria for mothers included: having a child aged 36 to 72 months, voluntary sampling, and randomly assigned. The Cyprus International University Ethics Committee Review Board approved this study, and all participants provided informed consent. The Subjective Well-Being Scale, Parent Irrational Belief Scale were used to collect data. This study took around two years. It was introduced with project announcements and selected mothers in the urban and rural communities. The interventions were delivered by researchers to four groups in their homes by online seminars over a four-week period for study 1 and over an eight-week period for study 2. To compare urban and rural residents" mothers Wilcoxon ranked tests were used. The results indicated no significant differences between the rural and urban residence" mothers' test scores. Moreover, in study 2 to test the effectiveness of REBT-based maternal subjective well-being intervention, we applied repeated measure ANOVA for each variable interest. No between-group differences were detected. Our first contribution is an analysis of maternal well-being during COVID-19. We provide new data set for REBT-based maternal subjective well-being intervention. We also open a door to policymakers, practitioners, and researchers who may wish to know the impacts of COVID-19. Replication studies with clinical groups are recommended.

Authors Note:

* These two projects (Subjective Well-Being and Art of Happiness Projects) were financially supported by the Turkish Republic of North Cyprus (TRNC) Prime Minister Anti-drug Commission [UMK-2020-01 and UMK-2021-01]; Also It collaborated with the Ministry of Education, Culture, Sport and Youth of TRNC, Cyprus International University (CIU), CIU-Women and Gender Studies Centre, Kyrenia, Nicosia, Gönyeli, and Değirmenlik Municipalities, North Cyprus TURKCELL and Elite Research Surgical Hospital-Nicosia, North Cyprus.

**Acknowledgement: We would like to many thanks to scientific advisor Assoc. Prof. Dr. Müge Beidoglu for her valuable contributions in the development of REBT-based maternal subjective well-being intervention.

Bildiri No: PDR2021.000622 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Öğr. Üyesi şerife Özbiler, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi ArŞ.Gör. Melanie Francis, Lethbridge Üniversitesi*

How Subjective Well-being, Family Protective Factors And Family Role Performance Work Together In COVID-19 Process? Moderators and Mediators

Better methods are needed to understand the subjective well-being (happiness) of family members in the global COVID-19 pandemic. The authors developed models to test mediator and moderator roles of family protective factors in the relationship between subjective well-being and family role performance. Participants included heterosexual married couples who are 424 women and 163 men (Ntotal=587) Their ages are ranged from 25 to 45 (Mean=2.70, SD=1.44). An online questionnaire comprised of Inventory of Family Protective Factors, Subjective Happiness Scale, Family Role Performance Scale, and personal questions was administered. A moderator mediation model was established by Hayes Process Macro Model which revealed (1): Subjective well-being directly impacts on the family role performance during COVID-19 pandemic, (2): Family protective factors moderates the relationship between the subjective well-being and family role performance, (3): Family protective factors meditates the relationship between the subjective well-being and family role performance. The results indicate that the interaction between the family protective factors and subjective well-being increase family role performance. Also, the family protective factors indirectly effected the relationship between subjective well-being and family role performance during COVID-19. Furthermore, we highlighted the value of family protective factors in order to consider family role performance and subjective well-being during COVID-19. For the practical implications, the family therapist should deliberate how subjective well-being, family protective factors, and family role performance work together in the COVID-19 pandemic process by using this study's results. Moreover, based on the conclusions of this study, it is important to work that family protective factors affect the subjective well-being of married couples, practitioners will be able to demonstrate the importance of the family protective factors by implementing family counselling interventions for couples and families. We discussed the limitations of the study.

Keywords: *Subjective Well-being, Family Protective Factors, Family Role Performance*

Bildiri No: PDR2021.000623 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Ümre Kaynak, -- ArŞ.Gör. Semih Kaynak, Gazi Üniversitesi Dr. Seda Sevgili Koçak, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)*

The Pathway from Perceived Peer Support to Achievement via School Motivation in Girls and Boys: A Moderated-Mediation Analysis

Problem: School motivation, defined as a student‟s overall interest, participation, and enjoyment of learning, is a major dimension that matters on student achievement. Since it is of central importance for children throughout childhood and adolescence, peer relationships have an impact on school performance and academic achievement. While positive relationships with peers form the basis of a psychologically safe environment for adolescents supporting their school motivation and achievement, negative relationships with peers decrease adolescents‟ achievement. Although it is a well-known fact that positive peer relationships lead to positive outcomes, little is known about the mediating role of school motivation on the association between perceived peer support and school achievement among middle school students. Even less is known about the effect of gender on this mediation. In this study, we tested the mediation model and moderated-mediation model on middle school students to understand associations among perceived peer support, school motivation, achievement, and gender.

Method: The current study examined whether school motivation mediates the association between perceived peer support and achievement by using structural equation modeling. In addition, the gender effect on the mediation was examined using multigroup-structural equation modeling. A total of 501 middle school students (259 girls and 242 boys, aged 10-14 years) completed the self-report questionnaires assessing their perceived peer support, school motivation, and achievement. Peer Support Subscale of the Perceived Social Support Scale-Revised and School Motivation Scale were used to measure students‟ perceived peer support and school motivation. The measures used to assess academic achievement included two indicators: students‟ GPA and self-perceived academic achievement.

Findings: The current study showed that perceived peer support directly and positively affects students‟ achievement and that school motivation mediates the association between perceived peer support and academic achievement in both girl and boy early adolescents. The finding also indicated that gender does not moderate the associations between perceived peer support and school motivation and achievement; however, it moderates the association between school motivation and achievement.

Results: All models showed good model-data fit and indicated that school motivation fully mediates the associations between perceived peer support and school achievement in both genders. Also, the findings suggested that the association between school motivation and achievement was moderated by gender.

Keywords: *School motivation, peer support, academic achievement, gender*

Kız ve Erkek Çocuklarında Algılanan Akran Desteğinden Okul Motivasyonu Yoluyla BaĞarıya Giden Yol: Aracı ve Düzenleyici Etkiler

Amaç: Öğrencinin genel ilgisi, katılımı ve öğrenmeden aldığı zevk olarak tanımlanan okul motivasyonu, öğrencinin akademik başarısı üzerinde önemli bir faktördür. Çocukluk ve ergenlik döneminde Akran ilişkileri merkezi bir öneme sahip olduğu için, okul performansı ve akademik başarı üzerinde etkilidir. Akranlarla olumlu ilişkiler, ergenler için okul motivasyonlarını ve başarılarını destekleyen psikolojik olarak güvenli bir ortamın temelini oluştururken, akranlarla olumsuz ilişkiler, ergenlerin akademik başarısını azaltmaktadır. Olumlu akran ilişkilerinin olumlu sonuçlara yol açtığı iyi bilinen bir gerçek olsa da, ortaokul öğrencilerinde algılanan akran desteği ile akademik başarı arasındaki ilişkide okul motivasyonunun aracı rolü hakkında çalışmalar sınırlıdır. Cinsiyetin bu aracılık üzerindeki etkisi hakkında çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmada, algılanan akran desteği ile akademik başarı arasındaki ilişkide okul motivasyonunun aracı bir etkisinin olup olmadığı ve bu etkinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Yöntem: Mevcut çalışmada, okul motivasyonunun algılanan akran desteği ile akademik başarı arasındaki ilişkiye aracılık edip etmediği yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak incelenmiştir. Ayrıca, çok gruplu yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak aracılık üzerinde cinsiyetin düzenleyici bir etkisinin olup olmadığı araştırılmıştır. Toplam 501 ortaokul öğrencisi (10-14 yaşları arasında 259 kız ve 242 erkek) ile çalışılmıştır. Öğrencilerin algıladıkları akran desteğini ölçmek için Algılanan Sosyal Destek Ölçeği-Gözden Geçirilmiş Akran Desteği Alt Ölçeği ve okul motivasyonunlarını ölçmek için Okul Motivasyonu Ölçeği kullanılmıştır. Akademik başarıyı değerlendirmek için öğrencilerin genel not ortalaması ve kendi algıladıkları akademik başarıları temel alınmıştır.

Bulgular: Bu çalışmada, algılanan akran desteğinin öğrencilerin akademik başarısını doğrudan ve olumlu yönde etkilediği ve okul motivasyonunun hem kız hem de erkek erken ergenlerde algılanan akran desteği ile akademik başarı arasındaki ilişkiye aracılık ettiği görülmüştür. Ayrıca cinsiyetin algılanan akran desteği ile okul motivasyonu ve başarısı arasındaki ilişkide düzenleyici rolünün olmadığı; bununla birlikte, okul motivasyonu ve başarı arasındaki ilişkide düzenleyici rolünün olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Tüm modeller iyi bir model-veri uyumu gözlenmiş ve okul motivasyonunun her iki cinsiyette algılanan akran desteği ile okul başarısı arasındaki ilişkilere tam aracılık ettiği görülmüştür. Ayrıca bulgular, okul motivasyonu ile başarı arasındaki ilişkide cinsiyetin düzenleyici rolünün olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: *okul motivasyonu, akran desteği, akademik baĞarı, cinsiyet*

Bildiri No: PDR2021.000624 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Prof. Dr. şerife IÇık Gazi Üniversitesi *Dr. Ümre Kaynak, - Dr. Öğr. Üyesi Özgür Osman Demir, Hasan Kalyoncu Üniversitesi*

The Effectiveness of School Based Well-Being Intervention Programs: A Meta-Analysis Study

Problem: One of the important points that played a role in the emergence of positive psychology is a reaction to the increase in understanding of mental illnesses and their treatment. While the healing of human suffering and wounds is valuable, they do not provide enough information about how human potential is fully functioning and how it can increase well-being. Positive psychology has increased its popularity in recent years and has started to be effective in every field. In recent years, preventive and positive studies that focus on the strengths of students, families, and the school have started to take place more than problem-oriented studies in schools. The main focus of all conceptualizations of school is to help students develop socially, emotionally, and cognitively as a whole. At this point, it is important to use positive psychological interventions in schools. The well-being intervention programs implemented in schools have increased with the understanding and dissemination of the importance of positive education and positive youth development. Well-being is not the absence of mental illness; it is the ability to realize one's own abilities, to cope with the stress of daily life, to work efficiently, and to contribute to the development of society. Well-being is defined as the presence of psychological and social functionality with positive emotions in one's life.
We conducted a meta-analysis to analyze the effects of well-being interventions in schools.

Method: We conducted a systematic search for peer-reviewed papers in seven databases: Council of Higher Education Thesis Center", "Google Scholar", "ERIC", "Web of Science", "Scopus", "PsycINFO", and "ProQuest". We included all years of publication up until January 2000. We used variations of the following keywords and terms for each category: a- iyi olus or iyi-olus, b- psikolojik iyi olus or psikolojik iyi-olus, c- oznel iyi oluş or oznel iyi-olus, d-mutluluk, e- well-being or well being, f- subjective well-being or subjective well being, g- psychological well-being or psychological well being, h- happiness. The studies were based on intervention programs carried out in Turkey. Articles, theses, and papers published in refereed journals in English and Turkish are included, while articles and book chapters that are not published in peer-reviewed journals are not included in the data set. Within the scope of intervention programs, structured group studies (psycho-education, group counseling, etc.) applied in schools were discussed. Preschool, primary school, secondary school, and high school students were included in the sample group. The search procedures led to the identification of 16 manuscripts. The data obtained from the studies will be analyzed by transferring them to the "Comprehensive Meta-Analysis (CMA)" program.

Findings: The analysis process of the study continues.

Keywords: *intervention program, school, well-being, meta-analysis*

Okullarda Uygulanan İyi OluğTemelli Müdahale Programlarının Etkililiği: Bir Meta-Analiz Çalığması

Amaç: Pozitif psikolojinin ortaya çıkmasında rol oynayan önemli noktalardan biri de ruhsal hastalıklara ve tedavi edilmesine yönelik anlayışın artışına bir tepki gösterilmesidir. İnsanın acısının ve yaralarının iyileştirilmesi değerli olmakla birlikte bunlar insanın potansiyelinin tam olarak nasıl işlevde bulunduğu ve iyi oluşu nasıl artırabileceği hakkında yeterli bilgi sağlayamamaktadır. Pozitif psikoloji son yıllarda popülerliğini artırarak her alanda etkili olmaya başlamıştır. Son yıllarda ise okullarda problem odaklı çalışmalar yerine öğrencilerin, ailelerin ve okulun güçlü yanlarına odaklanan önleyici ve pozitif çalışmalar daha fazla yer almaya başlamıştır. Okula ilişkin bütün kavramsallaştırmaların temel odağı, öğrencilerin sosyal, duygusal ve bilişsel yönden bütün halinde gelişimine yardımcı olmaktır. Bu noktada okullarda pozitif psikoloji müdahalelerinin kullanılması önemlidir. Pozitif eğitim ve pozitif genç gelişimin öneminin anlaşılması ve yaygınlaşması ile okullarda uygulanan iyi oluş müdahale programları da artmıştır. İyi oluş psiko-patolojik bir tanının ya da davranış bozukluğunun olmaması anlamına gelmesinin ötesinde kişinin kendi yeteneklerini fark etmesi, günlük yaşam stresi ile başa çıkabilmesi, verimli bir şekilde çalışabilmesi ve içinde bulunduğu toplumun gelişimine katkı sağlayabilmesi, bunun yanında yaşamında pozitif duygularla psikolojik ve sosyal işlevselliğin olması durumu olarak tanımlanmıştır. Bu araştırmada Türkiye'de okullarda uygulunan iyi oluş temelli müdahale programlarının iyi oluşa etkisinin belirlenmesi ve araştırma bulgularının sentezlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma kapsamındaki çalışmalara, "iyi oluş", "psikolojik iyi oluş", "öznel iyi oluş", "mutluluk", "well being", "well-being", "psyhological well being", "psyhological well-being", "subjective well-being", "subjective well being", "happiness" anahtar sözcükleri kullanılarak "Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Arama Sistemi, Google Akademik, ERIC, Web of Sicence, Scopus , PsycINFO, ve ProQuest" bilimsel veri tabanlarından ulaşılmıştır. Çalışmalarda Türkiye'de gerçekleştirilen müdahale programları temel alınmış ve İngilizce ve Türkçe olarak hakemli dergilerde yayınlanan makaleler, tezler ve bildiriler dahil edilmiş, hakemli dergilerde yayınlanmayan makaleler ve kitap bölümleri veri setine dâhil edilmemiştir. Müdahale programları kapsamında okullarda uygulanmış yapılandırılmış grup çalışmaları (psiko-eğitim ve grupla psikolojik danışma vb.) ve örneklem grubuna okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim öğrencileri dâhil edilmiştir. Çalışmalar taranırken 01.01.2000-30.06.2021 yılları arasında yapılan çalışmalar dikkate alınmıştır. Veri tabanlarından iyi oluş müdahale programlarının iyi oluşa etkisinin incelendiği 16 çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmalardan elde edilen veriler "Comprehensive Meta-Analysis (CMA)" programına aktarılarak analiz edilecektir

Bulgular: Çalışmanın analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *müdahale programları, okul, iyi oluğ, meta analiz*

Bildiri No: PDR2021.000625 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Dr. Öğr. Üyesi Erol Uğur, Düzce Üniversitesi *Dr. Öğr. Üyesi Sedef Ünsal Seydooğulları, Düzce Üniversitesi, Dr. Öğr. Üyesi Ahmet TANHAN, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi- ESAM (Türkiye); Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı- Kuzey Karolayna Devlet Üniversitesi (ABD) ve Adıyaman Üniversitesi (Türkiye); Müslüman Ruh Sağlığı Enstitüsü (ABD), Bağlamsal Bilimler & Psikoterapiler Derneği (Türkiye)*

Investigation of the Relationship of High School Students' Academic Procrastination Behavior with Problematic Internet Use and Perfectionism

Problem: The purpose of this research is to examine the relationship between academic procrastination behavior and problematic internet use and perfectionism in high school students. For this, it was investigated whether perfectionism and problematic internet use predict academic procrastination. It is thought that determining the factors associated with academic procrastination, whose negative effects on learning and academic achievement have been revealed by research, will shed light on intervention attempts and preventive studies aimed at increasing students' academic achievement, learning motivation and performance in exams.

Method: The present study was carried out in relational research model. The data were analyzed by multiple linear regression analysis. The data of the study were collected from 250 high school students consisted of 152 female and 98 male. Data were obtained with Child and Adolescent Perfectionism Scale. Problematic Internet Use Scale and Academic Procrastination Scale.

Findings: Before the regression analysis, skewness and kurtosis values are expected to be between -1 and 1 in order to meet the normality assumption. Regression assumptions were tested. According to the findings, it is seen that the skewness and kurtosis values are in the acceptable range In addition, Variance inflation factor (VIF: less than 10) and tolerance values (condition index (CI); not exceeding 30) were also examined to determine whether there was a multicollinearity problem between the independent variables. For problematic internet use, self-oriented perfectionism, and socially prescribed perfectionism variables, VIF (1.18-1.05-1.23) and CI (7,633-8,698-16,312) values respectively, were found to be at acceptable levels. These values obtained show that the data does not have multicollinearity. According to the results of the correlation analysis, it is seen that there is a statistically significant positive relationship between academic procrastination, which is the dependent variable of the research, and problematic internet use (r= .55) and socially prescribed perfectionism (r= .24). On the other hand, it was found that there is a statistically significant and negative relationship between academic procrastination and self-oriented perfectionism (r= -.23). According to the results of multiple linear regression analysis, problematic internet use, self-oriented perfectionism, and social-induced perfectionism explain 36.8% of the total variance of academic procrastination ($F(3,246)= 47,81$, $p< .001$). While the original contribution of problematic internet use ($\beta= .51$, $p<.001$) and self-directed perfectionism ($\beta= -.73$, $p< .001$) to the model is significant, the specific contribution of socially prescribed perfectionism ($\beta= .20$, $p>.05$) to the model is not significant.

Results: In this study, some predictors of academic procrastination behavior, which makes it difficult for secondary school students to cope with tasks such as adaptation to school, academic success, and preparation for university exams, were examined. Problematic internet use significantly explains the increase in academic procrastination behavior. It can be said that self-directed perfectionism explains academic procrastination negatively and significantly. On the other hand, the predictive level of social-based perfectionism was found to be

meaningless. The results highlight the self-directed dimension of problematic internet use and perfectionism as explanatory indicators when examining academic procrastination behavior.

Keywords: *Academic procrastination, perfectionism, problematic internet use, high school students*

Lise Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışının Problemli İnternet Kullanımı ve Mükemmeliyetçilik ile İlişkisinin İncelenmesi

Amaç: Buradaki araştırmanın amacı, lise öğrencilerindeki akademik erteleme davranışının problemli internet kullanımı ve mükemmeliyetçilik ile ilişkisini incelemektir. Bunun için mükemmeliyetçilik ve problemli internet kullanımının akademik ertelemeyi yordayıp yordamadığı araştırılmıştır. Öğrenme ve akademik başarı üzerindeki olumsuz etkisi araştırmalarla ortaya konmuş olan akademik ertelemenin ilişkili olduğu faktörleri belirlemenin, öğrencilerin akademik başarılarını, öğrenme motivasyonlarını ve sınavlardaki performanslarını arttırmaya yönelik müdahale girişimlerine ve de önleyici çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Yöntem: Mevcut çalışma ilişkisel araştırma modelinde gerçekleştirilmiştir. Veriler çoklu doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir. Çalışmanın verileri 152'si kadın, 98'i erkek olmak üzere 250 ortaöğretim öğrencisinden toplanmıştır. Veriler Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği, Problemli İnternet Kullanımı Ölçeği (PİKÖ-E) ve Akademik Erteleme Ölçeği ile elde edilmiştir.

Bulgular: Regresyon analizi öncesinde normallik varsayımın karşılanabilmesi için çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile 1 arasında olması beklenmektedir. Bulgulara göre, çarpıklık ve basıklık değerlerinin kabul edilebilir aralıkta olduğu görülmektedir. Ayrıca bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantı sorununun olup olmadığını belirlemek amacıyla varyans büyütme faktörü (VIF: 10'dan küçük olması) ve tolerans değerleri (condition index (CI); 30 değerini geçmemesi) ile de incelenmiştir. Problemli internet kullanımı, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik değişkenleri için sırasıyla VIF (1.18-1.05-1.23) ve CI (7,633-8,698-16,312) değerlerinin kabul edilebilir düzeylerde olduğu görülmektedir. Elde edilen bu değerler, analizin çoklu bağlantı problemine sahip olmadığını göstermektedir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre, araştırmanın bağımlı değişkeni olan akademik erteleme ile problemli internet kullanımı (r= .55) ve sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik (r=.24) arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Diğer taraftan akademik erteleme ile ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik (r= -.23) arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif bir ilişkinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre, problemli internet kullanımı, kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik akademik erteleme değişkeni toplam varyansının %36,8'ini açıklamaktadır ($F(3,246)=47,81$, $p<.001$). Problemli internet kullanımının (β=..51, $p<.001$) ve kendine yönelik mükemmeliyetçiliğin (β= -.73, $p<.001$) modele özgün katkısı anlamlı iken sosyal kaynaklı mükemmeliyetçiliğin (β= .20, $p>.05$) modele özgün katkısı anlamlı değildir.

Sonuç: Bu çalışmada, ortaöğretim öğrencilerinin 9. sınıftan başlayarak okula uyum, akademik başarı, üniversite sınavlarına hazırlık gibi süreçlerde ortaya çıkan görevlerin üstesinden gelmesini zorlaştıran akademik erteleme davranışının bazı yordayıcıları incelenmiştir. Problemli internet kullanımı akademik erteleme davranışındaki artışı anlamlı bir şekilde açıklamaktadır. Kendine yönelik mükemmeliyetçiliğin akademik ertelemeyi negatif yönde

anlamlı olarak açıkladığı söylenebilir. Diğer taraftan sosyal kaynaklı mükemmeliyetçiliğin ise yordama düzeyinin anlamsız olduğu görülmüştür. Sonuçlar, akademik erteleme davranışı incelerken problemli internet kullanımı ve mükemmeliyetçiliğin kendine yönelik boyutunu açıklayıcı birer gösterge olarak öne çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Akademik erteleme, mükemmeliyetçilik, problemli internet kullanımı, lise öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000626 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Makbule KALI SOYER, Marmara Üniversitesi Uzm. Psk. DanıÇmanFazilet Eda YILMAZ OLCAY, Maltepe Üniversitesi*

Turkish Adaptation of the Adult Scale of Father Attachment

The father-child relationship in childhood is significantly linked to adult attachment processes. Today, with the changing father role, it has been understood that the father has an important place in the child's life as much as the mother, and the results of the father attachment and the father-child relationship have started to be the subject of research. This study aims to adapt Micheal and Snow's (2019) Adult Scale of Father Attachment to Turkish and investigate its psychometric properties. The study sample consists of 200 young adults, 122 (61%) girls and 78 (39%) boys. As a result of the exploratory factor analysis, it was determined that the total explained variance was .65%, and the items were grouped under five factors, similar to the original scale. As a result of the confirmatory factor analysis, it was seen that the fit indexes of the model were at a good level (χ 2 /df-1.833, GFI-.90, CFI-.92, IFI-.93, SRMR-.60, RMSEA-.065). The Parental Bonding Instrument father form was used for similar scale validity. A positive and significant relationship was found between the Adult Scale of Father Attachment and the father form of the Parental Bonding Instrument. In the reliability study of the scale, the Cronbach Alpha value for the general attachment scale for adults was .76. According to the test-retest result, there was a high, positive, and significant relationship between the first and second application of the scale (r= .84, p<.01). As a result of the research, it was determined that the Adult Scale of Father Attachment is a valid and reliable measurement tool in measuring father attachment.

Keywords:*Young Adult, Father attachment, Scale' Turkish adaptation*

YetiÇkinler İçinBabaya Bağlanma Ölçeğinin Türkçeye Uyarlaması

Çocukluk dönemindeki baba çocuk ilişkisi yetişkin bağlanma süreçleriyle önemli ölçüde bağlantılıdır. Günümüzde değişen baba rolüyle birlikte babanın çocuğun hayatında anne kadar önemli bir yeri olduğu anlaşılmış, babayla bağlanma ve baba çocuk ilişkisinin sonuçları araştırmalara konu olmaya başlamıştır. Bu çalışmanın amacı Micheal (2014) tarafından geliştirilen Yetişkinler için Ebeveyne Bağlanma Ölçeği, Baba Formunun (YBBÖ), (The Adult Scale Of Parental Attachment, Father Form) psikometrik özelliklerini araştırmaktır. Türkçe literatür incelendiğinde anne babaya bağlanma konusundaki ölçeklerin bebeklik çocukluk ve ergenlik dönemini kapsayan örneklemlere uygun yapıda olduğu, yetişkinlerin bağlanma süreçlerini bağlanma sitilleri kapsamında ele alıp değerlendiren ayrıntılı bir ölçeğin bulunmadığı ve yetişkinlik döneminde babayla bağlanma süreçlerinin ölçek çalışmalarında göz ardı edildiği gerekçesiyle bu ölçeğin uyarlanmasına karar verilmiştir. Araştırmanın örneklemi 122‟u (%61) kız ve 78‟ı (%39) erkek olmak üzere 200 genç yetişkinden oluşmaktadır. Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam açıklanan varyansın %.65 olduğu ve maddelerin orjinal ölçekle benzer şekilde beş faktör altında toplandığı saptanmıştır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ise modelin uyum indekslerinin iyi düzeyde (χ 2 /df-1,833, GFI-.90, CFI-.92, IFI- .93, SRMR-.60, RMSEA-.065) olduğu görülmüştür. Benzer ölçek geçerliği için Anne Babaya Bağlanma Ölçeği baba formu kullanılmıştır. Yetişkinler için Babaya Bağlanma Ölçeği ve Anne Babaya Bağlanma Ölçeği baba Formu arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Ölçeğin güvenirlik çalışmasında yetişkinler için babaya

bağlanma ölçeğinin geneli için Cronbach Alpha değeri .76 olarak saptanmıştır. Test tekrar test sonucuna göre ölçeğin birinci ve ikinci uygulaması arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (r= .84, p<.01). Araştırma sonucunda Yetişkinler için Babaya Bağlanma Ölçeğinin babaya bağlanmayı ölçmede geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir

Anahtar Kelimeler: *Genç yetiĞkin, Babaya bağlanma, Ölçek uyarlama*

Bildiri No: PDR2021.000628 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri No: PDR2021.000627 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu

**Doç. Dr. Bahtiyar Eraslan Çapan, Anadolu Üniversitesi*

Engelli KardeŞi Olan Çocukların DavranıŞ Sorunlarının Çözümlenmesinde Deneyimsel Oyun Terapisi: Proje Örneği

Bu projenin iki amacı bulunmaktadır. Birinci amaç doğrultusunda engelli kardeşe sahip olan çocukların davranış sorunlarının çözümlenmesinde Deneyimsel Oyun Terapisinin etkisi incelenmiştir. İkinci amaç doğrultusunda ise PDR son sınıf öğrencilerinin deneyimsel Oyun Terapisi konusunda bilgilendirmek amaçlanmıştır. Ailede engelli çocuğun olması ebeveynler kadar çocukları da etkilemektedir. Konu ile ilgili alan yazında sıklıkla engelli çocuk ve diğer aile bireyleri arasındaki ilişkiler ön plana çıksa da ailedeki engelli olmayan çocuklara yeteri kadar değinilmediği bu çocukların psikolojik sorunlarının anlaşılıp sağaltılmasına yönelik araştırma göze çarpmamaktadır. Aile sisteminde her çocuk sağlıklı bir gelişim dönemi geçirme hakkına sahiptir. Bununla birlikte aileye engelli bir çocuğun gelmesiyle birlikte ebeveynler enerji ve dikkatlerinin büyük çoğunluğunu bu çocuğa ayırırken normal gelişim gösteren diğer çocuklar ise hakkettikleri ilgiyi yeterince alamamaktadırlar. Engelli çocukların aile ilgisini ve enerjisini tüketmesinden dolayı normal gelişim gösteren çocuklar ebeveynlerinin yeterince ilgisini ve enerjisini alamamakta adeta aile içinde gözardı edilmektedirler. Bu nedenle bu çalışma engelli çocukların kardeşlerinin yaşadıkları gelişimsel tıkanmaların deneyimsel oyun terapisi ile giderilerek bu çocukların psikolojik açıdan sağlıklı gelişimlerinin devam etmesine katkıda bulunması öngörülmektedir. Ayrıca bu çalışma ile sorunlu çocukların iyileştirilmelerinde ülkemizde yeni gelişmekte olan deneyimsel oyun terapisinin psikolojik danışmanlık alanına kazandırılması açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Proje ekibi PDR alanında en az doktora düzeyinde 6 öğretim elemanından oluşmaktadır.

Çalışma öncesi 40 saatlik kuramsal ve 40 saatlik süpervizyon süreçlerinden oluşan Deneyimsel Oyun Terapisi Eğitimi alınmıştır. Kuramsal eğitimlerden sonra özel olarak hazırlanmış oyun odasında 3-10 yaş aralığındaki engelli kardeşe sahip yaklaşık 10 çocuğa bireysel olarak deneyimsel oyun terapisi uygulanmıştır. Öncesinde ebeveynlerle aile görüşmesi yapılmış sonrasında ilk hafta hergün sonraki haftalarda haftada 2 ya da 3 gün çocuklara yaklaşık 50 dakikalık deneyimsel oyun terapisi uygulanmıştır. Aile görüşmeleri sırasında ve oyun terapi sonrasında çocukların davranış sorunları için Çocuk Davranış Değerlendirme Ölçeği uygulanmıştır. Terapiler ailenin onayı alınarak videoya kaydedilmiştir. Oyun terapi uygulamaları sürecinde ayda bir olmak üzere toplamda 3 kez süpervizyon eğitimi alınmıştır.

Projenin ikinci kısmında PDR öğrencileri çalışmaya dahil edilmiştir. 15 kişiden oluşan öğrenciler Deneyimsel Oyun Tearpisi eğitimine ve terapilere katılımcı gözlemci olarak katılmışlardır. Terapi sürecindeki gözlemleri not almaları istenmiştir. Proje sonrası Empati Ölçekleri uygulanmıştır.

Keywords: *engelli kardeŞi olan çocuk, deneyimsel oyun terapisi, proje*

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Dr. Öğr. Üyesi Halime Eker, İstanbulKültür Üniversitesi Doç. Dr. İbrahim Taş, Sakarya Üniversitesi

Examining the Relationship Between Interpersonal Sensitivity and Regulatory Emotional Self-Efficacy among Young Adults

Problem: Living in society and developing social relations are very important for human beings. However, there are many factors that cause problems in social relations and it can be said that one of them is interpersonal sensitivity. Interpersonal sensitivity is defined as the feeling of worthlessness and inadequacy arising from the dysfunctional beliefs of the individual that s/he is not cared about, valued and mistreated by other people in social relations. Regulatory emotional self-efficacy is an effective construct on interpersonal sensitivity. Regulatory emotional self-efficacy, which includes the processes of expressing positive emotions and coping with negative emotions, is the ability of an individual to perceive, understand, identify emotions and use them as a regulator of emotions. The aim of this research is to examine the relationship between interpersonal sensitivity and regulatory emotional self-efficacy among young adults and to determine whether both variables differ according to gender.

Method: The research group consists of 298 young adults, of whom 238 (80%) are female and 60 (20%) are male. The average age of the participants, whose ages range from 20-29, is 22.52. Correlational survey model was used in the research. Data were collected with Personal Information Form, Interpersonal Sensitivity Measure and Regulatory Emotional Self-Efficacy Scale. Descriptive statistics, t-test and Pearson Correlation Analysis were used in the analysis of the data.

Findings: It was determined that low self-esteem, one of the sub-dimensions of interpersonal sensitivity, differed significantly according to gender, and the level of low self-esteem in men was significantly higher than women. It was found that perceived self-efficacy in expressing positive affect, one of the sub-dimensions of regulatory emotional self-efficacy, differed significantly according to gender, and the level of perceived self-efficacy in expressing positive affect in women was significantly higher than men. It was determined that perceived self-efficacy in managing anger/irritation, one of the sub-dimensions of regulatory emotional self-efficacy, differed significantly according to gender, and the level of perceived self-efficacy in managing anger/irritation in men was significantly higher than women. There was no significant relationship between interpersonal sensitivity and regulatory emotional self-efficacy total scores. However, the total score of interpersonal sensitivity negatively correlated with perceived self-efficacy in expressing positive affect ($r= -.127$, $p<.05$), and perceived self-efficacy in managing anger/irritation ($r= -.129$, $p<.05$), and positively correlated with perceived self-efficacy in managing despondency ($r= .130$, $p<.05$). There was no significant relationship between the total score of regulatory emotional self-efficacy and interpersonal worry and dependence, low self-esteem and unassertive interpersonal behavior. There was a negative relationship between interpersonal worry and dependence and perceived self-efficacy in managing anger/irritation ($r= -.183$, $p<.01$), and there was a negative relationship between low self-esteem and perceived self-efficacy in expressing positive affect ($r= -197$, $p<.01$) and positive relationship with perceived self-efficacy in managing despondency ($r= .125$, $p<.05$).

Results: Interpersonal sensitivity and regulatory emotional self-efficacy differed according to gender in terms of some sub-dimensions. It was found that the total scores of both variables were not correlated, but some sub-dimensions of the variables were related to each other.

Keywords: *Young adults, interpersonal sensitivity, regulatory emotional self-efficacy*

Genç Yetişkinlerde Kişilerarası Duyarlılık ile Düzenleyici Duygusal Öz-Yeterlik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Amaç: Toplum içinde yaşamak ve sosyal ilişkiler geliştirmek insanoğlu için oldukça önemlidir. Ancak sosyal ilişkilerde sorunlar yaşanmasına neden olan birçok etmen vardır ve bunlardan birinin de kişilerarası duyarlılık olduğu söylenebilir. Kişilerarası duyarlılık, bireyin sosyal ilişkilerde diğer insanlar tarafından önemsenmediğine, değer verilmediğine ve kötü davranıldığına yönelik işlevsel olmayan inançlarından kaynaklanan değersizlik ve yetersizlik duygusu olarak tanımlanmaktadır. Düzenleyici duygusal öz-yeterlik kişilerarası duyarlılık üzerinde etkili olan bir yapıdır. Olumlu duyguları ifade etme ve olumsuz duygularla baş etme süreçlerini içeren düzenleyici duygusal öz-yeterlik, bireyin duyguları algılama, anlama, tanımlama ve bunları duygularının düzenleyicisi olarak kullanma yeteneğidir. Bu araştırmanın amacı, genç yetişkinlerde kişilerarası duyarlılık ve düzenleyici duygusal öz-yeterlik arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmadaki bir diğer amaç ise, her iki değişkenin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir.

Yöntem: Araştırma grubu 298 genç yetişkinden oluşmaktadır. Katılımcıların 238'i (%80) kadın, 60'ı (%20) erkektir. Yaşları 20-29 arasında değişen katılımcıların yaş ortalaması 22.52'dir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Kişilerarası Duyarlılık Ölçeği ve Düzenleyici Duygusal Öz-yeterlik Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimleyici istatistikler, t testi ve Pearson Korelasyon Analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Yapılan analizler sonucunda, kişilerarası duyarlılık alt boyutlarından sosyal güven eksikliğinin cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığı ve erkeklerin sosyal güven eksikliği düzeylerinin kadınlardan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Düzenleyici duygusal öz-yeterlik alt boyutlarından pozitif duyguları ifade etmede algılanan öz-yeterliğin cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığı ve kadınların pozitif duyguları ifade etmede algılanan öz-yeterlik düzeylerinin erkeklerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Düzenleyici duygusal öz-yeterlik alt boyutlarından öfke/kızgınlık yönetiminde algılanan öz-yeterliğin cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığı ve erkeklerin öfke/kızgınlık yönetiminde algılanan öz-yeterlik düzeylerinin kadınlardan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Korelasyon analizi bulgularına göre, kişilerarası duyarlılık ile düzenleyici duygusal öz-yeterlik toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Ancak kişilerarası duyarlılık toplam puanının düzenleyici duygusal öz-yeterliğin alt boyutlarından pozitif duyguları ifade etmede algılanan öz-yeterlik ($r= -.127$, $p<.05$) ve öfke/kızgınlık yönetiminde algılanan öz-yeterlik ($r= -.129$, $p<.05$) ile negatif, umutsuzluğu yönetmede algılanan öz-yeterlik ($r= .130$, $p<.05$) ile pozitif yönde ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Düzenleyici duygusal öz-yeterlik toplam puanı ile kişilerarası duyarlılık alt boyutlarından kişilerarası kaygı ve bağımlılık, sosyal özgüven eksikliği ve atılgan olmayan davranışlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Kişilerarası duyarlılık alt boyutlarından kişilerarası kaygı ve bağımlılık ile düzenleyici duygusal öz-yeterlik alt boyutlarından öfke/kızgınlık yönetiminde algılanan öz-yeterlik arasında negatif ($r= -.183$, $p<.01$), kişilerarası duyarlılık alt boyutlarından sosyal güven eksikliği ile düzenleyici duygusal öz-yeterlik alt boyutlarından pozitif duyguları ifade etmede algılanan öz-yeterlik arasında negatif ($r= -.197$, $p<.01$) ve umutsuzluğu yönetmede algılanan öz-yeterlik arasında ise pozitif yönde ($r= .125$, $p<.05$) ilişki tespit edilmiştir.

Sonuç: Araştırma sonucunda, kişilerarası duyarlılık ve düzenleyici duygusal öz-yeterliğin bazı alt boyutlar açısından cinsiyete göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Kişilerarası duyarlılık ile düzenleyici duygusal öz-yeterlik toplam puanlarının birbiriyle ilişkili olmadığı, ancak değişkenlerin bazı alt boyutlarının birbiriyle ilişkili olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Genç yetiĢkinler, kiĢilerarası duyarlılık, düzenleyici duygusal öz-yeterlik*
Bildiri No: PDR2021.000629 **Sunum Ģekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi ESER KARAL, Milli Eğitim Bakanlığı Psikolojik DanıĢmanLOKMAN BÖRLÜK, Milli Eğitim Bakanlığı Lisansüstü Öğrencisi ERSİN ÖZKAN, Milli Eğitim Bakanlığı*

Examining of Rumination Levels of High School Students in the Epidemic Period

Epidemic diseases, which have a background as old as human history, can have a great impact on individuals in the society they live in. The schools switched to online lessons because of the epidemic disease. Students were separated from their school friends, who were their most important social support, and were psychologically affected by the negativities caused by the epidemic. Ruminative thinking, which includes repetitive and negative thought chains similar to anxiety, is one of these psychological effects. In this context, this study aims to examine the rumination levels of high school students during the epidemic in terms of different variables. The research was conducted using the causal comparison model. The study group of the research consists of 244 people, 149 girls and 95 boys, which have different demographic structures, studying at different high schools and grade levels who continue their education remotely in the 2020-2021 academic year. The sample group of the study was determined by the easily accessible sampling method. In the study, the Personal Information Form created by the researchers to determine the personal characteristics of the participants and the Rumination Scale which developed by Nolen-Hoeksema and Morrow (1991) to measure ruminative tendencies and translated into Turkish by Erdur (2002) were used. In the analysis of the data the SPSS 23.00 package program was used. At the end of the study, a statistically significant difference was found between the rumination levels of the participants and the gender variable. This significant difference was in favor of girls. A significant relationship was also determined between the Covid-19 test status variable of one of the family members, which is another research finding, and rumination. This significant difference is in favor of individuals which have positive Covid-19 test results. No statistically significant difference was found between the demographic characteristics of the participants, such as class level, economic status and family structure, and rumination. The research may be a guide for future studies. Other findings which are obtained from the research were discussed in the light of the relevant literature and suggestions were presented.

Keywords: *pandemic, high school students, rumination*

Lise Öğrencilerinin Salgın Hastalık Dönemindeki Ruminasyon Düzeylerinin Ġncelenmesi

İnsanlık tarihi kadar eski bir geçmişi olan salgın hastalıkların, yaşanılan toplumda bireyler üzerinde çok fazla etkisi olabilmektedir. Yaşanılan salgın hastalıkla birlikte okullar uzaktan eğitime geçmiş, öğrenciler en önemli sosyal destekleri olan okul arkadaşlarından ayrı kalmış ve salgın hastalığın neden olduğu olumsuzluklardan psikolojik olarak etkilenmişlerdir. Endişeye benzer şekilde tekrarlayan ve olumsuz düşünce zincirleri içeren ruminatif düşünce biçimi, bu psikolojik etkilerin başında gelmektedir. Bu bağlamda bu çalışma, lise öğrencilerinin salgın hastalık dönemindeki ruminasyon düzeylerini farklı değişkenler açısından incelemektir. Araştırma, nedensel karşılaştırma modeli benimsenerek yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında eğitimlerine uzaktan devam eden farklı liselerde ve sınıf düzeylerinde öğrenim gören farklı demografik yapıya sahip 149 kız, 95 erkek olmak üzere 244 kişi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem

grubu kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Çalışmada araştırmacılar tarafından katılımcıların kişisel özelliklerinin belirlenmesi için oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ve Nolen-Hoeksema ve Morrow (1991) tarafından ruminatif eğilimleri ölçmek amacıyla geliştirilen, geçerlilik ve güvenirlik çalışması ve Türkçe‟ ye çevirisi Erdur (2002) tarafından yapılan Ruminasyon Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 23.00 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda katılımcıların ruminasyon düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu anlamlı farklılık, kızların lehinedir. Diğer araştırma bulgusu olan ailedeki bireylerden birinin Covid-19 test durumu değişkeni ile ruminasyon arasında da anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu anlamlı farklılık, Covid-19 test sonucu pozitif olan bireylerin lehinedir. Katılımcıların demografik özelliklerinden olan sınıf düzeyi, ekonomik durum ve aile yapısı değişkeni ile ruminasyon arasında ise istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farklılık bulunmamıştır. Araştırma, ileride yapılacak çalışmalara yol gösterici olabilecektir. Araştırmadan elde edilen diğer bulgular ilgili alan yazın ışığında tartışılarak öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *salgın hastalık, lise öğrencileri, ruminasyon*

Bildiri No: PDR2021.000632 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArĢ. Gör. Bahtiyar Büyüksevindik, Bayburt Üniversitesi Prof. Dr. Şerife IĢIK, Gazi Üniversitesi*

The Predictive Power of Positive Youth Development on Psychological Well-Being and Generalized Anxiety Disorder: The Sample of Bayburt University

Positive youth development involves the systematic and concerted use of resources that enable positive growth, emphasizing the strengths of all young people. These resource areas that are aimed to be developed in young people are character, confidence, caring, connection, and competence. The aim of this study is to examine the effect of positive youth development in predicting university students' psychological well-being and generalized anxiety disorder levels. The study group is 337 students studying at various programs of Bayburt University during the spring semester of 2020-2021. The age of the participants ranges between 18 and 39. 53 (15.7%) of the participants are male and 284 (85.3%) are female. Positive Youth Development Scale, Generalized Anxiety Disorder-7 Scale and Psychological Well-Being Scale are used as data collection tools in the study. This study is designed in relational research setup and Pearson product-moment correlation coefficient, Multiple Regression Analysis, One-Way ANOVA and t-test were used in the analysis of the data. SPSS 21.0 package program was used in the analysis of the data. The result of the t-test shows a significant difference in the positive youth development scores of the students in favour of women. According to the results of the ANOVA analysis, a significant difference was observed between the groups according to the grade, socio-economic status and the program enrolled in. According to the results of Pearson Product Moments Correlation analysis, there was a significant positive relationship between psychological well-being and positive youth development, while positive youth development had a negative significant relationship with generalized anxiety disorder. According to the results of the Multiple Regression analysis, it was found that the students' psychological well-being total scores and generalized anxiety disorder total scores significantly predicted some sub-scales of positive youth development and the total score.

Keywords: *Positive youth development, psychological well-being, generalized anxiety disorder, university students*

Pozitif Genç Gelişiminin Psikolojik İyi Oluş Ve Yaygın Anksiyete Bozukluğunu Yordama Gücü: Bayburt Üniversitesi Örneği

Pozitif genç gelişimi, tüm gençlerin güçlü yönlerine vurgu yaparak pozitif büyümeyi sağlayan kaynakların sistematik ve uyumlu bir şekilde kullanılmasını içerir. Gençlerdeki geliştirilmesi hedeflenen bu kaynak alanları; karakter, güven, duyarlılık, ilişkiler ve yeterliliktir. Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluş düzeylerini ve yaygın anksiyete bozukluğu düzeylerini yordamada pozitif genç gelişiminin etkisini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2020- 2021 bahar yarıyılında Bayburt Üniversitesinin çeşitli programlarında öğrenim gören 337 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin yaş aralığı 18-39 arasında değişmekte olup katılımcıların 53'ü (%15,7) erkek, 284'ü (%85,3) kadındır. Araştırmada veri toplama araçları olarak Pozitif Genç Gelişimi Ölçeği, Yaygın Anksiyete Bozukluğu-7 Ölçeği ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilerden veriler Google Formlar aracılığıyla çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Bu araştırma ilişkisel araştırma düzeneğinde bir çalışma olup,

verilerin analizinde Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu; Çoklu Regresyon Analizi; Tek Yönlü Varyans Analizi ve t-testi yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 21.0 paket programından yararlanılmıştır. Araştırmada yapılan t-testi analizi sonucunda öğrencilerin pozitif genç gelişimi puanlarının kadınlar lehine anlamlı bir farklılık vardır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre öğrencilerin pozitif genç gelişimi puanlarının sınıf düzeyine, sosyo-ekonomik duruma ve öğrenim görülen programa göre gruplararası anlamlı farklılaştığı görülmüştür. Yapılan Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu analizi sonuçlarına göre psikolojik iyi oluş ile pozitif genç gelişiminin pozitif yönde anlamlı bir ilişkisi varken, pozitif genç gelişiminin yaygın anksiyete bozukluğu ile negatif yönlü anlamlı bir ilişkisi olduğu görülmüştür. Yapılan Çoklu Regresyon analizi sonuçlarına göre, öğrencilerin psikolojik iyi oluş toplam puanları ve yaygın anksiyete bozukluğu toplam puanları, pozitif genç gelişiminin bazı alt boyutları ve toplam puanını anlamlı düzeyde yordadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Pozitif genç geliĢimi psikolojik iyi oluĞ,yaygın anksiyete bozukluğu, üniversite öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000633 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Lisansüstü Öğrencisi Yaren NADİR, Giresun Üniversitesi Doç. Dr. Levent YAYCI, Giresun Üniversitesi*

Fear of COVID-19 and Positive Future Expectation in Students Preparing for the University Exam

Problem: In this study, the relationship between fear of COVID-19 and positive future expectation in students preparing for the university exam was examined. İn the literature, in this study there was no study in the that examined the relationship between COVID-19 fear, which is the independent variable, and positive future expectations, which is the dependent variable. In this direction, it is considered important to know the impact that may occur in the future expectations of young people who are the future of Turkey due to the fear of COVID-19. For the purpose of the research "Does fear of COVID-19 and positive future expectation differ significantly by gender?, Does fear of COVID-19 and positive future expectation differ significantly according to having a chronic illness?, Does fear of COVID-19 and positive future expectation differ significantly according to the family income level?, Is there a significant relationship between fear of COVID-19 and positive future expectation?, What is the effect of fear of COVID-19 on the level of positive future expectation?" searched for answers to questions.

Method: The sample of the study consists of 158 students, 55 male and 103 female, who are preparing for the university exam in Trabzon. In the research, which is in the relational screening model, the COVID-19 Fear Scale and the Positive Future Expectation Scale were used as measurement tools. General Information Form was created by the researcher to obtain general information about the participants in the study. General Information Form containing expressions related to gender, age, family income level and having a chronic illness was applied to participants. The SPSS–22 computer program was used in the analysis of the data. In the data analysis, parametric tests were found to be appropriate in the groups with normality and Independent Sample t-test, Pearson Correlation,Regression analysis were used. Non-parametric tests were preferred in groups where normality was not achieved in relational analyses. In this direction, Mann-Whitney U and Kruskal Wallis tests were used. Analyses were conducted according to the significance level of p<,05 and p<,01. While examining the research data, the data of 41 participants who were determined to give inconsistent and random answers were not included in the research.

Findings: As a result of the research, fear of COVID-19 differs significantly in favor of women according to gender, and positive future expectation differs significantly in favor of men. In the study, it was determined that the fear of COVID-19 differed significantly in favor of individuals with chronic illness, while positive future expectation did not differ according to the state of having a chronic illness. According to the family income level of the participants statistically significant difference in COVID-19 fear and positive future expectation scores not found. As a result of the research, negative moderately significant relationship was found between fear of COVID-19 and positive future expectation. According to result of the research, fear of COVID-19 explains positive future expectation at a rate of approximately 20% (R $\square$=.204). The research findings of fear of COVID-19 and positive future expectation in students preparing for university exam were interpreted and discussed within the framework of the relevant literature.

Results: According to the results of the research, fear of COVID-19 is high in female participants and positive future expectation is high in male participants. While the fear of COVID-19 is high in participants with chronic illness, there is no difference in positive future expectation. In the study, the levels of fear of COVID-19 and positive future expectation do not differ according to the family income levels of the participants. In the study, it was determined that there is a negative significant relationship between fear of COVID-19 and positive future expectation. According to the results, fear of COVID-19 predicts positive future expectation in a negative way.

Keywords: *COVID-19, fear, future expectation*

Üniversite Sınavına Hazırlanan Öğrencilerde COVID-19 Korkusu ve Olumlu Gelecek Beklentisi

Amaç: Bu çalışmada üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerde COVID-19 korkusu ile olumlu gelecek beklentisi arasındaki ilişki incelenmiştir. Literatürde bu araştırmada bağımsız değişken olan COVID-19 korkusu ve bağımlı değişken olan olumlu gelecek beklentisi arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda Türkiye‟nin geleceği olan gençlerin COVID-19 korkusuna bağlı olarak ileriye yönelik beklentilerinde oluşabilecek etkiyi bilmenin önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın amacı doğrultusunda “Cinsiyete göre COVID-19 korkusu ve olumlu gelecek beklentisi anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?, Kronik rahatsızlık sahibi olma durumuna göre COVID-19 korkusu ve olumlu gelecek beklentisi anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?, Aile gelir düzeyine göre COVID-19 korkusu ve olumlu gelecek beklentisi anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?, COVID-19 korkusu ve olumlu gelecek beklentisi arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?, COVID-19 korkusunun olumlu gelecek beklentisi düzeyine etkisi nedir?” sorularına yanıt aranmaya çalışılmıştır.
Yöntem: Çalışmanın örneklemini Trabzon ilinde üniversite sınavına hazırlanan 55‟i erkek, 103‟ü kadın 158 öğrenci oluşturmaktadır. İlişkisel tarama modelinde olan araştırmada, ölçme aracı olarak COVID-19 Korkusu Ölçeği ve Olumlu Gelecek Beklentisi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcılara ait genel bilgilerin elde edilmesi için araştırmacı tarafından Genel Bilgi Formu oluşturulmuştur. Cinsiyete, yaşa, aile gelir düzeyine ve kronik rahatsızlığa sahip olma durumuna ilişkin ifadelerin yer aldığı Genel Bilgi Formu katılımcılara uygulanmıştır. Verilerin analizinde SPSS–22 programından yararlanılmıştır. Veri analizinde normalliğin sağlandığı gruplarda parametrik testlerin uygun olduğu görülmüş ve Bağımsız Örneklem t-testi, Pearson Korelasyon, Regresyon analizi kullanılmıştır. İlişkisel analizlerde normalliğin sağlanmadığı gruplarda ise non-parametrik testler tercih edilmiştir. Bu doğrultuda Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Analizler p<,05 ve p<,01 anlamlılık düzeyine göre yapılmıştır. Araştırma verileri incelenirken tutarsız ve gelişigüzel cevaplar verildiği belirlenen 41 katılımcıya ait veri araştırmaya dahil edilmemiştir.
Bulgular: Araştırmada cinsiyete göre COVID-19 korkusu kadınlar lehine anlamlı olarak farklılaşırken, olumlu gelecek beklentisi ise erkekler lehine anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Araştırmada COVID-19 korkusunun kronik rahatsızlığa sahip olan bireyler lehine anlamlı olarak farklılaştığı saptanırken, olumlu gelecek beklentisi kronik rahatsızlığa sahip olma durumuna göre farklılaşmamaktadır. Araştırmada katılımcıların aile gelir düzeyine göre COVID-19 korkusu ve olumlu gelecek beklentisi puanlarında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda COVID-19 korkusu ve olumlu gelecek beklentisi arasında orta düzeyde negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Araştırma sonucuna göre COVID-19 korkusu olumlu gelecek beklentisini yaklaşık olarak %20 (R =,204) oranında açıklamaktadır. Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerde COVID-19 korkusu ve

olumlu gelecek beklentisinin incelenmesine yönelik elde edilen bulgular ilgili literatür çerçevesinde yorumlanmış ve tartışılmıştır.

Sonuç: Araştırma sonucuna göre kadın katılımcılarda COVID-19 korkusu, erkek katılımcılarda ise olumlu gelecek beklentisi yüksektir. Kronik rahatsızlığa sahip olan katılımcılarda COVID-19 korkusu yüksek düzeyde olurken olumlu gelecek beklentisine göre farklılaşma yoktur. Araştırmada katılımcıların aile gelir düzeylerine göre COVID-19 korkusu ve olumlu gelecek beklentisi düzeyleri farklılaşmamaktadır. Araştırmada COVID-19 korkusu ve olumlu gelecek beklentisi arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuca göre COVID-19 korkusu olumlu gelecek beklentisini negatif yönde anlamlı olarak yordamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *COVID-19, korku, gelecek beklentisi*

Bildiri No: PDR2021.000634 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman Kendirci, İstanbul Aydın Üniversitesi Doç. Dr. Levent Yaycı, Giresun Üniversitesi*

An Investigation of the Effects of the Psychoeducational Programme Structured on Positive Psychology Based on Masnavi Stories on Marital Harmony

Married life, in which a person becomes attached to the opposite sex at the utmost level and which consists an intense emotional bond between the two, is the basis of social life for a human who tries to make sense of life because of his own nature. Married life effects many things such as working life, getting satisfaction from life, mental health of individuals, psychological health of families and communities. In order to maintain a healthy and stable marital life, the bond between the spouses needs to be strengthened and the harmony between them must be maintained. The main purposes of this study are to examine the effects of the psychoeducation programme structured on *Masnavi* stories based on positive psychology, which were prepared by the researcher, on marital harmony to improve this through a psychoeducational programme and to increase their satisfaction with life. The research is an experimental study based on "pre-test, post-test and follow-up test model with control group". Examined group of the research consists of 14 married couples who live in Istanbul and who agreed to participate voluntarily. Of the 14 married couples, seven pairs were assigned randomly to the experimental group and seven pairs to the control group. In order to reveal the effectiveness of the psychoeducational programme, "Spousal Harmony Scale" and "Personal Information Form", prepared by the researcher were taken by the couples before the first session. Couples in the control group were visited and they were given the scale and the form. While couples in the experimental group took 11 weeks of psychoeducational programme structured on *Masnavi* stories based on positive psychology, no such procedure was applied to the control group. The effectiveness of the programme was tested by applying the same measurement tools to the couples in the experimental and control groups before, during and after the experiment. The data were analysed by Wilcoxon rank sum test. According to the results of the research, the psychoeducational programme structured on *Masnavi* stories based on positive psychology was found to be effective in increasing the level of harmony (marital harmony, marital satisfaction, showing love and marital commitment) between the married couples. In addition to these results, it is seen that *Masnavi* of Mevlana, which has themes of positive psychology and metaphors, has a psychotherapeutic aspect. The results obtained were discussed with the relevant literature and theoretical and practical suggestions were made for different fields of application.

Keywords: *Positive Psychology, Marital Harmony, Psychoeducation, Masnavi*

Pozitif Psikoloji Temelli Mesnevi Hikayelerine Dayalı Psikoeğitim Programının Evlilik Uyumuna Etkisinin İncelenmesi

İnsanın karşı cinsine yüksek düzeyde bağlandığı, iki kişi arasındaki yoğun duygusal bağ olan evlilik yaşamı, yaratılışı itibariyle yaşamını anlamlandırmaya çalışan insan için toplumsal hayatın temelini oluşturmaktadır. Evlilik yaşamı; iş hayatından, yaşam doyumuna, bireylerin ruh sağlığından, aile ve toplumların psikolojik sağlıklarına kadar birçok durumu etkilemektedir. Sağlıklı ve istikrarlı bir evlilik hayatının devam etmesi için eşlerin arasındaki bağın zamanla daha da güçlenmesi ve eşlerin evlilik uyumunun devam etmesi gerekmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı, araştırmacı tarafından hazırlanan pozitif psikoloji temelli Mesnevi hikayelerine dayalı psikoeğitim programının evlilik uyumuna etkisini inceleyerek, geliştirilen psikoeğitim programı aracılığıyla evli çiftlerin uyumunu arttırmak ve yaşam doyumlarına katkı sağlamaktır. Yapılan araştırma, "kontrol gruplu ön test, son test ve izleme testi modeline" dayalı deneysel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubu, İstanbul ilinde ikamet eden ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 14 evli çiftten oluşmaktadır. 14 evli çift içerisinden seçkisiz bir şekilde yedi çift deney grubuna, yedi çift de kontrol grubuna atanmıştır. Psikoeğitim programının etkililiğini ortaya çıkarmak için ise, "Çift Uyum Ölçeği" ve araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" ilk oturum başlamadan çiftlere uygulanmıştır. Kontrol grubunda yer alan çiftlere de ziyaret edilmek suretiyle ilgili ölçek ve formların uygulanması gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında deney grubu çiftlerine 11 haftalık pozitif psikoloji temelli Mesnevi hikayelerine dayalı psikoeğitim programı uygulanırken, kontrol grubuna herhangi bir işlem yapılmamıştır. Deney öncesi, deney sonrası ve izleme sürecinde deney ve kontrol grubundaki çiftlere aynı ölçme araçları uygulanarak programın etkililiği sınanmıştır. Verilerin analizinde ise, Wilcoxon işaretli sıralar testinden faydalanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; pozitif psikoloji temelli Mesnevi hikayelerine dayalı psikoeğitim programının, evli çiftlerin, çift uyum (Çift uyumu, çift doyumu, sevgi gösterme ve çiftlerin bağlılığı) düzeylerini arttırmada etkili olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlarla birlikte pozitif psikolojik temaların ve metaforların yer aldığı Mevlana Mesnevi"sinin de psikoterapötik yönünün olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuçlar ilgili literatürle birlikte tartışılarak, farklı uygulama alanlarına yönelik teorik ve pratik önerilerde bulunulmuştur.

Bu çalıÇma Doç. Dr. Levent Yaycı danıÇmanlığında Abdurrahman Kendirci"nin tamamladığı doktora tezinden üretilmiÇtir.

Anahtar Kelimeler: *Pozitif Psikoloji, Evlilik Uyumu, Psikoeğitim, Mesnevi*

Bildiri No: PDR2021.000635 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu

**Lisansüstü Öğrencisi Ece Gökmenoğlu, BahçeŞehir Üniversitesi Prof. Dr. Özlem Karaırmak, BahçeŞehir Üniversitesi*

Online Supervision Experiences of Counselor Candidates: Facilitating/Complicating Factors and Effective Supervision Strategies

Objective: Experiencing the practice of helping under supervision is considered a critical element in counselor education (CACREP, 2016). Counselor candidates take their first steps in individual counseling through the supervision process. In this study; as part of the Individual Counseling Practice undergraduate course, the factors that facilitate and complicate the supervision process and the effective supervision strategies were examined in a process structured with the Systems Approach Model (SAS) (Holloway, 1995; 2016) which took into account the personal experiences of the counselor candidates. In this study, in which individual and group supervision methods were used together, the process was dynamically structured on the basis of SAS in line with the learning needs of the counselor candidates.
Method: The data of this study is consituted by the experiences of ten counselor candidates who participated in the supervision process as part of their undergraduate education in the Psychological Counseling and Guidance Department of a private university and were collected through a semi-structured interview form shaped by the opinions of three experts. A master‟s student working as a research assistant at the department conducted the interviews online. The individual interviews were audio-recorded with the permission of the participants over the course of eight days and were approximately fifty minutes long each. Audio recordings were converted into written documents by the researcher. The data of the study were handled by inductive method and content analysis was carried out. The codes that emerged as a result of the analysis were organized under the main themes consisting of concepts compatible with the supervision literature.
Results: The findings of the study were collected in two parts. The factors that facilitate and complicate the supervision process were presented in the first part; and the effective supervision strategies were presented in the second part. The results are given in the table below:

Main themes	**Subthemes and Codes**
Facilitating elements	-Elements related to the supervision relationship oFeeling safe and supported in the supervisory relationship oAcceptance and friendliness of the supervisor oSupervisor availability o Change in the interpersonal structure of the relationship -Elements connected to the supervision group o The universality of the group o Feeling safe and supported in the group -Elements depending on the supervision model o Model leads to autonomy and supports professional competence o Meeting individualized learning needs o Doing additional readings for professional development o Supporting Seminars

Complicating factors	-Elements related to the supervision process o Writing transcripts takes a long time and is tiring o Low perception of professional competence o High need for dependency on the supervisor o Necessity of responsibilities for professional development o Difficulty establishing a therapeutic relationship -Elements related to personal reflections o Difficulty in self disclosure o Inhibition by fear of making mistakes o The challenge of increasing emotional awareness o Difficulty concentrating

Main themes	**Experiential learning-based strategies**	**Cognitive learning-based strategies**
Codes	Discovery of blind spots facilitated by expressive techniques	Use of audio recordings in group supervision
	Developing empathy through role rehearsal	Effective feedback
	Intervention and skills development through role-plays	Session transcript and written feedback
	Discovering bottlenecks through reflection papers	Need-based reading recommendations

Conclusion: This study reveals that meeting the learning needs of the counselor candidates in the supervision process in a flexible manner on the basis of an inclusive model such as SAS is effective in coping with the challenging aspects of the process and has a facilitating function for their personal and professional learning. According to the findings of the study, personal narratives created through expressive techniques such as sensory techniques, drawing techniques, psychodrama techniques, and metaphors increased the personal awareness of the counselor candidates without encountering resistance. In addition, it was concluded that role plays and role reharsals make an important contribution especially in the use of counseling skills and interventions. Although the audio recordings were met with worry by the counselor candidates, it was evident that they make a significant contribution to cognitive learning. The results reveal that using experiential strategies; such as role-plays and expressive techniques; along with cognitive learning strategies; such as voice recording and session transcripts; makes it easier to respond to the personal and professional learning needs of the counselor candidates during the supervision process.

Keywords: *Individual Counseling Practice, online supervision, supervision strategies, facilitating and complicating factors*

Psikolojik DanıÇman Adaylarının Çevrimiçi Süpervizyon Deneyimleri: KolaylaÇtırıcı/ZorlaÇtırıcı Unsurlar ve Etkili Süpervizyon Stratejileri

Amaç: Psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon eşliğinde yardım sunma pratiğini deneyimlemek kritik bir öğe olarak değerlendirilmektedir (CACREP, 2016). Psikolojik danışman adayları, bireyle psikolojik danışma uygulamasına ilk adımlarını süpervizyon süreciyle atmaktadırlar. Bu çalışmada; Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması lisans dersi kapsamında Sistemler Yaklaşımı Modeli (SYM) (Holloway, 1995; 2016) ile yapılandırılmış süreçte psikolojik danışman adaylarının kişisel deneyimleri dikkate alınarak süpervizyon

sürecini kolaylaştıran, zorlaştıran unsurlar ve etkili buldukları süpervizyon stratejileri incelenmiştir. Bireysel ve grup süpervizyon yöntemlerinin bir arada kullanıldığı çalışmada süreç psikolojik danışman adaylarının öğrenme ihtiyaçları doğrultusunda SYM zemininde dinamik olarak yapılandırılmıştır.

Yöntem: Bir vakıf üniversitenin Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) Anabilim dalında lisans düzeyinde eğitim gören ve BPDU süpervizyon sürecine katılan on psikolojik danışman adayının deneyimlerini konu alan çalışmanın verileri üç uzmanın görüşü ile şekillenen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşmeleri PDR alanında yüksek lisans eğitimini sürdüren bir araştırma görevlisi çevrimiçi ortamda yürütmüştür. Yaklaşık sekiz gün süren ve ortalama elli dakika uzunluğunda olan bireysel görüşmeler katılımcıların izniyle ses kaydına alınmıştır. Ses kayıtları araştırmacı tarafından yazılı dokümanlara dönüştürülmüştür. Çalışmanın verileri, tümevarım yöntemiyle ele alınmış ve içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucu ortaya çıkan kodlar süpervizyon alanyazını ile uyumlu olan kavramlardan oluşan ana temaların altında düzenlenmiştir.

Bulgular: Çalışmanın bulguları iki bölümde toplanmıştır. İlk bölümde süpervizyon sürecini kolaylaştıran ve zorlaştıran unsurlar, ikinci bölümde ise etkili bulunan süpervizyon stratejileri sunulmuştur. Bulgular aşağıda tablo olarak verilmektedir:

Ana temalar	**Alt temalar ve Kodlar**
KolaylaĞtırıcı unsurlar	-Süpervizyon ilişkisine bağlı unsurlar • Süpervizyon ilişkisinde güvende ve desteklenmiş hissetme • Süpervizörün kabul ediciliği ve samimiyeti • Süpervizörün ulaşılabilir olması • İlişkinin bireylerarası yapısının değişmesi -Süpervizyon grubuna bağlı unsurlar • Grubun evrenselliği • Grupta güvende ve desteklenmiş hissetme -Süpervizyon modeline bağlı unsurlar • Modelin özerkliğe yol açması ve mesleki yeterliliği desteklemesi • Bireyselleştirilmiş öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması • Mesleki gelişim için ek okumalar yapmak • Destekleyici Seminerler
ZorlaĞtırıcı unsurlar	-Süpervizyon sürecine bağlı unsurlar • Deşifre yazmanın uzun sürmesi ve yorucu olması • Mesleki yeterlik algısının düşük olması • Süpervizöre bağımlılık ihtiyacının yüksek olması • Mesleki gelişim için sorumlulukların gerekliliği

	• Terapötik ilişki kurmanın zorluğu -Kişisel yansımalara bağlı unsurlar • Kendini açmakta zorlanma • Hata yapma korkusunun engelleyiciliği • Duygusal farkındalığın artmasının zorlayıcılığı • Dikkati sürekli toplamada güçlük çekme

Ana temalar	**YaĞantısal öğrenmeye dayalı stratejiler**	**BiliĞsel öğrenmeye dayalı stratejiler**
Kodlar	Dışavurumcu tekniklerin kolaylaştırıcılığıyla kör noktaların keşfedilmesi	Ses kayıtlarının grup süpervizyonunda kullanımı
	Rol değiştirme aracılığıyla empatinin gelişmesi	Etkili geribildirim
	Rol canlandırmalar aracılığıyla müdahale ve becerilerin gelişmesi	Oturum deşifresi ve yazılı geribildirim
	Yansıtma yazısı aracılığıyla tıkanıklıkların keşfedilmesi	İhtiyaca yönelik okuma önerileri

Sonuç: Çalışmada, psikolojik danışman adaylarının süpervizyon sürecindeki öğrenme ihtiyaçlarının sürekli olarak gözetilerek SYM gibi kapsayıcı bir model zemininde esnek şekilde karşılanmasının sürecin zorlayıcı yönleriyle başa çıkmalarında etkili olduğu, kişisel ve mesleki öğrenmelerini ise kolaylaştırıcı bir işlevi bulunduğu ortaya koyulmuştur. Çalışmanın bulgularına göre, dışavurumcu tekniklerden duyu odaklı teknikler, çizim teknikleri, psikodrama teknikleri, metaforlar aracılığıyla oluşturulan kişisel anlatılar (narratif) psikolojik danışman adaylarının kişisel farkındalıklarını dirençle karşılaşmadan artırmıştır. Ayrıca, rol canlandırmaların ve rol değiştirmelerin özellikle psikolojik danışma becerilerinin ve müdahalelerinin kullanımında önemli bir katkı sağladığı sonucuna varılmıştır. Ses kayıtlarının, psikolojik danışman adayları için ne kadar kaygı verici olsa da, bilişsel olarak öğrenmeye önemli katkı yaptığı görülmektedir. Sonuç olarak; süreçte kullanılan rol canlandırma, dışavurumcu teknikler gibi yaşantısal stratejilerin; ses kaydı, oturum deşifresi gibi bilişsel öğrenme stratejileriyle bir arada kullanılmasının psikolojik danışman adaylarının süreçteki kişisel ve mesleki öğrenme ihtiyaçlarına yanıt vermeyi kolaylaştırdığı ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Bireyle Psikolojik DanıĞma Uygulaması, çevrimiçi süpervizyon, süpervizyon stratejileri, kolaylaĞtırıcı ve zorlaĞtırıcı unsurlar*

Bildiri No: PDR2021.000636 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Doç. Dr. Asil Ali Özdoğru, Üsküdar Üniversitesi *Prof. Dr. Sırrı Akbaba, Üsküdar Üniversitesi Prof. Dr. Ebulfez Süleymanlı, Üsküdar Üniversitesi*

Development of the Child-Focused Social Cohesion Scale

Social cohesion is defined as an individual's or group's free will to act with common goals in order to live a common social life with other groups. Social adaptation processes of migrant children and youth are very important in terms of mental health and social integration of individuals and families in countries such as Turkey with intensive migration. In this study, it was aimed to develop a self-report scale to measure the social adjustment levels of immigrant and native children in Turkey. For the development of this scale, which is called the Child-Focused Social Cohesion Scale (CFSCS), an item pool of 89 Turkish items related to nine themes derived from the literature was developed by the authors. The item pool was presented to a five-person expert opinion and wordings of some item were edited. A 27-item five-point Likert-type trial form was developed by taking the Content Validity Rates and thematic representation into account. After the trial form was administered to a group of children, negative items were converted to positive items. The 27-item version of the scale was applied in Turkish and Arabic to 838 local and immigrant children between the ages of 10-18 who participated in the children's programs implemented by the Turkish Red Crescent. As a result of item and factor analysis on this data, it was decided that 13 items were removed from the scale and the final scale would consist of the remaining 14 items and two factors. The first factor reveals the first subscale of 9 items called "order", and the second factor reveals the second subscale of 5 items called "relationships". The Cronbach Alpha reliability coefficient of the scale was calculated as .879 for the total scale, .865 for the order subscale and .769 for the relations subscale. CFSCS scores were found to have a positive and significant relationship with Multidimensional Scale of Perceived Social Support scores. Considering these findings, the Child-Focused Social Cohesion Scale can be considered as a reliable and valid measurement tool that can be used to measure the social cohesion levels of immigrant and native children.

Keywords: *Social Cohesion, Child Development, Scale Development*

Çocuk Odaklı Sosyal Uyum Ölçeğinin GeliĢtirilmesi

Sosyal uyum bir bireyin veya grubun kendi özgür iradesiyle diğer gruplarla ortak bir sosyal hayat yaşamak için ortak amaçlarla hareket etmesi olarak tanımlanmaktadır. Türkiye gibi yoğun göç olan ülkelerde göçmen çocuk ve gençlerin sosyal uyum süreçleri birey ve ailelerin ruh sağlığı ve sosyal entegrasyonu açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmada Türkiye"de yer alan göçmen ve yerli çocukların sosyal uyum düzeylerini ölçmeye yönelik bir özbildirim ölçeğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Çocuk Odaklı Sosyal Uyum Ölçeği (ÇOSUÖ) adı verilen bu ölçeğin geliştirilmesinde yazarlar tarafından alanyazında belirlenen dokuz temayla ilgili 89 maddelik bir Türkçe madde havuzu geliştirilmiştir. Madde havuzu beş kişilik bir uzman görüşüne sunulmuş ve bazı madde ifadeleri yeninden düzenlenmiştir. Kapsam Geçerlik Oranları ile tema temsiliyeti göz önüne alınarak beşli Likert tipinde 27 maddelik bir deneme formu ortaya çıkarılmıştır. Deneme formu bir grup çocuğa uygulandıktan sonra olumsuz ifadeli ters maddeler olumlu ifadeye çevrilmiştir. Ölçeğin 27 maddelik sürümü Türk Kızılay tarafından uygulanan çocuk programlarına katılan 10-18 yaş aralığındaki 838 yerli ve

göçmen çocuğa Türkçe ve Arapça olarak uygulanmıştır. Uygulama verileri madde ve faktör analizleriyle incelendiğinde 13 maddenin ölçekten çıkartılması, nihai ölçeğin geriye kalan 14 madde ve iki faktörden oluşması kararlaştırılmıştır. Birinci faktör "düzen" adı verilen 9 maddelik ilk alt ölçeği, ikinci faktör ise "ilişkiler" adı verilen 5 maddelik ikinci alt ölçeği ortaya koymaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı toplam ölçek için .879, düzen alt ölçeği için .865 ve ilişkiler alt ölçeği için ise .769 olarak hesaplanmıştır. ÇOSUÖ ölçek puanları Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçek puanlarıyla pozitif ve anlamlı bir ilişki içindedir. Bu bulgular göz önüne alındığında Çocuk Odaklı Sosyal Uyum Ölçeği göçmen ve yerli çocukların sosyal uyum düzeylerini ölçmede kullanılabilecek güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Uyum, Çocuk GeliĢimi, Ölçek GeliĢtirme*

Bildiri No: PDR2021.000637 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Prof. Dr. Hatice ODACI, Karadeniz Teknik Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Feridun KAYA, Atatürk Üniversitesi *ArŞ. Gör. Fatih AYDIN, Cumhuriyet Üniversitesi*

Initial Psychometric Findings of the Self-Compassion Scale Short Form

Purpose: The present study aims to test the validity and reliability of the Self-Compassion Scale Short Form on Turkish undergraduates.
Methods: The research was conducted on the data obtained from a total of 458 participants, 252 (55.02%) females and 206 (44.98%) males, with a mean age of 21.91 (SD = 1.63) who were studying at various faculties in the 2020-2021 academic year. Personal Information Form, Self-Compassion Short Form, Depression, Anxiety and Stress Scales, Positive and Negative Affect Scale, and Life Satisfaction Scale were administered as data collection tools. Confirmatory factor analysis (CFA) was utilized to verify the factor structure in the original scale.
Findings: First-order CFA results confirmed that the scale has a six-factor structure. Second-order CFA results showed that the goodness-of-fit indices were indicated acceptable fit to the data ($\chi2$ = 123.75; DF = 48; $\chi2$/DF = 2.58; NFI = .92; CFI = .95; RMSEA = .079; SRMR = .054). The convergent validity of the scale was examined with the standardized factor loads of the items and the average variance extracted (AVE) explained by the subscales. Respectively, the average variance value explained by the subscales were calculated as follows: .63 for the Over-Identified Subscale (OIS), .63 for the Self-Kindness Subscale (SKS), .60 for the Mindfulness Subscale (MS), .64 for the Isolation Subscale (IS), .60 for the Common Humanity Subscale (CHS), and .69 for the Self-Judgement Subscale (SJS). In addition, composite reliability for the subscales were calculated as follows: .77 for OIS, .77 for SKS, .75 for MS, .78 for IS, .75 for CHS, and .82 for SJS. To test the convergent validity, the relationship between the subscales and the square root of the average variance values explained by the subscales were examined. The square root of the variance explained by the subscales individually (.80 for OIS, .79 for SKS, .78 for MS, .80 for IS, .78 for CHS, .83 for SJS) were found to be greater than the highest correlation between the subscales (r = .61), indicating that the divergent validity was achieved. As a result of the correlation analysis performed to investigate the criterion-related validity, there were positive significant relationships between the self-compassion score and life satisfaction (r = .48) and positive affect (r = .47); it was also found that there were significant negative correlations between self-compassion and depression (r = -.47), stress (r = -.58), anxiety (r = -.58), and negative affect (r = -.54). The internal consistency coefficient was found to be α = .77 for the OIS, α = .76 for the SKS, α = .74 for the MS, α = .78 for the IS, α = .75 for the CHS, and α = .82 for the SJS.
Conclusion: The first psychometric findings of the Self-Compassion Scale Short Form show that the scale is a valid and reliable tool that can be used to measure the self-compassion of Turkish undergraduates.

Keywords: *Self-compassion, validity, reliability*

Öz-AnlayıG Ölçeği Kısa Formunun İlk Psikometrik Bulguları

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Öz-Anlayış Ölçeği Kısa Formunun Türk üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenirliğinin test edilmesidir.
Yöntem: Araştırma 2020-2021 öğretim yılında çeşitli fakültelerde üniversite öğrenimi gören 252"si (%55.02) kadın ve 206"sı (%44.98) erkek, yaş ortalamaları 21.91 (SS = 1.63) olan toplam 458 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinden yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Öz-Anlayış Ölçeği Kısa Formu, Depresyon Anksiyete ve Stres Ölçeği, Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği ve Yaşam Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Özgün ölçekte yer alan maddelerin faktör yapısını doğrulamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizinden (DFA) yararlanılmıştır.
Bulgular: Birinci düzey DFA sonuçları ölçeğin altı faktörlü bir yapıya sahip olduğunu doğrulamıştır. Daha sonra yapılan ikinci düzey DFA sonuçları da uyum iyiliği indekslerine ilişkin değerlerin kabul edilebilir olduğunu göstermiştir ($\chi2$ = 123.75; SD = 48; $\chi2$/SD = 2.58; NFI = .92; CFI = .95; RMSEA = .079; SRMR = .054). Ölçeğin benzeme geçerliği, maddelerin standardize faktör yüklerinin ve boyutların açıkladıkları ortalama varyans değerleri (OAV) ile incelenmiştir. Sırasıyla Aşırı Özdeşleme Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin .63, Öz-Anlayış Alt Boyutu değerinin .63, Farkındalık Alt Boyutu değerinin .60, Yalnızlık Alt Boyutu değerinin .64, Genel İnsani Duygular Alt Boyutu değerinin .60 ve Öz-Yargılama Alt Boyutu değerinin .69 olduğu görülmüştür. Ayrıca sırasıyla Aşırı Özdeşleşme Alt Boyutunun yapısal güvenirlik değerinin .77, Öz-Anlayış Alt Boyutu değerinin .77, Farkındalık Alt Boyutu değerinin .75, Yalnızlık Alt Boyutu değerinin .78, Genel İnsani Duygular Alt Boyutu değerinin .75, Öz-Yargılama Alt Boyutu değerinin .82 olduğu belirlenmiştir. Ölçme aracının ayırt edici geçerliğini test etmek için, alt boyutlar arasındaki ilişkiden ve boyutların açıkladıkları ortalama varyans değerlerinin karekökünden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre Aşırı Özdeşleşme Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin karekökünün .80, Öz-Anlayış Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin karekökünün .79, Farkındalık Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin karekökünün .78, Yalnızlık Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin karekökünün .80, Genel İnsani Duygular Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin karekökünün .78 ve Öz-Yargılama Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin karekökünün .83 olduğu ve bu değerlerin alt boyutlar arasındaki en yüksek korelasyon değerinden (r = .61) büyük olduğundan dolayı ayırt edicilik geçerliğinin sağlandığı söylenebilir. Ölçeğin ölçüt geçerliği kapsamında yapılan korelasyon analizi sonucunda ise öz-anlayış toplam puanı ile yaşam doyumu (r = .48) ve pozitif duygu (r = .47) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler; depresyon (r = -.47), stres (r = -.58), anksiyete (r = -.58) ve negatif duygu (r = -.54) ile arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler olduğu bulgulanmıştır. İç tutarlık güvenirliği katsayısı Aşırı Özdeşleşme Alt Boyutu için α = .77, Öz-Anlayış Alt Boyutu için α = .76, Farkındalık Alt Boyutu için α = .74, Yalnızlık Alt Boyutu için α = .78, Genel İnsani Duygular Alt Boyutu için α = .75 ve Öz-Yargılama Alt Boyutu için α = .82 olarak tespit edilmiştir.
Sonuç: Öz-Anlayış Ölçeği Kısa Formuna ait ilk psikometrik bulgular, ölçeğin Türk üniversite öğrencilerinin öz-anlayışlarını ölçmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Öz-anlayıG, geçerlik, güvenirlik*

Bildiri No: PDR2021.000638 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**ArĢ. Gör. Senra Kiye, Ankara Üniversitesi*

Online Work Experiences of Psychological Counselors During the Covid-19 Pandemic Process: A Metaphorical Analysis

Problem: The coronavirus (Kovid-19) pandemic has started to affect the world since the last month of 2019 and has negatively affected the face-to-face education throughout the world in a short time. Due to the pandemic in the 2020/2021 academic year, education continued in Turkey, as in many countries in the world, as distance/online. Accordingly, Guidance and Psychological Counseling services, which basically provide preventive and developmental mental health services in schools, were carried out distance/online during the specified academic period. It is wondered what kind of effects these applications, which are spread all over the country, completely online and over a long period of one year, have for both those who receive this service and those who provide the service, whether they are beneficial or in which areas they are beneficial. At the same time, the questions of how this process, which started within the scope of necessity, can be evaluated within the framework of digitalization after the obligatory disappearance, and whether it can be used in terms of integration into the system, await answers. The aim of this research is to metaphorically analyze and describe how the psychological counselors working in schools affiliated to the Ministry of National Education and in the GRCs in the 2020/2021 academic year perceive the guidance and psychological counseling services they provide distance/online.

Method: This research was conducted based on a qualitative approach. Data were collected in August and September 2021 through the identification of tropes or metaphors for the investigated phenomenon. The study group of the research consists of 91 psychological counselors, 52 women and 39 men, aged between 25-56, working in schools and GRCs. "*Demographic Information Form"* and "*Online Working Experiences Form of Psychological Counselors"* were used to collect data. These forms prepared by the researcher were transferred to the online environment and delivered to the participants using *Google Forms*. In the analysis of the data, the metaphor analysis method, which is included in the content analysis method, was used.

Findings: As a result of the analysis of the research data, it was determined that a total of 78 metaphors were determined according to the perceptions of the psychological counselors who carried out the guidance and psychological counseling services online in the 2020/2021 academic year. Based on the meanings of these 78 identified metaphors, it is understood that they are gathered under five themes. These themes are gain, negative evaluation, deficiency and limitation, uncertainty, worry and difficulty. Accordingly, there are 14 metaphors under the theme of gain, 25 under the theme of negative evaluation, 21 under the theme of deficiency and limitation, 10 under the theme of uncertainty, and 6 under the theme of worry and difficulty.

Results: When the findings are evaluated, it has been determined that the metaphorical perceptions of psychological counselors who provide online services during the pandemic process are under five themes. However, when the meanings of these themes are examined, it is seen that the psychological counselors' perceptions of the process have negative contents such as negativity, uncertainty and anxiety in the themes other than the gain theme. The 14 metaphors in which the process in the excavation theme was evaluated positively constitute 17.94% of the total 78 metaphors used in the research. In addition, the theme with completely

negative evaluation constitutes the theme with the highest number of metaphors. According to these results, it can be said that the metaphorical perceptions of psychological counselors towards online guidance and psychological counseling services in schools and GRCs in 2020/2021 are not generally positive.

Keywords: *Online guidance and psychological counseling services, metaphor analysis*

Kovid-19 Pandemisi Sürecinde Psikolojik DanıÇmanların Çevrimiçi (Online) ÇalıÇma Deneyimleri: Metaforik Bir Analiz

Amaç: Koronavirüs (Kovid-19) pandemisi 2019 yılının son ayından itibaren dünyayı etkilemeye başlamış ve kısa bir süre içinde bütün dünyada eğitimin yüzyüze sürdürülmesini olumsuz olarak etkilemiştir. 2020/2021 eğitim öğretim yılına gelindiğinde pandemi nedeniyle dünyadaki pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye‟ de de MEB‟ e bağlı okullarda eğitime uzaktan/çevrimiçi olarak devam edilmiştir. Belirtilen akademik dönemde buna bağlı olarak okullarda temelde önleyici ve gelişimsel ruh sağlığı hizmetleri sunan Rehberlik ve Psikolojik Danışma hizmetleri de uzaktan/çevrimiçi olarak yürütülmüştür. Ülke çapında, tamamiyle çevrimiçi olarak ve bir yıl gibi uzun bir süreye yayılmış bu uygulamaların hem bu hizmeti alanlar hem de bu hizmeti sunanlar bakımından ne tür etkiler oluşturduğu, faydalı olup olmadığı ya da hangi alanlarda faydalı olduğu merak edilmektedir. Aynı zamanda zorunluluk kapsamında başlayan bu sürecin zorunluluklar ortadan kalktıktan sonra dijitalleşme çerçevesinde nasıl değerlendirilebileceği, sisteme entegrasyonu bakımından kullanım alanı yaratılıp yaratılamayacağı soruları yanıtlarını beklemektedir. Bu kapsamda hem bu hizmeti sunan grubun hem de bu hizmeti alan grubun görüşleri önemlidir. Buna göre bu araştırmanın amacı 2020/2021 eğitim öğretim yılında MEB‟e bağlı okullarda ve RAM‟ larda görev yapmakta olan psikolojik danışmanların uzaktan/çevrimiçi olarak yürüttükleri rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini nasıl algıladıklarını metaforik olarak analiz etmek ve betimlemektir.
Yöntem: Bu araştırma nitel yaklaşıma dayalı olarak yürütülmüştür. Veriler, araştırılan olgu ya da fenomene ilişkin mecazların ya da metaforların belirlenmesi yoluyla 2021 yılı Ağustos ve Eylül aylarında toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu okullarda ve RAM‟ lada görev yapan, 52‟si kadın ve 39‟u erkek, yaşları 25-56 arasında değişen toplam 91 psikolojik danışman oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında "*Demografik Bilgi Formu"* ile "*Psikolojik DanıÇmanların Online ÇalıÇma Deneyimleri Formu"* kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan bu formlar çevrimiçi ortama aktarılmış ve katılımcılara *Google Forms* kullanılarak ulaştırılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi içerisinde yer alan metafor analizi yöntemi kullanılmıştır.
Bulgular: Araştırma Verilerinin analiz edilmesi sonucunda 2020/2021 eğitim öğretim yılında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini çevrimiçi olarak yürüten psikolojik danışmanların algılarına göre toplam 78 metaforun belirlendiği tespit edilmiştir. Belirlenen bu 78 metaforun içerdikleri anlamlar baz alındığında beş tema altında toplandığı anlaşılmaktadır. Bu temalar; kazanım, negatif değerlendirme, eksiklik ve sınırlılık, belirsizlik, endişe ve zorluk olarak isimlendirilmiştir. Buna göre kazanım teması altında 14, negatif değerlendirme teması altında 25, eksiklik ve sınırlılık teması altında 21, belirsizlik teması altında 10, endişe ve zorluk teması altında ise 6 metafor yer almaktadır.
Sonuç: Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde Kovid-19 pandemisi sürecinde çevrimiçi hizmet sunan psikolojik danışmanların metaforik algılarının beş tema altında yer aldığı saptanmıştır. Ancak bu temaların içerdiği anlamlar incelendiğinde kazanım teması dışındaki temalarda psikolojik danışmanların sürece yönelik algılarının negatiflik, belirsizlik, endişe gibi olumsuz içeriklere sahip olduğu görülmektedir. Kazınm temasında yer alan ve sürecin pozitif olarak değerlendirildiği 14 metafor, araştırmada kullanılan toplam 78 metaforun

%17,94'ünü oluşturmaktadır. Ayrıca tamamen negatif değerlendirme içeren tema, metafor sayısının en fazla olduğu temayı oluşturmaktadır. Bu sonuçlara göre 2020/2021 yılında okullarda ve RAM'' larda çevrimiçi olarak yürütülen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine yönelik psikolojik danışmanların metaforik algılarının genel itibariyle olumlu olmadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Çevrimiçi rehberlik ve psikolojik danıÇma hizmetleri, metafor analizi*

Bildiri No: PDR2021.000640 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Hümeyra Saraç, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Doç. Dr. Tuğba Yılmaz Bingöl, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi*

A Review on Violence in Dating Relationships

Problem: Dating violence is one of the problems that exist in our country as well as in the rest of the world and that negatively affects society. To carry out studies to prevent or reduce dating violence in our country, first of all, it is necessary to understand what dating violence is, its types, prevalence, causes of dating violence, and risk factors, etc. Therefore, to carry out studies to prevent dating violence, it is necessary to investigate dating violence by examining the literature. This study, it is aimed to investigate what violence is in dating relationships, its types, prevalence, causes and risk factors of dating violence, protective factors, effects of violence, and how to deal with dating violence.
Method: This study is a review study. Studies on the definition, types, prevalence, etc., and were examined. Within the scope of the studies examined, in this study, titles about what dating violence is, its types, prevalence, causes, risk factors, effects of violence, and how to deal with dating violence are included. In this study, Scopus, Scholar, Proquest, Yöktez, Ebsco, Science Direkt, Ulakbim etc. sites were used. The mentioned sites were searched using the keywords "dating violence, courtship violence, intimate partner violence" and scientific sources such as various articles, books, book chapters, theses were used.
Findings: When the literature was examined, it was seen that studies were mostly conducted on university students and women regarding dating violence, and both qualitative and quantitative studies were carried out. In qualitative studies on dating violence, it has been observed that besides compilation studies, there are studies in which university students' views on dating violence are discussed and how violence is perceived in a relationship. In quantitative studies, it has been seen that the concept of dating violence is associated with concepts such as anxiety, gender perception, childhood traumas, depression, self-esteem, and hopelessness. In the researches, it was mentioned that gender perceptions are especially related to dating violence.
Results: As a result, it has been seen that violence, which is defined as an intentional and nonconsensual act, attempt or threat of physical injury to another person and which is completely unacceptable, is an important determinant of physical and psychological well-being. It is seen that violence experienced in dating relationships has become an important social problem that is increasing and negatively affecting public health in our country as well as all over the world. To prevent this problem, which negatively affects our country and the world, it is important to reveal the violence of dating. Because it has been seen that there are differences in the definition of violence from culture to culture. For this reason, the causes, effects, types, etc. of violence. factors related to violence are explained. It is thought that this review study will contribute to the national literature descriptively. Within the scope of this study, increasing prevention studies, raising awareness about dating violence and communication skills, anger control, emotion regulation, etc. It can be recommended to implement psycho-educational programs in which necessary skills can be gained.

Keywords: *Dating violence, Partner violence*

Flört İlişkilerinde şiddet Üzerine Bir Derleme

Amaç: Flört şiddeti, dünyanın her yerinde olduğu gibi ülkemizde de var olan ve toplumu olumsuz yönde etkileyen sorunlardan biridir. Ülkemizde flört şiddetini önlemeye veya azaltmaya yönelik çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için öncelikle flört şiddetinin ne olduğunu, türlerini, yaygınlığını, flört şiddetinin nedenlerini ve risk faktörlerini, şiddetin etkilerini ve flört şiddeti ile nasıl baş edilebileceğine yönelik baş etme stratejilerinin anlaşılması gerekmektedir. Dolayısıyla, flört şiddetinin önlemeye yönelik çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için alan yazın incelenerek flört şiddetinin araştırılması gerekmektedir. Buradan hareketle bu çalışmada da flört ilişkilerinde şiddetin ne olduğunu, türlerini, yaygınlığını, flört şiddetinin nedenlerini ve risk faktörlerini, şiddetin etkilerini ve flört şiddeti ile nasıl baş edilebileceğinin araştırılması amaçlanmaktadır.
Yöntem: Bu çalışma bir derleme çalışmasıdır. Flört şiddetinin tanımı, türleri, yaygınlığı, nedenleri, risk faktörleri, şiddetin etkileri ve flört şiddeti ile nasıl baş edilebileceği ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. İncelenen çalışmalar kapsamında bu çalışmada flört şiddetinin ne olduğu, türleri, yaygınlığı, nedenleri, risk faktörleri, şiddetin etkileri ve flört şiddeti ile nasıl baş edilebileceği ile ilgili başlıklara yer verilmiştir. Bu çalışmada ilgili konuyu araştırmak üzere Scopus, Scholar, Proquest, Yöktez, Ebsco, Science Direkt, Ulakbim v.b. sitelerden yararlanılmıştır. Bahsedilen sitelerden "dating violence, courtship violence, intimate partner violence" anahtar kelimeleri kullanılarak arama yapılmış ve çeşitli makaleler, kitaplar, kitap bölümleri, tezler, dergiler, araştırma raporları gibi bilimsel kaynaklardan yararlanılmıştır.
Bulgular: Alanyazın incelendiğinde flört şiddeti ile ilgili daha çok üniversite öğrencileri ve kadınlar üzerine çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Bununla birlikte flört şiddeti ile yapılan hem nitel hem de nicel araştırmaların gerçekleştirildiği görülmüştür. Flört şiddeti ile ilgili nitel araştırmalarda derleme çalışmalarının yanında üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik görüşlerinin ele alındığı ve şiddetin ilişki içerisinde nasıl algılandığına yönelik görüşmelerin yapıldığı araştırmaların yer aldığı görülmüştür. Nicel araştırmalarda ise flört şiddeti kavramı ile birlikte anksiyete, toplumsal cinsiyet algısı, çocukluk çağı travmaları, depresyon, benlik saygısı ve umutsuzluk gibi kavramların ilişkilendirildiği görülmüştür. Yapılan araştırmalarda özellikle toplumsal cinsiyet algılarının flört şiddeti ile ilişkili olduğundan bahsedilmiştir.
Sonuç: Sonuç olarak, kasıtlı ve rıza dışı bir şekilde başka bir kişinin fiili, teşebbüs veya fiziksel yaralanma tehdidi olarak tanımlanan ve hiçbir şekilde kabul edilemez olan şiddetin, fiziksel ve psikolojik iyi oluş için önemli bir belirleyici olduğu görülmüştür. Flört ilişkilerinde yaşanan şiddetin, dünyanın her yerinde olduğu gibi ülkemizde de, giderek artış gösteren ve halk sağlığını olumsuz etkileyen önemli bir toplumsal sorun haline geldiği görülmektedir. Ülkemizi ve dünyayı olumsuz etkileyen bu sorunun önlenebilmesi veya azaltılabilmesi için flört şiddetinin açık bir şekilde ortaya konması önemlidir. Çünkü kültürden kültüre şiddet tanımında farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu sebeple şiddetin nedenleri, etkileri, türleri vb. şiddetle ilgili faktörler açıklanmıştır. Bu derleme çalışmasının betimleyici olarak ulusal alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma kapsamında önleme çalışmalarının artırılması, bireylere flört şiddeti konusunda farkındalık kazandırılması ve iletişim becerileri, öfke kontrolü, duygu düzenleme vb. gerekli becerilerin kazandırılabileceği psiko-eğitim programlarının uygulanması önerilebilir.
Anahtar Kelimeler: *Flört Çiddeti, Partner şiddeti*

Bildiri No: PDR2021.000641 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**ArÇ. Gör. Fatih AYDIN, Cumhuriyet Üniversitesi Prof. Dr. Hatice ODACI, Karadeniz Teknik Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Feridun KAYA, Atatürk Üniversitesi*

Adaptation of the International Positive and Negative Affect Schedule Short Form into Turkish: A Validity and Reliability Study

Purpose: The present study aims to test the validity and reliability of the International Positive and Negative Affect Schedule Short Form on Turkish undergraduates. **Methods:** The research was carried out on the data obtained from a total of 396 participants, 236 (59.6%) females and 160 (40.4%) males, who were studying at university in the 2020-2021 academic year, with an average age of 22.30 (SD=3.30). Personal Information Form, International Positive and Negative Affect Schedule Short Form, Positive-Negative Affect Scale, and General Well-Being Scale Short Form were administered as data collection tools. Confirmatory factor analysis (CFA) was utilized to verify the factor structure in the original scale.

Findings: CFA results confirmed that the scale has a two-factor structure as it is in the original scale. Moreover, it was observed that the results regarding the goodness-of-fit indices indicated that the model had an acceptable fit to the data ($\chi2$=86.73; DF=34; $\chi2$/DF=2.55; NFI=.93; CFI=.95; RMSEA=.063; SRMR=.076). In the process, first of all, the significance of the standardized regression coefficients was examined. Factor loadings were found to vary between .41 and .83 and were significant (p<.001). It was confirmed that the variances of explaining the latent variable represented by the observed variables were also quite high ($R2$= between .17 and .68). The convergent validity of the scale was examined with the standardized factor loadings of the items and the average variance extracted (AVE) explained by the subscales. In this context, the average variance explained by the subscales was calculated as .51 for Positive Affect Subscale (PAS) and .36 for Negative Affect Subscale (NAS). In addition, the composite reliability of the subscales was also calculated as .84 for PAS and .72 for NAS. To test the divergent validity, the relationship between the subscales and the square root of the average variance values explained by the subscales were examined. The square root of the variance explained by the subscales individually (.72 for PAS, .60 for NAS) was found to be greater than the correlation between the subscales (r=-.13, p<.01), indicating that the divergent validity was achieved. As a result of the correlation analysis conducted to investigate criterion related validity, it was found that there was a positive significant relationship between general well-being and positive affect (r=.59, p<.01) and a negative significant relationship between general well-being and negative affect (r=-.39, p<.01). The internal consistency coefficient was found to be α = .83 for the PAS and α = .73 for the NAS. When the split-half correlations were examined, it was calculated as r = .83 for the PAS and r = .76 for the NAS. Item analysis revealed the corrected item-total test correlations were found to be between r = .56 and r = .72 for PAS and r = .45 and r = .57 for NAS.

Conclusion: The findings show that the International Positive and Negative Affect Schedule Short Form is a valid and reliable tool that can be used to measure the positive and negative affect of Turkish undergraduates.

Keywords: *Positive affect, negative affect, validity, reliability*

Uluslararası Pozitif ve Negatif Duygulanım Ölçeği Kısa Formunun Türkçeye Uyarlanması: Bir Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Uluslararası Pozitif ve Negatif Duygulanım Ölçeği Kısa Formunun Türk üniversite öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenirliğinin test edilmesidir. **Yöntem:** Araştırma 2020-2021 öğretim yılında üniversite öğrenimi gören 236'sı (%59.6) kadın, 160'ı ise (%40.4) erkek yaşları ortalaması 22.30 (SS = 3.30) olan toplam 396 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinden yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Uluslararası Pozitif ve Negatif Duygulanım Ölçeği Kısa Formu, Pozitif-Negatif Duygu Ölçeği ve Genel İyi Oluş Ölçeği Kısa Formu kullanılmıştır. Özgün ölçekte yer alan faktör yapısını doğrulamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizinden (DFA) yararlanılmıştır. **Bulgular:** DFA sonuçları ölçeğin iki faktörlü bir yapıya sahip olduğunu doğrulamıştır. Dahası, uyum iyiliği indekslerine ilişkin sonuçların modelin verilerle kabul edilebilir bir uyum gösterdiğine işaret ettiği gözlenmiştir ($\chi2$ = 86.73; SD = 34; $\chi2$/SD = 2.55; NFI = .93; CFI = .95; RMSEA = .063; SRMR = .076). Süreçte öncelikle standardize edilmiş regresyon katsayılarının anlamlılığına bakılmıştır. Faktör yük değerlerinin .41 ile .83 arasında değiştikleri ve her ikisinin de anlamlı oldukları tespit edilmiştir ($p < .001$). DFA modeline ait açıklayıcılık varyans değerleri incelendiğinde ise, gözlenen değişkenlerin temsil ettikleri gizil değişkeni açıklama varyanslarının da oldukça yüksek düzede oldukları gözlenmiştir (*R2* = .17 ile .68 arasında). Ölçeğin benzeme geçerliği, maddelerin standardize faktör yüklerinin ve boyutların açıkladıkları ortalama varyans değerleri (OAV) ile incelenmiştir. Bu bağlamda, Pozitif Duygulanım Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin .51 ve Negatif Duygulanım Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin ise .36 olduğu görülmüştür. Ayrıca Pozitif Duygulanım Alt Boyutu değerinin .84 ve Negatif Duygulanım Alt Boyutunun yapısal güvenirlik değerinin ise .72 olduğu belirlenmiştir. Ölçme aracının ayırt edici geçerliğini test etmek için, alt boyutlar arasındaki ilişkiden ve boyutların açıkladıkları ortalama varyans değerlerinin karekökünden yararlanılmıştır. Pozitif Duygulanım Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin karekökünün .72 ve Negatif Duygulanım Alt boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin karekökünün .60 olduğu ve bu iki boyutun korelasyon değerinden (r = -.13, $p < .01$) büyük olduğundan dolayı ayırt edicilik geçerliğinin sağlandığına karar verilmiştir. Ölçüt geçerliği için yürütülen korelasyon analizi sonucunda genel iyi oluş ile pozitif duygulanım arasında pozitif yönde anlamlı ilişki (r = .59, $p < .01$) ve genel iyi oluş ile negatif duygulanım arasında negatif yönde anlamlı ilişki (r = -.39, $p < .01$) olduğu tespit edilmiştir. İç tutarlık güvenirliği katsayısı Pozitif Duygulanım Alt Boyutu için α = .83, Negatif Duygulanım Alt Boyutu için α = .73 olarak bulunmuştur. Ölçeğin iki yarı test korelasyonu incelendiğinde ise Pozitif Duygulanım Alt Boyutu için r = .83 ve Negatif Duygulanım Alt Boyutu için r = .76 şeklinde hesaplanmıştır. Madde analizleri kapsamında ölçeğin düzeltilmiş madde-toplam test korelasyon değerlerinin Negatif Duygulanım Alt Boyutu için r = .45 ile r = .57 ve Pozitif Duygulanım Alt Boyutu için r = .56 ile r = .72 arasında olduğu tespit edilmiştir. **Sonuç:** Bulgular Uluslararası Pozitif ve Negatif Duygulanım Ölçeği Kısa Formunun Türk üniversite öğrencilerinin pozitif ve negatif duygulanım düzeylerini ölçmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Pozitif duygulanım, negatif duygulanım, geçerlik, güvenirlik*

Bildiri No: PDR2021.000642 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Prof. Dr. Hatice ODACI, Karadeniz Teknik Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Feridun KAYA, Atatürk Üniversitesi *Dr. Özge KINIK, Söğütlü İlkokulu ArŞ. Gör. Fatih AYDIN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

Testing the Reliability and Validity of the Academic Life Satisfaction Scale on Adolescents

Purpose: The present study aims to test the reliability and validity of the Academic Life Satisfaction Scale on adolescents.
Methods: The research is based on the data obtained from a total of 428 high school students, 272 (64.3%) females and 151 (35.7%) males, with an average age of 15.97 (SD=1.16) studying in various secondary education institutions in the province of Trabzon in the 2020-2021 academic year. Personal Information Form and Academic Life Satisfaction Scale were administered as data collection tools. Confirmatory factor analysis (CFA) was utilized to verify the factor structure in the original scale.
Findings: First-order CFA results confirmed that the scale has a two-factor structure. Moreover, second-order CFA results showed that the goodness-of-fit indices were acceptable (χ2=41.61; DF=18; χ /DF=2.31; NFI=.96; CFI=.98; RMSEA=.056; SRMR=.030). It was observed that all of the goodness-of-fit indices of the models tested by CFA analysis indicated a good fit. As a result of the second-order CFA of the Academic Life Satisfaction Scale, the standardized regression coefficients were found to vary between .59 and .80 ($p<.001$). Explanatory variances of the latent variable represented by the observed variables are also at a very high level (R2= between .35 and .63). The convergent validity of the scale was examined with the standardized factor loads of the items and the average variance extracted (AVE) explained by the subscales. It was observed that the average variance value explained by the Satisfaction with the Academic Environment Subscale (SAES) was .52, and the average variance value explained by the Personal Satisfaction Subscale (PSS) was .50. In addition, the composite reliability was calculated as .81 for SAES and .80 for PSS. To test the divergent validity, the relationship between the subscales and the square root of the average variance values explained by the subscales were examined. Accordingly, the square root of AVE in any subscale should not be less than the correlation between that subscale and the other subscale and at the same time, the value of .50. Since the square root of the average variance explained by SAES was .72, the square root of the average variance explained by PSS is .71 and the correlation value of these two subscales was greater than (r=.58), it can be said that the divergent validity was achieved. The internal consistency coefficient was calculated as α = .81 for SAES, α = .79 for PSS and α = .86 for whole scale. When the split-half correlations of the scale were examined, it was found that r = .80 for SAES, r = .73 for PSS, and r = .73 for the whole scale. Item analysis revealed that the corrected item-total test correlation values of the scale ranged from (r=.54) to (r=.69).
Conclusion: The findings show that the Academic Life Satisfaction Scale is a valid and reliable tool that can be used to measure the academic life satisfaction of high school students.

Keywords: *Academic life satisfaction, validity, reliability.*

Akademik YaĞam Doyumu Ölçeğinin Ergenler Üzerinde Geçerlik ve Güvenirlik ÇalıĞması

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Akademik Yaşam Doyumu Ölçeğinin ergenler üzerinde geçerlik ve güvenirliğinin test edilmesidir.
Yöntem: Bu araştırma 2020-2021 öğretim yılında Trabzon iline bağlı çeşitli ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 272‟si (%64.3) kız, 151‟i ise (%35.7) erkek, yaşları ortalaması 15.97 (SS = 1.16) olan toplam 428 lise öğrencisinden elde edilen veriler üzerinden yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve Akademik Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Özgün ölçekte yer alan faktör yapısını doğrulamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizinden (DFA) yararlanılmıştır.
Bulgular: Elde edilen bulgular, birinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonuçları ölçeğin iki faktörlü bir yapıya sahip olduğunu doğrulamıştır. Dahası, ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonuçları da uyum indekslerine ilişkin değerlerin kabul edilebilir olduğunu göstermiştir ($\chi 2$ = 41.61; SD = 18; χ /SD = 2.31; NFI = .96; CFI = .98; RMSEA = .056; SRMR = .030). Doğrulayıcı faktör analiziyle test edilen modellerin uyum iyiliği indekslerinin tamamının iyi bir uyuma işaret ettiği gözlenmiştir. Akademik Yaşam Doyumu Ölçeğinin ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonucunda standardize edilmiş regresyon katsayılarının .59 ile .80 arasında değiştikleri tespit edilmiştir ($p < .001$). Gözlenen değişkenlerin temsil ettikleri gizil değişkeni açıklama varyanslarının da oldukça yüksek düzede olduğu anlaşılmıştır ($R2$ = .35 ile .63 arasında). Ölçeğin benzeme geçerliği maddelerin standardize faktör yüklerinin ve boyutların açıkladıkları ortalama varyans değerleri (OAV) ile incelenmiştir. Akademik Ortamdan Doyum Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin .52, Kişisel Doyum Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin ise .50 olduğu görülmüştür. Ayrıca Akademik Ortamdan Doyum Alt Boyutunun yapısal güvenirlik değeri .81, Kişisel Doyum Alt Boyutunun yapısal güvenirlik değerinin ise .80 şeklinde hesaplanmıştır. Ölçme aracının ayırt edici geçerliğini test etmek için, alt boyutlar arasındaki ilişki ve boyutların açıkladıkları ortalama varyans değerlerinin karekökü mercek altına alınmıştır. Buna göre herhangi alt boyuttaki ortalama varyans değerlerinin karekökünün o alt boyutun diğer alt boyut ile aralarındaki korelasyondan ve aynı zamanda .50 değerinden küçük olmaması gerekmektedir. Akademik Ortamdan Doyum Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin karekökünün .72, Kişisel Doyum Alt Boyutunun açıkladığı ortalama varyans değerinin karekökünün ise .71 olduğu ve bu iki boyutun korelasyon değeri olan (r = .58) den büyük olduğundan dolayı ayırt edicilik geçerliğinin sağlandığı söylenebilir. İç tutarlık güvenirliği katsayısı Akademik Ortamdan Doyum Alt Boyutu için α = .81, Kişisel Doyum Alt Boyutu için α = .79 ve ölçeğin tümüne yönelik iç tutarlık katsayısı α = .86 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin iki yarı test korelasyonu incelendiğinde ise Akademik Ortamdan Doyum Alt Boyutu için r = .80, Kişisel Doyum Alt Boyutu için r = .73 ve ölçeğin tümü için r = .73 değeri bulunmuştur. Madde analizleri kapsamında ölçeğin düzeltilmiş madde-toplam test korelasyon değerlerinin (r = .54) ile (r = .69) arasında değiştiği gözlenmiştir.
Sonuç: Elde edilen bu bulgular, Akademik Yaşam Doyumu Ölçeğinin lise öğrencilerinin akademik yaşam doyumlarını ölçmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Akademik yaĞam doyumu, geçerlik, güvenirlik.*

Bildiri No: PDR2021.000643 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Ülfet Özer, Serbest Klinik Psikolog *Dr. Ayşegül Yetkin Tekin, Serbest Psikolojik Danışman ve Rehber*

Internet Gaming Disorder Test-10: The Reliability and Validity Study in Turkish Population

While internet and internet game addiction has been frequently researched subjects in the literature in recent years, measurement and evaluation materials used for internet game addiction in our country are quite limited. The aim of this study was to investigate the reliability and validity of the Internet Gaming Disorder Test (IGDT-10) in the Turkish population. 148 university students admitted to the research. After the linguistic equivalence phase of the study is completed, a sociodemographic form, Young Internet Addiction Scale, and IGDT-10 were fulfilled by the participants. All of the participants fulfilled the scales for re-test evaluation one month later. Lisrel 8.8 program was used for statistical analysis of the data. The test and re-test correlations of the scale scores were examined. Validity and reliability features of the scale were evaluated with confirmatory and exploratory factor analyses. According to our results, According to the findings of our study, there was a strong positive correlation between the scores obtained from the Turkish and English forms of the scale ($r=0.895$, $p<0.01$), and there was no significant difference between the Turkish and English forms of the scale ($t=-.936$ $p= 0.352$). The test Cronbach alpha value of the scale was 0.86 and the test-retest reliability was 0.89. According to the results of factor analysis, one-dimensional validity data of the scale was obtained. Factor analyses results of our study showed that IGDT-10 had one structure factor. In conclusion, the results of both the linguistic validity and the validity analyzes showed that the IGDT-10 is a material that can be used to screen the diagnosis of internet game addiction and the severity of the disorder in Turkish society.

Keywords: *Internet Gaming Disorder, Addiction, Internet, Validity, Reliability*

İnternet Oyun Oynama Bozukluğu-10 Ölçeği: Türk Toplumunda Güvenirlik Ve Geçerlik Çalışması

İnternet ve internet oyunu bağımlılığı, son yıllarda literatürde sıklıkla araştırılmış konular olarak göze çarpmaktayken, ülkemizde internet oyun bağımlılığı için kullanılan ölçme ve değerlend rme materyaller oldukça sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, ün vers te öğrenc ler nde İnternet Oyun Oynama Bozukluğu Ölçeğ (İOBÖ-10)'n n Türk toplumunda geçerl l k ve güven l rl ğ n araştırmaktır. Çalışmanın evren n Hal ç Ün vers tes Fen Edeb yat Fakültes Ps koloj Bölümü 3 ve 4. Sınıf öğrenc ler oluşturdu. Çalışmanın örneklem n evren bell örneklem hesabına göre, 148 öğrenc oluşturdu. Çalışmanın d lsel eşdeğerl l k aşaması tamamlandıktan sonra, her b r katılımcıya sosyodemograf k ver formu le beraber Young İnternet Bağımlılığı Ölçeğ le İnternet Oyun Oynama Bozukluğu Ölçeğ (İOBÖ-10)'n doldurdu. Her b r katılımcı aynı form ve ölçekler test-tekrar test standartlarını sağlayacak şek lde 1 ay sonra yen den doldurdu. Ver ler n stat st ksel anal z nde L srel 8.8 programı kullanıldı. Ölçek skorlarının ön test-son test korelasyonu incelendi. Doğrulayıcı ve açımlayıcı faktör analizleri ile ölçeğin geçerlilik özellikleri değerlend r ld . Çalışmamızın bulgularına göre, ölçeğ n Türkçe ve İng l zce formlarından elde ed len puanlar arasında poz t f yönlü güçlü b r korelasyon olduğu ($r=0,895$, $P<0,01$) ve ölçeğ n Türkçe ve İng l zce formları

arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür (t=-,936 P=0,352). İOBÖ-10 Ölçeğ n ön test cronbach alpha değer 0,86 ve test-tekrar test güven rl ğ 0,89 olarak bulunmuştur. Faktör anal z sonuçlarına göre, ölçeğ n tek boyutlu geçerl l ğ ver s elde ed ld . İOBÖ-10"un açımlayıcı faktör anal z nden elde ed len sonuçlara göre maddeler n faktör yükler göz önünde bulundurulduğunda, lk faktör sonrasında b r kırılma olduğu ve bütün ölçeğ n tek faktörlü olarak yorumlanmıştır. Sonuç olarak, gerek d lsel geçerl k gerekse de geçerl k anal zler sonuçları İOBÖ-10"un Türk toplumunda nternet oyun bağımlılığı tanı ve bozukluk ş ddet n taramak amacıyla kullanılab lecek b r materyal olduğunu gösterm şt r.

Anahtar Kelimeler: *İnternet Oyun Oynama Bozukluğu, Bağımlılık, İnternet, Geçerl k, Güven rl k*

Bildiri No: PDR2021.000644 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Fadile Zeynep ÇAVUğ, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Doç. Dr. Tuğba YILMAZ BÖNGÖL, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi*

The Predictive Role of Self-Compassion and Forgiveness on Psychological Well-Being in University Students

Problem: As a result of developments in the field of mental health, research on psychological disorders has begun to be replaced by research on providing psychological well-being. University students in emerging adulthood, experience a process of discovery in which they evaluate different options regarding their romantic relationships, business life and worldviews. It is important to determine the predictors of psychological well-being levels for individuals to pass this discovery process, which is critical in shaping their lives healthily. Since psychological well-being includes the ability of individuals to establish qualified relationships with others and to accept themselves with understanding, it is thought that self-compassion and forgiveness have important effects on individuals' psychological well-being. Based on this, the purpose of this research is to investigate the predictors of university students' levels of being compassionate to themselves and forgiveness of themselves and others on their psychological well-being. Furthermore, it was investigated whether individuals' psychological well-being levels differed considerably based on their gender, perceived parental attitude, and grade level.

Method: The research was designed as quantitative research conducted in a general survey model. It was carried out with 230 university students, 172 women and 58 men, who are pursuing their education at various universities in Istanbul. Psychological Well-Being Scale, Self-Compassion Scale and Forgiveness Scale were used to collect data. Pearson Correlation Analysis was used to determine the correlations between the variables. Regression analysis was utilized to assess the predictors of individuals' forgiveness and self-compassion levels on psychological well-being levels. Parametric tests were used to examine whether the dependent variable differed according to gender, perceived parental attitude and grade level since the data showed a normal distribution.

Findings: Statistical analyses were showed that university students' psychological well-being was significantly positively correlated with self-compassion ($r=.60$, $p<.001$) and selfforgiveness ($r=.50$, $p<.001$); nevertheless, it was found to be positively correlated with forgiveness of others at a low level and significant ($r=.07$, $p<.05$). According to the findings of the t-test used to determine if psychological well-being varied by gender, it was determined that the participants' well-being levels differed significantly ($t = -2.30$, $p < .05$). In addition, it was observed that the well-being of the participants differed according to the perceived parental attitudes and grade levels. Regression analysis revealed that self-compassion, self-forgiveness and forgiveness of others significantly predicted psychological well-being ($R = .61$, $R2 = .37$, $F = 44.39$, $p < .001$). Both variables together explain 37% of well-being. According to the standardized regression coefficient (β), the relative importance of the predictor variables on psychological well-being; self-compassion, self-forgiveness and forgiving others. T-test results showed that only self-compassion was a significant predictor of psychological well-being.

Results: Findings showed that being self-compassionate has a significant effect on university students' psychological well-being. Additionally, it was discovered that forgiveness and selfcompassion explained 37% of psychological well-being. It is expected to contribute to the literature since it reveals the variables that have an effect on psychological well-being, which is important in university students' functionality.

Keywords: *Psychological well-being, self-compassion, forgiveness*

Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Ġyi OluĢları Üzerinde Öz-AnlayıĢ ve Affetmenin Yordayıcı Rolü

Amaç: Ruh sağlığı alanında yaşanan gelişmeler sonucunda psikolojik bozuklukların incelendiği araştırmaların yerini bireylerin psikolojik açıdan iyi oluşunu sağlamaya yönelik araştırmalar almaya başlamıştır. Beliren yetişkinlik döneminde bulunan üniversite öğrencileri romantik ilişkileri, iş yaşamları, dünya görüşleri konusunda farklı seçenekleri değerlendirdikleri bir keşif süreci yaşamaktadırlar. Bireylerin hayatlarını şekillendirmeleri konusunda oldukça önemli olan bu keşif sürecini sağlıklı biçimde geçirebilmeleri açısından psikolojik iyi oluş düzeylerini yordayan değişkenlerin belirlenmesi önem taşımaktadır. Psikolojik iyi oluş kavramı bireylerin diğer kişilerle nitelikli ilişkiler kurabilmesini, kendini ve geçmişini anlayışla kabul edebilmesini de içerdiğinden öz-anlayış ve affetmenin bireylerin psikolojik iyi oluşlarında önemli etkilere sahip olduğu düşünülmektedir. Buradan yola çıkılarak bu araştırmada üniversite öğrencilerinin kendilerine anlayışlı olma, kendilerini ve başkalarını affetme düzeylerinin psikolojik iyi oluşları üzerindeki yordayıcılıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bunun yanında bireylerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin cinsiyetlerine, algıladıkları ebeveyn tutumuna ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Yöntem: Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilinde bulunan farklı üniversitelerde öğrenimlerine devam etmekte olan 172 kadın, 58 erkek olmak üzere toplam 230 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak Psikolojik İyi Oluş Ölçeği, Öz-Anlayış Ölçeği ve Affetme Ölçeği kullanılmıştır. İstatistiksel analizler gerçekleştirilirken ilk olarak değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amacıyla Pearson Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Bunun yanında bireylerin affetme ve öz-anlayış düzeylerinin psikolojik iyi oluş düzeyleri üzerindeki yordayıcılığını değerlendirmek amacıyla regresyon analizinden yararlanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermesi nedeniyle bağımlı değişkenin cinsiyete, algılanan ebeveyn tutumuna ve sınıf düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesinde parametrik testler kullanılmıştır.

Bulgular: Veriler üzerinde gerçekleştirilen istatistiksel analizler sonucunda üniversite öğrencilerinde psikolojik iyi oluşun öz-anlayış ($r=.60$, $p<.001$) ve kendini affetme ($r=.50$, $p<.001$) ile pozitif yönde orta düzeyde başkasını affetme ile ise pozitif yönde düşük düzeyde ($r=.07$, $p<.05$) anlamlı olarak ilişkili olduğu görülmüştür. Psikolojik iyi oluşun cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak için yapılan t-testi sonuçlarına göre katılımcıların iyi oluş düzeylerinin anlamlı bir şekilde farklılaştığı sonucu elde edilmiştir ($t = -2.30$, $p < .05$). Bunun yanında katılımcıların ebeveynlerinin tutumunu algılama biçimlerine ve sınıf düzeylerine göre de iyi oluş düzeylerinin farklılık gösterdiği görülmüştür. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonucunda öz-anlayış, kendini affetme ve başkasını affetme değişkenlerinin psikolojik iyi oluşu anlamlı şekilde yordadığı görülmektedir ($R = .61$, $R2 = .37$, $F = 44.39$, $p <$

.001). Her iki değişken birlikte iyi oluşun %37‟sini açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre yordayıcı değişkenlerin psikolojik iyi oluş üzerindeki göreli önem sırası; öz-anlayış, kendini affetme ve başkasını affetme şeklindedir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde yalnızca öz-anlayışın psikolojik iyi oluşun anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç: Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluş düzeyleri üzerinde kendilerine anlayışlı olmalarının anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında affetme ve öz-anlayışın birlikte psikolojik iyi oluşa ilişkin varyansın %37‟sini açıkladığı görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin işlevselliği konusunda önemli bir kavram olan psikolojik iyi oluş üzerinde etkili olan değişkenleri ortaya koyması açısından bu araştırmanın alanyazına katkı sağladığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik iyi oluĢ öz-anlayıĢ affetme*

Bildiri No: PDR2021.000646 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Aslı Nur ŞİMŞEK, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Doç. Dr. Tuğba YILMAZ BÖNGÖL, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi*

Childhood Traumas and Attachment as Predictors of Dating Violence

Cases of violence are seen as a global problem that is faced all over the world today. There are many types and examples of violent behavior. It can be applied to themselves of the person as well as in interpersonal relationships. In romantic relationships, which is one of the sub-titles of interpersonal relationships, people may encounter undesirable situations such as violence, even if they set out to experience beautiful feelings such as peace, happiness, love, affection, and interest in the current relationship. One of the types of violence observed in romantic relationships is dating violence. It can be stated that there is no common definition of the concept of flirting and it differs according to societies, traditions and customs. For example, while dating violence was investigated in heterosexual relationships in previous studies, it has been observed that dating violence is also mentioned in homosexual relationships and is currently being researched. Dating violence is a type of violence that is observed during the dating period when the partners do not carry it to serious dimensions such as ending the relationship or getting married, and it is more important to spend time together. When the relevant literature is examined, it is seen that studies on this subject are important considering that the dating violence, in which many concepts related to dating violence are studied, is gradually increasing. In this study, it is aimed to examine the effects of childhood traumas and parental attachment styles on dating violence experienced by individuals.The method of the research is based on the relational survey model, one of the quantitative research methods. Regression analysis was used to analyze the data. An online form was created using the Google Form application to collect the data, and the relevant sample was sent via e-mail. In total, 182 university students studying at different universities and departments were reached. Personal Information Form, Dating Violence Attitude Scale, Childhood Trauma Scale and Three-Dimensional Attachment Styles Scale were used as data collection tools.According to the findings, it was seen that four of the variables of childhood traumas, gender, violence between parents and attachment together explained 22% of dating violence. It has been observed that dating violence has a significant relationship with attachment, childhood traumas, gender and violence between parents. When these variables were examined in order of importance, it was seen that the best predictor variable was gender, followed by attachment, interparental violence and childhood trauma variables. Considering the significance of these variables, it was seen that not only childhood traumas were a significant predictor, but the other three variables significantly predicted dating violence. Looking at the dating violence attitude scores, it was seen that male students scored lower than female students.As a result, it was observed that the variables of attachment, interparental violence and gender were effective on dating violence, except for the variable of childhood traumas. In other words, it was concluded that while the variables of attachment, gender, and violence between parents were significant predictors of dating violence, the variable of childhood traumas was a meaningless predictor. It is thought that developing a secure attachment with their parents can prevent violence in dating relationships. In addition, it has been observed that boys have a supportive attitude towards dating violence compared to girls, and it is thought that there is a need for studies that will increase the sensitivity of boys to dating violence. When the relevant literature is examined, it has been seen that there are a

limited number of studies on the prevention of dating violence. In the study, a certain part of the dating violence was tried to be explained.

Keywords: *Dating violence, childhood traumas, attachment styles*

Flört şiddetinin Yordayıcıları Olarak Çocukluk Çağı Travmaları ve Bağlanma

Şiddet vakaları günümüzde tüm dünyada karşı karşıya kalınan global bir sorun olarak kendisini göstermektedir. Şiddet davranışının birçok çeşidi ve örneği bulunmaktadır. Kişinin kendi kendisine uygulayabilmesini içinde barındırdığı gibi kişilerarası ilişkilerde de şiddet olaylarından bahsedilmektedir. Kişilerarası ilişkilerin alt başlıklarından birisi olan romantik ilişkilerde, kişiler her ne kadar mevcut ilişki içerisinde huzur, mutluluk, sevgi aşk, ilgi gibi güzel ve kişiyi mutlu edecek duyguları yaşamak için yola çıksalar bile şiddet gibi istenmeyen durumlarla karşılaşabilmektedirler. Romantik ilişkiler içerisinde gözlemlenen şiddet türlerinden birisi de flört şiddetidir. Flört kavramı ile ilgi ortak bir tanımın olmadığı bunun toplumlara, gelenek ve göreneklere, kültüre göre farklılık gösterdiği ifade edilebilir. Örneğin önceki çalışmalarda heteroseksüel ilişkiler üzerinde flört şiddeti araştırılırken günümüzde eşcinsel ilişkilerde de flört şiddetinden bahsedildiği, güncel olarak araştırıldığı görülmüştür. Flört şiddeti partnerlerin ilişkiyi sonlandırmak veya evlenmek gibi ciddi boyutlara taşımadıkları, daha çok beraber vakit geçirmenin önem arz ettiği flört döneminde gözlemlenen bir şiddet türüdür. İlgili literatür incelendiğinde flört şiddeti ile ilgili bir çok kavramın çalışıldığı flört şiddetinin giderek arttığı göz önünde bulundurulduğunda bu konu ile ilgili çalışmaların önemli olduğu görülmüştür. Bu araştırmada bireylerin yaşadığı flört şiddetine çocukluk çağı travmalarının ve ebeveynlere bağlanma stillerinin etkilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın yöntemi nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeline dayanmaktadır. Verilerin analiz edilmesinde regresyon analizi kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında Google Form uygulaması kullanılarak online form oluşturulmuş ve e-mail aracılığıyla ilgili örnekleme ulaştırılmıştır. Toplamda farklı üniversite ve bölümlerde öğrenim gören 182 üniversite öğrencisine ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Flört Şiddeti Tutum Ölçeği, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre çocukluk çağı travmaları, cinsiyet, ebeveynler arası şiddet ve bağlanma değişkenlerinin dördünün birlikte flört şiddetinin %22'sini açıkladığı görülmüştür. Flört şiddetinin bağlanma, çocukluk çağı travmaları, cinsiyet ve ebeveynler arası şiddet ile anlamlı ilişkisi olduğu görülmüştür. Bu değişkenlerin önem sırasına göre incelendiğinde ise en iyi yordayıcı değişkenin cinsiyet olduğu ardından bağlanma, ebeveynler arası şiddet ve çocukluk çağı travmaları değişkenlerinin geldiği görülmüştür. Bu değişkenlerin anlamlılığına bakıldığında sadece çocukluk çağı travmalarının anlamlı bir yordayıcı olmadığı diğer üç değişkenin flört şiddetini anlamlı bir şekilde yordadığı görülmüştür. Flört şiddeti tutum puanlarına bakıldığında ise erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha düşük puan aldığı görülmüştür. Sonuç olarak çocukluk çağı travmaları değişkeni dışında bağlanma, ebeveynler arası şiddet ve cinsiyet değişkenlerinin flört şiddeti üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Yani bağlanma, cinsiyet ve ebeveynler arası şiddet değişkenleri flört şiddeti üzerinde anlamlı yordayıcılar iken çocukluk çağı travmaları değişkeninin anlamsız bir yordayıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bireylerin ebeveynleri ile güvenli bağlanma geliştirmelerinin flört ilişkilerinde şiddeti önleyebileceği düşünülmektedir. Bunun yanında erkeklerin flört şiddetini kızlara göre destekleyici bir tutum içerisinde olduğu görülmüştür erkekler için flört şiddetine yönelik duyarlılığı arttıracak çalışmalara ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde flört şiddetini önleme çalışmaları ile ilgili kısıtlı sayıda çalışmanın olduğu görülmüştür bu konuda yürütülecek olan çalışmaların ilgili literatürü zenginleştirebileceği

düşünülmektedir. Araştırmada flört şiddetinin belli bir kısmı açıklanmaya çalışılmıştır ileride yapılacak olan çalışmalarda ise flört şiddeti ile çalışılacak farklı değişkenler kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Flört Şiddeti, çocukluk çağı travmaları, bağlanma stilleri*
Bildiri No: PDR2021.000647 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
*Hakan Akman, Serbest Klinik Psikolog *Dr. Ayşegül Yetkin Tekin, Serbest Psikolojik Danışman ve Rehber*

Sport Anxiety Scale-2: The Validity and Reliability Study in Turkish Wrestlers

Anxiety is a condition whose cause cannot be described and is characterized by a subjective feeling of restlessness and discomfort in the person. High levels of anxiety can cause an increase in performance anxiety in athletes and negatively affect functionality. The aim of this study is to test the validity and reliability of the Sports Anxiety Scale-2 (SAS-2) scale in athletes who wrestle actively. The sample of the study consisted of 150 active wrestlers registered with the Turkish Wrestling Federation. After the linguistic equivalence phase of the study was completed, the participants filled the Demographic Information Form, as well as the Sports Anxiety Inventory-2 and Beck Anxiety Inventory, for reliability and validity research. Each participant re-filled the same forms and scales one month later, meeting the test-retest standards. Lisrel 8.8 program was used for statistical analysis of the data. The test-retest correlations of the scale scores was examined. Validity features of the scale were evaluated with confirmatory and exploratory factor analyses. It was observed that there was a strong positive correlation between the scores obtained from the Turkish and English forms of the scale ($r=0.682$, $p<0.01$), and that there was no significant difference between the Turkish and English forms of the scale ($t=1.20$, $p=0.234$). According to the results of the factor analysis, the 3-dimensional validity of the scale was obtained. According to the findings of our study, the internal consistency coefficient of the SAS-2 was found to be 0.94. The internal consistency coefficients for the subscales were 0.86 for the anxiety subscale, 0.87 for the somatic anxiety subscale, and 0.86 for the concentration disorder subscale. As a result, the reliability and validity of the scale will provide important information to athletes, coaches, mental health specialists, sports experts, researches and researchers in this field, in order to be used in many studies in our country, to determine the anxiety levels of athletes and to make the necessary intervention.

Keywords: *sport, anxiety, validity, reliability*

Spor Anksiyetesi Ölçeği 2: Türk Güreşçilerde Güvenirlik Ve Geçerlik Çalışması

Anksiyete, sebebi tarif edilemeyen ve kişide öznel huzursuzluk ve rahatsızlık hissi ile karakterize bir durumdur. Yüksek anksiyete düzeyleri, sporcularda performans kaygısının artmasına ve işlevselliğin olumsuz yönde etkilenmesine sebep olabilir. Bu çalışmanın amacı, Spor Anksiyetesi Ölçeği-2 (SAÖ-2) ölçeğinin aktif olarak güreş yapan sporcularda geçerlilik ve güvenilirliğini test etmektir. Araştırmanın örneklemini, Türkiye Güreş Federasyonuna kayıtlı aktif 150 güreşçi oluşturdu. Çalışmanın dilsel eşdeğerlilik aşaması tamamlandıktan sonra, katılımcılar güvenirlik ve geçerlik araştırması için Demografik Bilgi Formu ile beraber, Spor Anksiyetesi Ölçeği-2 ve Beck Anksiyete Ölçeğini doldurdu. Her bir katılımcı aynı form ve ölçekleri test-tekrar test standartlarını sağlayacak şekilde bir ay sonra yeniden doldurdu. Verilerin istatistiksel analizinde Lisrel 8.8 programı kullanıldı. Ölçek skorlarının ön test-son

test korelasyonu incelendi. Doğrulayıcı ve açımlayıcı faktör analizleri ile ölçeğin geçerlilik özellikleri değerlendirildi. Ölçeğin Türkçe ve İngilizce formlarından elde edilen puanlar arasında pozitif yönlü güçlü bir korelasyon olduğu (r=0,682, p<0,01) ve ölçeğin Türkçe ve İngilizce formları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür (t=1,20, p=0,234). Faktör analizi sonuçlarına göre, ölçeğin 3 boyutlu geçerliliği elde edildi. Araştırmamızın bulgularına göre, SAÖ-2'nin iç tutarlılık katsayısı 0,94 olarak saptandı. Alt ölçeklerde iç-tutarlılık katsayıları kaygı alt ölçeği 0,86, somatik kaygı alt ölçeği 0,87 ve konsantrasyon bozukluğu alt ölçeği için 0,86 olarak tespit edilmiştir. Sonuç olarak, çalışmamızın bulguları SAÖ-2'nin Türk toplumu için dilsel olarak eşdeğer olduğunu ve güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin güvenilir ve geçerli olması ülkemizde pek çok araştırmada kullanılması ve sporcuların kaygı düzeylerinin belirlenmesi ve gereken müdahalenin yapılmasında sporculara, antrenörlere, ruh sağlığı uzmanlarına, spor uzmanlarına ve bu alanda yapılacak olan araştırmalara ve araştırmacılara önemli bilgiler verecektir.

Anahtar Kelimeler: *spor, anksiyete, geçerlik, güvenirlik*

Bildiri No: PDR2021.000648 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu
**ArŞ. Gör. Selin Merve YaŞar, BahçeŞehir Üniversitesi Prof. Dr. Özlem Karaırmak, BahçeŞehir Üniversitesi*

The Scope of Supervised Online Counseling Service: The Case of BahçeŞehir University

Purpose: The difficulties brought by the global pandemic conditions necessitated the transition to the distance education model in universities, as in many other fields. In this process, some practice courses in universities started were moved to the online environment, and many of them were either postponed or not implemented. The supervision carried out within the scope of the Individual Counseling Practice (ICP) course is an important practice for counselor candidates to step into the profession. Continuous efforts are made for the standardization of practice courses. The research on the effectiveness of supervised psychological counseling within the scope of ICP is very limited. The present research aimed to evaluate the effectiveness of the online psychological counseling process conducted by the counselor candidates with clients in a ICP course at a foundation university. In this context, firstly, the reasons for the clients' applications were examined. Then, in order to evaluate the effectiveness of the psychological counseling service, it was examined how the psychological symptoms, positive and negative affect of the clients differed. In addition, the organizational structure of the online supervision model conducted within the scope of the ICP course during the pandemic process at Bahçeşehir University was introduced.

Method: In the ICP course, counselor candidates are expected to conduct a counseling process of three sessions with their peers and at least eight sessions with clients. This course, which is given through distance education in the Fall Semester of 2020, has been adapted to the online environment. At the beginning of the semester, an announcement was made to all students through the Dean of Students. Interviews with client candidates were carried out online and the clients were assigned to the supervisors based on online forms they submitted. Counselor candidates were supported by their supervisors with weekly online individual and group supervision. Orientation meetings were held with supervisors and psychological counselor candidates by the Department of Guidance and Psychological Counseling. In accordance with distance education, course-related documents (syllabus, supervision contract, informed consent, etc.) were updated according to the online environment. With the seminars held throughout the semester such as “Ethics in Online Counseling”, “Becoming an Online Counselor and Client” and “Confidentiality Issues in Counseling” aimed to support counselor candidates‟ online counseling skills. Within this process, 252 applications were made for psychological counseling and 136 interviews were conducted. The participants of the study were 63 students, 56 (88.9%) females and 7 (11.1%) males, who applied to the Supervised Counseling Service and received at least eight sessions of psychological counseling. In the evaluation of the counseling process, the online scales filled by the students during and after the counseling service were used. The data collection tools used in the current study are Demographic Information Form, Brief Symptom Inventory (BSI), and Positive and Negative Affect Schedule (PANAS).

Findings: As a result of the paired samples t-test analysis, the anxiety, depression, negative self-perception, somatization, hostility and negative affect of individuals who received at least eight sessions of psychological counseling service decreased. It was observed that there was no difference in their positive affect.

Results: According to the findings, it was concluded that the supervised counseling process offered by undergraduate counselor candidates reduced the psychological symptoms experienced by the clients. It is clear that the supervision process at the undergraduate level makes significant contributions to professional development and identity. It is important to carry out the standardization efforts of the supervision process by taking into account the professional gains at the national level and on a large scale

Keywords: *Supervision, counselor education, psychological symptoms, positive and negative affect*

Çevrimiçi Ortamda Süpervizyon EÅŸliÄŸi Psikolojik DanıÅŸma Hizmetinin Kapsamı: BahçeÅŸehir Üniversitesi Örneği

Amaç: Pandemi koşullarının getirdiği zorluklar pek çok alanda olduğu gibi üniversitelerde de uzaktan eğitim modeline geçişi zorunlu kılmıştır. Bu süreçte üniversitelerde bazı uygulama dersleri çevrimiçi ortama taşınmış pek çoğu ise ertelenmiş veya uygulanamamıştır. Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması (BPDU) kapsamında yürütülen süpervizyon psikolojik danışman adayları için mesleğe adım attıkları önemli bir uygulamadır. Akreditasyon kapsamında uygulama derslerinin standartlaşması için çabalar sürmektedir. BPDU dersi ile süpervizyon eşliğinde verilen psikolojik danışma hizmetinin etkililiğine yönelik araştırmalar oldukça sınırlıdır. Bu araştırmada, bir vakıf üniversitesinde BPDU dersinde psikolojik danışman adaylarının gerçek danışanlarla yürüttüğü çevrimiçi psikolojik yardım sürecinin etkililiğinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, ilk olarak danışanların başvuru sebepleri incelenmiştir. Daha sonra, psikolojik danışma hizmetinin etkililiğini değerlendirmeye yönelik olarak en az sekiz haftalık psikolojik yardım hizmeti alan danışanların psikolojik belirtilerinin, pozitif ve negatif duygulanımlarının ne yönde farklılaştığı incelenmiştir. Ayrıca, Bahçeşehir Üniversitesi"nde pandemi sürecinde BPDU dersi kapsamında yürütülen çevrimiçi süpervizyon modelinin organizasyon yapısı tanıtılmaktadır.

Yöntem: PDR Anabilim Dalı psikolojik danışman adaylarından BPDU dersinde akranlarıyla üç oturum ve gerçek danışanlarla en az sekiz oturumluk psikolojik danışma süreci yürütmelerini beklemiştir. 2020 Güz Döneminde uzaktan eğitim yoluyla verilen bu ders çevrimiçi ortama adapte edilmiştir. Dönem başında, Öğrenci Dekanlığı aracılığıyla tüm öğrencilere duyuru yapılmıştır. Başvuru yapan danışan adaylarıyla ön-görüşmeler çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Ön-görüşmeler sonrasında danışanlar çevrimiçi formlar aracılığıyla süpervizörlere atanmıştır. Psikolojik danışman adayları süpervizörleri tarafından haftalık olarak çevrimiçi ortamda bireysel ve grup süpervizyon yöntemleriyle desteklenmiştir. Anabilim Dalı tarafından süpervizörlerle ve psikolojik danışman adayları ile oryantasyon toplantıları yapılmıştır. Uzaktan eğitime uygun olarak dersle ilgili dökümanlar (izlence, süpervizyon kontratı, bilgilendirilmiş onam vb.) çevrimiçi ortama uygun olarak güncellenmiştir. Psikolojik danışman adaylarının "Çevrimiçi Psikolojik Danışmada Etik", "Çevrimiçi Psikolojik Danışman ve Danışan Olmak" ile "Psikolojik Danışmada Gizlilik" başlıklı seminerlerle çevrimiçi psikolojik danışma becerilerinin desteklenmesi amaçlanmıştır. Tanıtılan organizasyon dahilinde psikolojik danışma hizmeti almak üzere 252 başvuru olmuş ve 136 öngörüşme yapılmıştır. Çalışmanın katılımcıları, Süpervizyon Eşlikli Psikolojik Danışma Hizmeti"ne başvuran ve en az sekiz oturum psikolojik danışma hizmeti almış 56(%88,9) kadın, 7 (%11,1) erkek olmak üzere 63 öğrenciden oluşmaktadır. Sürecin değerlendirilmesinde öğrencilerin hizmete başvuru esnasında ve hizmet sonrasında doldurdukları çevrimiçi ölçek bataryaları kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama

araçları Demografik Bilgi Formu, Kısa Semptom Envanteri ile Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği‟dir.
Bulgular: Bağımlı örneklem t-test analiz sonunda en az sekiz oturum psikolojik danışma hizmeti alan bireylerin anksiyete, depresyon, olumsuz benlik algısı, somatizasyon, hostilite ve negatif duygulanımlarının azaldığı görülmüştür. Pozitif duygulanımlarında ise bir farklılaşma olmadığı görülmüştür.

Sonuç: Bulgulara göre, lisans düzeyindeki psikolojik danışman adayları tarafından sunulan süpervizyon eşlikli psikolojik danışma sürecinin danışanların yaşadığı psikolojik belirtileri azalttığı sonucuna varılmıştır. Lisans düzeyinde süpervizyon sürecinin mesleki gelişime ve kimliğe önemli katkılar sunduğu açıktır. Süpervizyon sürecindeki standartlaşma çabalarının geniş ölçekli olarak ve ulusal düzeyde mesleki kazanımlar dikkate alınarak yürütülmesi önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Süpervizyon, psikolojik danıĞmaneğitimi, psikolojik belirti, pozitif ve negatif duygu*

Bildiri No: PDR2021.000649 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ. Gör. Sema Yazıcı Kabadayı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Prof. Dr. Kemal Öztemel, Gazi Üniversitesi*

Stress-Related Growth in Female University Students: A Qualitative Study

The negative consequences of stress, which is an inevitable element of life, are frequently discussed, but there are also literature findings that stress does not always cause negative results. The positive changes caused by stress in various areas such as an individual's life, personality, coping skills, and social relationships are called stress-related growth. The fact that stress is an inevitable element makes us think that it is important for preventive mental health studies to focus on the negative consequences of stress, as well as on the positive consequences caused by stress and the experiences related to the sources of these results. In this direction, this study aims to examine in deep the dimensions that enable the development of university student women, who have a high level of growth due to stress, in various fields after stressful situations. The research group of the study, in which the phenomenological design, which is one of the qualitative research methods, was used, consists of 8 female university students with a high level of stress-related growth, selected using the criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods. In the study, we used a semi-structured interview form consisting of 17 questions. The questions in the interview form were prepared to reveal the stressful situations that the participants encountered, what their perspectives were on this situation, the content of the experiences of the participants when they were coping with stressful situations, and the changes that the participants observed in themselves in various areas after coping with the stressful situation. We analyzed the obtained data with the content analysis method using the MAXQDA 2020 program. The findings of the study showed that the experiences of female students with a high level of growth due to stress can be addressed in 7 themes: effective problem-solving skills, social support, effective communication skills, self-regulation, positive self-perception, values, and ability to stay in the moment. We discussed the findings of the study, which revealed the factors that cause stress-related growth, within the framework of the literature and presented various suggestions in this direction.

Keywords: *stress-related growth, female university students, coping, content analysis*

Kadın Üniversite Öğrencilerinde Strese Bağlı Büyüme: Nitel Bir ÇalıŞma

Yaşamın kaçınılmaz bir unsuru olan stresin olumsuz sonuçları sıklıkla ele alınmaktadır fakat stresin her zaman olumsuz sonuçlara neden olmayacağına ilişkin literatür bulguları da söz konusudur. Stresin kişinin yaşamı, kişiliği, baş etme becerileri ve sosyal ilişkileri gibi çeşitli alanlarda neden olduğu olumlu yöndeki değişikliklere strese bağlı büyüme denilmektedir. Stresin kaçınılmaz bir unsur olması, stresin olumsuz sonuçlarına odaklanmanın yanı sıra stresin neden olduğu olumlu sonuçlara ve bu sonuçların kaynaklarına ilişkin deneyimlere odaklanmanın koruyucu ruh sağlığı çalışmaları açısından önemli olduğunu düşündürmektedir. Bu doğrultuda bu araştırmanın amacı, strese bağlı büyüme düzeyi yüksek olan üniversite öğrencisi kadınların, stresli durumlardan sonra çeşitli alanlarda göstermiş oldukları gelişimi sağlayan boyutların derinlemesine incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desenin kullanıldığı çalışmanın araştırma grubunu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen, strese bağlı büyüme düzeyi

yüksek 8 kadın üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada 17 adet sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular katılımcıların karşılaştıkları stresli durumların neler olduğunu, bu duruma bakış açılarının nasıl olduğunu, stresli durumlarla baş ettikleri sırada katılımcıların yaşadıkları deneyimlerin içeriğini ve stresli durumla baş ettikten sonra katılımcıların çeşitli alanlarda kendilerinde gözlemledikleri değişikliklerin neler olduğunu ortaya koymaya yönelik olarak hazırlanmıştır. Elde edilen veriler MAXQDA 2020 programı kullanılarak içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, strese bağlı büyüme düzeyi yüksek kadın öğrencilerin deneyimlerinin etkili problem çözme becerileri, sosyal destek, etkili iletişim becerileri, öz düzenleme, olumlu benlik algısı, değerler ve anda kalma becerileri olmak üzere 7 temada ele alınabileceğini göstermiştir. Strese bağlı büyümeye neden olan unsurların ortaya konduğu çalışma bulguları literatür çerçevesinde tartışılmış ve bu doğrultuda çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *strese bağlı büyüme, kadın üniversite öğrencileri, baG etme, içerik analizi*

Bildiri No: PDR2021.000650 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ.Gör. Dr. Ergün KARA, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Uzm. Psk. DanışMan Abdulmuttalip ALÇAY, MEB Dr. Öğr. Üyesi Esen SPAHI KOVAC, Prizren Ukshın Hoti Üniversitesi*

The Valıdıty And Relıabılıty Of Inferiority Feeling Scale"s Adolescent Versıon

Problem: This study aims to investigate the validity and reliability of the Inferiority Feeling Scale in the Turkish adolescent sample.

Method: The participants consist of 338 students between the ages of 15 and 18 who study in different schools. Inferiority Feeling Scale, Positive and Negative Affect Scale, and Depression Anxiety Stress Scales (DASS-42) were used as data collection tools. The test-retest analysis and McDonald's ω, Cronbach's α, and Gutmann's λ6 coefficient were used to evaluate the reliability of the scale. The construct validity of the Inferiority Feeling Scale was evaluated by using confirmatory factor analysis, and measurement invariance of factors across gender was investigated.

Findings: Original 20 items factor structure of the scale ("Discouragement", "Negation of Self Value" and "Useless Superiority Effort") was evaluated as a result of the confirmatory factor analysis, goodness of fit indices was acceptable after four items removed ($\chi 2$ =216.94, SD = 84, p = .001, RMSEA = .068, GFI = .97, CFI = .93, TLI= .91, SRMR = .047) Second order confirmatory factor analysis results showed that the scale items with acceptable fit indexes in the bifactor model ($\chi 2$ =216.94, SD = 84, p = .001, RMSEA = .068, GFI = .97, CFI = .93, TLI= .91, SRMR = .047). Scale provided measurement invariance across the gender. Correlation coefficients among the Inferiority Feeling Scale, Positive and Negative Affect Scale ,and Depression Anxiety Stress Scales (DASS-42, were examined and significant correlations were determined. In reliability studies, McDonald's ω, Cronbach's α and Gutmann's λ6 values were ranged between 0.89, 0.89 and 0.90 respecticly. Test-retest reliability was .88.

Results: Findings show that the Inferiority Feeling Scale is valid and reliable in measuring adolescent"s feelings of inferiority.

Keywords: *İnferiority feeling scale, adolescent, validity, and reliability.*

Yetersizlik Duygusu Ölçeğinin Ergen Formunun Geçerlik ve Güvenirliği

Amaç: Bu araştırmada Yetersizlik Duygusu Ölçeğinin ergen formunun geçerlilik ve güvenirliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanı katılımcıları farklı okullarda öğrenim gören 15-18 yaşları arasındaki 338 öğrenciden oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak Yetersizlik Duygusu Ölçeği, Pozitif Negatif Duygular Ölçeği ve Depresyon Stres Anksiyete Ölçeği (DASS-42) kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği için test-tekrar test analizi ve McDonald's ω Cronbach's α ve Gutmann's λ6 katsayısı işe koşulmuştur. Ölçeğin yapı geçerliliği doğrulayıcı faktör analizi ile yapılmış ve bu yapının cinsiyet bağlamında ölçme değişmezliğine sahip olup olmadığı incelenmiştir.

Bulgular: Ölçeğin 20 maddeli, üç faktörlü yapısı (Cesaretin Kırılması", "Kendi Değerini Yadsıma" ve "Yararsız Üstünlük Çabası) test edilmiş ve ölçekteki 4 madde iyi uyum göstermediği için ölçekten çıkarıldıktan sonra 16 maddeli ve üç faktörlü yapı doğrulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları göre ($\chi 2$ =216.94, SD = 84, p = .001, RMSEA = .068, GFI = .97, CFI = .93, TLI= .91, SRMR = .047) kabul edilebilir uyum iyiliği değerleri elde edilmiştir. Yapılan ikincil düzey doğrulayıcı faktör analizi sonuçları göre ölçeğin Bifaktör model ile yeterli uyum indeksleri ulaşılmıştır ($\chi 2$ =216.94, SD = 84, p = .001, RMSEA = .068, GFI = .97, CFI = .93, TLI= .91, SRMR = .047). Ölçeğin cinsiyet bağlamında test edilen ölçme değişmezliğini sağladığı görülmüştür. Yetersizlik Duygusu Ölçeği, Pozitif Negatif Duygular Ölçeği ve Depresyon Stres Anksiyete Ölçeği (DASS-42) arasındaki korelasyonlar incelenmiştir ve istatistiksel olarak anlamlı korelasyonlar belirlenmiştir. Güvenirlik çalışmaları kapsamında McDonald's ω, Cronbach's α and Gutmann's λ6 değerleri 0.89, 0.89 and 0.90 arasında olduğu tespit edilmiştir. Test tekrar test güvenirliği ise .88 olarak tespit edilmiştir.

Sonuç: Bulgular, Yetersizlik Duygusu Ölçeği"nin ergenlerin yetersizlik duygularını ölçmede geçerli ve güvenilir olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yetersizlik duygusu ölçeği, ergen, geçerlilik, güvenilirlik.*

Bildiri No: PDR2021.000651 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Psikolojik DanıÇman Dilara Özalp, Doç. Dr. Ezgi Toplu-DemirtaÇ Mef Üniversitesi Psikolojik DanıÇman Ebru Sipahi, Psikolojik DanıÇman Aleyna Gençtürk,*

Feminists Are Men-Haters: Developing Myths towards Feminist Scale and testing its Psychometrics

Problem: According to the 2020 Gender and Women's Perception Study in Turkey, 64% of women and 66% of men stated that they had heard the term "feminism." In the 2019 report, attitudes towards feminism have been evaluated, and 61.3% of women and 57% of men agreed that feminism defends equal rights for both sexes, and 36.6% of women and 41.8% of men agreed that feminism is about advocating female supremacy. The 28.5% of women and 36.8% of men believe that men cannot be feminists; 21.3% of women and 31.1% of men are considered feminism as man-hating; 3.2% of women and 7.4% of men stated that feminist women are mostly ugly; 3.2% of women and 3.7% of men think of feminist women as lesbians. Compared to previous reports, the results of the 2020 report have implied that attitudes towards feminism became less negative over the years, yet, one can easily infer that negative connotations associated with feminism and feminists are still valid today in Turkey. Although women's rights, gender-based inequality, and feminism are hot topics in Turkish literature, no previous studies have attempted to measure attitudes towards feminists as in the format of myths. Therefore, we, in the current study, aimed to develop the Feminist Myths Scale (FeM-S) and test its psychometrics.

Method: A conveniently selected sample of 356 people (76.1% women, 54.5% self-identified as feminists, *Mage* = 23.85) completed the FeM-S and Ambivalent Sexism Inventory after they gave consent for voluntary participation. The data were collected online via Google Survey.

Findings: The exploratory factor analyses yielded a 28 item (with all factor loadings over .40) single-factor structure, accounting for 53.044% of the total variance. We also unearthed that (1) females compared to males and those who (2) identified themselves as feminists, (3) supported the CEDAW, and (4) believed feminism had achieved gender equality held fewer myths towards feminists than those who did not and were not sure. The positive association of myths towards feminists to hostile sexism and benevolent sexism favored our hypotheses that feminist myths is a related yet distinct construct. People regardless of their gender, who adhered to more benevolent and malevolent sexist attitudes tended to believe more myths surrounding feminists. The internal consistency was computed as.967.

Results: The preliminary findings suggest that we developed a novel, updated, solid, and sound measure to gauge attitudes towards feminism/feminists. We recommend gathering evidence for the cross-cultural fit of the instrument, particularly with Western samples. Moreover, the robust relationships of benevolent and hostile sexism (as the antecedents) to feminist/feminism myths further insinuate that sexism is still a hurdle that needs to be breached to challenge attitudes toward feminists.

Keywords: *the Feminist Myths Scale, attitudes towards feminists/feminism, feminist myths, sexism, feminist identity, scale development*

Feminizm Erkek Düşmanlığıdır: Feminist Mitler Ölçeği'nin (FeM-Ö) Geliştirilmesi ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi

Amaç: Türkiye'de, 2020 Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması'na göre kadınların %64'ü, erkeklerin ise %66'sı "feminizm" kelimesini duyduğunu belirtmiştir. Aynı araştırmanın 2019 raporunda ise, feminizme yönelik tutumlar değerlendirilmiştir. Raporda, kadınların %61.3'ü ve erkeklerin %57'si feminizmin her iki cinsiyet için eşit hakları savunduğu görüşüne katılırken, kadınların %36.6'sı ve erkeklerin %41.8'i feminizmin kadın üstünlüğünü savunduğuna inandıklarını belirtmiştir. Yine aynı raporda, kadınların %28.5'i ve erkeklerin %36.8'i erkeklerin feminist olamayacağına, kadınların %21.3'ü ve erkeklerin %31.1'i feminizmi erkek düşmanlığı olduğuna, kadınların %3.2'si ve erkeklerin %7.4'ü feminist kadınların çoğunlukla çirkin olduğuna, kadınların %3.2'si ve erkeklerin %3.7'si feminist kadınların lezbiyen olduğuna inandığını ifade etmiştir. 2020 raporunun sonuçları, önceki raporlarla karşılaştırıldığında, feminizme yönelik tutumların yıllar içinde olumlu bir hale geldiğini göstermekle birlikte, Türkiye'de feminizm ve feministlerle ilgili olumsuz çağrışımların bugün hala geçerli olduğu rahatlıkla söylenebilir. Kadın hakları, cinsiyete dayalı eşitsizlik ve feminizm gibi kavramlar, psikoloji alan yazınında ilgi çeken konular olmasına rağmen, feministlere yönelik tutumları mitler biçiminde ölçmeye yönelik bir ölçeğin eksikliği alan yazında göze çarpmaktadır. Bu nedenle, bu çalışmanın amacı, Feminist Mitler Ölçeği'ni (FeM-Ö) geliştirmek ve psikometrik özelliklerini test etmektir..

Yöntem: Bu çalışmanın katılımcıları, kolay ulaşılabilirlik yöntemi ile seçilen 356 kişiden oluşmaktadır. Katılımcıların %76,1'i kadındır, yaş ortalaması 23.85'tir ve %54,5'i kendini feminist olarak tanımlamaktadır. Katılımcılar, gönüllü katılım için onay verdikten sonra FeM-Ö ve Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeğini doldurmuşlardır. Veriler çevrimiçi olarak, gerekli etik izin alındıktan sonra, Google Formlar aracılığıyla toplanmıştır.

Bulgular: Açımlayıcı faktör analizi bulguları, toplam varyansın %53.044'ünü oluşturan 28 maddelik (tüm faktör yükleri .40'ın üzerinde) tek faktörlü bir yapı ortaya koymuştur. Elde edilen yapı sonrasında, yapılan tek yönlü ANOVA bulguları, (1) kadınların, (2)kendilerini feminist olarak tanımlayanların, (3)CEDAW'ı [İstanbul Sözleşmesi] destekleyenlerin ve (4) feminizmin cinsiyet eşitliğini sağladığına inananların, feministlerle ilgili mitlere daha az inandığını göstermektedir. Feministlere yönelik mitlerin, düşmanca cinsiyetçilik ve koruyucu cinsiyetçilik ile pozitif yönde, orta derecede ve anlamlı korelasyonları, feministlere yönelik mitlerin, düşmanca cinsiyetçilik ve koruyucu cinsiyetçilik ile ilişkili ancak bunlardan bağımsız farklı bir yapı olduğu hipotezimizi desteklemiştir. Cinsiyetleri ne olursa olsun, düşmanca ve koruyucu cinsiyetçilik puanları yüksek olan kişiler, feministlerle ilgili mitlere daha fazla inanma eğilimindedir. Ölçeğin, iç tutarlılığı .967 olarak hesaplanmıştır.

Sonuç: İlk bulgular, feminizme/feministlere yönelik tutumları ölçmek için yeni, güncel, geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirdiğimizi göstermiştir. Ölçeğin, kültürler arası geçerliği ve güvenirliğinin de ortaya konması için, Batılı örneklemlerden veri toplanması yerinde olacaktır. Dahası, koruyucu ve düşmanca cinsiyetçiliğin, feminist mitlerle olan ilişkisi, cinsiyetçiliğin feministlere yönelik tutumları sorgulamak adına hala aşılması gereken bir engel olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Feminist Mitler Ölçeği, feministlere/feminizme yönelik tutumlar, feminist mitler, cinsiyetçilik, feminist kimlik, ölçek geliGtirme*

Bildiri No: PDR2021.000652 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Psikolojik Danışman Çiğdem SESLİ, Fatma Kemal Timuçin Anadolu Lisesi Uzm. Psk. Danışman Yahya BOZKURT, Cumhuriyet Ilkokulu*

Investigation Of Parent's Attitudes, Number Of Trauma, And Duration Of Exposure To Trauma As A Predictive Of Post-Traumatic Growth In Individuals Aged 18-45

It is very natural that there are painful and suddenly difficult life events as well as happy life events. These events, called traumatic life events, make it difficult for individuals to cope with problems. It can lead to situations such as depression, anxiety, obsessive thoughts, sleep disorders, and suicide attempts in individuals. However, various research findings reveal that traumatic experiences do not only have destructive effects on individuals, but also have positive effects that strengthen and develop the individual. These positive changes in individuals after trauma are called post-traumatic growth (PTD) in the literature. Studies on post-traumatic growth include internal factors such as optimism, resilience, personality traits, social support, socio- It reveals that there are external factors such as economic and cultural factors, type of trauma and duration of exposure to trauma. The family is also one of the most important sources of social support, which contributes greatly to the individual's coping with the problems and challenging life events in his life. It is also known that some concepts such as subjective well-being, psychological resilience, problem-solving skills and self-understanding, which develop as a result of parental attitudes, have positive contributions to post-traumatic stress disorder. Therefore, it is possible to say that parental attitudes also affect PTD. In this context, in this study, it was primarily tried to reveal to what extent parental attitudes predict the post-traumatic growth levels of individuals between the ages of 18-45. In addition, it was tried to determine to what extent the number of traumas experienced by individuals and the duration of exposure to trauma predict post-traumatic stress disorder. This study is in the category of descriptive research in terms of the predictors of individuals' parental attitudes, the number of traumas and the duration of exposure to trauma, and is in the type of relational screening model. Correlation and regression type relationship search analysis was used in the study. The relationship between the dependent and independent variables of the study was tested with Pearson Moments Correlation analysis and Multiple Linear Regression Analysis. The population of the study consists of individuals between the ages of 18-45 who have been exposed to various kinds of traumatic experiences living in Turkey. The research was conducted with the data collected from 291 individuals using the online method. Personal Information Form, Post Traumatic Growth Scale and Parent Attitude Scale were applied to collect research data. The obtained data were analyzed in SPSS 22.0 program. According to the research findings, the relationship between the number of traumas experienced by individuals and their TSD levels was not statistically significant (r= 0.037; p= 0.532), and there was a weak, positive and significant relationship between the duration of exposure to traumatic experience and TSD levels (r= 0.265; p= 0.532). 0.000) is seen. There is a weak positive and significant relationship between democratic parental attitude and PTG levels (r= 0.158; p= 0.007), and a weak negative significant relationship between authoritarian parental attitude and PTG levels (r= -.122; p= 0.007). 0.038) is seen. The relationship between protective-demanding parent attitudes and TSD levels was not found to be significant (r= -.011; p= 0.850). Parental attitudes, the number of traumas and the duration of exposure to trauma significantly explain the change in TSD level (R= 0.318, R2= .085, F = 6.407, P= .000. As a result of the research, it was found that there was no significant relationship between the number of traumas and protective parental attitudes and post-traumatic growth, but there was a significant relationship between the duration of exposure to trauma, democratic and authoritarian parent attitudes and post-traumatic growth. It has been determined that all these variables explain 8% of the variance of posttraumatic growth, the

duration of exposure to trauma and the democratic parental attitude are significant predictors of posttraumatic growth.

Keywords: *Posttraumatic Growth, Parental Attitudes*

18-45 YaĞ Arası Bireylerde Travma Sonrası Büyümenin Yordayıcısı Olarak Ana Baba Tutumları, Geçirilen Travma Sayısı Ve Tarvmaya Maruz Kalma Süresinin Đncelenmesi

Hayatın içinde mutluluk verici yaşam olaylarının olması kadar acı verici, ani gelişen zorlayıcı yaşam olaylarının da olması son derece doğaldır. Travmatik yaşam olayları olarak adlandırılan bu olaylar bireylerin sorunlarla başa çıkma becerisini sekteye uğratır, bireylerde depresyon, kaygı, takıntılı düşünceler, uyku bozuklukları, intihar girişimi gibi durumlara yol açabilir. Bununla beraber yapılan çeşitli araştırma bulguları travmatik yaşantıların bireyler üzerinde sadece yıkıcı etkileri olmadığını, bireyi güçlendiren ve geliştiren olumlu etkileri de olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırmalar Travma Sonrası Büyüme (TSB) olarak adlandırılan bu durumun iyimserlik, psikolojik sağlamlık, dayanıklılık, kişilik özellikleri gibi içsel faktörlerle, sosyal destek, sosyo-ekonomik ve kültürel faktörler, travma türü ve travmaya maruz kalma süresi gibi dışsal faktörlerle ilişkili olduğu olduğunu ortaya koymaktadır. Aile de bireyin yaşamındaki sorunlarla ve zorlayıcı yaşam olayları ile başa çıkmasında katkısı büyük olan en önemli sosyal destek kaynaklarından birisidir. Anne baba tutumları sonucunda gelişen öznel iyi oluş, psikolojik sağlamlık, problem çözme becerisi ve öz anlayış gibi bazı kavramların TSB‟ye olumlu katkıları olduğu da bilinmektedir. Dolayısıyla ana baba tutumlarının da TSB‟ de etki ettiğini söylemek mümkündür. Bu bağlamda bu çalışmada öncelikli olarak ana baba tutumlarının 18-45 yaş arasındaki bireylerin travma sonrası büyüme düzeylerini ne düzeyde yordadığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Ayrıca bireylerin geçirdikleri travma sayısı ve travmaya maruz kalma sürelerinin de TSB ne düzeyde yordadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Yapılan bu çalışma bireylerin ana baba tutumları, geçirdikleri travma sayısı ve travmaya maruz kalma sürelerinin TSB düzeylerini yordayıcılığını konu alması bakımından betimsel araştırmalar kategorisinde olup ilişkisel tarama modeli türündedir. Çalışmada korelasyon ve regrasyon türü ilişki arama çözümlemesi kullanılmıştır. Araştırmanın bağımlı ve bağımsız değişkenleri arasındaki ilişki Pearson Momentler Korelasyon analizi ve Çoklu Doğrusal Regrasyon Analizi ile test edilmiştir. Çalışmanın evrenini Türkiye‟de yaşayan çeşitli türden travmatik yaşantılara maruz kalmış olan 18-45 yaş arasındaki bireyler oluşturmaktadır. Araştırma online yöntemiyle 291 bireyden toplanan veriler ile yapılmıştır. Araştırma verilerini toplamak için Kişisel Bilgi Formu, Travma Sonrası Büyüme Ölçeği ve Ana Baba Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22.0 programında analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre bireylerin geçirdikleri travma sayısı ile TSB düzeyleri arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan anlamlı bulunmadığı (r= 0,037; p= 0,532), travmatik yaşantıya maruz kalma süreleri ile TSB düzeyleri arasında ise zayıf düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki (r= 0,265; p= 0,000) olduğu görülmektedir. Demokratik ana baba tutumu ile TSB düzeyleri arasında zayıf düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki (r= 0,158; p= 0,007), otoriter ana baba tutumu ile TSB düzeyleri arasında ise zayıf düzeyde negatif yönlü anlamlı bir ilişki (r= -,122; p= 0,038) olduğu görülmektedir. Koruyucu-istekçi ana baba tutumları ile TSB düzeyleri arasındaki ilişkinin ise anlamlı bulunmadığı (r= -,011; p= 0,850) görülmektedir. Ana baba tutumları, geçirilen travma sayısı ve travmaya maruz kalma süresinin TSB düzeyindeki değişimi (R= 0.318, R2= ,085, F = 6,407, P= .000) anlamlı düzeyde açıkladığı görülmektedir. Araştırmanın sonucunda travmaya maruz kalma süresi, demokratik ve otoriter ana baba tutumları ile TSB arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bütün bu değişkenlerin TSB ait varyansın %8 lik kısmını açıkladığı, travmaya maruz kalma süresi ve demokratik ana baba tutumunun TSB‟nin anlamlı birer yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bildiri No: PDR2021.000653 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu
*Dr. Öğr. Üyesi Şeyma Güldal Tozlu, 29 Mayıs Üniversitesi *Psikolojik DanıŞman Recep Püsür, Üsküdar Rehberlik Ve AraŞtırma Merkezi Psikolojik DanıŞman Doğukan Şayan, Üsküdar Rehberlik Ve AraŞtırma Merkezi*
Anahtar Kelimeler: *Travma Sonrası Büyüme, Ana Baba Tutumları*

The Effect of Online Peer Supervision Group on Burnout Levels of School Counselors

Problem: The aim of this study is to examine the effect of online group peer supervision designed for school counselors on the burnout levels of participants. It is expected that the burnout levels of school counselors participating in the peer supervision study will decrease.
Method: The research was designed as an experimental study with pretest-posttest control group in order to investigate the effect of online group peer supervision designed for school counselors on burnout levels. An 8-week peer supervision study conducted online was applied to the experimental group, and no intervention was made to the control group. The independent variable of the research is online peer supervision group study, and the dependent variable is the burnout level of the participants. The population of the research consists of school counselors working in Istanbul in 2020-2021. The study group of the research consists of 8 volunteer school counselors working in Üsküdar. In the study, both quantitative and qualitative data were collected to evaluate the effectiveness of the program. The "Psychological Counselor Burnout Inventory" adapted by Güler and Türküm (2018) was used as the pretest and posttest for the quantitative data. The pretest and posttest data of the experimental and control groups were analyzed with the SPSS 21 program. Wilcoxon Matched Pairs Signed Rank Test was conducted to determine whether the posttest scores of the experimental group differed significantly from the pretest scores. Mann Whitney U test was used to determine whether the posttest scores of the experimental and control groups differed significantly. Content analysis method was used to analyze qualitative data.
Findings: As a result of the Mann Whitney-U analysis performed to examine the differences between the pretest scores of the experimental and control groups, the differences between the mean rankings of the groups were not found to be statistically significant ($z= -.378$; $p> .05$). Results of the Wilcoxon Test performed to examine the difference between the PDTS pretest and posttest scores of the experimental group, the difference between the ranking averages was found statistically significant in favor of the posttest ($z= -2,032$; $p<.05$). Namely, the burnout levels of school counselors who participated in online peer supervision decreased. The Wilcoxon Test results which performed to examine the difference between the mean scores of the PDTS pretest and posttest of the control group showed that the difference between the mean rankings did not have a significant difference ($z= -.946$; $p>.05$). That is, there was no significant difference in the burnout levels of school counselors who did not participate in online peer supervision group. The qualitative data obtained are under four main themes: “process, professional gainings, strengths and areas that need improvement”.

Results: According to the findings, online peer supervision study significantly reduced the burnout level of school counselors in the experimental group. The fact that the decrease was in favor of the experimental group compared to the control group supports that online peer supervision is effective to decrease the level of burnout. While the quantitative data showed that the online peer supervision group reduced the burnout levels of school counselors, the

qualitative data both supported this and provided more in-depth evaluations about the practice. With the qualitative findings acquired, detailed information was gathered about the process of the study, the professional gainings of the participants, the strengths and areas that need improvement of the study.

Keywords: *Peer supervision, burnout, school counselors*

Okul Psikolojik Danışmanlarına Yönelik Online Grupla Akran Süpervizyonu Çalışmasının Tükenmişlik Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı okullarda psikolojik danışman olarak çalışanlara yönelik tasarlanan online grupla akran süpervizyonu çalışmasının katılımcıların tükenmişlik düzeylerine etkisinin incelenmesidir. Akran süpervizyonu çalışmasına katılan okul psikolojik danışmanlarının tükenmişlik düzeylerinde düşüş olması beklenmektedir.
Yöntem: Araştırma okul psikolojik danışmanlarına yönelik tasarlanan online grupla akran süpervizyonu çalışmasının tükenmişlik düzeylerine etkisini incelemek amacıyla öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desende tasarlanmıştır. Deney grubuna online ortamda gerçekleştirilen 8 haftalık akran süpervizyonu çalışması uygulanmış, kontrol grubuna herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Araştırmanın bağımsız değişkeni online grupla akran süpervizyonu çalışması, bağımlı değişkeni ise katılımcıların tükenmişlik düzeyidir. Araştırmanın evrenini 2020-2021 yılında İstanbul'da görev yapan okul psikolojik danışmanları oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu Üsküdar'da görev yapan 8 gönüllü okul psikolojik danışmanı oluşturmaktadır. Araştırmada programın etkililiğinin değerlendirilmesi için hem nicel hem nitel veri toplanmıştır. Araştırmanın nicel verileri için öntest ve sontest olarak Güler ve Türküm'ün (2018) uyarladığı "Psikolojik Danışman Tükenmişlik Envanteri" kullanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest verileri SPSS 21 programı ile analiz edilmiştir. Deney grubunun sontest puanlarının öntest puanlarından anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Wilcoxon Uyumlu Çiftler İşaretli Sıralar Testi yapılmıştır. Deney ve kontrol grubunun sontest puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için ise Mann Whitney U testi yapılmıştır. Nitel verilerin çözümlenmesine içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır.
Bulgular: Deney ve kontrol grubunun öntest puanları arasındaki farklılaşmayı incelemek için yapılan Mann Whitney-U analizi sonucunda grupların sıralama ortalamaları arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (z= -,378; p> .05). Deney grubunun PDTÖ öntest ve sontest puanları arasındaki farklılaşmayı incelemek amacıyla yapılan Wilcoxon testi sonucunda sıralama ortalamaları arasındaki farklılık sontest lehine anlamlı bulunmuştur (z= -2,032; p<.05). Yani, online akran süpervizyonuna katılan okul psikolojik danışmanlarının tükenmişlik düzeyleri anlamlı şekilde azalmıştır. Kontrol grubunun PDTÖ öntest ve sontest puan ortalamaları arasındaki farklılaşmayı incelemek için yapılan Wilcoxon testi sonucunda sıralama ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır (z= -,946; p>.05). Yani, online akran süpervizyonuna katılmamış olan okul psikolojik danışmanlarının tükenmişlik düzeylerinde anlamlı düzeyde bir farklılık olmamıştır. Elde edilen nitel veriler "süreç, mesleki kazanımlar, güçlü yanlar ve geliştirilmesi gereken yanlar" olmak üzere dört ana tema altında yer almaktadır.
Sonuç: Elde edilen bulgulara göre online akran süpervizyonu uygulaması deney grubundaki okul psikolojik danışmanlarının tükenmişlik düzeyini anlamlı biçimde azaltmıştır. Kontrol grubuna kıyasla bu düşüşün deney grubu lehine olması online akran süpervizyonu çalışmasının tükenmişlik düzeyini azaltmada etkili olduğunu destekler niteliktedir. Elde edilen nicel veriler uygulanan online grupla akran süpervizyonu çalışmasının okul psikolojik danışmanlarının tükenmişlik düzeylerini azalttığını gösterirken nitel veriler de hem bunu

desteklemiş hem de uygulamayla ilgili daha derinlemesine değerlendirmeler elde edilmesini sağlamıştır. Elde edilen nitel bulgularla çalışmanın süreci, katılımcıların edindikleri mesleki kazanımlar, çalışmanın güçlü ve güçlendirilmesi gereken yanlarına dair detaylı bilgi elde edilmiştir.
Anahtar Kelimeler: *Akran süpervizyonu, tükenmiĢlik, okul psikolojik danıĢmanı*

Bildiri No: PDR2021.000656 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu
**Dr. Çağrı UTKAN, Milli Eğitim Bakanlığı Doç. Dr. Mehmet BİLGİN, Çukurova Üniversitesi*

The Effects of Parent-Centered Psychological Counseling on Children's Problem Behaviors, Parental Stress, and the Child-Parent Relationship

This study aimed to investigate the effects of the "Parent-Centered Psychological Counseling" approach on children's problem behaviors, parental stress, and child-parent relationship. Therefore, a 'single group pre-test-post-test experimental design' was used in the study, and a 74-hour counseling session was conducted with five parents whose children had problem behavior. The Perceived Stress Scale (PSS) was used to determine the perceived stress level of the participant parents (Cohen, Kamarck ve Mermelstein, 1983; Yerlikaya ve İnanç, 2007), and the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) was administered to measure the problem behavior levels of the children (Goodman, 1997; Güvenir, Özbek, Baykara, Arkar, Şentürk ve İncekaş, 2008). The researchers prepared a Behavior Chart (BC) to note down the frequency and duration of the problem behaviors in children. Using the data in the behavior chart, the time spent by the child for each activity during the week was calculated in minutes. Thus, the change in the child's behavior between the first sessions and the last session was calculated and compared on the basis of time.The acceptance level in the child-parent relationships was measured using the Parental Acceptance-Rejection Questionnaire (PARQ) (Rohner ve Khaleque, 2003). All of the data were obtained from the forms filled out by the parents. The research results showed that the given parent-centered psychological counseling approach effectively reduced the problem behaviors in children, increased the acceptance level in the parent-child relationships, and decreased the perceived stress level of the parents. Besides, after the counseling, the duration and quality of the time children and parents spent together increased significantly. It was observed that the designed psychological counseling approach did not lead to a significant change in the time that children spent on playing games, educational pursuits, and technological tools.

Keywords: *Psychological counseling, problem behavior, parental stress, parental rejection, parental acceptance, psychotherapy.*

Ebeveyn Merkezli Psikolojik Danışmanın Çocukların Problem Davranışları, Ebeveyn Stresi ve Çocuk-Ebeveyn İlişkisine Etkisi

Bu araştırmanın amacı, "Ebeveyn Merkezli Psikolojik Danışma" yaklaşımının çocukların problem davranışları, ebeveyn stresi ve çocuk-ebeveyn ilişkisi üzerindeki etkisini incelemektir. Bu amaçla araştırmada „tek grup ön test-son test deneysel desen" modeli kullanılmış, deneysel müdahale kapsamında çocukları problem davranışa sahip 5 ebeveyn ile 74 saat psikolojik danışma oturumu gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen psikolojik danışmaların tamamında araştırmacı tarafından geliştirilen psikolojik danışma yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmaya katılan ebeveynlerin algıladıkları stres seviyesini belirlemek amacıyla Algılanan Stres Ölçeği (ASÖ) (Cohen, Kamarck ve Mermelstein, 1983; Yerlikaya ve İnanç, 2007), çocukların sahip olduğu problem davranış düzeyini ölçmek amacıyla da Güçler ve Güçlükler Anketi (GGA) kullanılmıştır (Goodman, 1997; Güvenir, Özbek, Baykara, Arkar, Şentürk ve İncekaş, 2008). Çocukların sahip olduğu davranışların sıklığı ile davranışlara ayrılan sürenin ölçümünde ise Davranış Kayıt Çizelgesi (DKÇ) kullanılmıştır. Davranış kayıt çizelgesinde yer alan veriler kullanılarak çocuğun hafta

içi boyunca her etkinlik alanına (oyun, eğitsel uğraş, teknoloji vb.) ayırdığı süre dakika cinsinden hesaplanmıştır. Böylelikle ilk oturumlar ile son oturum arasında çocuğun davranışlarında ortaya çıkan değişim süre bazında hesaplanarak karşılaştırılmıştır. Çocuk-ebeveyn ilişkisindeki kabul düzeyi ise Ebeveyn Kabul-Ret Ölçeği (EKRÖ) aracılığı ile ölçülmüştür (Rohner ve Khaleque, 2003). Ölçümlerin tamamı ebeveyn tarafından doldurulan formlar aracılığı ile elde edilmiştir. Araştırma sonuçları, geliştirilen ebeveyn merkezli psikolojik danışma yaklaşımının çocukların problem davranışlarının azalmasında, ebeveyn-çocuk ilişkisindeki kabul düzeyinin artmasında ve ebeveynin algıladığı stres seviyesinin azalmasında etkili olduğunu göstermiştir. Buna ek olarak danışma sonrasında çocukların ebeveyni ile geçirdiği sürenin anlamlı biçimde arttığı, çocuk ile ebeveynin daha nitelikli vakit geçirmeye başladığı ortaya çıkmıştır. Geliştirilen psikolojik danışma yaklaşımının çocuğun oyun oynamaya, eğitsel uğraşlara ve teknolojik araçlara ayırdığı sürede ise anlamlı bir değişime yol açmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danıÇma, problem davranıÇ, ebeveyn stresi, ebeveyn reddi, ebeveyn kabulü, psikoterapi.*

Bildiri No: PDR2021.000657 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Demir Çelebi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ArŞ. Gör. Beyza Kırca, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ArŞ. Gör. Sümeyye Çakır, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi*

A New Area of Need and Field of Employment in Psychological Counseling: Geropsychological Counseling

Problem: The elderly population is increasing day by day in Turkey as well as all over the world. According to the Turkish Statistics Association's 2020 data, while the elderly population (age of 65 years old or higher) was 6 million 495 thousand 239; in the last five years, by increasing 22.5%, in 2020, it became 7 million 953 thousand 555. While the proportion of the elderly population in the total population was 8,2% in 2015, it increased to 9,5 % in 2020. By 2080, this percentage is expected to be 25,6. Despite this increase, developments regarding the psychosocial services offered to the elderly are very slow. Although there have been some updates in recent years in psychological counselor education, the field did not receive enough attention in both undergraduate and graduate level. This study will draw a picture of the need for geriatric psychological counseling and evaluate the understanding and content of education necessary for the more competent provision of psychological counseling services in the relevant field.
Method: A literature review as performed in this research. The literature review presents the services required to meet the psychological counseling needs of the elderly and the extent to which the content of the psychological counselor education can respond to these services.
Findings: Geriatric counseling is closely related to sub-branches of psychological counseling: marriage and family counseling, career counseling, mental health counseling, and rehabilitation counseling. Still, it is a field of application with its own theoretical and practical content. Since the elderly population is increasing and the elderly attach importance to holistic development, the demand for psychosocial services increases. Although the American Psychological Association first defined geropsychology as a sub-specialty in 2010, there is not enough interest in this field in Turkey. It is noteworthy that the disciplines serving in mental health do not give enough space to this field at undergraduate and graduate levels. In our country, although psychological counseling practices and undergraduate and graduate programs are based on family counseling, career counseling, and school counseling, psychological counseling practices mainly focus on school counseling. While geriatric psychology is also important in developmental psychology and applied developmental psychology, it is seen that not enough attention is paid to it in the psychological counselor training processes.
Results: According to the data of institutions that provide statistics on the elderly population, especially TURKSTAT, it is clearly revealed that there will be a great increase in the psychosocial needs of the elderly population in the next ten years. On the other hand, there are limited preparations to meet this need in Guidance and Psychological Counseling undergraduate and graduate programs. To meet the needs of the elderly population efficiently and to find a new employment area for the psychological counselor graduates who are increasing exponentially every year, it seems essential to create course contents that serve this area. In this study, the curricula are examined in detail, and the recommendations at the undergraduate and graduate levels are listed.

Keywords: *Psychological counselor education, geropsychological counseling.*

Psikolojik DanıŞmanlıkta Yeni Bir Ġhtiyaç ve Ġstihdam Alanı: YaŞlılık Psikolojik DanıŞmanlığı

Amaç: Yaşlı nüfus tüm dünyada olduğu gibi Türkiye"de de gün geçtikçe artış göstermektedir. Türkiye İstatistik Kurumu"nun 2020 verilerine göre yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus, 2015 yılında 6 milyon 495 bin 239 kişi iken son beş yılda %22,5 artarak 2020 yılında 7 milyon 953 bin 555 kişi olmuştur. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2015 yılında %8,2 iken, 2020 yılında %9,5'e yükselmiştir. 2080 yılına gelindiğinde bu oranın %25,6 olacağı tahmin edilmektedir. Bu artışa rağmen yaşlılara sunulan psikososyal hizmetlere yönelik gelişmeler oldukça yavaş işlemektedir. Son yıllarda psikolojik danışman eğitiminde bazı güncellemeler söz konusu olsa da psikolojik danışmanlık lisans ve lisansüstü eğitimlerinde de bu alana yeterince ilgi gösterilmemektedir. Bu araştırmada yaşlılık psikolojik danışmanlığına duyulan ihtiyaca yönelik bir tablo çizilerek psikolojik danışma hizmetlerinin daha yetkin sunulması için gerekli olan eğitim anlayışı ve içeriğine yönelik değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Yöntem: Bu araştırma literatür taraması gerçekleştirilerek yazılmıştır. Literatür taramasında yaşlıların psikolojik danışma ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli hizmetler ile psikolojik danışman eğitimi içeriğinin bu hizmetlere ne ölçüde cevap verebildiği karşılaştırılarak sunulmuştur.

Bulgular: Yaşlılık psikolojik danışmanlığı, psikolojik danışmanın alt dalları olan evlilik ve aile psikolojik danışmanlığı, kariyer psikolojik danışmanlığı, ruh sağlığı psikolojik danışmanlığı ve rehabilitasyon psikolojik danışmanlığı ile yakından ilgili olmakla birlikte kendine özgü teorik ve pratik içeriklere sahip bir uygulama alanıdır. Yaşlı nüfusun artışı ve yaşlıların bütüncül gelişime önem vermesi dolayısıyla psikososyal hizmetlere olan talep de artmaktadır. Amerikan Psikoloji Derneği geropsikoloji alanını ilk kez 2010 yılında bir alt uzmanlık alanı olarak tanımlamış olmasına karşın Türkiye"de bu alana yeterli ilgi gösterilmemektedir. Ruh sağlığı alanında hizmet veren disiplinlerin lisans ve lisansüstü düzeyde bu alana yeterince yer vermediği dikkat çekmektedir. Ülkemizde psikolojik danışma uygulamalarında ve psikolojik danışmanlık lisans ve yüksek lisans programlarında aile ve kariyer psikolojik danışmanlığı ile okul psikolojik danışmanlığı temel alınmasına karşın uygulamaların ağırlıklı olarak okul psikolojik danışmanlığı alanına yöneldiği görülmektedir. Yaşlılık psikolojisi, gelişim psikolojisi ve uygulamalı gelişim psikolojisi alanları açısından da önem taşımakta iken, psikolojik danışman yetiştirme süreçlerinde yaşlılık psikolojisine yeterince dikkat çekilmediği görülmektedir.

Sonuç: TÜİK başta olmak üzere yaşlı nüfusa ilişkin istatistikler sunan kurumların verilerine göre gelecek on yılda yaşlı nüfusun psikososyal ihtiyaçlarında büyük bir artış görüleceği açıkça ortaya koyulmaktadır. Buna karşın Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans ve yüksek lisans programlarında bu ihtiyacın karşılanmasına yönelik kısıtlı hazırlıklar görülmektedir. Yaşlı nüfusun ihtiyaçlarının verimli bir biçimde giderilmesi ve her yıl katlanarak artan psikolojik danışman mezunların yeni bir istihdam alanı bulması açısından bu alana hizmet eden ders içeriklerinin oluşturulması elzem görünmektedir. Bu çalışmada ders programları detaylı incelenerek lisans ve lisansüstü düzeydeki öneriler sıralanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar kelimeler: Psikolojik danıŞman eğitimi, yaŞlılık psikolojik danıŞmanlığı.*

Bildiri No: PDR2021.000660 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıŞman Tuğba YILMAZ, TESKOMB Süphan Ortaokulu*

The Impact of Helicopter Parenting on Child Development

Problem: Identity formation, which affects individuals from childhood to adulthood, is closely related to their parents' attitudes and behaviors towards the individual. Parenting, formed by the roles of mother and father, has a key role for children who feel valued. For this reason, the style and behaviors adopted by parents from childhood, when personality development begins, gain importance. It is seen that the attitudes of parents towards their children have important effects on all skill areas of their children. Today, there are many parenting concepts such as democratic, negligent, permissive and authoritarian parenting styles. In addition to these concepts, helicopter parenting style, which is a new concept in the literature, has been the subject of research recently. The helicopter parenting style does not only affect the mother, father and child instantly; it is a concept that affects every moment of the child's whole life. Although the expectations of parents who adopt this style are high, their positive feelings towards their children are high, research has shown that they have negative effects on children. The aim of this study is to explain the concept of helicopter parenting, which is a new concept in the literature, to explain the characteristics of helicopter parents and their effects on the development of their children, to compare with different parenting styles and to explain other concepts related to helicopter parenting.
Method: In the study, literature review and document analysis method were used.
Findings: Although mothers and fathers who have the helicopter parent attitude say that they do it with the thought that it will benefit their children, scientific studies have found that this attitude has negative effects on children. Anxiety disorder, introversion, depressive behaviors, not participating in physical activity at school and lack of social participation, low quality of life, inadequate development of problem solving skills are determined by researches. Again, children of families with helicopter parenting style have a tendency to anxiety and depression in adulthood, a tendency to use depression medications, inadequacy in coping strategies, and emotional problems in friendship relationships. The effects of helicopter parents on child development are likely to include identity development and lack of self-confidence, dependent personality development and attachment problems. This type of parenting attitude, which also affects the adulthood of the child, causes the individual to experience adjustment problems in social, work and family life.
Results: The concept of helicopter parenting is a concept in which parents have an overprotective style towards the child. This parenting style does not only affect the child instantly; affects the entire life of the child. In recent years, the concept of helicopter parenting has come to the fore and its importance has increased, and the reflections of this parenting style on child development have been the subject of research. In addition to the previous studies, it can be said that more studies are needed on this subject and that it is a concept that needs to be investigated in our country.
Keywords: *Helicopter parenting, parenting styles, child development*

Helikopter Ebeveynliğin Çocuk GeliŞimi Üzerindeki Etkisi

Amaç: Bireylerin çocukluk çağından itibaren yetişkinliğine de etki eden kimlik oluşumu ebeveynlerinin bireye yönelik tutum ve davranışlarıyla yakından ilişkilidir. Anne ve baba rollerinin oluşturduğun ebeveynlik kendini değerli hisseden çocuklar için anahtar bir role sahiptir. Bu nedenle kişilik gelişiminin başladığı çocukluk döneminden itibaren ebeveynlerin

benimsediği tarz ve davranışları önem kazanmaktadır. Ebeveynlerin çocuklarına karşı olan tutumlarının çocuklarının tüm beceri alanları üzerinde önemli etkileri olduğu görülmektedir. Günümüzde demokratik, ihmalkâr, izin verici ve otoriter ebeveyn tarzları gibi birçok ebeveynlik kavramları bulunmaktadır. Bu kavramlara ek olarak literatürde yeni bir kavram olan helikopter ebeveynlik tarzı son zamanlarda araştırılmalara konu olmaktadır. Helikopter ebeveynlik tarzı anne, baba ve çocuğu anlık etkilemek ile kalmayıp; çocuğun tüm hayatı boyunca her anında etkisinin görüldüğü bir kavramdır. Bu tarzı benimseyen anne babaların beklentileri, çocuğuna yönelik olumlu duyguları yüksek olsa da çocuklar üzerine olumsuz etkileri olduğu araştırmalarla bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı literatürde yeni bir kavram olan helikopter ebeveynlik kavramını açıklamak, helikopter ebeveynlerin özelliklerini ve bu ebeveynlerin çocuklarının gelişimi üzerine etkilerini, farklı ebeveynlik tarzları ile karşılaştırma yapmayı ve helikopter ebeveynlikle ilişkili diğer kavramları açıklamaktır. **Yöntem:** Yapılan çalışmada literatür taraması ve doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. **Bulgular:** Helikopter ebeveyn tutumuna sahip anne ve babalar çocuklarına yarar sağlayacağı düşüncesiyle yaptıklarını dile getirseler de, bu tutumun çocuklar üzerine olumsuz etkileri olduğu bilimsel çalışmalarla bulunmuştur. Çocuklarda kaygı bozukluğu, içe kapanma, depresif davranışlar, okulda fiziksel aktiviteye katılmama ve sosyal katılım azlığı, düşük yaşam kalitesi, problem çözme becerilerinin yetersiz gelişimi araştırmalarla saptanmaktadır. Yine helikopter ebeveyn tarzına sahip ailelerin çocuklarında yetişkinlik döneminde anksiyete ve depresyona yatkınlık ve depresyon ilaçlarını kullanımına yatkınlık ve baş etme stratejilerinde yetersizlik, arkadaşlık ilişkilerinde duygusal sorunlar görülmektedir. Helikopter ebeveynlerin çocuk gelişimine etkilerinde kimlik gelişimi ve özgüven yetersizliği, bağımlı kişilik gelişimi ile bağlanma sorunlarının görülmesi de muhtemeldir. Çocuğun yetişkinlik dönemine de etki eden bu tarz ebeveynlik tutumu bireyin sosyal, iş ve aile yaşantısında da uyum sorunları yaşamasına neden olmaktadır.
Sonuç: Helikopter ebeveynlik kavramı anne ve babaların çocuğa karşı aşırı korumacı bir tarza sahip olduğu bir kavramdır. Bu ebeveynlik tarzı çocuğu anlık etkilemek ile kalmayıp; çocuğun tüm hayatı boyunca etkilemektedir. Son yıllarda helikopter ebeveynlik kavramının gündeme gelmesi ve öneminin artmasıyla bu ebeveynlik tarzının çocuk gelişimi üzerindeki yansımaları araştırma konusu olmaktadır. Geçmişte yapılan araştırmaların yanı sıra bu konu ile ilgili daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulduğunu ve ülkemizde araştırılması gereken bir kavram olduğunu söylenebilir.
Anahtar Kelimeler: *Helikopter ebeveynlik, ebeveynlik tarzları, çocuk geliGimi*

Bildiri No: PDR2021.000661 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıŞman Gamze Nur Yüksel, Milli Eğitim Bakanlığı Prof. Dr. Hikmet Yazıcı, Trabzon Üniversitesi*

Transition to Open High School from Educators' Perspective

Having an education opportunity but not being able to use this opportunity for various reasons can be called school dropout. In Turkey, it is not possible to leave school until the age of eighteen due to compulsory education. It is a legal requirement for students who cannot continue formal education to register for open education. Even if compulsory education does not allow students to leave school, it paves the way for the transition to open high schools. This situation causes students who want to drop out of school to be directed to open high schools and the rate of enrollment in open high schools has increased over the years. The increase in the number of students leaving school brings devastating consequences for both the individual and the society. However, there are limited studies examining the reasons for dropping out of students who are included in Turkey's definition of school dropout with the phrase "who are enrolled in open education high schools". The main purpose of the research is to examine the reasons for the transition of students studying in formal education to open high school from the perspectives of educators. In the study, the case study method, which is included in the qualitative research approach, was used. The research group; consists of 10 administrators, 10 teachers and 10 psychological counselors working in various types of high schools. In order to collect the research data, semi-structured interviews were conducted with the mentioned educators. As a result of the analysis of the data, educators state that students do not tend to go to open high school, but they have to go to open high school for various reasons. Educators described these reasons as economic problems, academic failure, family reasons, peer pressure, transportation problems, social problems, absenteeism, exam preparation, religious reasons, problems arising from the school environment, insufficient quotas and compulsory education. Educators state that there is no incentive or coercion during the transition process of students to open high school and that school counselors play an active role in this process. The role of the school environment in the transition to open high school is characterized by different opinions by educators. Educators who advise their students who have to go out of formal education to switch to open high school think that open high school is beneficial in compulsory situations. The findings were discussed in the context of the literature and suggestions were made.

Keywords: *open high school, school dropout, qualitative research, content analysis*

Eğitimcilerin BakıŞ Açısından Açık Liseye GeçiŞ

Eğitim imkânına sahip olmak ancak çeşitli nedenler ile bu imkânı değerlendirememek okul terki olarak adlandırılabilir. Türkiye‟de ise zorunlu eğitim nedeniyle on sekiz yaşına kadar okulu terk etmek mümkün değildir. Örgün eğitime devam edemeyen öğrencilerin açık öğretime kayıt yaptırmaları yasal bir gerekliliktir. Zorunlu eğitim, öğrencilerin okulu terk etmelerine imkân vermese dahi açık liselere geçişin önünü açmaktadır. Söz konusu durum, okulu terk etmek isteyen öğrencilerin açık liseye yönlendirilmesine ve açık liseye kayıt oranlarının yıllar içerisinde artış göstermesine neden olmaktadır. Okulu terk eden öğrenci sayısının artması hem birey hem de toplum için oldukça yıkıcı sonuçları beraberinde getirmektedir. Ancak Türkiye‟nin okul terki tanımında „‟açık öğretim lisesine kayıt olan‟‟ ifadesi ile yer alan öğrencilerin okulu terk etme nedenlerinin incelendiği araştırmalar sınırlıdır. Araştırmanın temel amacı örgün eğitimde öğrenim gören öğrencilerin açık liseye geçiş

nedenlerini eğitimcilerin bakış açılarından incelemektir. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımı içerisinde bulunan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma grubunu; çeşitli lise türlerinde görev yapan 10 idareci, 10 öğretmen ve 10 psikolojik danışman oluşturmaktadır. Araştırma verilerini toplamak amacıyla söz konusu eğitimciler ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Verilerin analizi sonucunda eğitimciler öğrencilerin açık liseye geçme eğiliminde olmadıklarını ancak çeşitli nedenler ile açık liseye geçmek zorunda kaldıklarını belirtmektedir. Eğitimciler bu nedenleri ekonomik problemler, akademik başarısızlık, ailevi nedenler, akran baskısı, ulaşım problemleri, sosyal problemler, devamsızlık, sınava hazırlık, dini nedenler, okul ortamından kaynaklanan problemler, yetersiz kontenjanlar ve zorunlu eğitim uygulaması olarak nitelendirmişlerdir. Eğitimciler, öğrencilerin açık liseye geçiş süreçlerinde teşvik ya da zorlama yapılmadığını ve bu süreçte okul psikolojik danışmanlarının etkin rol oynadıklarını belirtmektedir. Açık liseye geçişte okul ortamının rolü olup olmadığı eğitimciler tarafından farklı görüşler ile karakterize edilmektedir. Örgün eğitim dışına çıkmak durumunda olan öğrencilerine açık liseye geçmeyi tavsiye eden eğitimciler, zorunlu durumlarda açık lisenin faydalı olduğunu düşünmektedir. Elde edilen bulgular literatür bağlamında tartışılarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *açık lise, okul terki, nitel araştırma, içerik analizi*

Bildiri No: PDR2021.000662 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıŞman Nihal TOPAL, Akçaabat Cumhuriyet Ortaokulu Prof. Dr. Hatice ODACI, Karedeniz Teknik Üniversitesi Uzm. Psk. DanıŞmanŞükrü ÖZER, Osman Kalyoncu Şanım Hatip Ortaokulu*

In the Covid-19 Pandemic Process the Mediating Role of Loneliness in the Relationship Between Internet and Smartphone Addiction Levels and Psychological Well-Being of Secondary and High School Students

The aim of this study is to examine the mediating role of loneliness in the relationship between internet addiction levels and psychological well-being and between smartphone addiction levels and psychological well-being of secondary and high school students. The study group of the research consists of 538 secondary school (n=269) and high school (n=269) students, who 318 girls and 220 boys, aged between 10-18 (X=14.3). Research data was collected with Demographic Information Form Young Internet Addiction Scale, Smartphone Addiction Scale-Short Form, UCLA Loneliness Scale and Stirling Emotional and Psychological Well-Being Scale for Children. The obtained data were analysed with SPSS 23 and AMOS 24 statistical package programs. In the analysis of the data, Pearson correlation technique and Structural equation model (SEM) analysis techniques were used. According to the results of the correlation analysis, between psychological well-being and internet addiction (r= -.373, p <.001), smartphone addiction (r = -.249, p <.001) and loneliness (r = -.498, p <.001) in the negative direction; between internet addiction and smartphone addiction (r = .586, p <.001) and loneliness (r = .226, p <.001) also between loneliness and smartphone addiction (r = .183, p <.001) there are significant positive relationships. In line with the purpose of the research, two models in which internet addiction is extrinsic, psychological well-being is intrinsic, and loneliness is mediating variable also smartphone addiction is extrinsic, psychological well-being is intrinsic, and loneliness is mediator variable, were established and analyzed with SEM. According to the results of SEM analysis of the 1st model, in which internet addiction is an extrinsic variable, the total effect of internet addiction on psychological well-being is significant (β=-.43, p<.001). When internet addiction and loneliness, which is the mediator variable, were analyzed simultaneously, the effect of internet addiction on psychological well-being decreased (β=-.28, p<.001). However, the indirect effect of internet addiction on psychological well-being through loneliness (β=-.16, p<.001) was significant and 95% bias-corrected confidence intervals did not include zero in 10000 bootstrap samples (95% CI, -.221 – -.100) show that loneliness plays a partial mediating role in the relationship between internet addiction and psychological well-being. Similarly, according to the results of the 2nd model analysis, in which smartphone addiction is an intrinsic variable, the direct effect of smartphone addiction on psychological well-being is significant (β=-.36, p<.001). Again, when loneliness, which is the mediator variable, is included in the analysis, this effect is exacerbated (β=-.16, p<.001). The indirect effect of smartphone addiction on psychological well-being through loneliness (β=-.12, p<.001) is significant and 95% bias-corrected confidence intervals do not contain zero (10000 bootstrap; 95% CI, -.180 – -.055) show that loneliness plays a partial mediating role in the relationship between smartphone addiction and psychological well-being. These findings show that, when middle school and high school students' internet and smart phone addiction increase, their loneliness also increases and this situation negatively affects their psychological well-being.
Keywords: *Internet addiction, smartphone addiction, loneliness, psychological well-being*

Covid-19 Pandemi Sürecinde Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin İnternet ve Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeyleri ile Psikolojik İyi Oluş Hali Arasındaki İlişkide Yalnızlığın Aracı Rolü

Bu çalışmada ortaokul ve lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ile psikolojik iyi oluşları ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkide yalnızlığın aracı rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu yaşları 10-18 aralığında (X=14.3) olan 318'i kız ve 220'si erkek toplam 538 ortaokul (n=269) ve lise (n=269) öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verileri; Demografik Bilgi Formu, Young İnternet Bağımlılığı Ölçeği, Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Formu, UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Stirling Çocuklar için Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ile toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 23 ve AMOS 24 istatistik paket programları ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde Pearson korelasyon tekniği ve Yapısal eşitlik modeli (YEM) analiz tekniklerinden yararlanılmıştır. Gerçekleştirilen korelasyon analizi sonucuna göre, psikolojik iyi oluş ile internet bağımlılığı (r = -.373, p <.001), akıllı telefon bağımlılığı (r = -.249, p <.001) ve yalnızlık (r = -.498, p <.001) arasında negatif yönde; internet bağımlılığı ile akıllı telefon bağımlılığı (r = .586, p <.001) ve yalnızlık (r = .226, p <.001) arasında ayrıca akıllı telefon bağımlılığı ile yalnızlık (r = .183, p <.001) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler vardır. Araştırmanın amacı doğrultusunda internet bağımlılığının dışsal, psikolojik iyi oluşun içsel, yalnızlığın aracı değişken olduğu ve akıllı telefon bağımlılığının dışsal, psikolojik iyi oluşun içsel, yalnızlığın aracı değişken olduğu iki model kurularak YEM ile analiz edilmiştir. İnternet bağımlılığının dışsal değişken olduğu 1. modelin YEM analizi sonucuna göre internet bağımlılığının psikolojik iyi oluş üzerindeki toplam etkisi anlamlıdır (β=-.43, p<.001). İnternet bağımlılığı ile aracı değişken olan yalnızlık eş zamanlı olarak analiz edildiğinde internet bağımlılığının psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisi azalmıştır (β=-.28, p<.001). Bununla birlikte İnternet bağımlılığının yalnızlık üzerinden psikolojik iyi oluş üzerindeki dolaylı etkisinin (β=-.16, p<.001) anlamlı olması ve 10000 bootstrap örnekleminde %95 oranında yanlılığı düzeltilmiş güven aralıklarının sıfırı içermemesi (% 95 CI, -.221 – -.100) yalnızlığın internet bağımlılığı ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkide kısmi aracılık rolü üstlendiğini göstermektedir. Benzer şekilde akıllı telefon bağımlılığının dışsal değişken olduğu 2. Model analiz sonuçlarına göre akıllı telefon bağımlılığının psikolojik iyi oluş üzerindeki doğrudan etkisi anlamlıdır (β=-.36, p<.001). Yine aracı değişken olan yalnızlık analize sokulduğunda bu etki azmaktadır (β=-.16, p<.001). Akıllı telefon bağımlılığının yalnızlık üzerinden psikolojik iyi oluş üzerindeki dolaylı etkisinin (β=-.12, p<.001) anlamlı olması ve %95 oranında yanlılığı düzeltilmiş güven aralıklarının sıfırı içermemesi (10000 bootstrap; % 95 CI, -.180 – -.055) yalnızlığın akıllı telefon bağımlılığı ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkide kısmi aracılık rolü üstlendiğini göstermektedir. Bu bulgular ortaokul ve lise öğrencilerinin internet ve akıllı telefon bağımlılıkları arttıkça yalnızlıklarının da arttığını ve bu durumun psikolojik iyi oluşlarını olumsuz etkilediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *İnternet bağımlılığı, akıllı telefon bağımlılığı, yalnızlık, psikolojik iyi oluş*

Bildiri No: PDR2021.000665 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**ArÇ.Gör. Muhammed Akat, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi ArÇ.Gör. Zeynep Öznur Ergin, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Prof. Dr. Erdal Hamarta, Necmettin Erbakan Üniversitesi*

Turkish Adaptation of the Social Media Fatigue Scale: A Reliability and Validity Study

Introduction: Social media has become one of the most important parts of our lives today. Social media has pros such as facilitating the communication of individuals. However, in recent years, its cons (problematic social media use, social media addiction, etc.) arising from the use of social media have also been observed. One of the negativities caused by the use of social media is social media fatigue. Social media fatigue can be explained as the emergence of symptoms such as burnout, distraction, and fatigue caused by the use of social media. Social media fatigue has cognitive, emotional and behavioral symptoms. It can be said that these symptoms are seen in different ways in each individual. Considering the prevalence and frequency of use of social media today, it can be presumed that one of the major problems of of the modern age is social media fatigue. Therefore, in this study, it is aimed to implement the Turkish adaptation of a measurement tool that can measure social media fatigue.

Method: The study comprised 201 (71.6% female, 28.4% male) participants. The ages of the participants ranged from 18 to 40. The age distribution of the participants is 18-20 years (31.5%); 21-25 years (51.5%); 26-30 years (13.5%); 31-35 years (2.5%); 36-40 years old (1.0%). Within the scope of the adaptation study, the permission of the "Social Media Fatigue Scale" was obtained first and the translation - back translation phases were completed. Then, the final version of the scale was determined by taking expert opinion. In the study, Personal Information Form, Social Media Fatigue Scale (SMYS) and Fear of Missing Out Scale (DSFS) were used to evaluate criterion-conformity validity. The construct validity of the scale was tested with confirmatory factor analysis (CFA), criterion-conformity validity was tested with Pearson Product-Moment Correlation analysis and reliability was tested with Cronbach Alpha reliability analysis. SPSS 22.0 and LISREL 8.80 package programs were used in the analysis of the data.

Results: As a result of the CFA analysis performed to confirm the three-factor structure (cognitive, behavioral and emotional experience) of the scale on the Turkish sample, some of the values in the fit indices of $\chi 2=334.08$, $\chi 2/sd =3.84$, CFI=.94, NNFI= .92, RMSEA=.12 (90% CI: .10). .1.53) and SRMR=.08 were found to be not at an acceptable level. In this context, the modification suggestions produced by the program were examined. The analysis was repeated by adding error covariances between item number 14 (I feel nervous when receiving friend requests on social media sites) 15 (Before I login in my social media account, I usually fear of receiving too much new messages) and between 13 (I feel anxious when I was referred to (@) by others on the social media sites) and 14 in the same subscale. As a result of the analysis, new fit values $\chi 2=221.11$, $\chi 2/sd =2.60$, CFI=.96, NNFI=.95, RMSEA=.09 (90% CI: .08 to .10) and SRMR=.07 were found to be acceptable. When standardized coefficients are examined, item factor loads vary between .53 and .84. Within the scope of criterion-concordance validity, a positive and significant relationship was found between the PTAS scale and SMD subscales. Within the scope of reliability studies, the internal consistency coefficient for the whole scale was .91. Internal consistency coefficients for cognitive, behavioral and emotional experience subscales were found to be .87, .87 and .83, respectively.

Conclusion: As a result of the adaptation study, it has been revealed that the Social Media Fatigue Scale is a valid and reliable measurement tool in evaluating the attitudes of individuals towards their social media use and can be used in Turkish culture. With this measurement tool, researchers can examine the effects of fatigue caused by social media use on the psychological state of individuals.

Keywords: *social media, social media fatigue, cyberpsychology, scale adaptation*

Sosyal Medya Yorgunluğu Ölçeğinin Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Giriş: Sosyal medya günümüzde hayatımızın en önemli parçalarından biri haline gelmiştir. Sosyal medya bireylerin iletişimlerini kolaylaştırma gibi olumlu özelliklere sahiptir. Ancak son yıllarda sosyal medya kullanımından kaynaklı olumsuzluklar (problemli sosyal medya kullanımı, sosyal medya bağımlılığı vb.) da görülmüştür. Sosyal medya kullanımının yol açtığı olumsuzluklardan biri de sosyal medya yorgunluğudur. Sosyal medya yorgunluğu, sosyal medya kullanımından kaynaklı tükenmişlik, dikkatin dağılması, yorgunluk gibi belirtilerin ortaya çıkması olarak açıklanabilir. Sosyal medya yorgunluğunun bilişsel, duygusal ve davranışsal belirtileri bulunmaktadır. Bu belirtilerin her bireyde farklı şekillerde görüldüğü söylenebilir. Günümüzde sosyal medyanın kullanım yaygınlığı ve sıklığının devasa boyutlara ulaştığı düşünüldüğünde günümüzün önemli sorunlardan birinin sosyal medya yorgunluğu olduğu söylenebilir. Bundan dolayı bu çalışmada sosyal medya yorgunluğunu ölçebilecek bir ölçme aracının Türkçe uyarlamasının gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.
Yöntem: Çalışma 201 (%71.6 kadın, %28.4 erkek) katılımcıdan oluşmaktadır. Katılımcıların yaşları 18 ile 40 arasında değişmektedir. Katılımcıların yaşlarının dağılımı ise 18-20 yaş (%31.5); 21-25 yaş (%51.5); 26-30 yaş (%13.5); 31-35 yaş (%2.5); 36-40 yaş (%1.0) olarak bulunmuştur. Uyarlama çalışması kapsamında ilk olarak "Sosyal Medya Yorgunluğu Ölçeği" nin izni alınmış ve çeviri-geri çeviri aşamaları tamamlanmıştır. Daha sonra uzman görüşü alınarak ölçeğe son hali verilmiştir. Çalışmada Kişisel Bilgi Formu, Sosyal Medya Yorgunluğu Ölçeği (SMYÖ) ve ölçüt-uyum geçerliğini değerlendirmek amacıyla Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği (GGKÖ) kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analiziyle (DFA), ölçüt-uyum geçerliği Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analiziyle ve güvenirliği Cronbach Alpha güvenirlik analizi ile test edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 22.0 ve LİSREL 8.80 paket programları kullanılmıştır.
Bulgular: Ölçeğin, Türk örneklemi üzerinde üç faktörlü yapısını (bilişsel, davranışsal ve duygusal deneyim) doğrulamak amacıyla yapılan DFA analizi sonucunda $\chi2$=334.08, $\chi2$/sd =3.84, CFI=.94, NNFI= .92, RMSEA=.12 (%90 GA: .10 ile .1.53) ve SRMR=.08 uyum indekslerinden bazı değerlerin kabul edilebilir düzeyde olmadığı görülmüştür. Bu doğrultuda, programın ürettiği modifikasyon önerileri incelenmiştir. Aynı alt ölçekte yer alan 14. Madde (Sosyal medya sitelerinde arkadaş isteği aldığımda gergin hissederim) ile 15. Madde (Sosyal medya hesabıma giriş yapmadan önce, çok fazla yeni mesaj almaktan genellikle korku duyarım) ve 13. Madde (Sosyal medya sitelerinde başkaları tarafından etiketlendiğimde (@) endişeli hissederim) ile 14. madde arasına hata kovaryansları eklenerek analiz yeniden yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda yeni uyum değerleri $\chi2$=221.11, $\chi2$/sd=2.60, CFI=.96, NNFI=.95, RMSEA=.09 (%90 GA: .08 ile .10) ve SRMR=.07 kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur. Standardize edilmiş katsayılar incelendiğinde, madde faktör yükleri .53 ile .84 arasında değişmektedir. Ölçüt-uyum geçerliği kapsamında GGKÖ ölçeği ile SMY alt ölçekleri arasında pozitif yönde ve önemli bir ilişki bulunmuştur. Güvenirlik çalışmaları kapsamında ölçeğin bütününe ilişkin iç tutarlılık katsayısı .91 çıkmıştır. Bilişsel, davranışsal ve duygusal deneyim alt ölçeklerine ilişkin iç tutarlılık katsayıları sırasıyla .87, .87 ve .83 bulunmuştur.
Sonuç: Uyarlama çalışması sonucunda, Sosyal Medya Yorgunluğu Ölçeğinin bireylerin sosyal medya kullanımlarına yönelik tutumlarını değerlendirmede geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu ve Türk kültüründe kullanılabileceğini ortaya koymuştur. Bu ölçme aracı ile araştırmacılar, sosyal medya kullanımından kaynaklanan yorgunluğun bireylerin psikolojik durumlarına etkilerini inceleyebilirler.

Anahtar Kelimeler: *sosyal medya, sosyal medya yorgunluğu, siber psikoloji, ölçek uyarlama*

Bildiri No: PDR2021.000666 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıŞman ÆYZA ÇĞÇEK, Ankara Sanayi Odası Teknik Koleji*

Investigation of the Relationship Between Digital Game Addiction and Psychological Resilience Level of High School Students

The aim of this study is to examine the relationship between high school students' digital game addiction and resilience levels. Resilience, which emphasizes the need to develop the capacity to adapt to new life events and developmental periods, can prevent the development of problematic behaviors such as digital game addiction, which is an escape and procrastination behavior. Protective factors during adolescence are particularly important for research. For this purpose, the relationship between high school students' digital game addiction and psychological resilience average scores and these dependent variables were examined according to gender, grade level, mother's education level, father's education level, mother-father partnership, number of siblings and game type. This research is suitable for the relational screening model. The research was carried out with the data obtained from 582 appropriately selected volunteer students (325 girls, 257 boys) studying at 21 different high schools in Ankara in the 2020-2021 academic year. In the research, the data were collected with the "Child and Youth Resilience Scale" consisting of 12 items and one dimension, the "Digital Game Addiction Scale" consisting of 7 items and a single dimension, and the "Personal Information Form" prepared by the researcher. The arithmetic means and standard deviations of the mean scores obtained from the scales and all other statistical analyzes were calculated using the Spss 27 and Spss 22 package programs. Analysis of the data was provided by Pearson Correlation analysis, t test, one-way analysis of variance, Kruskal Wallis and Mann Whitney U tests.
Research findings; shows that there is a negative significant relationship between digital game addiction and psychological resilience levels of high school students. Digital game addiction scale mean scores; It was seen that there was no significant difference according to the variables of gender, mother's education level, father's education level, mother-father's relationship status and the type of game played, but there was no significant difference according to the variables of the number of siblings and grade level. The mean scores of the child and youth resilience scale; It differs significantly according to the state of being together with the parents and the number of siblings, and does not differ according to gender, grade level, mother's education level, father's education level and the type of game played. Resilience has been found to be a protective factor for digital game addiction and has significant potential in guiding the development of effective interventions for a variety of at-risk populations. The importance of transforming preventive and preventive interventions into practical applications in schools, hospitals, homes, clinics, industries and community organizations has been understood to prevent digital game addiction and improve resilience in a positive way. Various suggestions were presented to parents, educators, mental health experts and researchers to increase the resilience level of high school students and reduce digital game addiction.

Keywords: *Digital Game Addiction, Psychological Resilience, Adolescent, High School Students*

Lise Öğrencilerinin Dijital Oyun Bağımlılığı İle Psikolojik Sağlamlık Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı ile psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Yeni yaşam olaylarına ve gelişim dönemlerine uyum sağlama kapasitesinin geliştirilmesi gerektiğini vurgulayan psikolojik sağlamlık, bir kaçış ve erteleme davranışı olan dijital oyun bağımlılığı gibi sorunlu davranışların gelişmesini engelleyebilir. Ergenlik döneminde koruyucu faktörler araştırma için özellikle önemlidir. Bu amaçla lise öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı ile psikolojik sağlamlık ortalama puanları arasındaki ilişki ve bu bağımlı değişkenler cinsiyet, sınıf düzeyi, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, anne-baba birlikteliği, kardeş sayısı ve oyun türüne göre incelenmiştir. Bu araştırma ilişkisel tarama modeline uygundur. Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılında Ankara'da 21 farklı lisede öğrenim gören uygun olarak seçilmiş gönüllü 582 (325 kız, 257 erkek) öğrenciden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler 12 madde ve tek boyuttan oluşan "Çocuk ve Gençlik Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği", 7 madde ve tek boyuttan oluşan "Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği" ve araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" ile toplanmıştır. Ölçeklerden ve diğer tüm istatistiksel analizlerden elde edilen ortalama puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları Spss 27 ve Spss 22 paket programları kullanılarak hesaplanmıştır. Verilerin analizi Pearson Korelasyon analizi, t testi, tek yönlü varyans analizi, Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testleri ile sağlanmıştır. Araştırma bulguları; lise öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı ile psikolojik sağlamlık düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Dijital oyun bağımlılığı ölçeği ortalama puanlarının; cinsiyet, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, anne-baba birliktelik durumu ve oynanan oyun türü değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı, kardeş sayısı ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Çocuk ve genç psikolojik sağlamlık ölçeği ortalama puanları; anne babanın birlikte olma durumu ve kardeş sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte, cinsiyete, sınıf düzeyine, anne eğitim düzeyine, baba eğitim düzeyine ve oynanan oyun türüne göre farklılık göstermemektedir. Psikolojik sağlamlığın dijital oyun bağımlılığı için koruyucu bir faktör olduğu ve çeşitli risk altındaki popülasyonlar için etkili müdahalelerin geliştirilmesine rehberlik etmede önemli bir potansiyele sahip olduğu bulunmuştur. Okullarda, hastanelerde, evlerde, kliniklerde, endüstrilerde ve toplum kuruluşlarında koruyucu ve önleyici müdahalelerin pratik uygulamalara dönüştürülmesinin dijital oyun bağımlılığını önlemek ve psikolojik sağlamlığın olumlu yönde geliştirmek için önemi anlaşılmıştır. Lise öğrencilerinin yılmazlık düzeylerinin artırılması ve dijital oyun bağımlılığının azaltılması için ebeveynlere, eğitimcilere, ruh sağlığı uzmanlarına ve araştırmacılara çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Dijital Oyun Bağımlılığı, Psikolojik Sağlamlık, Ergen, Lise Öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000667 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Lisansüstü Öğrencisi Abdulmuttalip Alçay, Milli Eğitim Bakanlığı Prof. Dr. Esra Ceyhan, Anadolu Üniversitesi*

Self-Compassion Scale: Adaptation of the Self-Compassion scale for adolescents

The aim of this study to test the validity and reliability of the Self-Compassion Scale (SCS) in adolescents developed by Neff. The SCS is a frequently used instrument designed to measure self-compassion either by using the six subscale scores, or by calculating a total score, averaged across all 26 items. However there are different studies in the literature that the scale has one, two, six factors or one dimension and six sub-factors, two dimensions and three sub-factors in each dimension. In the present study, it is aimed both to shed light on the discussions in the literature regarding the factor structure of the scale and to examine the factor structures of the scale in the Turkish adolescent sample. The research was conducted with 433 (55% male; 45% female) adolescents studying in public and private schools. Language equivalence studies of the study were carried out with 53 adolescents. The original version and the Turkish version of the self-understanding scale were administered twice, with an interval of two weeks, to check the language validity of the scale. Since the language equivalence of the scale was at a high level, validity and reliability studies were started. In the study, linguistic equivalence, factor structure, concurrent validity, convergent validity and reliability were examined in the process of adapting the SCS to the Turkish Adolescent sample. In order to test the criterion-dependent validity of the scale, its relations with positive affect, negative affect and depression were examined. The results of the analysis show that the single, two and six factor structures of the Self-Compassion Scale Adolescent Form reveal valid and reliable measure. Therefore, it is understood that the scale yields valid and reliable results in a single-factor structure, two-factor structure (Self-Compassion and Self-Coldness), and six-factor structure (Self-Judgement, Isolation, Over-Idenditificaton, Self-Kİdness, Common Humanity, Mindfulness).

Keywords: *Self-Compassion, Adolescent Self-Compassion Scale*

Öz Anlayış Ölçeği: Ergenlere Uyarlama Çalışmaları

Bu çalışmada Neff tarafından geliştirilen Öz Anlayış Ölçeğinin ergenlerde geçerlik ve güvenirliğinin test edilmesi amaçlanmıştır. Öz Anlayış Ölçeği"nin orjinali , (Self-compassion Scale) altı alt ölçek puanı ve toplam puan alınabilen 26 maddeden oluşan, sıklıkla kullanılan bir ölçektir., Bununla birlikte ölçeğin tek faktör, iki faktör, altı faktör ya da tek boyut ve altı alt faktör ile iki boyut ve her bir boyutta üç alt faktör olduğuna ilişkin literatürde farklı kültür ve örneklemlerde gerçekleştirilmiş çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmada hem Öz Anlayış ölçeğinin faktör yapısına ilişkin literatürde var olan tartışmalara ışık tutmak hem de Türk ergen örnekleminde ölçeğin faktör yapılarını incelemek amaçlanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu resmi ve özel okullarda eğitim gören 433 (%55 erkek; %45 kadın) ergen oluşturmuştur. Araştırmada Öz Anlayış Ölçeğinin Türk Ergen örneklemine uyarlanması sürecinde dilsel eşdeğerliliği, faktör yapısı, eş zamanlı geçerliliği, yakınsak geçerliliği ve güvenirliği incelenmiştir. Araştırmanın dil eşdeğerliği çalışmaları ise resmi ve özel okullarda eğitim gören 53 ergenle gerçekleştirilmiştir. Öz anlayış ölçeğinin orijinal hali ve Türkçe versiyonu ölçeğin dil geçerliğini kontrol etmek amacıyla iki hafta arayla iki defa uygulanmıştır. Ölçeğin dil eşdeğerliği yüksek düzeyde çıktığı için geçerlik ve güvenirlik

çalışmalarına geçilmiştir. Ölçeğin ölçüt bağımlı geçerliliğini test etmek amacı ile pozitif duygulanım, negatif duygulanım ve depresyon ile ilişkileri incelenmiştir. Analiz sonuçları Öz-Anlayış Ölçeği Ergen Formunun tek, iki ve altı faktörlü yapılarının geçerli ve güvenilir sonuçlar ortaya koyduğunu göstermektedir. Dolayısıyla ölçeğin tek faktörlü yapıda, iki faktörlü yapıda (Öz-Anlayış ve Kendine Yönelik Acımasızlık) ve altı faktörlü yapıda (Kendini Yargılama, Yalıtılmışlık, Aşırı Özdeşim Kurma, Kendine Yönelik Merhamet, Ortak Paydaşım, Bilinçli Farkındalık) geçerli ve güvenilir sonuçlar ortaya koyduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Öz AnlayıŞ, Ergen Öz AnlayıŞ Ölçeği*

Bildiri No: PDR2021.000668 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Doç. Dr. Suat Kılıçarslan, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Doç. Dr. Özzet Parmaksız, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi*

The Mediator Role of Effective Communication Skills in the Relationship Between Marriage Satisfaction and Phubbing Tendencies of Married Individuals

All the behaviors exhibited by the partners in the marital relationship, the skills they have and the quality of communication affect the feelings of the couples in the marriage and the satisfaction felt from the marriage. In order to provide satisfaction with a healthy communication in marriage, it becomes important to understand and evaluate the structure of marital relations in detail. The tensions, communication problems and dissatisfaction experienced by couples in their marital life have led to a shift of attention to digital areas such as the increase in technology and smartphone use in recent years. The concept of partner phubbing is explained as the behavior of couples dealing with their smartphones and ignoring their partner instead of showing mutual interest in each other when they are together, and this behavior sometimes negatively affects the couple's relationship. In this context, in this study, it was aimed to examine the mediating effect of effective communication on the relationship between marital satisfaction and pubbing tendencies of married individuals. This research is a study conducted with the relational screening model to examine the mediator effect of the ability to communicate effectively in the relationship between marital satisfaction and pubbing tendencies of married individuals. 790 volunteer adult married individuals living in a city center in Central Anatolia participated in the research. 386 of the participants were female and 404 were male and their ages ranged from 25 to 60 (Mean ± SD = 37.46 ± 8.64). The data of the study were collected using the communication skills inventory, the marital satisfaction scale, the pubbing scale and the personal information form created by the researchers in order to reach the sociodemographic information of the participants. Data were analyzed using t test, One Way Anova, Pearson Correlation Coefficient and Hayes Process Macro model. According to the results of the preliminary analysis conducted within the framework of the research, it was seen that the phubbing scores of women were higher than the men, while the communication skills scores were significantly lower than those of men. It is seen that gender does not have a differentiating effect on marital satisfaction scores. Communication skills scores and marital satisfaction showed a positive correlation. Since variables such as gender, age, duration of marriage (years), employment status, having children, education level and income level significantly differed phubbing scores (the dependent variable), they were included in the mediation analysis as a control variable by making a dummy variable. According to the results of Hayes Process Macro analysis, in which the mediation effect was examined, marital satisfaction predicted communication skills statistically significantly and positively; marital satisfaction predicted phubbing significantly and negatively; It was seen that marital satisfaction significantly predicted phubbing scores with effective communication skills, which are the mediating variable. Considering the results of the analysis, it was seen that the Beta values of marital satisfaction decreased and its significance decreased. This result shows that there is a partial mediating effect. According to this finding, it can be said that when the communication skills of married individuals increase, their marital satisfaction levels increase, while their phubbing tendencies decrease. Based on the results of the research, it has been revealed that the communication skills of married individuals affect the marital satisfaction and pubbing behaviors of the spouses from the relationship. In this context, it can be said that it is important for couples to gain awareness

about themselves and the situations that affect their couple relationships, and to increase their ability to express their feelings in a healthy way during the marriage process.

Keywords: *Marriage satisfaction, communication skills, pubbing*

Evli Bireylerin Evlilik Doyumlarıyla Phubbing Eğilimleri Arasındaki İlişkide Etkili İletişim Becerilerinin Aracı Rolü

Evlilik ilişkisinde partnerlerin sergilediği tüm davranışlar, sahip olduğu beceriler ve iletişimin kalitesi çiftlerin evlilikte yaşadıkları duyguları ve evlilikten hissedilen doyumu etkilemektedir. Evlilikte sağlıklı bir iletişim ile doyum sağlayabilmek için evlilik ilişkilerinin yapısının detaylı bir şekilde anlaşılması ve değerlendirilmesi önemli hale gelmektedir. Çiftlerin evlilik yaşantılarında yaşadıkları gerilimler, iletişim problemleri ve memnuniyetsizlikler son yıllarda dikkatlerin teknoloji ve akıllı telefon kullanımının artması gibi dijital alanlara kaymasına sebep olmuştur. Partner phubbing kavramı romantik ilişkilerde çiftlerin birlikteyken birbirlerine yönelik karşılıklı ilgi göstermeleri yerine akıllı telefonlarıyla ilgilenmeleri ve partnerini görmezden gelmesi davranışı olarak açıklanmaktadır ve bu davranış çift ilişkisini zaman zaman olumsuz etkilemektedir. Bu çerçevede bu araştırmada, evli bireylerin evlilik doyumlarıyla pubbing eğilimleri arasındaki ilişkide etkili iletişimin aracı etkisini incelemek amaçlanmıştır. Bu araştırma, evli bireylerin evlilik doyumlarıyla pubbing eğilimleri arasındaki ilişkide etkili iletişim kurabilme becerilerinin bu ilişkide aracı (mediator) etkisini incelemeye yönelik ilişkisel tarama modeliyle yapılmış bir çalışmadır. Araştırmaya Orta Anadolu‟da bir il merkezinde yaşayan 790 gönüllü yetişkin evli birey katılmıştır. Katılımcıların 386‟sı kadın, 404‟ü erkektir ve yaşları 25 ile 60 arasında değişmektedir (Ort = 37.46 SD = 8.64). Araştırmanın verileri iletişim becerileri envanteri, evlilik doyum ölçeği, pubbing ölçeği ve katılımcıların sosyo-demografik bilgilerine ulaşabilmek için araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılarak toplanmıştır. Veriler, t testi, Tek Yönlü Anova, Pearson Korelasyon Katsayısı ve Hayes Process Macro modeli kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma çerçevesinde yapılan ön analiz sonuçlarına göre kadınların phubbing puanları erkeklere göre daha yüksekken, iletişim becerileri puanları ise erkeklere göre anlamlı düzeyde düşük olduğu görülmüştür. Evlilik doyumu puanlarında ise cinsiyetin farklılaştırıcı bir etkisinin olmadığı görülmektedir. İletişim becerileri puanları ile evlilik doyumu pozitif korelasyon göstermiştir. Cinsiyet, yaş, evlilik süresi (yıl), çalışma durumu, çocuk sahibi olma, eğitim düzeyi ve gelir düzeyi gibi değişkenleri phubbing puanlarını (bağımlı değişken) anlamlı düzeyde farklılaştırdığı için dummy değişken yapılarak kontrol değişkeni olarak aracılık analizlerine dahil edilmiştir. Aracılık etkisinin incelendiği Hayes Process Macro analizi sonuçlarına göre evlilik doyumunun iletişim becerilerini istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yordadığı; evlilik doyumunun phubbingi anlamlı ve negatif yordadığı; evlilik doyumunun aracı değişken olan etkili iletişim becerileriyle phubbing puanlarını anlamlı yordadığı görülmüştür. Analiz sonuçlarına bakıldığında evlilik doyumunun Beta değerlerinin azalarak anlamlığının düştüğü görülmüştür. Bu sonuç ise kısmi aracı bir etkinin olduğunu göstermektedir. Bu bulguya göre, evli bireylerin iletişim becerileri arttığında evlilik doyum düzeylerinin artmakta olduğu, buna karşılık phubbing eğilimlerinin ise azalmakta olduğu söylenebilir. Araştırma sonuçlarından hareketle evli bireylerin iletişim becerilerinin eşlerin ilişkiden sağladığı evlilikten doyumu ve pubbing davranışlarını etkilediği ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda çiftlerin evlilik ilişkisi içinde kendilerine ve çift ilişkilerini etkileyen durumlara ilişkin farkındalık kazanmaları, bununla birlikte evlilik sürecinde kendi duygularını sağlıklı bir biçimde ifade etme becerilerinin artırılmasının önemli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Evlilik doyumu, iletişim becerileri, pubbing*

Bildiri No: PDR2021.000669 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Öğr. Gör. Dr. Mahsum AVCI, Bingöl Üniversitesi Doç. Dr. TaÇkın YILDIRIM, İnönü Üniversitesi*

School Psychological Counselors' Experiences on Reporting Cases of Sexual Abuse: A Thematic Analysis

Objective: It is seen that school counselors face many difficulties in the process of reporting sexual abuse cases. However, no study was found that investigated the difficulties experienced in the reporting process. Therefore, the aim of this study is to analyze and understand the experiences of school counselors regarding the reporting of sexual abuse cases and to offer solutions.

Method: This research, which is based on a qualitative design, is based on a phenomenological approach. The study group was determined by purposive sampling and consists of 24 school counselors (15 female, 9 male) who had previously reported sexual abuse cases in 15 different provinces. A semi-structured interview form consisting of three open-ended questions was used to collect the data. Each interview lasted an average of 25 minutes. Thematic analysis method was used in the analysis of the data.

Findings: The five main themes that emerged as a result of the thematic analysis of the qualitative interviews with the participants are as follows: 'Security Problem of School Counselor', 'Chain of Ethical Violations', 'Judicial Process', 'Competence', 'Reputation Issue' and finally 'School Counselor's Problem' Notification Dilemma'.

Conclusion: It is seen that school counselors, who act with the awareness of their duties in schools, encounter many difficulties when reporting sexual abuse cases. During the reporting process of sexual abuse cases, the victim's family and environment, the accused himself and his environment, and the school administration are exposed to pressures, as a result of these pressures, they give up the legal obligation to run the judicial reporting process, the chains of ethical violations and difficulties in the investigation and prosecution process, and the spiral of not seeing themselves as professionally competent is at the center of the experiences of school counselors who report sexual abuse cases. In addition, the fear that the notifications will damage the reputation of the school, the family of the victim and the family of the accused creates an intense pressure on the school counselors. It has been determined that all these situations drag the school counselor to the dilemma of making a report or not.

Keywords: *Judicial Declaration, School Counselor, Sexual Abuse*

Okul Psikolojik DanıŞmanlarının Cinsel İstismar Vakalarının Bildirimine İLişkin Deneyimleri: Tematik Bir Analiz

Amaç: Okul psikolojik danışmanları cinsel istismar vakası bildirimi sürecinde birçok zorlukla karşılaştıkları görülmektedir. Ancak bildirim sürecinde yaşanan zorlukları araştıran bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu çalışmada amaç, okul psikolojik danışmanlarının cinsel istismar vakalarının bildirimine ilişkin yaşadıkları deneyimleri derinlemesine inceleyerek anlamak ve çözüm önerileri sunmaktır.

Yöntem: Nitel desene dayalı olan bu araştırma olgu bilim (fenomenolojik) yaklaşıma dayanmaktadır. Çalışmanın grubu amaçlı örnekleme yoluyla belirlenmiş olup 15 farklı ilde daha önce cinsel istismar vakası bildirimi yapmış olan 24 (15 kadın, 9 erkek) okul psikolojik danışmanından oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında üç maddelik açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Her bir görüşme ortalama 25 dakika sürmüştür. Verilerin analizinde ise tematik analiz yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcılarla yapılan nitel görüşmelerin tematik analizi sonucunda ortaya çıkan beş ana tema şunlardır: „Okul Psikolojik Danışmanının Güvenlik Sorunu", „Etik İhlalleri Zinciri", „Adli Süreç", „Yetkinlik", „İtibar Meselesi" ve son olarak „Okul Psikolojik Danışmanın Bildirim İkilemi".

Sonuç: Okullarda görevlerinin bilinciyle hareket eden okul psikolojik danışmanlarının cinsel istismar vakalarını bildirirken birçok zorlukla karşılaştıkları görülmektedir. Cinsel istismar vakalarının bildirimi sürecinde mağdurun ailesi ve çevresinin, sanığın kendisi ve çevresinin ve okul idaresinin baskılarına maruz kalmaları, bu baskılar sonucunda yasal yükümlülük olan adli ihbar sürecini işletmekten vazgeçmeleri, soruşturma ve kovuşturma sürecinde yapılan etik ihlali zincirleri ve zorluklar karşısında kendilerini mesleki olarak yetkin görememe sarmalı, cinsel istismar vakası bildirimini yapan okul psikolojik danışmanlarının deneyimlerinin odağında yer almaktadır. Ayrıca yapılan bildirimlerin okulun, mağdurun ailesinin ve sanığın ailesinin itibarını zedeleyeceği endişesi okul psikolojik danışmanları üzerinde yoğun bir baskı yaratmaktadır. Tüm bu durumların okul psikolojik danışmanını, bildirim yapmak ya da yapmamak ikilemine sürüklediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Adli Bildirim, Okul Psikolojik DanıŞmanı, Cinsel İstismar*

Bildiri No: PDR2021.000671 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Asena Baykara, Şakirpaşa İlkokulu Doç. Dr. Mehmet Bilgin, Çukurova Üniversitesi*

Comparison Of The Effects Of The Mother Self-Help Group And Psycho-Education Group For Children On Coating With Aggression In Primary School Children

In this study, the effect of the psychoeducation program applied to the self-help group formed by the mothers of the children with aggressive behavior and the different group consisting of the children with the aggressive behavior on the aggressive behaviors of the children was investigated. Pre-test measurements were made by applying the Aggression Scale to the 4th grade students continuing their education in a primary school in Adana. The scale was applied to a total of 256 students. In the evaluation made after the scale applied, the scale scores were divided into three categories as lower, middle and upper, taking into account the scores to the right and left of one standard deviation according to the arithmetic mean of the scores obtained from the scale. Then, 4 students from each score range from the lower-middle and upper categories were assigned to the child psycho-education group (experimental 1), the mother self-help group (experimental 2) and the child control group. A self-help group was formed with the volunteer mothers of the students selected for the Experiment 2 group. An 8-session Coping with Aggression Psycho-education program was applied to the students in the experimental group 1 of the study. A Self-Help Group was formed with the mothers of the students who formed the Experiment 2 group. No action was taken against to the control groups. Aggression Scale was used to determine the aggression levels of the students. The scale was applied to the experimental and control group students as pretest, posttest and follow-up measurements. SPSS 22 package program was used in the analysis of the data of the research.
According to the research findings, it was seen that the self-help group applied to the mothers was more effective in reducing aggression than the psychoeducation group applied to the children. The lack of a significant difference between the self-help group, psychoeducation group and control group monitoring scores is thought to be due to the pandemic. When the post-test and follow-up scores of the psychoeducation group and the control group were examined, it was observed that there was a significant increase in the follow-up scores of the self-help group, although there was a slight increase in the scores. This situation has shown that the effect of effective aid can be reduced in extraordinary circumstances.

Keywords: *Self-help group, mother self-help group, aggressiveness, psychoeducational program for coping with aggression.*

İlkokul Çocuklarında Saldırganlıkla Başa Çıkmada Anne Kendine Yardım Grubu İle Çocuklara Yönelik Psikoeğitim Grubunun Etkisinin Karşılaştırılması

Bu araştırmada saldırgan davranış gösteren çocukların annelerinin oluşturduğu kendine yardım grubu ile yine saldırgan davranış gösteren çocukların oluşturduğu farklı gruba uygulanan psikoeğitim programının çocuklardaki saldırgan davranışlar üzerindeki etkisi incelenmiştir.
Adana'da bir ilkokulda öğrenimlerine devam eden 4. sınıf öğrencilerine Saldırganlık Ölçeği uygulanarak ön-test ölçümleri yapılmıştır. Ölçek toplam 256 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulanan ölçek sonrası yapılan değerlendirmede ölçekten elde edilen puanların aritmetik ortalamasına göre bir standart sapma sağında ve solunda bulunan puanlar dikkate alınarak

ölçek puanları alt, orta ve üst olmak üzere üç kategoriye ayrılmıştır. Daha sonra alt-orta ve üst kategoride bulunan öğrencilerden her puan aralığından 4'er öğrenci olmak üzere çocuk psiko-eğitim grubu (deney 1), anne kendine yardım grubu (deney 2) ve çocuk kontrol grubuna atanmıştır. Deney 2 grubuna seçilen öğrencilerin gönüllü anneleri ile de kendine yardım grubu oluşturulmuştur. Araştırmanın deney 1 grubunda bulunan öğrencilere 8 oturumluk Saldırganlıkla Baş Etme Psiko-eğitim programı uygulanmıştır. Deney 2 grubunu oluşturan öğrencilerin anneleri ile 8 oturumluk Kendine Yardım Grubu toplantıları yürütülmüştür. Kontrol gruplarından oluşan öğrencilere ise herhangi bir işlem yapılmamıştır. Ölçek deney ve kontrol grubu öğrencilerine öntest, sontest ve izleme ölçümleri olarak uygulanmıştır. Araştırmanın verilerinin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre annelere uygulanan kendine yardım grubunun çocuklara uygulanan psikoeğitim grubuna oranla saldırganlığı azaltmada daha etkili olduğu görülmüştür. Kendine yardım grubu ile psikoeğitim grubu ve kontrol grubu izleme puanları arasında anlamlı fark çıkmamasının pandemiden kaynaklandığı düşünülmektedir. Psikoeğitim grubunun ve kontrol grubunun son test ve izleme puanları incelendiğinde puanlarda çok az artış olmasına rağmen kendine yardım grubunun izleme puanlarında önemli bir artış olduğu görülmüştür. Bu durum bize yapılan etkili yardımın olağanüstü koşullarda etkisinin azalabileceğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kendine yardım grubu, anne kendine yardım grubu, saldırganlık, saldırganlıkla baG etme psiko-eğitim programı.*

Bildiri No: PDR2021.000672 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. Danışman Ferhat Yıldız, Diyanet İşleri Başkanlığı Psikolojik Danışman Şeyda Banu Karataş, Diyanet İşleri Başkanlığı*

Studying The Cognitive Absorption And The Nomophobia Levels of University Students

Problem: Cognitive absorption is a state of deep commitment seen in technology-related experiences. In the literature, there are several studies regarding to the relationship of cognitive absorption with many variables, but no study was found that dealt with the concept of cognitive absorption and nomophobia together. The concept of nomophobia is defined as the irrational fear and anxiety that a person experiences when they cannot access their mobile device or communicate via a mobile device. In the literature, it is observed that these two concepts have a greater impact on young people who have easier access to technological resources. The aim of this research is to examine the cognitive absorption and nomophobia levels of university students.
Method: This research is designed as a relational survey model, which is included in the survey model in accordance with the quantitative research model. University students in Turkey constitute the population of the research. The sample of the study consists of 202 university students determined by the appropriate sampling method among students studying at different faculties of universities in Turkey. The Personal Data Form prepared by the researchers, the cognitive absorption scale adapted by Koçak-Usluel and Kurt-Vural (2009), and the nomophobia scale adapted to Turkish by Yıldırım, Sumuer, Adnan and Yıldırım (2016) were used as a data collection tool. SPSS 26.0 statistical analysis program was used in the analysis of the data.
Findings: The study found that the average cognitive absorption score of college students does not show a statistically significant difference by gender ($p>.05$). It is found that there is a significant difference in the average score of cognitive absorption compared to the level of the Class ($p<.05$). Examining the source of the difference, it was concluded that the average cognitive absorption score of college students on the first year of the university was higher than that of students continuing their graduate education (i-J=1,54016; $p<.05$). Examining the results of the correlation analysis, it was concluded that there was a positively moderately significant relationship between cognitive absorption and nomophobia ($R=.497$; $p<.05$). According to the results of the simple linear regression analysis, the independent variable of nomophobia predicts cognitive capture by 24.7% ($R2=.24.7$; $p<.05$).
Results: Cognitive absorption and nomophobia levels of university students were examined in this study. According to the results of the research, it was found that nomophobia levels significantly affected cognitive absorption. Practitioners working in the field can benefit from the nomophobia variable when addressing the state of cognitive absorption.
Keywords: *Cognitive absorption, nomophobia, university students.*

Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Kapılmalarıyla Nomofobi Düzeylerinin İncelenmesi

Amaç: Bilişsel kapılma teknoloji ile ilgili deneyimlerde yaşanan derin bağlılık durumudur. Literatür incelendiğinde bilişsel kapılmanın birçok değişkenle ilişkisinin incelendiği görülmüştür fakat bilişsel kapılma ve nomofobi kavramını birlikte ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Nomofobi kavramı ise bireyin mobil cihazına erişemediğinde veya mobil cihaz aracılığıyla iletişim kuramadığında yaşadığı akılcı olmayan korku ve kaygı olarak tanımlanmıştır. Literatür tarandığında ise bu iki kavramın teknolojik kaynaklara daha kolay ulaşım sağlayabilen genç bireylerde etkisinin daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. Bu

araştırma ile amaçlananı; üniversite öğrencilerinin bilişsel kapılma düzeyleri ile nomofobi düzeylerinin incelenmesidir.
Yöntem: Bu araştırma nicel araştırma modeline uygun olarak tarama modeli içerisinde yer alan, ilişkisel tarama modeli şeklinde desenlenmiştir. Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini Türkiye'deki üniversitelerin farklı fakültelerinde öğrenim görmekte olan öğrenciler içerisinden uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiş 202 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Koçak-Usluel ve Kurt-Vural (2009) tarafından uyarlanan Bilişsel Kapılma Ölçeği, Yıldırım, Sumuer, Adnan ve Yıldırım (2016) tarafından Türkçeye uyarlanan Nomofobi Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 26.0 istatiksel analiz programından yararlanılmıştır.
Bulgular: Araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin bilişsel kapılma puan ortalamalarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya koymadığı görülmüştür($p>.05$). Çalışma kapsamında bilişsel kapılma puan ortamalarında sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür($p<.05$). Farklılığın kaynağına bakıldığında, 1. Sınıf üniversite öğrencilerinin bilişsel kapılma puan ortalamalarının lisansüstü eğitimine devam eden öğrencilerden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır($I-J=1,54016$; $p<.05$). Korelasyon analizi bulgularına bakıldığında bilişsel kapılma ile nomofobi arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($R=.497$; $p<.05$). Yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre nomofobi bağımsız değişkeninin bilişsel kapılmayı %24.7 oranında yordadığı görülmüştür ($R2=.24.7$; $p<.05$).
Sonuç: Bu çalışma kapsamında üniversite öğrencilerini bilişsel kapılma düzeyleriyle nomofobileri ele alınmaya çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında nomofobi düzeylerinin bilişsel kapılmayı anlamlı olarak etkilediği görülmüştür. Alanda çalışan uygulayıcılar bilişsel kapılma durumunu ele alırken nomofobi değişkeninden faydalanabilirler.

Anahtar Kelimeler: *BiliÇsel kapılma, nomofobi, üniversite öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000674 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Öğretmen YAHYA ALTUNKAYNAK, Milli Eğitim Bakanlığı Dr. Dilek KIRNIK, Milli Eğitim Bakanlığı *Psikolojik DanıŞman Himeyra ORUÇ, Milli Eğitim Bakanlığı*

Investigation of School Psychological Counseling and Guidance Services Conducted in Basic Education Institutions in Distance Education

Problem: The epidemic period, which affected the whole world with different dimensions, negatively affected children as well as adults in our country. Psychological Counseling and Guidance activities, which aim to ensure that students in the learning age reach their potential in line with the achievements of the program in school education studies, also include personal support of individuals (student / teacher / administrator) in case of an event or problem. During the epidemic, the fear of getting sick, the fear of losing relatives or health, the worry of missing lessons in distance education, the inability to cope with the thought of failure, the weakening of social relations (face-to-face communication) and the fear of loneliness have pushed individuals of all ages to despair and despair. This situation causes failure in education stakeholders, developing negative attitudes towards school/learning and being pushed out of school. In order to prevent these situations, school guidance activities were not interrupted during the epidemic period, and guidance activities were carried out for all individuals during this difficult process. The aim of this study is to examine school psychological counseling and guidance services in basic education institutions in the distance education process.

Method: The case study method, one of the qualitative research approaches, was used. Within the scope of the research, a semi-structured interview form was prepared by the researchers. A pool of questions was created by preparing a large number of questions suitable for the purpose of the research, and 6 open-ended questions were selected by taking the opinions of field experts. The interview form was examined by the field expert and the language expert and necessary corrections were made. Due to the pandemic period, the interviews were made online or face-to-face, and the interviews took place between 25 minutes and 40 minutes. The study group of this research was selected by the easily accessible case sampling method. It consists of 10 psychological counselor/guidance teachers who work in Malatya, carry out guidance activities during the pandemic period and volunteer to participate in the research. Content analysis was used to analyze the data obtained through the interview form.

Findings: In the research, it has been observed that the people who apply to the guidance services carried out in the distance education process are mostly students, teachers and parents. When the opinions of teachers about the problem areas of the people who apply to the guidance services carried out in the distance education process are examined, educational and personal guidance studies are mostly carried out. In educational guidance; academic success, motivation, exams and test anxiety, efficient study methods, while personal guidance; problems in the family, internet addiction, family and friend relations and effective communication ways are discussed. In this process, psychological counselor/guidance teachers frequently use individual and group interviews, and they see the guidance work carried out in the distance education process less effective than face-to-face education. Teachers who stated that there were differences between the guidance services carried out before and after the epidemic developed different suggestions for the execution of guidance services.

Results: The epidemic, which emerged in the first months of 2020, forced the education

sector to change and negatively affected the physical and mental health of individuals. It has been determined that students especially apply to the guidance services carried out during the distance education process, educational and personal guidance studies are carried out intensively, individual / group interviews and seminar methods and techniques are frequently used, and they find the distance guidance services less sufficient than the face-to-face guidance services. According to the teachers, it was determined that the guidance services carried out before and after the epidemic changed in terms of the efficiency of the studies, student participation, the content and quantity of the topics covered. It has been suggested to establish effective cooperation studies by increasing parent-teacher-student communication.

Keywords: *School Guidance, School, Epidemic*

Uzaktan Eğitimde Temel Eğitim Kurumlarında Yürütülen Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinin İncelenmesi

Amaç: Tüm dünyayı farklı boyutlarıyla etkileyen salgın dönemi ülkemizde de yetişkinler ile birlikte çocukları da olumsuz etkilemiştir. Öğrenme çağındaki öğrencilerin okul eğitimi çalışmalarında programın kazanımları doğrultusunda öğrencilerin potansiyellerine ulaşmalarını sağlamak amacında olan Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik faaliyetleri bireylerin (öğrenci/öğretmen/yönetici) bir olay veya problem yaşamaları durumunda kişisel olarak desteklenmelerini de içermektedir. Salgın döneminde hastalanma kaygısı, yakınlarını veya sağlığını kaybetme korkusu, uzaktan eğitimde dersleri kaçırma endişesi, başarısızlık düşüncesiyle baş edememe, sosyal ilişkilerin (yüz yüze iletişim) zayıflaması ile birlikte yalnızlık korkusu her yaştan bireyleri umutsuzluğa ve çaresizliğe itmiştir. Bu durum eğitim paydaşlarında başarısızlığa, okula/öğrenmeye karşı olumsuz tutum geliştirmesine ve okul dışına itilmesine neden olmaktadır. Bu durumların önlenmesi için salgın döneminde okul rehberlik çalışmalarına ara verilmemiş, bu zorlu süreçte tüm bireylere yönelik rehberlik faaliyetleri yürütülmüştür. Bu çalışmanın amacı uzaktan eğitim sürecinde temel eğitim kurumlarında okul psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin incelenmesidir.
Yöntem: Nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında araştırmacılar tarafından yarı-yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırma amacına uygun çok sayıda soru hazırlanarak soru havuzu oluşturulmuş, alan uzmanlarından görüş alınarak 6 açık uçlu soru seçilmiştir. Görüşme formu alan uzmanı ve dil uzmanı tarafından incelenerek gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Pandemi dönemin dolaysıyla görüşmeler online ya da yüz yüze yapılmış olup görüşmeler 25 dk ile 40 dk arasında değişen zaman aralığında gerçekleşmiştir. Bu araştırmanın çalışma grubu kolay ulaşılabilir durum örneklemesi yöntemi ile seçilmiştir. Malatya ilinde görev yapan, pandemi döneminde rehberlik faaliyetlerini yürüten ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 10 psikolojik danışman/rehber öğretmenlerden oluşturmaktadır. Görüşme formuyla elde edilen verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizi kullanılmıştır.
Bulgular: Araştırmada uzaktan eğitim sürecinde yürütülen rehberlik hizmetlerine başvuran kişilerin sıklıkla öğrenci, öğretmen ve velilerden oluştuğu gözlemlenmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde yürütülen rehberlik hizmetlerine başvuran kişilerin sorun alanlarına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde çoğunlukla eğitsel ve kişisel rehberlik çalışmaları yürütülmektedir. Eğitsel rehberlikte; akademik başarı, motivasyon, sınavlar ve sınav kaygısı, verimli ders çalışma yöntemleri konularına değinilirken kişisel rehberlikte; ailede yaşanan sorunlar, internet bağımlılığı, aile ve arkadaş ilişkileri ve etkili iletişim yolları ele alınmıştır. Bu süreçte psikolojik danışman/rehber öğretmenler bireysel ve grup görüşmelerini sıklıkla kullanırken uzaktan eğitim sürecinde yürütülen rehberlik çalışmalarını yüz yüze eğitime göre daha az etkili görmektedirler. Salgın öncesi ve sonrası yürütülen rehberlik hizmetleri

arasındaki farklar bulunduğunu ifade eden öğretmenler rehberlik hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin farklı öneriler geliştirmişlerdir.
Sonuç: 2020 yılının ilk aylarında ortaya çıkan salgın, eğitim sektörünü değişime zorlamış, bireylerin fiziksel ve ruhsal sağlığını olumsuz etkilemiştir. Uzaktan eğitim sürecinde yürütülen rehberlik hizmetlerine özellikle öğrencilerin başvurduğu, eğitsel ve kişisel rehberlik çalışmalarının yoğunlukla yapıldığı, bireysel/ grup görüşmeleri ve seminer yöntem ve teknikleri sıklıkla kullandıkları, yüz yüze yapılan rehberlik hizmetlerine göre uzaktan yapılan rehberlik hizmetlerini daha az yeterli gördükleri tespit edilmiştir. Öğretmenlere göre yapılan çalışmaların verimliliği, öğrenci katılımı, ele alınan konuların içeriği ve niceliği açılarından salgın öncesi ve sonrası yürütülen rehberlik hizmetlerinin değiştiği belirlenmiştir. Veli-öğretmen-öğrenci iletişiminin arttırılarak etkili işbirliği çalışmalarının kurulması önerilmiştir.
Anahtar Kelimeler: *Okul Rehberliği, Okul, Pandemi*

Bildiri No: PDR2021.000675 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Dr. Dilek Kırnık, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yahya Altunkaynak, Milli Eğitim Bakanlığı *Psikolojik Danışman Hümeyra Oruç, Milli Eğitim Bakanlığı*

Uzaktan Eğitim Sürecinde Ailelerin "Aile Eğitimi" Taleplerinin İncelenmesi

Amaç: Toplumun yapı taşı olarak belirtilen aile; bireylerin fizyolojik, toplumsal ve psikolojik tüm gereksinimlerini karşılamaktadır. Bireyleri toplumda yaşamaya hazırlama sorumluluğu bulunan ailelerde, eğitimin gerekliliği giderek önem kazanmakta ve eğitimin içeriği de çocukların farklılaşan öğrenme ihtiyaçları ile değişmektedir. Salgın sonrası uzaktan eğitim sürecinin yaygınlaşması ile çocukların eğitim yaşantısında daha fazla görev alan aileler çocuklarına bu dönemde nasıl yaklaşmaları gerektiğini belirlemekte zorlanmaktadırlar. Değişen öğrenme koşulları, farklılaşan eğitim standartlarına uyum sağlamak durumunda olan öğrencilere destek olmak ve nitelikli eğitim imkânlarından faydalanmalarını sağlamak amacında olan ailelerin farklı konulardaki bilgi ihtiyaçlarını karşılamak için Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından "Aile Mektebi Projesi" yürütülmüştür. Her ay farklı konuların ele alındığı bu projede ailelere uzmanlar tarafından eğitimler verilmiş, ailelerin tüm soru ve sorunlarına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı Aile Mektebi projesi kapsamında ailelerin en çok talep ettikleri konuları belirlemek ve uzaktan eğitim sürecinde ihtiyaç duydukları sorun alanlarını tespit etmektir.

Yöntem: Nitel araştırma deseninde yapılan araştırmada yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. İncelenen sorun alanına ilişkin sorgulayıcı ve yorumlayıcı yaklaşılarak sorunun doğal ortamındaki biçimini anlamaya yönelik çaba olarak tanımlanan nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemleri kullanmayı gerektirmektedir. Araştırmacılar tarafından geliştirilen yapılandırılmış form İl Milli Eğitim Müdürlüğü web sayfasından ildeki tüm ailelerin erişimine açılmıştır. Form ile birlikte proje içeriği ve dokümanları da isteyen katılımcılarla paylaşılmıştır. Dijital ortamda aileler tarafından doldurulan veriler ana bilgisayar üzerinden takip edilmiştir. İlkokul, Ortaokul ve Lise düzeyindeki öğrencilere yönelik velilerinin ihtiyaç hissettikleri eğitim başlıkları ve bu başlıklarda sormak istedikleri sorular görüşme formu ile toplanmıştır. Dijital ortamla toplanan veriler içerik analizi ile değerlendirilerek tablo şeklinde içerikte verilmiştir.

Bulgular: Araştırma verilerine göre ilkokulda öğrencisi bulunan aileler aile içi iletişim, teknolojik oyun standartları, öfke yönetimi ve psikolojik sağlamlık konularında eğitim talepleri bulunurken ortaokulda öğrencisi bulunan veliler verimli ders çalışma yöntemleri, motivasyon, güvenli internet kullanımı ve etkili iletişim becerileri konularında eğitim talepleri bulunmakta ve lisede öğrencisi bulunan veliler başarılı olmanın yolları, etkili iletişim becerileri, ulusal sınavlara hazırlık, motivasyon ve bağımlılıkla mücadele konularında eğitim talep etmektedirler. Aileler en çok kendi çocuklarını tanımaya yönelik sorular sordukları görülmüştür. "Benim çocuğum…. özellikleri var. Ne yapmalıyım?" gibi öğrencinin kişisel özelliklerine yönelik çözüm yolları aradıkları belirlenmiştir. Akademik başarı, motivasyon ve okuma kültürünü geliştirme konularını merkeze alarak öğrencilerin psikolojik sağlamlıklarını geliştirmek ve okula dönüşte öğrenme kaybı yaşamamaları için önlemler almaya yönelik sorular sormaktadırlar.

Sonuç: Uzaktan eğitim sürecinde en az yüz yüze eğitim dönemindeki kadar ailelere büyük sorumluluklar düşmektedir. Eğitim kurumlarından uzakta öğrenme süreçlerini devam ettiren öğrenciler, ailelerinin doğru yönlendirmesine, motive edilerek birlikte öğrenmeye, yaşam alanlarının eğitim ortamına dönüştürülmesine, ailelerin ilgisine ve rehberliğine her

zamankinden daha çok ihtiyaç hissetmektedirler. Farklılaşan eğitim standartlarına uyum sağlamak durumunda olan öğrenciler ve aileler uzmanlar tarafından verilecek planlı bir eğitime ihtiyaç duymaktadırlar. Salgın sonucunda farklılaşan eğitim uygulamalarında aileler açısından öğrencilerin sosyal, psikolojik ve biyolojik gereksinimlerin önemli olduğu, uzaktan eğitimde akademik başarının geliştirilmesinin önemsendiği belirlenmiştir.
Anahtar Kelimeler: *Aile, Uzaktan Eğitim, Salgın*

Bildiri No: PDR2021.000676 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Psikolojik DanıÇmanSema Nur Özyurt, - Psikolojik DanıÇmanSedef Bayraktar, - Dr. Öğr. Üyesi Meltem Aslan Gördesli, İstanbul Medipol Üniversitesi*

The Mediating Role of Metacognitions in the Relationship between Fear of Coronavirus and Sleep Quality

The Covid-19 pandemic is likely to be a risk factor for people's physical health and lives. It might adversely affect the physical and mental health of many people around the world. Studies examining the relationship between fear of coronavirus and mental health have found that fear of coronavirus is associated with various psychological problems such as panic disorder, anxiety disorder, and depression. For this reason, it is considered as crucial to understand the factors that reduce/increase these effects as well as the negative effects of fear of coronavirus on the psychological and daily life functions of individuals. In a study conducted during the quarantine applied in Italy due to Covid-19, it was found that people had a deterioration in their sleep quality and a shift in their sleep hours. Sleep-related problems seem to be related to quality of life and psychological functions. Considering that insufficient and poor-quality sleep causes negative effects on the maintenance of attention and concentration and on cognitive, behavioral and emotional functions, it has been considered that fear of coronavirus m affect the sleep quality of individuals. Sleep quality is affected by various factors such as lifestyle, environmental and economic factors, work, social life, general health and stress. Metacognition is a metacognitive system that includes being aware of cognitive functions and processes, and being able to purposefully direct those functions and processes. The knowledge and awareness of one‟s cognitive processes and products is called metacognition. Teaching metacognition brings with it the assumption that when an individual understands how his/her own cognitive processes work, he/she can control and use these processes more effectively by rearranging them for a better-quality thinking system. In this study, metacognition was considered as a variable related to both fear of coronavirus and sleep quality, while it was considered as a mediating variable between fear of coronavirus and sleep quality. The research sample was determined using the convenience sampling method. Data were collected online. The sample consisted of 450 participants, the mean age of the participants was 25.The Personal Information Form developed by researchers, The Fear of Covid-19 Scale, The Richards-Campbell Sleep Questionnaire, and Metacognition Questionnaire-30 were used. After the path between fear of coronavirus and sleep quality was not found statistically significant in the tested model, the path between the two variables was deleted and the model was revised. In the full mediation model the pathways between fear of coronavirus and metacognitions, and between metacognitions and sleep quality were found to be statistically significant. Goodness-of-fit values of full mesiator model,cmin/df= 2.216, GFI= .99, CFI= .92 ve RMSEA= .05. These findings indicate that the model fits well. In this research, it was observed that metacognitions were a complete mediator in the relationship between fear of coronavirus and sleep quality. This finding shows that there is no direct relationship between fear of coronavirus and sleep quality, and that fear of coronavirus has an indirect effect on sleep quality through metacognitions.

Keywords: *Fear of coronavirus, sleep quality, metacognitions*

Koronavirüs Korkusu ve Uyku Kalitesi İlişkisinde Üstbilişlerin Aracı Rolü

Covid-19 pandemisi, insanların fiziksel sağlığı ve yaşamları için risk unsuru olabilmektedir. Dünya genelinde birçok kişinin gerek fiziksel gerekse ruh sağlığını olumsuz etkileyebilmektedir. Koronavirüs korkusunun ruh sağlığı ile ilişkilerini inceleyen çalışmalarda koronavirüs korkusunun panik bozukluk, anksiyete bozukluğu ve depresyon gibi çeşitli psikolojik sorunlarla ilişkili olduğu bulunmuştur. Bu nedenle koronavirüs korkusunun bireylerin psikolojik ve günlük yaşam işlevlerine olumsuz etkileri kadar bu etkileri azaltan/artıran faktörlerin anlaşılmasının da oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Covid 19 nedeniyle İtalya'da uygulanan karantina sırasında yapılan bir çalışmada kişilerin uyku kalitelerinde bozulma ve uyku saatlerinde kayma olduğu bulunmuştur. Uyku ile ilgili yaşanılan sorunların yaşam kalitesi ve psikolojik işlevlerle ilişkili olduğu görülmektedir. Yetersiz ve kalitesiz uyku; dikkat ve konsantrasyonun sürdürülmesinde ve bilişsel, davranışsal ve duygusal işlevlerde olumsuz etkilere neden olduğu düşünüldüğünde koronavirüs korkusunun bireylerin uyku kalitesini etkileyebileceği göz önünde bulundurulmuştur. Uyku kalitesi yaşam stili, çevresel faktörler, iş, sosyal yaşam, ekonomik genel sağlık durumu ve stres gibi çeşitli faktörlerden etkilenmektedir. Üstbiliş (metakognisyon), kişinin kendi zihnindeki olay ve işlevlerin farkında olmasını, zihin olaylarını ve işlevlerini amaçlı yönlendirebilmesini içeren bir üstbilişsel (metakognitif) sistemdir. Bireyin bilişsel süreç ve ürünleriyle ilgili bilgisi ve bu konudaki farkındalığına, üstbiliş denilmektedir. Üstbilişin öğretimi, bireyin kendi bilişsel süreçlerinin nasıl işlediğini anladığında, bu süreçleri denetleyebileceği ve daha kaliteli bir düşünme sistemi için bu süreçleri yeniden düzenleyerek daha etkili kullanabileceği varsayımını da beraberinde getirmektedir. Bu çalışmada üstbilişler hem koronavirüs korkusu hem de uyku kalitesi ile ilişkili bir değişken olarak ele alınmış; koronavirüs korkusu ile uyku kalitesi arasında aracı değişken olarak ele alınmıştır. Araştırma örneklemi elverişli örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. 450 katılımcıdan oluşan örneklemin yaş ortalaması 25'tir. Koronavirüs Korkusu Ölçeği, Richards-Campbell Uyku Ölçeği ve Üstbilişler Ölçeği-30 kullanılmıştır. Koronavirüs korkusu ve uyku kalitesi ilişkisinde üstbilişlerin aracılığının test edildiği modelde yaş, kontrol değişkeni olarak alınmıştır. Test edilen modelde koronavirüs korkusu ile uyku kalitesi arasındaki yolun istatistiksel olarak anlamlı çıkmamasının ardından iki değişken arasındaki yol silinerek model revize edilmiştir. Üstbilişlerin tam aracılığının test edildiği tam aracılık modelinde, koronavirüs korkusu ile üstbilişler ve üstbilişler ile uyku kalitesi arasındaki yolların istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Modelin uyum iyiliği değerleri incelendiğinde cmin/df= 2.216, GFI= .99, CFI= .92 ve RMSEA= .05 olarak bulunmuştur. Bu bulgular modelin iyi uyum gösterdiğine işaret etmektedir. Araştırmanın sonucunda üstbilişlerin koronavirüs korkusu ile uyku kalitesi ilişkisinde tam aracı olduğu gözlenmiştir. Bu bulgu, koronavirüs korkusu ile uyku kalitesi arasında doğrudan bir ilişki olmadığını, koronavirüs korkusunun üstbilişler üzerinden uyku kalitesine dolaylı bir etkide bulunduğunu göstermektedir. Üstbilişlerin üstlendiği tam aracı rol göz önünde bulundurulduğunda koronavirüs sürecinde bu korkuya bağlı uyku kalitesi sorunu yaşayan bireylerde üstbilişleri geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmasının önemi anlaşılmakta; araştırma bulgularının ruh sağlığı profesyonellerinin çalışmalarına olumlu katkıda bulunması umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Koronavirüs korkusu, uyku kalitesli, üstbilişler*

Bildiri No: PDR2021.000678 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanışmanYasemin KANDEMİR, İstanbulArel Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Ahmet SAPANCI, Düzce Üniversitesi*

The Role of School Attachment and Life Satisfaction in Predicting the Academic Motivation Level of Secondary School Students

In the secondary school period, when the transition from childhood to adolescence is experienced, adolescents have various responsibilities such as being successful in school and academic life, as well as their efforts in adapting to their changing bodies, developing their social relations and gaining an identity. Students face many challenging tasks during a long-term education-teaching process, and sometimes they can be intimidated. It is very important for students to maintain their efforts in the face of the challenging experiences they encounter in the process and to have a high level of academic motivation in order to act in a goal-oriented manner. Although academic motivation is important in every period of active learning, it becomes even more important during adolescence. Adolescence is one of the critical periods in human life where significant changes are experienced. During this period, adolescents experience significant physical, cognitive, psychological and social changes. In the process of adapting to these changes, the satisfaction of the adolescent's school life and his attachment to the school emerge as an important support factor. Attachment to school is a multidimensional concept that includes behavioral elements such as students' thoughts, feelings, and compliance with school rules, participating in classroom activities, taking part in academic activities, participating in extracurricular activities such as art and sports. Especially in adolescence, the high level of school attachment of the student will contribute to the success of school life in general, such as preventing undesirable behaviors, improving social relations, and increasing academic success. One of the most basic factors of success in school life is academic motivation. Academic motivation, which can be defined as the generation of energy required for academic work, activates success-oriented behaviors and therefore is an important determinant of academic success, which is one of the most important outputs of students' school life. It is known that academically motivated students are more resistant to negative events and aware of their responsibilities compared to less motivated students. In this context, increasing the level of academic motivation has a critical importance for students to benefit from their school experiences at the highest level. In this context, it is important to determine the main factors that affect academic motivation and to take them into account in guidance and psychological counseling activities in schools. For this purpose, in this study, the predictive power of school attachment and life satisfaction levels of secondary school students was investigated. The participants of this study, which was conducted based on the relational screening model, one of the quantitative research methods, consisted of 411 secondary school students, 230 girls (56%) and 181 boys (44%) determined by convenient (easier) sampling method. Participants were between 10 and 13 years old, with a mean age of 11.59 and a standard deviation of 1.11. The 'School Attachment Scale', 'Life Satisfaction Scale' and 'Academic Motivation Scale' were used to collect research data. Before the data analysis, the prerequisites of the parametric tests were tested and it was determined that there was no violation. Independent groups t test, one-way analysis of variance; Pearson Correlation and multiple linear regression techniques were used to determine the relationships

between variables. As a result of the research, it was found that there were positive and significant relationships between the variables of school attachment, life satisfaction and academic motivation, and that the variables of school attachment and life satisfaction explained 65% of the variance in academic motivation. It has been observed that the level of school attachment is a strong predictor of academic motivation, followed by life satisfaction. In the study, it was also found that the academic motivation levels of the adolescents who participated more in extracurricular activities, had high teacher satisfaction, found the physical conditions of the school sufficient and had good friendship relations were significantly higher than the other groups.

Keywords: *school attachment, life satisfaction, academic motivation, adolescence*

Ortaokul Öğrencilerinde Akademik Güdülenme Düzeyinin Yordanmasında Okula Bağlanma ve YaÇam Doyumunun Rolü

Çocukluktan ergenliğe geçişin yaşandığı ortaokul döneminde, ergenlerin değişen bedenlerine uyum sağlama, sosyal ilişkilerini geliştirme ve kimlik kazanma sürecindeki çabalarının yanında okulda, akademik yaşamda başarılı olma gibi çeşitli sorumlulukları da bulunmaktadır. Öğrenciler uzun yıllar süren bir eğitim-öğretim süreci boyunca pek çok zorlayıcı görevle karşılaşmakta, bazen de yılgınlığa düşebilmektedirler. Öğrencilerin süreç içerisinde karşılaştıkları zorlayıcı deneyimler karşısında çabalarını sürdürmeleri ve amaç yönelimli hareket etmelerinde akademik güdülenme düzeylerinin yüksek olması oldukça önemlidir. Akademik güdülenme, aktif öğrenim görülen her dönemde önemli olmakla birlikte, ergenlik döneminde daha da önem kazanmaktadır. Ergenlik dönemi, insan yaşamında önemli değişimlerin yaşandığı kritik dönemlerden biridir. Bu dönemde ergen fiziksel, bilişsel, psikolojik ve sosyal açılardan önemli değişimler yaşar. Yaşanan bu değişimlere uyum sağlama sürecinde ergenin okul yaşamının doyurucu olması, okula bağlanması önemli bir destek faktörü olarak ortaya çıkmaktadır. Okula bağlanma, öğrencilerin okullarına, arkadaşlarına, öğretmenlerine karşı geliştirmiş oldukları düşünceleri, duyguları ve okul kuralarına uyma, ders içi etkinliklere katılma, akademik etkinliklerde görev alma, sanat, spor gibi ders dışı etkinliklere katılma gibi, davranışsal öğeleri içeren çok boyutlu bir kavramdır. Özellikle ergenlik döneminde öğrencinin okula bağlanma düzeyinin yüksek olması, istenmeyen davranışların önlenmesi, sosyal ilişkilerin gelişmesi, ders başarısının artması gibi genel olarak okul yaşamındaki başarılarına katkı sağlayacaktır. Okul yaşamında başarının en temel faktörlerinden biri ise akademik güdülenmedir. Akademik işler için gerekli enerjinin üretilmesi olarak tanımlanabilen akademik güdülenme, başarıya yönelik davranışları harekete geçirir ve bu nedenle öğrencilerin okul yaşamlarının en önemli çıktılarından biri olan akademik başarının da önemli bir belirleyicisi durumundadır. Akademik olarak güdülenmiş öğrencilerin daha az güdülenmiş öğrencilere kıyasla olumsuz olaylara karşı daha dirençli, sorumluluklarının ise farkında olduğu bilinmektedir. Bu kapsamda akademik güdülenme düzeyinin yükseltilmesi öğrencilerin okul deneyimlerinden en üst düzeyde faydalanmaları için kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda akademik güdülenmeyi etkileyen temel faktörlerin belirlenmesi ve okullarda rehberlik ve psikolojik danışma etkinliklerinde dikkate alınması önemlidir. Bu amaçla, bu çalışmada ortaokula giden öğrencilerin okula bağlanma ve yaşam doyumu düzeylerinin akademik güdülenme düzeyini yordama gücü incelenmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeline dayalı olarak yürütülen bu çalışmanın katılımcıları uygun(kolayda) örnekleme yöntemiyle belirlenen 230‟u kız (%56) 181‟i erkek

(%44) olmak üzere 411 ortaokul öğrencisinden oluşturmaktadır. Katılımcılar yaşları 10 ile 13 aralığında olup yaş ortalamaları 11.59, standart sapmaları ise 1.11‟dir. Araştırma verilerini toplamak amacıyla „Okula Bağlanma Ölçeği‟, „Yaşam Doyumu Ölçeği‟ ve „Akademik Güdülenme Ölçeği‟ kullanılmıştır. Veri analizi yapılmadan önce parametrik testlerin önkoşulları test edilmiş ve herhangi bir ihlalin olmadığı belirlenmiştir. Analizlerde gruplar arasındaki farkları belirlerken bağımsız gruplar *t* testi, tek yönlü varyans analizi; değişkenler arası ilişkileri belirlerken ise Pearson Korelasyonu ve çoklu doğrusal regresyon teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okula bağlanma, yaşam doyumu ve akademik güdülenme değişkenleri arasında pozitif ve anlamlı yönde ilişkiler olduğu, okula bağlanma ve yaşam doyumu değişkenlerinin akademik güdülenmedeki varyansın %65‟ini açıkladığı bulunmuştur. Okula bağlanma düzeyinin akademik motivasyonun güçlü bir yordayıcısı olduğu ve onu yaşam doyumunun izlediği görülmüştür. Araştırmada ayrıca ders dışı etkinliklere daha fazla katılan, öğretmen memnuniyeti yüksek olan, okulun fiziksel şartlarını yeterli bulan ve arkadaşlık ilişkileri iyi olan ergenlerin akademik güdülenme düzeylerinin diğer gruplara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar kelimeler: okula bağlanma, yaĢam doyumu, akademik güdülenme, ergenlik*

Bildiri No: PDR2021.000679 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Psikolojik Danışman Sevilay YILMAZ, Sani Konukoğlu İlkokulu Doç.Dr. Erhan TUNÇ, Gaziantep Üniversitesi*

Investigation of Psycho-Social Reactions of Adults in the COVID19 Pandemic Process (A Screening Study)

Problem: This study was conducted to examine the reactions and experiences of young and middle-aged individuals between the ages of 18-55 in the COVID19 pandemic process in terms of some variables, thus contributing to the literature.
Method: This research was designed as a qualitative research and questionnaire technique was used to collect data. In the questionnaire form they prepared, the researchers were asked to answer open and closed-ended questions. In this study, where the respondents were asked to participate voluntarily, the data obtained from 219 participants were evaluated. With the questionnaire form used in the research, questions were asked on the themes of communication, habits, compliance with the rules, mood changes, post-pandemic planner themes, and the findings of the respondents were evaluated during their stay at home due to social isolation.
Results: Participants evaluated their mood / psychological status; The most important anxiety they experienced was about mental and physical health; They stated that 39.7% of the respondents experienced an explosion of anger at least once. In his evaluations on social relations; 51.1% say that there is no change in their relationships with individuals in the family; They replied that 48.8% of them also changed their relationships with other people. At home, “chatting / spending time with family members”, “loyalty” and “sharing more with family members” positively (48.5%); There were those who stated that they changed negatively (49.5%) due to "discussion" and "stress" reasons. They answered that there were no changes in their social relations outside the family (25%) and there were changes in their communication (74.8%). There was an increase in spending in some areas, primarily in market food (32.7%); It was observed that they expressed changes in sleep (54.05%), nutrition (28.6%) and amusement habits. In the question of what activity they spent the most time during their stay at home was “Housework” with 32.2% and social media with 23.6%; while men responded as social media with 31.5% and "research / investigation" with 21.7%. They stated that 85.3% of the participants followed the rules announced by the authorities. They stated that they had difficulty in motivation (%20,5) And study (% 19,1) about studying the most in relation to their children whose face-to-face education was interrupted. (28.3%), "Social Life" (24.2%) and "Education (My Classroom / My School)" (21.9%) gave answers.
Results: As a result, in the pandemic process, which interrupted normal living conditions as a crisis period, there were also differences in the emotions, moods, habits and communication styles of individuals. It was observed that the highest level of anxiety felt in this process was mental and physical health, and as a result of the increased time spent with the family, it was observed that there were positive results in terms of evaluating the communication style and relationships, as well as participants who saw this process as a process that should be completed as soon as possible.
Keywords: *Social Isolation, Pandemic period, COVID19, Adult,*

YetiĢkin Bireylerin COVID19 Pandemi Sürecindeki Psiko-sosyal Tepkilerinin Ġncelenmesi (Bir Tarama ÇalıĢması)

Amaç: Bu çalışma 18-55 yaş aralığında genç ve orta yaş düzeyindeki bireylerin COVID19 Pandemi sürecinde sosyal izolasyon sürecine ilişkin tepkilerinin ve yaşadıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi, böylece alanyazına katkı sağlanması amacıyla yürütülmüştür.
Yöntem: Bu araştırma, nitel araştırma olarak tasarlanmış ve verilerin toplanmasında anket tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmacılar, hazırladıkları anket formunda cevaplayıcıların açık ve kapalı uçlu sorulara cevap vermeleri istenmiştir. Cevaplayıcıların gönüllü olarak katılımlarının istendiği bu çalışmada kolayda örnekleme yöntemi 219 katılımcıdan elde edilen veri değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu ile katılımcıların sosyal izolasyon nedeniyle evde kaldıkları dönemde iletişim, alışkanlıklar, kurallara uyum, duygudurum değişiklikleri, pandemi sonrası planlama temalarında sorular sorulmuş ve cevaplayıcıların verdikleri cevaplar değerlendirilerek bulgulara ulaşılmıştır.
Bulgular: Katılımcıların duygudurum/psikolojik durumlarına ilişkin değerlendirmelerinde; yaşadıkları en önemli kaygının ruhsal ve bedensel sağlık konusunda olduğunu; cevaplayıcıların %39,7'sinin en az bir kere öfke patlaması yaşadığını ifade ettikleri görülmüştür. Katılımcıların iletişim/sosyal ilişkilerine dair değerlendirmelerinde; %51,1'i aile içindeki bireylerle ilişkilerinde herhangi bir değişiklik olmadığı şeklinde; %48,8'inin de diğer kişilerle ilişkilerinde değişiklik olduğu şeklinde cevaplar verdikleri görülmüştür. Evde izolasyona bağlı olarak "aile üyeleriyle sohbet/ birlikte zaman geçirmek", "bağlılık" ve "aile üyelerini daha iyi tanıma / paylaşım" şeklinde olumlu yönde (%48,5); "kavga/tartışma", "stres" ve "sıkıldım" nedenleriyle olumsuz yönde (%49,5) değiştiğini ifade edenler olmuştur. Katılımcıların, aile dışındaki sosyal ilişkilerinde ise diğer kişilerle olan iletişiminde herhangi bir değişiklik olmadığı (%25) ve iletişiminde değişiklikler olduğu (%74,8) şeklinde cevap verdikleri, değişimin de en çok telefon ve sosyal medya üzerinden iletişim şeklinde yoğunlaştığını ifade ettikleri görülmüştür. Katılımcıların alışkanlıklarına ilişkin sorulan sorulara da, harcamalarında başta market gıda (%32,7) olmak üzere bazı alanlarda artış olduğu, uyku düzeninde (%54,05), beslenme alışkanlıklarında (%28,6) ve eğlence alışkanlıklarında değişiklikler olduğunu ifade ettikleri görülmüştür. Evde kaldıkları süre içinde en fazla vakit geçirdikleri faaliyetin ne olduğu sorusunda ise kadınların %32,2 ile "Ev İşleri/Ev İşlerine Destek" ve %23,6 ile sosyal medya kullanımı şeklinde; erkeklerin ise %31,5 ile sosyal medya kullanımı ve %21,7 ile Okuma/Araştırma/İnceleme şeklinde cevaplar verdikleri görülmüştür. Katılımcıların, %85,3'ünün yetkililerin açıkladığı kurallara uygun davrandığını ifade ettikleri görülmüştür. Sosyal izolasyon sürecinde yüz yüze eğitimi kesintiye uğrayan çocuklarıyla ilgili olarak en çok ders çalışmaya ilişkin motivasyon (%20,5) ve ders çalışma, ödev yapma (%19,1) konusunda zorlandıklarını ifade ettikleri görülmüştür. Pandemi dönemi sonrasında bir an önce dönmek istediklerinin ne olduğuna ilişkin soruya en çok "İş Hayatı" (%28,3), "Sosyal Hayat" (%24,2) ve "Eğitim (Dershanem/Okulum)" (%21,9) cevaplar verdikleri görülmüştür.
Sonuç: Sonuç olarak bir kriz dönemi olarak normal yaşam koşullarını kesintiye uğratan pandemi sürecinde bireylerin duygu - durumlarında, ruhsal özelliklerinde, alışkanlıklarında, iletişim şekillerinde farklılaşmalar olduğu bu araştırma sonuçlarıyla da gözlenmiştir. Bu süreçte en yüksek düzeyde hissedilen kaygının ruhsal ve bedensel sağlık olduğu gözlenen bu araştırmada aile ile geçirilen zamanın artmış olmasının sonucu olarak iletişim biçimi ve ilişkilerini değerlendirme açısından olumlu sonuçları olduğu gibi, bu süreci bir an önce bitmesi gereken bir süreç olarak gören katılımcılar olduğu da gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Ġzolasyon, Salgın Dönemi, COVID19, YetiĢkin,*

Bildiri No: PDR2021.000680 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanışmanOğuz MERCAN, T.C. LefkoşaBüyükelçiliği Eğitim MüŞavirliği Prof. Dr. Kemal ÖZTEMEL, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik DanışmanlıkAnabilim Dalı, Ankara, Türkiye*

The Mediator Role of Career Pessimism in the Relationship Between Proactive Personality and Career Adaptability

The aim of this study is to examine the mediating role of pessimistic views about the working world in the relationship between proactive personality and career adaptability in emerging adulthood. In the study, regression analysis based on the bootstrap method was conducted to test whether pessimistic views about the working world have a mediating role in the effect of proactive personalities of individuals in emerging adulthood on their career adaptability. The bootstrap method gives more reliable results than analyses made with traditional methods and analysis such as the Sobel test. Analyzes were made by using process macro models developed by Hayes using package programs suitable for the hypotheses tested in the research. The participant group of the study consisted of a total of 310 individuals, 228 (73.5%) women and 82 (26.5%) men, who were in the emerging adulthood and had an average age of 23.6. In the study, one form including some demographic information of the participant group such as gender and age, a Short Form of The Proactive Personality Scale, The Emotional and Personality-Related Career Decision-Making Difficulties Scale, The Pessimistic Views Sub-Scale and the Career Adaptability Scale Short Form were used as data collection tools. All measurement tools were applied at once and using online tools. According to the findings obtained of the study the indirect effect of proactive personality on career adaptability was significant, and therefore, pessimistic views about the working world significantly mediated the relationship between proactive personality and career adaptability (b = .015, 95% CI [.0025, .0347]). The results showed that pessimistic views about the working world play a mediating role in the relationship between proactive personality and career adaptability. The results of the study were discussed in career development of individuals in emerging adulthood; suggestions for future research are presented in the context of research findings.

Keywords: *Career adaptability, proactive personality, pessimistic views about the working world*

Proaktif Kişilik ile Kariyer Uyumluluğu Arasındaki İlişkide Kariyer Karamsarlığının Aracı Rolü

Bu çalışmanın amacı, beliren yetişkinlik döneminde yer alan bireylerde proaktif kişilik ile kariyer uyumluluğu arasındaki ilişkide çalışma dünyası ile ilgili karamsar görüşlerin aracı rolünün incelenmesidir. Çalışmada, beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin proaktif kişiliklerinin, kariyer uyumluluklarına etkisinde, çalışma dünyası ile ilgili karamsar görüşlerin aracılık rolü olup olmadığının test edilmesi amacıyla bootstrap yöntemini esas alan regresyon analizi yapılmıştır. Bootstrap yönteminin, geleneksel yöntemlerle yapılan analizler ve Sobel testi gibi analizlerden daha güvenilir sonuçlar verdiği ifade edilmektedir. Analizler, araştırmada test edilen hipotezlere uygun paket programlar kullanılarak Hayes tarafından

geliştirilen Process makro modelleri kullanılarak yapılmıştır. Çalışmanın katılımcı grubunu, beliren yetişkinlik döneminde yer alan ve yaş ortalaması 23.6 olan 228‟i (%73.5) kadın, 82‟si (%26.5) erkek olmak üzere toplam 310 birey oluşturmuştur. Çalışmada veri toplama aracı olarak, katılımcı grubun cinsiyet ve yaş gibi bazı demografik özelliklerini içeren bir kişisel form, Proaktif Kişilik Ölçeği Kısa Formu, Duygusal ve Kişilik İlişkili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği Karamsar Görüşler Alt Ölçeği ve Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği Kısa Formu kullanılmıştır. Tüm ölçme araçları tek seferde ve çevrim içi araçlar kullanılarak uygulanmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre, proaktif kişiliğin kariyer uyumluluğu üzerinde dolaylı etkisinin anlamlı olduğu, dolayısıyla da çalışma dünyası ile ilgili karamsar görüşlerin, proaktif kişilik ile kariyer uyumluluğu arasındaki ilişkiye anlamlı düzeyde aracılık ettiği tespit edilmiştir (b = .015, %95 GA [.0025, .0347]). Çalışmadan elde edilen sonuçlar, proaktif kişilik ile kariyer uyumluluğu arasındaki ilişkide çalışma dünyası ile ilgili karamsar görüşlerin aracı bir rol üstlendiğini göstermektedir. Çalışmadan ortaya çıkan sonuçlar, beliren yetişkinlik döneminde yer alan bireylerin kariyer gelişimleri bağlamında tartışılmış; gelecek araştırmalara yönelik olarak araştırma bulguları bağlamında öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer uyumluluğu, proaktif kiGlik, çalıGmadünyası ile ilgili karamsar görüGler*

Bildiri No: PDR2021.000681 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanışmanLale UNUR GÜRER, Milli Eğitim Bakanlığı Dr. Öğr. Üyesi Mustafa EğKİSU, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi*

The Role of Stress and Emotion Regulation in the Relationship Between Traumatic Experiences and Problematic Internet Use Among Teenagers

Childhood trauma can negatively affect individuals' future lives emotionally, behaviorally and cognitively. One of these negative effects is problematic Internet use. Problematic Internet use, including excessive and uncontrolled use of the Internet, can have many negative effects on individuals, both physically and psychologically. Present study aimes to examine the role of stress, emotion regulation difficulties, mood regulation on the net and online social interaction preference in the relationship between childhood psychological trauma experiences and problematic Internet use among teenagers. The study group of the research consists of 871 high school students, 279 males and 558 females, studying from various provinces of Turkey in the 2019-2020 academic year. In order to collect data in the current study, Childhood Traumas Scale (CTQ-33), Chen Internet Addiction Scale (CIDS), Depression, Anxiety, Stress Scale (DASS-21), Difficulty in Emotion Regulation Scale (DGI-16), Generalized Problematic Internet Use Scale (GPİKÖ-2) and Personal Information Form were used.
Present study, using the relational screening model, the relationships between trauma experiences, problematic Internet use, stress, difficulty in emotion regulation, mood regulation on the net and online social interaction preference were analyzed by performing Structural Equation Model. The significance of the indirect relationships between the variables was tested with 2000 bootstrapping samples and 95% bias-corrected confidence intervals. Pearson Product Moments Correlation analysis was used to determine the relations of the variables with each other. According to the results of the correlation analysis, it was revealed that all the variables considered in the model showed positive and significant relationships with each other. According to the results of structural equation modeling analysis, childhood traumas significantly predicted emotion regulation difficulties and stress levels whereas difficulty in emotion regulation also predicts online social interaction preference and mood regulation on the net. Stress, preference for online social interaction and mood regulation on the net significantly predicted problematic Internet use. Indirect effects in the model showed that traumatic experiences predicted problematic Internet through stress. At the same time, there is a mediating role in the relationship between traumatic experiences and problematic internet use through difficulty in emotion regulation, preference for online social interaction, and mood regulation on the net. The findings of this study show that the use of the Internet for mood regulation in adolescents with traumatic experiences, stress and difficulty in emotion regulation are important factors in problematic Internet use and interventions for these variables can be effective in preventive studies.

Keywords: *Childhood traumas, difficulty in emotion regulation, problematic internet use, stress*

Ergenlerde Travmatik Yaşantılar Ve Problemli İnternet Kullanımı Arasındaki İlişkide Stres Ve Duygu Düzenlemenin Rolü

Çocukluk çağı travma deneyimleri bireylerin ileri dönemlerdeki yaşantılarını duygusal, davranışsal ve bilişsel olarak olumsuz düzeyde etkileyebilmektedir. Bu olumsuz etkilerden biri de problemli İnternet kullanımıdır. Bu araştırmada da çocukluk çağı ruhsal travma yaşantıları ile ergenlerde problemli internet kullanımı arasındaki ilişkide; stres, duygu düzenleme güçlüğü, internette duygusal rahatlama ve online sosyal etkileşim tercihinin rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim- öğretim yılında Türkiye‟nin çeşitli illerinden öğrenim görmekte olan 279‟u erkek, 558‟i kadın toplam 871 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama amacıyla Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (ÇTQ-33), Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği (CİBÖ), Depresyon, Ankisiyete, Stres Ölçeği (DASS-21), Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği (DDGÖ-16), Genelleştirilmiş Problemli İnternet Kullanımı Ölçeği (GPİKÖ-2) ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

İlişkisel tarama modelinden yararlanılan araştırmada travma yaşantıları, problemli internet kullanımı, stres, duygu düzenleme güçlüğü, internette duygusal rahatlama ve online sosyal etkileşim tercihi arasındaki ilişkiler Yapısal Eşitlik Modeli ile analiz edilmiştir. Değişkenler arasındaki dolaylı ilişkilerin anlamlılığı ise 2000 yeniden örnekleme ile sınanmıştır. Değişkenlerin birbirleriyle ilişkilerinin belirlenmesi amacıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Korelasyon analizi sonuçlarına göre modelde ele alınan bütün değişkenlerin birbirleriyle pozitif yönlü anlamlı ilişkiler gösterdiği ortaya konulmuştur. Yapısal eşitlik modellemesi analizi sonuçlarına göre çocukluk çağı travmaları duygu düzenleme güçlüğünü ve stres düzeyini, duygu düzenleme güçlüğü de online sosyal etkileşim tercihini ve internette duygusal rahatlamayı anlamlı düzeyde yordamaktadır. Modelde yer alan dolaylı etkiler, travmatik deneyimlerin problemli internet kullanımını stres düzeyi üzerinde yordadığını göstermiştir. Bu araştırmada elde edilen bulgular travmatik deneyimleri olan ergenlerde İnternetin duygusal rahatlama amaçlı kullanılmasının, stres ve duygu düzenleme güçlüğünün problemli internet kullanımında önemli bir etken olduğunu ve önleyici çalışmalarda bu değişkenlere yönelik müdahalelerin etkili olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Çocukluk çağı travmaları, duygu düzenleme güçlüğü, problemli internet kullanımı, stres*

Bildiri No: PDR2021.000682 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. Danışman Oğuz MERCAN, T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği Arş. Gör. Fedai KABADAYI, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı*

Turkish Adaptation of the Beliefs About Losing Control Inventory

The present study aimed to adapt the Beliefs About Losing Control Inventory (BALCI) into Turkish. The study group consisted of 436 young adult participants (N = 436) studying at different universities. 329 (75.5%) of the study group consisted of female participants. The mean age of the study group was 21.96 (*SD* = 2.71). Personal information form (such as age and gender), BALCI, Obsessive-Compulsive Inventory-Revised, and Obsessive Beliefs Questionnaire were used in the present study. Data provided by online forms. In the study, firstly, the translation process and linguistic validity, secondly, the confirmation of the factor structure of the BALCI, and finally the test-retest study was performed. After the translation process and linguistic validity, The Turkish version of BALCI has been validated as in the three-factor structure in the original form of the BALCI ($\chi2$ = 631.84, $\chi2$/df = 3.41, GFI = .87, IFI = .95, CFI = .95, NNFI = .95, RMSEA = .07, SRMR = .06). These factors were named as Thoughts/Behaviors/Emotions, Importance of Staying in Control, and Body/Bodily Functions. The Cronbach's alpha reliability coefficient for the whole of the BALCI was .90. Significant positive correlations were found with the BALCI with the revised Obsessive-Compulsive Inventory-Revised (r = .57, p < .01) and the Obsessive Beliefs Questionnaire (r = .47, p < .01). For the test-retest validity of the BALCI, 82 participants answered the BALCI with two-week periods, and there was a highly positive and significant relationship between the two forms (r = .89, p < .01). The findings showed that the BALCI, which consists of 3 factors and a total of 21 items adapted into Turkish, has a reliable and valid structure.

Keywords: *Beliefs About Losing Control Inventory, Obsessive Compulsive Disorder, Scale Adaptation*

Kontrolü Kaybetmeye İlişkin İnançlar Envanterinin Türkçeye Uyarlanması

Bu çalışmanın amacı, Kontrolü Kaybetmeye İlişkin İnançlar Envanterinin (KKİİE) Türkçeye uyarlanmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu farklı üniversitelerde eğitim gören 436 genç yetişkin birey (N = 436) oluşturmuştur. Çalışma grubunun 329'u (%75.5) kadın katılımcılardan oluşmuştur. Çalışma grubunun yaş ortalaması 21.96 (*Sd* = 2.71) olarak ortaya çıkmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak, katılımcıların yaş ve cinsiyet gibi demografik bilgilerini içeren kişisel bilgi formu, KKİİE, Obsesif Kompulsif Envanterinin gözden geçirilmiş versiyonu ve Obsesif İnançlar Anketi kullanılmıştır. Veriler çevrim içi ortamda online formlar kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada ilk olarak çeviri süreci ve dilsel geçerlik ikinci olarak KKİİE'nin faktör yapısının doğrulanması ve son olarak test tekrar test çalışması gerçekleştirilmiştir. Çeviri süreci ve dilsel geçerlikten sonra KKİİE üzerinde gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizinde, KKİİE'nin orijinal formunda yer alan üç faktörlü yapı doğrulanmıştır ($\chi2$ = 631.84, $\chi2$/df = 3.41, GFI = .87, IFI = .95, CFI = .95, NNFI = .95, RMSEA = .07, SRMR = .06). Bu faktörler, Düşünceler/Davranışlar/Duygular, Kontrol Etmenin Önemi ve Beden/Bedensel Fonksiyonlar olarak adlandırılmıştır. KKİİE'nin tamamına ait Cronbach alfa güvenirlik katsayısı .90 olarak bulunmuştur. Çalışmada KKİİE ile Obsesif Kompulsif Envanterinin gözden geçirilmiş versiyonu (r = .57, p < .01) ve Obsesif

İnançlar Anketi (r = .47, p < .01) ile pozitif yönlü anlamlı bir ilişkiler saptanmıştır. KKİİE"nin test tekrar test geçerliği için iki hafta arayla 82 katılımcıya KKİİE uygulanmış ve iki uygulama arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu (r = .89, p < .01) görülmüştür. Çalışmadan elde edilen bulgular Türkçeye uyarlanan 3 faktör ve toplam 21 maddeden oluşan Kontrolü Kaybetmeye İlişkin İnançlar Envanterinin güvenilir ve geçerli bir yapıda olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kontrolü Kaybetmeye İlişkin İnançlar Envanteri, Obsesif Kompulsif Bozukluk, Ölçek Uyarlama*

Bildiri No: PDR2021.000683 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**ArÇ. Gör. Fatma KÜRKER, Adıyaman Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Abdullah SÜRÜCÜ, Necmettin Erbakan Üniversitesi*

Procrastination and Perfectionism: Does Perfectionism Lead to Procrastination?

Procrastination means delaying various tasks and responsibilities in life, regardless of its type. Procrastination accompanies numerous negativities like a failure, stress, depression, anxiety in the individuals' life. As a result of the literature review, it was found that procrastination behavior has a complex structure consisting of cognitive, emotional and behavioral dimensions, and various reasons play a role in its emergence. It has been observed that one of the reasons for procrastination behavior is perfectionism. Perfectionism is the cognitions of being perfect in any area of life and the effort made in this way. The relevant literature shows that there are different classifications of perfectionism like normal-neurotic perfectionism, adaptive-maladaptive perfectionism, self-oriented, other-oriented, and socially prescribed perfectionism. In addition to these classifications, there are six sub-dimensions of perfectionism: concern over mistakes, personal standards, parental expectations, parental criticism, doubts about actions, and organization. In this study, it is aimed to review that relationship between perfectionism styles, sub-dimensions and procrastination. Traditional review is used in the research. According to the result of study, it can be stated that neurotic, maladaptive, and socially prescribed perfectionism styles, concern over mistakes, and doubts about actions dimensions are dysfunctional and causes procrastination. In addition, studies on procrastination and perfectionism emphasized self-esteem, negative evaluation anxiety, and depression. Based on the studies, it can be said that perfectionist individuals have ideals that they have set in their minds and that the smallest defect that will shake these ideals lowers their self-esteem, and therefore they are afraid of being evaluated negatively. Such perfectionist individuals, on the other hand, try to avoid negative evaluations so that their ideals for themselves are not shaken, and it has been seen that they prefer to procrastinate as an excused way, thus trying to protect their self-esteem. As a result of the review of the studies on the relationship between procrastination behavior and perfectionism, suggestions were made to researchers and practitioners.

Keywords: *Procrastination, Perfectionism, Perfectionism Types.*

Erteleme ve Mükemmeliyetçilik: Mükemmeliyetçilik Ertelemeye Yol Açar Mı?

Erteleme, türü ne olursa olsun, yaşamdak çeş tl görev ve sorumluluklara başlamayı ve tamamlamayı gec kt rme anlamına gelmekted r. Erteleme, b reyler n yaşamında başarısızlık, stres, depresyon, kaygı g b pek çok olumsuzluğu beraber nde get rmekted r. Yapılan l teratür ncelemes sonucunda erteleme davranışının b l şsel, duygusal ve davranışsal boyutlardan oluşan karmaşık b r yapıda olduğu, ortaya çıkmasında çeş tl nedenler n rol oynadığı ve erteleme davranışının nedenler nden b r n n de mükemmel yetç l k olduğu görülmüştür. Mükemmel yetç l k, yaşamın herhang b r alanında mükemmel olmaya da r b l şler ve bu yolda sarf ed len çabadır. L teratürde mükemmel yetç l ğ n; normal-nevrot k mükemmel yetç l k, uyumlu-uyumsuz mükemmel yetç l k, kend ne-başkalarına-toplumsal beklent ye yönel k mükemmel yetç l k g b farklı sınıflandırmalarının olduğu görülmekted r.

Bu sınıflandırmalara ek olarak mükemmel yetç l ğ n hatalara aşırı odaklanma, k ş sel standartlar, a lesel beklent ler, a lesel eleşt r ler, davranışlardan şüphe duyma ve organ zasyon olmak üzere altı alt boyutu bulunmaktadır. Bu çalışmada mükemmel yetç l k türler ve alt boyutları le erteleme arasındak l şk n n ncelenmes amaçlanmıştır. Araştırmada geleneksel derleme yöntem nden yararlanılmıştır. İnceleme sonucunda mükemmel yetç l k türler nden nevrot k, uyumsuz ve toplumsal beklent ye yönel k mükemmel yetç l ğ n; mükemmel yetç l k alt boyutlarından da hatalara aşırı odaklanma ve davranışlardan şüphe duyma boyutlarının şlevs z olduğu ve ertelemeye neden olduğu fade ed leb l r. Ek olarak erteleme davranışı le mükemmel yetç l k üzer ne yapılan çalışmalarda benl k saygısı, olumsuz değerlend r lme kaygısı ve depresyonun vurgulandığı görülmüştür. Yapılan çalışmalardan yola çıkılarak mükemmel yetç b reyler n z h nler nde bel rlem ş oldukları dealler n n olduğu ve bu ideallerini sarsacak en küçük kusura tahammüller n n olmadığı ve olumsuz değerlend r lmekten korktukları söyleneb l r. İşlevs z mükemmel yetç l ğe sah p b reyler, kend ler ne yönel k dealler n n sarsılmaması ç n olumsuz değerlend rmeden kaçınmakta, bunun b r mazeretl yolu olarak da ertelemey terc h etmekte ve böylel kle benl k saygılarını korumaya çalışmaktadırlar. Erteleme davranışı ve mükemmel yetç l k l şk s ne da r çalışmaların ncelenmes sonucu araştırmacılara ve uygulayıcılara öner lerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Erteleme, Mükemmeliyetçilik, Mükemmeliyetçilik Türleri*

Bildiri No: PDR2021.000684 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıÇman AyÇe Kaval, - Dr. Öğr. Üyesi Zöhre KAYA, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi*

Homosexuality Perception Scale: A Study of Validity and Reliability

Purpose:Throughout the human history, people's view on the phenomenon of homosexuality; it is possible to say that it changes from period to period, depending on the spirit of the time and its sociological structure. In the 21st century, it can be said that societies have different reactions and approaches towards homosexual individuals. While understanding and tolerance towards individuals with a diversity of sexual orientations prevail in some societies, in other societies these individuals face marginalizing and oppressive attitudes. Just as there are different attitudes and approaches to this phenomenon in many disciplines, it can be stated that there are different perspectives on the phenomenon of homosexuality in the field of mental health. In the past, although most of the mental health experts considered homosexuality as a mental illness and perversion, it can be stated that this negative perception has started to change recently, but it has not completely disappeared.In most studies,it has been determined that homosexual individuals use mental health services more than heterosexual individuals. When homosexual people's use of mental health services more than heterosexual individuals and the society's stereotypes against homosexual individuals are evaluated together, it is extremely important how the knowledge, skills and attitudes of mental health professionals about homosexual clients and possible negative attitudes towards these clients affect the client. When the literature in the field of mental health in Turkey is examined, it is noteworthy that there is no measurement tool that measures the perceptions of mental health professionals about the phenomenon of homosexuality. Based on this situation in the related literatüre it is aimed to develop a valid and reliable measurement tool that can be used to measure mental health professionals' perceptions of homosexuality.

Method: In order to create the item pool of the measurement tool, articles and books dealing with sexual orientation were read, mental health experts were asked to write an essay expressing their views on the subject, similar national and international measurement tools previously developed on this subject were reviewed, and in the light of these studies 50 questions pool of items was created. After expert opinion, the pilot study of the scale with 46 items was carried out with 239 mental health professionals. As a result of the exploratory factor analysis, the main study was carried out with 403 mental health specialists, with the scale falling to 29 items. Participants are mental health professionals (psychological counselors, psychologists and psychiatrists) working in 7 regions of Turkey and these experts were reached online via facebook, telegram, instagram, whatsapp and gmail. In the analysis of the data, the KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) test was utilized to test whether the collected data were sufficient for the sample size. The Bartlett Sphericity test was used to determine the compatibility of the data for factor analysis, as well as exploratory factor analysis (AFA) and confirmatory factor analysis (DFA). The reliability of the scale was calculated with the Cronbach alpha internal consistency coefficient.

Findings: As a result of the exploratory factor analysis, it was found that the scale had a 29-item 3-factor structure and following the confirmatory factor analysis, this 3-factor structure was confirmed and was suitable for the Goodness-of-fit Index. The Cronbach's alpha value of the scale was .94 for the attitude sub-factor .93 for the knowledge sub-factor .82 for the skill sub-factor, and .94 for the overall scale.

Conclusion: As a result of the exploratory and confirmatory factor analyzes, it was concluded that the Homosexuality Perception Scale, which was developed to determine the perceptions of mental health professionals (psychological counselors, psychologists and psychiatrists) towards homosexual clients, is a reliable and valid scale with 29 items and a 3-dimensional structure.

Keywords: Homosexuality, scale development, reliability, validity

EÇinsellik Algı Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik ÇalıÇması

Amaç: İnsanlık tarihi boyunca insanların eşcinsellik olgusuna bakışının; dönemden döneme, zamanın ruhuna ve sosyolojik yapısına bağlı olarak değiştiğini söylemek mümkündür. 21. yy‟a gelindiğinde toplumların eşcinsel bireylere yönelik farklı tepkilerinin ve yaklaşımlarının varlığından söz edilebilir. Bazı toplumlarda cinsel yönelim çeşitliliğine sahip bireylere karşı anlayış ve hoşgörü hâkimken, bazı toplumlarda ise bu bireyler ötekileştirici ve baskıcı tutumlarla karşılaşmaktadır. Çoğu disiplinde bu olguya ilişkin nasıl ki farklı tutum ve yaklaşımlar söz konusuysa, ruh sağlığı alanında da eşcinsellik olgusuna ilişkin farklı bakış açılarının varlığından söz edilebilir. Geçmişte çoğu ruh sağlığı uzmanı eşcinselliği ruhsal bir hastalık ve sapkınlık olarak değerlendirirken, günümüzde bu olumsuz algının yavaş yavaş değişmeye başladığı ama tamamen ortadan kalkmadığı ifade edilebilir. Yapılan çoğu çalışmada eşcinsel bireylerin heteroseksüel bireylere oranla ruh sağlığı hizmetlerini daha fazla kullandığı belirlenmiştir. Eşcinsel bireylerin heteroseksüel bireylere oranla ruh sağlığı hizmetlerini daha fazla kullanması ile toplumun eşcinsel bireylere karşı kalıp yargıları birlikte değerlendirildiğinde, ruh sağlığı uzmanlarının eşcinsel danışanlarla ilgili bilgi, beceri ve tutumları ile bu danışanlara yönelik olası olumsuz tutumların danışanı nasıl etkilediği son derece önemlidir.

Türkiye‟de ruh sağlığı alanındaki literatür incelendiğinde, ruh sağlığı uzmanlarının eşcinsellik olgusuna yönelik algılarını ölçen bir ölçme aracının bulunmadığı dikkat çekmektedir. Bu eksiklikten hareketle, ruh sağlığı uzmanlarının eşcinselliğe yönelik algılarını ölçmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Ölçme aracının madde havuzunu oluşturmak için cinsel yönelim konusunu ele alan makale ve kitaplar okunmuş, ruh sağlığı uzmanlarının konuya ilişkin görüşlerini ifade eden bir kompozisyon yazmaları istenmiş, yurtiçinde ve yurtdışında bu konuya ilişkin daha önce geliştirilmiş benzer ölçme araçları gözden geçirilmiş ve bu çalışmalar ışığında 50 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Uzman görüşü sonrası 46 madde ile ölçeğin pilot çalışması 239 ruh sağlığı uzmanı ile gerçekleştirilmiştir. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda 29 maddeye düşen ölçek ile asıl çalışma 403 ruh sağlığı uzmanı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar Türkiye‟nin 7 bölgesinde çalışan ruh sağlığı uzmanları(psikolojik danışman, psikolog ve psikiyatrist) olup bu uzmanlara internet aracılığıyla facebook, telegram, instagram, whatsapp ve gmail üzerinden çevrimiçi olarak ulaşılmıştır. Verilerin analizinde, toplanan verilerin örneklem sayısı için yeterli olup olmadığını sınamak için KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) testi, verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için Bartlett Küresellik testi, ayrıca açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı ile hesaplanmıştır.

Bulgular: Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin 29 maddelik 3 faktörlü bir yapı (tutum, bilgi ve beceri) aldığı ve doğrulayıcı faktör analizi sonucunda da bu 3 faktörlü yapının doğrulandığı ve uyum indekslerine uygun olduğu bulunmuştur. Ölçeğin crpnbach alpha değeri tutum alt faktörü için .94, bilgi alt faktörü için .93, beceri alt faktörü için .82 ve ölçeğin geneli için .94 olarak bulunmuştur.

Sonuç: Ruh sağlığı uzmanlarının (psikolojik danışman, psikolog ve psikiyatrist) eşcinsel danışanlara yönelik algılarının belirlenmesi amacıyla geliştirilen Eşcinsellik Algı Ölçeğinin (EAÖ), yapılan açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri sonucunda, 29 madde ve 3 boyutlu yapısı ile güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Eşcinsellik, ölçek geliştirme, güvenilirlik, geçerlilik

Bildiri No: PDR2021.000685 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Uzm. Psk. Danışman Burak Yay, Adana Adliyesi Doç. Dr. Sabahattin Çam, Çukurova Üniversitesi*

Investıgatıon Of The Relationship Between Perfectionism Levels And Stress Coping Styles Of Unıversity Students

The aim of this study is to examine whether the stress coping styles of university students differ according to their perfectionism levels. The sample of the study consists of a total of 1002 students, 511 (51%) female and 491 (49%) male, studying in different programs in four faculties of Çukurova University in the fall semester of the 2018-2019 academic year. Of these students, 177 are first, 319 are second, 284 are third and 222 are fourth year students.Data were collected with the Coping Style Inventory and the Multidimensional Perfectionism Scale. In the study, the subscales of the Coping Style Inventory were analyzed in two dimensions as active/problem-oriented and passive/emotion-oriented styles. To determine the cut-off points for the subscale and total scores of the Multidimensional Perfectionism Scale, arithmetic mean and standard deviation values were set as criteria. Thus, the students were divided into subgroups according to their scores as high, medium and low perfectionist students. Data analysis was performed with SPSS 23.0 software package. The one-way analysis of variance (ANOVA) was used to determine whether there was any significant differences between the students' styles of coping with stresss scores according to their perfectionism levels. In cases where there was a significant difference between the groups, Scheffe-F test and LSD test were used to determine the source of the difference. Results revealed that as the level of self-oriented perfectionism increases and the level of socially prescribed perfectionism decreases, students use active styles more in coping with stress. It has been observed that as the level of self-oriented and other-oriented perfectionism decreases and the level of socially prescribed perfectionism increases, students use passive styles more in coping with stress.
The results of this study show that there is a relationship between perfectionism and the use of stress coping styles. The coping styles used by individuals differ as active and passive according to whom they determine their perfectionism standards.

Keywords: *University Students, Perfectionism, Stress, Stress Coping Styles.*

Üniversite Öğrencilerinin Mükemmelliyetçilik Düzeyleri İle Stresle Başa Çıkma Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Yapılan bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin mükemmelliyetçilik düzeylerine göre stresle başa çıkma tarzlarının farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırmanın örneklemi 2018-2019 öğretim yılı güz döneminde Çukurova Üniversitesinin dört fakültesindeki farklı programlarda öğrenim gören 511'i (%51) kadın, 491'i (%49) erkek olmak üzere toplam 1002 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin 177'si birinci, 319'u ikinci, 284'ü üçüncü ve 222'si de dördüncü yıl öğrencisidir. Veriler Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği ve Çok Boyutlu Mükemmelliyetçilik Ölçeği ile toplanmıştır. Çalışmada Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği'nin alt ölçekleri aktif/probleme yönelik ve pasif/duyguya yönelik tarzlar şeklinde iki boyutlu olarak ele alınıp analizler yapılmıştır. Çok Boyutlu Mükemmelliyetçilik Ölçeği'nden alınan alt ölçek ve toplam puanların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ölçüt alınarak kesme noktaları belirlenmiştir. Bunun sonucunda

öğrenciler aldıkları puanlara göre yüksek, orta ve düşük mükemmelliyetçi öğrenciler şeklinde alt gruplara ayrılmıştır. Verilerin analizi SPSS 23.0 paket programı ile yapılmıştır. Öğrencilerin mükemmeliyetçilik düzeylerine göre stresle başa çıkma tarzları puanlarında farklılık olup olmadığı bir faktörlü ANOVA ile incelenmiştir. Gruplar arasında anlamlı farkın olduğu durumlarda farkın kaynağının belirlenmesi için Scheffe-F testi ve LSD testi kullanılmıştır. Analiz sonucunda, kendine yönelik mükemmelliyetçilik düzeyi yükseldikçe ve toplum tarafından dayatılan mükemmeliyetçilik düzeyi düştükçe öğrencilerin stresle başa çıkmada aktif tarzları daha fazla kullandığı bulunmuştur. Kendine yönelik ve diğerlerine yönelik mükemmelliyetçilik düzeyi düştükçe ve toplum tarafından dayatılan mükemmelliyetçilik düzeyi yükseldikçe öğrencilerin stresle başa çıkmada pasif tarzları daha fazla kullandığı gözlenmiştir. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde mükemmelliyetçilik ile stresle başa çıkma tarzlarının kullanımı arasında bir ilişki olduğu görülmektedir. Bireylerin mükemmelliyetçilik standartlarını kime göre belirlediğine göre kullandığı başa çıkma tarzları aktif ve pasif olarak farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Üniversite Öğrencileri, Mükemmelliyetçilik, Stres, Stresle BaGaÇıkma Tarzları.*

Bildiri No: PDR2021.000687 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ. Gör. Sedat Gelibolu, MuŞ Alparslan Üniversitesi Prof. Dr. Metin PiŞkin, Ankara Üniversitesi*

Scale Development Study of Career Ambiguity Intolerance

Ambiguity intolerance is individuals‟ way of responding to some situations which has unpredictable, complex and inconsistent clues. For some people ambiguity can be perceived as a source of discomfort and threat, while some others can perceive it as a desirable and comprehensible situation. Individuals may deal with this kind of situations also in their career path mostly. There are some scales measuring general intolerance of ambiguity. However the term ambiguity is vague enough to make a proper operational definition. Therefore it is aimed to develop a scale tapping indicators about the career life and measuring the indidividuals‟ way of responding to some career related situations including ambiguous characteristics. For the first phase of scale development process, a broad literature review has been done in order to reveal some indicators and dimensions about the construct and an item pool has been created. It is sent to some experts to get their opinions and with the help of their reviews the draft has been modified for applying to a small group as a pre-pilot study. Then a pilot study has been done with a group of 122 students having similar characteristics with the target group. Data obtained from pilot study were analyzed and according to the results of item statistics some items were removed from the item pool. In order to make an exploratory factor analysis the form has been delivered to a group of students whose number is 20 times bigger than the item numbers. After running an EFA, a scale consists of 18 items under three factors has been emerged. In order to validate the construct a different group of students whose number is 10 times bigger than the item number is reached and with the obtained data a confirmatory factor analysis has been run. Results showed that the goodness of fit statistics are within the acceptable limits. Apart from these, concurrent validity, discriminant validity and test-retest reliability studies have been made in order to collecting several evidence for validity and reliability. Consequently it is showed that this scale can be used in career counseling field.

Keywords: *Career, Ambiguity Tolerance, Scale Development*

Kariyer Belirsizliklerine Tahammülsüzlük Ölçeğinin GeliŞtirilmesi

Belirsizliğe tahammülsüzlük bireylerin öngörülemeyen, karmaşık ya da tutarsız/çelişkili ipuçları içeren belirsizlik taşıyan durum ve olaylara karşı yanıt verme biçimi olarak tanımlanmıştır. Kimileri için belirsizlik tehdit ve rahatsızlık kaynağı olarak algılanabilirken, kimleri için ise belirsizlik durumu arzu edilen, makul karşılanan bir durum olarak algılanmaktadır. Bireyler kariyerleri ile ilgili kararlar verirken de çoğu zaman belirsizliklerle baş etmek zorunda kalırlar. Bireylerin genel olarak belirsizlik durumlarına ilişkin tahammül düzeylerine yönelik ölçekler bulunmaktadır. Bununla beraber belirsizlik kavramı doğası gereği geniş bir kavramdır ve işevuruk tanımının yapılması güçtür. Bu nedenle kariyer alanına özgü belirsizlik içeren durumları konu edinen ve bireylerin bu durumlara ilişkin yanıt verme biçimini ölçmeye çalışan bir ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır. Ölçek geliştirme sürecinde ilk aşamada alanyazın taraması ile kavrama ilişkin boyutlar ve göstergeler belirlenmiş ve bu doğrultuda madde havuzu oluşturulmuştur. Maddeler uzman görüşüne gönderilmiş ve uzman görüşü sonrasında gerekli düzenlemeler yapılarak ön deneme amacıyla küçük bir gruba

uygulanmıştır. Daha sonra pilot çalışma için hedef gruba benzer 122 kişilik bir grupta deneme yapılmış ve sonucunda madde analizlerine bakılarak sorunlu olan bazı maddeler havuzdan çıkarılarak ölçek formu hazırlanmıştır. Hazırlanan form madde sayısının 20 katına ulaşacak büyüklükte bir gruba uygulanmış ve açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi sonucunda üç boyutlu 18 maddeli bir ölçek oluşturulmuş ve madde sayısının 10 katından fazla kişiden oluşan farklı bir grupta veri toplanmıştır. Bu verilerle yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda da oluşturulan yapıya ilişkin uyum iyiliği değerlerinin kabul edilebilir sınırlar arasında olduğu görülmüştür. Ayrıca eşdeğer form geçerliği, ayırdedici geçerlik, test-tekrar test güvenirliği gibi çalışmalar yapılarak ölçme aracının geçerlik ve güvenirliğine ilişkin kanıtlar toplanmıştır. Böylece ölçeğin kariyer danışmanlığı alanında kullanılabilecek bir ölçek olduğu gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer, Belirsizliğe Tahammülsüzlük, Ölçek GeliĢtirme*

Bildiri No: PDR2021.000688 **Sunum ġekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıĢmanAli KARATAğ, Milli Eğitim Bakanlığı Doç. Dr. Nezaket Bilge UZUN, Mersin Üniversitesi Prof. Dr. Bülent GÜNDÜZ, Mersin Üniversitesi*

Parentification Scale Adolescent Form Scale Validity and Reliability Study

Purpose: Parentification is expressed as an instrumental and emotional role transformation in which children ignore their own needs and assume the roles and responsibilities of adults in order to meet the needs of their parents. Most children provide care for another family member when the family needs it. However, parentification experiences are characterized by the child being overly concerned with family members and being overwhelmed by family roles and responsibilities. In this case, while under normal circumstances the child should receive care and support from his parents, the child himself provides care and support to his parents. Considering the individuals in the adolescence stage, the fact that individuals who try to discover their own identities undertake roles and responsibilities that are not suitable for their developmental stage may cause them to be negatively affected by these experiences. On the other hand, considering the Turkish culture, it is expected that the child fulfills some roles and responsibilities towards family members. When the relevant literature was examined, no measurement tool was found to determine the parentification level of adolescents. In this study, it was aimed to develop a scale that evaluates the parentification experiences of adolescents and to conduct a validity and reliability study of the developed scale in order to eliminate this deficiency.

Method: In order to develop the Parentification Scale Adolescent Form, first of all, the literature on parentification was examined in the process of writing the scale items and creating the trial form. Based on the literature review, 63 items were written. However, considering Filial Responsibility Scale, Parentification Inventory, Parentification Inventory Adult Form, and Parentification Inventory Adolescent Form which was developed in Poland and did not have a Turkish version, 29 more items were added and a pool of 92 items was created. As well, 12 experts were consulted with the expert opinion form prepared by the researcher. In line with the opinions obtained from the experts, the 65-item 5-category scale was applied to 350 individuals between the ages of 13-18. Exploratory factor analysis and varimax rotation technique were used to examine the construct validity and factor structure of the scale. In order to test the assumptions of exploratory factor analysis, which is one of the multivariate statistical analysis techniques used within the framework of the research, the responses of 350 high school students to the measurement tool were examined in terms of "Outlier values, univariate and multivariate normality distribution, linearity, factorability of R ". As a result of these examinations, analyzes were carried out with 320 observations meeting the assumptions. Then, confirmatory factor analysis was used with the participation of 367 high school students in order to verify the factor structure in the study.

Findings: Exploratory factor analysis(EFA) was performed, and as a result, the scale is found with five factors. Of these five, the factor of Perceived Benefit from Parentification by itself accounts for 26,083% of the covariance, the factor of Sibling-Focused Parentification accounts for 14,356% of the covariance, the factor of Perceived Injustice from Parentification accounts for 7,252% of the covariance, the factor of Emotional Parentification Towards

Parent accounts for 7,229% of the covariance, and finally the factor of Instrumental Parentification Towards the Parent accounts for 5.134% of the covariance. The factor loadings for the 29-item scale range from ,622 to ,825. The total variance explained by these five factors is 60.053 %. As a result of the CFA analysis performed to confirm the 5-factor structure of the scale, it was observed that the fit indices were significant (χ2= 1152. 76; Sd= 367; χ^2/Sd= 3.14; NFI= .92; CFI= .95; RMSEA= .074; SRMR= .094). Based on the CFA analysis, it can be said that all of the fit indices of the structure examined are at a good level and the structure is confirmed. Finally, the internal consistency coefficients obtained for the sub-dimensions of the scale, respectively (α=.91 α=.77 α=.83 α=.78 α=.72) show that the scale is reliable.

Results: The validity and reliability study of the form is thought to be a valid and reliable measurement tool that can be used by experts who want to do research on parentification with high school students.

Keywords: *Parentification, adoloscent*

EbeveynleÇme Ölçeği Ergen Formu Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik ÇalıÇması

Amaç: Ebeveynleşme çocukların ebeveynlerinin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kendi gereksinimlerini göz ardı ettiği ve yetişkinlerin rol ve sorumluluklarını üstlendiği araçsal ve duygusal bir rol dönüşümü olarak ifade edilmektedir. Ailede ihtiyaç duyulması durumunda çocukların çoğu bir şekilde başka bir aile üyesine bakım sağlar. Ancak ebeveynleşme yaşantıları çocuğun aile üyeleriyle aşırı ilgilenmesi ve aileyle ilgili rol ve sorumluluklardan bunalmış olmasıyla karakterizedir. Bu durumda normal koşullarda çocuğun ebeveynlerinden bakım ve destek görmesi gerekirken çocuğun kendisi ebeveynlerine bakım ve destek sağlar. Ergenlik dönemindeki bireyler göz önünde bulundurulduğunda kendi kimliklerini keşfetmeye çalışan bireylerin gelişim dönemine uygun olmayan rol ve sorumluluklar üstlenmeleri bu yaşantılarından olumsuz etkilenmelerine yol açabilmektedir. Diğer taraftan Türk kültürü göz bulundurulduğunda çocuğun aile üyelerine yönelik bir takım rol ve sorumlulukları yerine getirmesi beklenen bir durumdur. İlgili alanyazın incelendiğinde ergenlerin ebeveynleşme düzeyini belirleyen bir ölçme aracına rastlanmamıştır. Bu araştırmada söz konusu eksikliği gidermek için ergenlerin ebeveynleşme yaşantılarını değerlendiren bir ölçek geliştirilmesi ve geliştirilen ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışmasının yapılması hedeflenmiştir.

Yöntem: Ebeveynleşme Ölçeği Ergen Formu"nun geliştirilmesi amacıyla ölçek maddelerinin yazılması ve deneme formunun oluşturulması sürecinde öncelikle ebeveynleşme ile ilgili alan yazın incelenmiştir. Yapılan alan yazın taramasına dayanarak 63 madde yazılmış bununla birlikte alan yazında bulunan Filial Sorumluluk Ölçeği, Ebeveynleşme Envanteri, Ebeveynleşme Envanteri Yetişkin Formu, Polonya da geliştirilmiş olan ve Türkçe uyarlaması bulunmayan Ebeveynleşme Envanteri Ergen Formu dikkate alınarak 29 madde daha eklenmiş olup 92 maddelik havuz meydana getirilmiştir. Yine araştırmacı tarafından hazırlanan uzman görüş formu ile 12 uzmana danışılmıştır. Uzmanlardan elde edilen görüşler doğrultusunda 65 maddelik 5 kategorili olarak değerlendirilen ölçek 13-18 yaş arasında 350 bireye uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği ve faktör yapısını incelemek üzere açımlayıcı (exploratory) faktör analizi ve varimax döndürme tekniği yapılmıştır. Araştırma çerçevesinde kullanılan ve çok değişkenli istatistiksel analiz tekniklerinden biri olan açımlayıcı faktör analizinin sayıltılarını test etmek için 350 lise öğrencisinin ölçme aracına verdiği yanıtlar

“Aykırı değerler, tek değişkenli ve çok değişkenli normallik dağılımı, doğrusallık, R‟nin faktörlenebilirliği” bakımından incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda sayıltıları karşılayan 320 gözlem ile analizler gerçekleştirilmiştir. Ardından çalışmada faktör yapısını doğrulamak amacıyla 367 lise öğrencisinin katılımı ile doğrulayıcı faktör analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Yapılan açımlayıcı faktör analizi (AFA) sonucunda ölçeğin 5 faktörden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu beş faktörden “ebeveynleşmeden algılanan yarar” tek başına ortak varyansın 26,083‟sını açıklamakta, “kardeş odaklı ebeveynleşme” faktörü tek başına ortak varyansın 14,356‟ünü açıklamakta, “ebeveynleşmeden algılanan adaletsizlik” faktörü tek başına ortak varyansın 7,252‟ini açıklamakta, “ebeveyne yönelik duygusal ebeveynleşme” faktörü tek başına ortak varyansın 7,229‟ını açıklamakta ve son olarak “ebeveyne yönelik araçsal ebeveynleşme” faktörü tek başına ortak varyansın 5,134‟ünü açıklamaktadır. 29 maddeden oluşan ölçeğin faktör yükleri ,622 ila ,825 arasında değişmektedir. Bu beş faktörün açıkladıkları toplam varyans ise %60,053‟dür. Ölçeğin 5 faktörlü yapısının doğrulanması için yapılan DFA analizi sonucunda uyum indekslerinin anlamlı olduğu gözlenmiştir ($\chi 2$= 1152. 76; Sd= 367; χ^2/Sd= 3.14; NFI= .92; CFI= .95; RMSEA= .074; SRMR= .094). DFA analizinde incelenen bu yapının uyum indekslerinin tamamının iyi düzeyde olduğu ve yapının doğrulandığı söylenebilir. Son olarak ölçeğin alt boyutları için sırasıyla (α=.91 α=.77 α=.83 α=.78 α=.72), elde edilen iç tutarlılık katsayıları ölçeğin yeterli düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Sonuç: Geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan formun lise öğrencileriyle ebeveynleşme konusunda araştırma yapmak isteyen uzmanlar tarafından kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *EbeveynleÇme, ergenlik*

Bildiri No: PDR2021.000690 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğr. Gör. Dr. AÇkay Nur Atasever, Afyon Kocatepe Üniversitesi Prof. Dr. Metin PiÇkin Ankara Üniversitesi*

A Model Test On University Students' Career Adaptability

Purpose: Constructivist Career Theories, which emerged with the development of the postpositivism approach, emphasize individual career management and state that individuals should take responsibility for their career lives. The Career Construction Theory, one of these theories; It was developed by Savickas as a result of years of studies and has attracted a lot of attention in recent years.Savickas transformed his theory into a functional model for use in career counseling practices. The Career Construction Model of Adaptation consists of four stages: Being ready for career adaptation (adaptive readiness), career adaptation resources (adaptability resources), career adaptation response (adapting responses) and career adaptation results (adaptation results).This research aims to test The Career Construction Model of Adaptation in the scope of sampling in Turkey. To this end, direct and indirect relationships were devised between prerequisites of career adaptation (general self-efficacy, self-esteem, cognitive flexibility), and career adaptability (concern, control, curiosity, confidence) as well as career adaptation response (career choice status) and career adaptation result (academic satisfaction).

In line with the purpose of the research, answers to the following questions were sought:

1. Is there a positive and significant relationship between the variables of general self-efficacy, self-esteem and cognitive flexibility and career adaptability?

2. Is there a positive and significant relationship between general self-efficacy and career choice status?

3. Is there a positive and significant relationship between career adaptability, career choice status and academic satisfaction?

4. Is there a positive and significant relationship between career choice status and academic satisfaction?

5. Is there a mediating effect of general self-efficacy, career adaptability and career choice status?

Method: This study employed a correlational research model. The study group consisted of 485 students studying at the faculty of education, faculty of science and letters, faculty of economics and administrative sciences, faculty of engineering as well as faculty of veterinary medicine, Afyon Kocatepe University. The process of data gathering was conducted through instruments such as personal information form developed by the researcher herself, The Career Adaptability Scale, The General Self-efficacy Scale, Rosenberg‟s Self-esteem Scale and Cognitive Flexibility Inventory. The analysis of the research data was carried out by employing path analysis, a type of Structural Equation Modeling.

Findings: Path analysis results in the research revealed that the suggested adaptation model was proved successful and that the model adaptation values were at the perfect adaptation level. According to path analysis results, self-esteem and cognitive flexibility predicted general self-efficacy and career adaptability and general self-efficacy predicted career adaptability. By the same token, career adaptability entailed career choice status and career

choice status led to academic satisfaction. According to the path analysis results; self-esteem and cognitive flexibility entailed general self-efficacy which led to career adaptability and career choice status. Career adaptability and career choice status affected academic satisfaction. In addition to these results, a moderate relationship was discovered between cognitive flexibility and self-esteem.As a result of the research, it was revealed that all the variables in the model had positive and significant relationships with each other. Besides it was determined that three-quarters of the participants (75.1%) chose the program they studied voluntarily (career choice status) and 70.3% were satisfied with the program they studied (academic satisfaction).

Results: The results obtained in the study indicated that the assumption of The Career Construction Theory and The Career Construction Model of Adaptation were proved to be successful. Accordingly, The Career Construction Model of Adaptation is an appropriate model to explain the career configuration process of university students studying in Turkey.

Keywords: Career adaptability, general self-efficacy, cognitive flexibility, academic satisfaction

Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Uyumluluğuna İlişkin Bir Model Sınaması

Amaç: Postpozitivizm yaklaşımının gelişimiyle birlikte ortaya çıkan Yapılandırmacı Kariyer Kuramları bireysel kariyer yönetimine vurgu yapmakta ve bireylerin kariyer yaşamlarının sorumluluğunu almaları gerektiğini ifade etmektedirler (Hirschi, 2012; Niles ve Harris-Bowlsbey, 2013; Yeşilyaprak, 2012). Bu kuramlardan biri olan Kariyer Yapılandırma Kuramı; Savickas (2002, 2005, 2013) tarafından yıllarca süren çalışmalar sonucunda geliştirilmiştir ve son yıllarda oldukça ilgi görmektedir. Savickas, kuramını kariyer danışmanlığı uygulamalarında kullanılabilmesi için işlevsel bir modele dönüştürmüştür (Rudolph, Lavigne ve Zacher, 2017; Savickas, 2005, 2013; Savickas ve Porfeli, 2012). Kariyer Yapılandırma Uyum Modeli dört aşamadan oluşmaktadır: Kariyer uyumuna hazır olma (adaptive readiness), kariyer uyum kaynakları (adaptability resources), kariyer uyum tepkisi (adapting responses) ve kariyer uyum sonucu (adaptation results). Bu araştırmanın amacı, Kariyer Yapılandırma Uyum Modeli"ni Türkiye"de üniversite öğrencileri üzerinde test etmektir. Bu amaç doğrultusunda, kariyer uyumluluğunun öncülleri (genel özyeterlik, özsaygı, bilişsel esneklik), kariyer uyumluluğu (ilgi, kontrol, merak, güven), kariyer uyum tepkisi (kariyer tercih durumu) ve kariyer uyum sonucu (akademik memnuniyet) arasındaki doğrudan ve dolaylı ilişkiler incelenmiştir.

Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Genel özyeterlik, özsaygı ve bilişsel esneklik değişkenleri ile kariyer uyumluluğu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Genel özyeterlik ile kariyer tercih durumu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Kariyer uyumluluğu ile kariyer tercih durumu ve akademik memnuniyet arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Kariyer tercih durumu ile akademik memnuniyet arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Genel özyeterlik, kariyer uyumluluğu ve kariyer tercih durumunun aracılık etkisi var mıdır?

Yöntem: Bu çalışma korelasyonel bir araştırma modeline sahiptir. Araştırmanın çalışma grubunu Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim, Fen-Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler, Mühendislik ve Veterinerlik fakültelerinde eğitim görmekte olan 485 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formuna ek olarak Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği, Genel Öz Yeterlik Ölçeği, Rosenberg Benlik

Saygısı Ölçeği ve Bilişsel Esneklik Envanteri kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizi Yapısal Eşitlik Modellemesinin bir türü olan yol analizi ile gerçekleştirilmiştir.
Bulgular: Araştırmada yol analizi sonuçları, önerilen uyum modelinin doğrulandığını ve model uyum iyiliği değerlerinin mükemmel uyum düzeyinde olduğunu göstermiştir. Yol analizi sonuçlarına göre; özsaygı ve bilişsel esneklik, genel özyeterliği ve kariyer uyumluluğunu; genel özyeterlik, kariyer uyumluluğunu; kariyer uyumluluğu, kariyer tercih durumunu ve akademik memnuniyeti; kariyer tercih durumu ise akademik memnuniyeti yordamıştır. Bu sonuçlara göre; genel özyeterlik, özsaygı ve bilişsel esneklik ile kariyer uyumluluğu arasındaki; kariyer uyumluluğu, genel özyeterlik ve kariyer tercih durumu arasındaki; kariyer tercih durumu, kariyer uyumluluğu ve akademik memnuniyet arasındaki ilişkilere aracılık etmiştir. Bu sonuçlara ek olarak; bilişsel esneklik ile özsaygı arasında da orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur.
Araştırma sonucunda modelde yer alan bütün değişkenlerin birbirleriyle pozitif yönde anlamlı ilişkilere sahip oldukları ortaya çıkarılmıştır. Bununla birlikte, katılımcıların dörtte üçünün (%75.1) okudukları programı kendi istekleriyle seçtikleri (kariyer tercih durumu) ve %70.3‘ünün eğitim gördükleri programdan memnun oldukları (akademik memnuniyet) tespit edilmiştir.
Sonuç: Araştırmada elde edilen bulgular, Kariyer Yapılandırma Kuramı ve Kariyer Yapılandırma Uyum Modeli‘nin önermelerinin doğrulandığını göstermiştir. Buna göre, Kariyer Yapılandırma Uyum Modeli, Türkiye‘de öğrenim gören üniversite öğrencilerinin kariyer yapılandırma sürecini açıklamak için uygun bir modeldir.

Anahtar Kelimeler: Kariyer uyumluluğu, genel özyeterlik, bilişsel esneklik, akademik memnuniyet

Bildiri No: PDR2021.000691 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Lisansüstü Öğrencisi Baki Can Moran, Gölcük RAM Doç. Dr. Osman Nejat Akfırat, Kocaeli Üniversitesi*

Examining the relation between teachers‟ psychological well-being and 21st-century teaching skills through various factors

Aim and Problem: It is no secret that societies are in constant change but the changes in the 21st-century have been accompanied by notable advances in information and technology. Alongside other aspects, these advances also affected the approach to and the understanding of education. It forces people to change their ways and adapt education in the light of these advances. This adaptation requires the acquisition of new skills for teachers. These skills are dubbed "21st-century skills." The acquisition of these skills is necessary for a better society, in particular for better individuals. The betterment or well-being of an individual follows from them enjoying their life and accomplishing their feats. It is those people who are not only happy but also enjoy their life and fulfill their potential that have good psychological well-being. It is considered that people with good life satisfaction become positive influences in their immediate environments and workplaces. This study aims to find whether there is a relationship between teachers‟ 21st-century skills and their psychological well-being. Additionally, the study considers whether gender, seniority, and the level of teaching (primary, secondary, high-school) interacts with 21st-century skills and teachers‟ psychological well-being.

Method: The participants are teachers from various schools in Turkey operating under the Ministry of National Education. The data is collected online. There are 312 participants among which 192 are women and 120 are men. The study is based on the relational screening model. The tasks include completing a 21st century-skills scale, psychological well-being scale, and a survey. In the survey, the participants are asked to provide their gender, seniority (years spent in teaching), and the level of the institution they are teaching in (primary, secondary, high school). SPSS software is used for the statistical analysis of the data.

Findings: The findings indicate that gender was not a factor for 21st-century skills or teachers‟ psychological well-being. On the other hand, seniority provided a meaningful effect on 21st-century skills and psychological well-being. The level of institution (primary, secondary, high school) was not a factor for psychological well-being but it was an effect on the 21st-century skills of the participants.

Results: As a result of the findings, this study shows that gender did not affect the 21st-century skills or psychological well-being of teachers. The seniority of teachers showed an effect on psychological well-being. Those with 21+ years of teaching experience displayed better psychological well-being compared to those with 0 to 5 years of experience. It is shown that the psychological well-being of teachers affected their acquisition of 21st-century skills and other teaching skills. This means that better psychological well-being led to better acquisition of skills. This study contributes to the literature covering the relationship between psychological well-being and 21st-century skills by bringing the comparisons of seniority and level of the institution (primary, secondary, high school) into discussion. We conclude that the betterment of teachers‟ or teacher candidates‟ psychological well-being will prove useful for their acquisition of 21st-century and other teaching skills.

Keywords: *psychological well-being, 21st-century teaching skills*

Öğretmenlerin Psikolojik Ġyi OluĢu ve 21.Yy Öğreten Becerilerinin ÇeĢitli Değişkenlerle Ġlişkisinin Ġncelenmesi

Amaç: Toplumlar sürekli gelişim halindedir. 21. yüzyılda bu gelişimle bilgilerde ve teknolojide de gelişimler oldu. Bu gelişmeler bütün alanları etkilediği gibi eğitim alanını ve eğitim anlayışını da etkiledi. Artık eski eğitim anlayışından ziyade çağın gereklerine uygun bir eğitim anlayışına geçişi zorunlu hale getirdi. Bu durum sonucunda da öğretmenlerin sahip olması gereken becerilerde de değişim meydana geldi. Yenilenen eğitimin ihtiyaçları beraberinde bir takım öğretmen beceri ihtiyaçları da getirdi. Bu becerilere 21. yy öğreten becerileri denilmektedir. Çağın ihtiyaçlarına uygun nitelikli ve başarılı bireylere ve toplumlara sahip olmak için bu becerilerin öğretmenlere kazandırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bireylerin iyi oluşları onların yaşamdan keyif almaları ve işlevlerini yerine getirebilmeleri ile ilgilidir. Psikolojik iyi oluşu iyi olan bireyler sadece mutlu değil yaşamdan zevk alan ve potansiyelini en iyi şekilde gösterebilen bireylerdir. Yaşam doyumları yüksek olan bireylerin çevrelerine, kendilerine ve mesleklerine daha fazla fayda sağlayabilecekleri düşünülmektedir. Yapılan araştırmanın amacı öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeyleri ile 21. Yy öğreten becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada ayrıca psikolojik iyi oluş ve 21. Yy öğreten becerileri değişkenlerinin cinsiyet kıdem ve kademeye göre değişimleri de incelenmektedir.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini oluşturan katılımcılar Türkiye‟nin çeşitli illerinde, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda farklı branşlarda görev yapmakta olan öğretmenlerdir. Araştırma verileri çevrimiçi olarak toplanmıştır. Araştırmada örneklem yöntemi olarak kolay örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada 192 Kadın 120 Erkek olmak üzere 312 katılımcıya ulaşılmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modeline dayanmaktadır. Verilerin toplanması için 21. Yüzyıl öğreten becerileri ölçeği, bilgi formu ve psikolojik iyi oluş ölçeği kullanılmıştır. Bilgi formunda katılımcıların cinsiyetleri, meslekteki kıdemleri görev yaptıkları kademeler hakkında bilgi alınmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS paket programından faydalanılmıştır.

Bulgular: Araştırma bulgularına bakıldığında, psikolojik iyi oluşun ve 21. Yy öğreten becerilerinin cinsiyete göre değişiklilik göstermediği, öğretmenlerin kıdemi ile psikolojik iyi oluşları arasında anlamlı bir fark olduğu, öğretmenlerin kıdemi ile 21. Yy öğreten becerileri arasında anlamlı bir fark olduğu, katılımcıların görev yaptıkları okul kademesi ile psikolojik iyi oluşları arasında anlamlı bir fark olmadığı, görev yapılan kademe ile 21. Yy öğreten becerileri arasında anlamlı fark olduğu, öğretmenlerin psikolojik iyi oluş puanlarının 21. Yy öğreten becerilerini yordadığı belirlenmiştir.

Sonuç: Araştırma sonucuna göre psikolojik iyi oluşun ve 21. yy öğreten becerilerinin cinsiyete göre değişiklik göstermediği sonucu elde edilmiştir. Araştırmada kıdem ve psikolojik iyi oluş arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Anlamlı farkın 21 yıl ve üzeri çalışan öğretmenler ile 0- 5 yıl arası çalışan öğretmenler arasında olduğu ve 21 yıl ve üzeri çalışan öğretmenlerin psikolojik iyi oluş ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı biçimde yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin psikolojik iyi oluş puanlarının, öğretmenlerin 21.yy öğreten becerileri puanlarını yordadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin Psikolojik iyi oluş puanları ile öğretmenlerin öğreten becerileri puanları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<.05$). Öğreten becerilerine ilişkin toplam varyansın %28‟ i psikolojik iyi oluş ile açıklanmaktadır. Literatür taraması yapıldığında psikolojik iyi oluş ve 21. yy öğreten becerileri değişkenleri ile yapılmış çeşitli araştırmalar varken bu iki değişken arasındaki ilişkiyi değerlendiren bir araştırmanın olmadığı görülmüştür. Öğretmen ve öğretmen adaylarının psikolojik iyi oluş düzeylerinin arttırılmasına yönelik eğitimlerin oluşturulup uygulanmasının öğretmenlerin öğreten becerilerine olumlu katkısı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik iyi oluĢ, 21.Yüzyıl öğreten becerileri*

Bildiri No: PDR2021.000694 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Arzu Buyruk Genç, Milli Eğitim Bakanlığı*

The Relationships Between Uncertainty Intolerance and Depression, Anxiety and Stress in High School Students in the COVID-19 Pandemic: Mediation of Cognitive Flexibility

The coronavirus (COVID-19) pandemic and the changes in the life order to protect it from this pandemic is a new situation that can have psychological effects, is uncertain and needs to be dealt with. Adolescent high school students were also affected by these negativities brought about by the COVID-19 pandemic. Long-term curfew restrictions, difficulties in adapting to distance education, not being able to meet face-to-face with friends, and conflicts with parents or other family members because of having to stay home for a long time were thought to negatively affect the mental health of high school students. In addition to all these factors, it is known that uncertainty, which is defined as the uncertainty of the future and expectations about the future, can cause negative psychological effects such as depression, anxiety and stress. The tendency to react negatively emotionally, cognitively and behaviorally to uncertain events and situations manifests itself as intolerance. It has been thought that cognitive flexibility, which is defined as the potential to switch from one thought to another, adapt to different situations or look at different problems with multidimensional strategies, may play a role in reducing depression, anxiety and stress levels, especially when uncertainty is felt intensely.Because cognitive flexibility is an important skill that enables the individual to be flexible in adapting to new situations, can change cognitive structures, is associated with behaviors towards various goals, including creativity, problem solving and decision making, and enables him to cope with crisis situations. This study aimed to examine the relationships between intolerance of uncertainty and depression, anxiety and stress levels in high school students during the COVID-19 pandemic and the mediating role of cognitive flexibility in these relationships. The participants of the study consisted of 437 (234 female, 203 male) high school students in Turkey. The data of the study were collected with the Intolerance of Uncertainty Scale (IUS), Cognitive Flexibility Inventor, (CFE), “Depression Anxiety Stress Scale-21 (DASS-21)”, and “Personal Information Form”. The hypothetical models developed to determine whether cognitive flexibility mediates the relationship between intolerance to uncertainty and depression, anxiety and stress levels were tested with the SPSS Process. The results of the study revealed that cognitive flexibility plays a partial mediating role in the relationship between intolerance of uncertainty and depression. On the other hand, cognitive flexibility does not plays a mediating role in the relationship between intolerance of uncertainty and anxiety and in the relationship between intolerance of uncertainty and stress levels in high school students during the COVID-19 pandemic. For this reason, practitioners can create psycho-educational programs that can increase high school students' cognitive flexibility levels. In addition, the effectiveness of psychoeducational programs to increase cognitive flexibility can be tested with future experimental studies.

Keywords: *Intolerance of Uncertainty, Cognitive Flexibility, Depression, Anxiety, Stress, Covid-19 Pandemic*

COVID-19 Pandemisinde Lise Öğrencilerinde Belirsizliğe Tahammülsüzlük ile Depresyon, Anksiyete ve Stres Düzeyleri Arasındaki İlişkiler: Bilişsel Esnekliğin Aracılık Rolü

Coronavirüs (COVID-19) salgını ve bu salgından korunmak için hayat düzeninde meydana gelen değişimler psikolojik etkileri olabilen, belirsiz ve baş edilmesi gereken yeni bir durumdur. Ergenlik dönemindeki lise öğrencileri de COVID-19 salgının getirmiş olduğu olumsuzluklardan etkilenebilmektedir. Uzun süreli sokağa çıkma kısıtlamaları, uzaktan eğitime uyum sağlamakta yaşanan zorluklar, arkadaş ilişkilerinin bu denli önemli olduğu bir dönemden geçerken arkadaşlarla yüz yüze görüşememek, anne, baba ya da diğer aile üyeleri ile aynı evde uzun süre zaman geçirmenin yaratabildiği çatışmalar lise öğrencilerinin ruh sağlığını olumsuz yönde etkileyebilecek unsurlar olarak sayılabilir. Tüm bu unsurların yanı sıra geleceğin ve gelecek ile ilgili beklentilerin net olmaması hali olarak tanımlanan belirsizliğin depresyon, anksiyete ve stres gibi olumsuz psikolojik etkiler yaratabileceği bilinmektedir. Belirsiz olay ve durumlara karşı duygusal, bilişsel ve davranışsal olarak olumsuz tepki gösterme yatkınlığı tahammülsüzlük olarak kendini göstermektedir. Bir düşünceden diğerine geçebilme, farklı durumlara uyum sağlayabilme veya farklı sorunlara çok yönlü stratejilerle bakabilme potansiyeli olarak tanımlanan bilişsel esnekliğin özellikle belirsizliğin yoğun olarak hissedildiği zamanlarda depresyon, anksiyete ve stres düzeylerini azaltmakta rol oynayabileceği düşünülmüştür. Çünkü bilişsel esneklik bireyin yeni durumlara uyum sağlamasında esnek olabilmesini sağlayan, bilişsel yapıları değiştirebilen, yaratıcılık, problem çözme ve karar verme dahil olmak üzere çeşitli hedeflere yönelik davranışlarla ilişkisi bulunan ve kriz durumlarıyla başa çıkmasını sağlayan önemli bir beceridir. Bu noktadan hareketle bu araştırma, COVID-19 salgını sırasında lise öğrencilerinde belirsizliğe tahammülsüzlük ile depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri arasındaki ilişkileri ve bu ilişkilerde bilişsel esnekliğin aracılık rolünü incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın katılımcıları Türkiye'deki 437 (234 kadın, 203 erkek) lise öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri “Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği” (BTÖ), “Bilişsel Esneklik Envanteri” (BEE), “Depresyon Anksiyete Stres Ölçeği-21 (DASÖ-21)” ve “Kişisel Bilgi Formu” ile toplanmıştır. Bilişsel esnekliğin belirsizliğe tahammülsüzlük ile depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri arasındaki ilişkiye aracılık edip etmediğini belirlemek için geliştirilen hipotetik modeller, SPSS Process (Model 4) ile test edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, COVID-19 salgını sırasında lise öğrencilerinde tahammülsüzlük ile depresyon arasındaki ilişkide bilişsel esnekliğin kısmi aracılık rolü oynadığı görülmüştür. Diğer taraftan belirsizliğe tahammülsüzlük ile anksiyete arasındaki ilişkide ve belirsizliğe tahammülsüzlük ile stres arasındaki ilişkide bilişsel esnekliğin aracılık rolü oynamadığı görülmüştür. Ergenlerde belirsizliğe tahammülsüzlük arttıkça bilişsel esneklik azalmakta ve bilişsel esneklik azaldıkça da depresyon düzeyi artmaktadır. Bu nedenle uygulayıcılar öğrencilerin bilişsel esneklik düzeylerini arttırabilecek psiko-eğitim programları oluşturabilir ve bu programları lise öğrencilerine uygulayabilirler. Ayrıca ileride yapılacak deneysel araştırmalar ile bilişsel esnekliği arttırma psikoeğitim programlarının depresyon düzeyleri üzerindeki etkililiği test edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Belirsizliğe tahammülsüzlük, bilişsel esneklik, depresyon, anksiyete, stres, COVİD-19 Salgını

Bildiri No: PDR2021.000695 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ. Gör. Dr. Sare TERZİ İLHAN, Amasya Üniversitesi Prof. Dr. Şerife IşIK, Gazi Üniversitesi*

Analysis of the Relationship Between Attachment Injuries and Relationship Satisfaction in Married Women Who Have Experienced Miscarriage

Attachment injuries are defined as traumatic experiences that lead to the loss of individuals" confidence that their partner will be there for them, available and responsive in times of critical need. Attachment injuries generally occur in times of transition such as retirement, relocation, and change of jobs; in times of loss such as the death of a loved one, status loss, and miscarriage and in times of uncertainty and physical danger such as a chronic disease. These times are characterized as times of critical need and they are risk periods for attachment injuries to occur. In times of critical need, when one of the spouses cannot meet the attachment needs of the other spouse; in other words when s/he is not accessible and responsive, attachment injury may occur. Attachment injury damages the secure attachment between spouses. Miscarriage is an important experience of loss in women"s lives. It is thought that miscarriage is a loss that may affect the relationships of married individuals. In this direction, the aim of this study is to examine the relationship between attachment injuries and relationship satisfaction in married women who have experienced miscarriage. This study is a qualitative study designed with survey model. Study group consists of 152 married women who have had miscarriage at least once during their marriage. Personal Information Form, Attachment Injuries in Marriage Scale and Relationship Satisfaction Inventory were used in the study for data collection. SPSS 21.0 package program is used to analyze the data obtained. Pearson Correlation Analysis, Simple Linear Regression Analysis, Mann Whitney U Test and Kruskal Wallis H-Testi is used in data analysis. It was found that there was a significant relationship between attachment injuries and relationship satisfaction of married women who had a miscarriage. The data obtained is discussed within the framework of related literature.

Keywords: *Attachment, attachment injury, relationship satisfaction, marriage*

DüŞük Yapmış Evli Kadınların Bağlanma Yaralanmaları ile İlişki Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bağlanma yaralanmaları, bir bireyin kritik ihtiyaç anlarında eşinin onun için orada, ulaşılabilir durumda ve cevap verebilir durumda olacağına ilişkin güveninin kırılmasına yol açan travmatik deneyimler olarak tanımlanmaktadır. Bir ilişkide bağlanma yaralanmaları genellikle emekli olma, taşınma, iş değişikliği gibi geçiş dönemlerinde; bir yakının ölümü, bir statünün kaybı, düşük yapma gibi kayıp dönemlerinde; kronik bir hastalık, kaza gibi fiziksel bir tehlike durumunda ya da belirsizlik zamanlarında meydana gelmektedir. Bu dönemler birey için kritik ihtiyaç anları olarak nitelendirilmektedir ve kritik ihtiyaç anları bağlanma yaralanmaları deneyimlenmesi için riskli dönemler olarak nitelendirilmektedir. Kritik ihtiyaç anlarında eşlerden biri, diğer eşin bağlanma ihtiyaçlarını karşılamadığında, başka bir ifade ile, eşi için ulaşılabilir ve cevap verebilir durumda olmadığında, bağlanma yaralanması deneyimi gerçekleşebilmektedir. Bağlanma yaralanması eşler arasındaki güvenli bağlanmaya zarar vermektedir. Düşük yapmanın kadınların yaşamlarında önemli bir kayıp deneyimi olduğu bilinmektedir. Aynı zamanda, düşük yapmanın evli bireylerin ilişkilerini etkileyebilecek bir kayıp olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda, bu çalışmanın amacı düşük yapmış evli

kadınların bağlanma yaralanmaları ile ilişki doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bu çalışma tarama modelinde tasarlanmış nicel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu evliliği süresince en az bir kez düşük yapmış 152 evli kadın oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplamak için araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Evlilikte Bağlanma Yaralanmaları Ölçeği ve İlişki Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analiz sürecinde SPSS 21.0 paket programı kullanılmaktadır. Araştırma verilerinin analiz sürecinde ise, araştırmanın amacı doğrultusunda Pearson Korelasyon Analizi, Basit Doğrusal Regresyon Analizi, Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis T-Testi kullanılmıştır. Düşük yapmış evli kadınların bağlanma yaralanmaları ile ilişki doyumları arasında anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Bulgular, ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Bağlanma, bağlanma yaralanmaları, iliĢki doyumu, evlilik.*

Bildiri No: PDR2021.000698 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Uzm. Psk. DanıŞman Ali İIK, Sabancı MTAL Doç. Dr. Sabahattin ÇAM, Çukurova Üniversitesi*

An Examination of the Relationship of Rumination and Thought Action Fusion with Experiential Avoidance

Problem: The aim of this research is to examine the relationships between experiential avoidance, rumination and thought action fusion and to investigate rumination and thought action fusion as predictors of experiential avoidance among university students.
Method: The sample of the research consists of 806 undergraduate students studying at different programs and grade levels of 12 faculties located in Çukurova University's Balcalı Campus during the 2019 – 2020 academic year. Of these students, 525 (65.1%) are female and 281 (34.9 %) are male. 283 (35.1%) of the students were first year students, 155 (19.2%) were second year students, 229 (28.4%) were third year students and 139 (17.2%) were fourth year students. Research data were obtained by using the Acceptance and Action Questionnaire-II (AAQ-II), the Ruminative Response Scale (RRS), and the Thought-Action Fusion Scale (TAFS). The data were analyzed using the SPSS 21.0 statistical software. Before the analysis, it was determined whether there were outliers that would disrupt normality and linearity by looking at the Mahalanobis distance coefficient values and the extreme values were removed from the data set. Data were analyzed using Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Method of Multiple Linear Regression Analysis techniques.
Findings: Results showed that there were significant moderate positive correlations between experiential avoidance and the brooding (r=.59) and reflection (r=.45) sub-dimensions of rumination. There were weak positive significant correalitons between experiential avoidance and the TAF-Likelihood (r=.22) and TAF-Morality (r=.10) sub-dimensions of thought-action fusion. Significant predictors of experiential avoidance in university students were found to be brooding (35%), reflection (3%), and TAF-Probability (1%). These three variables together explain 39% of experiential avoidance. TAF-Morality sub-dimension of thought-action fusion did not significantly predict experiential avoidance in university students.
Results: According to the research it is found that sub dimension of rumination brooding and reflection are in a moderate positive relation with experiental avoidance and again it is suggested that these sub dimensions are the significantly predictors of the experiental avoidance. It is found that likelihood and morality which are parts of the thought action fusion, there are weak significant relations whit experiential avoidance. While likelihood is being a meaningful predictor of experiental avoidance, it is seen that morality doesn‟t predict experiential avoidance significantly.

Keywords: *Experiential avoidance, rumination, thought action fusion.*

Ruminatif DüĞünce Biçimi ve DüĞünce Eylem KaynaĞmasının YaĞantısal Kaçınmayla İliĞkisi

Amaç: Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinde yaşantısal kaçınmanın, ruminasyon ve düşünce eylem kaynaşması değişkenleri arasındaki ilişkileri incelemek ve bu değişkenlerin yaşantısal kaçınmanın yordanmasındaki katkılarını ortaya çıkarmaktır.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini 2019 – 2020 eğitim-öğretim yılında Çukurova Üniversitesi Balcalı Kampüsü"nde yer alan 12 fakültenin farklı program ve sınıf düzeylerinde öğrenim gören 806 lisans düzeyindeki öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 525"i (%65,1) kadın ve 281"i (34,9) erkektir. Öğrencilerin 283"ü (%35,1) birinci, 155"i (%19,2) ikinci, 229"u (% 28,4) üçüncü ve 139"u (%17,2) dördüncü yıl öğrencisidir. Araştırma verileri Kabul ve Eylem Formu-II (KEF-II), Kısa Form Ruminasyon Ölçeği (KF-RÖ) ve Düşünce Eylem Kaynaşması Ölçeği (DEKÖ) kullanılarak elde edilmiştir.Veriler SPSS 21.0 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz öncesinde verilerin normallik ve doğrusallık sayıltısını bozacak aykırı değerlerin olup olmadığına Mahalanobis uzaklık katsayısı değerlerine bakılarak belirlenmiş ve uç değerler veri setinden çıkarılmıştır. Veriler Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analizinin Adımsal Seçim Metodu (Stepwise) teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Analiz sonucunda yaşantısal kaçınma ile ruminasyona ait saplantılı düşünme (r=.59) ve derin düşünme (r=.45) alt boyutları arasında orta düzeyde; düşünce eylem kaynaşmasına ait DEK-Olasılık (r=.22) ve DEK-Ahlak (r=.10) alt boyutları arasında ise düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinde yaşantısal kaçınmanın anlamlı yordayıcılarının saplantılı düşünme (%35), derin düşünme (% 3) ve DEK-Olasılık (%1) olduğu görülmüştür. Bu üç değişken birlikte yaşantısal kaçınmanın % 39"unu açıklamaktadır. Düşünce eylem kaynaşmasına ait DEK-Ahlak alt boyutunun ise üniversite öğrencilerinde yaşantısal kaçınmayı anlamlı düzeyde yordamadığı görülmüştür.

Sonuç: Araştırma sonucunda ruminasyona ait saplantılı düşünme ve derin düşünme alt boyutları ile yaşantısal kaçınma arasında orta düzeyde pozitif yönde ilişkiler olduğu ve bu alt boyutların yaşantısal kaçınmanın anlamlı yordayıcıları oldukları belirlenmiştir. Düşünce eylem kaynaşmasına ait DEK-Olasılık ve DEK-Ahlak ile yaşantısal kaçınma arasında düşük düzeyde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. DEK-Olasılık yaşantısal kaçınmayı anlamlı bir yordayıcısı olurken DEK-Ahlak"ın yaşantısal kaçınmayı anlamlı şekilde yordamadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *YaĞantısal kaçınma, ruminasyon, düĞünce eylem kaynaĞması.*

Bildiri No: PDR2021.000700 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıÇman Hafize Gürlü Baskan, Göksu Anadolu Lisesi Dr. Öğr. Üyesi Yıldız Kurtyılmaz, Anadolu Üniversitesi*

Negative Mood Regulation and Personal Indecisiveness as a Predictive Variables of Forgiveness Tendencies of University Students

Problem: Regulation of negative emotions like anger that develops with the experiences that give rise to the phenomenon of forgiveness and the decision to forgive are important points in the forgiveness process. Therefore, it is very important for individuals to realize their negative emotions and use strategies such as active effort, social support, confrontation and avoiding negative emotions, or to expect that they can use these strategies, to decide to forgive realistically, and to be contented and persistent in this decision in success of forgiveness process. In the study, the predictors of negative emotion regulation, avoidance, confrontation, active effort and social support as sub-dimensions of negative mood regulation expectation and personal indecisiveness in the forgiveness processes of women and men were investigated. It is expected that with the findings obtained about forgiveness have positive effects on many concepts such as psychological resilience, psychological well-being, self-esteem, life satisfaction, empathy, conflict resolution and will provide data to the disciplines providing psychological support.
Method: Research participants consist of 828 university students, 502 (60.48%) females and 326 (39.27%) males, attending to Anadolu University in the 2018-2019 academic year. Data were obtained with the Heartland Forgiveness Scale, the Negative Mood Regulation Scale, and the Personal Indecisiveness Scale. Personal Information Form was used to access demographic information. The analysis of the data was conducted with the SPSS. In data analysis, descriptive statistics, correlation coefficients, stepwise regression analysis were carried out and significance level was accepted as .05.
Findings: According to the results of the research, avoiding from negative emotions explains 29%; avoiding from negative emotions and indecisiveness explain 31%; avoiding from negative emotions, indecisiveness and active effort explain 33% of university students' forgiveness tendency. According to the results, avoiding from negative emotion (β= .37) and active effort (β=.17) were determined as positive predictors of forgiveness, and personal indecisiveness (β= -.15) was determined as negative predictors of forgiveness. The predictors of male university students' tendencies to forgive were avoidance of negative emotion (β= .35), active effort (β= .22), and personal indecisiveness (β= -.12); the predictors of female university students' tendencies to forgive were found as avoidance from negative emotions (β= .43), personal indecisiveness (β= -.18), and active effort (β= .11).
Results: As a result of the research, a negative relationship was found between the personal indecisiveness levels of university students and forgiveness, and a positive relationship between forgiveness and avoiding from negative emotions, active effort, social support and confrontation. It was determined that the tendency to forgive increases as the levels of avoidance from negative emotions, confrontation, active effort and social support increase, and the tendency to forgive decreases as the level of indecisiveness increases. The strongest predictor of forgiving tendencies of both males and females‟ university students is avoidance of negative emotion. The second predictor of males‟ forgiveness tendencies is active effort, and the third predictor is personal indecisiveness.
Keywords: *Forgiveness, negative mood regulation, personal indecisiveness*

Üniversite Öğrencilerinin Affetme Eğilimlerinin Yordayıcısı Olarak Olumsuz Duygudurumu Düzenleme Ve Kişisel Kararsızlık

Amaç: Affetme olgusunu doğuran yaşantılar ile gelişen öfke gibi olumsuz duyguların yönetilmesi ve affetme kararı affetme sürecinde önemli noktalardır. Dolayısıyla, bireylerin olumsuz duygularını fark edip olumsuz duygudan uzaklaşma, yüzleşme, aktif çaba ve sosyal destek alma gibi stratejileri kullanmak ya da kullanabileceğine yönelik beklentisinin olması, gerçekçi bir bakış açısı ile affetme kararı alması ve bu kararda hoşnut ve sebatkar olması affetme sürecinin başarı ile yönetilmesinde oldukça önemlidir. Araştırmada üniversite öğrencilerinde olumsuz duygudurumu düzenleme beklentisinin alt boyutları olan olumsuz duygudan uzaklaşma, yüzleşme, aktif çaba ve sosyal destek alma ile kişisel kararsızlığın kadınların ve erkeklerin affetme süreçlerindeki yordayıcılığı ele alınmıştır. Elde edilen bulgular ile, psikolojik sağlamlık, psikolojik iyi oluş, öz saygı, yaşam doyumu, empati, çatışma çözme gibi pek çok kavrama olumlu etkisi olan affetme ihtiyaçları ile ilgili bilgi edinileceği ve psikolojik destek veren bütün disiplinlere veri sunacağı umulmaktadır.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 öğretim yılında Anadolu Üniversitesine devam eden 502 (%60.48)'si kadın, 326 (%39.27)'sı erkek toplam 828 fakülte öğrencisinden oluşmaktadır. Veriler Heartland Affetme Ölçeği, Olumsuz Duygudurumu Düzenleme Ölçeği ve Kişisel Kararsızlık Ölçeği ile elde edilmiştir. Demografik bilgilerine ulaşabilmek için Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, korelasyon katsayıları, adımsal regresyon analizi kullanılmıştır ve anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırma sonuçlarına göre üniversite öğrencilerinin olumsuz duygudan uzaklaşma, affetme eğilimlerinin %29'unu; olumsuz duygudan uzaklaşma ve kişisel kararsızlık düzeylerinin affetmenin % 31'ini açıkladığı; olumsuz duygudan uzaklaşma, kişisel kararsızlık düzeyleri ve aktif çabanın birlikte, affetme eğilimindeki varyansın %33'ünü açıkladığı belirlenmiştir. Sonuçlara göre olumsuz duygudan uzaklaşma (β= .37) ve aktif çaba (β=.17) affetmenin pozitif, kişisel kararsızlık (β= -.15) ise affetmenin negatif yordayıcısı olarak belirlenmiştir. Erkek üniversite öğrencilerinin affetme eğilimlerinin yordayıcıları olumsuz duygudan uzaklaşma (β= .35), aktif çaba (β= .22) ve kişisel kararsızlık (β= -.12); kadın üniversite öğrencilerinin affetme eğilimlerinin yordayıcıları ise olumsuz duygudan uzaklaşma (β= .43) kişisel kararsızlık (β= -.18) ve aktif çaba (β= .11) olarak tespit edilmiştir.

Sonuç: Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin kişisel kararsızlık düzeyleri ile affetme arasında negatif, affetme ile olumsuz duygudan uzaklaşma, aktif çaba, sosyal destek ve yüzleşme arasında pozitif ilişki tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerinde olumsuz duygudan uzaklaşma, yüzleşme, aktif çaba ve sosyal destek düzeyleri arttıkça affetme eğiliminin de arttığı, kararsızlık düzeyi arttıkça affetme eğiliminin azaldığı belirlenmiştir. Kadın ve erkek üniversite öğrencilerinin affetme eğilimlerinin en güçlü yordayıcısı olumsuz duygudan uzaklaşmadır. Erkeklerin affetme eğilimlerinin ikinci yordayıcısı aktif çaba, üçüncü yordayıcısı ise kişisel kararsızlıktır. Kadınların affetme eğiliminde ikinci güçlü yordayıcı kişisel kararsızlık, üçüncü yordayıcı ise aktif çabadır.

Anahtar Kelimeler: *Affetme, olumsuz duygudurumu düzenleme, kişisel kararsızlık*

Bildiri No: PDR2021.000701 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArG. Gör. Dr. ErgünKARA, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi*

Relationship Between Adult Attachment Styles and Dark Triad Personality Traits: Bayesian Regression Models

Problem: The aim of this research is to examine the Relationships between Dark Triad Personality Traits and Attachment Styles in university students across gender.
Method: Participants were 538 (275 females, 263 males) university students. Participants completed Turkish version of Relationship Questionnaire (Sümer & Güngör, 1999) which is developed by Bartholomew and Horowitz (1991) and Turkish version of Dirty Dozen Scale (Eraslan-Çapan, Satıcı, Yılmaz, and Kayiş, 2015) which developed by Jonason and Webster (2010). Bayesian correlation analysis Bayesian regression and Bayesian t tests were used to examine relationship between dark triad personality traits and attachment styles. JASP statistics program (version 0.14; JASP Team, 2019) and R package program (R Core Team,2020) BayesFactor package (version 0.9.12-4.1; Morey and Rouder, 2018) were used for Bayesian analysis.
Findings: Machvelism and psychopathy had sigficant result across gender. A positive relationship was found between (r = 0.12, BF10 = 10.3) machiavellianism and dismissive attachment. A positive relationship was found between (r = 0.24, BF10 = 3.55) psychopathy and dismissive attachment. A positive correlation was found between narcissism and fearful attachment (r = 0.14, BF10 = 112.78) and preoccupied attachment (r = 0.20, BF10 = 537.08). There is no significant relationship between secure attachment and dark triad personality traits. Preoccupied attachment, dismissive attachment, and gender predict machiavalism. Dismissive attachment and gender predict psychopathy. Finally, Narcissism predicts by fearful attachment.
Results: It can be said that preoccupied, fearful, and dismissive attachment styles also affect dark personality traits in adulthood (Jonason et al. 2009). It is seen that the lack of a supportive social environment and uncaring parental behaviors contribute to the preoccupied, fearful, and dismissive attachment styles, and these attachment styles also affect the personality traits of makvelism, psychopathy and narcissism (Ináncsi et al., 2015).

Keywords: *Dark Triad Personality, Attachment, Bayesian Regression*

Karanlık Üçlü Kişilik Özellikleri ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkiler: Bayesyen Regresyon Modelleri

Amaç: Bu araştırmanın amacı üniverisite öğrencilerinde karanlık üçlü kişilik özellikleri ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkileri cinsiyet bağlamında incelemektir.
Yöntem: Araştırmaya 767 (404 kadın, 363 erkek) üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın verileri Karanlık Üçlü Ölçeği (Eraslan-Çapan, Satıcı, Yılmaz, and Kayiş, 2015; Jonason & Webster, 2010) ve (Sümer & Güngör, 1999) Bartholomew and Horowitz (1991) tarafından geliştirilen ilişki ölçekleri anketi (Sümer & Güngör, 1999) kullanılarak toplanmıştır. Karanlık üçlü kişilik özellikleri ile bağlanma stileri arasındaki ilişkiler bayesyen korelasyon, bayesyen regresyon ve bayesyen t testi kullanılarak incelenmiştir. Bayesyen analizleri için JASP istatistik programı (version 0.14; JASP Team, 2019) ile R paket programı (R Core Team,2020) BayesFactor paketi (version 0.9.12-4.1; Morey ve Rouder, 2018) kullanılmıştır.

Bulgular: Makvelizm ve psikopati cinsiyete göre değişmektedir. Makvelizm ile kayıtsız bağlanma arasında pozitif ilişki (r = 0.12, BF10 = 10.3) bulunmuştur. Psikopati ile kayıtsız bağlanma arasında pozitif (r = 0.24, BF10 = 3.55) ilişki bulunmuştur. Narsisizm ile korkulu bağlanma (r = 0.14, BF10 = 112.78) ve saplantılı bağlanma (r = 0.20, BF10 = 537.08) arasında pozitif ilişki bulunmuştur. Güvenli bağlanma ve karanlık üçlü kişilik özellikleri arasında herhangi anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Makyevalizmi saplantılı bağlanma, kayıtsız bağlanma ve cinsiyet pozitif yordamaktadır. Psikopatiyi ise kayıtsız bağlanma ve cinsiyet pozitif yordamaktadır. Son olarak Narsisizmi ise saplantılı bağlanma pozitif yönde yordamaktadır.

Sonuç: Saplantılı, korkulu ve kayıtsız bağlanma stillerinin yetişkinlikte de karanlık kişilik özelliklerini etkilediği söylenebilir (Jonason vd. 2009) Destekleyici sosyal çevrenin eksikliği ve ilgisiz anne baba davranışları saplantılı, korkulu ve kayıtsız bağlanma stillerininin oluşmasına katkı yapmakta ve bu bağlanma stilllerini de makvelizm, psikopati ve narsisizm kişilik özelliklerini etkilediği görülmektedir (Ináncsi vd, 2015).

Anahtar Kelimeler: *Karanlik Üçlü, Bağlanma, Bayesyen Regresyon*

Bildiri No: PDR2021.000702 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArÇ. Gör. Habibe Bilgili, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Doç. Dr. Nurten Karacan Özdemir, Hacettepe Üniversitesi*

Qualitative Examination of Career Future Expectations of Teacher Candidates during COVID-19 Process

Problem: The COVID-19 pandemic process has affected work, education, and living conditions in many ways all over the world. In this process, university students could be considered among vulnerable groups negatively affected by the pandemic. It can be assumed that the quarantine processes, distance education, changes in the labor market, and uncertainties about the future, which come with the pandemic, may have an impact on the future expectations of young people. In this context, the aim of this study is to qualitatively examine the career future expectations of teacher candidates in-depth during the COVID-19 process. To do this, the conceptual framework of the Future Expectations for Work and Education of Adolescents (McWhirter ve McWhirter, 2008) developed based on positive psychology and positive youth development were utilized in the study. Considering that career future expectations may have impacts on students' motivations, future plans, and career search behaviors, understanding t career future perceptions and expectations of university students during the COVID-19 process could provide a basis for proactive services to be provided to the youth in the future.
Method: In this study, phenomenological research design, one of the qualitative inquires, was used. A phenomenon can be identified as an emotion, an opinion, a concept, and an experience, which is "career future expectation" in this study. The study was carried out with 48 volunteer students (seven males, 41 females) who attended the Career Planning and Development Course, one of the general culture and elective lessons, which was delivered in the 2020-2021 academic year. The Career Story, The Future Career Autobiography, and The Job-Seeking Strategies as qualitative assessment instruments in career counseling were used to collect data. The MaxqDa12 software was used to analyze data. Content and descriptive analysis were applied to the responses of the participants. The Human Subjects Ethics Committee approval was obtained for the research.
Findings: The analysis revealed two main categories: (1) feelings about the future and (2) expectations of career future. Under the first category, the themes of hope, decisiveness, self-belief, hopelessness, pessimistic beliefs, worry, and anxiety emerged. The second category included career advancement, enhancement of skills and professional development opportunities, stable work, achieving graduate education and education abroad, a work that allows pursuing leisure activities, contributing to society, personal development, standing on one‟s own feet, a work that they feel satisfied and happy, and being successful at work.
Results: In this study, which examines career future expectations of university students, it was observed that participants had future expectations for their professional and personal development, education, and work-life, consistent with the relevant literature. It is considered that the findings of the study might shed a light for developing implementations and programs of career and future planning, setting short and long-term goals in career counseling services for university students.
Keywords: *career future expectations, teacher candidates, COVID-19 Pandemic*

COVİD19 Sürecinde Öğretmen Adaylarının Kariyer Geleceği Beklentilerine Yönelik Nitel Bir İnceleme

Amaç: COVID-19 pandemi süreci, tüm dünyada iş, eğitim ve yaşam koşullarını pek çok açıdan etkilemiştir. Bu süreçte, üniversite öğrencilerinin pandemiden olumsuz etkilenen gruplar arasında tanımlanabildiği görülmektedir. Pandemi ile birlikte gelen karantina süreçleri, uzatan eğitim, iş piyasasındaki değişiklikler ve geleceğe yönelik belirsizliklerin gençlerin gelecek beklentileri üzerinde etkileri olacağı varsayılabilir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, COVID-19 sürecinde öğretmen adaylarının kariyer geleceği beklentilerinin derinlemesine bir şekilde incelenmesidir. Bu çerçevede, pozitif psikoloji ve pozitif genç gelişimine dayalı olarak geliştirilen Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeğinin (McWhirter ve McWhirter, 2008) iş ve eğitim beklentilerine yönelik kavramsal temellerinden faydalanılmıştır. Kariyer geleceğine yönelik beklentilerin öğrencilerin motivasyonları, gelecek planları ve iş arama davranışları üzerinde etkili olabileceği düşünüldüğünde, COVID-19 sürecinde üniversite öğrencilerinin kariyer geleceği algılarının ve beklentilerinin anlaşılması bu çerçevede sunulacak proaktif çalışmalar için temel oluşturabilecektir.
Yöntem: Bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik araştırma deseni kullanılmıştır. Fenomen bir duygu, düşünce, kavram ve deneyim olarak ifade edilebilmektedir. Bu araştırmada "fenomen" olarak "kariyer gelecek beklentileri" ele alınmıştır. Çalışma, 2020-2021 Güz Döneminde sunulan genel kültür ve seçmeli dersler arasında yer alan Kariyer Planlama ve Geliştirme Dersi kapsamında, çalışmaya katılmaya gönüllü 48 öğrenci (7 Erkek, 41 Kadın) ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama araçları olarak, nitel değerlendirme araçları olan Kariyer Hikâyesi, Kariyer Geleceği Otobiyografisi ve İş Arama Stratejileri Formları kullanılmıştır. Öğrencilerin formlara verdikleri yanıtlar MaxqDa12 programına aktarılmış ve içerik analizi ile incelenmiştir. Araştırmanın geçerliliği artırmak için temalar ayrıntılı betimlemelerle açıklanmıştır. Çalışma için etik komisyon izni alınmıştır.
Bulgular: Verilerin analizi sonucu geleceğe ilişkin duygular ve kariyer geleceği beklentileri olmak üzere iki ana kategori elde edilmiştir. Geleceğe yönelik duygular kategorisi altında umut, kararlılık, kendine inanma temalarının yanı sıra umutsuzluk, karamsarlık, endişe ve kaygı temalarına ulaşılmıştır. Kariyer geleceği beklentileri kategorisi altında ise, kariyerinde ilerlemek, kendini geliştirebileceği ve yeteneklerini gösterebileceği bir iş, mesleki güvence ve düzenli bir işe sahip olma, lisansüstü eğitim ve yurt dışında eğitim almış olma, hobilerine zaman ayırabileceği bir iş, topluma fayda sağlama, kendini geliştirme, kendi ayakları üzerinde durabilme, mutlu olacağı bir işte çalışma ve mesleğinde başarılı olma temaları öne çıkmıştır.
Sonuç: Üniversite öğrencilerinin kariyer geleceği beklentilerinin incelendiği bu çalışmada, ilgili alanyazını destekler şekilde öğrencilerin mesleki ve kişisel gelişimlerine, eğitim ve iş yaşamına yönelik gelecek beklentilerinin olduğu gözlenmiştir. Çalışmanın bulgularının, üniversite öğrencilerine sunulacak olan kariyer psikolojik danışmanlığı hizmetlerinde kariyer planı yapma, geleceği planlama, kısa ve uzun vadeli hedefler belirleme gibi becerilerin kazandırılmasıyla ilgili çalışmalarda kaynak olarak kullanılabileceği düşünülmektedir.
Anahtar Kelimeler: *kariyer geleceği beklentileri, öğretmen adayları, COVİD-19 pandemi süreci*

Bildiri No: PDR2021.000703 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ayaz, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Prof. Dr. Metin PiÇkin,Ankara Üniversitesi*

Adaptation of the Adult Form of the Career Resources Scale into Turkish: A Validity and Reliability Study

The purpose of this research is to adapt the Career Resources Scale Adult Form into Turkish. Career resources are defined as factors that increase career success. There are four main dimensions in the career resources model, which emerged from meta-analysis studies on the factors that explain career success. These dimensions are human capital resources, environmental career resources, motivational career resources, and career management skills. There are 13 sub-dimensions under these four structures. Individual-centered career resources consist of professional expertise, labor market knowledge, and auxiliary skills; environmental career resources include career opportunities, corporate career support, job development and social career support. Motivational career resources comprise of career commitment, career confidence and career clarity. Finally, career management dimension includes networking, career exploration and learning dimensions. Within the scope of the research, firstly, the scale was translated into Turkish. The correlation coefficient between the original scale and the translated scale was calculated as .89. The fit indices obtained as a result of confirmatory factor analysis $\chi 2/sd= 2.79$, RMSEA= 0.06, CFI= 0.92, TLI=0.90 and SRMR= 0.05 were satisfactory. All of the scale items exhibit a meaningful structure under the relevant sub-dimensions as in the original structure. Item factor loads ranged from .42 to .92. The Cronbach Alpha internal consistency coefficients calculated within the scope of the reliability analysis of the scale was .96 for the whole scale, whereas sub dimensions ranged between .57 and .89 for the sub-dimensions. The results revealed that the validity and reliability analyzes of the Turkish version of the scale are at a satisfactory level.

Keywords: *Career, career resources, scale adaptation*

Kariyer Kaynakları Ölçeği YetiÇkin Formunun Türkçe"ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik ÇalıÇması

Bu araştırmanın amacı Kariyer Kaynakları Ölçeği Yetişkin Formu"nun Türkçe"ye uyarlamaktır. Kariyer kaynakları kariyer başarısını arttıran faktörler olarak tanımlanmaktadır. Kariyer başarısını açıklayan faktörler üzerine yapılan meta analiz çalışmaları sonucunda ortaya çıkan kariyer kaynakları modeli içerisinde dört ana boyut yer almaktadır. Bu boyutlar insan sermayesi kaynakları, çevresel kariyer kaynakları, motivasyonel kariyer kaynakları ve kariyer yönetimi becerileri şeklinde sınıflandırılmıştır. Bu dört yapının altında ise 13 alt boyut yer almaktadır. Birey merkezli kariyer kaynakları içerisinde mesleki uzmanlık, iş piyasası bilgisi, yardımcı beceriler yer alırken, çevresel kariyer kaynaklarının içerisinde kariyer fırsatları, kurumsal kariyer desteği, işin geliştirici gücü ve sosyal kariyer desteği yer almaktadır. Motivasyonel kariyer kaynakları kariyer bağlılığı, kariyer güveni ve kariyer netliği şeklinde sınıflandırılmıştır. Kariyer yönetimi boyutu ise ağ oluşturma, kariyer keşfi ve öğrenme boyutlarını kapsamaktadır. Araştırma kapsamında ilk olarak ölçeğin Türkçe"ye çeviri işlemleri gerçekleştirilmiştir. Orijinal ölçek ile çeviri ölçeğin aynı çalışma grubu üzerinde uygulanması sonucu toplam puanlar üzerinden elde edilen korelasyon katsayısı .89 olarak hesaplanmıştır. Ölçek çeviri sürecinin tamamlanmasının ardından gerçekleştirilen

doğrulayıcı faktör analizi sonucu elde edilen uyum indeksleri χ^2/sd= 2,79, RMSEA= 0.06, CFI= 0.92, TLI=0.90 ve SRMR= 0.05 tatmin edici düzeydedir. Ölçek maddelerinin tamamının orijinal yapıda olduğu, ayrıca ilgili alt boyutların altında anlamlı bir yapı sergilediği görülmüştür. Madde faktör yükleri .42 ile .92 arasında değişmektedir. Ölçeğin güvenirlik analizi kapsamında hesaplanan Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları ise tüm ölçek için .96, alt boyutlar için ise .57 ile .89 arasında değişmektedir. Elde edilen sonuçlar ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik analizlerinin tatmin edici düzeyde olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak yetişkin gruplarda uygulanmaya hazır bir ölçme aracı elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer, kariyer kaynakları, ölçek uyarlama*

Bildiri No: PDR2021.000704 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ayaz, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Prof. Dr. Metin PiÇkin,Ankara Üniversitesi*

Exploring the Factors Affecting Career Success: "My Career Success Story" Qualitative Technique Development Study

The aim of this study is to develop a semi-structured qualitative data collection tool to explore the factors affecting career success. The "My Career Success Story" qualitative technique mediates the participants' writing about the factors affecting their career success. "My Career Success Story" form consists of two basic stages. In the first stage, teachers are asked to think about their entire careers and identify important points in their career stories, while in the second stage, teachers are asked to explain in detail the factors that affected their career success in the areas they have determined. In the process of developing the "My Career Success Story" form, the basic structure of the form, instructions and response forms were first created. Expert opinion about the form was taken from two faculty members from the fields of psychological counseling and guidance and measurement and evaluation. According to the expert opinions, revisions were made. As a pilot study, the new form was given to be filled to two teachers, one of whom was studying at doctorate level and the other at master's level. In the first of the pilot applications, the form structure was explained to the teacher and the teacher's views and suggestions were emphasized, while in the second application, the teacher was not given any instructions and was asked to continue the process based on the existing instruction in the form. In both pilot applications, the participants stated that the form was understandable and emphasized that they carried out the answering process comfortably. After the expert opinion and the pilot application, the final version of the form was obtained and the form was ready for use. As a result of this work, it has been determined that factors such as commitment to the occupation, contribution to society, occupational expertise, goal setting, social support, perseverance, openness to learning and self-efficacy are effective on the career success of teachers.

Keywords: *Career, career success, qualitative technique*

Kariyer BaÇarısını Etkileyen Faktörlerin KeÇfedilmesi: "Kariyer BaÇarı Öyküm" Adlı Test DıÇı Tekniği GeliÇtirme ÇalıÇması

Bu çalışmanın amacı kariyer başarısını etkileyen faktörleri keşfetmeye yönelik yarı yapılandırılmış bir nitel veri toplama aracı geliştirmek ve bu veri toplama aracı aracılığıyla kariyer başarısını etkileyen faktörleri belirlemektir. Kariyer Başarı Öyküm test dışı tekniği katılımcıların kariyer başarılarını etkileyen faktörleri yazılı olarak aktarmalarına aracılık etmektedir. "Kariyer Başarı Öyküm" formu iki temel aşamadan oluşmaktadır. İlk aşamada öğretmenlerin tüm kariyer gelişim süreçlerini düşünmeleri ve kariyer öykülerindeki önemli noktaları belirlemeleri istenirken, ikinci aşamada ise öğretmenlerden belirlemiş oldukları alanlarda kariyer başarılarını etkileyen faktörleri detaylı olarak açıklamaları beklenmektedir. Kariyer Başarı Öyküm formunun geliştirilmesi sürecinde ilk olarak araştırmacılar tarafından formun temel yapısı, yönergesi ve cevap formları oluşturulmuştur. Oluşturulan forma yönelik PDR ve ölçme ve değerlendirme alanlarından iki öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. Alınan uzman görüşleriyle birlikte formda revizyonlar yapılmış ve biri doktora biri yüksek lisans düzeyinde eğitim gören iki öğretmene pilot çalışma amacıyla uygulanmıştır. Pilot

uygulamaların ilkinde form yapısı öğretmene açıklanarak öğretmenin forma ilişkin görüş ve önerilerinin alınmasına ağırlık verilirken, ikinci uygulamada ise öğretmene herhangi bir yönerge verilmemiş ve formda yer alan mevcut yönerge üzerinden süreci devam ettirmesi istenmiştir. Gerçekleştirilen iki pilot uygulamada da katılımcılar formun anlaşılır olduğunu belirtmiş ve cevaplama sürecini rahat bir şekilde yürüttüklerini vurgulamışlardır. Uzman görüşü ve pilot uygulama sonrasında formun son hali elde edilmiş ve form uygulamaya hazır hale gelmiştir. Yedi öğretmen ve psikolojik danışman üzerinden toplanan veriler üzerinden gerçekleştirilen içerik analizleri sonucunda öğretmenlerin ve psikolojik danışmanların kariyer başarıları üzerinde mesleğe bağlılık, topluma katkı sağlama, mesleki uzmanlık, hedef belirleme, sosyal destek, azim, öğrenmeye açıklık ve öz yeterlik gibi faktörlerin etkili olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer, kariyer baĞarısı, test dıĢı teknik*

Bildiri No: PDR2021.000705 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Öğr. Üyesi Yasin Aydın, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ArŞ.Gör. Dr. İbrahim Uysal, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Prof. Dr. Robert D. Zettle, Wichita Eyalet Üniversitesi*

Turkish Adaptation of Self-as-Context Scale (SACS): A Preliminary Examination of Psychometric Properties

The concept of self has been investigated from various approaches in modern psychology including psychodynamics, positive psychology, and humanism. Acceptance and Commitment Therapy (ACT), which is one of the third wave cognitive and behavioral approaches, is a postmodern acceptance and mindfulness-based approach that aims to increase psychological flexibility (PF). PF can simply be defined as one"s ability to fully contact the present moment consciously without needles defense and taking committed actions in the service of chosen values. The PF model in understanding human functioning consists of six core processes namely, acceptance, present moment awareness, values, committed actions, cognitive defusion, and finally self as context (SAC). SAC can be described as a sense of self or an experience one does that is bigger than thoughts, feelings, sensations. SAC is a 10- item scale that was originally developed by Zettle et al. (2018). SAC has two subscales namely centering and transcending. The main purpose of this study was to analyze the psychometric properties of the Self as Context Scale (SACS) in Turkish culture. This research was composed of two studies. In the first study, it was aimed to validate SACS in Turkish culture by checking exploratory factor analysis (efa), item discrimination index, Cronbach alpha, and Armor θ scores. The participants of the first phase of the research consisted of 99 (M=21.6, n=88 female, n=11 male) university students. The second study aimed to analyze confirmatory factor analysis (cfa) as well as reliability by testing Cronbach alpha and McDonald omega scores, finally to test the cultural comparisons between Turkish and US university students. The participants of the second study were 333 (M=20.8, n= 286 female, n=47 male) university students from a public Turkish university and 265 (M=20.8, n= 188 female, n=77 male) university students from a state university in US. In terms of measurements, the Acceptance and Action Questionnaire -II (AAQ-II), Cognitive Fusion Scale (CFS), and Mindful Attention Awareness Scale (MAAS) were used. The results of the first study, based on the corrected item-total correlation analysis, revealed that the corrected item-total correlation coefficient of item number 5 was .09. Therefore, item 5 was extracted, and the rest of the nine items were loaded on a single factor in the Turkish version with a 60% explained variance. Additionally, cfa results ($\chi 2/sd=3.58<5$; RMSEA=.088, %90GA [.069-.107] <.10; CFI=.951>.95; NNFI=.94>.90; SRMR=.039<.05) in the second study revealed that model fit indexes of Turkish version of the SACS were acceptable. The results of the concurrent validity showed that SACS was significantly correlated with AAQ-II (-.23), CFS (-.21), and MAAS (.15). The cultural comparison results, based on poly-SIBTEST analysis, revealed that while items 1 and 6 were differentiated in favor of Turkish participants, item 4 was differentiated in favor of American participants. Finally, the Cronbach alpha coefficient was found to be .94. Unlike the original version, SACS was found to be a single factor scale in Turkish culture with nine items. The scale was valid and reliable in measuring the contextual self in Turkish culture.

Keywords: *Self as context, psychological flexibility, acceptance and commitment therapy*

Bildiri No: PDR2021.000706 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Yasin Aydın, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Uzm. Psk. DanışmanSena Diril, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi*

The Adaptation of Parental Psychological Flexibility Questionnaire to Turkish and Investigation in terms of Demographic Variables

Parenting can be a demanding and stressful process for many mothers and fathers. There are many traditional behavioral approaches to parenting. Acceptance and Commitment Therapy (ACT) is one of the third wave cognitive and behavioral therapy approaches that explain parenting from the perspective of functional contextualism (FC). FC emphasizes the importance of understanding a function of behavior in a specific context. The purpose of this study was first to analyze the validity and reliability of the parental psychological flexibility questionnaire (ppfq) developed by Burke and Moore (2014) for the adaptation of the Turkish version, and second to investigate the demographic characteristics. PPFQ which was developed to measure parental psychological flexibility is a 7-point Likert type and consists of 19 items and three subscales namely cognitive defusion (eight items), acceptance (six items), and committed action (five items). This study was conducted in two phases. The sample of the first phase was 274 (M= 41.9, n=186 female, n=88 male) parents, and the sample of the second phase was 353 (M= 40.2, n=306 female, n=47 male) parents with kids aged between 9-17 in a northwestern city in Turkey. The permissions obtained from authors who had developed the scale and ppfq was first translated into Turkish and back translation was also conducted in order to investigate the language equivalency. Exploratory factor analysis (efa) and confirmatory factor analysis (cfa) were conducted in order to test the structure of the scale, criterion-related validity was also tested to analyze how well the scale is related to similar measures, and finally, Cronbach alpha and test-retest reliability analysis were conducted to test the reliability of the ppfq. The mindful parenting scale (mps) and acceptance and action questionnaire- ii (aaq-ii) were used to investigate the test criterion-related validity. In terms of demographic analysis, parents‟ level of psychological flexibility was investigated in relation to gender, age, level of education and finally working status by applying independent samples t-test and ANOVA analysis. Efa and dfa analysis revealed that ppfq, as the original version, is a 19-item scale with the three subscales in Turkish. As a result of the analysis, ppfq was found to be significantly correlated with mps (.45) and aaq-ii (.53). The Cronbach alpha of the scale was found to be .78 as a result of the reliability analysis. The test-retest analysis also revealed that there was .62 overall scale correlation between the original test and one month follow-up test. The result of this study revealed that ppfq is a valid and reliable scale to test parental psychological flexibility. The demographic analysis results revealed that while the parental psychological flexibility did not differ significantly in terms of gender, age, and level of education, parents who work seemed to have a higher level of parental psychological flexibility than those who do not work. The overall results of this study showed that ppfq was a valid and reliable scale in measuring the psychological flexibility of parents in Turkish culture.

Keywords: *Parental psychological flexibility, Acceptance and Commitment Therapy*

Bildiri No: PDR2021.000707 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu
**Doç. Dr. Mine Aladağ, Ege Üniversitesi Doç. Dr. Gökhan Atik, Ankara Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Erkan Atik, Başkent Üniversitesi ArŞ. Gör. Dr. Gamze Ülker Tümlü, Anadolu Üniversitesi ArŞ Gör. Dr. Melike Koçyiğit Özyiğit, Akdeniz Üniversitesi*

Supervisor Training Program in Counseling

The supervision process has critical importance in the process of training professionals in mental health, updating and strengthening their professional competencies throughout their professional lives, as well as increasing the quality of the mental health services offered to clients. In some leading countries in terms of supervision practices and research (for example, the United States of America, Canada, Australia, and England), it is seen that certain standards and competencies in terms of clinical supervision practices and supervisor training are established and updated according to the needs. Based on these standards, it is an ethical obligation to receive supervisor training to provide adequate and effective supervision. In Turkey, on the other hand, as the standards and competencies regarding supervision practices and supervisor training in counseling have not been determined yet, it is seen that there are supervisor training courses in a limited number of programs in doctoral education and these are generally in the category of elective courses. In studies conducted in Turkey, it is suggested providing supervision service which is one of the cornerstones of counselor education effectively; developing a common understanding in the formation of counselor competencies; and also in order for the field of supervision to develop as a field of specialization, supervisor training programs should be provided primarily with compulsory courses at the doctoral level and also with in-service/vocational trainings through professional associations, workshops in congresses, etc. The results of a study conducted at the national level showed that; a) most of the counselor educators have not undergone a formal supervisor training to give supervision; b) they have conducted their supervision practices based on the supervision experiences they have received during their undergraduate and graduate education and/or the psychotherapy/counseling training they have attended; c) their lack of supervision knowledge and skills affects the quality of the supervision they carry out; d) they need supervisor training and they want opportunities to be created in this direction. Therefore, it can be said that there is an urgent need for the development of the field of clinical supervision and the development of supervisor competencies among counselor educators, and the strengthening of supervisor identities in Turkey. Accordingly, the main purpose of this study is to introduce the "Supervisor Training Program (STP)", which is designed for counselor educators to develop supervisor competencies and to create a strong supervisor identity, and carried out twice within the scope of TÜBİTAK 2237A Scientific Education Activities Organization Program. STP designed as a 40-hour training program in which theoretical knowledge is integrated with practice-based methods and techniques in line with the "Supervisor Competencies and Standards", "Supervision/Supervisor Training Standards", "Supervisors' Training Program Guide", "Basic Principles Regarding the Best Practices in Supervisor Training Programs" determined by international professional associations and organizations. The content, teaching methods and techniques, and also the evaluation plan for the products and outputs of the training program were also determined. Supervisor Training Program contains seven basic core competencies within the scope of three main learning objectives: a) theoretical and conceptual knowledge, b) skills and techniques, c) personal awareness. The training program includes learning experiences in which various teaching

methods and techniques are used. The teaching staff of the supervisor training program consists of counselor educators and supervisors who have knowledge, experience and expertise in counseling and clinical supervision, have received supervisor training, have experience and knowledge in providing supervision, conducting process and outcome research on supervision, carrying out supervisor training course at doctoral programs; have international supervisor certificates. The training, which is carried out within the framework of the stated objectives, principles and competence areas, is expected to a) primarily contribute to the increase in the number of counselor educators who have gained supervisor competencies and improved their supervisor identities in guidance and counseling programs in Turkey, b) to create a qualified supervision structure in the guidance and counseling programs regarding effective planning, execution and evaluation of the supervision process within the scope of the practice-based courses (Career Guidance and Counseling Practice, Individual Counseling Practice, Group Counseling Practice, and Guidance and Counseling Practices in Schools) predominant in undergraduate programs and similarly advanced practice courses conducted in graduate programs, c) to transfer of the knowledge, skills, and experiences gained by the participants from different universities to the application of supervision processes in their programs and to gain a common understanding of conducting supervision processes in many universities across the country, d) to create a strong base for the opening and the effective execution of supervisor training courses in doctoral programs by sharing the STP with outputs.

Keywords: *Supervision, Supervisor Training, Counselor Education, Counseling*

Psikolojik DanıÇma Alanında Süpervizör Eğitimi Programı

Ruh sağlığı alanındaki meslek elemanlarının yetiştirilmesi, meslek yaşamları boyunca mesleki yeterliklerinin güncellenmesi ve güçlendirilmesi sürecinde ve bunun yanı sıra danışanlara sunulan yardım hizmetlerinin niteliğinin artırılması için süpervizyon süreci kritik bir öneme sahiptir. Süpervizyon uygulamaları ve araştırmaları açısından bazı öncü ülkelerde (örneğin; Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Avustralya ve İngiltere), klinik süpervizyon uygulamaları ve süpervizör eğitimleri açısından belirli standartların ve yeterliklerin oluşturulduğu ve ihtiyaçlar çerçevesinde güncellendiği görülmektedir. Bu standartlara dayalı olarak, yeterli ve etkili süpervizyon verilebilmesi için süpervizör eğitimlerinin alınması etik bir zorunluluk olarak da ön plana çıkmaktadır. Türkiye‟de ise, psikolojik danışma alanında süpervizyon uygulamaları ve süpervizör eğitimlerine ilişkin standart ve yeterlikler henüz belirlenmediği gibi, doktora eğitimlerinde sınırlı sayıda programda süpervizör eğitimine ilişkin bir dersin olduğu ve bunların genellikle seçmeli dersler kategorisinde oldukları görülmektedir. Türkiye‟de yapılan çalışmalarda da psikolojik danışman eğitiminin en temel taşlarından biri olan süpervizyon hizmetinin etkili bir biçimde sunulması; psikolojik danışman yeterliklerinin oluşturulmasında ortak bir anlayışın gelişmesi; süpervizyon alanının bir uzmanlık alanı olarak gelişme göstermesi için süpervizör eğitim programlarının başta doktora düzeyinde açılacak zorunlu dersler olmak üzere, mesleki dernekler aracılığıyla hizmet içi/mesleki eğitimler, kongrelerde çalışma grupları vb. uygulamalarla sunulması önerilmektedir. Ulusal düzeyde yürütülen bir araştırmanın sonuçları da; a) psikolojik danışman eğitimcilerinin çoğunun süpervizyon vermeye yönelik formal bir süpervizör eğitiminden geçmediğini, b) programlarda farklı uygulama dersleri kapsamında yürüttükleri süpervizyonu lisans ve lisansüstü eğitimleri sürecinde ve/veya katıldıkları psikoterapi/psikolojik danışma eğitimlerinde aldıkları süpervizyon deneyimi ışığında biçimlendirdiklerini, c) kuramsal düzeyde süpervizyona ilişkin bilgi ve becerilere sahip olmamalarının yürüttükleri süpervizyonun niteliğini etkilediğini, d) süpervizör eğitimine

ihtiyaç duyduklarını ve bu yönde fırsatların yaratılmasını istediklerini ortaya koymuştur. Dolayısıyla, Türkiye‟de de klinik süpervizyon alanının gelişmesi ve psikolojik danışman eğitimcileri arasında süpervizör yeterliklerinin geliştirilmesi ve süpervizör kimliklerinin güçlendirilmesi sürecine acil ihtiyaç olduğu söylenebilir. Buna bağlı olarak bu çalışmanın en temel amacı, psikolojik danışman eğitimcilerinin/öğretim elemanlarının süpervizör yeterlikleri kazanması ve güçlü bir süpervizör kimliği oluşturmaya başlaması amacıyla tasarlanan ve TÜBİTAK 2237A Bilimsel Eğitim Etkinliklerini Düzenleme Programı kapsamında iki kez gerçekleştirilen “Süpervizör Eğitimi Programı (SEP)”nın tanıtılmasıdır. Kuramsal bilgilerin uygulamaya dayalı yöntem ve teknikler ile bütünleştirilerek sunulduğu 40 saatlik bir eğitim programı olarak tasarlanan SEP, uluslararası meslek dernekleri ve kuruluşları tarafından belirlenmiş “Süpervizör Yeterlikleri ve Standartları”, “Süpervizyon/Süpervizör Eğitimi Standartları”, “Süpervizörlerin Eğitim Programı Rehberi”, “Süpervizör Eğitim Programlarında Kullanılan En Nitelikli Uygulamalara İlişkin Temel İlkeler” doğrultusunda oluşturulmuş, eğitim içeriği belirlenmiş, eğitim sürecinde kullanılacak öğretim yöntem ve teknikleri ile eğitim programının ürün ve çıktılarına ilişkin değerlendirme planı belirlenmiştir.
Süpervizör Eğitimi Programı; a) kuramsal ve kavramsal bilgi, b) beceri ve teknikler, c) kişisel farkındalık olmak üzere üç ana öğrenme hedefi kapsamında yedi temel çekirdek yeterlik alanını içermektedir. Eğitim programı çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanıldığı öğrenme yaşantılarını içermektedir. Eğitim programını yürüten eğitici kadrosu, psikolojik danışma ve süpervizyon alanında uzman; süpervizör eğitimi almış; süpervizyon verme konusunda deneyim ve birikim sahibi; süpervizyonla ilgili süreç ve sonuç araştırmaları yürüten; süpervizör eğitimi ile ilgili doktora düzeyinde dersler yürüten, uluslararası süpervizör sertifikasına sahip olmak üzere çeşitli bilgi, deneyim ve uzmanlığa sahip psikolojik danışman eğitimcisi ve süpervizörlerinden oluşmaktadır. Belirtilen amaç, ilkeler ve yeterlik alanları çerçevesinde gerçekleştirilen eğitimin; a) öncelikle, Türkiye‟de farklı üniversitelerde RPD programlarında süpervizör yeterlikleri kazanmış, süpervizör kimlikleri güçlendirilmiş psikolojik danışman eğitimcisi/öğretim elemanlarının sayıca artmasına; b) lisans düzeyinde psikolojik danışman yetiştiren RPD programlarında uygulamaya dayalı derslerin (Mesleki Rehberlik ve Danışma Uygulaması, Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması, Grupla Psikolojik Danışma Uygulaması ve Okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Uygulamaları) ağırlıkta olduğu ve benzer şekilde lisansüstü programlarda yürütülen ileri uygulama dersleri göz önünde bulundurulduğunda, ilgili dersler kapsamındaki süpervizyonun etkili bir şekilde planlanıp yürütülmesi, değerlendirilmesi ve böylece programlarda nitelikli bir süpervizyon yapısı oluşturulmasına; c) farklı üniversitelerden bu eğitime dâhil olacak katılımcıların kazandıkları bilgi, beceri ve deneyimlerini bulundukları üniversitedeki uygulama ve süpervizyon süreçlerine aktarmalarına, ülke genelinde birçok üniversitede süpervizyon süreçleri yürütmeye yönelik ortak bir anlayış kazanılmasına; d) söz konusu eğitim ve eğitime ilişkin çıktıların Türkiye‟deki RPD Anabilim dalları ile paylaşılarak RPD doktora programlarında süpervizör eğitimine ilişkin derslerin açılması, yaygınlaşması ve etkili bir biçimde yürütülmesi için güçlü bir alt yapı oluşturmasına yönelik katkılar sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Süpervizyon, Süpervizör Eğitimi, Psikolojik DanıĢman Eğitimi, Psikolojik DanıĢma*

Bildiri No: PDR2021.000708 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArÇ. Gör. Dr. Gülnur YENİÇERİ, Artvin Çoruh Üniversitesi Prof. Dr. Hatice ODACI, Karadeniz Teknik Üniversitesi*

The Mediating Role of Cognitive Flexibility in the Relationship between Psychological Traumas in the Childhood Period and Depression, Anxiety and Stress

Problem: Unexpected changes, difficulties and uncertainties are a part of daily life as much as positive life events. During these times, having a flexible perspective rather than having a rigid and inflexible one may help in the diversification of one"s behavioral repertoire for adapting to new conditions. Accordingly, cognitive flexibility can be considered as giving the right responses to changing conditions, fighting or running away in the face of danger and trying new solutions by getting out of the box when needed. Therefore, even under stressful conditions, individuals with high cognitive flexibility can transfer their available knowledge to different situations and come up with creative and novel alternative solutions depending on the specific situation by updating their knowledge if needed. Thus, the equilibrium between an individual"s cognitions and environment is restored. In this sense, cognitive flexibility can be considered as an ability that can provide diverse and creative solutions in dealing with difficulties.
In this regard, the main objective of this study is investigation of the mediating role of cognitive flexibility in the relationship between psychological traumas in the childhood period and depression, anxiety and stress.
Method: The sample of the study consists of 1063 students attending various faculties of Artvin Çoruh University. In the first phase of the study, the theoretical model set up in order to determine the mediating role of cognitive flexibility in the relationship between childhood traumas and depression, anxiety and stress was analyzed using a simple structural equation model with the aim of determining the relationship. In line with these objectives, Demographic Form, Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ), Depression, Anxiety and Stress Scale (DASS) and Cognitive Flexibility Inventory (CFI) were applied to the students. For the data analysis of the descriptive study, Cronbach"s alpha reliability coefficient, McDonald's Omega coefficient, confirmatory factor analysis, Pearson product-moment correlation coefficient technique and Spearman's rank correlation coefficient were used and for the mediation analysis, structural equation model techniques were utilized. SPSS 20, Mplus and Factor software packages were used for the analyses.
Findings: The results of the analysis found evidence of a negative significant correlation between depression, anxiety and stress with cognitive flexibility in university students. According to the mediation test results, cognitive flexibility was identified to play a partial mediating role in the correlation between childhood psychological traumas and depression, anxiety, stress.
Results: The research results reveal that cognitive flexibility has a partial mediating role in the relationship between psychological traumas in the childhood period and depression, anxiety and stress levels. Accordingly, it is assumed that the model investigated in the study may be beneficial for researchers and psychological counselors. The results obtained from the study were discussed in the light of related theoretical explanations and research and some suggestions were made for researchers and practitioners for further research.
Keywords: *Childhood Trauma, DAS, Cognitive Flexibility.*

Çocukluk Çağı Ruhsal Travmaları ile Depresyon, Anksiyete, Stres Arasındaki İlişkide Bilişsel Esnekliğin Aracı Rolü

Amaç: Olumlu yaşam olayları kadar beklenmedik değişiklikler, zorluklar ve belirsizlikler de günlük hayatın önemli bir parçasıdır. Böyle zamanlarda, katı ve değişmez tutumlar yerine esnek bir bakış açısına sahip olmak, kişinin uyum sağlamaya yönelik davranış repertuarını çeşitlendirmesine yardımcı olabilir. Bilişsel esneklik bu anlamda, değişen koşullara karşı duruma uygun cevap verebilmek, tehlike anında savaşabilmek veya kaçabilmek, gerektiğinde ise alışılmışın dışına çıkarak yeni yollar deneyebilmektir. Dolayısıyla, bilişsel esnekliği yüksek bireyler, stresli durumlarda dahi, var olan bilgilerini farklı durumlara transfer edebilmekte, gerektiğinde güncelleyerek duruma özgü, yaratıcı ve orijinal alternatif çözümler üretebilmektedirler. Böylece kişinin bilişleriyle çevresi arasındaki uyum yeniden kurulmaktadır. Bilişsel esneklik bu yönüyle, zorluklarla başa çıkmada zengin ve yaratıcı çözümler sağlayacak bir beceri olarak değerlendirilmektedir.
Bu bağlamda, araştırmada temel olarak çocukluk çağı ruhsal travmaları ile depresyon, anksiyete, stres arasındaki ilişkide bilişsel esnekliğin aracı rolünün incelenmesi amaçlanmıştır.
Yöntem: Araştırmanın örneklemini Artvin Çoruh Üniversitesi"nin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören 1063 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın ilk aşamasında, bilişsel esnekliğin, çocukluk travmaları ile depresyon, anksiyete ve stres arasındaki ilişkideki aracı rolünü ortaya koymak için kurulan kuramsal model, Tekli (Basit) Yapısal Eşitlik Modeli ile incelenmiş ve ilişkisel bir durumun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda öğrencilere Kişisel Bilgi Formu (KBF), Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (ÇÇTÖ), Depresyon, Anksiyete, Stres Ölçeği (DASÖ) ve Bilişsel Esneklik Envanteri (BEE) uygulanmıştır. Betimsel çalışmanın veri analizinde, Yapısal Eşitlik Modellemesi, cronbach alfa güvenirlik katsayıları, McDonald"ın omega katsayısı, DFA, Pearson Momentler Çarpımı ve Spearman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı tekniklerinden yararlanılmıştır. Analizler için SPSS 20, Mplus ve Factor paket programları kullanılmıştır.
Bulgular: Üniversite öğrencilerinin depresyon durumu ile stres ve anksiyeteleri pozitif yönlü ve orta düzeyde ilişkiliyken stres ve anksiyete düzeyleri ise birbirleriyle pozitif yönde ve yüksek düzeyde ilişkilidir ($r \geq .70$). Ayrıca bilişsel esneklik, depresyonu ($r = -.43$, $p < .01$), anksiyeteyi ($r = -.35$, $p < .01$) ve stresi ($r = -.30$, $p < .01$) negatif yönde ve anlamlı düzeyde yordamaktadır. Kurulan yapısal eşitlik modelinde aracı değişken olan bilişsel esneklik, yapısal modele eklenmediğinde çocukluk çağı travmalarının, depresyon ($\beta = .42$, $t=9.26$, $p < .05$), anksiyete ($\beta = .30$, $t=6.41$, $p < .05$) ve stresi ($\beta = .25$, $t=5.63$, $p < .05$) pozitif yönde ve anlamlı düzeyde yordadığı, aracı değişken olan bilişsel esnekliği ise negatif yönde ve anlamlı düzeyde yordadığı ($\beta = -.30$, $t = -3.04$, $p < .05$) ve son olarak bilişsel esnekliğin, depresyon ($\beta = -.54$, $t=-10.53$, $p<.05$), anksiyete ($\beta=-.52$, $t=-10.31$, $p < .05$) ve stresi ($\beta=-.44$, $t=-9.16$, $p < .05$) negatif yönde ve anlamlı düzeyde yordadığı belirlenmiştir. Bilişsel esneklik yapısal modele eklendiğinde; çocukluk çağı travmaları depresyon ($\beta = .29$, $t=5.72$, $p < .05$), anksiyete ($\beta=.17$, $t=3.59$, $p < .05$) ve stresi ($\beta = .14$, $t=2.78$, $p < .05$) pozitif yönde ve anlamlı düzeyde yordamaya devam etmekte ancak ilişki katsayısının azaldığı tespit edilmiştir.
Sonuç: Araştırma sonuçları, üniversite öğrencilerinin çocukluk travmaları ile depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri arasındaki ilişkide bilişsel esnekliğin kısmi aracı rolü olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, ilgili kuramsal açıklamalar ve araştırmalar ışığında tartışılarak sonraki çalışmalar için araştırmacılara ve uygulamacılara önerilerde bulunulmuştur.
Anahtar Kelimeler: *Çocukluk Çağı Travmaları, DAS, Bilişsel Esneklik.*

Bildiri No: PDR2021.000709 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Psikolojik Danışman Eğitimi

**ArÇ. Gör. Nuri Türk, Siirt Üniversitesi ArÇ. Gör. Ebru Güç, Siirt Üniversitesi ArÇ. Gör. Mehmet Özdemir, Siirt Üniversitesi*

An Alternative Model in Pyschological Counselor Education: Therapeutic Movies and Book Readings

Problem: When psychological counselors graduate and start to practice their profession, they may find themselves very deficient and inadequate. By forgetting most of the theoretical knowledge they learned during their undergraduate education, they are left alone with great confusion about how theory can be applied to practice. At this point, it is possible to say that an alternative psychological counselor training is needed in order to increase the effectiveness of undergraduate education and to make the theoretical knowledge permanent, to introduce it into the lives of students both as individuals and as counselors. In line with the current need, therapeutic movie and book reading activities were carried out on a weekly basis in the Department of Guidance and Psychological Counseling at Siirt University. The purpose of this research is to determine the effects of therapeutic movie and book readings on the freshman Guidance and Psychological Counseling (PCG) students. For this purpose, in the study the contribution of the therapeutic movie and book reading activity planned for psychological counselor training to PCG students was examined.

Method: The phenomenological approach, one of the qualitative research methods, was used in the research. The data were collected online through Google forms from 10 freshman PCG students who regularly attended the therapeutic movie and book reading activity for 10 weeks in April 2020. The participants were asked 11 semi-structured questions and their opinions about the activity were taken. Among these 11 questions, together with demographic variables, there are questions about the reasons for the participants to choose Siirt University and the PCG department, their thoughts after getting into university, their expectations about the therapeutic movie and book reading activity, the effects of the activity on the adjustment and belonging of the students to the university and the PCG department and questions about the contribution of the activity to the personal and professional development of the students. The obtained data were analyzed in the NVivo 10 qualitative research program.

Findings: Findings from the study shows that the participants preferred Siirt University and PCG department because of their sufficient scores and geographical proximity. Although the participants stated that they had mostly negative thoughts about the city of Siirt and Siirt University's PCG department before they get into Siirt University PCG department; after their settling into university they stated that therapeutic movie and book activity and the academic staff of the department, along with their professional competencies, changed their thoughts by establishing quality relationships with them. Particularly, the participants stated that the activity not only accelerated the adjustment processes to the university and PCG department, but also helped them create a sense of belonging. However, after participating in the activity, they stated that they gained significant gains in empathy, speaking in public, listening and discussing different ideas, analyzing movies and books in depth and integrating the knowledge they have learned into their personal and professional development. Themes and categories were created with the content analysis made on these opinions of the participants.

Results: The results of the research revealed that the therapeutic movie and book reading activity helped the freshman Guidance and Psychological Counseling (PCG) students to gain a sense of belonging by facilitating their adaptation to the university and PCG department. In

addition, the activity contributed to the personal and professional development of the students and created an important source of support for becoming a competent psychological counselor. In the light of these results, it can be said that this study led to an original proposal for the development of an alternative counselor training through the therapeutic movie and book reading activity for the PCG departments of universities.
Keywords: *Pyschological counselor education, Therapeutic movies and book readings*

Psikolojik DanıÇman Eğitiminde Alternatif Bir Model: Terapötik Film ve Kitap Okumaları

Amaç: Psikolojik danışmanlar mezun olup mesleklerini icra etmeye başladıklarında kendilerini çok eksik ve yetersiz bulabilmektedirler. Lisans eğitimleri boyunca öğrendikleri teorik alan bilgilerinin çoğunu unutarak teorinin pratiğe nasıl uygulanabileceği konusunda büyük bir kafa karışıklığı yaşar halde kendileriyle başbaşa kalmaktadırlar. Bu noktada lisans eğitiminin etkililiğini artırmak, teorik bilgiyi kalıcı hale getirerek hem birey hem de danışman olarak öğrencilerin hayatına sokabilmek için alternatif bir psikolojik danışman eğitimine ihtiyaç duyulduğunu söylemek mümkündür. Mevcut ihtiyaç doğrultusunda Siirt Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim dalında her hafta düzenli olarak terapötik film ve kitap okuma etkinliği yürütülmüştür. Bu araştırmanın amacı terapötik film ve kitap okumalarının PDR 1.sınıf öğrencileri üzerindeki etkilerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada psikolojik danışman eğitimi için planlanan terapötik film ve kitap okumaları etkinliğinin PDR öğrencilerine katkısı incelenmiştir.
Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır. Veriler 2020 yılı Nisan ayında terapötik film ve kitap okumaları etkinliğine 10 hafta boyunca düzenli olarak katılan 10 PDR 1.sınıf öğrencisinden Google formlar aracılığıyla online olarak toplanmıştır. Katılımcılara yarı yapılandırılmış 11 soru yöneltilerek etkinlik hakkındaki görüşleri alınmıştır. Bu 11 soru içerisinde demografik değişkenlerle birikte katılımcıların Siirt Üniveritesini ve PDR bölümünü tercih etme nedenleri, kazandıktan sonraki düşünceleri, terapötik film ve kitap okuma etkinliği ile ilgili beklentileri, etkinliğin öğrencilerin üniversiteye ve PDR bölümüne adaptasyonu ile aidiyeti üzerindeki etkileri, etkinliğin öğrencilerin kişisel ve mesleki gelişimine katkılarına yönelik sorular bulunmaktadır. Toplanan veriler NVivo 10 nitel araştırma programında analiz edilmiştir.
Bulgular: Çalışmada elde edilen bulgular katılımcıların Siirt Üniversitesi ve PDR bölümünü puanlarının yetmesi ve coğrafi yakınlık sebebiyle tercih ettiklerini göstermektedir. Katılımcılar, Siirt Üniversitesi PDR bölümünü kazanmadan önce Siirt şehri ve Siirt Üniversitesi PDR bölümü ile ilgili çoğunlukla olumsuz düşüncelerinin olmasına karşılık; üniversiteye yerleştikten sonra bölüm öğretim elemanlarının mesleki yetkinlikleriyle birlikte onlarla kaliteli ilişkiler kurmalarının ve terapötik film ve kitap etkinliğinin düşüncelerini değiştirdiğini belirtmişlerdir. Katılımcılar özellikle etkinliğin üniversite ve PDR bölümüne adaptasyon süreçlerini hızlandırmasınının yanında aidiyet oluşturmalarını sağladığını da belitmişlerdir. Bununla birlikte etkinliğe katıldıktan sonra empati yapabilme, topluluk önünde konuşabilme, farklı fikirleri dinleyip tartışabilme, film ve kitapları derinlemesine analiz edebilme, öğrendikleri bilgileri kişisel ve mesleki gelişimlerine entegre edebilme noktalarında önemli kazanımlar edindiklerini aktarmışlardır. Katılımcıların belirtmiş oldukları bu görüşler üzerinde yapılan içerik analiziyle tema ve kategoriler oluşturulmuştur.
Sonuç: Araştırma sonuçları terapötik film ve kitap okuma etkinliğinin PDR 1.sınıf öğrencilerinin üniversite ve PDR bölümüne adaptasyonunu kolaylaştırarak aidiyet kazanmalarına yardımcı olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca etkinlik öğrencilerin kişisel ve mesleki gelişimlerine katkıda bulunarak yetkin bir psikolojik danışman olma yolunda önemli bir destek kaynağı oluşturmuştur. Bu sonuçlar ışığında bu çalışmanın üniversitelerin PDR

bölümleri için terapötik film ve kitap okuma etkinliği yoluyla alternatif bir psikolojik danışman eğitimi geliştirme konusunda özgün bir öneride bulunulmasına öncülük ettiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danışman eğitimi, Terapötik film ve kitap okumaları*

Bildiri No: PDR2021.000711 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Doç. Dr. Oğuzhan KIRDÖK, Çukurova Üniversitesi Öğr. Gör. Ozan KORKMAZ, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Öğr. Gör. Hacı Arif DOĞANÜLKÜ, Çukurova Üniversitesi Uzm. Psk. Danışman Ayşe SARPKAYA, Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü*

The Effectiveness of Online Supervision Model in Career Counseling Training

Aim: Supervision is defined as a process which extends over time and involves support and evaluation in order for a more experienced employee to prepare a less experienced employee compared to them for the profession and to enrich their practice experiences. Supervision for psychological counselors is described as an activity in which the psychological counselor and supervisor review the ongoing psychological counseling cases, the progress of the cases, the intervention methods used, and the predictions about change. In this study, the effectiveness of a supervision model developed in the area of career counseling was investigated. In online supervision model, first, a 4-weeks counseling process training was given as part of an associate degree course. Then, in line with the 6-weeks career counseling techniques training, supervision study was structured as 4 support and evaluation of career counseling process group sessions held by students.

Method: This study is a quasi-experimental design as it investigates the effectiveness of the supervision intervention applied within the scope of vocational guidance practices course as part of guidance and psychological counseling undergraduate program. The participants are junior students who study in the psychological counseling and guidance undergraduate program (N= 43, 30 female, 13 male). The average age of the participants is 21.49 (SD= 1.81). Demographic data form, semi-structured interview form and Career Counseling Self-Efficacy Scale (Büyükgöze-Kavas et al., 2021) were used in the study. The demographic data form is a tool used in order to collect information about the age and gender of the participants. The semi-structured interview form is a form that includes evaluation questions about the effectiveness of the supervision model applied to the participants. Within the scope of the study, a unique 6-sessions supervision model was applied to the participants. The data were collected online. The qualitative data were analyzed through content analysis. The dependent samples t-test was used to analyze the data as the scores obtained from the quantitative data in the form of pre and post-test were normally distributed.

Findings: The qualitative data indicated that before the supervision process, the participants mostly had such expectations as guidance and receiving feedback. In addition, the analysis revealed that after the supervision intervention, the expectations of the majority of the participants were met. It was seen that the supervision model applied made vocational contributions to the participants such as increasing professional competence, gaining experience, an increase in self-confidence, noticing gaps, and gaining a different perspective. The advantages of the online supervision were stated as accessibility and saving time, whereas the disadvantages were connection problems and the lack of interaction. As a result of the dependent samples t-test, there was a significant difference in the pre and post-test scores for the sub-scales of the participants‟ therapeutic process and collaboration skills, professional evaluation and commenting skills, efficacy skills for multi-cultural counseling, current trends in business, and ethics and career research skills, and the total scale in favor of post-test.

Result: It was seen that the 6-sessions career counseling supervision model made contributions to the psychological counseling and guidance undergraduate students. It can be

suggested that the application of this supervision model to the psychological counselors who wish to become competent in the area of career counseling and the psychological counselor candidates might be useful.

Keywords: *Career counseling, supervision, psychological counselor training.*

Kariyer Psikolojik DanıÇmanlığı Eğitiminde Çevrimiçi Süpervizyon Modelinin Etkililiğinin Değerlendirilmesi

Amaç: Süpervizyon; deneyimli bir meslek elemanının, kendisine göre daha az deneyime sahip olan bir meslek elemanını mesleğe hazırlamak ve uygulama yaşantılarını zenginleştirmek için destekleme ve değerlendirme içeren, zamana yayılan bir süreç olarak tanımlanmaktadırlar. Süpervizyon ilişkisi süpervizyon veren uzmanı, süpervizyon alan bireyi ve süpervizyon alan bireyin yardım hizmeti sunduğu danışanı da içine alan bir etkileşimi kapsar. Psikolojik danışmanlar için süpervizyon; psikolojik danışman ve süpervizörün sürmekte olan psikolojik danışma olgularını, olguların seyrini, kullanılan müdahale türlerini, değişim konusundaki tahminleri gözden geçirdikleri bir etkinlik olarak ifade edilebilir. Bu çalışmada, kariyer psikolojik danışmanlığı alanında geliştirilmiş bir süpervizyon modelinin etkililiği incelenmiştir. Çevrimiçi süpervizyon modelinde, önce lisans dersi kapsamında dört haftalık danışma süreci eğitimi verilmiştir. Daha sonra süpervizyon çalışması altı hafta boyunca kariyer psikolojik danışma teknikleri eğitiminin paralelinde, öğrenciler tarafından gerçekleştirilen dört oturumluk kariyer danışma sürecine destek ve değerlendirme grup oturumları şeklinde yapılandırılmıştır.
Yöntem: Bu çalışma, rehberlik ve psikolojik danışmanlık lisans eğitimi mesleki rehberlik uygulamaları dersi kapsamında uygulanan süpervizyon müdahalesinin etkililiğini incelediğinden dolayı yarı deneysel bir çalışmadır. Araştırmanın katılımcıları psikolojik danışma ve rehberlik üçüncü sınıf öğrencileridir (N = 43, 30 kadın, 13 erkek). Öğrencilerin yaş ortalamaları 21.49‟dur (Ss = 1.81). Araştırmada demografik bilgi formu, yarı yapılandırılmış görüşme formu ve Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Öz-Yeterlik Ölçeği (Büyükgöze-Kavas ve diğerleri, 2021) kullanılmıştır. Demografik bilgi formu, katılımcıların yaş ve cinsiyet bilgilerini elde etmek amacıyla kullanılan formdur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ise katılımcılara sunulan süpervizyon modelinin etkililiğine dair değerlendirme sorularının yer aldığı formdur. Araştırma kapsamında katılımcılara altı oturumluk, özgün bir süpervizyon modeli uygulanmıştır. Veriler çevrimiçi bir şekilde toplanmıştır. Araştırmada elde edilen nitel veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Öntest ve sontest şeklinde toplanan nicel verilerden elde edilen puanların normal dağılım göstermesinden dolayı verilerin analizinde bağımlı örneklemler *t*-testi analizi kullanılmıştır.
Bulgular: Nitel verilerin analizi sonucunda, katılımcıların süpervizyon süreci öncesi çoğunlukla yol göstericilik ve geribildirim alma şeklinde beklentilerinin olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, süpervizyon uygulamasından sonra katılımcıların büyük çoğunluğunun beklentilerinin karşılandığı ortaya çıkmıştır. Uygulanan süpervizyon modelinin katılımcılara mesleki yetkinliği arttırma, deneyim kazanma, özgüven artışı, eksiklikleri fark etme ve farklı bakış açısı kazanma gibi mesleki katkılarının olduğu görülmüştür. Süpervizyonun çevrimiçi sunulmasının avantajları olarak en çok erişim kolaylığı ve zaman tasarrufu olduğu belirtilirken dezavantajı olarak bağlantı problemi ve etkileşim azlığı belirtilmiştir. Yapılan bağımlı örneklemler *t*-testi sonucuna göre katılımcıların terapötik süreç ve iş birliği becerileri, mesleki değerlendirme ve yorum yapma becerileri, çok kültürlü danışmanlığa yönelik yeterlik becerileri, iş dünyasındaki güncel eğilimler, etik ve kariyer araştırması becerileri alt boyutları ve toplam boyut öntest ve sontest puanları arasında sontest lehine anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Sonuç: Altı oturumluk kariyer psikolojik danışması süpervizyon modelinin psikolojik danışma ve rehberlik lisans öğrencilerine katkılarının olduğu görülmüştür. Kariyer psikolojik danışmanlığı alanında yetkinleşmek isteyen psikolojik danışmanlara ve psikolojik danışman adaylarına bu süpervizyon modelinin uygulanmasının yararlı olacağı söylenebilir.
Anahtar Kelimeler: *Kariyer psikolojik danışmanlığı, süpervizyon, psikolojik danışman eğitimi*

Bildiri No: PDR2021.000713 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Doç. Dr. Nurten Karacan Özdemir, Hacettepe Üniversitesi*

Online Group Supervision in Career Counseling: A Program Evaluation

Problem: Career supervision refers to professional relationships between a career counselor and a career supervisor. In this study, an online, group supervision in career counseling based on Systems Theory Framework of Career Development, which was delivered in the 2020-2021 autumn semester, was introduced and the results of the evaluation of this program were presented.
Method: In this study, program evaluation based on qualitative inquires was conducted. The master‟s students in counseling attended 6-weeks courses including multicultural career counseling qualifications, ethics in career counseling, and career development and counseling theories. Then, the students conducted career counseling based on career development theories with a client, consisting of three sessions at least. Each student kept a journal, filled self-evaluation form, wrote the summary of the sessions, and prepared systems theory circles for their client and themselves separately and shared them with the supervisor (the lecturer of this course in this study) prior to each supervision session. They wrote their reflections onto their journals after each career supervision session. A focus group was conducted at the end of the semester with the students for program evaluation and content analysis was applied to the responses.
Findings: The analysis revealed five main categories: a) group supervision process, b) supervision process based on Systems Theory Framework of Career Development, c)Filling the circles for systems of career counselor and client d) Keeping a journal, and e) Recommendations. The first category included learning each other, receiving feedback from classmates, learning from career counseling processes conducted by other classmates, following career counseling processes based on different theories, opportunities to integrate theory and practice, and receiving group support. The second category encompassed gaining self-awareness, discovering career counselor‟s own individual systems, obtaining information about client‟s systems, obtaining holistic frameworks, enhancing therapeutic relationships, promoting the efficacy of career counseling process, gains for multicultural career counseling, and social justice advocacy in career counseling. The third category included contributions to case conceptualization, enabling career counselors to be prepared for the following sessions, realizing individual and contextual dynamics affecting career development, and desires for using these forms in psychological counseling sessions. The fourth one consisted of the themes of revealing self-awareness, enabling career counselors to be prepared for the following sessions, being able to follow the process through career counseling sessions, revealing genuineness and intimacy, gaining awareness for professional development needs, and desires for using these forms in psychological counseling sessions. The last one included the recommendations for the future as extending the time of the supervision sessions, provided individual feedbacks in detail to each student separately, and having a chance for seeing more clients.
Results: The purpose of career supervision is to provide feedback to supervisees about their experiences of career counseling, to increase the quality of career counseling services through discussions on the cases, and hence to contribute the positive outcomes of career counseling for clients by supporting career counseling self-efficacy feelings of career counselor candidates, especially of those who lack experience in the field. The current findings indicated these outcomes.

Keywords: *supervision in career counseling, program evaluation, online group supervision*

Kariyer Psikolojik DanıĞmanlığında Çevrimiçi Grup Süpervizyon Sürecine Yönelik Bir Program Değerlendirme

Amaç: Kariyer danışmanlığında süpervizyon, kariyer danışmanı ile ona süpervizyon veren uzman arasındaki profesyonel yardım sürecini ifade etmektedir. Bu çalışmada, kariyer psikolojik danışmanlığı uygulamaları kapsamında Kariyer Gelişiminde Sistemler Kuramı Çerçevesine dayalı olarak 2020-2021 güz döneminde yürütülen çevrimiçi grup süpervizyon süreci tanıtılmış ve programa katılan yüksek lisans öğrencilerinin programa yönelik değerlendirmeleri paylaşılmıştır.

Yöntem: Bu çalışmada, nitel araştırma desenine dayalı olarak program değerlendirme yapılmıştır. Programı kapsamında, öğrenciler öncelikle çok kültürlü kariyer danışmanlığı yeterlikleri, etik ve kuramlar konusunda 6 haftalık bir eğitim almışlardır. Ardından her öğrenci, kariyer gelişim kuramlarına dayalı olarak en az üç oturumdan oluşan kariyer psikolojik danışması gerçekleştirmiştir. Öğrenciler danışma süresince uygulama günlükleri, kendini değerlendirme formu ve oturum transkriptleri hazırlamışlar, Kariyer Gelişiminde Sistemler Kuramı Çerçevesine dayalı olarak hazırlanmış olan sistemler çarklarını doldurmuşlar ve çevrimiçi süpervizyon oturumları öncesinde dersin eğitmeni ile paylaşmışlardır. Her toplantı sonrasında öğrenciler, uygulama günlüklerine süpervizyon sürecine ilişkin yansıtma yazıları eklemiştir. Programın değerlendirilmesine yönelik, dönem sonunda öğrencilerin süpervizyon sürecini değerlendirdikleri bir odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir ve bunun üzerinde içerik analizi yapılmıştır.

Bulgular: Programa yönelik değerlendirmeler, a) grup süpervizyonu süreci, b) Sistemler Kuramına dayalı süpervizyon süreci, c) Danışan-danışman çarkları hazırlama, d) Uygulama günlükleri tutma ve e) Öneriler olmak üzere beş kategori altında toplanmıştır. İlk kategori altında, birbirinden öğrenme, arkadaşlardan geribildirim alabilme, diğer danışanların süreçlerinden öğrenme, farklı kuramsal temellere dayalı danışma süreci izleyebilme, kuramla uygulamayı birleştirme fırsatları, kendini yetersiz hissettiğinde grup desteğini alabilme fırsatları vurgulanmıştır. İkinci kategoride; kendine yönelik farkındalıklar kazanma, bireysel sistemin keşfi, danışanın sistemine yönelik daha kapsamlı bilgi toplama, vaka kavramsallaştırma kolaylığı, bütüncül bir bakış açısı kazanma, danışan-danışman arasındaki terapötik ilişkiyi geliştirme, danışma sürecinin etkililiğinin artması, çok kültürlü kariyer danışması ve kariyer danışmanlığında hak savunuculuğuna yönelik kazanımlar temaları öne çıkmıştır. Üçüncüde, vaka kavramsallaştırmaya katkı, sonraki oturumlara hazırlık sağlaması, kariyer gelişimini etkileyen dinamikleri ve bunlar arasındaki etkileşimleri görebilme, bireysel danışma sürecinde de kullanma isteği vurgulanmıştır. Dördüncü kategoride, kişisel farkındalık sağlaması, bir sonraki oturuma hazırlık fırsatı sunması, danışma sürecinin akışını izleyebilme, saydamlık ve içtenlik fırsatları sunması, mesleki gelişim için farkındalıklar kazandırması ve bireysel danışma sürecinde de kullanma isteği belirtilmiştir. Son olarak, süpervizyon zamanının artırılması, birebir daha detaylı geribildirim alabilme fırsatları sunulması ve daha fazla danışan görebilme fırsatlarının olması önerilmiştir.

Sonuç: Kariyer danışmanlığında verilen süpervizyon hizmetinin amacı, kariyer danışmanlığı deneyimlerine geri bildirim verme ve vaka tartışmaları yoluyla kariyer danışmanlığı hizmetlerinin niteliğini artırmak, özellikle mesleğinde yeni ya da henüz aday olan kariyer danışmanlarının kendilerine olan özyetkinlik inançlarını destekleyerek verdikleri hizmetin sonuçlarına katkı sağlamaktır. Bu çalışmanın bulguları, bu kuramsal dayanaklar doğrultusunda yürütülen süpervizyon sürecinin belirtilen sonuçlara katkı sağladığına işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *kariyer psikolojik danıĞmanlığında süpervizyon, program değerlendirme, çevrimiçi grup süpervizyonu*

Bildiri No: PDR2021.000714 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu

**Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Aslan, Bayburt Üniversitesi ArŞ. Gör. Dr. Mutlu Aksoy, Bayburt Üniversitesi*

The Micro-Analysis of the Conversation between a Counsellor and his Counselee Regarding the Guilty Conscience as a Result of a Stressful Life Experience

Considering the very demanding nature of life itself, it is inevitable for every single person to have different degrees of stressful life experiences at all stages of life. Some people face harder situations than the others, also depending on their strength. Especially when the problem remains unsolved for a long period of time to threaten the mental and physical health of the individual, psychological counselling can help him/her remarkably. In this ethnographic study, we examine the video recordings of eight consecutive face-to-face psychological counselling sessions where the counsellor and his counselee are talking about a very stressful life experience. The counsellor is a final year university student who studies Guidance and Psychological Counselling. These sessions take place as part of an assignment for one of his courses. He is asked to conduct counselling sessions to provide help for someone who is facing a problem in life. The counselee is a 28-year-old male who lost his wife and child at a terrible accident because of his fault (i.e. drink and drive). The session generally revolves around the guilty conscience he has faced since the accident. We use Conversation Analysis (CA) to analyse the talk in interaction at a micro level. We examine the interactional dynamics and sequential organisation especially regarding the opening and closing of the sequences, and the language used to reveal the guilty conscience. We also focus on the response types of the counsellor to see how he encourages the continuation and/or how he cuts the interaction even if unintentionally. The results of this study can help us (i.e academics) improve our psychological counselling education at university level, which in turn might ensure a more psychologically healthy society.

Keywords: *Stressful life experience, Guilty conscience, Conversation Analysis*

Bildiri No: PDR2021.000715 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Diğer

Lisansüstü Öğrencisi Metin Pulat, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Funda Barutçu Yıldırım, Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Online Counseling and Ethics: A Systematic Review of Empirical Research

Problem: The development of the ethical guidelines of counseling was based on face-to-face practices; however, the prevalence of online counseling (OC) has increased over time and has brought new ethical issues. It would be beneficial to learn the experiences and views of mental health professionals on ethical issues in OC for effective regulation of ethical guidelines, including online practices. The purpose of the present study is to systematically review existing empirical research on the ethical dimensions of OC from the mental health professionals‟ perspective over the past two decades.

Method: The literature was reviewed by using the Web of Science database. The inclusion criteria for the research articles were: (1) published between 2000-2021, (2) indexed in SSCI,

(3) published in psychology and psychological counseling journals, and (4) being empirical research that collected data from human subjects, specifically from mental health professionals. Studies that did not provide evidence-based results (i.e., theoretical papers and commentaries) and did not collect data from human subjects (i.e., document analyses, web analysis) were excluded. A total of 17 (8 quantitative, 5 qualitative, 4 mixed methods) studies that met the inclusion criteria were analyzed in this study. Participants of the studies included experienced and inexperienced mental health professionals (counselors, psychologists, couple and family therapists, social workers, nurses, etc.) in OC. Respectively, videoconferencing, email, chat, telephone, and social media were the formats that professionals preferred in their OC practices.

Findings: The results of the study revealed that confidentiality, privacy, competency, crisis intervention, security, risk assessment, client verification, boundary issues, and insurance problems are the ethical issues faced in OC. These issues are also valid for face-to-face counseling, but they gain more importance in OC settings. Confidentiality is the most common ethical issue in both face-to-face and OC, but the risk of violating confidentiality is higher in OC. In addition to confidentiality, privacy and competence are the most reported ethical issues encountered in OC. OC brings extra difficulties for crisis intervention because it is not possible to intervene from a physical distance on some occasions. Moreover, cyber security has emerged as a new problem area in OC. Client verification is a minor risk in face-to-face counseling, but it is more difficult in online practices. Setting and maintaining professional boundaries might be difficult for counselors in online settings because of the perceived flexibility. The necessity of malpractice risks for insurance coverage is also critical in online practices.

Conclusion: To conclude, ethical issues in OC might be more challenging than face-to-face counseling. For this reason, new ethical regulations should be considered comprehensively by mental health associations, practitioners, and clients. Adapted rules and regulations should be clearly stated, necessary technical arrangements should be made, and adequate information should be given to both practitioners and clients. It is necessary for mental health professionals to understand and perform accurate practices according to evidence-based research.

Keywords: online counseling, ethics, evidence-based research, review

Bildiri No: PDR2021.000717 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Diğer

*Psikolojik DanıŞman Pırıl DurmuŞ, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Psycho-Social Effects and Technology Addiction of the Covid-19 Pandemic Period on High School Students

Problem: The Covid-19 virus, which started in the fourth quarter of 2019 and affected the whole world in 2020, has affected societies at a global level and has caused psychological, sociological, economic, political, etc. brought many new applications in the field. With the Covid-19 pandemic and the practices of countries that include social isolation and various restrictions, sudden and unusual changes have occurred in the lifestyle of many people. It is considered that one of the important groups affected by the pandemic process is secondary school students. In this context, the increase in the duration of staying at home and the decrease in social relations with the online distance education process have brought many negative consequences on the psycho-social development of the students who continue their high school education. On the other hand, it is known that the social isolation process increases the use of tools such as smartphones, computers and social media. In this respect, it is an important result that the Covid-19 pandemic may be a risk factor for high school students' technology addiction and psycho-social development. In this context, the current study aimed to examine the psycho-social effects of the Covid-19 pandemic process on high school students. Another aim of the study is to examine the relationship between high school students' technology addiction levels and the pandemic process.

Method: In the current study, PubMed, Medline and PsycINFO and Turkish databases, "Covid-19 pandemic", "psycho-social development Searched through the terms ", "high school students" and "technology addiction". Turkish and English studies published between 2019-2021 were examined. Among the studies obtained as a result of the search, 10 articles that met the appropriate criteria were included in the study. Selected articles were examined in terms of research group, research design, measurement tools used, and findings.

Findings: According to the findings obtained as a result of the examination of the related studies in the literature, due to the increase in the time that high school students stay at home due to the distance education application that has become compulsory during the pandemic process, depression, anxiety, stress levels increase, the feeling of loneliness and family problems increase, and the skills of coping with anger are decreased. and decrease in the amount of time devoted to physical activities. In addition, changes in eating habits and the emergence of health problems are another important finding. On the other hand, the needs covering psycho-social processes such as loving, being loved and belonging could not be adequately met during the pandemic; For this reason, as a compensation for the unmet needs and feelings of the individual, staying online for a long time through technology tools, establishing online relationships, spending intense time in various online games, tablet, computer, mobile phone, etc. It is seen that the level of excessive use of technological tools has increased. Similarly, it is seen that high school students who are in adolescence period with the pandemic process, prefer the use of technological tools as a coping method as a result of the disruption of psycho-social processes including needs such as seeking support, seeking power and having fun.

Results: With the current study, it is seen that high school students are adversely affected by the Covid-19 pandemic psycho-socially and are in the risk group in terms of technology addiction. However, considering that excessive use of technology has negative effects on psycho-social development, it is considered that the pandemic process is a very effective process for high school students in the axis of psycho-social development and technology addiction cycle. From another point of view, it is seen that this current cycle can be shaped in terms of various variables such as students' psychological resilience and their socio-demographic characteristics.
Keywords: *covid-19, psycho-social effects, technology addiction*

Covid-19 Pandemi Döneminin Lise Öğrencileri Üzerindeki Psiko-Sosyal Etkileri ve Teknoloji Bağımlılığı

Amaç: 2019 yılının dördüncü çeyreğinde başlayan ve 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 virüsü global düzeyde toplumları etkilemiş ve birey-toplum ekseninde psikolojik, sosyoloijk, ekonomik, siyasi vb. alanda birçok yeni uygulamayı beraberinde getirmiştir. Covid-19 pandemisi ile ülkelerin sosyal izolasyon ve çeşitli kısıtlamalar içeren uygulamaları ile birçok kişinin yaşam biçiminde ani ve alışılmadık değişimler meydana gelmiştir. Pandemi sürecinden etkilenen önemli gruplardan birinin ortaöğretim düzeyindeki öğrenciler olduğu değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, eğitim-öğretim sürecinin online olarak uzaktan devam etmesi ile evde kalma süresinin artması ve sosyal ilişkilerin azalması, lise öğrenimine devam eden öğrencilerin psiko-sosyal gelişimleri üzerinde birçok olumsuz sonucu da beraberinde getirmiştir. Bir diğer açıdan, sosyal izolasyon sürecinin, akıllı telefon, bilgisayar, sosyal medya gibi araçların kullanımını arttırdığı bilinmektedir. Bu doğrultuda, Covid-19 pandemisinin lise öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ve psiko-sosyal gelişimleri açısından bir risk faktörü olabileceği önemli bir sonuç olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, mevcut çalışmada Covid-19 pandemi sürecinin, lise öğrencileri üzerindeki psiko-sosyal etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın diğer bir amacı ise lise öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı düzeylerinin pandemi süreci ile olan ilişkisinin incelenmesidir.
Yöntem: Mevcut çalışmada, Covid-19 pandemi sürecinin lise öğrencileri üzerindeki psiko-sosyal sonuçlarının ve bu dönemin teknoloji bağımlılığı üzerine olan etkisinin incelenmesi amacıyla PubMed, Medline ve PsycINFO ve Türkçe veri tabanları, „‟Covid-19 pandemisi‟‟‟, „‟psiko-sosyal gelişim‟‟‟, „‟lise öğrencileri‟‟‟ ve „‟teknoloji bağımlılığı‟‟‟ terimleri aracılığıyla taranmıştır. 2019-2021 yılları arasında yayınlanan Türkçe ve İngilizce çalışmalar incelenmiştir. Tarama sonucunda elde edilen çalışmalar arasında uygun ölçütleri sağlayan 10 makale, çalışma kapsamına alınmıştır. Seçilen makaleler, araştırma grubu, araştırma deseni, kullanılan ölçme araçları ve elde edilen bulgular açısından incelenmiştir.
Bulgular: Alanyazında yer alan ilgili çalışmaların incelenmesi sonucunda elde edilen bulgulara göre, lise öğrencilerinin pandemi sürecinde zorunlu hale gelen uzaktan eğitim uygulaması nedeniyle evde kaldıkları sürenin artmasına bağlı olarak depresyon, anksiyete, stress düzeylerinin arttığı, yalnızlık duygusunun ve aile içi problemlerin yükseldiği, öfke ile başa çıkma becerilerinin ve fiziksel aktivitelere ayrılan zamanın azaldığı görülmektedir. Buna ek olarak, beslenme alışkanlıklarının değişmesi ve sağlık problemlerinin ortaya çıkması bir diğer önemli bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir diğer açıdan, sevme, sevilme, ait olma gibi psiko-sosyal süreçleri kapsayan ihtiyaçların, pandemi sürecinde yeteri kadar karşılanamadığı; bu nedenle bireyin karşılanamayan ihtiyaçların ve duyguların bir telafisi olarak, teknoloji araçları aracılığıyla uzun süre çevrimiçi kalma, online ilişkiler kurma, çeşitli online oyunlarda yoğun vakit geçirme, tablet, bilgisayar, cep telefonu vb. teknolojik araçları aşırı düzeyde kullanma düzeyinin arttığı görülmektedir. Benzer şekilde, pandemic süreci ile ergenlik sürecinde bulunan lise öğrencilerininin, destek görme, güç arama, eğlenme gibi

ihtiyaçları içeren psiko-sosyal süreçlerin aksaması sonucunda, öğrencilerin başa çıkma yöntemi olarak teknolojik araçların kullanımını tercih ettikleri görülmektedir.
Sonuç: Mevcut çalışma ile lise öğrencilerinin Covid-19 pandemisinden psiko-sosyal açıdan olumsuz etkilendikleri ve teknoloji bağımlılığı açısından risk grubunda bulundukları görülmektedir. Bununla birlikte, teknolojinin aşırı kullanımının, psiko-sosyal gelişim üzerinde olumsuz etkilerinin bulunduğu ele alındığında, pandemi sürecinin lise öğrencileri için psiko-sosyal gelişim ve teknoloji bağımlılığı döngüsü ekseninde oldukça etkili bir süreç olduğu değerlendirilmektedir. Bir diğer açıdan, var olan bu döngünün, öğrencilerin psikolojik sağlamlıkları ve sahip oldukları sosyo-demografik özellikleri gibi çeşitli değişkenler açısından şekillenebildiği görülmektedir.
Anahtar Kelimeler: *covid-19, psiko-sosyal etkiler, teknoloji bağımlılığı*

Bildiri No: PDR2021.000718 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim Özok, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Öğr. Gör. Pınar Aka, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi*

The Effect of the Form of Oral Communication of School Principals Working in Primary School on Classroom Teachers" Motivation

Education is the most important element that shapes people and their behaviors and prepares them for life. The biggest task of the education institutions in the schools to be carried out in a healthy way belongs to the teachers. In particular, classroom teachers are the people who contribute the child the most after their family and shape it the most in terms of education and preparing it for life. They need a certain motivation and job satisfaction in order to get high efficiency from their work. Communication skills of school principals affect teachers' motivation and job satisfaction levels positively or negatively. It has been thought the high level of verbal communication skills of school principals working in primary schools contribute significantly to the motivation of the teachers they work with and to their positive reflection on job satisfaction. The aim of this study is to reveal the effect of verbal communication way of primary school principals on the motivation of classroom teachers with the opinions of principals. Research is a qualitative study. The sample has been selected by random sampling method and consists of sixteen people. The universe of the research consists of school principals working in primary schools in Tuşba district in Van province in the 2019-2020 academic year. The study group of the research consists of 16 volunteer school principals working in primary schools. Research data has been obtained by interview method. The data has been analyzed and interpreted using the content analysis method. According to the obtained data, according to the data obtained, it has been concluded that the verbal communication style of the school principals working in the primary school affected the motivation and job satisfaction levels of the classroom teachers. These findings have been discussed within the framework of the related literature and suggestions have been developed.

Keywords: *Communication, Oral communication way, Motivation, Principals' views*

İlkokulda Görev Yapan Okul Müdürlerinin Sözlü İletişim Biçiminin Sınıf Öğretmenlerinin Motivasyonuna Etkisi

Eğitim insanı ve davranışlarını şekillendiren, hayata hazırlayan en önemli unsurdur. Eğitim kurumları olan okullarda eğitimin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesinde en büyük görev öğretmenlere düşmektedir. Özellikle de sınıf öğretmenleri çocuğa ailesinden sonra en çok katkısı olan ve onu gerek eğitim gerekse hayata hazırlama açısından en çok şekillendiren kişilerdir. Öğretmenlerin yaptığı işten yüksek verim alabilmeleri için belli bir motivasyona ve iş doyumuna ihtiyaç duymaktadırlar. Okul müdürlerinin iletişim becerileri öğretmenlerin motivasyon ve iş doyumu düzeylerinin olumlu ya da olumsuz şekilde etkilemektedir. İlkokullarda görev yapan okul müdürlerinin sözlü iletişim becerilerinin yüksek olması birlikte çalıştıkları sınıf öğretmenlerinin işlerine karşı motivasyonlarının artmasına ve iş doyumlarına da olumlu yönde yansımasına önemli ölçüde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, ilkokulda görev yapan okul müdürlerinin sözlü iletişim biçiminin sınıf öğretmenlerinin motivasyonuna olan etkisini müdür görüşleri ile ortaya koymaktır. Araştırma, nitel bir çalışmadır. Örneklem, rastgele örnekleme yöntemi ile seçilmiştir ve on altı kişiden oluşmaktadır Araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim yılında Van ili Tuşba

ilçesindeki ilkokullarda görev yapan okul müdürleri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu ise ilkokulda görev yapan gönüllü 16 okul müdürü oluşturmaktadır. Araştırma verileri görüşme yöntemi ile elde edilmiştir. Veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Elde edilen verilere göre, ilkokulda görev yapan okul müdürlerinin sözlü iletişim biçiminin sınıf öğretmenlerinin motivasyonlarını ve iş doyum düzeylerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Okul müdürlerinin destekleyici, teşvik edici, motivasyonu arttırıcı bir dil kullanmasının öğretmenlerin performansları üzerinde önemli bir etki yarattığı gibi müdürler ve sınıf öğretmenleri arasındaki sözlü iletişim dili olumsuz olduğunda motivasyon ve performansın düştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular ilgili literatür çerçevesinde tartışılarak öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *İletişim, Sözlü iletişim biçimi, Motivasyon, Müdür ve öğretmen Görüşleri.*

Bildiri No: PDR2021.000719 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğr. Gör. Pınar Aka, Ağrı İbrahimÇeçen Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahimÖzok, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi*

A Review on Online Therapy Applications in the Pandemic Process

The COVID-19 pandemic has emerged as a global public health crisis with adverse physical and psychological health effects for millions of people worldwide. Due to the efforts to prevent the spread of the virus, some of the face-to-face therapy services offered to individuals continued to be continued online. This means that many therapists accustomed to seeing their clients in person have switched to providing online therapy via videoconferencing, regardless of previous experience or attitudes towards online therapy. Similarly, it means that clients who were accustomed to receiving therapy services face-to-face, are getting used to the new situation. Studies have revealed that online therapy services have positive aspects such as facilitating access to psychological support and being economical, as well as difficulties such as the fact that the legal and ethical infrastructure has not yet been fully formed and the difficulty of online diagnosis. Due to the COVID-19 epidemic, which has affected the world for a long time, it is seen that individuals experience mental problems in the limited living space and online therapy services have emerged as a need to overcome them. Considering the scarcity of studies on this subject in our country, the importance of this study emerges. The aim of this review is to consider the effectiveness of online therapy services that emerged during the epidemic period from a holistic perspective. For this purpose, studies from domestic and foreign literature on online therapy applications were compiled and summarized. In a significant part of the studies, it has come to the fore that online therapy services emerged as an important requirement due to the changing living conditions during the epidemic period, providing cost and time convenience for therapists and patients. In addition, the difficulties in diagnosing and establishing the ethical infrastructure are also prominent issues.

Keywords: *Pandemic, Quarantine, Online Therapy Services, Professional Ethics.*

Pandemi Sürecinde Online Terapi Uygulamaları Üzerine Bir Derleme

COVID-19 salgını, dünya çapında milyonlarca insan için olumsuz fiziksel ve psikolojik sağlık etkileri olan küresel bir halk sağlığı krizi olarak ortaya çıktı. Virüsün yayılmasını engelleme çabaları nedeniyle bireylere sunulan yüz yüze terapi hizmetlerinin bir kısmının online olarak sunulmaya devam edildi. Bu durum, danışanlarını şahsen görmeye alışmış bir çok terapistin önceki deneyimlerine veya çevrimiçi terapiye yönelik tutumlarına bakılmaksızın, video konferans yoluyla çevrimiçi terapi sağlamaya geçtiği anlamına geliyordu. Benzer şekilde terapi hizmetlerini yüz yüze almaya alışmış danışanların da yeni durumu kabullenmesi ve yeni duruma alışması anlamına geliyordu. Yapılan çalışmalar online terapi hizmetlerinin psikolojik desteğe ulaşılabilirliği kolaylaştırması ve ekonomik olması gibi olumlu yönlere sahip olmasının yanında yasal ve etik alt yapısının henüz tam olarak oluşmaması ve online tanı koyma güçlüğü gibi zorlukları olduğunu ortaya koymuştur. Uzun zamandır dünyayı etkisine almış olan COVID-19 salgını nedeniyle kısıtlı yaşam alanında yaşamak zorunda olan bireylerin ruhsal sorunlar yaşadıkları ve bu sorunların üstesinden gelmek için online terapi hizmetlerinin bir ihtiyaç olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Ülkemizde bu konu ile ilgili olarak yapılan çalışmaların azlığı dikkate alındığında bu çalışmanın önemi ortaya

çıkmaktadır. Bu derlemenin amacı salgın döneminde ortaya çıkan online terapi hizmetlerinin etkililiğini bütüncül bir bakış açısıyla ele almaktır. Bu amaçla online terapi uygulamaları ile ilgili yerli ve yabancı literatürden çalışmalar derlenmiş ve özetlenmiştir. Çalışmaların önemli bir kısmında salgın döneminde değişen yaşam koşullarına bağlı olarak online terapi hizmetlerinin önemli bir gerekisinim olarak ortaya çıktığı ve hem terapistler hem de hastalar açısından maliyet ve zaman kolaylığı sağladığı öne çıkmıştır. Ayrıca tanı koyma ve etik altyapının oluşturulmasındaki zorlukların devam ettiği de öne çıkan konulardır.

Anahtar Kelimeler: *pandemi, karantina, online terapi hizmetleri, meslek etiği*

Bildiri No: PDR2021.000720 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışman Eğitimi
*Dr. İDİL EREN KURT, Çukurova Üniversitesi

Being on the Screen, Not in the Circle: Group Counseling in Online Education

Objective: In this study, the effect of group counseling practices, which was carried out with online training during the pandemic process, on the self-disclosure levels of counselor candidates was examined. In addition, it was aimed to determine the gains obtained by the counselor candidates from the online Group Counseling Practices course.
Method: The study group consisted of 23 senior graduate students, 17 female and 6 male, who were studying at Çukurova University, Department of Educational Sciences, Psychological Counseling and Guidance Department in the 2020-2021 Spring academic year and took the Group Counseling Practices course. The data were collected with the form created by the researcher and the findings were analyzed by content analysis, one of the qualitative research methods.
Results: Students were asked to rate their self-disclosure level between 1 and 10 in the group process carried out with online training, and counselor candidates scored their self-disclosure level between 8-10. The students stated that the factors that make it easier for them to open themselves are small group work, positive attitude of the members and the leader, noticing the common experiences, creating a sense of trust, active listening of the members, and everyone being a counselor candidate. They stated that the factors that made it difficult for them to open themselves were not knowing their group members, all eyes were on them, and the fear of not being understood. The students were asked what would be different if they would open themselves more, and all the candidates stated that they opened up enough. The positive effects of the process being online include not feeling emotionally under pressure when alone, and not having to encounter members in different environments; They expressed the negative effects as technical problems that can be experienced, not being able to provide an environment of silence at all times, worry that the conversations will be heard by the people at home, not being able to make eye contact, not being able to follow gestures and mimics sufficiently, and limited warm-up exercises. Students also evaluated the fact that participating in a group in separate environments reduces anxiety both positively and negatively. The individual gains obtained from the process are being able to open up to people he knows little, comparing his inner life with others, developing coping skills, feeling not alone, getting stronger, getting to know himself better, gaining empathy, gaining new perspectives, realizing the importance of individual differences, feeling relieved; professional gains are expressed as developing therapeutic skills such as active listening, asking questions, empathic response, and seeing how to approach some problems.
Conclusion: The individual and professional gains of the students are among the learning outcomes of the Group Counseling Practices course in the program and supports the previous studies. In addition, the most important finding obtained from this study is the gains of the students in the online process and their evaluations of the process. The information obtained as a result of the research shows that the Group Counseling Practices course is also effective in the online process in terms of revealing themselves and gaining gains from the process. Many face-to-face studies were also carried out in the online process, group dynamics and an environment of trust were created, students opened themselves to the group and gained gains in this direction. In addition, deprivation was experienced in points that affect the process such as eye contact and body language, which are important in psychological counseling. These results are important in terms of developing the perspective on the online process and

evaluating the limitations if this course is given online in the upcoming periods. As a result, if the Group Counseling Practice course is continued online in the following terms; It is important to structure the process by considering the results of this and similar studies regarding the limitations of the online group process. The gains of the students from the process may be important in reducing the negative attitudes towards the online group counseling process.

Keywords: *Group counseling, online education*

Çemberde Değil Ekranda Olmak: Çevrimiçi Eğitimde Grupla Psikolojik DanıÇma

Amaç: Bu çalışmada pandemi sürecinde çevrim içi eğitim ile sürdürülen grupla psikolojik danışma uygulamaları dersinin psikolojik danışman adaylarının kendini açma düzeyleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Ayrıca danışman adaylarının çevrimiçi olarak yürütülen grupla psikolojik danışma uygulamaları dersi için değerlendirme ve önerilerinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

Yöntem: Çalışma grubunu 2020-2021 Bahar eğitim-öğretim döneminde Çukurova Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı‟nda öğrenim gören ve Grupla Psikolojik Danışma Uygulamaları dersini alan 17‟si kadın, 6‟sı erkek 23 lisans son sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Veriler araştırmacı tarafından oluşturulan form ile toplanmış, elde edilen bulgular nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin çevrim içi eğitim ile sürdürülen grup sürecinde kendilerini açma düzeyini 1 ile 10 arasında değerlendirmeleri istenmiş, danışman adayları kendini açma düzeyini 8-10 aralığında puanlamışlardır. Öğrenciler kendilerini açmalarını kolaylaştıran faktörleri küçük grup çalışmalarının yapılması, üyelerin ve liderin olumlu tutumu, ortak yaşantıları fark etme, güven duygusunun oluşması, üyelerin etkin dinlemesi ve herkesin psikolojik danışman adayı olması olarak belirtmişlerdir. Kendilerini açmalarını zorlaştıran faktörler olarak grup üyelerini tanımama, tüm gözlerin üzerinde olması, anlaşılmayacağı endişesi olarak belirtmişlerdir. Öğrencilere ne daha farklı olsaydı kendilerini daha fazla açacakları sorulmuş, tüm adaylar kendilerini yeterince açtıklarını ifade etmişlerdir. Sürecin çevrim içi olmasının olumlu etkilerini yalnız olunca duygusal anlamda baskı altında hissetmeme, üyelerle farklı ortamlarda karşılaşmak zorunda kalmama olarak; olumsuz etkilerini ise yaşanabilen teknik aksaklıklar, evde her zaman sessizlik ortamını sağlayamama, konuşulanların evdekiler tarafından duyulacağı endişesi, göz teması kuramama, jest ve mimikleri yeterince takip edememe, ısınma egzersizlerin kısıtlı olması olarak ifade etmişlerdir. Öğrenciler ayrıca ayrı ortamlarda gruba katılıyor olmanın kaygıyı azaltıyor olmasını hem olumlu hem de olumsuz olarak değerlendirmişlerdir. Süreçten elde edilen bireysel kazanımlar az tanıdığı kişilere kendini açma, içsel yaşantılarını başkaları ile karşılaştırma, başa çıkma becerilerini geliştirme, yalnız olmama hissi, güçlenme, kendini daha yakından tanıma, empati kazanma, yeni bakış açıları kazanma, bireysel farklılıkların önemini fark etme, rahatlamış hissetme; mesleki olarak ise etkin dinleme, soru sorma, empatik tepki gibi terapötik becerileri geliştirme, bazı problemlere nasıl yaklaşılacağını görme kazanımları olduğunu ifade etmişlerdir.

Sonuç: Öğrencilerin bireysel ve mesleki anlamda elde ettikleri kazanımlar PDR programında yer alan Grupla Psikolojik Danışma Uygulamaları dersinin öğrenme çıktıları arasında yer almaktadır ve daha önce yapılan çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Bunun yanında bu çalışmada önemli olan öğrencilerin çevrim içi süreçte elde ettikleri kazanımlar ve sürece dair değerlendirmeleridir. Araştırma sonucunda elde edilen bilgiler Grupla Psikolojik Danışma Uygulamaları dersinin çevrimiçi süreçte de katılımcıların kendilerini açma ve süreçten kazanım elde etmeleri açısından etkili olduğunu göstermektedir. Yüz yüze yapılan birçok çalışma çevrim içi süreçte de yapılmış, grup dinamiği ve güven ortamı oluşmuş ve öğrenciler

kendilerini gruba açmışlar ve bu doğrultuda kazanımlar elde etmişlerdir. Bunun yanında psikolojik danışmada önemli olan göz teması, beden dili gibi sürece etki eden noktalarda yoksunluk yaşanmış, oturum başlarında zaman zaman ısınma çalışmaları yapılsa da bunlar kısıtlı kalmış, harekete ve temasa dayalı hazırlayıcı çalışmalar yapılamamıştır. Sonuç olarak, bundan sonraki dönemlerde Grupla Psikolojik Danışma Uygulaması dersi çevrimiçi olarak sürdürülürse; bu ve benzeri araştırmalarda elde edilen çevrim içi grup sürecinin sınırlılıklarına ilişkin sonuçların göz önünde bulundurularak sürecin yapılandırılması önemlidir. Öğrencilerin süreçten kazanımları çevrimiçi grupla danışma sürecine ilişkin olumsuz olabilecek tutumların azaltılması için önemlli olabilir.
Anahtar Kelimeler: *Grupla psikolojik danıÇma, çevrimiçi eğitim*

Bildiri No: PDR2021.000721 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Lisansüstü Öğrencisi Hanife BüĞraFeyizoğlu Doğrusadık, Üsküdar Üniversitesi *Doç. Dr. Asil Ali Özdoğru, Üsküdar Üniversitesi*

The Effect of a Five-Session Psychosocial Support Program on Refugee and Turkish Middle School Students

Turkey is the world's largest refugee-hosting country, with a refugee population of over 3.7 million as of 2021. Refugees, the majority of whom are Syrians and 47% of whom are children between the ages of 0-18, need psychosocial support along with their basic needs. The aim of this study is to examine the effect of a five-session psychosocial support program to support the psychosocial development of Syrian refugee students in Turkey and Turkish students they study with, on participating children. The program was carried out with 34 students studying in the fifth grade in a public school located in the Sultanbeyli district of İstanbul. Sixteen students (seven Turkish and nine Syrians) were randomly assigned to the experimental group and 18 students (seven Turkish and eleven Syrians) were randomly assigned to the control group. 90-minute face-to-face group sessions were held once a week with the participants in the experimental group. Children's Hope Scale, Social Anxiety Scale for Children, Stirling Children's Wellbeing Scale, and, only for Turkish students, Attitude Towards Refugee Students Scale were administered to both groups during the pre-test and post-test stages. According to the findings of the study, no statistically significant difference was found in hope, social anxiety, and emotional and psychological well-being scores of the experimental and control groups at the post-test stage. In terms of the difference between pre-test and post-test scores, a significant increase was observed in the social anxiety and emotional and psychological well-being scores of the control group and Syrian participants. A significant positive increase was observed in attitudes towards refugee students in both the experimental and control groups. These findings point out the necessity of some changes in the duration and content of the program, additionally, there are some similarities and differences when compared to other studies in the literature. The findings of the study were discussed in relation to content and application conditions of the applied program and conceptual and methodological issues.

Keywords: *Refugee Children, Middle School Students, Psychosocial Support*

BeĞ Oturumluk Bir Psikososyal Destek Programının Mülteci ve Türk Ortaokul Öğrencileri Üzerindeki Etkisi

Türkiye, 2021 yılı itibarıyla 3,7 milyonun üzerindeki mülteci nüfusuyla dünyanın en çok mülteciye ev sahipliği yapan ülkesidir. Çoğunluğu Suriyeli ve %47‟si 0-18 yaş arası çocuklardan oluşan mültecilerin temel ihtiyaçlarıyla beraber psikososyal açıdan desteklenmesi gereklidir. Bu çalışmanın amacı Türkiye‟deki Suriyeli mülteci öğrencilerin ve birlikte eğitim gördükleri Türk öğrencilerin psikososyal gelişimlerini desteklemeye yönelik beş oturumluk bir psikososyal destek programının katılımcı çocuklar üzerindeki etkisini incelemektir. Program İstanbul Sultanbeyli ilçesinde yer alan bir devlet okulunda beşinci sınıfta öğrenim gören 34 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Seçkisiz olarak belirlenen yedisi Türk, dokuzu Suriyeli 16 öğrenci deney grubuna, yedisi Türk on biri Suriyeli 18 öğrenci kontrol grubuna atanmıştır. Deney grubundaki katılımcılarla haftada bir 90 dakikalık yüz yüze grup oturumları düzenlenmiştir. Her iki gruba da ön test ve son test aşamalarında Çocuklarda Umut Ölçeği,

Çocuklar İçin Sosyal Anksiyete Ölçeği, Stirling Çocuklar için Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ile sadece Türk öğrencilere Mülteci Öğrencilere Yönelik Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre deney ve kontrol gruplarının son test aşamasındaki umut, sosyal anksiyete ile duygusal ve psikolojik iyi oluş puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Ön test ve son test puan farkına bakıldığında, kontrol grubunun ve Suriyeli katılımcıların sosyal anksiyete ile duygusal ve psikolojik iyi oluş puanlarında anlamlı bir artış görülmüştür. Mülteci öğrencilere yönelik tutumlarda ise hem deney hem de kontrol grubunda olumlu yönde anlamlı bir artış gözlemlenmiştir. Bu bulgular, programın süre ve içeriğiyle ilgili bazı düzenlemelerin gerekliliğine işaret etmekle beraber alanyazındaki diğer çalışmalarla kıyaslandığında bazı benzerlik ve farklılıklar göze çarpmaktadır. Çalışmanın bulguları uygulanan programın içeriği ve uygulama koşulları ile kavramsal ve yöntemsel konular üzerinden tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Mülteci Çocuklar, Ortaokul Öğrencileri, Psikososyal Destek*

Bildiri No: PDR2021.000722 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*ArŞ. Gör. Sümeyye Eliz Burhan, İstanbul Medipol Üniversitesi

Cognitive Behavioral Therapy in Coping with Parental Divorce: A Case Study

The Objective: Parental divorce may have positive or negative effects on children's mental health. Certain situations -what are the absence of parents, the disintegration of the family, the change of socioeconomic status- affect people negatively in terms of domestic and interpersonal relations. In addition, after the divorce process people call the kids as children of divorced families may affect them in terms of emotional, social, behavioral, psychological, academic, and economic aspects. This may cause a decrease in school success and self-confidence, deterioration in emotional and behavioral functions, negative self-perception, and social difficulties. Children may emotionalize or internalize the experiences. Individuals exposed to parental divorce have a high risk of developing psychopathology, substance use disorders, lifetime PTSD, and behavioral disorders. For the reasons, it is important to work on this issue. The aim of this study is to present the counseling process carried out within the scope of cognitive-behavioral therapy with a sixteen-year-old female high school student within the literature.
Method: One of the qualitative research designs what is the case study method was used in the study. The client in the case is a sixteen-year-old high school female who suffered a traumatic parental divorce two years ago, and a seven-session counseling process was conducted. In the process, the ABC model, breathing exercises, imagination and relaxation exercises, and homework were used within the scope of cognitive-behavioral therapy. The counseling process started with emotion studies. It was emphasized on recognizing and expressing emotions, their personal effects on the person, and the way they act. The ABC method was explained, and the emotion study homework was reconsidered. After the client was able to adapt the ABC method, diaphragm breathing exercises, imagination, and relaxation exercises were processed. Brief Symptom Inventory and Beck Anxiety Inventory were used at the beginning and the end of the process.
Findings: After a traumatic parental divorce, the client experiences severe negative feelings towards her father. This situation causes the perception that people are mistrusted, and also affects her social relations in daily life. The client, who could not control her crying when the word "father" was mentioned before the counseling process, started to make sense of her emotions and triggered behaviors, produced alternative behaviors, went to the house where she lived before the divorce, and she wanted to meet with her father at the end of the process. In addition, she changed the feeling of mistrustful she felt towards people in her social life and the expectation of being understood without sharing, by analyzing it in the process. She started to meet with her friends, whom she felt close to, and to open about herself. At the end of the process, a decrease was observed in the client's symptoms and anxiety scores. Within seven sessions, the intended psychological counseling aims were achieved.
Conclusion: As a result of exposure to parental divorce, children may experience negative experiences. Especially, experiencing this situation during adolescence may have negative effects on the individual due to the change in family structure and the resulting changes in addition to the existing identity confusion. The use of CBT for adolescent clients is common and gives positive results in a short time. The therapy content may be configured according to

the cognitive level of the person. In the study, the effectiveness of the counseling process based on seven-session cognitive behavioral therapy was observed and the counseling aims were achieved.
Keywords: *Adolescence, cognitive-behavioral therapy, parental divorce*

Ebeveyn BoĞanması ile BaĞa Çıkmada BiliĞsel DavranıĞçı Terapi: Olgu Sunumu

Amaç: Ebeveynlerin boşanması, çocukların ruh sağlığı üzerinde olumlu veya olumsuz etkilere sahip olabilir. Ebeveyn yokluğu, ailenin dağılması, sosyoekonomik durum değişimi, aile içi ve kişiler arası ilişkiler bağlamında kişileri olumsuz olarak etkilemektedir. Ayrıca, boşanma süreci sonrası, çocukların boşanmış aile çocukları olarak anılması duygusal, sosyal, davranışsal, psikolojik, akademik ve ekonomik yönlerden etkileyerek okul başarında düşüş, duygusal ve davranışsal işlevlerde bozulma, özgüvende düşüş, olumsuz benlik algısı ve sosyal zorluklara neden olabilir. Çocuklar yaşantıları duygusallaştırabilmekte veya içselleştirebilmektedir. Ebeveyn boşanmasına maruz kalan bireylerin psikopatoloji, madde kullanım bozuklukları, yaşam boyu TSSB ve davranış bozuklukları geliştirme riski yüksektir. Bahsi geçen sebeplerle bu konu ile çalışılması önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, on altı yaşında kadın bir lise öğrencisi ile bilişsel davranışçı terapi kapsamında yürütülen danışma sürecini literatür kapsamında sunulmasıdır.
Yöntem: Çalışmada nitel araştırma deseni olan olgu sunumu yöntemi kullanılmıştır. Olgudaki danışan iki yıl önce travmatik bir ebeveyn boşanmasına maruz kalan on altı yaşındaki lise öğrencisi bir kadındır ve yedi oturumdan oluşan bir danışma süreci yürütülmüştür. Süreçte bilişsel davranışçı terapi kapsamında ABC modeli, nefes egzersizi, imajinasyon ve gevşeme çalışmaları ile ev ödevleri kullanılmıştır. Danışma sürecine duygu çalışmaları ile başlanmıştır. Duyguları tanıma, ifade etme, kişisel etkileri ve davranışa dökülme biçimleri üzerinde durulmuştur. ABC metodu açıklanarak duygu çalışması ödevleri yeniden ele alınmıştır. Danışan ABC metodunu uyarlayabildikten sonra diyafram nefes egzersizi, imajinasyon ve gevşeme çalışmaları işlenmiştir. Süreç başında ve sonunda Kısa Semptom Envanteri ve Beck Anksiyete Ölçeği kullanılmıştır.
Bulgular: Travmatik bir ebeveyn boşanması sonrası babasına karşı üstesinden gelemediği şiddetli olumsuz hisler yaşayan danışanın günlük yaşamında bu durum insanların güvenilmez olduğu algısına neden olarak sosyal ilişkilerini de etkilemektedir. Danışma süreci öncesi "baba" kelimesi geçtiğinde ağlamasını kontrol edemeyen danışan, duyguları ve tetiklediği davranışları anlamlandırmaya başlamış, davranış alternatifleri üretmiş, boşanma öncesi yaşadığı eve gidebilmiş ve süreç sonunda babası ile görüşme talep etmiştir. Ayrıca sosyal yaşamında insanlara karşı hissettiği güvensizlik duygusu ve paylaşım yapmadan anlaşılma beklentisini süreç içerisinde analiz ederek değiştirmiştir. Yakın hissettiği arkadaşları ile görüşmeye ve kendini açmaya başlamıştır. Süreç sonunda, danışanın semptomlarında ve anksiyete puanlarında düşüş gözlemlenmiştir. Yedi oturum ile amaçlanan psikolojik danışma hedeflerine ulaşılmıştır.
Sonuç: Ebeveyn boşanmasına maruz kalma sonucu çocuklar olumsuz yaşantılar deneyimleyebilmektedir. Özellikle bu durumun ergenlik döneminde yaşanması, var olan kimlik karmaşasına ek olarak aile yapısının değişmesi ve bunun sonucunda meydana gelen değişiklikler nedeniyle bireyde olumsuz etkilere sahip olabilir. Ergenlik çağındaki danışanlar için BDT kullanımı yaygındır ve kısa sürede olumlu sonuçlar vermektedir. Kişinin bilişsel düzeyine göre terapi içeriği yapılandırılabilir. Çalışmada yedi oturumluk bilişsel davranışçı terapi temelindeki danışma sürecinin etkililiği görülmüş ve danışma amaçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *BiliĞsel davranıĞçı terapi, ebeveyn boĞanması, ergenlik çağı*

Bildiri No: PDR2021.000727 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu
*ArÇ.Gör. Dr. Gamze Mukba, Van YYÜ *Lisansüstü Öğrencisi Volkan Tayiz, Van YYÜ Prof. Dr. Fuat Tanhan, Van YYÜ*

Solution-Focused Brief Therapy (SFBT) Process Suggestion for Students at Secondary Education Level Who May Experience Career Indecision

Problem: Solution-Focused Brief Therapy (SFBT) emerged in the USA in the 1980s as a result of the intense efforts of De Shazer, Berg et al. Explanations on the basic philosophy of this approach are "repair if it's not broken", "apply workarounds" and "try different solutions when it doesn't work**".** This approach is used as a post-modern trend to see the positive power sources of the client in today's psychological counseling practices. There are studies in the literature that this intervention can be used in psychological counseling interventions, as well as in career counseling, both in individual interviews and with psycho-educational groups. In this context, it is thought that an intervention strategy that can be prepared for "secondary education students experiencing career indecision" can increase their awareness of their exceptionally positive career perspectives and career power sources. In this study, it is aimed to discuss the process of the SFBT technique that can be applied to secondary school students who may experience career indecision and to present a hypothetical case.
Method: In this study, literature review technique, which is one of the qualitative research methods, has been used and a hypothetical case has been presented by using the relevant literature sources. Consultant A., who created the hypothetical case, remains undecided about the field selection in secondary education. When the intervention strategies and processes in the literature related to the SFBT are examined, the intervention stages can be as follows; a) *the use of linguistic and collaborative language* (consistent and positive language selection of the consultant is in question. At this stage, the feedback to the consultant appreciable as follows "When I was your age, I wasn't very comfortable with my field choice either. Your here and now is valuable." b) *the therapeutic relationship and the exploratory process* (exploration of the client's adventure in a flexible manner, without being distress-focused) "You can draw a picture of the moments that are meaningful to you, for example, whatever you want to convey to me in your career life so far. Or, feedback can be given such as "you can express how much of your transfers about those moments, however you want, I'm with you". c) *strong resources techniques* (rating questions, exceptional questions...) questions can be asked as follows "from a career perspective, if you were to give yourself a score of 0-10, where would you be? What would you need to take it a step further? What do you see when you close your eyes and feel relatively comfortable? What's different? Which lesson has sounds, images? If there was a moment when you didn't feel indecisive, what would the picture of that moment look like? Either that choice, or this choice shall we play this game? What sources stand out here?" d) *future-oriented hypothetical techniques* (miracle question, goals, end-of-session task) "supposing that three years have passed, where and how do you see yourself in your life after three years? Who and what is around you? " e) *first steps on new solutions to try* (new perspectives on new potential tasks pending) "Let's say you made your choice somehow and you're in a new position, what would be the closest mission awaiting you?
"**Findings:** The following findings have been obtained after the content analysis of the data obtained about the hypothetical case after the five-step SFBT process; Under the theme of "*Everything is not black or white*" "the election is not the end of the world", "I can veto unipolar elections"; Under the theme of "*Strong myself and my emotional resources"*, "if I

believe in myself, I believe in my choices", "peace can be the key in my choice", "my decision, my future", "I am happy with my own choices";Under the theme of "Exciting breakthroughs", sub-categories of "the future is exciting and intriguing", "I can choose the future I want", "I have the steps for the future I want" were found. **Results:**. As a result, considering the literature reviews and analyzing the data on counselor-client dialogues in a possible hypothetical case, it can be said that the SFBT is a technique that can be used in career counseling as well.
Keywords: *Keywords: Career counselling, SFBT, secondary education level.*

Kariyer Kararsızlığı YaGayabilecek Ortaöğretim Kademesindeki Öğrencilere Dönük Çözüm Odaklı Kısa Süreli Terapi (ÇOKST) Süreci Önerisi

Amaç: Çözüm Odaklı Kısa Süreli Terapi (ÇOKST) 1980'li yıllarda De Shazer, Berg ve arkadaşlarının yoğun çabalarının sonucu olarak ABD'de ortaya çıkmıştır ve bu yaklaşımın temel felsefesine ilişkin açıklamalar; "bozulmamışsa onarma.", "işleyen çözüm yollarını uygula" ve "işlemediğinde farklı çözüm yolları dene" olmaktadır. Bu yaklaşım günümüz psikolojik danışma uygulamalarında danışanın olumlu güç kaynaklarını görmesi noktasında post-modern bir akım olarak kullanılmaktadır. Bu müdahalenin psikolojik danışma müdahalelerinde kullanılabileceği gibi kariyer danışmanlığında da gerek bireysel görüşmelerde gerekse psiko-eğitim grupları ile kullanılabileceği yönünde araştırmalara alanyazında rastlanmaktadır. Bu bağlamda "kariyer kararsızlığı yaşayan ortaöğretim kademesindeki öğrencilere" dönük uygulabilecek ÇOKST'ye ilişkin hazırlanabilecek bir müdahle stratejisinin onların istisnai olumlu kariyer bakış açılarına, kariyer güç kaynaklarına ilişkin farkındalıklarını arttırabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada kariyer kararsızlığı yaşayabilecek ortaöğretim öğrencilerine yönelik uygulanabilecek ÇOKST tekniğine ilişkin sürecin tartışılması ve hipotetik bir vakanın sunumu amaçlanmaktadır.
Yöntem: Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden literatür tarama tekniğinden yararlanılmıştır ve ilgili literatür kaynaklarından yararlanılarak hipotetik bir vakanın da sunumuna yer verilmiştir. Verilerin analizinde ise döküman analizi ile hipotetik vakaya ilişkin içerik analizinden yararlanılmıştır. Hipotetik vakayı oluşturan Danışan A., ortaöğretim eğitim kademesinde alan seçimiyle ilgili kararsız kalmaktadır. ÇOKST'ye ilişkin alanyazdındaki müdahale stratejileri ve süreçleri incelendiğinde müdahale aşamaları şu şekilde olabilmektedir; a) *dilbilimsel ve iGbirlikçi dilin kullanımı* (danışmanın uyumlu ve olumlu dil seçimi söz konudur. Bu aşamada danışana; "senin yaşlarındayken ben de alan seçimimde çok rahat değildim. Buna ilişkin şimdi ve burada olman kıymetli" geribildirimiyle değer biçilebilir. b) *terapötik iliGkive keGifsel süreç* (esnek tarzda, sıkıntı odaklı olmadan danışanın serüveninin keşfi) "şimdiye kadar olan kariyer yaşamında bana aktarmak istediğin ne varsa örneğin senin için anlamlı anların resmini çizebilirsin. Ya da "o anlarla ilgili aktarımlarını ne kadarını, nasıl istersen ifade edebilirsin, yanındayım" biçiminde geri bildirim verilebilir. c) *güçlü kaynaklar teknikleri* (derecelendirme soruları, istisnai sorular...) "kariyer açısından baktığında kendine 0-10 arasında puan verecek olsan nerede olurdun? Bunu bir adım arttırmak için neye ihtiyacın olurdu? Gözlerini kapattığında kendini nispten rahat hissettiğin bir anda neler görüyorsun? Neler farklı? Hangi dersle ilgili sesler, görüntüler var? Kendini kararsız hissetmediğin bir an olsaydı, bu anın resmi nasıl olurdu? Ya o seçim, ya da bu seçim oyununu oynayalım mı? Burada hangi kaynaklar öne çıkıyor?" soruları yöneltilebilir. d) *gelecek odaklı hipotetik teknikler* (mucize soru, amaçlar, oturum sonu görevi) "diyelim ki üç yıl geçti, üç yıl sonra yaşamında kendini nerede ve nasıl görüyorsun? Etrafında kimler ve neler var? " e) *denenebilecek yeni çözüm yollarıyla ilgili ilk adımlar* (yeni bekleyen olası görevlerle ilgili yeni bakış açıları)-"Diyelim ki seçimini bir şekilde yaptın ve yeni bir pozisyondasın, seni bekleyen en yakın görev ne olurdu?"

Bulgular: Beş adımlık ÇOKST süreci sonrası hipotetik vakayla ilgili elde edilen verilerin içerik analizi sonrası şu bulgular elde edildi; "*HerŞeysiyah ya da beyaz değildir*" teması altında, "yapılan seçim dünyanın sonu değildir", "tek kutuplu seçimleri veto edebilirim"; "*güçlü kendim ve duygu kaynaklarım*" teması altında "kendime inanırsam seçimlerime de inanırım", "huzur, seçimimde anahtar olabilir", "benim kararım, benim geleceğim", "kendi seçimlerimle mutluyum"; "*heyecanlı atılımlar*" teması altında, "gelecek heyecanlı ve merak uyandırıcı", "istediğim geleceği seçebilirim", "istediğim gelecek için adımlar benim elimde" alt kategorileri bulunmuştur.
Sonuç: Sonuç olarak alan yazı literatür inecelemeleri göz önüne alındığında ve olası hipotetik vir vakadaki danışman-danışan diyaloglarına ilişkin veriler analiz edildiğinde ÇOKST'nin kariyer danışmanlığında da kullanılabilecek bir teknik olduğu söylenebilir.
Anahtar Kelimeler: *Anahtar kelimeler: Kariyer danışmanlığı, ÇOKST, ortaöğretim kademesi*

Bildiri No: PDR2021.000728 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Emin KurtuluÇ, Sakarya Üniversitesi Lisansüstü Öğrencisi Yazgülü AyÇeÖzyurt-Uysal, Sakarya Üniversitesi Dr. Hacer Yıldırım-KurtuluÇ, Mili Eğitim Bakanlığı*

The Serial Multimedia Role of Social Appearance Anxiety, Positive and Negative Perfectionism in the Relationship between Secondary School Students' Self-Compassion and Resilience

Problem: The Serial Multimedia Role of Social Appearance Anxiety, Positive and Negative Perfectionism in the Relationship between Secondary School Students' Self-Compassion and Resilience.
Method: The model of this study, which examines the role of social appearance anxiety, positive and negative perfectionism in the relationship between middle school students' self-compassion and resilience, is a relational research type, which is one of the quantitative research types. In addition, the sample of this research consists of secondary school students studying in the 2020-2021 academic year. The study group of the research consists of a total of 479 secondary school students, 283 (59.1%) girls and 196 (40.9%) boys, between the ages of 10-14. Convenience sampling method was used while selecting the study group. In this study, Self-Compassion Scale-Short Form, Psychological Resilience Scale, Social Appearance Anxiety Scale, Positive-Negative Perfectionism Scale, Personal Information Form were used to collect data. Easily convenience sampling method was used in the study. First of all, descriptive statistics for all variables were calculated, and relationships between variables were determined using Pearson Product Moments Correlation analysis. Mediation analyzes were carried out in line with the suggestions of Preacher and Hayes.
Findings: It was found that there was a positive and significant relationship between middle school students' self-compassion and resilience, and that self-compassion predicted resilience at a significant level; There is a negative significant relationship between self-compassion and social appearance anxiety, self-compassion significantly predicts social appearance anxiety, there is a positive significant relationship between self-compassion and positive perfectionism, and self-compassion significantly predicts positive perfectionism. It was found that there was a significant negative correlation between compassion and negative perfectionism, and that self-compassion predicted negative perfectionism at a significant level. There is a negative significant relationship between social appearance anxiety and resilience of secondary school students, social appearance anxiety significantly predicts resilience, there is a significant positive relationship between positive perfectionism and resilience, positive perfectionism predicts resilience significantly, negative perfectionism and psychological resilience are significantly correlated. It was concluded that there is a negative significant relationship between resilience and negative perfectionism significantly predicts resilience. In addition, it was found that there was a negative significant relationship between social appearance anxiety and positive perfectionism, social appearance anxiety predicted positive perfectionism at a significant level, there was a significant positive relationship between social appearance anxiety and negative perfectionism, and social appearance anxiety predicted negative perfectionism at a significant level. Then, it was concluded that there was a significant negative correlation between positive perfectionism and negative perfectionism, and that positive perfectionism predicted negative perfectionism at a significant level. Finally, according to the results of serial multiple analysis, it was seen that the mediating role of social appearance anxiety, positive perfectionism and negative perfectionism were significant in the relationship between self-compassion and resilience.

Results: As a result of the research, the serial multiple mediator role of social appearance anxiety, positive perfectionism and negative perfectionism was found to be significant in the relationship between middle school students' self-compassion and resilience.

Keywords: *Keywords: Secondary school students, self-compassion, resilience, positive and negative perfectionism*

Ortaokul Öğrencilerinin Öz-şefkat ile Psikolojik Sağlamlık Arasındaki İlişkide Sosyal Görünüş Kaygısı, Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçiliğin Seri Çoklu Aracı Rolü

Amaç: Bu araştırmanın amacı ortaokula devam eden öğrencilerinin psikososyal gelişimini gözlemleyebilmek amacıyla öz-şefkat ve psikolojik sağlamlıkları arasındaki ilişkide sosyal görünüş kaygısı, olumlu mükemmeliyetçilik ve olumsuz mükemmeliyetçiliğin seri çoklu aracılığının incelenmesidir.

Yöntem: Ortaokul öğrencilerinin öz- şefkat ile psikolojik sağlamlıkları arasındaki ilişkide sosyal görünüş kaygısı, olumlu ve olumsuz mükemmelliyetçilik aracı rolünü inceleyen bu çalışmanın modeli, nicel araştırma çeşitlerinden olan ilişkisel araştırma türüdür. Ayrıca bu araştırmanın örneklemini 2020-2021 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, 10-14 yaş aralığında 283'ü (%59,1) kız ve 196'sı (%40,9) erkek olmak üzere toplam 479 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışma grubu seçilirken uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada verileri toplamak için Öz-şefkat Ölçeği-Kısa Formu, Psikolojik Sağlamlık Ölçeği, Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği, Olumlu-Olumsuz Mükemmelliyetçilik Ölçeği, Kişisel Bilgi Formu kullınılmıştır. Öncelikle bütün değişkenlere ilişkin betimsel istatistikler hesaplanmış, değişkenler arası ilişkiler Pearson Çarpım Momentler Korelasyon analizi kullanılarak belirlenmiştir. Aracılık analizleri Preacher ve Hayes'in önerileri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Ortaokul öğrencilerinin öz-şefkat ile psikolojik sağlamlıkları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve öz-şefkatin psikolojik sağlamlılığı anlamlı düzeyde yordadığı; öz-şefkat ile sosyal görünüş kaygısı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve öz-şefkatin sosyal görünüş kaygısını anlamlı düzeyde yordadığı, öz-şefkat ile olumlu mükemmeliyetçilik arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve öz-şefkatin olumlu mükemmeliyetçiliği anlamlı düzeyde yordadığı, öz-şefkat ile olumsuz mükemmeliyetçilik arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve öz-şefkatin olumsuz mükemmeliyetçiliği anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Ortaokul öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı ile psikolojik sağlamlık arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, sosyal görünüş kaygısının psikolojik sağlamlığı anlamlı düzeyde yordadığını, olumlu mükemmelliyetçilik ile psikolojik sağlamlık arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, olumlu mükemmelliyetçiliğin psikolojik sağlamlığı anlamlı düzeyde yordadığını, olumsuz mükemmelliyetçilik ile psikolojik sağlamlık arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, olumsuz mükemmelliyetçiliğin psikolojik sağlamlığı anlamlı düzeyde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sosyal görünüş kaygısı ile olumlu mükemmelliyetçilik arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, sosyal görünüş kaygısının olumlu mükemmelliyetçiliği anlamlı düzeyde yordadığı, sosyal görünüş kaygısı ile olumsuz mükemmelliyetçilik arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, sosyal görünüş kaygısının olumsuz mükemmelliyetçiliği anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Daha sonra olumlu mükemmelliyetçilik ile olumsuz mükemmelliyetçilik arasında negative yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve olumlu mükemmelliyetçiliğin olumsuz mükemmelliyetçiliği anlamlı düzeyde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak seri çoklu analiz sonuçlarına göre öz-şefkat ve psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkide sosyal görünüş kaygısı, olumlu mükemmeliyetçilik ve olumsuz mükemmeliyetçiliğin aracı rolünün anlamlı olduğu görülmüştür.

Sonuç: Araştırmanın sonucunda, ortaokul öğrencilerinin öz-şefkat ve psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkide sosyal görünüş kaygısı, olumlu mükemmeliyetçilik ve olumsuz mükemmeliyetçiliğin seri çoklu aracı rolünün anlamlı bulunmuştur.
Anahtar Kelimeler: *Anahtar kelimeler: Ortaokul öğrencisi, öz-Ğefkat, psikolojik sağlamlık, olumlu-olumsuz mükemmelliyetçilik*

Bildiri No: PDR2021.000729 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*ArĢ. Gör. Ayşegül BAKIR, Hacettepe Üniversitesi Uzm. Psk. Danışman Uğur ŞEKER, Bozüyük Rehberlik ve Araştırma Merkezi Prof. Dr. Türkan DOĞAN, Hacettepe Üniversitesi

The Effectiveness of Online Cognitive Behavioral Group Counseling in Reducing The Adolescents' Problematic Use Of Internet During the COVID-19 Pandemic

Problem: The aim of the study is to examine the effectiveness of a cognitive behavioral group counseling intervention applied online to adolescents with problematic internet use during the COVID-19 pandemic.

Method: In the research, pre-test post-test single group experimental design from pre-experimental designs was used. The research was carried out with 11th grade students studying at high schools in Bilecik and Tekirdağ provinces of Turkey. After the preliminary interviews, the number of members who will take part in the group process was determined as 11 among the candidates who were found to have internet usage problems. Due to the members leaving the group for various reasons, the process was completed with 7 participants. 1 of the 7 participants is male and 6 of them are female. The average age is 16.72. At the beginning of the study, a questionnaire including the sociodemographic information and internet usage characteristics of the participants and the Problematic Internet Use Scale-Adolescent Form (PIUS-A) developed by Ceyhan and Ceyhan (2014) were applied. After all the sessions were completed, a form consisting of open-ended questions was applied to evaluate group experiences, as well as the re-application of this scale. The 8-session counseling group process between April 10, 2021 and May 29, 2021 was carried out over the Zoom application. The sessions were planned and administered with a cognitive behavioral therapy orientation, by the first and second researchers, under the supervision of the third researcher. In group leadership, the rotating leadership model, one of the co-leadership models, was used. The average length of the sessions, held one day a week, is 120 minutes. SPSS 22.0 (Statistical Package for Social Sciences) was used in the analysis of statistical data. Wilcoxon signed-rank test was used to determine whether the pretest and posttest scores of the experimental group changed significantly. Content analysis was used to analyze qualitative data.

Findings: According to the results of the analysis obtained, the PIUS-A scores obtained after the group counseling process was completed are significantly lower on the basis of total points compared to the pre-test ($z=-2.366$, $p<.05$). Considering the scores of the participants before and after group counseling from negative consequences of the internet, excessive use and social benefit/comfort factors, which are the sub-factors of PIUS-A, excessive use ($z=-2.366$, $p<.05$) and negative results of the internet ($z=-2.366$, $p<.05$) the scores obtained after the group counseling process was completed are significantly lower than before the process. It was determined that the scores obtained from the social benefit/comfort factor did not differ significantly with the group before and after the counseling process ($z=-1.866$, $p>.05$). As a result of the content analysis of open-ended questions, the participants stated that they gained different perspectives in approaching problems and their self-regulation skills increased in daily life. In addition, they stated that conducting the group counseling process online made them feel comfortable, but they felt that they were limited because they could not read the body language of others, and the warm-up activities were passive.

Results: Online cognitive behavioral group counseling has been found to be effective in reducing the problematic use of the Internet in adolescents during the COVID-19 pandemic, in terms of excessive use of the Internet and negative consequences of the Internet. It is not effective on the social benefit/comfort dimension. In this result, the fact that adolescents maintain their social interaction needs plays a role through internet applications in the COVID-19 pandemic. In the study, it was also determined that interaction and physical activity should be emphasized in psychological counseling groups conducted with adolescents in the online environment.

Keywords: problematic internet use, high school students, pandemic, online therapy

COVID-19 Pandemisinde Ergenlerde İnternetin Problemli Kullanımını Azaltmada Çevrimiçi Bilişsel Davranışçı Grupla Psikolojik Danışma Uygulamasının Etkililiği

Amaç: Araştırmanın amacı, problemli internet kullanımı olan ergenlere COVID-19 pandemisinde çevrimiçi ortamda uygulanan bilişsel davranışçı grupla psikolojik danışma müdahalesinin etkililiğini incelemektir.

Yöntem: Araştırmada zayıf deneysel desenlerden ön test son test tek grup deneysel deseni kullanılmıştır. Araştırma Bilecik ve Tekirdağ illerindeki Anadolu liselerinde öğrenim görmekte olan 11. Sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Ön görüşmelerin ardından internet kullanım sorunu olduğu saptanan adaylardan grup sürecinde yer alacak üye sayısı 11 olarak belirlenmiştir. Çeşitli nedenlerle gruptan ayrılan üyeler olması nedeniyle süreç 7 katılımcı ile tamamlanmıştır. 7 katılımcının 1'i erkek, 6'sı kadındır; yaş ortalamaları 16.72'dir. Çalışmanın başında, katılımcıların sosyodemografik bilgilerini ve internet kullanım özeliklerini içeren anket formu ve Ceyhan ve Ceyhan (2014) tarafından geliştirilen Problemli İnternet Kullanımı Ölçeği-Ergen Formu (PİKÖ-E) uygulanmıştır. Tüm oturumlar tamamlandıktan sonra bu ölçeğin tekrar uygulanmasının yanında, grup yaşantılarını değerlendirmek üzere açık uçlu sorulardan oluşan bir form uygulanmıştır. 10 Nisan 2021-29 Mayıs 2021 arasında yapılan 8 oturumluk psikolojik danışma grubu süreci Zoom uygulaması üzerinden yürütülmüştür. Oturumlar, üçüncü araştırmacının süpervizörlüğünde birinci ve ikinci araştırmacılar tarafından bilişsel davranışçı terapi yönelimli olarak planlanmış ve yönetilmiştir. Grup liderliğinde yardımcı liderlik modellerinden değişimli liderlik modeli kullanılmıştır. Haftada bir gün gerçekleştirilen oturumların uzunluğu 120 dakikadır. İstatistiksel verilerin analizinde SPSS 22.0 (Statistical Package for Social Sciences) kullanılmıştır. Deney grubunun ön test ve son test puanlarının anlamlı ölçüde değişip değişmediğinin belirlenmesi için Wilcoxon işaretli sıralar testi kullanılmıştır. Nitel verilerin çözümlenmesi için ise içerik analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Elde edilen analiz sonuçlarına göre, grupla psikolojik danışma süreci tamamlandıktan sonra alınan PİKÖ-E puanları, toplam puan bazında süreç öncesine kıyasla anlamlı ölçüde düşüktür ($z=-2,366$, $p<.05$). PİKÖ-E'nin alt faktörleri olan internetin olumsuz sonuçları, aşırı kullanım ve sosyal fayda/rahatlık faktörlerinden katılımcıların grupla psikolojik danışma süreci öncesi ve sonrasında aldıkları puanlara bakıldığında, aşırı kullanım ($z=-2,366$, $p<.05$) ve internetin olumsuz sonuçları ($z=-2,366$, $p<.05$) faktörlerinden grupla psikolojik danışma süreci tamamlandıktan sonra alınan puanlar, süreç öncesine kıyasla anlamlı ölçüde düşüktür. Sosyal fayda/rahatlık faktöründen alınan puanların grupla psikolojik danışma süreci öncesi ve sonrasında anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır ($z=-1,866$, $p>.05$). Açık uçlu soruların içerik analizi sonucunda ise katılımcılar sorunlara yaklaşımda

farklı bakış açıları kazandıklarını, günlük yaşamda öz-düzenleme becerilerinin arttığını ifade etmişlerdir. Ayrıca, grupla psikolojik danışma sürecinin çevrimiçi ortamda yapılmasının rahat hissetmelerini sağladığını fakat başkalarının beden dilini okuyamadıkları için sınırlandıklarını hissettiklerini ve ısınma etkinliklerinin pasif geçtiğini belirtmişlerdir.

Sonuç: Çevrimiçi ortamda yürütülen bilişsel-davranışçı grupla psikolojik danışmanın, COVID-19 pandemisi döneminde ergenlerde internetin problemli kullanımını azaltmada internetin aşırı kullanımı ve internetin olumsuz sonuçları boyutlarında etkili olduğu görülmüştür. Sosyal/fayda rahatlık boyutunda ise etkili değildir. Bunda, ergenlerin COVID-19 pandemisinde sosyal etkileşim ihtiyaçlarını internet uygulamaları üzerinden sürdürmeleri rol oynamaktadır. Çalışmada ayrıca, çevrimiçi ortamda ergenlerle yürütülen psikolojik danışma gruplarında etkileşim ve bedensel aktifliğe ağırlık verilmesi gerektiği saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: problemli internet kullanımı, lise öğrencileri, pandemi, çevrimiçi terapi

Bildiri No: PDR2021.000730 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
Dr. Hacer Yıldırım-KurtuluÇ, Milli Eğitim Bakanlığı Lisansüstü Öğrencisi Emin Kurtuluş, Sakarya Üniversitesi

Investigation of the Relationships Between Self-Compassion, Life Satisfaction, Optimism, and Hope Levels of Children Attending Secondary School: A Series Multiple Mediation Analysis

Problem: The aim of this study is to examine the serial multiple mediation role of optimism and hope in the relationship between self-compassion and life satisfaction in order to observe the psychosocial development of children attending secondary school.
Method: The model of this study, which examines the serial multiple mediation role of optimism and hope in the relationship between self-compassion and life satisfaction of children attending secondary school, is a relational research type, one of the quantitative research designs. Relational research is studies conducted to determine the relationships between two or more variables and to obtain clues about the cause-effect relationship. In addition, the sample of this research consists of children attending secondary school in the 2020-2021 academic year. The study group of the research consists of 327 children, 181 (55.4%) girls and 146 (44.6%) boys, between the ages of 10-14. Sampling method was used when selecting the appropriate working group. Sampling method; The sample is chosen from an easily accessible and applicable unit due to the limitations in terms of time, money and labor. To collect data in this study self-compassion Scale-Short Form, Life Satisfaction Scale for Children, Optimism-Pessimism scale, Children's Hope Scale, Personal Information Form is used. First of all, descriptive statistics for all variables were calculated, and relationships between variables were determined using Pearson Product Moments Correlation analysis. Mediation analyzes were carried out in line with the suggestions of Preacher and Hayes. Preacher and Hayes‟ bootstrapping procedure was used to examine the significance of indirect effects. In this research, the bootstrap coefficient and confidence intervals were determined by making 10000 bootstrap. According to the findings, it was found that compassion had a partial mediating effect on the relationship between self-esteem and forgiveness. Compassion has a significant effect in decreasing the effect of self-esteem on forgiveness.
Findings: It was found that there was a positive and significant relationship between the self-compassion and life satisfaction of children attending secondary school, and that self-compassion predicted life satisfaction at a significant level; It was found that there was a positive and significant relationship between self-compassion and optimism, and that self-compassion significantly predicted optimism, there was a positive significant relationship between self-compassion and hope, and self-compassion predicted hope at a significant level. In addition, there is a positive and significant relationship between optimism and life satisfaction, optimism predicts life satisfaction at a significant level; It has been observed that there is a positive and significant relationship between hope and life satisfaction, and hope significantly predicts life satisfaction. Afterwards, it was concluded that there was a positive and significant relationship between optimism and hope, and that optimism predicted hope at a significant level. Finally, according to the serial multiple mediation analysis, it was seen that the mediating role of optimism and hope was significant in the relationship between self-compassion and life satisfaction.
Results: As a result of the research, the serial multiple mediation role of optimism and hope in the relationship between self-compassion and life satisfaction of children attending secondary school was found to be significant.

Keywords: *Self-compassion, life satisfaction, optimism, hope*

Ortaokula Devam Eden Çocukların Öz-Şefkat, Yaşam Doyumları, İyimserlik ve Umut Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi: Seri Çoklu Aracılık Analizi

Amaç: Bu araştırmanın amacı ortaokula devam eden çocukların psikososyal gelişimini gözlemleyebilmek amacıyla öz-şefkat ve yaşam doyumları arasındaki ilişkide iyimserlik ve umudun seri çoklu aracılık rolünün incelenmesidir.

Yöntem: Ortaokula devam eden çocukların öz-şefkat ve yaşam doyumları arasındaki ilişkide iyimserlik ve umudun seri çoklu aracılık rolünü inceleyen bu çalışmanın modeli, nicel araştırma desenlerinden ilişkisel araştırma türüdür. İlişkisel araştırma iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkileri belirlemek ve neden- sonuç ilişkisiyle ilgili ipuçları elde etmek amacıyla yapılan çalışmalardır. Ayrıca bu araştırmanın örneklemini 2020-2021 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan ortaokula devam eden çocuklar oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, 10-14 yaş aralığında 181"i (%55,4) kız ve 146"sı (%44,6) erkek olmak üzere toplam 327 çocuktan oluşmaktadır. Çalışma grubu seçilirken uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme; zaman, para ve iş gücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir biriminden seçilmesidir. Bu araştırmada verileri toplamak için Öz-şefkat Ölçeği-Kısa Formu, Çocuklar İçin Yaşam Doyumu Ölçeği, İyimserlik-Kötümserlik Ölçeği, Çocuk Umut Ölçeği, Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Öncelikle bütün değişkenlere ilişkin betimsel istatistikler hesaplanmış, değişkenler arası ilişkiler Pearson Çarpım Momentler Korelasyon analizi kullanılarak belirlenmiştir. Aracılık analizleri Preacher ve Hayes"in önerileri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Dolaylı etkilerin anlamlılığını incelemek için Preacher ve Hayes"in bootstrapping prosedürü kullanılmıştır. Bu araştırmada 10000 bootstrap yapılarak bootstrap katsayısı ve güven aralıkları belirlenmiştir.

Bulgular: Ortaokula devam eden çocukların öz-şefkat ile yaşam doyumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve öz-şefkatin yaşam doyumunu anlamlı düzeyde yordadığı; öz-şefkat ile iyimserlik arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve öz-şefkatin iyimserliği anlamlı düzeyde yordadığı, öz-şefkat ile umut arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve öz-şefkatin umudu anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Ayrıca iyimserlik ile yaşam doyumu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, iyimserliğin yaşam doyumunu anlamlı düzeyde yordadığı; umut ile yaşam doyumu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, umudun yaşam doyumunu anlamlı düzeyde yordadığı görülmüştür. Sonrasında iyimserlik ile umut arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, iyimserliğin umudu anlamlı düzeyde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak yapılan seri çoklu aracılık analizine gore, öz-şefkat ve yaşam doyumu arasındaki ilişkide iyimserlik ve umudun aracı rolünün anlamlı olduğu görülmüştür.

Sonuç: Araştırmanın sonucunda, ortaokula devam eden çocukların öz-şefkat ve yaşam doyumları arasındaki ilişkide iyimserlik ve umudun seri çoklu aracılık rolü anlamlı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Öz-şefkat, yaşam doyumu, iyimserlik, umut*

Bildiri No: PDR2021.000731 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Psikolojik Danışman Eğitimi

**Uzm. Psk. DanıŞmanDerya Yıldırım, Milli Eğitim Bakanlığı Dr. Öğr. Üyesi Özlem Haskan Avcı, Hacettepe Üniversitesi*

An Examination of the Opinions and Expectations of Psychological Counselors towards Sexual Education

Aim: The main purpose of this research is to examine the opinions and expectations of the psychological counselors who applied to participate in the sexual education seminars held by the Women and Children's Rights Commission of the Turkish Psychological Counseling and Guidance Association about sexual education.
Method: In the study descriptive survey model was used as a quantitative research method. The questionnaire developed by the Sexual Education Subcommittee of the Turkish Psychological Counseling and Guidance Association Women and Children‟s Rights Commission was used as a measurement tool within the research. The study group of the research (n=430) consisted of psychological counselors and undergraduate students of the Psychological Counseling and Guidance Program who applied to participate in this series of seminars. The collected data were analyzed using descriptive statistical methods.
Findings: According to the findings of the study, psychological counselors think predominantly that sexual education should be given first in the preschool period (n=284). The number of psychological counselors who think that sexual education should be given by experts trained in the field of sexuality (n=399) is higher than the number of counselors who think that these trainings should be given by school counselors (n=138). They answered the question of the subjects should be in a sexual education program as mostly Personal Boundaries (n=396), Puberty and Development (n=393), Sexual Abuse (n=392), Private Body Parts and Privacy (n=388). Besides that, the least answers they gave were STD/HIV and AIDS (n=288) and
Contraception Methods (n=291). Psychological counselors expressed that they expect to gain knowledge (the role of psychological counselors in sexual education, theoretical information, resources, puberty, developmental sexual education), Professional and personal development and skills in the field of sexual education, sexual counseling, and sexual therapies from trainings and seminars on sexuality education. They stated that they would like to receive training on Sexual Abuse, Comprehensive Sexuality Education, Sexual Orientation and Gender Identity, Personal Boundaries, Privacy among the topics of sexual education.
Results: The findings of this research show that psychological counselors, who are with a student at all educational levels from pre-school to university graduation, need to gain more knowledge and skills in the field of sexual education. Psychological counselors who expressed that they know that sexuality and sexual education are taboo in Turkey, stated that they are aware of their knowledge and skill needs in this field. The role of psychological counselors who are a natural member of sexual education, to contribute to students' identities, their well-being and perceptions of their sexuality is an important indicator that they should receive more vocational training in the field of sexuality.
Keywords: *Comprehensive sexual education, school counseling, sexual abuse, sexual orientation*

Psikolojik Danışmanların Cinsel Eğitime Yönelik Görüş ve Beklentilerinin İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Kadın ve Çocuk Hakları Komisyonu'nun gerçekleştirdiği "Türkiye'de Cinsel Sağlık Eğitimleri - Bir Tabu mu, İhtiyaç mı?" seminerler serisine katılmak için başvuran psikolojik danışmanların, cinsel eğitimlere yönelik görüşlerini ve psikolojik danışman olarak cinsel eğitimle ilgili bilgi sahibi olmak istedikleri konulara yönelik beklentilerini incelemektir.
Yöntem: Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma dahilinde ölçme aracı olarak, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Kadın ve Çocuk Hakları Komisyonu Cinsel Eğitim Alt Komisyonu'nun geliştirdiği anket uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, bu seminerler serisine katılmak için başvuran psikolojik danışmanlar ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü lisans öğrencilerinden oluşmaktadır (n=430). Toplanan veriler betimsel istatistik yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir.
Bulgular: Araştırmada bulgularına göre, ağırlıklı olarak psikolojik danışmanlar, cinsel eğitimin ilk olarak okul öncesi dönemde verilmesi gerektiğini düşünmektedir (n=284). Cinsellik alanında eğitim almış uzmanlar tarafından cinsel eğitimlerin verilmesi gerektiğini düşünen psikolojik danışmanların (n=399) sayısı, bu eğitimlerin okul psikolojik danışmanları ve rehber öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini düşünen danışmanların sayısından (n=138) fazladır. Bir cinsel eğitim programında olması gereken konular sorulduğunda, en fazla Sınırlar (n=396), Ergenlik ve Gelişim (n=393), Cinsel İstismar (n=392), Özel Bölgeler ve Mahremiyet (n=388) konularında, en az ise AIDS/HIV ve CYBE (n=288) ve Korunma Yöntemleri (n=291) konularında eğitim verilmesi gerektiğini bildirmişlerdir. Psikolojik danışmanlar cinsellik eğitimiyle ilgili eğitim ve seminerlerden, bu alanla ilgili bilgi (psikolojik danışmanların cinsel eğitimdeki rolü ,teorik bilgiler, kaynaklar, ergenlik ve gelişim, gelişim dönemine uygun cinsel eğitim) ve cinsel eğitim, cinsel danışmanlık, cinsel terapistlik alanında mesleki gelişim ve beceri kazanmayı beklediklerini ifade etmişlerdir. Cinsel eğitim başlıklarından en fazla Cinsel İstismar, Kapsamlı Cinsellik Eğitimleri, Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği, Özel Alan, Sınırlar, Mahremiyet ve Toplumsal Cinsiyet konularında eğitim almak istediklerini bildirmişlerdir.
Sonuç: Bu araştırmanın bulguları, okul öncesi dönemden üniversite mezuniyetine kadar bir öğrencinin tüm eğitim kademelerinde yanlarında olan psikolojik danışmanların, cinsel eğitim alanında daha fazla bilgi ve beceri kazanmaya ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Cinselliğin ve cinsel eğitimin Türkiye'de tabu olarak görüldüğünü bildiklerini ifade eden psikolojik danışmanlar, bu alanla ilgili bilgi ve beceri ihtiyaçlarının farkında olduklarını bildirmişlerdir. Cinsel eğitimin doğal bir üyesi olan psikolojik danışmanların, öğrencilerin kimliklerine, cinselliklerini algılama şekillerine ve iyi oluş hallerine katkı sağlama rolü, onların cinsellik alanında mesleki eğitimleri daha ağırlıklı olarak almaları gerektiğinin önemli bir göstergesidir.
Anahtar Kelimeler: *Kapsamlı cinsel eğitim, okul psikolojik danışmanlığı, cinsel istismar, cinsel yönelim*

Bildiri No: PDR2021.000732 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Gül Eren Kurt, Çukurova Üniversitesi*

The Systemic Transactional Model

Objective: In this study, it is aimed to review the Systemic Transactional Model in a theoretical framework and to review the studies published in the last 10 years.
Method: In line with the purpose of the research, first of all, studies on the Systemic Transactional Model and dyadic coping with stress in the last 10 years were examined in foreign and domestic literature.
Findings: Spouses have a strong and mutual influence on each other in many areas of life, and this interdependence is the main feature of bilateral coping. Thus, in the context of stress, a partner's experience of stress is not confined to itself, but also affects their romantic partner's life and well-being. The view that one partner's experience of stress and coping is not independent of that of the other partner represents a relational and interconnected process. The Systemic Transactional Model (STM) is a perspective in which one of the spouses reflects the stress experienced by the other spouse and responds with different coping responses, taking into account the stress symptoms. Depending on the source of stress, both spouses use their resources to cope with stress in order to maintain or create balance in the couple relationship. Because it is assumed that the well-being and satisfaction of one of the spouses is highly dependent on the well-being and satisfaction of the other spouse. Therefore, both spouses should have motivation to help each other cope with stress. Therefore, STM considers each spouse's coping efforts in relation to the other's.The individual reflects the stress he experiences to his partner, in the face of the situation perceived as stress, the spouse is also affected by the stress and the process of coping with the stress begins as a couple. The stressed partner may completely ignore the other partner's responses to the stress (no coping response whatsoever) or cope with the stress positively or negatively with the partner. Positive coping includes supportive coping, cooperative coping, and altruistic coping. Negative coping includes hostility, indecision, and being superficial. Although dyadic coping was initially seen as an additional form of stress management for couples to cope with daily difficulties, it has been gradually moved to a theoretical framework for couples to deal with serious life events, serious stressors such as chronic diseases and mental disorders. Dyadic coping with stress which has been determined to be an important predictor of marital quality in many empirical studies in the foreign literature, is also associated with many variables such as relationship satisfaction, relationship functions, marital functions, individual and relational well-being, attachment, and quality of life. In addition, an STM-based program called Couples Couping Enhancement Training has been developed to prevent marital problems and divorce, and studies showing the effectiveness of the program have been published. Although the studies in the domestic literature are limited, there are studies examining the relationship between dyadic coping with stress Fand marital quality and parenting stress.
Conclusions: STM offers a perspective that emphasizes the importance of social context and the influence of important people in an individual's life in coping with stressful situations. It is important for researchers and practitioners working with couples to evaluate the system in which individuals live and their interaction with this system while evaluating the stress they experience. Considering that increasing the quality of couples' relationship or marriage is an important goal for experts working with couples, it is important that STM-based studies are more recognized and increased in our country.

Keywords: *The Systemic Transactional Model, dyadic coping with stress*

Sistemik Transaksiyonel Model

Amaç: Bu çalışmada Sistemik Transaksiyonel Model‟in kuramsal çerçevede gözden geçirilmesi ve son 10 yılda yapılan çalışmaların derlenmesi amaçlanmıştır.
Yöntem: Araştırmanın amacı doğrultusunda öncelikle Sistemik Transaksiyonel Model ve stresle çift olarak baş etme ile ilgili son 10 yılda yapılan çalışmalar yabancı ve yerli alanyazında incelenmiştir.
Bulgular: Eşler yaşamın birçok alanında birbirleri üzerinde güçlü ve karşılıklı bir etkiye sahiptirler ve aralarındaki bu karşılıklı bağlılık, stresle çift olarak baş etmenin temel özelliğidir. Bu nedenle, stres bağlamında, bir eşin stres deneyimi kendisiyle sınırlı değildir, aynı zamanda romantik partnerinin yaşamını ve iyilik halini de etkiler. Bir partnerin stres ve başa çıkma deneyiminin diğer partnerininkinden bağımsız olmadığı görüşü, ilişkisel ve birbirine bağlı bir süreci temsil eder. Sistemik Transaksiyonel Model (STM) eşlerden birinin yaşadığı stresi yansıttığı diğer eşin de stres belirtilerini dikkate alarak farklı baş etme tepkileri ile karşılık verdiği bir bakış açısıdır. Stres kaynağına bağlı olarak, çift ilişkisindeki dengeyi sürdürmek ya da oluşturmak amacıyla iki eş de stresle baş etme kaynaklarını kullanır. Çünkü eşlerden birinin iyilik hali ve tatmininin, diğer eşin iyilik hali ve tatminine yüksek oranda bağlı olduğu varsayılmaktadır. Bundan dolayı iki eşin de birbirine stresle baş etmede yardım etme konusunda motivasyonları olmalıdır. Bu nedenle STM her bir eşin baş etme çabalarını bir diğerininkine bağlı olarak göz önüne alır. Birey yaşadığı stresi eşine yansıtır, stres olarak algılanan durum karşısında eşi de stresten etkilenir ve stresle çift olarak baş etme süreci başlar. Stresten etkilenen eş, diğer eşin strese ilişkin verdiği tepkileri tamamen göz ardı edebilir (ne olursa olsun başa çıkma tepkisi göstermeme) ya da olumlu ya da olumsuz olarak eşiyle beraber stresle baş eder. Olumlu baş etme, destekleyici baş etme, ortak baş etme ve fedakârca baş etmeyi içerir. Olumsuz baş etme ise düşmanlık, kararsızlık ve yüzeysel olmayı kapsar. Çift olarak baş etme başlangıçta çiftlerin günlük güçlüklerle başa çıkmalarında ek bir stres yönetimi biçimi olarak görülmüş olsa da, daha sonra yapılan çalışmalar ile ciddi kritik yaşam olayları, çiftlerin kronik hastalıklar ve zihinsel bozukluklar gibi ciddi stresörlerle uğraşmaları için de aşamalı olarak teorik bir çerçeveye taşınmıştır. Yabancı alanyazında birçok ampirik çalışma ile evlilik kalitesinin önemli bir yordayıcısı olduğu belirlenen stresle çift olarak baş etme aynı zamanda ilişki doyumu, ilişki fonksiyonları, evlilik fonksiyonları, bireysel ve ilişkisel iyilik hali, bağlanma, yaşam kalitesi gibi birçok değişkenle ilişkilidir. Ayrıca STM temelli, evlilik sıkıntılarını ve boşanmayı önlemeye yönelik Couples Couping Enhancement Training isimli bir program geliştirilmiş ve programın etkililiğini gösteren çalışmalar yayınlanmıştır. Yerli alan yazında yapılan çalışmalar sınırlı olmakla birlikte stresle çift olarak baş etmenin evlilik kalitesi ve ebeveynlik stresi ile ilişkisinin incelendiği çalışmalar yer almaktadır.
Sonuçlar: STM sosyal konteksin önemini ve stresli durumlarla baş etmede bireyin hayatındaki önemli kişilerin etkisini vurgulayan bir bakış açısı sunar. Bireylerin yaşadıkları stresi değerlendirirken içinde bulunduğu sistem ve bu sistemle etkileşimini değerlendirmek çiftlerle çalışan araştırmacılar ve uygulamacılar için önem arz etmektedir. Çiftlerin ilişki ya da evlilik kalitelerini arttırmanın çiftlerle çalışan uzmanlar için önemli bir hedef olduğu düşünüldüğünde STM temelli yapılan çalışmaların ülkemizde de daha fazla tanınması ve arttırılması önemlidir.
Anahtar Kelimeler: *Sistemik Transaksiyonel Model, stresle çift olarak baG etme*

Bildiri No: PDR2021.000733 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğretmen Mehmet Serhan Serin, Gördes Anadolu Lisesi Dr. Öğr. Üyesi Mustafa EÇiksu, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi*

Perseverance in Adolescents: The Investigation of the Predictive Role of Individual, Family And Environmental Factors

Aim: Considering that personal factors (unconscious use of technology, inability to manage time effectively, motivation problem, inability to connect to the target, etc.) that may negatively affect the academic life of the adolescent are common and possible factors (pandemic process, negative experiences, etc.) that may adversely affect the psychological health of adolescents Today, it can be said that perseverance is of great importance. In this instance, it is important to determine the individual and environmental variables associated with perseverance in adolescents. It has been observed that a limited number of studies on perseverance have been carried out in the national literature. It can be expressed that it is important that this research carried out in this context will fill a gap in the literature and that the variables related to the perseverance levels of the adolescents living in our country will be revealed as a result of this research.
Method: This research was created by using the relational research model. Within the scope of the research, 506 secondary school students were reached. Students: They study in different secondary education institutions such as Social Sciences High School, Science High School, Anatolian High School and Anatolian Imam Hatip High School. The answers given by the participants of the research group to the scales were examined through various statistical methods and the responses of some participants to the scales were excluded from the evaluation. As a result of the participant responses that were excluded from the evaluation, the research was carried out on 469 data. Perseverance Scale, 2X2 Achievement Orientation Scale, Cognitive Flexibility Inventory, Leuven Perceived Parenthood Scale and Classroom Assessment Atmosphere Scale were used in the study. Research findings were reached using correlation analysis and multiple hierarchical regression analysis. In the first model of hierarchical regression, gender and age were incorporated, and it was discovered that gender had a predictive role on perseverance. In the second model, support for maternal and paternal autonomy was added to the variables. It was concluded that gender maternal and paternal autonomy support had a predictive role on perseverance. It was observed that the variable with the highest predictive value on perseverance in the model was gender. In the third model of regression, learning- oriented assessment atmosphere and performance-oriented assessment atmosphere were included in the analysis. Gender, maternal autonomy support and learning-oriented assessment atmosphere were found to be predictors of perseverance. Learning oriented assessment atmosphere was found to be the variable with the highest predictive value on perseverance. Learning approach, learning avoidance, performance approach, performance avoidance and cognitive flexibility variables are included in the fourth model, which is the last model of hierarchical regression analysis. In the fourth model, it was concluded that the variables of gender, learning- oriented assessment atmosphere, learning avoidance orientation, performance approach orientation and cognitive flexibility predicted perseverance. Cognitive flexibility was found to be the variable with the highest predictive value on perseverance. As a result of this study, although male students have higher levels of perseverance, it was shown that the level of perseverance increases with the perceived autonomy support from the mother, learning-oriented classroom atmosphere, learning- avoidance orientation, performance-approach orientation and cognitive flexibility.

Findings: As a result of the research, with perseverance; cognitive flexibility (r=.43, p<.01), learning approach orientation (r=.25, p<.01), learning avoidance orientation (r=.28, p<.01), performance approach orientation (r=. .21, p<.01), performance avoidance orientation (r=.13, p<.01), maternal autonomy support (r=.20, p<.01), father autonomy support (r=.19, p<.01) .01) and learning-oriented assessment atmosphere (r=.22, p<.01) was found to be positively correlated. Within the research, it was found that only the performance-oriented evaluation atmosphere showed a negative significant relationship with perseverance (r=-.11, p<.05). **Conclusion:** In the research, it was found that all variables except performance-oriented evaluation and atmosphere showed a positive and significant relationship with perseverance. As a result of the research, it was found that the perseverance levels of male students were higher. The fact that gender, learning avoidance orientation, performance approach orientation, cognitive flexibility and learning-oriented assessment atmosphere are significant predictors of perseverance is another result of the research.

Keywords: *Perseverance, Person, Family, Environment*

Ergenlerde Azim: Birey, Aile ve Çevresel Faktörlerin Yordayıcılığının İncelenmesi

Amaç: Ergenlerin akademik yaşantılarını olumsuz olarak etkileyebilecek kişisel etmenlerin (bilinçsiz teknoloji kullanımı, zamanı etkili yönetememe, motivasyon sorunu, hedefe bağlanamama vb.) yaygın olduğu ve ergenlerin psikolojik sağlığı üzerinde olumsuz etkiler oluşturabilecek olası etkenleri (pandemi süreci, olumsuz yaşantılar vb.) göz önünde bulundurduğumuzda günümüzde azmin büyük önem taşıdığı söylenebilir. Bu durumda ergenlerde azim ile ilişkili olan bireysel ve çevresel değişkenlerin belirlenmesi önemli olmaktadır. Ulusal alanyazında azim ile ilgili araştırmaların sınırlı sayıda gerçekleştirildiği gözlemlenmiştir. Bu kapsamda gerçekleştirilen bu araştırmanın alanyazında bir boşluğu dolduracak olması ve bu araştırma sonucunda ülkemizde yaşayan ergenlerin azim düzeyleri ile ilişkili değişkenlerin ortaya çıkartılacak olmasının önem taşıdığı ifade edilebilir. **Yöntem:** Bu araştırma ilişkisel araştırma modeli kullanılarak oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında 506 ortaöğretim öğrencisine ulaşılmıştır. Öğrenciler: Sosyal Bilimler Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Lisesi ve Anadolu İmam Hatip Lisesi gibi farklı ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmektedir. Araştırma grubunu oluşturan katılımcıların ölçeklere verdikleri yanıtlar çeşitli istatistiki yöntemler aracılığı ile incelenmiş ve bazı katılımcıların ölçeklere ilişkin yanıtları değerlendirme dışında tutulmuştur. Değerlendirme dışı bırakılan katılımcı yanıtları sonucunda araştırma 469 veri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Azim Ölçeği, 2X2 Başarı Yönelimleri Ölçeği, Bilişsel Esneklik Envanteri, Leuven Algılanan Ana Babalık Ölçeği ve Sınıf Değerlendirme Atmosferi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma bulgularına korelasyon analizi ve çoklu hiyerarşik regresyon analizi kullanılarak ulaşılmıştır. **Bulgular:** Araştırma sonucunda azimle; bilişsel esneklik (r=.43, p<.01), öğrenme yaklaşma yönelimi (r=.25, p<.01), öğrenme kaçınma yönelimi (r=.28, p<.01), performans yaklaşma yönelimi (r=.21, p<.01), performans kaçınma yönelimi (r=.13, p<.01), anne özerklik desteği (r=.20, p<.01), baba özerklik desteği (r=.19, p<.01) ve öğrenme odaklı değerlendirme atmosferi (r=.22, p<.01) arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Araştırma içerisinde sadece performans odaklı değerlendirme atmosferinin azimle (r=-.11, p<.05) negatif yönlü anlamlı bir ilişki gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Hiyerarşik regresyonun ilk modeline cinsiyet ve yaş dahil edilmiş, cinsiyetin azim üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. İkinci model içerisinde değişkenlere anne ve baba özerklik desteği eklenmiştir. Cinsiyet ve anne baba özerklik desteğinin azim üzerinde anlamlı bir yordayıcılığa sahip oldukları bulunmuştur. Model içerisinde azim üzerinde yordayıcılığı en yüksek değişkenin cinsiyet olduğu görülmüştür. Regresyonun üçüncü modelinde ise öğrenme odaklı

değerlendirme atmosferi ve performans odaklı değerlendirme atmosferi analize dahil edilmiştir. Cinsiyet, anne özerklik desteği ve öğrenme odaklı değerlendirme atmosferinin azim üzerinde yordayıcılık gösterdiği bulunmuştur. Öğrenme odaklı değerlendirme atmosferinin azim üzerindeki yordayıcılığı en yüksek olan değişken olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizinin son modeli olan dördüncü model içerisine öğrenme yaklaşma, öğrenme kaçınma, performans yaklaşma, performans kaçınma ve bilişsel esneklik değişkenleri analize katılmıştır. Dördüncü model içerisinde cinsiyet, öğrenme odaklı değerlendirme atmosferi, öğrenme kaçınma yaklaşımı ve bilişsel esneklik değişkenlerinin azim üzerinde anlamlı yordayıcılar oldukları bulunmuştur. Bilişsel esnekliğin azim üzerinde yordayıcılığı en yüksek olan değişken olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Sonuç: Araştırma içerisinde performans odaklı değerlendirme atmosfer dışında diğer tüm değişkenlerin azimle pozitif yönlü anlamlı bir ilişki gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda erkek öğrencilerin azim düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Cinsiyet, öğrenme kaçınma yönelimi, performans yaklaşma yönelimi, bilişsel esneklik ve öğrenme odaklı değerlendirme atmosferinin azmin anlamlı yordayıcıları oldukları da araştırmanın bir diğer sonucudur.
*Bu araştırma Dr. Öğr. Üyesi Mustafa EŞKİSU danışmanlığında Mehmet Serhan SERİN tarafından gerçekleştirilen yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Azim, birey, aile, çevre*

Bildiri No: PDR2021.000734 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ. Gör. Mustafa Bayraktar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Uzm. Psk. DanıŞman Meral Bayraktar, Yüzüncü Yıl Üniversitesi*

Bluestein's Relational Career Theory

Relational Approach is a theory based on object relations theory, social learning and psychoanalytic approach. Contrary to classical counseling approaches, he argues that it is a more correct practice to deal with the individual not alone but with others. From this point of view, he argued that an individual can be understood by examining many different factors such as his family, environment, friends, society and culture, and country of residence. According to this theory, in which the past, the future and the present are considered together, the basis of the mental approach is not the impulses, but the relationship with others. The relational approach, with its emphasis on mutual interaction and co-construction, emphasizes that the relational needs of the person are the basic building blocks of personality "Relational Work Approach", one of the Occupational Psychology theories, defines the concept of work as a relational action (intertwined with others) by nature. The relational approach focuses on the intrinsic and extrinsic factors that underpin the study. In this sense, it is effective in career choices in order to explain the working life of people and facilitate the process. This approach, developed by Blustein, includes research, evaluation and intervention strategies for career choices and development, such as other major theories Existing career choice and development theories are also criticized for helping people with a certain experience and success in their career choices by being consulted. However, for many people, working life is full of uncertainties and most of the time the choices made are not at their initiative. When these criticisms are taken together, it is seen that the existing theories have moved away from the realistic context in life. The Relational Approach, considering all these criticisms, has a holistic perspective in terms of current business life, career decisions, career decisions such as changing a job or retirement, and career experience. Thus, when considering career development, not only individual decisions and experiences area broader set of factors are all grouped into the process, internally and externally.

Keywords: *Blustein, Relational Career Theory, Career Counseling*

Blustein'in İlişkisel Kariyer Kuramı

İlişkisel Yaklaşım, nesne ilişkileri kuramı, sosyal öğrenme ve psikanalitik yaklaşımı temel alarak oluşturulan bir kuramdır. Klasik psikolojik danışma yaklaşımlarının aksine bireyi tek başına değil, diğerleriyle birlikte ele almanın daha doğru bir uygulama olduğunu savunmaktadır. Bu bakış açısıyla bireyin ailesi, çevresi, arkadaşları, yaşadığı toplum ve kültür, bulunduğu ülke gibi pek çok farklı faktörün bir arada incelenmesiyle anlaşılabileceğini ileri sürmüştür. Geçmiş, gelecek ve şimdiki zamanın birlikte ele alındığı bu kurama göre zihinsel yaklaşımın temeli dürtüler değil, diğerleriyle olan ilişkidir. İlişkisel yaklaşım, karşılıklı etkileşim ve birlikte inşa konularına yaptığı vurgu ile kişinin ilişkisel ihtiyaçlarının kişiliğin temel yapı taşı olduğunu vurgulamaktadır. Mesleki Psikoloji kuramlarından biri olan "İlişkisel Çalışma Yaklaşımı" çalışma kavramını doğası gereği ilişkisel bir eylem (diğerleriyle iç içe olarak) şeklinde tanımlamaktadır. İlişkisel yaklaşım, çalışmanın temellerindeki içsel ve dışsal faktörlere odaklanmaktadır. Bu anlamda kişilerin çalışma hayatını açıklayabilmek ve süreci kolaylaştırmak için kariyer seçimlerinde etkili olmaktadır. Blustein tarafından

geliştirilen bu yaklaşım, başlıca diğer kuramlar gibi kariyer seçimlerine ve gelişimine yönelik araştırma, değerlendirme ve müdahale stratejilerin içermektedir. Mevcut kariyer seçimi ve gelişimi teorileri hayatlarında belli bir deneyime sahip ve başarılı olmuş kişilerin danışmaya alınarak mesleki seçimlerine yardımcı oldukları konusunda da eleştirilmektedir. Ancak pek çok kişi için çalışma hayatı belirsizliklerle doludur ve çoğu zaman yapılan tercihler o kişilerin inisiyatifinde değildir. Bu eleştiriler birlikte ele alındığında mevcut kuramların yaşamdaki gerçekçi bağlamdan uzaklaşmış oldukları görülmektedir. İlişkisel Yaklaşım, tüm bu eleştirileri göz önünde bulundurarak mevcut iş yaşamı, kariyer kararı, iş değiştirme ya da emeklilik gibi kariyer kararları ve kariyer deneyimi açısından bütünlükçü bir bakış açısına sahiptir. Böylece kariyer gelişimi ele alınırken, yalnızca bireysel karar ve tecrübeler kişiye özel olarak değil, daha geniş bir dizi faktörün tamamı içsel ve dışsal olarak gruplanarak sürece dahil edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Blustein, İlişkisel Kariyer Yaklaşımı, Kariyer Danışmanlığı*

Bildiri No: PDR2021.000735 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi ERCAN ARAS, IĞDIR ÜNİVERSİTESİ, Doç. Dr. ADEM PEKER, ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ*

Ergenlere Yönelik Psikolojik Yardım Arama Tutumu ve Niyetini Belirleme Ölçeklerinin Geliştirilmesi

Bu çalışmanın amacı, ergenlerin psikolojik yardım arama tutumu ve niyetini (PYATÖ, PYANÖ) belirleyecek bir ölçme aracı geliştirmektir. PYATÖ çalışmasına Iğdır il merkezinde yaşları 14 ile 19 arasında değişen 600 (470 Kız, 130 Erkek) öğrenci katılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği için açımlayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. AFA sonucunda PYATÖ'nün toplam varyansın %60.56'sını açıklayan 9 madde ve 2 alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. AFA ile belirlenen iki faktörlü yapı 455 kişiden oluşan öğrenci grubuna uygulama yapılarak doğrulayıcı faktör analizine ilişkin geçerlik analizi sınanmıştır. Ölçeğin iki boyutlu model için uyum indeks değerleri (x2/sd= 3,51; % 90 CI= .040-.056; NFI = .98; CFI = .98; RFI = .97; GFI= .96; SRMR = .046; RMSEA = .072) olarak bulunmuştur. PYATÖ'nün genel güvenirlik Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .86; alt boyutların Cronbach Alpha iç güvenirlik katsayısı damgalama için .85, kişisel faktörler için .73 olarak belirlenmiştir. Ölçeğinin test-tekrar test güvenirliği için 78 öğrenciye dört hafta arayla iki kez uygulama yapılmıştır. İki uygulama arasındaki korelasyon .51 olarak bulunmuştur. Ayrıca alt boyutlar için test-tekrar test korelasyon katsayıları sırasıyla .42 ve .46 olarak hesaplanmıştır.
PYANÖ çalışmasına Iğdır il merkezinde yaşları 13 ile 19 arasında değişen 684 (537 Kız, 147 Erkek) öğrenci katılmıştır. Ölçeklerin yapı geçerliliği için AFA yapılmıştır. AFA sonucunda PYANÖ'nün toplam varyansın %57.48'ini açıklayan 22 madde ve 3 alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. AFA ile belirlenen üç faktörlü yapı 480 kişiden oluşan öğrenci grubuna uygulama yapılarak doğrulayıcı faktör analizine ilişkin geçerlik analizi sınanmıştır. Ölçeğin üç boyutlu model için uyum indeks değerleri (x2/sd= 3,79; % 90 CI= .071-.082; NFI = .97; CFI = .98; RFI = .96; GFI= .90; SRMR = .051; RMSEA = .076) olarak bulunmuştur. PYANÖ'nün genel güvenirlik Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .94; alt boyutların Cronbach Alpha iç güvenirlik katsayısı duygusal sorunlar için .91, patoloji için .77, kişisel gelişim için .89 olarak belirlenmiştir. Ölçeğinin test-tekrar test güvenirliği için 70 öğrenciye dört hafta arayla iki kez uygulama yapılmıştır. İki uygulama arasındaki korelasyon .58 olarak bulunmuştur. Ayrıca alt boyutlar için test-tekrar test korelasyon katsayıları sırasıyla .60, .42, .50 olarak hesaplanmıştır.
Ölçeğin ölçüt geçerlik çalışması için Psikolojik Yardım Almaya İlişkin Tutum Ölçeği ve Psikolojik Yardım Almaya İlişkin Niyet Envanteri kullanılmıştır. Sonuçlar PYATÖ ile psikolojik yardım alamaya ilişkin tutum ölçeği ile .40, PYANÖ ile psikolojik yardım almaya ilişkin niyet envanteri ile .70 ilişkinin olduğu ortaya çıkarılmıştır.
Ölçeklerden alınan toplam puanların artması bireylerin psikolojik yardım aramaya olumsuz tutum gösterdikleri ve psikolojik yardım arama niyetinin arttığı anlamına gelmektedir. Bu sonuçlar ergenler için psikolojik yardım arama tutumu ve niyetini belirleme ölçeklerinin geçerli ve güvenilir kanıtlar ortaya koyduğunu göstermektedir.
Keywords: *Psikolojik yardım arama, psikolojik yardım arama tutumu, ölçek geliştirme*

Development of Scales for Determining Attitudes and Intentions to Seek Psychological Help for Adolescents

The aim of this study is to develop a measurement tool that will determine the psychological help-seeking attitude and intention of adolescents. 600 (470 Girls, 130 Boys) students aged between 14 and 19 participated in the PSAS study in the city center of Iğdır. Exploratory factor analysis (EFA) was performed for the construct validity of the scale. As a result of the EFA, it was determined that PSAS consisted of 9 items and 2 sub-dimensions, which explained 60.56% of the total variance. The two-factor structure determined by EFA was applied to the student group consisting of 455 students and the validity analysis of the confirmatory factor analysis was tested. The fit index values of the scale for the two-dimensional model (x2/sd= 3.51; 90% CI= .040-.056; NFI = .98; CFI = .98; RFI = .97; GFI= .96; SRMR = . 046; RMSEA = .072). The general reliability Cronbach Alpha internal consistency coefficient of the PSAS was .86; The Cronbach Alpha internal reliability coefficient of the sub-dimensions was determined as .85 for stigma and .73 for personal factors. For the test-retest reliability of the scale, 78 students were administered twice with an interval of four weeks. The correlation between the two applications was found to be .51. In addition, the test-retest correlation coefficients for the sub-dimensions were calculated as .42 and .46, respectively.
684 (537 Girls, 147 Boys) students aged between 13 and 19 participated in the PSIS study in the city center of Iğdır. EFA was conducted for the construct validity of the scales. As a result of EFA, it was determined that PSIS consisted of 22 items and 3 sub-dimensions that explained 57.48% of the total variance. The three-factor structure determined by EFA was applied to a student group consisting of 480 students and the validity analysis of the confirmatory factor analysis was tested. The fit index values of the scale for the there-dimensional model (x2/sd= 3.79; 90% CI= .071-.082; NFI = .97; CFI = .98; RFI = .96; GFI= .90; SRMR = . 051; RMSEA = .076). The overall reliability Cronbach Alpha internal consistency coefficient of the PSIS was .94; The Cronbach Alpha internal reliability coefficient of the sub-dimensions was determined as .91 for emotional problems, .77 for pathology, and .89 for personal development. For the test-retest reliability of the scale, 70 students were administered twice with an interval of four weeks. The correlation between the two applications was found to be .58. In addition, the test-retest correlation coefficients for the lower dimensions were calculated as .60, .42, and .50, respectively. The Attitude Scale Towards Seeking Psychological Help and Intention To Seek Psychological Help Inventory were used for the criterion validity study of the scale. Results It was revealed that there is a .40 relationship with the attitude scale for receiving psychological help with PSAS, and .70 relationship with the inventory of intention to seek psychological help with PSIS. An increase in the total scores obtained from the scales means that individuals have a negative attitude towards seeking psychological help and their intention to seek psychological help increases. These results show that the scales for determining psychological help-seeking attitude and intention for adolescents provide valid and reliable evidence.

Keywords: *Psychological help seeking, psychological help seeking attitude, scale development*

Bildiri No: PDR2021.000736 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
Psikolojik Danışman Özlem Yener, MEB

Investigation of the Effect of Class Guide Teachers' Home Visiting on Behavior Problems of Students According to Teachers' Opinions in Secondary School

Aim: There are studies in which student-parent cooperation contributes to both the academic and personal social development of the student. In this study, it was aimed to examine the effect of home visits by the classroom teachers on the behavior problems of the students according to the opinions of the teachers. Since it is not possible to recognize the student in a single dimension at school, home visits help the process. With home visits, the student establishes a sincere bond with the teacher and the teacher with the parents, and the parties become open to cooperation. The fact that the teacher visits the student's home, spares time for the student, takes care of her/him, and values her/him ensures that the student adopts the school and the teacher. It is important to show how these concepts contribute to behavior change through the study.
Method: The research is a qualitative research. This field research was carried out with the unstructured interview technique. The study group of this research consists of seven teachers working in a secondary school in Gaziantep in the 2020-2021 academic year. In this study, classroom guidance teachers who made home visits were determined**.** Attention was paid to the volunteering of the teachers, and the place and time of the study were determined together with the teachers. The study was recorded with a voice recorder and other ethical principles were explained to the participants and necessary permissions were obtained. In addition, attention was paid to select a heterogeneous (working year, different gender, different branch) study group. The unstructured interview technique used in qualitative studies was used in the research. The data were analyzed by content analysis method, the interviews were deciphered and the codes were converted into categories and themes were created. Guiding questions were avoided to be asked to the participants, and thoughts on the subject were carried out in a conversational atmosphere. All the data obtained were used to avoid any data loss during the interviews. After the data was deciphered, another expert was supported to understand the integrity of the extracted codes with the text, and the categories and themes of the study were created with the expert's feedback.
Results: As a result of the analysis, five themes, five categories and thirty codes were obtained. In the study; In the theme of the effect of home visits on behavior change, the factors that helped the student quit negative behavior were coded. In the theme of the achievements of home visits, it was concluded that the teacher's recognition of the student in many aspects contributed to both the personal social life and educational performance of the student, and increased the awareness of the student. In the theme of the emotional impact of home visits on students, it has been revealed that feelings such as feeling valuable, proud and happy intensified in the students who received home visits. In home visits, in the theme of school-family cooperation, it was stated that the family's contribution to behavior change increased with home visits, the family was more interested in the student, and went to school more often. The difficulties encountered in home visits on the theme of limitations in home visits are listed in codes.
Conclusion: The teachers who participated in the research emphasized that home visits affect behavior problems positively. With home visits, the students' home environment, working conditions, communication within the family, communication with their siblings, the level of adopting and showing interest in the student were observed from the first source. It has been

observed that establishing cooperation with the family helps the family and the student to gain a sense of belonging to the school, and this contributes positively to both the reduction of behavioral problems and the increase in educational performance. Different sources of behavior that the student shows at school and at home have been identified, and it has been concluded that it can be transformed into positive behaviors with appropriate methods and interviews.
Keywords: *Home Visit, Negative Behavior, School-Parent Cooperation*

Ortaokulda Sınıf Rehber Öğretmenlerinin Ev Ziyareti Yapmasının Öğrencilerin Davranış Problemlerine Etkisinin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi

Amaç: Öğrenci veli iş birliğinin öğrencinin hem akademik hem de kişisel sosyal gelişimine katkı sağladığı araştırmalarla mevcuttur. Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin ev ziyareti yapmasının öğrencinin davranış problemlerine etkisinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Öğrencinin okulda tek bir boyutta tanınması mümkün olmadığından ev ziyaretleri sürece yardımcı olmaktadır. Ev ziyaretleriyle öğrenci öğretmen ile, öğretmen veli ile samimi bir bağ kurmakta ve taraflar iş birliğine açık hale gelmektedir. Öğretmenin öğrencinin evine gidip ziyaret etmesi öğrenciye vakit ayırması, onunla ilgilenmesi, ona değer vermesi öğrencinin okulu ve öğretmeni benimsemesini sağlar. Yapılan çalışma ile bu kavramların davranış değişikliğine nasıl katkı sağladığını göstermesi anlamında önemlidir.
Yöntem: Araştırma nitel bir araştırmadır. Yapılan bu alan araştırması yapılandırılmamış görüşme tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılı Gaziantep ilinde bir ortaokulda görev yapmakta olan yedi öğretmen oluşturmaktadır. Bu araştırmada ev ziyareti yapan sınıf rehber öğretmenleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin gönüllü olmasına dikkat edilmiş çalışmanın yapılacağı yer ve saat öğretmenlerle birlikte belirlenmiştir. Çalışmanın ses kayıt cihazıyla kaydedileceği ve diğer etik ilkeler katılımcılara anlatılıp gerekli izinler alınmıştır. Ayrıca heterojen (çalışma yılı, farklı cinsiyet, farklı branş) bir çalışma grubu seçilmeye dikkat edilmiştir. Araştırmada nitel çalışmalarda kullanılan yapılandırılmamış görüşme tekniği kullanılmıştır. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş, görüşme deşifre edilerek kodlar kategorilere dönüştürülüp temalar oluşturulmuştur. Katılımcılara yönlendirici sorular sorulmaktan kaçınılmış konuyla ilgili düşünceler sohbet havasında gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sırasında herhangi bir veri kaybı olmaması için elde edilen tüm veriler kullanılmıştır. Veriler deşifre edildikten sonra çıkarılan kodların metinle bütünlüğünün anlaşılması için başka bir uzmandan destek alınmış ve uzmanın geri bildirimleriyle çalışmanın kategori ve temaları oluşturulmuştur.
Bulgular: Analiz sonucunda beş tema beş kategori ve otuz kod elde edilmiştir. Çalışmada; ev ziyaretlerinin davranış değişikliğine etkisi temasında öğrencinin olumsuz davranışı bırakmasına yardımcı olan etkenler kodlanmıştır. Ev ziyaretlerinin kazanımları temasında öğretmenin öğrenciyi birçok yönüyle tanımasının öğrencinin hem kişisel sosyal yaşantısına, hem de eğitsel performansına katkısı olduğunu, öğrencinin farkındalığını arttırdığı sonucuna varılmıştır. Ev ziyaretlerinin öğrenciler üzerindeki duygusal etkisi temasında ev ziyareti yapılan öğrencilerde değerli hissetmek, gururlu olmak, mutluluk duymak gibi duyguların yoğunluk kazandığı ortaya çıkmıştır. Ev ziyaretlerinde okul-aile iş birliği temasında ev ziyaretleriyle birlikte davranış değişikliğine aile katkısının arttığı, ailenin öğrenciyle daha çok ilgilendiği, okula daha sık gelip gittiği belirtilmiştir. Ev ziyaretlerinde sınırlılıklar temasında yapılan ev ziyaretlerinde karşılaşılan güçlükler kodlar halinde sıralanmıştır.
Sonuç: Araştırmaya katılan öğretmenler ev ziyaretlerinin davranış problemlerini olumlu yönde etkilediğini vurgulamıştır. Ev ziyaretleriyle öğrencinin ev ortamı, çalışma koşulları, aile içi iletişimi, kardeşleriyle iletişimi ailenin, öğrenciyi benimseme, ilgi gösterme düzeyleri

birinci kaynaktan gözlenmiştir. Aile ile iş birliği kurulmasının ailenin ve öğrencinin okula aidiyet duygusu kazanmasına yardımcı olduğu ve bunun hem davranış problemlerinin azalmasına hem de eğitsel performansın artmasına olumlu katkı sağladığı gözlenmiştir. Öğrencinin okulda ve evde gösterdiği farklı davranış kaynakları tespit edilmiş, uygun yöntemler, görüşmelerle olumlu davranışlara dönüştürülebildiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Ev ziyareti, olumsuz davranıÇ, okul aile iÇ birliği*

Bildiri No: PDR2021.000737 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ. Gör. Ali Ammar KURT, Mersin Üniversitesi Prof. Dr. Bülent GÜNDÜZ, Mersin Üniversitesi*

The Effect of Marriage Expectations and Marriage Anxiety on Meaning of Marriage

Aim: Marriage is a type of close relationship where individuals can meet their bio-psycho-social needs and differ from culture to culture (Çakır, 2011; Çetinkaya, 2018). Expectations in a marital relationship can affect the relationship in different ways. While too idealistic expectations affect the relationship negatively, the absence of expectations can negatively affect relationship satisfaction (Epstein & Eidelson, 1982). In addition to the idealistic expectation of marriage, marriage anxiety can negatively affect the behaviors and thoughts towards marriage (Çelik & Erkilet, 2019). The meanings that individuals attribute to marriage vary from culture to culture, but in general, they can be evaluated as negative and positive. Whether the meanings attributed to marriage are positive or negative are thought to be affected by the individual's expectations and concerns about marriage. In the light of the literature, the aim of this study is to investigate the effects of marriage expectations and marital anxieties of individuals in young adulthood on the meanings they attribute to marriage.
Method: This research was designed in a quantitative research design and a relational design was used. While forming the sample group consisting of 250 people in total, accessible sampling was used. In addition to the emographic information form developed by the researchers, "Marriage Expectation Scale", "Marriage Anxiety Scale" and "Meanings Attached to Marriage Scale" were used. In the demographic information form, the participants were asked about age, gender, relationship status and whether they wanted to get married in the next 3 years. Marriage Expectation Scale was developed by Jones and Nelson (1996) and adapted into Turkish by Öz Soysal and Aysan (2016). The Marriage Anxiety Scale was developed by Çelik and Erkilet (2019). Finally, the Scale of Meanings Attributed to Marriage was developed by Özabacı, Körük, and Kara (2018).
Results: The findings obtained within the scope of the research showed that there was a significant and positive relationship (.534) between the positive meanings attributed to marriage and the expectation of marriage, as well as a significant and negative relationship (-.430) between the positive meanings attributed to marriage and marriage anxiety. shows that. In addition, it is seen that the independent variables of the research, marriage expectation and marriage anxiety, predict the meanings attributed to marriage in a statistically significant way and explain 38% of the total variance.
Conclusion: The findings show that individuals with marital anxiety and high marital expectations attribute a negative meaning to marriage, and as the marital anxiety decreases, the meaning attributed to marriage progresses in a positive direction. When the findings related to the regression analysis are examined, it is seen that the independent variables predict the variance significantly. This shows that the meanings attributed to marriage are affected by marriage anxiety and marriage expectation. These results support the literature and it is considered necessary to conduct the study in different samples.
Keywords: *Marriage, Young Adulthood, Meaning of Marriage*

Evlilik Bekletileri ve Evlilik Kaygısının Evliliğe Yüklenen Anlamlar Üzerine Etkisi
Amaç: Evlilik bireylerin bio-psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılayabildiği ve kültürden kültüre farklılık gösterebilen bir yakın ilişki türüdür (Çakır,2011; Çetinkaya, 2018). Evlilik ilişki

içerisinde beklentiler, ilişkiyi farklı yönlerden etkileyebilmektedir. Beklentilerin fazla idealist olması ilişkiyi olumsuz etkilerken, beklentinin olmaması da ilişki doyumunu olumsuz etkileyebilmektedir (Epstein ve Eidelson, 1982). İdealist evlilik beklentisinin yanı sıra evlilik kaygısı da evliliğe yönelik davranış ve düşünceleri olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Çelik ve Erkilet, 2019). Bireylerin evliliğe yüklediği anlamlar ise kültürden kültüre değişikliklik göstermektle birlikte genel çerçevede negatif ve pozitif olarak değerlendirilebilmektedir. Evliliğe yüklenen anlamların olumlu ya da olumsuz olması ise bireyin evliliğe ilişkin beklenti ve kaygılarından etkilendiği düşünülmektedir. Alanyazın ışığında bu çalışmanın amacı genç yetişkinlik dönemindeki bireylerin evlilik beklentileri ve evlilik kaygılarının, evliliğe yükledikleri anlamlar üzerine etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Bu araştırma nicel araştırma deseninde kurgulanmış ve ilişkisel desen kullanılmıştır. Toplamda 250 kişiden oluşan örneklem grubunu oluştururken, ulaşılabilir örnekleme kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen emografik bilgi formunun yanı sıra, "Evlilik Beklentisi Ölçeği", "Evlilik Kaygısı Ölçeği" ve "Evliliğe Yüklenen Anlamlar Ölçeği" kullanılmıştır. Demografik bilgi formunda katılımcılara yaş, cinsiyet, ilişki durumu ve önümüzdeki 3 yılda evlenip isteyip istemedikleri sorulmuştur. Evlilik Beklentisi Ölçeği Jones ve Nelson (1996) tarafından geliştirilmiş, Öz Soysal ve Aysan (2016) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Evlilik Kaygısı Ölçeği ise Çelik ve Erkilet (2019) tarafından geliştirilmiştir. Son olarak Evliliğe Yüklenen Anlamlar Ölçeği Özabacı, Körük ve Kara (2018) tarafından geliştirilmiştir.

Bulgular: Araştırma kapsamında elde edilen bulgular, evliliğe yüklenen pozitif anlamlar ile evlilik beklentisi arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki (.534) olduğunu, bunun yanı sıra evliliğe yüklenen pozitif anlamlar ile evlilik kaygısı arasında anlamlı ve negatif yönde bir ilişki (-.430) olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra araştırmanın bağımsız değişkenleri olan evlilik beklentisi ve evlilik kaygısının, evliliğe yüklenen anlamları, istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde yordadığı ve toplam varyansın %38'ini açıkladığı görülmektedir.

Sonuç: Elde edilen bulgular, evlilik kaygısı yaşayan ve evlilik beklentileri yüksek olan bireylerin, evliliğe negative anlam yüklediğini, bunun yanı sıra evlilik kaygısı düşdükçe evliliğe yüklenen anlamın pozitif yönde ilerlediğini göstermektedir. Regresyon analizine ilişkin bulgular incelendiğinde ise bağımsız değşikenlerin varyansı anlamlı bir şekilde yordadığı görülmektedir. Bu durum evliliğe yüklenen anlamların evlilik kaygısı ve evlilik beklentisi tarafından etkilendiğini göstermektedir. Söz konusu sonuçlar literatürü destekler nitelikte olup, daha farklı örneklemlerde çalışmanın yürütülmesi gerekli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Evlilik, Genç Yetişkinlik, Evliliğe Yüklenen Anlamlar*

Bildiri No: PDR2021.000738 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Yıldız KURTYILMAZ, Anadolu Üniversitesi Uzm. Psk. DanıĢmanMehmet ġAHAN, EskiŞehir Atatürk Güzel Sanatlar Lisesi Prof. Dr. Esra CEYHAN, Anadolu Üniversitesi*

Validity and Reliability Study of Relational Aggression Scale For Adolescents

Problem: Violence and aggression have been observed in all parts of society and reflected in different contexts such as media and social media. Aggressive behaviors cause maladjustments not only in victims but also in perpetrators. Adaptation problems after physical (direct) aggression are easily recognizable while maladjustments resulting from relational aggression are evaluated as an exaggeration by victims, relationally aggressive behaviors through which harm is inflicted on victims‟ relationships are seen as usual parts of interpersonal processes. Therefore, relational aggression cannot be noticed easily. However, relational aggression can be as hurtful as physical (direct) aggression. Moreover, relational aggression is frequently preferred by adolescents whose primary aims are to establish and sustain peer relationships. Thus, operational definition of relational aggression and developing instrument for measuring it become very important. In this context, it was aimed to adapt relational aggression scale developed with university students to adolescents, so validity and reliability studies were conducted.
Method: Participants were 856 public high school students, 495 (57.8%) of whom were females and 361 (42.2%) of whom were males. 228 (26.6%) participants were freshmen, 217 (25.4%) were sophomores, 222 (25.9%) were juniors and 189 (22.1%) were seniors. Exploratory factor analysis and concurrent validity were utilized for validity. Reliability was examined by means of Cronbach alpha coefficient and test-retest analysis with a-two-week interval.
Findings: Maximum Likelihood Extraction Method with Varimax Rotation was used for exploratory factor analysis. A-16-item instrument under the subdimensions of exclusion, manipulation and rumor was obtained with high school students. These three dimensions explained 53.663% of the total variance. Factor loadings were found to change between .793 and .366. Cronbach alpha coefficient was found as .91 for the scale. Correlation coefficient of relational aggression with indirect, verbal aggression, verbal bullying, bullying by exclusion and rumor spreading were .62, .52, .57, .61 and .57 , respectively. Test-retest analysis with a-two-week interval was conducted with 96 participants and correlation coefficient was found as .848.
Results: Relational Aggression Scale – Adolescent Form was found similar to the construct obtained with university students. Three subdimensions were obtained and strengths, or weights of these dimensions in terms of the contribution to total variance were also found similar. Relational Aggression Scale – Adolescent Form was found to be significantly and moderately related with similar constructs. It was found that all items were significantly related with total score of the scale and all the other items. Scores obtained were consistent over time.
Keywords: *Relational aggression, indirect aggression, adolescence*

ArkadaŞlık İlişkilerinde İlişkisel Saldırganlık Ölçeğinin Ergenlerde Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Amaç: Şiddet ve saldırganlık toplumun her kesiminde ortaya çıkmakta, medya ve sosyal medya gibi farklı bağlamlara da yansımaktadır. Saldırganlık davranışları sadece maruz kalan bireylerde değil saldırganlık davranışlarını sergileyen bireylerde de uyum sorunlarına yol açmaktadır. Doğrudan saldırganlık davranışları sonrası gözlenen uyum sorunları anlaşılır iken ilişkisel saldırganlık davranışları sonrasında gözlenen problem davranışlarının ortaya çıkması abartı olarak değerlendirilebilmekte, bireylere ilişkileri yoluyla zarar vermeyi amaçlayan ilişkisel saldırganlık davranışları normal ilişkilerin parçasıymış gibi görülebilmekte, kolaylıkla fark edilmemektedir. Oysa, ilişkisel saldırganlık davranışları da en az fiziksel (doğrudan) saldırganlık davranışları kadar incitici olabilmektedir. İlişkisel saldırganlık akranları ile ilişki kurmayı ve sürdürmeyi öncelikli hedef olarak belirleyen ergenlik dönemindeki bireyler tarafından oldukça sık olarak tercih edilmektedir. Bu nedenle ergenlik döneminde ilişkisel saldırganlık davranışlarının işevuruk olarak tanımlanması ve bu çerçevede ölçme araçlarının geliştirilmesi de önem kazanmaktadır. Bu kapsamda bu araştırmada üniversite öğrencileri ile geliştirilmiş olan ilişkisel saldırganlık ölçeğinin ergenlere uyarlanması amaçlanmış, bu nedenle geçerlik ve güvenirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubu devlet liselerine devam eden 856 öğrenciden oluşmuştur. Katılımcılardan 495"i (%57.8) kız öğrenci, 361 (%42.2)"si ise erkek öğrencidir. 228 (%26.6) katılımcı birinci sınıf, 217 (%25.4) katılımcı ikinci sınıf, 222 (%25.9) katılımcı üçüncü sınıf ve 189 (%22.1)"u ise dördüncü sınıfa devam etmektedir. Geçerlik için açımlayıcı faktör analizi ile benzer ölçekler geçerliği uygulanmıştır. Ölçeğin güvenirliği için ise cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ile test yeniden test analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Ölçeğin geçerliliğini belirlemek için açımlayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiş, Maximum Likelihood Yöntemi, döndürme işleminde ise Varimax döndürme işe koşulmuştur. Üniversite öğrencilerinin ilişkisel saldırganlığını belirlemek için geliştirilmiş olan ölçeğin lise öğrencileri ile gerçekleştirildiği bu çalışmada dışlama, manipülasyon ve dedikodu alt boyutlarında toplanan 16 maddelik yapıya ulaşılmıştır. Bu üç boyutun açıkladığı toplam varyans %53.663 olarak belirlenmiştir. Maddelerin yük değerlerinin .793 ile .366 arasında değiştiği bulunmuştur. Ölçeğin tümüne ilişkin iç tutarlılık katsayısı .91 olarak belirlenmiştir. İlişkisel saldırganlık ölçeğinin dolaylı ve sözel saldırganlık ile ilişki katsayıları sırası ile .62 ve .52 olarak belirlenmiştir. İlişkisel saldırganlığın sözel zorbalık, dışlama ve dedikodu yoluyla zorbalık ile olan korelasyon katsayıları ise sırası ile .57, .61 ve .57 olarak bulunmuştur. Onbeş gün ara ile 96 katılımcı ile gerçekleştirilen iki ölçüm arasındaki korelasyon katsayısı .848 olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Arkadaşlık İlişkilerinde İlişkisel Saldırganlık Ölçeği"nin Ergen Formu"nun da üniversite öğrencileri ile elde edilen yapıya benzer olduğu, üç alt boyuta ulaşıldığı, bu alt boyutların toplam varyansın açıklamasına getirdiği katkı açısından da benzer bir ağırlığa sahip olduğu ortaya konmuştur. İlişkisel saldırganlık ölçeğinin benzer yapılarla anlamlı ve orta düzeyde ilişkilere sahip olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin maddelerinin ölçeğin bütünü ve diğer maddeler ile ilişkili olduğu, zaman içinde kararlılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *İlişkisel saldırganlık, dolaylı saldırganlık, ergenlik*

Bildiri No: PDR2021.000740 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Öğr. Üyesi şule BaÇtemur, Ordu Üniversitesi ArÇ.Gör. Dr. Mustafa Alperen KurÇuncu Ordu Üniversitesi*

Gift Giving in Counselor-Client Relationship: Ethical Dimension

Purpose: Gift-giving is a phenomenon that includes gratitude, goodwill, and cultural elements. The purpose of gift-giving in the counselor-client relationship might be thanking after the therapeutic process, strengthening the relationship, or pacifying an intense counseling session. The aims of gift-giving also include increasing the therapeutic alliance, increasing the "giving" behavior that does not usually exist in the family, increasing the developmental progress of the client, supporting the client during the planned absence of the therapist, and resisting the superego pressure in the client. There is also a dilemma in the counseling field about whether gift-giving is ethical within the counselor-client relationship. Those who argue that gift-giving cannot be present in a counselor relationship state that gift-giving will undermine the therapy process but that only a small gift can be accepted by clients who have overcome a certain difficulty or have difficulties giving something to someone. On the other hand, those who advocate gift-giving argue that accepting the client's gift will benefit the client, and their acceptance of themselves will increase. If the gift is rejected, the client's rejection of themselves will increase. Considering that giving or receiving gifts is a common and acceptable behavior in Turkish culture, and rejection of a gift is not welcomed, this research aims to examine the opinions of psychological counselors about giving and receiving gifts.
Method: Phenomenological research method, one of the qualitative research methods, was used in the study. With the convenience sampling method, in-depth interviews were conducted with eight males and nine female psychological counselors. Before the research, we conducted a literature review and formed our research questions. These questions focus on the experiences of giving or receiving gifts from their clients and include whether this is ethical or not. Content analysis was used as a data analysis method.
Results: In the study, four themes and sub-themes were obtained. The first obtained theme is the ethical dilemma. All but two psychological counselors state that gift-giving is not ethical behavior, but there may be exceptions. Psychological counselors emphasized that culturally rejecting the gift from the client may be a hurtful behavior for Turkish culture. The second theme is the client's intention and motivation to give gifts. This theme shows that the purpose of gift-giving is questioned, and gifts that are a sign of goodwill or that are thought to contribute to the client/counseling process can be accepted. The third theme is the draw the lines of gift-giving. At this point, while the idea of giving and receiving gifts from children is more common than adults, there is a thought that it may be more appropriate to accept gifts of non-material value such as flowers, chocolates, paintings, and handmade products of the client. The final theme is the timing of the gift. At this point, while the gifts given before the session were not considered appropriate. The gifts are given after all the sessions were considered more appropriate.
Conclusion: When we evaluated the themes, it was revealed that even if Turkish psychological counselors define gift-giving as unethical behavior, there may be exceptions in gift-giving, and they are not against gift-giving if the gift-giving process is carried out properly.

Keywords: *Gift-Giving, Therapeutic Relationship, Psychological Counselor*

Psikolojik DanıŞman ve DanıŞanİLİŞkisinde HediyeleŞme: Etik Boyut

Amaç: Hediyeleşme içerisinde teşekkürü, iyi niyeti ve kültürel unsurları içeren bir olgudur. Psikolojik danışman danışan ilişkisinde hediyeleşme ise terapötik sürecin sonrasında bir teşekkür amacıyla yapılabildiği gibi kimi zamanda sürece katkı sağlama, ilişkiyi kuvvetlendirme, kötü geçen bir danışma oturumunu yatıştırma gibi amaçlarla gerçekleşebilmektedir. Bunların dışında hediyeleşmedeki amaçlar arasında terapötik ittifakın artması, aile içinde mevcut olmayan "verme" davranışının artması, danışanın gelişimsel ilerlemesi, terapistin planlı yokluğu sırasında danışanı desteklemek, danışanın içerisindeki süperego baskısına karşı koymak da bulunmaktadır. Psikolojik danışman danışan ilişkisi içerisinde hediyeleşmenin etik olup olmadığı ile ilgili de alanda bir ikilem bulunmaktadır. Psikolojik danışman ilişkisinde hediyeleşmenin olamayacağını savunanlar hediyeleşme ile terapi sürecinin tehlikeye gireceğini ancak sadece belli bir zorluğun üstesinden gelen ya da birine bir şey verme konusunda zorluk yaşayan danışanların küçük bir hediyesinin kabul edilebileceğini belirtmektedirler. Diğer taraftan hediyeleşmenin olabileceğini savunanlar ise danışanın hediyesini kabul etmenin danışana fayda sağlayacağını, hediyesi kabul edilen danışanın kendisini kabul etmesinin de artacağını, hediyesi reddedilirse eğer kendisini reddetmesinin artacağını savunmaktadır. Türk kültüründe ise hediye vermenin veya almanın yaygın ve kabul edilebilir bir davranış olması ve hediyenin reddedilmesinin ise hoş karşılanmadığı düşünülerek, bu araştırmanın amacı psikolojik danışmanların hediye alıp vermeye dair düşüncelerini incelemek olarak belirlenmiştir.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik araştırma yöntemi kullanılmıştır. Ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile 8 erkek 9 kadın psikolojik danışman ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Araştırma öncesinde literatür taraması yapılarak araştırma soruları oluşturulmuştur. Bu sorular danışanlarına hediye verme ya da alma yaşantılarına odaklanmakta ve bu durumun etik olup olmama durumunu içermektedir. Veri analizi yöntemi olarak içerik analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada 4 tema ve alt temalar elde edilmiştir. Elde edilen ilk tema *etik ikilem*dir. İki psikolojik danışman dışındaki herkes hediyeleşmenin etik bir davranış olmadığını ancak istisnalarının olabileceğini belirtmektedirler. Psikolojik danışmanlar kültürel olarak danışandan gelen hediyenin reddinin Türk kültürü için incitici bir davranış olabileceği vurgulamışlardır. İkinci tema danışanın *hediye verme konusundaki niyeti ve motivasyonu*dur. Bu temada hediyeleşmenin amacının sorgulandığı ve iyi niyet göstergesi olan ya da danışana/danışma sürecine katkısı olabileceği düşünülen hediyelerin kabul edilebileceğini göstermektedir. Üçüncü tema *hediyeleŞmenin sınırlarının çizilmesi*dir. Bu noktada çocuklardan hediye alma ve verme fikri yetişkinlerden daha yaygınken, çiçek, çikolata, resim ve danışanın el yapımı ürünler gibi maddi değeri yüksek olmayan hediyeleri kabul etmenin daha uygun olabileceği düşüncesi bulunmaktadır. Son tema ise *hediyenin zamanlaması*dır. Bu noktada oturum başlamadan verilen hediyeler uygun görülmezken, oturum tamamlandıktan sonra verilen hediyelerin daha uygun olduğu görüşü öne çıkmıştır.

Sonuç: Araştırmadan elde edilen temalar değerlendirildiğinde Türk kültüründe psikolojik danışmanların hediyeleşmeyi yüksek oranda etik olmayan davranış olarak tanımlasalar bile hediyeleşme konusunda istisnaların olabileceğini, hediyeleşme süreci sağlıklı yürütüldüğü takdirde hediyeleşmeye karşı olmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *HediyeleŞme, Psikolojik DanıŞman, Terapötik İLİŞki*

Bildiri No: PDR2021.000742 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Mert, UŞakÜniversitesi Psikolojik DanıŞmanTuğçe Çakmak, UŞak Üniversitesi*

University Students Examining the Meaning of Life in Terms of Existential Anxiety

Meaning of life; with scientific discoveries, wars, industrial revolution and changes in human existence in daily life throughout history, people started to question the meaning of their existence (Sezer, 2012), fields such as psychology and philosophy (Frankl, 1985) determine how and in what way the individual will test the meaning in his life. It is a concept that has entered the field of modern psychology over time (Martele and Steger, 2016:532) and has been researched by many philosophers, psychologists, therapists in the historical process, and has been the subject of works by writers and artists. Individuals' seeking answers to questions about the meaning of life shows their efforts to make life more understandable, important and meaningful (Terzi, Tekinalp, and Leuwerke, 2011).Just like the meaning of life, it is very difficult to define existentialism, and although most philosophy books start with the phrase "existentialism is difficult to define", some thinkers have defined existentialism (Yalom, 1999). Like some thinkers, Heinemann also said that existentialism cannot be defined, since there is no single essence that fully meets existentialism and there is no philosophy that does not change, it cannot be defined. Ritter, on the other hand, defined existentialism as a philosophy that has separated from its roots, lost its foundation, its past, alienated from society, creates restless, unhappy people. (Sartre, 2000). According to Sartre, who says that it is very easy to define existentialism, each object has its essence and existence, while the essence is a collection of continuous features, existence/existence is the active presence of the universe (Sartre, 2000).
The aim of this study is to examine the meaning of life of Uşak University students in terms of existential anxiety. In line with the purpose of the research, the study was carried out in accordance with the relational screening model. The sample of the research consists of 218 students, 153 women and 65 men, studying in the Guidance and Psychological Counseling and Turkish Language Teaching departments in 2019. In the study, Demirbaş (2010) developed by Steger, Frazier, Oishi, & Kaler (2006) to measure the meaning of life of university students, “Meaning in Life Scale (YAS)” adapted into Turkish, and Yıkılmaz & Ceyhan, (2015) to measure existential anxiety levels. The “existential anxiety” scale developed by was used.
In this study, it is aimed to examine the meaning of life of university students in terms of existential anxiety. Accordingly, answers to the following questions were sought:

1. Is there a significant relationship between the meaning of life and existential anxiety levels of university students?
2. Does the meaning of life of university students predict existential anxiety at a significant level?

There is a positive relationship between the meaning dimensions of university students and existential anxiety. It can be said that as university students' levels of meaning in life increase, their existential anxiety levels decrease. It was seen that all dimensions of existential anxiety together explained approximately 45% of the total variance regarding the existence of meaning. This finding shows that as the existential anxiety levels of university students increase, the existence of meaning also increases. It was seen that meaninglessness, isolation,

freedom and death explained approximately 6% of the total variance in the search for meaning. This finding shows that as meaninglessness, isolation, freedom and death increase, the search for meaning decreases among university students.
Keywords: *Meaning of Life, Existential Anxiety, University Students*

Üniversite Öğrencilerinin Yaşamın Anlamını Varoluşsal Kaygı Açısından İncelenmesi

Yaşamın anlamı; tarih boyunca insanlar tarafından düşünülen bilimsel keşifler, savaşlar, sanayi devrimi ve insanın günlük yaşamdaki varoluşunda değişimlerle birlikte insanın, varlığının anlamını sorgulamaya başladığı (Sezer,2012) psikoloji ve felsefe gibi alanların ilgilendiği (Frankl,1985) bireyin hayatındaki anlamı nasıl ve ne şekilde sınayacağını belirleyen zamanla modern psikolojinin de alanına giren (Martele ve Steger,2016:532) bir kavram olup tarihsel süreçte birçok filozof, psikolog, terapist tarafından araştırılmış yazar ve sanatçılar tarafından eserlere konu edinmiştir. Bireylerin yaşamın anlamına dair sorulara yanıt araması yaşamı daha anlaşılır, önemli ve anlamlı kılmaya dönük çabalarını gösterir (Terzi, Tekinalp, and Leuwerke, 2011). Yaşamın anlamı gibi varoluşçuluğun tanımını yapmak da oldukça zor olup felsefe kitaplarının çoğunun "varoluşçuluğu tanımlamak zordur" şeklinde söze başlamasına rağmen bazı düşünürler varoluşçuluk tanımı yapmıştır (Yalom, 1999). Bazı düşünürler gibi Heinemann da varoluşçuluğun tanımlanamayacağını, varoluşçuluğu tam olarak karşılayan tek bir öz ve değişikliğe uğramayan felsefe olmadığından varoluşçuluğun tanımının yapılamayacağını söylemiştir. Ritter ise varoluşçuluğu köklerinden ayrılmış, temelini, geçmişini yitirmiş, toplumdan uzaklaşmış, topluma yabancı, huzursuz, mutsuz insanlar oluşturan felsefe olarak tanımlamıştır. (Sartre, 2000). Varoluşçuluğun tanımını yapmanın oldukça kolay olduğunu söyleyen Sartre'a göre her objenin özü ve varlığı olup öz, devamlı özellikler topluluğuyken varlık/varoluş evrenin aktif olarak bulunuşudur (Sartre, 2000).

Bu çalışmanın amacı Uşak üniversitesi öğrencilerinin yaşamın anlamını varoluşsal kaygı açısından incelemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda, çalışma ilişkisel tarama modeline uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemi 2019 yılında Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören 153 kadın ve 65 erkek olmak üzere 218 öğrenc den oluşmaktadır. Çalışmada, ün vers te öğrenc ler n n yaşamın anlamını ölçmek ç n Steger, Fraz er, O sh , & Kaler (2006) tarafından gel şt r len Dem rbaş, (2010) Türkçe'ye uyarlanan "Yaşamda Anlam Ölçeğ (YAÖ)" ve varoluşsal kaygı düzeylerini ölçmek için Yıkılmaz ve Ceyhan, (2015) tarafından geliştirilen "varoluşsal kaygı" ölçeği kullanılmıştır.

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin yaşamın anlamını varoluşsal kaygı açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Buna bağlı olarak, aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Üniversite öğrencilerinin yaşamın anlamını varoluşsal kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Üniversite öğrencilerinin yaşamın anlamını, varoluşsal kaygıyı anlamlı bir düzeyde yordamakta mıdır?

Üniversite öğrencilerinin anlam boyutlarıyla varoluşsal kaygı arasında pozitif ilişki içindedir. Üniversite öğrencilerinin yaşamın anlamın düzeyleri arttıkça varoluşsal kaygı düzeyleri azalmaktadır denilebilir. Varoluşsal kaygının tüm boyutları birlikte anlam varlığına ilişkin toplam varyansın yaklaşık %45'ini açıkladığı görülmüştür. Bu bulgu, üniversite öğrencilerinin varoluşşal kaygı düzeyleri arttıkça anlamın varlığının da arttığını göstermektedir. Anlamsızlık, yalıtılmışlık, özgürlük ve ölümün anlam arayışına ilişkin toplam varyansın

yaklaşık %6'sını açıkladığı görülmüştür. Bu bulgu, üniversite öğrencilerinin anlamsızlık, yalıtılmışlık, özgürlük ve ölüm arttıkça anlam arayışının azaldığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *YaĢamın Anlamı, VaroluĢsal Kaygı, Üniversite Öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000744 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Nur Akbulut Kılıçoğlu, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi*

Guidance and Psychological Counseling Undergraduate Program and Fighting Against Domestic Violence

The aim of this study is to discuss the possibility adding a course on fighting domestic violence and intervention programs to the Guidance and Psychological Counseling undergraduate program to empower psychological counselors, who are an important part of the team in the fight against domestic violence, which is a major social problem all over the world. Document analysis/analysis was used in this descriptive study, which was carried out in the scanning model. In this context, in the literature; domestic violence manifests itself as harmful behaviors among family members, usually by the strong against the weak. It has been stated that people who use violence against their partner and are at risk of abuse have also experienced violence in their past lives. It has been found that women are exposed to more violence in marriages before the age of 18. Studies examining domestic violence against women and children are discussed. As a result of the examinations, it can be said that the following findings come to the fore: approximately 1/3 of women between the ages of 15-49 have been exposed to physical and/or sexual violence by their husbands or partners throughout their lives, and 56 percent of children between the ages of 7-18 living in Turkey were exposed to physical abuse, 49 percent to emotional abuse and 10 percent to sexual abuse. It is known that preschool children who are victims of domestic violence have more behavioral problems, social problems, PTSD symptoms, difficulty in developing empathy and less self-esteem, and experience extreme irritability, emotional problems and sleep disorders compared to their peers who have not been subjected to violence. Women and children are hesitant to ask for help regarding domestic violence they have experienced, or they say that necessary steps are not taken even if they ask for help. Only 20 percent of the children stated that they dared to share their situation with the school counselor and that the school counselors did not remain indifferent to this problem. It is seen that the steps taken in the fight against domestic violence are generally programs and measures developed to protect and empower victims of violence. However, in the psychosocial dimension of fighting against domestic violence, there is a need for a holistic approach to both the victims of violence and the perpetrator. It has been determined that with the guidance and psychological counseling undergraduate program, graduates with high awareness, advanced skills and equipped can make a difference in the fight against domestic violence all over the country.

Keywords: *Domestic violence, guidance and psychological counseling undergraduate program, psychological counselor, victim of violence.*

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Lisans Programı ve Aile İçi Şiddetle Mücadele

Bu çalışmanın amacı, tüm dünyada büyük bir sosyal sorun olan aile içi şiddetle mücadelede ekibin önemli bir parçası olan psikolojik danışmanları güçlendirmek için Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programına aile içi şiddetle mücadele ve müdahale

programlarına yönelik bir dersin eklenmesinin mümkün olup olmadığını tartışmaktır. Tarama modelinde gerçekleştirilen ve betimsel bir nitelik taşıyan bu çalışmada doküman analizi kullanılmıştır. Bu kapsamda, alanyazında yer alan; kadına ve çocuğa yönelik aile içi şiddeti inceleyen araştırmalar ele alınmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda şu tespitlerin öne çıktığı söylenebilir: Aile içi şiddet, aile bireyleri arasında genellikle güçlü olanın güçsüz olana uyguladığı zarar verici davranışlar olarak kendini göstermektedir. Partnerine şiddet uygulayan ve istismara uğrama riski altında olan kişilerin geçmiş yaşamlarında da şiddet deneyimleri yaşadıkları belirtilmiştir. 18 yaşından önce yapılan evliliklerde kadınların daha fazla şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur. 15-49 yaş arası kadınların yaklaşık 1/3'ünün yaşamları boyunca eşleri ya da partnerleri tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kaldıkları, Türkiye"de yaşayan 7-18 yaşlar arasındaki çocukların yüzde 56"sının fiziksel istismara, yüzde 49"unun duygusal istismara ve yüzde 10"unun ise cinsel istismara maruz kaldıkları tespit edilmiştir. Aile içi şiddet mağduru okulöncesi çocuklarının, şiddet görmemiş akranlarına göre daha fazla davranış sorunu, sosyal sorun, TSSB belirtileri, empati geliştirmede zorluk ve daha az öz saygıya sahip olduğunu, aşırı sinirlilik, duygusal problemler ve uyku bozuklukları yaşadıkları bilinmektedir. Kadınlar ve çocuklar yaşadıkları aile içi şiddet ile ilgili yardım istemekten çekinmekte ya da yardım isteseler dahi gerekli adımların atılmadığını dile getirmektedirler. Çocukların sadece yüzde 20"si okuldaki psikolojik danışman ile yaşadığı durumu paylaşmaya cesaret edebildiğini ve okul psikolojik danışmanlarının bu soruna duyarsız kalmadığı dile getirmişlerdir. Aile içi şiddetle mücadelede atılan adımların genellikle şiddet mağdurlarına yönelik geliştirilen programlar ve şiddet mağdurunu korumaya yönelik önlemler olduğu görülmektedir. Fakat, aile içi şiddetle mücadelenin psikososyal boyutunda hem şiddet mağdurlarına hem de şiddet uygulayan tarafa yönelik bütüncül bir yaklaşıma gereksinim duyulmaktadır. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık lisans programı ile farkındalığı yüksek, becerisi gelişmiş ve donanımlı mezunların ülkenin her yerinde aile içi şiddetle mücadelede fark yaratabilecekleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Aile içi Ğiddet, rehberlik ve psikolojik danıĞmanlık lisans programı, psikolojik danıĞman, Ğiddet mağduru.*

Bildiri No: PDR2021.000746 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Sinem Kocadayı, Hacettepe Üniversitesi*

Manipulation in Human Relations: Pathological Narcissism, Psychopathy and Emotional Intelligence

Objective: It has been observed that new pathologies have emerged in the field of mental health in recent years. It can be thought that the reason for this is the change and transformation of the world, relationships and people in which they live. The aim of this paper is to present a compilation of studies investigating the relationship between the concept of manipulation in human relations and the concepts of pathological narcissism, psychopathy and emotional intelligence in the light of the literature. The concept of manipulation includes small intrigues to establish one's own power by using or directing the other person. Manipulation is a behavioral orientation that aims to change other people's thoughts or behavior by using some deceptive, covert or even abusive tactics. Tactics that are deliberately used to influence, change, exploit and therefore use force are defined as manipulation.
Method: This report is a review. National and international publications related to the concept of manipulation were scanned and the results of the research on the concepts of pathological narcissism, psychopathy and emotional intelligence were compiled and evaluated.
Discussion and Conclusion: When the literature is examined, it has been revealed that manipulation has various predictors (such as antisocial, psychopathy, Machiavellianism, dark triad), especially narcissism. According to the results of the research, narcissistic individuals have the ability to perceive, express, label, understand and manage the emotions of others as well as their own. Emotional intelligence is an essential requirement for individuals with high narcissism to exploit and manipulate their environment. Studies have shown that trait psychopathy is an important predictor of emotional manipulation. The relationship between psychopathy and the use of emotional manipulation for malicious purposes is also predictable. Based on the results of this research, it can be thought that pathological narcissism, psychopathy and emotional intelligence are important concepts that are worth investigating in relation to manipulation.
Keywords: *Manipulation, Pathological Narcissism, Psychopathy, Emotional Intelligence*

İnsan İlişkilerinde Manipülasyon: Patolojik Narsizm, Psikopati ve Duygusal Zeka

Amaç: Son yıllarda ruh sağlığı alanında yeni patolojilerin ortaya çıktığına şahit olmaktayız. Bunun nedeninin içinde yaşanılan dünyanın, ilişkilerin, insanların değişmesi ve dönüşmesi olduğu düşünülebilir. Bu bildirinin amacı, insan ilişkilerinde manipülasyon kavramını literatür ışığında patolojik Narsizm, psikopati ve duygusal zeka kavramlarıyla ilişkisinin araştırıldığı çalışmaların bir derlemesini sunmaktır. Manipülasyon kavramı, karşısındakini kullanarak veya yönlendirerek kendi iktidarını kurma yönünde küçük entrikaları kapsamaktadır. Manipülasyon, diğer insanların düşüncelerini ya da davranışlarını aldatıcı, gizli ve hatta taciz edici bazı taktikler kullanarak değiştirmeyi amaçlayan bir davranış yönelimidir. Çevreyi etkilemek, değiştirmek, sömürmek ve bu sebeple zor kullanmak için kasıtlı olarak kullanılan taktikler manipülasyon olarak tanımlanır.
Yöntem: Bu bildiri, derleme türündedir. Manipülasyon kavramı ile ilgili ulusal ve uluslararası yayınlar taranarak öne çıkan patolojik Narsizm, psikopati ve duygusal zeka kavramlarıyla yapılan araştırma sonuçları derlenerek değerlendirilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Günümüzde aşırı bireyselliği ön plana çıkaran Batı kültürünün etkisi ile benmerkezci kişiliklerin yaygınlaşması insan ilişkilerinde ve iletişimde derinliğin yerini yüzeysellik ve gündelik çıkarların alması duygusal manipülasyonun da yaygın olarak yaşanması sonucunu doğurmuştur .Manipülasyonun hangi değişkenlerle ilişkili olduğunun araştırılması insanların kişilerarası ilişkilerden aldıkları doyum ve ilişkinin kalitesi ve özellikle bir tarafın psikolojik olarak zarar görmemesi açısından önem arz etmektedir. Literatür incelendiğinde manipülasyonun başta narsisizm olmak üzere çeşitli (antisosyal, psikopati, Makyavelizm, karanlık üçlü gibi) yordayıcıları olduğu ortaya konulmuştur. Yapılan araştırma sonuçlarına göre narsist bireyler, kendilerinin olduğu kadar başkalarının da duygularını algılama, ifade etme, etiketleme, anlama ve yönetme yeteneklerine sahiptir. Duygusal zeka, yüksek narsisizmli bireyler için çevrelerini sömürmek ve manipüle etmek için önemli bir zorunluluktur. Sürekli psikopati, duygusal manipülasyonun önemli bir yordayıcısı olduğu yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur. Ayrıca psikopati ile duygusal manipülasyonun kötü amaçlar için kullanılması arasındaki ilişki de öngörülebilirdir. Bu araştırma sonuçlarından hareketle patolojik narsizm, psikopati ve duygusal zekanın manipülasyonla ilişkili araştırılmaya değer önemli kavramlar olduğu düşünülebilir.
Anahtar Kelimeler: *manipülasyon, duygusal zekâ, narsizm, psikopati*

Bildiri No: PDR2021.000747 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışman Eğitimi
**Dr. Fırat Ünsal, Milli Eğitim Bakanlığı Dr. Zafer Korkmaz, Milli Eğitim Bakanlığı*

Bilingualism Enhance Effectiveness of Grief Counselling with Immigrants

Problem: Many immigrants have lost loved ones, witnessed violence, and been injured as a result of human indifference. Persecution, war, violence, and human rights violations force millions of people to flee their homes every year. The rise in the number of immigrants is the highest in our region's history. Especially children immigrants face daily challenges as their caregivers struggle with the aftermath of war and displacement and are no longer able to be as supportive as they once were. These ongoing stresses can have lasting effects on children's well-being and their developing brains. In their daily lives, most immigrants are exposed to experiences of loss. This may be the death of a best friend, their parent, or a beloved grandparent. Coping with loss and grief is a grueling task, but it is never impossible. This is because all cultures have developed ways of dealing with loss and grief. Understanding different cultures' reactions to loss can help counselors recognize the grieving process in patients of other cultures. However due to the ongoing conflicts in the region, today numerous immigrants have sought shelter in non-Arabic speaking countries such as Turkey, France, Italy, Germany, and Norway. As a result, the grief and loss that many immigrants experience might helpfully be understood with due consideration of the culture and explanatory frameworks used by both counselors and immigrants. The issue of learning immigrants' language has gained much traction as a serious difficulty immigrants face in adapting to the new societies in the countries that host them, and the difficulty having counseling by the local counselors due to the language boundaries. This study explores language challenges and proposed solutions from the perspective of those who give consultancy services to immigrants.

Method: The research design of this study is a literature review. A literature review is a thorough overview of previous research on a particular topic. The literature review examines academic papers, books, and other materials relevant to a particular topic of study.

Findings: In order to effectively communicate with and support grieving immigrants, counselors must be able to recognize their stereotypical attitudes and gather information about how children and adults from various cultures and religious backgrounds perceive life and death, as well as how they cope with the loss of a loved one. In the face of cultural variety, they must acknowledge and manage their concerns, as well as tolerate uncertainty. Only then will they be able to treat people with dignity and create a safe environment and language for those who have lost loved ones.

Results: As a counselor, you cannot save a child or an adult from the agony of loss, but you can make him feel protected. You can also help him develop healthy coping skills that will benefit him in the future by allowing and encouraging him to express his feelings in his or her language. Encourage grieving immigrants to express their feelings, be developmentally appropriate and direct, observe behaviors, and help all immigrants, regardless of age, understand loss and death. Encourage immigrants to ask questions about loss and death. In conclusion, it is important to examine the role that counselors' native and second languages play in conveying and understanding their feelings and experiences. Counselors also need to consider their own cultural identity and whether they are comfortable with using both languages in treatment.

Keywords: *Counselling, Bilingualism (L2), Loss, grief, cultural identity.*

Bildiri No: PDR2021.000748 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Doç. Dr. Rahmi Saylik, Mus Alparslan Univeristesi Doç. Dr. Mustafa Uslu, Akdeniz Universitesi*

Effect of Neuroticism on the Contingency Learning

Problem: Neuroticism is a basic personality type characterized by a tendency to negative affect, anxiety, and emotional instability. Neuroticism has also been reported to be an important triggering factor for clinical anxiety and depression. It is considered to be a strong psychological factor due to its importance in terms of public health due to its strong psychobiological basis and 20% prevalence in the society. Therefore, high neuroticism seems to be an important predictor of our quality of life as it causes more problems in daily life. Contingency learning refers to observations where people tend to learn about the statistical relationship between an event and the next outcome. It plays an active role in many processes such as decision making, attention, classification, and preference in our daily lives. A typical contingency learning task requires considering four event types that determine the overall relationship between two events. Allan (2004) defined Delta P (DP) as a measure that includes the number of times the clue is presented (C) and the result is presented (O). The general relationship can be obtained by taking the conditional probability of the outcome in the presence of the clue (A/A+B) and the conditional probability of the outcome in the absence of the clue (C/(C+D). DP ranges from -1 to +1, the correlation becomes more positive as the frequency of the clue and the result increases. In the field of psychology, many independent theoretical and empirical studies have been conducted on both neuroticism and contingency learning domains. However, research on the relationship between neuroticism and contingency learning is limited. The aim of this study is to investigate the relationship between neuroticism, which is an important risk factor for individual and public health, and contingency learning, which is effective in almost every aspect of our daily life.
Method: In this study, we used the concepts related to neuroticism and neuroticism, as well as the concepts related to associative learning and associative learning, as keywords, using the systematic screening method. Our screening strategy covers the identification of concepts related to neuroticism and associative learning and their combinations.
Findings: Three theories about neuroticism have been found; stimulus-based model, attention control theory and dual control mechanism model. Macthintosh model, Rescorla and Wagner model related to associative learning were found. Two experimental studies were found that dealt with neuroticism and associative learning together. Apart from this, 3 independent studies, each separately examining cognitive processes related to neuroticism and associative learning, were examined. When these studies are evaluated together, it has been shown that neuroticism has a destructive effect on attention processes, while the relational learning process is managed by attention.
Results: Models of neuroticism have reported that when the task requires extensive use of attention or involves threatening stimuli, high levels of neuroticism will lead to increased physiological stress, which in turn will lead to non-task-related activities (anxiety), which will lead to a disruption in the learning process. An effective contingecy learning, on the other hand, depends on the salience of stimuli, and this learning process requires participating in task-related activities and ignoring non-task-related activities that cause scarcity of attentional resources. However, previous experimental studies have reported that high levels of

neuroticism destroy the associative learning process. This suggests that regardless of the emotionality of the stimuli, an associative learning task is sufficient to elicit the detrimental effect of neurotics. Combining these theoretical and empirical findings, it can be concluded that the use of negative emotional stimuli may lead to additional physiological stress associated with non-task-related activities that may exacerbate impairment in high neurotics compared to low neurotics.
Keywords: *Neuroticism, Contingency learning, Brain, Personality*

Gİriş İlişkisel Öğrenmede Nörotisizmin Etkisi

Amaç: Nörotisizm, olumsuz duygulanım, endişe ve duygusal dengesizlik eğilimi ile tanımlanan temel bir kişilik tipidir. Nörotisizm aynı zamanda klinik kaygı ve depresyonun önemli bir tetikleyici faktörü olduğu bildirilmiştir. Güçlü psikobiyolojik temeli ve toplumdaki %20 yaygınlığı nedeniyle halk sağlığı açısından önemi nedeniyle güçlü bir psikolojik faktör olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle, yüksek düzeyde nörotiklik günlük yaşamda daha fazla soruna neden olduğu için yaşam kalitemizin önemli bir yordayıcısı gibi görünmektedir. İlişkisel öğrenme, insanların bir olay ile sonraki sonuç arasındaki istatistiksel ilişkiyi öğrenmeye meyilli olduğu gözlemleri ifade eder. İlişkisel öğrenme günlük hayatımızda birçok karar verme, dikkat, sınıflama, tercih etme gibi süreçlerde etkin rol oynar. Tipik bir ilişkisel öğrenme görevi, iki olay arasındaki genel ilişkiyi belirleyen dört olay tipini göz önünde bulundurmayı gerektirir. Allan (2004), Delta P'yi (DP) ipucunun sunulma (C) ve sonucun sunulma (O) sayısını içeren bir ölçüm olarak tanımladı. Genel ilişki, ipucunun varlığında Sonucun koşullu olasılığı (A/A+B) ve ipucunun yokluğunda sonucun koşullu olasılığı (C/(C+D) alınarak elde edilebilir. Olaylar arasındaki korelasyon gibi ipucu ve sonuç arasındaki ilişkinin gücü bu iki koşullu olasılık arasındaki farktan anlaşılabilir. DP, -1 ile +1 arasında değişir, ipucu ve sonucun sıklığı arttıkça ilişki daha pozitif hale gelir. İpucu ve sonuç arasındaki ilişki bir birbirine zıtlaştıkça ilişki olumsuzluğa doğru gitmektedir (negatif olasılık).

Psikoloji alanında hem nörotisizm, hem de ilişkisel öğrenme alanları üzerinde bir çok bağımsız teorik ve ampirik çalışma yapılmıştır. Fakat, nörotisizm ve ilişkisel öğrenme arasındaki ilişkiye dair araştırmalar çok azdır. Bu çalışmanın amacı, birey ve toplum sağlığı açısından önemli bir risk faktörü olan nörotisizm ile günlük hayatımızın hemen hemen her alanında etkin olan ilişkisel öğrenme arasındaki ilişkiyi araştırmaktır.

Yöntem: Bu çalışmada sistematik tarama yöntemiyle nörotisizm ve nörotisizm ile ilişkili kavramlar ile birlikte ilişkisel öğreme ve ilişkisel öğrenme ile ilgili kavramları anahtar kelimeler olarak kullandık. Tarama stratejimiz nörotisizm ve ilişkisel öğrenme ile ilişkili kavramların tespiti ve bunların kombinasyonlarını kapsamaktadır.

Bulgular: Nörotisizm ile ilgili üç teori bulunmuştur bunlar; uyarıcı temelli model, dikkat kontrolü teorisi ve ikili kontrol mekanizması modeli. İlişkisel öğrenme ile ilgili Macthintosh modeli, Rescorla ve Wagner modeli bulunmuştur. Nörotisizm ve ilişkisel öğrenmeyi birlikte ele alan 2 deneysel çalışma bulunmuştur. Bunun dışında, nörotisizm ve ilişkisel öğrenme ile ilgili bilişsel süreçleri ayrı olarak inceleyen 3'er bağımsız çalışma incelenmiştir. Bu çalışmalar birlikte değerlendirildiğinde, nörotisizmin dikkat süreçleri üzerindeki tahrip edici etkisinin olduğunu, ilişkisel öğrenme sürecinin ise dikkat tarafından yönetildiğini göstermiştir.

Sonuç: Nörotisizm ile ilgili modeller, görev kapsamlı bir dikkat kullanımını gerektirdiğinde veya tehdit edici uyaranları içerdiğinde, yüksek düzeyde nörotikliğin artan fizyolojik strese yol açacağını ve bunun da sırayla görevle ilgili olmayan faaliyetlere (endişe) neden olacağını, bu durumun öğrenme sürecinde bozulmaya yol açacağı bildirilmiştir. Etkin bir ilişkisel öğrenme ise uyaranların belirginliğine bağlıdır ve bu öğrenme sürecinin, görevle ilgili etkinliklere katılmayı ve dikkat kaynaklarının kıtlığına neden olan görevle ilgili olmayan etkinlikleri görmezden gelmeyi gerekli kılar. Bununla birlikte, önceki deneysel çalışmalar,

yüksek düzeyde nörotisizm, ilişkisel öğrenme sürecini tahrip ettiğini rapor etmiştir. Bu, uyaranların duygusallığından bağımsız olarak, bir ilişkisel öğrenme görevinin, nörotiklerin zararlı etkisini ortaya çıkarmak için yeterli olduğunu göstermektedir. Bu teorik ve ampirik bulguları birleştirerek, olumsuz duygusal uyaranların kullanılmasının, düşük nörotiklere kıyasla yüksek nörotiklerde bozulmayı şiddetlendirebilecek görevle ilgili olmayan faaliyetlerle bağlantılı ek fizyolojik strese yol açabileceği sonucuna varılabilir.
Anahtar Kelimeler: *Nörotisizm, İlişkisel öğrenme, Beyin, Kişilik*

Bildiri No: PDR2021.000749 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Prof. Dr. Selahiddin Öğülmüş, Ankara Üniversitesi *Arş. Gör. Furkan Kaşıkcı, Atatürk Üniversitesi*

How Social Emotional Learning Relates to Psychological Symptoms: A Latent Profile Analysis in Adolescents

With the effect of globalization and digitalization, today's societies have entered a period of serious change. This process of change affects societies in almost every field and makes it necessary to adapt. Societies that adapt to this process are exposed to some negativities as well as gaining significant gains. In this context, to minimize the negative effects of the change process, it is considered as an important situation to make the necessary progress in education, which is an institution that has an important role in increasing the existing cultural accumulation of societies and transferring this accumulation to future generations. When the studies conducted in recent years are examined, it is seen that the student profile is supported by skills such as creative thinking, openness to development, self-management, inclination to teamwork, time management, and communication, which facilitates solving complex problems and making responsible decisions, is supported and steps are taken towards this direction. In the literature, these skills are generally considered as social and emotional learning skills and are gaining more and more importance. In addition to social-emotional learning skills, according to the positive psychology approach, which has been an important field of study in psychology in recent years, resilience, which is defined as the ability of individuals to adapt to new situations to protect their psychological health in the face of negative life events, can be considered as an important preventive or protective factor. In other words, the positive psychology approach contributes to psychological health by revealing the strengths and positive aspects of the individual. In this context, resilience, life satisfaction, and subjective well-being, which are discussed in this research process, can be evaluated among the important protective factors. In addition, the adolescence period, which constitutes the sample profile of this research, is expressed as the developmental period in which critical decisions are made and which leads to serious changes. Adolescence includes both opportunities and challenges for students. In this context, the most obvious negative effect of the adolescence period on students can be considered as the intense experience of psychological symptoms such as depression, anxiety, and stress. The fact that students in this period are in search of identity formation and that they are expected to develop in personal, social, and academic fields cause serious psychological adjustment problems in students. In this direction, it was aimed to determine the latent profiles among adolescents of social-emotional learning skills, subjective well-being, life satisfaction, resilience, and psychological symptoms, which can be counted among the important protective factors in this research process. The sample group of the study consists of a total of 448 high school students, 241 girls, and 207 boys. The data obtained from the participants were analyzed using latent profile analysis. In this context, it was concluded that there are important relationships between social-emotional learning skills, subjective well-being, sense of life, resilience, and psychological symptoms. A three-class latent profile was found by the available data. In this context, the participants in Profile 1 showed low social-emotional learning levels and high psychological symptoms; On the other hand, the participants in Profile 2 showed moderate social-emotional learning skills and psychological symptoms; Finally, it was concluded that the participants in Profile 3 showed high levels of social-emotional learning skills and low levels of psychological symptoms.

When the research results are evaluated as a whole, studies aimed at improving students' social-emotional learning skills, which also overlap with the basic mission of contemporary education, gain importance. At this point, individual and group studies of guidance and psychological counseling specialists working in schools can be valuable. Activities based on social-emotional learning skills can be included in the programs to intervene in various mental problems such as depression, anxiety, and stress of the students in Profile 1.

Keywords: *Social Emotional Learning, Resilience, Subjective Well-Being, Life Satisfaction, Depression, Anxiety, Stress, Latent Analysis*

Sosyal Duyusal Öğrenmenin Psikolojik Semptomlarla İlişkisi: Ergenlerde Gizil Profil Analizi

Küreselleşme ve dijitalleşmenin etkisiyle günümüz toplumları ciddi bir değişim sürecine girmiştir. Bu değişim süreci toplumları hemen her alanda etkilemekte ve uyum sağlamayı gerekli hale getirmektedir. Bu sürece uyum sağlayan toplumlar önemli kazanımlar elde ettiği gibi birtakım olumsuzluklara da maruz kalmaktadır. Bu bağlamda değişim sürecinin olumsuz etkilerini en aza indirmek amacıyla toplumların mevcut kültürel birikimlerini artırma ve bu birikimi gelecek kuşaklara aktarmada önemli role sahip bir kurum olan eğitimde gerekli ilerlemelerin sağlanması önemli bir durum olarak değerlendirilmektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalar incelendiğinde karmaşık sorunları çözmeyi ve sorumlu kararlar almayı kolaylaştıran yaratıcı düşünme, gelişmeye açıklık, öz yönetim, ekip çalışmalarına yatkınlık, zaman yönetimi, iletişim gibi becerilerle desteklenen öğrenci profilinin desteklendiği ve bu yönelime doğru adımların atıldığı görülmektedir. Alanyazında bu beceriler genel olarak ***sosyal ve duygusal öğrenme*** becerileri olarak değerlendirilmekte ve gittikçe önem kazanmaktadır.

Sosyal duygusal öğrenme becerilerine ek olarak son yıllarda psikoloji alanında önemli bir çalışma alanı olan pozitif psikoloji yaklaşımına göre bireylerin olumsuz yaşam olayları karşısında psikolojik sağlıklarını korumak için yeni durumlara uyum sağlama yeteneği olarak tanımlanan psikolojik sağlamlığın önemli bir önleyici veya koruyucu faktör olarak kabul edilebilir. Bir diğer ifadeyle Pozitif psikoloji yaklaşımı, bireyin güçlü yanlarını ve olumlu yönlerini ortaya çıkararak temel olarak psikolojik sağlığa katkıda bulunur. Bu bağlamda bu araştırma sürecinde ele alınan yılmazlık, yaşam doyumu ve öznel iyi oluş önemli koruyucu faktörler arasında değerlendirilebilir. Ayrıca bu araştırmanın örneklem profilini oluşturan ergenlik dönemi kritik kararların alındığı ve ciddi değişimlere yol açan gelişim dönemi olarak ifade edilmektedir. Ergenlik dönemi öğrenciler için hem çeşitli fırsatları hem de zorlukları içinde barındırmaktadır. Bu bağlamda ergenlik döneminin öğrenciler üzerindeki en belirgin olumsuz etkisi depresyon, anksiyete ve stres gibi psikolojik semptonların yoğun bir biçimde yaşanması olarak değerlendirilebilir. Bu dönemdeki öğrencilerin hem kimlik oluşumuna dair arayışlar içerisinde olması hem de kişisel, sosyal ve akademik alanlarda gelişim göstermelerinin beklenmesi öğrencilerde ciddi psikolojik uyum problemlerinin görülmesine yol açmaktadır. Bu doğrultuda bu araştırma sürecinde önemli koruyucu faktörler arasında sayılabilen sosyal duygusal öğrenme becerileri, öznel iyi oluş, yaşam duyumu, yılmazlık ve psikolojik semptomların ergenler arasındaki gizil profillerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 241 kız, 207 erkek olmak üzere toplam 448 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcılardan elde edilen veriler gizil profil analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu kapsamda sosyal duygusal öğrenme becerileri, öznel iyi oluş, yaşam duyumu, yılmazlık ve psikolojik semptomlar arasında önemli ilişkilerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut verilere uygun bir biçimde üç sınıflı bir gizil profil bulunmuştur. Bu kapsamda Profil 1"de yer alan katılımcıların düşük sosyal duygusal öğrenme düzeyi ve yüksek düzeyde

psikolojik semptom gösterdiği; Profil 2‟de yer alan katılımcıların ise orta düzeyde sosyal duygusal öğrenme becerisi ve psikolojik semptom gösterdiği; son olarak Profil 3‟te yer alan katılımcıların ise yüksek düzeyde sosyal duygusal öğrenme becerisi ve düşük düzeyde psikolojik semptom gösterdiği sonucuna ulaşıldı. Araştırma sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, çağdaş eğitimin temel misyonuyla da örtüşen, öğrencilerin sosyal-duygusal öğrenme becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar önem kazanmaktadır. Bu noktada okullarda görev yapan rehberlik ve psikolojik danışma uzmanlarının bireysel ve grup çalışmaları değerli olabilir. Profil 1‟de yer alan öğrencilerin depresyon, kaygı, stres gibi çeşitli ruhsal sorunlara müdahale etmek için programlarda sosyal-duygusal öğrenme becerilerine dayalı etkinliklere yer verilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Duyusal Öğrenme, Yılmazlık, Öznel Ġý OluG, YaGam Doyumu, Depresyon, Anksiyete, Stres, Gizil Analiz*

Bildiri No: PDR2021.000750 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. Danışman Mustafa ATAĞ, Milli Eğitim Bakanlığı Prof. Dr. Erdal HAMARTA, Necmettin Erbakan Üniversitesi*

The Examination Of The Relationship Between Nomophobia, Coping With Stress And Perceived Social Support Levels Of Adolescent Students

The purpose of this research is to investigate relationship between nomophobia, perceived social support and the levels of coping with stress of adolescents. For this purpose, 793 high school students (553 (69.7%) female and 240 (30.3%) male students) who continue their education from several high schools in central district of Şanlıurfa in 2020-2021 academic year constitute the study group of this research. In this research, Personal Information Form created by researcher, Nomophobia Prevalence Scale for the datas concerning behavior of nomophobia, Multidimensional Perceived Social Support Scale for the datas concerning level of perceived social support and Coping For Adolescents Scale for the datas concerning coping with stress were used for data collection tools. Pearson Moment Correlation Coefficient, T Test, Anova Test and other variables were used to reveal the relationship between variables in the analysis of the data. According to the result of research, it is observed that there are significant relations between the nomophobia, perceived social support and coping with stress. It is found that there are significant relations negatively low level between nomophobia and active coping with stress and positively low level between nomophobia and avoidant coping with stress. Besides, it is found that there are significant relations positively middle level between perceived social support and active coping with stress and negatively low level between perceived social support and avoidant coping with stress and negatively low level between perceived social support and negative coping with stress. It was found that nomophobia of adolescents differed significantly according to gender, grade level, school type and daily time of smart phone usage variables but it didn"t differ significantly according to the number of siblings and parental education status variables. Besides, it was found that perceived social support of adolescents differed significantly according to only the number of siblings variable but it didn"t differ according to gender, grade level, school type, daily time of smart phone usage and parental education status variables. Lastly, it was found that lower dimensions of coping with stress differed significantly according to only gender, the number of siblings and daily time of smart phone usage variables but it didn"t differ significantly according to other variables. Findings from research and results were discussed in the light of the literature.

Keywords: *Nomophobia, perceived social support, coping with stress, adolescents.*

Ergenlerin Mobil Telefonsuz Kalma Korkusu (Nomofobi), Stresle Başa Çıkabilme ve Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı ergenlerin nomofobi, algılanan sosyal destek ve stresle başa çıkma düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaçla araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Şanlıurfa ili merkez ilçelerinin çeşitli ortaokul ve liselerinde ve farklı sınıf düzeylerinde öğrenimine devam eden 553"ü (%69,7) kız, 240"ı (%30,3) erkek olmak üzere toplam 793 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcıların kişisel bilgilerini belirlemek amacıyla „„Kişisel Bilgi Formu"", nomofobi düzeylerini belirlemek amacıyla „„Nomofobi

Yaygınlığı Ölçeği"; algılanan sosyal destek düzeylerini belirlemek amacıyla „Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği" ve stresle başa çıkma düzeylerini belirlemek amacıyla da „Ergenler İçin Başa Çıkma Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla Pearson Momentler Çarpım Korelâsyon Katsayısı ve ilgili değişkenlerin sosyo-demografik bilgiler açısından incelenmesi amacıyla T Testi ve Anova Testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre nomofobi ile aktif başa çıkma arasında negatif yönde düşük düzeyde, nomofobi ile kaçınan başa çıkma arasında pozitif yönde düşük düzeyde, nomofobi ile olumsuz başa çıkma arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişkiler elde edilmiştir. Ayrıca algılanan sosyal destek ile aktif başa çıkma arasında pozitif yönde orta düzeyde, algılanan sosyal destek ile kaçınan başa çıkma arasında negatif yönde düşük düzeyde, algılanan sosyal destek ile olumsuz başa çıkma arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişkiler ortaya çıkmıştır. Nomofobi düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü, günlük ortalama telefon kullanım süresi değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı ancak kardeş sayısı, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Ayrıca algılanan sosyal destek düzeylerinin yalnızca kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaştığı ancak cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü, anne-baba eğitim durumu ve günlük ortalama telefon kullanım süresi değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Son olarak stresle başa çıkmanın alt boyutlarının ise yalnızca cinsiyet, kardeş sayısı ve günlük ortalama telefon kullanım süresi değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı ancak diğer değişkenlere göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Araştırmadan elde edilen bulgular ve sonuçlar ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

*Bu araştırma, ikinci yazar danışmanlığında birinci yazar tarafından hazırlanmış yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Nomofobi, algılanan sosyal destek, stresle baGa çkma, ergenler.*

Bildiri No: PDR2021.000751 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Uzm. Psk. DanıÇmanMücahit Yenice, Milli Eğitim Bakanlığı Dr. Öğr. Üyesi Gökçen Aydın, Hasan Kalyoncu Üniversitesi*

Mindfulness and Self-esteem in Predicting Resilience Among High School Students

The purpose of this study was to examine the role of mindfulness and self-esteem in predicting resilience in high school students. The participants included 482 high school students (223 female, 259 male) in Şanlıurfa. Students in 9th, 10th and 11th grade level were invited to the study, and 12th grade students were excluded from the study by considering the fact that the data collection process was close to the university entrance exam and the low rate of volunteer 12th grade students. The return rate was 96.81%. The data were collected through The Resilience Scale (RS) - Short Form to measure the resilience level of the participants, Mindful Attention Awareness Scale to measure the mindfulness level, Rosenberg Self-Esteem Scale to measure the self-esteem levels, and Demographic Information Form including gender, grade, school type, and parental education level prepared by the researcher. In the study, independent groups t test was used to determine whether the average scores of the variables differed by gender, and Pearson correlation analysis was used to examine the relationships between resilience, mindfulness and self-esteem. Regarding the main purpose of the study, multiple linear regression analysis was utilized to find the predictive role of mindfulness and self-esteem on resilience. The results revealed that mindfulness and self-esteem were significant predictors of resilience. These two variables explained 22 % of the total variance in resilience. Also, self-esteem was found to be stronger predictor than mindfulness. While mindfulness differed by gender, self-esteem and resilience did not differ significantly. The findings were discussed in the light of the related literature and suggestions were presented for further research and practice.

Keywords: *Resilience, mindfulness, self-esteem, adolescent*

Lise Öğrencilerinde Yılmazlığı Yordamada Bilinçli Farkındalık ve Benlik Saygısı

Bu araştırmada, lise öğrencilerinde bilinçli farkındalık ve benlik saygısının yılmazlığı yordamadaki rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcılarını Şanlıurfa ilindeki 482 lise öğrencisi (223 kız, 259 erkek) oluşturmaktadır. Araştırmaya 9., 10. ve 11. sınıf öğrencileri davet edilmiş, üniversite sınavının veri toplama sürecine yakın olması ve öğrencilerin araştırmaya katılmadaki gönüllülüğünün düşük oranda olması sebebiyle 12. sınıf öğrencileri araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Araştırmada geri dönüş oranı % 96.81 olarak belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak, katılımcıların yılmazlık düzeyini belirlemek amacıyla Kendini Toparlama Gücü Ölçeği Kısa Formu, bilinçli farkındalık düzeylerini ortaya koymak amacıyla Bilinçli Farkındalık Ölçeği, benlik saygısı düzeylerini belirlemek amacıyla Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ve katılımcıların cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü, anne baba eğitim düzeyi gibi demografik özelliklerini ortaya çıkarmak amacıyla da araştırmacı tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmada ele alınan değişkenlerin ortalama puanlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar için t testi, yılmazlık düzeyi ile bilinçli farkındalık ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ise Pearson korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırmanın ana amacına yönelik olarak, bilinçli farkındalık ve benlik

saygısının yılmazlığı yordamadaki rolü çoklu doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir. Elde edilen bulgular, bilinçli farkındalık ve benlik saygısının yılmazlığı anlamlı bir şekilde yordadığını ortaya koymuştur. Bu iki değişken birlikte, yılmazlığı açıklayan toplam varyansın % 22'sini açıklamaktadır. Ayrıca, benlik saygısı değişkeninin bilinçli farkındalığa göre daha güçlü bir yordayıcı olduğu saptanmıştır. Bilinçli farkındalık cinsiyete göre anlamlı fark gösterirken, benlik saygısı ve yılmazlık anlamlı fark göstermemiştir. Araştırma sonuçları ilgili alanyazına katkıları ve sınırlılıkları noktasında tartışılmış ve bu bağlamda ileride yapılacak araştırmalar ve uygulamalar için öneriler ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Yılmazlık, bilinçli farkındalık, benlik saygısı, ergen*

Bildiri No: PDR2021.000752 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Diğer

*Öğr. Gör. Dr. Celalettin Korkmaz, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Covid-19 and Face-to-Face Learning in Higher Education: Academics' Nosophobia of Coronavirus

Introduction: With the coronavirus epidemic spreading from Wuhan province of China in 2019, face-to-face learning in higher education has been replaced by distance education applications. With the pandemic, as a result of the treatment and vaccine development studies for coronavirus, various vaccine applications were approved for emergency use by the World Health Organization. In this period, with the increase in vaccination against the epidemic in Turkey, the Council of Higher Education announced that blended or face-to-face learning could be introduced in line with the preferences of universities. Thus, while some of the universities have made statements that they will switch to face-to-face education, some of them have announced that the courses will be held remotely for a certain period of time, and some of them will be held with hybrid applications. Therefore, it is an important issue to discuss how face-to-face education is scientifically discussed in higher education, where the young people, who are mostly between the ages of 18 and 25, who can pass the disease without symptoms, and the teaching staff between the ages of 30 and 67, who are likely to have a moderate and severe disease. The aim of this research is to determine the concerns of academics about catching the disease with the transition to face-to-face education in higher education institutions in the covid-19 epidemic.

Method: In the research, mixed research method was used in order to provide a better understanding of the problems and questions of the research by using quantitative and qualitative research methods together and blending the data in harmony. The study group of the research consists of academicians working at a public university in the Mediterranean region, which announced that face-to-face education will be held in the fall semester of 2021-2022. A data collection tool designed to collect both quantitative and qualitative data through scale and open-ended questions was used in the research. The data collection tool is composed of three parts. The first part is concerned with whether academics have caught covid-19 before, if they have been caught, severe, moderate or mild recovery from the disease, whether they have been vaccinated, whether they have a chronic illness, what type of vaccine they have, how many doses they have, and whether there are people (in their family or with whom they live) they are concerned about having covid-19 consists of seven questions. The second part was created with the COVID-19 Phobia Scale (Arpacı et al., 2020). The third part consists of open-ended questions about whether they will be worried about meeting someone who has coronavirus during the face-to-face training process and whether they will feel anxious if they are infected with the coronavirus. Since the data collection tool was designed to collect both quantitative and qualitative data, different methods were followed in the analysis of the collected data. Quantitative data obtained from the first and second parts of the tool were analyzed with descriptive statistical methods. Qualitative data collected from the third part of the tool were analyzed by content analysis. As a result of the analyzed qualitative data, categories were determined and direct quotations of the participants were also included.

Conclusion: According to the research findings, it is seen that the instructors evaluate the face-to-face learning practices in their own context. It is emphasized by the academic staff that universities, where scientific research and development and high-level education activities are carried out, cannot be evaluated like other educational institutions. In addition, it was determined that they focused on various problems for an education level at this level. The research findings will be presented in detail as an oral presentation at the congress.

Keywords: *Academician, Covid-19, face-to-face education, anxiety*

Covid-19 ve Yükseköğretimde Yüz Yüze Eğitim: Akademisyenlerin Koronavirüse Yakalanma Kaygı Düzeyleri

GiriÇ: 2019 yılında Çin"in Wuhan eyaletinden yayılan koronavirüs salgını ile birlikte yükseköğretimde yüz yüze eğitim yerini uzaktan eğitim uygulamalarına bıraktı. Pandemi ile birlikte koronavirüse yönelik tedavi ve aşı geliştirme çalışmaları sonucu çeşitli aşı uygulamalarına Dünya Sağlık Örgütü tarafından acil kullanım onayı verildi. Bu dönemde Türkiye"de de salgına yönelik aşılamanın artması ile birlikte Yükseköğretim Kurulu üniversitelerin tercihleri doğrultusunda harmanlanmış veya yüz yüze eğitime geçilebileceğini açıkladı. Böylelikle üniversitelerin bir kısmı tamamen yüz yüze eğitime geçileceğine yönelik açıklamalar yaparken bir kısmı ise belirli bir süre uzaktan, diğer bir kısmı ise hibrit uygulamalar ile derslerin yapılacağına yönelik duyurular yayınladılar. Dolayısıyla hastalığı çoğunlukla belirti vermeden geçirebilen büyük oranda18 ile 25 yaş aralığında yer alan gençler ile hastalığı orta düzey ve ağır geçirme ihtimali olan 30 ile 67 yaş aralığında bulunan öğretim elemanlarının bir araya geleceği yükseköğretimde yüz yüze eğitimin bilimsel olarak ne düzeyde tartışıldığı önem kazanan bir konudur. Bu araştırmanın amacı covid-19 salgınında yükseköğretim kurumlarında akademisyenlerin yüz yüze eğitime geçilmesi ile birlikte hastalığa yakalanmaya yönelik kaygılarını belirlemektir.

Yöntem: Araştırmada nicel ve nitel araştırma yöntemlerini bir arada kullanarak ve verileri uyum içinde harmanlayarak araştırmanın problemlerinin ve sorularının daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 güz döneminde yüz yüze eğitim yapılacağını açıklayan Akdeniz bölgesinde bulunan bir kamu üniversitesinde görev yapan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Araştırmada hem nicel hem de nitel verileri ölçek ve açık uçlu sorular aracılığıyla toplamak için tasarlanmış bir veri toplama aracı kullanılmıştır. Veri toplama aracı üç bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölüm, akademisyenlerin daha önce covid-19"a yakalanıp yakalanmadıkları, eğer yakalanmışlarsa hastalığı ağır, orta veya hafif atlatma durumları, aşı olup olmadıkları, kronik bir rahatsızlıklarının bulunup bulunmadığı, hangi tür aşıyı oldukları, kaç doz aşı oldukları, covid-19"a yakalanmasından endişe ettikleri (aile üyeleri veya birlikte yaşanılan) kişiler olup olmadığı şeklinde kişisel verileri toplamaya yönelik yedi sorudan oluşmaktadır. İkinci bölüm, COVID-19 Fobi Ölçeği (Arpacı vd., 2020) ile oluşturulmuştur. Üçüncü bölümde ise yüz yüze eğitim sürecinde koronavirüse yakalanmış biriyle karşılaşmaktan endişe edip etmeyecekleri ve kendilerine koronavirüs bulaşması durumunda kaygılı hissedip hissetmeyeceklerine yönelik açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Veri toplama aracı hem nicel hem de nitel verileri toplamak üzere tasarlandığından, toplanan verilerin analizinde farklı yöntemler izlenmiştir. Aracın birinci ve ikinci bölümlerinden elde edilen nicel veriler betimsel istatistik yöntemleri ile analiz edilmiştir. Aracın üçüncü bölümünden toplanan nitel veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Analiz edilen nitel veriler sonucunda kategoriler belirlenmiş ve katılımcıların doğrudan alıntılarına da yer verilmiştir.

Sonuç: Araştırma bulgularına göre öğretim elemanlarının yüz yüze eğitim uygulamalarını kendi bağlamlarında değerlendirdikleri görülmektedir. Bilimsel araştırma ve geliştirme ile üst düzey eğitim öğretim faaliyetlerinin yürütüldüğü üniversitelerin diğer eğitim kurumları gibi değerlendirilemeyeceği öğretim elemanlarınca vurgulanmaktadır. Ayrıca bu düzeyde ki bir eğitim kademesi için çeşitli sorunlar üzerinde durdukları belirlenmiştir. Araştırma bulguları ayrıntılı olarak kongrede sözlü bildiri olarak sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Akademisyen, Covid-19, yüz yüze eğitim, kaygı*

Bildiri No: PDR2021.000754 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. Danışman Fuat AYDOĞDU, Kestel Rehberlik Ve Araştırma Merkezi*

Investigating the Relationship between Cognitive Flexibility and Positive Humor Styles in Teachers

The main purpose of this research is to investigate the relationship between cognitive flexibility and positive humor styles in teachers. In addition, the effects of demographic variables such as gender, marital status and school level were investigated. The participants of the study consisted of a total of 613 volunteer teachers, 332 female (52.5%) and 291 male (47.5%) working in various schools and institutions affiliated to the Ministry of National Education. As a measurement tool in the research, Cognitive Flexibility Scale, Self Improvement and Participatory Humor subscales of Humor Styles Questionnaire and Personal Information Form were collected. Pearson product-moment correlation, t-test for independent samples and one-way analysis of variance (ANOVA) were used in the analyses. According to the results of the research, it was determined that there is a statistically positive and significant relationship between cognitive flexibility and positive humor styles in teachers. It was found that cognitive flexibility and positive humor styles did not show a significant change according to the variables of gender, marital status and school level. Significant differences were found in terms of gender and marital status variables from the participant humor subscale of the participants. In the gender variable, female teachers' participatory humor styles were found to be significantly higher than male teachers' participatory humor styles, and in the marital status variable, single teachers' participatory humor styles were found to be significantly higher than married teachers' participatory humor styles. In line with the findings, the relevant literature was discussed and suggestions were made.

Keywords: *Cognitive flexibility, positive humor styles, teacher.*

Öğretmenlerde Bilişsel Esneklik ile Olumlu Mizah Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırmanın temel amacı, öğretmenlerde bilişsel esneklik ile olumlu mizah tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Ayrıca cinsiyet, medeni durum ve çalıştıkları okul kademesi gibi demografik değişkenlerin etkisi incelenmiştir. Araştırmanın katılımcıları, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı çeşitli okul ve kurumlarda çalışmakta olan, 332 kadın (%52.5) ve 291 erkek (%47.5) olmak üzere toplam 613 gönüllü öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada ölçme aracı olarak Bilişsel Esneklik Ölçeği, Mizah Tarzları Ölçeği"nin Kendini Geliştirici ve Katılımcı Mizah alt ölçekleri ile Kişisel Bilgi Formu aracılığıyla toplanmıştır. Analizlerde pearson momentler çarpımı korelasyonu, bağımsız örneklemler için *t* testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Yapılan araştırma sonucuna göre öğretmenlerde, bilişsel esneklik ile olumlu mizah tarzları arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü anlamlı ilişkinin olduğu saptanmıştır. Bilişsel esneklik ile olumlu mizah tarzlarının cinsiyet, medeni durum ve çalışılan okul kademesi değişkenlerine göre anlamlı bir değişiklik göstermediği bulunmuştur. Katılımcıların katılımcı mizah alt ölçeğinden cinsiyet ve medeni durum değişkenlerine göre ise anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Cinsiyet değişkeninde kadın öğretmenlerin katılımcı mizah tarzları erkek öğretmenlerin katılımcı mizah tarzlarından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ve medeni durum değişkeninde ise, bekâr öğretmenlerin katılımcı mizah tarzları evli öğretmenlerin katılımcı mizah tarzlarından anlamlı düzeyde daha

yüksek olduğu saptanmıştır. Ede edilen bulgular doğrultusunda ilgili literatür tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *BiliÇsel ɛneklik, olumlu mizah tarzları, öğretmen*

Bildiri No: PDR2021.000755 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Uzm. Psk. Danışman Fuat AYDOĞDU, Kestel Rehberlik Ve Araştırma Merkezi

Determination of Cognitive Constructs of School Psychological Counselors Regarding the Concept of Happiness

In this study, it was aimed to determine the cognitive constructs of school psychological counselors regarding the concept of "happiness". For this purpose, data were collected from a total of 10 school counselors, 5 female and 5 male, working in public schools at different school levels (kindergarten, primary school, secondary school and high school) in the province of Muş in the 2019-2020 academic year. As the focus of the research is to reveal what exists in the person, phenomenological design, one of the qualitative research methods, was used. The data obtained from the study group were collected with the "Repertory Grid Form", which is one of the structured interview techniques. At the end of the analysis of the data, 5 different cognitive construct groups belonging to the participants were formed ("Family", "Factors Associated with Success and Economic Status", "Health, Peace and Spiritual Satisfaction", "Love, Affection and Social Relationships" and "Entertainment Activities and Having a Hobby"). Considering the importance of the cognitive constructs formed from the findings obtained, the initial constructs of the male and female school counselors regarding the concept of happiness were the same, while the other cognitive constructs differed. While the first cognitive constructs of male and female school counselors regarding happiness are "Family", the four cognitive construct groups that take place after this cognitive construct group differ. The first three fictional groups that female school counselors consider relatively important in terms of arithmetic averages, respectively, constitute "Family", "Entertainment Activities and Having a Hobby" and "Love, Affection and Social Relations" fiction groups. For male school counselors, the first three fiction groups that they consider relatively important in terms of arithmetic averages, respectively, constitute the fiction groups "Family", "Love, Affection and Social Relations" and "Health, Peace and Spiritual Satisfaction". The findings were discussed within the scope of similar research results and the literature, and suggestions were presented to practitioners and researchers.

Keywords: *psychological counselor, happiness, cognitive structure, repertory grid*

Okul Psikolojik Danışmanların Mutluluk Kavramına İlişkin Bilişsel Kurgularının Belirlenmesi

Bu araştırmada okul psikolojik danışmanlarının "mutluluk" kavramına ilişkin bilişsel kurgularının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında Muş il sınırları içerisinde bulunan farklı okul kademelerindeki (anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise) devlet okullarında görev yapan 5'i kadın, 5'i erkek olmak üzere toplam 10 okul psikolojik danışmanından veri toplanmıştır. Araştırmanın odağı, kişide var olanı ortaya çıkarmak olduğundan nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Çalışma grubundan elde edilen veriler yapılandırılmış görüşme tekniklerinden biri olan "Repertory Grid Formu" ile elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesi sonucunda katılımcılara ait 5 adet farklı bilişsel kurgu grubu oluşturulmuştur ("Aile", *"Başarıve Ekonomik Durumla İlişkiliFaktörler", "Sağlık, Huzur ve Ruhsal Tatminler", "Açık Sevgi ve Sosyal İlişkiler"* ve "*Eğlence Aktiviteleri ve Bir Hobiye Sahip Olma"*). Elde edilen bulgulardan oluşturulan bilişsel kurguların önem derecesi dikkate alındığında kadın ve erkek okul psikolojik

danışmanlarının mutluluk kavramına ilişkin ilk kurguları aynı olurken diğer bilişsel kurgular farklılık göstermiştir. Kadın ve erkek okul psikolojik danışmanlarının mutluluğa ilişkin ilk bilişsel kurguları *"Aile"* olurken bu bilişsel kurgu grubundan sonra yer alan dört bilişsel kurgu grupları farklılaşmaktadır. Kadın okul psikolojik danışmanlarının aritmetik ortalamalar açısından görece önemli gördükleri ilk üç kurgu grubu sırasıyla *"Aile"*, "*Eğlence Aktiviteleri ve Bir Hobiye Sahip Olma"* ve *"Aşk, Sevgi ve Sosyal İlişkiler"* kurgu grupları oluşturmaktadır. Erkek okul psikolojik danışmanları için ise aritmetik ortalamalar açısından görece önemli gördükleri ilk üç kurgu grubu sırasıyla *"Aile", "Aşk, Sevgi ve Sosyal İlişkiler"* ve *"Sağlık, Huzur ve Ruhsal Tatminler"* kurgu grupları oluşturmaktadır. Elde edilen bulgular benzer araştırma sonuçları ve alanyazın kapsamında tartışılmış, uygulayıcı ve araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik danışman, mutluluk, bilişsel kurgu, repertory grid*

Bildiri No: PDR2021.000757 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Uzm. Psk. Danışman Mehmet Demir, Kestel Belediyesi Esentepe İlkokulu Doç. Dr. Erhan Tunç, Gaziantep Üniversitesi*

The Mediator Role of Need For Cognition on The Relationship Between Secondary School Students' Academic Procrastination Behaviors And Attitudes Towards School

The aim of this study is to investigate the mediator role of the need for cognition in the relationship between academic procrastination and school attitude in secondary school students. The research also examined whether the scores obtained from the data collection tools change according to their gender, age, type of school, grade level, socio-economic level, and general academic achievement level. The quantitative data of the study were collected from 498 students attending different high school types in Gaziantep in the 2018-2019 academic year. As data collection tools; Academic Procrastination Scale, School Attitude Rating Scale and Need for Cognition Scale were used. Cronbach Alpha internal consistency coefficient of the Academic Procrastination Scale for this study. calculated as .84. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient of the Attitude towards School Scale for this study was .73 for the Self-Towards Attitude Dimension, .81 for the Attitudes towards the Teacher dimension, .91 for the Attitudes towards the School sub-dimension, .90 for the Motivation/Self-regulation dimension .90 for the Goal dimension .83 and .93 for the entire scale In the analysis of the data. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient of the Need for cognition Scale for this study was calculated as .68. Structural Equation Modeling (SEM) was used by using SPSS25 AMOS package program which is an extension of this program. Independent Sample t-Test and One Way Analysis of Variance (ANOVA) were used to determine the differences between the groups. Pearson Correlation Analysis was used to determine the relationship between the mean scores of the students. According to the findings of the study, correlation coefficients between the students' heel scores were statistically significant; and the need for cognition in the relationship between academic procrastination and school attitudes has a partial mediating effect. In general, when the variances explained in the model were evaluated, it was found that academic procrastination alone explained about 58% of school attitude variable and about 16% of need for cognition variable. When the effects of other variables were also taken into account in the explained variances, it was seen that academic procrastination and need for cognition variables together explained about 59% of the school attitude variable.The findings of the study were discussed with similar research results in the literature, and suggestions were made for researchers and practitioners.

Keywords: *Academic procrastination, Need for cogniton, School attitude*

Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışları İle Okula İlişkin Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkide Düşünme İhtiyacının Aracı Rolü

Bu araştırmanın amacı ortaöğretim öğrencilerinde akademik erteleme ile okula ilişkin tutum arasındaki ilişkide düşünme ihtiyacının aracı rolünü incelemektir. Araştırmanın verileri 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Gaziantep ilinde bulunan farklı lise türlerine devam eden 498 öğrenciden toplanmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak; Akademik Erteleme Ölçeği, Okula İlişkin Tutum Değerlendirme Ölçeği ve Düşünme İhtiyacı Ölçeği

kullanılmıştır. Akademik Erteleme Ölçeğinin bu araştırma için Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı. 84 olarak hesaplanmıştır. Okula İlişkin Tutum Ölçeğinin bu araştırma için Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı, Benliğine Yönelik Tutum Boyutu için .73, Öğretmene yönelik tutumlar boyutu için .81, Okula Yönelik tutum alt boyutu için.91, Motivasyon/Öz düzenleme boyutu için .90, Amaç boyutu için .83 ve ölçeğin tümü için .93 olarak hesaplanmıştır. Düşünme İhtiyacı Ölçeğinin bu araştırma için Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .68 olarak hesaplanmıştır. Verilerin analiz edilmesinde SPSS25 ve bu programın eklentisi olan AMOS paket programı kullanılarak Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) uygulanmıştır. Yapısal eşitlik modellemesinde tahminleme yöntemi olarak En Çok Olabilirlik Metodu (Maximum Likelihood) uygulanmıştır. Öğrencilerin veri toplama araçlarından aldıkları ortalama puanlar arasındaki ilişkiyi tespit amacıyla Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin ölçek puanları arasında korelasyon katsayılarının istatistiksel olarak anlamlı olduğu; ve akademik erteleme ile okula ilişkin tutum arasındaki ilişkide düşünme ihtiyacının kısmi aracılık etkisinin olduğu görülmüştür. Genel olarak modelde açıklanan varyanslar değerlendirildiğinde, akademik erteleme değişkeninin tek başına, okul tutumu değişkeninin yaklaşık %58'ini, düşünme ihtiyacı değişkeninin yaklaşık % 16'sını açıkladığı belirlenmiştir. Açıklanan varyanslarda diğer değişkenlerin etkileri de dikkate alındığında, akademik erteleme ve düşünme ihtiyacı değişkenlerinin birlikte okul tutumu değişkeninin yaklaşık %59'unu açıkladığı görülmüştür. Araştırmanın bulguları alanyazındaki benzer araştırma sonuçları ile tartışılarak araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik öneriler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Akademik erteleme, DüÇünme ihtiyacı, Okula iliÇkin tutum*

Bildiri No: PDR2021.000760 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışman Eğitimi
*Dr. Metin TaytaÇ, Milli Eğitim Bakanlığı. HüsrevpaÇa Ortaokulu Van

Scale Of Psychological Counselors Ability To Intervene In Trauma

Purpose: the most important point about approaches to a person who will be helped after a traumatic event is that the person who will be helped has therapeutic skills. In this context, psychological counselors are one of the most important helpers in meeting the needs of individuals for psychological support and in the process of coping with the negative situations they face. In our country, it is not known what level of intervention skills psychological counselors have for trauma. Because of this, in this study, it is desirable to investigate the level of competence in the intervention skills of psychological counselors for individuals experiencing trauma. In order to achieve this goal, the "scale of Trauma Intervention Skills of psychological counselors" has been developed.
Method: in this study, which is carried out in accordance with the steps and principles of scale development, the processes followed as a method and the characteristics of the working group were presented. The study universe of the study was considered as school psychological counselors working in primary and secondary schools affiliated to the Ministry of education throughout Turkey. Data was collected by interviewing psychological counselors working in schools. A total of 265 school psychological counselors were reached in the study universe, including 127 women and 138 men who voluntarily participated in the study.
Findings: structure validity was determined by explanatory factor analysis (AFA) and controlled by confirmatory Factor Analysis (DFA). Internal consistency reliability analysis, which is known to have an important relationship with structure validity, was also performed and it was found that the resulting alpha value indicates high internal consistency. The appropriateness of the sample size is confirmed by KMO and Barlett statistics. The normality distribution for the total score obtained from the scale was tested with Kolmogorov Smirnov. According to the Kolmogorov Simirnov test, it was observed that the total score variables showed a normal distribution. Levene's Statistics were looked at to test homogeneity and the value of" P „was greater than 0.05, that is, homogeneous.
Conclusion: as a result of factor analyses conducted to test the structural validity of the scale, the results of the study provide evidence that the validity and reliability characteristics of the scale are good.
Keywords: *Keywords: Psychological Counselor, Trauma, Validity, Reliability*

Psikolojik DanıÇmanların Travmaya Müdahale Becerisi Ölçeği

Amaç: Travmatik bir olay sonrası yardım edilecek bireye yaklaşımlar konusunda en önemli nokta yardım verecek kişinin terapötik becerilere sahip olmasıdır. Bu bağlamda, bireylerin psikolojik destek gereksinimlerini karşılamada ve karşılaştıkları olumsuz durumlarla başa çıkma sürecinde en önemli yardımcılarından biri psikolojik danışmanlardır. Ülkemizde ise psikolojik danışmanların travmaya yönelik müdahale becerilerinin ne düzeyde olduğu bilinmemektedir. Bundan dolayı bu araştırmada, travma yaşayan bireylere yönelik psikolojik danışmanların müdahale becerileri yeterlik düzeyi araştırılmak istenmektedir.Bu amaca ulaşmak doğrultusunda "Psikolojik Danışmanların Travmaya Müdahale Becerileri Ölçeği" geliştirilmiştir.
Yöntem:Ölçek geliştirme adım ve ilkelerine uygun bir şekilde sürdürülen bu araştırmada, yöntem olarak izlenen süreçler ve çalışma grubuna ilişkin özellikler sunulmuştur. Araştırmanın çalışma evreni, Türkiye genelinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim ve

ortaöğretim okullarında çalışan okul psikolojik danışmanları olarak düşünülmüştür. Veriler okullarda çalışan psikolojik danışmanlarla görüşülerek toplanmıştır. Çalışma evreninde ulaşılan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 127 kadın ve 138 erkek olmak üzere toplam 265 okul psikolojik danışmanı olmuştur.

Bulgular: Yapı geçerliği Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) ile belirlenmiş ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile kontrol edilmiştir. Yapı geçerliliği ile önemli ilişkisi olduğu bilinen iç tutarlılık güvenirlik analizi de yapılmış ve elde edilen alfa değerinin yüksek iç tutarlılığa işaret ettiği tespit edilmiştir. Örneklem büyüklüğünün uygunluğu KMO ve Barlett istatistiği ile onaylanmıştır. Ölçekten elde edilen toplam puana ilişkin normallik dağılımı Kolmogorov Smirnov ile test edilmiştir. Kolmogorov Simirnov testine göre toplam puan değişkenlerinin normal dağılım gösterdiği gözlenmiştir. Homojenliği test etmek için yapılan Levene‟s Statistics‟ e bakılmış olup „P‟ değerinin 0.05 ten büyük olduğu, yani homojen olduğu görülmüştür.

Sonuç: Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla yapılan faktör analizleri sonucunda çalışmanın bulguları ölçeğin geçerlik ve güvenirlik özelliklerinin iyi düzeyde olduğunu destekleyen kanıtlar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar Sözcükler: Psikolojik DanıÇman, Travma, Geçerlik, Güvenirlik*

Bildiri No: PDR2021.000761 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Dr. Metin TaytaÇ, Milli Eğitim Bakanlığı, Hüsrevpaşa Ortaokulu. Van

Examination Of Burnout Levels Of Psychological Counselors

Purpose: The aim of this research is to investigate the burnout levels of psychological counselors. A total of 20 psychological counselors, 10 women and 10 men, participated in the study voluntarily in the city center of Van. The research is a mixed method study in which both quantitative and qualitative research approaches are used together. The quantitative dimension of the study is based on the Q Method, which is used to determine the points where psychological counselors agree or disagree on a subject. In this direction, the Maslach Burnout Inventory, which is available in the literature, was used.
Method: In this study, which aims to reveal the opinions of psychological counselors on professional burnout, the Q method, which includes both quantitative and qualitative processes, was used. The Q method aims to systematically reveal people's perspectives, views, beliefs and attitudes in the scientific research process (Brown, 2004). Among the most important advantages of the Q method is being able to determine whether the research group unites under any theme, if so, to reveal the direction of the common opinion and to rank the common ideas in order of importance. In this study, the Q method was used in order to determine whether the opinions of the counselor converge on a common denominator and to reveal a ranking among the sub-dimensions.
Findings: The data obtained in the Q method study were analyzed by entering the "PQ Method 2.35" program to determine under which factors the data were collected. Here, factor loading values will be calculated and based on the value obtained by principal component analysis and the 2.58” statistical significance formula, possible rotations were carried out until the factor load value of each participant was statistically significant and above. Accordingly, psychological counselors' perceptions of burnout were revealed by including factors, load values in factors, Z values of items and the order of importance of items in factors.
Conclusion: As a result, the factor load values were calculated and the Z values of the items and the psychological counselors' perceptions of burnout were revealed according to the order of importance of the items in the factors.
Keywords: *Keywords: Psychological Counselor, Burnout, Q Method*

Psikolojik Danışmanların Tükenmişlik Seviyelerinin İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı, psikolojik danışmanların tükenmişlik seviyelerini araştırmaktır. Çalışmaya Van il merkezinde 10 kadın ve 10 erkek olmak üzere toplam 20 psikolojik danışman gönüllü olarak katılmıştır. Araştırma hem nicel hem de nitel araştırma yaklaşımlarının beraber kullanıldığı karma yöntem çalışmasıdır. Çalışmanın nicel boyutu psikolojik danışmanların bir konuda fikir birliğine vardığı veya fikir ayrılığına düştüğü noktaları tespit etmekte kullanılan Q Metoduna dayandırılmıştır. Bu doğrultuda literatürde hazır bulunan Maslach Tükenmişlik Envanteri kullanılmıştır.
Yöntem: Mesleki tükenmişlik konusunda psikolojik danışman görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada nicel ve nitel süreçleri bir arada içeren Q metodu kullanılmıştır. Q metodu bilimsel araştırma sürecinde, kişilerin bakış açılarını, görüş, inanç ve tutumlarını sistematik olarak ortaya çıkarmayı amaçlar (Brown, 2004). Q metodunun en önemli artıları arasında araştırma grubunun herhangi bir tema altında birleşip birleşmediklerini belirleyebilmek, birleşiyorlarsa ortak düşüncenin ne yönde olduğunu ortaya koymak ve ortak fikirler arasında önem sıralaması yapabilmektir. Bu çalışmada, psikolojik danışman

görüşlerinin ortak paydada birleşip birleşmediklerini belirlemek ve alt boyutlar arasında bir sıralama ortaya koyabilmek adına Q metodu kullanılmıştır.
Bulgular: Q metot çalışmasında elde edilen verilerin hangi faktörler altında toplandığını tespit etmek üzere "PQ Method 2.35" programına girilerek analiz edilmiştir. Burada faktör yük değerleri hesap edilecek ve temel bileşen analizi ve 2,58" istatistiki anlamlılık formülü ile elde edilen değer baz alınarak her bir katılımcının faktör yük değeri istatistiki anlamlılık değeri ve üzerinde olana dek mümkün olan döndürmeler gerçekleştirilmiştir. Buna göre faktörler, faktörlerdeki yük değerleri, maddelere ilişkin Z değerleri ve maddelerin faktörlerdeki önem sırasına yer verilerek psikolojik danışmanların tükenmişlik konusunda algıları ortaya konulmuştur.
Sonuç: Sonuç olarak faktör yük değerleri hesap edilerek maddelere ilişkin Z değerleri ve maddelerin faktörlerdeki önem sırasına göre psikolojik danışmanların tükenmişlik konusunda algıları ortaya konulmuştur.
Anahtar Kelimeler: *Anahtar Sözcükler: Psikolojik DanıĞman, TükenmiĞlik, Q Metod*

Bildiri No: PDR2021.000762 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Metin TaytaÇ,Milli Eğitim Bakanlığı. HüsrevpaÇaĞlokulu. Van Dr. Öğr. Üyesi Ferhat KardaÇ, VanYüzüncü Yıl Üniversitesi*

The Relatıonshıp Of Perseverance, Hope And Self-Effıcacy Wıth Depressıon On Adolescents

Purpose: Today, mental health problems, such as adolescents and the effects of epidemics on the global pandemic that triggers it appears to be relatively more destructive of adolescents in cognitive, emotional and social aspects to be rehabilitated and protected from is more important with each passing day. For this reason, the importance of psychological interventions and positive youth programs that will feed the positive sides of adolescents during and after the pandemic is inevitable. In this context, the aim of this research is to examine the relationship of character forces of hope, perseverance and self-efficacy with adolescent depression levels and to test a model proposal developed based on the field to explain the mechanism by which these variables affect depression levels.

Method: The working group of the study consists of a total of 750 students, 491 girls and 259 boys, who attend high school in the center of Van. Research is conducted at different grade levels (9, 10, 11 and 12. high school students from the class and school types (Science, Anatolia, profession and Imam Hatip) attended. Continuous hope scale, perseverance scale, self-efficacy scale for children and Beck Depression Scale were used to collect research data. The research was conducted using the relational screening model. SPSS Statistics 25 and AMOS 24 programs were used for analysis. The model proposed within the scope of the research has been tested by structural equality modeling and verified with acceptable compliance values.

Findings: In this section, an interpretation was made based on the findings obtained in our research and the literature. For this reason, the results of the relationships between the measurement model, the alternative model and the variables contained in the final proposed model were given Dec. Then, the dependent variables of the study are still considered as different levels of depression according to the gender variable findings and interpretation, for discussions of the relationships between variables, alternative model discussions ozyeterlig mediating effect of depression between hope and perseverance and self-efficacy between the mediating effect of hope, perseverance and hope with the mediating effect of depression between the alternative and the proposed model ozyeterlig the findings on the effects of depression are given.

Conclusion: It was determined that the fit fit indices of the model developed in this study fit well and the coefficients obtained were statistically significant. As a result, the alternative model developed in this study included results related to the relationship of perseverance, hope, self-efficacy and the effect of these variables on depression. In addition, the results of the research on the findings obtained in the study were discussed within the framework of other relevant studies in the field.

Keywords: *positive psychology, hope, perseverance, self-efficacy, depression.*

Ergenlerde Azim, Umut Ve Öz-Yeterliğin Depresyon İle İlişkisi

Amaç: Bugün ruh sağlığı problemleri ve bunun tetikleyicileri olan pandemi gibi küresel salgınların ergenler üzerindeki etkileri görece daha yıkıcı olarak karşımıza çıkmakta ergenlerin bilişsel, duygusal ve sosyal açılardan korunması ve rehabilite edilmesi her geçen gün daha fazla önem arz etmektedir. Bu nedenle pandemi sürecinde ve sonrasında ergenlerin

pozitif taraflarını besleyecek psikolojik müdahaleler ve pozitif gençlik programlarının önemi kaçınılmaz olmaktadır. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı umut, azim ve öz-yeterlik karakter güçlerinin ergenlerin depresyon düzeyleriyle ilişkisini incelemek ve bu değişkenlerin depresyon düzeyini etkileme mekanizmasını açıklamaya yönelik olarak alanyazın temelli geliştirilen bir model önerisini sınamaktır.
Yöntem: Araştırmanın çalışma grubu, Van Merkezde lise öğrenimine devam eden 491 kız ve 259erkek olmak üzere toplam 750 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmaya farklı sınıf düzeylerinden (9, 10, 11 ve 12. sınıf) ve okul türlerinden (Fen, Anadolu, Meslek ve İmam Hatip) lise öğrencileri katılmıştır. Araştırma verilerini toplamak için Sürekli Umut Ölçeği, Azim Ölçeği, Çocuklar İçin Öz-yeterlik Ölçeği ve Beck Depresyon Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Analizler için SPSS Statistics 25 ve AMOS 24 programları kullanılmıştır. Araştırma kapsamında önerilen model, yapısal eşitlik modellemesi ile test edilmiş ve kabul edilebilir uyum değerleri ile doğrulanmıştır.
Bulgular: Bu bölümde, araştırmamızda elde edilen bulgulara ve alanyazına dayalı bir yorumlama yapılmıştır. Bu nedenle öncelikle ölçme modeli, alternatif model ve nihai önerilen modelde yer alan değişkenler arasındaki ilişkilere ait sonuçlar verilmiştir. Daha sonra araştırmanın bağımlı değişkenleri olarak ele alınan depresyon düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgular, değişkenler arası ilişkilere yönelik tartışmalar, alternatif modele ilişkin tartışmalar, umut ile depresyon arasında özyeterliğin aracılık etkisi, azim ile öz-yeterlik arasında umudun aracılık etkisi, azim ile depresyon arasında umut ve özyeterliğin aracılık etkisive önerilen alternatif modelin depresyona etkisine ilişkin bulgular verilmiştir.
Sonuç: Bu çalışmada geliştirilen modelin fit uyum indekslerinin iyi uyum verdiği ve elde edilen katsayıların istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak, bu çalışmada geliştirilen alternatif modelde azim, umut, öz-yeterlik ilişkisi ve bu değişkenlerin depresyona etkisi ile ilgili sonuçlara yer verilmiştir. Ayrıca, araştırmada elde edilen bulgulara ilişkin araştırma sonuçları alanyazındaki ilgili diğer çalışmalar çerçevesinde tartışılmıştır.
Anahtar Kelimeler: *Anahtar sözcükler: pozitif psikoloji, umut, azim, öz-yeterlik, depresyon.*

Bildiri No: PDR2021.000764 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Dr. Öğr. Üyesi İbrahim DalmıÇ, KTO Karatay Üniversitesi

Adaptation of Fletcher-Lyons Collective Resilience Scale into Turkish Culture and Investigation of its Psychometric Characteristics

Collective resilience refers to a community's ability to withstand adversity in times of disaster and emergency, and to use the resources at its disposal to recover from it. The collective resilience perspective emphasizes community resources, and survivors" ability to recover and function in the face of adversity, as opposed to the belief that within an emergency, people are collectively prone to maladaptive responses and particularly „mass panic".Determining the resilience of a community in disaster situations is important for resilience strategies that can be developed. The present study aimed to adapt the Collective Resilience Scale developed by Lyons, Fletcher and Bariola (2016) into Turkish culture and to examine its psychometric characteristics. A total of 496 adults participated in the research 256 of them being women and 240 of them being men. The mean age of the participants was 34.57 (Min=18, Max=66,Sd=12.05). 41.3% of the participants were single, 56.7% were married. Considering their educational status, 4.8% had primary school graduates, 5.6% secondary school graduates, 6.3% high school graduates, 25.8% university graduates, and 9.9% had master degree. The majority of the participants were university students (47.6%). Participants were reached with the convenience sampling method. First the linguistic equivalence of the scale was examined. Then collected data were subjected to factor and reliability analysis. The scale is a seven-point Likert-type scale consisting of 5 items. According to the results of confirmatory factor analysis, the single-factor structure of the scale was confirmed (x2/df=4.65, RMSEA=.087, RMR=.070, NFI=.97, CFI=.98, GFI=.98). The item-total correlations of the scale ranged from .351 to .691. The convergent validity of the scale was tested using the Collective Resilience Scale developed by Pfefferbaum et al. (2015) and adapted to Turkish by Dalmış, Akdeniz, and Hamarta (2021). Analysis results showed that there was a significant and high correlation between the two scales (r=.534). Reliability analysis indicated that the Cronbach's alpha value of the scale was .74. As a result of the research, it was evaluated that the Fletcher-Lyons Collective Resilience Scale is a reliable ,valid and pratical measurement tool that can be used in related research processes in Turkish culture.

Keywords: *Collective Resilience, Adaptation, Psychometric*

Fletcher-Lyons Kolektif Dayanıklılık Ölçeği"nin Türk Kültürüne Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi

Kolektif dayanıklılık bir topluluğun afet ve acil durum zamanlarında olumsuzluklara dayanma ve bu durumdan kurtulmak için elindeki kaynakları kullanma yeteneğini ifade etmektedir. Kolektif dayanıklılık perspektifi, acil durumlarda insanların toplu olarak uyumsuz tepkilere ve kitlesel paniğe eğilimli oldukları inancının aksine topluluğun kaynaklarını, hayatta kalanların zorluklar karşısında iyileşme ve işlev görme yeteneklerini vurgulamaktadır. Afet durumlarında bir topluluğun dayanıklılığını belirleyebilmek geliştirilebilecek dayanıklılık stratejileri için önem arz etmektedir. Bu araştırmada Lyons, Fletcher ve Bariola (2016) tarafından geliştirilen Toplumsal Dayanıklılık Ölçeği"nin Türk kültürüne uyarlanması ve

psikometrik özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma‟ya 256‟sı kadın, 240‟ı erkek olmak üzere toplam 496 kişi katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 34,57‟dir (Min=18,Max=66,Ss=12,05). Katılımcıların %41,3‟ü bekar, % 56,7‟si evlidir. Eğitim durumlarına bakıldığında ise %4,8‟i ilkokul, %5,6‟sı ortaokul, %6,3 „ü lise, % 25,8‟i üniversite, %9,9‟u ise lisansüstü eğitim mezunudur. Katılımcıların çoğunluğunu ise üniversite öğrencileri oluşturmaktadır(%47,6). Katılımcılara uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılmıştır. Ölçeğin uyarlama süreci dilsel eşdeğerliğin sağlanması ile başlamış ve faktör analizi-güvenilirlik analizleri ile tamamlanmıştır. Ölçek 5 maddeden oluşan yedili likert tipi bir ölçektir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre ölçeğin tek faktörlü yapısı doğrulanmıştır (x2/df=4,65, RMSEA=.087, RMR=.070, NFI=.97, CFI=.98, GFI=.98). Ölçeğin madde toplam korelasyonları .351 ile .691 arasında değişmektedir. Ölçeğin uyum geçerliliği Pfefferbaum ve diğerleri (2015) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Dalmış, Akdeniz ve Hamarta (2021) tarafından yapılan Kolektif Dayanıklılık Ölçeği kullanılarak sınanmıştır. Analiz sonuçları iki ölçek arasında anlamlı ve yüksek bir ilişkinin olduğunu göstermiştir (r=.534). Güvenilirlik analizi ölçeğin Cronbach‟s alpha değerinin .74 olduğunu göstermiştir. Araştırma sonuçları, Fletcher-Lyons Kolektif Dayanıklılık Ölçeği‟nin Türk kültüründe, ilişkili araştırma süreçlerinde kullanılabilecek güvenilir, geçerli ve pratik bir ölçme aracı olduğu şeklinde değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kolektif dayanıklılık, uyarlama, psikometri*

Bildiri No: PDR2021.000766 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArÇ. Gör. Vildan Saki, Trabzon Üniversitesi Prof. Dr. Hikmet Yazıcı, Trabzon Üniversitesi*

Proactive Personality and Resilience in University Students: The Mediator Role of Individual Innovativeness

Problem: University students need to be mentally healthy to complete their professional and educational development successfully. In this respect, resilience plays a key role for students to develop at an optimum level. Research shows that personality traits affect resilience. The present study aims to investigate the mediating role of individual innovativeness in the relationship between proactive personality and resilience in university students. **Method:** Based on the quantitative research approach, this study was designed in accordance with correlational research. The sample of the study consists of 283 university students. The mean age of the participants was 20.80 (SD=2.29), with 179 (63.3%) females and 104 (36.7%) males. Data collection tools included Personal Information Form, Abbreviated Proactive Personality Scale, and Resilience Scale Short Form. Mediation analysis was performed with Hayes‟ PROCESS macro for SPSS. The bootstrap method was utilized to interpret the significance of the mediation effect. This process was performed with 10,000 bias-corrected bootstrap samples and 95% confidence intervals. **Findings:** First, it was confirmed that the assumptions (univariate and multivariate outliers, normality, linearity, multicollinearity, and homogeneity of error variance) required for the mediation analysis were met. Proactive personality was specified as the independent variable, resilience as the dependent variable, and individual innovativeness as the mediating variable. Preliminary analyzes showed that there were positive significant associations between proactive personality and resilience (r=.63, p<.001) and individual innovativeness (r=.59, p<.001). Similarly, a significant positive correlation was found between individual innovativeness and resilience (r=.54, p<.001). According to the total effect model, proactive personality explained 40% of the change in resilience alone (F(1,281)=189,16, p< .001) and had a significant effect (β=.68, t(281)=13.75, p<.001, path c). In addition, proactive personality explained 34% of the variation in individual innovativeness (F(1,281)=146.45, p<.001) and had a significant effect on individual innovativeness (β=.71, t(281)=12.10, p<.001, path a). Proactive personality and individual innovativeness together explained 44% of the variance in resilience (F(2,280)=111.47, p<.001). In this model, the effects of proactive personality (β=.52, t(280)=8.88, p<.001, path c‟) and individual innovativeness (β=.22, t(280)=4.54, p<.001, path b) on resilience was found to be significant. In this respect, it has been observed that proactive personality preserves its significance with the addition of individual innovativeness to the model, and therefore individual innovativeness plays a partial mediator role. Finally, results revealed that the partial mediating role of individual innovativeness in the relationship between proactive personality and resilience is significant (β=.15, SE=.03, %95 CI [.09, .23], path ab). **Results:** This research has shown that proactive personality and individual innovativeness significantly contribute to the resilience of university students. In addition, it was found that individual innovativeness plays a partial mediator role in the relationship between proactive personality and resilience. It is thought that bringing such experiences via educational programs to trigger psychological features that support resilience will positively reflect on the mental health of the students and therefore on their educational development.

Keywords: *Proactive personality, resilience, individual innovativeness*

Üniversite Öğrencilerinde Proaktif Kişilik ve Psikolojik Sağlamlık: Bireysel Yenilikçiliğin Aracı Rolü

Amaç: Üniversite öğrencilerinin mesleki ve eğitsel gelişimlerini başarılı bir şekilde tamamlayabilmeleri için ruhsal açıdan sağlıklı olmaları gerekmektedir. Bu bakımdan psikolojik sağlamlık öğrencilerin optimum düzeyde gelişim gösterebilmeleri için anahtar rol üstlenmektedir. Araştırmalar, kişilik özelliklerinin psikolojik sağlamlık üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinde proaktif kişilik ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkide bireysel yenilikçiliğin aracı rolünü incelemektir.
Yöntem: Nicel araştırma yaklaşımına dayalı olan bu çalışma ilişkisel araştırma yöntemine uygun olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 283 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş ortalamaları 20.80 (SS=2.29) olup 179'u kadın (%63.3), 104'ü (%36.7) erkektir. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Kısaltılmış Proaktivite Ölçeği, Kendini Toparlama Gücü Ölçeği Kısa Formu ve Bireysel Yenilikçilik Ölçeği kullanılmıştır. Aracılık analizi Hayes'in IBM SPSS programı için geliştirdiği PROCESS v4.0 makro eklentisi ile yapılmıştır. Aracılık etkisinin anlamlılığının yorumlanmasında bootstrap yöntemi tercih edilmiştir. Bu işlem, 10.000 yanlılığı düzeltilmiş bootstrap ile %95 güven aralığında gerçekleştirilmiştir.
Bulgular: İlk olarak aracılık analizi için gerekli olan varsayımların (tekli ve çoklu uç değerler, normallik, doğrusallık, çoklu bağlantılılık, standartlaştırılmış hata varyansının homojenliği) karşılandığı tespit edilmiştir. Araştırmada proaktif kişilik bağımsız değişken, psikolojik sağlamlık bağımlı değişken ve bireysel yenilikçilik ise aracı değişken olarak kabul edilmiştir. Ön analizler, proaktif kişilik ile psikolojik sağlamlık ($r = .63$, $p < .001$) ve bireysel yenilikçilik arasında ($r = .59$, $p < .001$) pozitif yönde anlamlı ilişkilerin olduğunu göstermiştir. Benzer şekilde, bireysel yenilikçilik ile psikolojik sağlamlık arasında da pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r = .54$, $p < .001$). Toplam etki modeline ilişkin sonuçlar incelendiğinde, proaktif kişiliğin tek başına psikolojik sağlamlıktaki değişimin %40'ını açıkladığı ($F(1,281) = 189,16$, $p < .001$) ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu görülmektedir ($\beta = .68$, $t(281) = 13.75$, $p < .001$, yol c). Ayrıca, proaktif kişilik bireysel yenilikçilikteki değişimin %34'ünü açıklamış ($F(1,281) = 146.45$, $p < .001$) ve bireysel yenilikçiliğe anlamlı bir etkide bulunmuştur ($\beta = .71$, $t(281) = 12.10$, $p < .001$, yol a). Proaktif kişilik ve bireysel yenilikçilik birlikte psikolojik sağlamlıktaki değişimin %44'ünü açıklamıştır ($F(2,280) = 111.47$, $p < .001$). Bu modelde proaktif kişiliğin ($\beta = .52$, $t(280) = 8.88$, $p < .001$, yol c') ve bireysel yenilikçiliğin ($\beta = .22$, $t(280) = 4.54$, $p < .001$, yol b) psikolojik sağlamlığa etkileri anlamlı bulunmuştur. Bu bakımdan bireysel yenilikçiliğin modele eklenmesiyle proaktif kişiliğin anlamlılığını koruduğu, dolayısıyla bireysel yenilikçiliğin kısmi aracı rol üstlendiği görülmüştür. Son olarak, bireysel yenilikçiliğin, proaktif kişilik ve psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkide üstlendiği kısmi aracı rolün anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($\beta = .15$, $SE = .03$, %95 CI [.09, .23], yol ab).
Sonuç: Bu araştırma proaktif kişiliğin ve bireysel yenilikçiliğin üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlamlıklarına önemli ölçüde katkı sağladığını göstermiştir. Ayrıca, bireysel yenilikçiliğin proaktif kişilik ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkide kısmi aracı rol üstlendiği tespit edilmiştir. Psikolojik sağlamlığı destekleyen bu özellikleri tetikleyecek deneyimlerin eğitim programlarınca sunulmasının öğrencilerin ruh sağlıklarına ve dolayısıyla eğitimsel gelişimlerine olumlu bir şekilde yansıyacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Proaktif kişilik, psikolojik sağlamlık, bireysel yenilikçilik*

Bildiri No: PDR2021.000768 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Öğr. Üyesi Sezai Demir, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Yasin Yılmaz, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi*

Development of the Perceived Parental Competence Scale

Problem: In this study, it is aimed to statistically test the "Perceived Parental Competence Scale"(PPCS), which was developed to measure the perceived parental competence of adolescencents.

Method: The study is evaluated as a descriptive study in relational screening model. Within the scope of the study, exploratory and confirmatory factor analyzes were performed on different groups.Easily accessible sampling method, which is one of the non-random sampling methods, was used in the selection of the groups.For exploratory factor analys s (EFA), 560 nd v duals aged 11 to 18 years (x = 15.17) were reached. Of the part c pants at th s stage of the study, 314 (56.1%) were female and 246 (43.9%) were male. The confirmatory factor analyzes (CFA) of the study were carried out with a total of 616 nd v duals, 350 (56.8%) g rls and 266 (43.2%) boys. The age range of th s sample ranges from 11 to 18 (x = 15.29).

Findings: As a result of the exploratory factor analysis, it was seen that the mother and father form of the 22-item scale gathered under 4 factors. Kaiser-Meyer-Oklin (KMO) and Bartlett tests of this form of the scale were performed and KMO= 0.871 for the PITS-Mother form; Bartlett test value is $\chi 2$= 3557,816; sd=231 (p=0.000), KMO= 0.865 for the PPCS -Father form; Bartlett test value is $\chi 2$= 3135,477; sd=231 (p=0.000). After the Varimax vertical rotation technique of the scale, the factor loads were between 0.412 and 0.757 for the PPCS - Mother form; It was found to be between 0.466 and 0.724 for the PPCS -Father form. On the other hand, it was determined that the total variance of the items and factors included in the scale explained 48.649% for the PPCS -Mother form and 47.296% for the PPCS -Father form. In the next step, the contents of the items in the factors were examined and the factor names were given. Five items were collected under the factor named “Personal Life”, six items were collected under the factor named “Communication”, five items were collected under the factor named “Academic Support” and six items were collected under the factor named “Emotional Support”. As a result of the first level confirmatory factor analysis, the PPCS -Mother form goodness of fit values are $\chi 2/df$= 2.674, p<.001, RMSEA= 0.052, GFI= 0.93, AGFI= 0.91, CFI= 0.92, NNFI= 0, 90 and IFI=0.92. It was found PPCS -Father form goodness-of-fit values are $\chi 2/df$= 2.972, p<.001, RMSEA= 0.057, GFI= 0.92, AGFI= 0.90, CFI= 0.91, NNFI= 0.90 and IFI= 0.91. As a result of the second level confirmatory factor analysis, the PPCS -Mother form goodness of fit values $\chi 2/df$= 2.693, p<.001, RMSEA= 0.052, GFI= 0.93, AGFI= 0.91, CFI= 0.91, NNFI= 0, 90 and IFI=0.91. It was found PPCS -Father form goodness-of-fit values are $\chi 2/df$= 3.150, p<.001, RMSEA= 0.059, GFI= 0.91, AGFI= 0.89, CFI= 0.90, NNFI= 0.90 and IFI= 0.91. The Cronbach's alpha values of the PPCS - Mother form were determined as .64 for the personal life factor, .69 for the communication factor, .76 for the academic support factor, .84 for the emotional support factor and .87 for the total score. The Cronbach's alpha values of the PPCS_Father form were found to be .69 for the personal life factor, .71 for the communication factor, .79 for the academic support factor, .87 for the emotional support factor, and .88 for the total score.

Results: According to the results of the first and second level confirmatory factor analyzes, it can be said that all the goodness-of-fit values of the PPCS-Mother form and the PPCS-Father form are at an acceptable level. It is seen that the reliability values of the scale are at an

acceptable level. As a result, it can be said that the "Perceived Parental Competence Scale" developed is a valid and reliable measurement tool.
Keywords: *Parent, Scale Development, Parental Competence*

Algılanan Ebeveyn Yetkinlik Ölçeği"nin Geliştirme Çalışması

Amaç: Bu çalışma ergenlik dönemindeki bireylerin algıladıkları ebeveyn yetkinliğini ölçmek amacıyla geliştirilen "Algılanan Ebeveyn Yetkinlik Ölçeği"nin istatistiksel olarak sınanması amaçlanmaktadır.
Yöntem: Çalışma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışma olarak değerlendirilmektedir. Çalışma kapsamında açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri farklı gruplar üzerinde yapılmıştır. Grupların seçiminde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Açımlayıcı faktör analizler (AFA) için yaşları 11 ile 18 arasında değişen (x = 15.17) 560 bireye ulaşılmıştır. Çalışmanın bu aşamadaki katılımcılarının 314"ü (%56.1) kız, 246"sı (% 43.9) ise erkektir. Çalışmanın doğrulayıcı faktör analizleri (DFA) için se 350"si (%56.8) kız, 266"sı (% 43.2) erkekten oluşan toplam 616 birey le gerçekleştirilmiştir. Bu örneklemin yaş aralığı 11 ile 18 arasında değişmektedir (x = 15.29).
Bulgular: Açımlayıcı faktör analizi sonucunda 22 maddelik ölçeğin anne ve baba formunun 4 faktör altında topladığı görülmüştür. Ölçeğin bu formunun Kaiser-Meyer-Oklin (KMO) ve Bartlett testleri yapılmış ve AEYÖ-Anne formu için KMO= 0,871; Bartlett testi değeri ise $\chi 2$= 3557,816; sd=231 (p=0,000), AEYÖ-Baba formu için KMO= 0,865; Bartlett testi değeri ise $\chi 2$= 3135,477; sd=231 (p=0,000) olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Varimax dik döndürme tekniği sonrasında faktör yüklerinin AEYÖ-Anne formu için 0,412 ile 0,757; AEYÖ-Baba formu için 0,466 ile 0,724 arasında olduğu görülmüştür. Diğer taraftan ölçek kapsamına alınan maddelerin ve faktörlerin toplam varyansın AEYÖ-Anne formu için %48,649"unu AEYÖ-Baba formu için %47,296"sını açıkladığı belirlenmiştir. Sonraki adımda faktörlerdeki maddelerin içerikleri incelenerek faktör adları verilmiştir. "Kişisel yaşam" adının verildiği faktör altında beş madde, "İletişim" adının verildiği faktör altında altı madde, "Akademik Destek" adının verildiği faktör altında beş madde ve "Duygusal Destek" adının verildiği faktör altında altı madde toplanmıştır. Birinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonucunda AEYÖ-Anne formu uyum iyiliği değerleri $\chi 2/df$= 2,674, p<.001, RMSEA= 0,052, GFI= 0,93, AGFI= 0,91, CFI= 0,92, NNFI= 0,90 ve IFI= 0,92 olarak bulunmuştur. AEYÖ-Baba formu uyum iyiliği değerleri ise $\chi 2/df$= 2,972, p<.001, RMSEA= 0,057, GFI= 0,92, AGFI= 0,90, CFI= 0,91, NNFI= 0,90 ve IFI= 0,91 olarak bulunmuştur. İkinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonucunda AEYÖ-Anne formu uyum iyiliği değerleri $\chi 2/df$= 2,693, p<.001, RMSEA= 0,052, GFI= 0,93, AGFI= 0,91, CFI= 0,91, NNFI= 0,90 ve IFI= 0,91 olarak bulunmuştur. AEYÖ-Baba formu uyum iyiliği değerleri ise $\chi 2/df$= 3,150, p<.001, RMSEA= 0,059, GFI= 0,91, AGFI= 0,89, CFI= 0,90, NNFI= 0,90 ve IFI= 0,91 olarak bulunmuştur. AEYÖ_Anne formunun Cronbach"s alfa değerleri kişisel yaşam faktörü için .64, iletişim faktörü için .69, akademik destek faktörü için .76, duygusal destek faktörü için .84 ve toplam puan için .87 olarak belirlemiştir. AEYÖ_Baba formunun Cronbach"s alfa değerleri kişisel yaşam faktörü için .69, iletişim faktörü için .71, akademik destek faktörü için .79, duygusal destek faktörü için .87 ve toplam puan için .88 olduğu görülmektedir.
Sonuç: Birinci ve ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizleri sonucuna göre AEYÖ-Anne formunun ve AEYÖ-Baba formunun tüm uyum iyilik değerlerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu söylenebilir. Ölçeğin güvenirlik değerlerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. Sonuç olarak geliştirilen "Algılanan Ebeveyn Yetkinlik Ölçeği"nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Anne, Baba, Ebeveyn Yetkinliği, Ölçek geliştirme*

Bildiri No: PDR2021.000770 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Psikolojik DanıŞman Görkem ÖĞüzle Hatay Rehberlik ve AraŞtırma Merkezi Psikolojik DanıŞman Muhammet Can Kibritoğlu, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*

Examining the Effectiveness of the Group Guidance Program based on Improving Emotional Intelligence Skills on the Experience of Cyberbullying

Problem: Stress, fear and frustration caused by experiences related to cyberbullying cause serious academic, psychosocial and life-integrity problems. Children who are cyberbullied experience psychological effects such as sadness, anxiety, fear, hatred, feelings of humiliation, as well as school failure and absenteeism. When the field is examined, there are findings that emotional intelligence, defined as 'a directory of personal, emotional and social competence and skills that will help the individual to successfully cope with the pressures and demands from around him/her', establishes a meaningful negative relationship with the concepts of cyberbullying and cyber victimization. The aim of this study is to improve the skills of middle school students related to social intelligence; in this way, to evaluate the effectiveness of the group guidance program created to make them more resistant to cyberbullying and less inclined to be the perpetrators of this action.
Method: In the study, a single group of pre-test-final test experimental pattern design was used. The working group consisted of seventh-grade students from three secondary schools affiliated with the Ministry of National Education in The Antakya district of Hatay. The observations and opinions of the administrators and psychological counselors of the relevant school were used in the selection of members of the group. A 10 (ten) session semi-structured program has been prepared with activities designed on the basis of the subdivisions of emotional intelligence and emotional intelligence. In the process of developing effectiveness, the principles of the existential-humanistic advisory approach were taken into account. With three groups, each secondary school, with a number of members ranging from 8-12, the group guidance program prepared at different times was implemented on Tuesdays and Fridays, each session lasting 1 (one) hour. The data is based on the data; it was collected through the CyberBullying Scale developed by Stewart and his colleagues in 2014. The analysis of the data was carried out in the SPSS 22.0 (Statistical Package for the Social Sciences) program using the Wilcoxon Marked Sequences Test from nonparametric tests.
Findings: Wilcoxon Marked Sequences Test analysis was carried out to examine the impact of the group guidance program based on developing skills related to emotional intelligence on the experiences of middle school students in cyberbullying. According to the results of the analysis, before the semi-structured group guidance program was implemented, there was a significant difference between the scores of the students in the primary school who were applied from the "CyberBullying Scale" and the scores they received from the relevant scale after the group guidance program was implemented ($Z=2.106$, $p<.05$). A significant difference was also found between the pre-test and final test scores of the students in the second secondary school ($Z=2.627$, $p<.05$). A similar result was encountered in the third secondary school where the application was applied. Prior to the group guidance program, a significant difference was found between the scores of the students from the relevant scale and the scores they received after the program was implemented ($Z=2.120$, $p<.05$). In the three applications performed, when looking at the sequence averages and taking into account the sequence differences, it was observed that the differences were in favor of positive sequences, i.e. final test scores.

Results: The group guidance program based on improving emotional intelligence skills was evaluated as having an impact on the cyberbullying experiences of middle school seventh graders. As a result of the group guidance program implemented, it was concluded that group members are more resistant to exposure to cyberbullying behaviors and less prone to cyberbullying behavior.
Keywords: *Emotional intelligence, cyberbullying, group guidance*

Duygusal Zekâ Becerilerini GeliÇtimeye Dayalı Grup Rehberliği Programının Siber Zorbalık Deneyimi Üzerine Etkililiğinin Ġncelenmesi

Amaç: Siber zorbalıkla ilgili yaşanan deneyimlerin yol açtığı stres, korku ve hayal kırıklıkları ciddi akademik, psikososyal ve yaşam bütünlüğü ile ilgili problemlere sebep olmaktadır. Siber zorbalığa uğrayan çocuklarda üzüntü, anksiyete, korku, nefret, aşağılanmışlık hissi gibi psikolojik etkilerin yanı sıra okul başarısızlığı ve devamsızlığı gibi durumlar da gözlenmektedir. Alanyazın incelendiğinde, 'bireyin çevresinden gelen baskı ve taleplerle başarılı şekilde baş edebilmesinde bireye yardımcı olacak, kişisel, duygusal ve sosyal yeterlilik ve beceriler dizini' şeklinde tanımlanan duygusal zekânın, siber zorbalık ve siber mağduriyet kavramları ile negatif yönlü anlamlı bir ilişki kurduğuna dair bulgulara rastlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin sosyal zekâya ilişkin becerilerini geliştirmek; bu sayede siber zorbalığa uğramaya daha dirençli ve bu eylemin faili olmaya daha az eğilimli olmalarını sağlamak adına oluşturulan grup rehberliği programının etkililiğini değerlendirmektir.

Yöntem: Çalışmada tek grup ön test-son test deneysel desen tasarımı kullanılmıştır. Çalışma grubunu, Hatay'ın Antakya ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı üç ortaokulun yedinci sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Gruba üye seçiminde ilgili okulun yönetici ve psikolojik danışmanlarının gözlem ve görüşlerinden yararlanılmıştır. Duygusal zekâ ve duygusal zekânın alt boyutları temelinde tasarlanmış etkinliklerin yer aldığı, 10 (on) oturumluk yarı-yapılandırılmış bir program hazırlanmıştır. Etkinlik geliştirme sürecinde, varoluşçu-hümanistik danışma yaklaşımının ilkeleri göz önünde bulundurulmuştur. Her ortaokulda ayrı ayrı oluşturulan, üye sayısı 8-12 arasında değişen üç grupla, farklı zamanlarda, hazırlanan grup rehberliği programı, her oturum 1 (bir) saat sürecek şekilde salı ve cuma günleri uygulanmıştır. Veriler; Stewart ve arkadaşları tarafından 2014 yılında geliştirilen Siber Zorbalık Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizi, SPSS 22.0 (Statistical Package for the Social Sciences) programında, nonparametrik testlerden Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Duygusal zekâya ilişkin becerileri geliştirmeye dayalı grup rehberliği programının ortaokul öğrencilerinin siber zorbalık deneyimleri üzerine etkisini incelemek adına Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, yarı yapılandırılmış olarak hazırlanan grup rehberliği programı uygulanmadan önce, uygulama yapılan ilk ortaokuldaki öğrencilerin "Siber Zorbalık Ölçeği"nden aldıkları puanlar ile grup rehberliği programı uygulandıktan sonra ilgili ölçekten aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($Z=2.106$, $p<.05$). Uygulama yapılan ikinci ortaokuldaki öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında da anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($Z=2.627$, $p<.05$). Uygulama yapılan üçüncü ortaokulda da benzer sonuçla karşılaşılmıştır. Grup rehberliği programından önce öğrencilerin ilgili ölçekten aldıkları puanlar ile program uygulandıktan sonra aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($Z=2.120$, $p<.05$). Gerçekleştirilen üç uygulamada,

sıra ortalamalarına bakıldığında ve sıra farkları dikkate alındığında aradaki farkların, pozitif sıralar yani son test puanları lehinde olduğu görülmüştür.

Sonuç: Duygusal zekâ becerilerini geliştirmeye dayalı grup rehberliği programının ortaokul yedinci sınıf öğrencilerinin siber zorba deneyimleri üzerinde etkili olduğu değerlendirilmiştir. Uygulaması gerçekleştirilen grup rehberliği programı sonucunda, grup üyelerinin, siber zorbalık davranışlarına maruz kalmaya daha dirençli ve siber zorbalık davranışında bulunmaya daha az eğilimli oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Duygusal zekâ, siber zorbalık, grup rehberliği*

Bildiri No: PDR2021.000772 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Betül Sertkaya, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Malatya, Türkiye. Dr. Öğr. Üyesi Yağmur Ulusoy, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Malatya, Türkiye.*

Investigation of Experimental Studies Focusing on Child-Centered Play Therapy with Document Analysis Technique

It is seen that there are increased number of studies conducted on the effectiveness of child-centered play therapy, because the most preferred approach among play therapies is child-centered play therapy in the world. The purpose of this study was to examine the distribution of the articles and theses written in Turkish and English, and indexed in four different databases, according to problem areas, years, sampling groups, and type and number of interventions, between 2001 and 2021, examining the effectiveness of child-centered play therapy. The present study, which aimed to examine the articles and postgraduate theses examining Child-Centered Play Therapy written in Turkish and English, is a descriptive study. In the present study, the document analysis technique, which is a qualitative data collection method, was used. A total of 70 publications were found in the scope of the study. Content analysis was made on the data obtained in the documents. Studies that examined the effectiveness of child-centered play therapy are divided into two main problem areas as psychopathology and social skills/educational intervention; and into four periods as 2001-2005; 2006-2010; 2011-2015 and 2016-2020. Studies that examined the effectiveness of child-centered play therapy were separated into four sampling (age) groups as 3-5 years old, 6-8 years old, 9-11 years old, and 12-14 years old; and into two different types of intervention as individual and group. In this study, domestic studies that examined the effectiveness of child-centered play therapy were focused more on psychopathology; on the other hand, studies abroad focused more on the problem area of social skills/educational intervention. It was also found in the present study that there has been a significant increase in the studies conducted both in Turkey and in the world after 2006, more studies were conducted with children aged 6-8 years, and individual interventions were more preferred compared to group interventions. The findings were discussed in the light of the literature data, and various recommendations were made for practitioners and researchers.

Keywords: *Child-centered play therapy, Non-directive play therapy, Document analysis*

Çocuk Merkezli Oyun Terapisi Deneysel Uygulamalarının Döküman Analizi ile İncelenmesi

Dünyada oyun terapileri arasında en çok tercih edilen yaklaşımın çocuk merkezli oyun terapisi olmasından dolayı çocuk merkezli oyun terapisinin etkililiğine ilişkin araştırmaların sayısında artış olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın amacı Türkçe ve İngilizce dilinde yazılmış çocuk merkezli oyun terapisinin etkililiğinin incelendiği 2001 ile 2021 yılları arasında yapılan ve dört farklı veri tabanında (Dergipark, Tez Arama Merkezi, ERIC ve ProQuest) dizinlenen makale ve tezlerin odaklanılan problem alanlarına, yıllara, çalışılan örneklem grubuna, müdahale türüne ve sayısına (niceliksel) göre dağılımını incelemektir. Türkiye'de ve tüm dünyada yapılmış, çocuk merkezli oyun terapisinin incelenmesi konusunu ele alan araştırma makalelerini ve lisansüstü tezleri incelemeyi amaçlayan bu çalışma betimsel

bir çalışmadır. Bu araştırmada nitel veri toplama yöntemi olan doküman analizinden yararlanılmıştır. Bu araştırma kapsamında toplam 70 yayına ulaşılmıştır. Dokümanlardan elde edilen veriler üzerinde içerik analizi yapılmıştır. Çocuk merkezli oyun terapisinin etkililiğinin incelendiği araştırmalar psikopatoloji ve sosyal beceri/eğitsel müdahale olmak üzere iki temel problem alanına; 2001-2005; 2006-2010; 2011-2015 ve 2016-2020 yılları olmak üzere dört döneme ayrılmıştır. Çocuk merkezli oyun terapisinin etkililiğinin incelendiği araştırmalar 3-5 yaş; 6-8 yaş; 9-11 yaş ve 12-14 yaş olmak üzere dört örneklem (yaş) grubuna; bireysel/grupla olmak üzere iki farklı müdahale türüne göre ayrılmıştır. Bu araştırmada çocuk merkezli oyun terapisinin etkililiğini inceleyen yurt içindeki araştırmaların psikopatoloji; yurt dışındaki araştırmaların ise sosyal beceri/eğitsel müdahale problem alanına daha fazla odaklandığı; hem Türkiye hem de dünyada 2006 yılından sonra araştırmalarda önemli bir artış olduğu; en fazla araştırmanın 6-8 yaş grubu çocuklarla yapıldığı ve grup müdahaleleri ile kıyaslandığında bireysel müdahalelerin daha fazla tercih edildiği bulgularına ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular alan yazın ışığında tartışılmış, uygulayıcılara ve araştırmacılara çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Çocuk merkezli oyun terapisi, Yönlendirmesiz oyun terapisi, Doküman analizi*

Bildiri No: PDR2021.000775 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
Uzm. Psk. DanıŞman Şerife Dönmez, Milli Eğitim Bakanlığı Doç. Dr. Raşit Avcı, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Systemic Approach-Based Family Therapy Case Study

Families may encounter some difficulties during their development process and they may sometimes need family counseling because of family conflict. Conflict is an important component of the quality of marriage which helps to understand family relationships and communication. Because of this, how couples deal with the conflicts experience in the family, how they approach the problems they experience and whether they try to solve these problems effectively are important areas which need to be focused in the counseling proces. In this study, it is aimed to help a family who needs to strengthen the family system and has conflict between spouses within the framework of systemic therapy approach. The systemic approach bases the family on as a system and evaluates the happiness of the family as a whole, and similarly considers the problems in the family as the problem of the family as a whole, rather than the problem of the individual. So, the systemic perspective differs from approaches based on individual theories by focusing on the whole family instead of focusing on a single member of the family's reason for coming to counseling when working with families. The aim of this study is conducting two-persons descriptive case study, which focuses on a family that aims to strengthen the family system. In this family counseling process, 13 sessions was carried out including a follow-up session. The researcher received supervision support for getting help in cases when might have difficulties in terms of counseling skilss and to increase the internal validity of the research and also benefited from the evaluations of the observer team during the family counseling process. In addition, the data obtained from the interviews conducted by the impartial observer before, during and after the counseling process were also evaluated at the end of the process. The counseling process was carried out through online interviews. In this study two different semi-structured qualitative interview forms were used by the researcher and the impartial observer within the scope of the research and the obtained qualitative data was reported by in-depth interpretation by content analysis method, including the counseling notes of the counsellor. It is expected that to shed light on practitioners and researchers both in the field of family counseling and in the field of psychological counseling and guidance with the data obtained are reported according to the evidence-based case study method. It has been observed that this study, carried out within the framework of systemic approach-based family counseling, provides the client family with various insights and awareness about the perspective and intervention strategies towards the family system and enables them more effective on conflict solution. It has been noticed by the client couple that each family member has a position that affects each other and there is circularity in their lives. In addition, it was seen that the family system has a more functional structure and family members' well-being levels increased.

Keywords: *Systemic Family Therapy, Subsystems, Homeostasis*

Sistemik YaklaŞımTemelli Aile Terapisi Vaka ÇalıŞması

Aileler gelişim süreçleri içerisinde bazı zorluklarla karşılaşabilir ve kimi zaman aile içinde yaşadıkları çatışmalardan dolayı aile danışmanlığı almaya ihtiyaç duyabilirler. Evlilik

niteliğinin önemli bir bileşeni olan çatışma, aile içi ilişkileri ve iletişimi anlamak için odaklanılması gereken bir konu olarak karşımıza çıkabilir. Bu nedenle çiftlerin aile içinde yaşadıkları çatışmaları nasıl ele aldıklarını görebilmek, yaşadıkları problemlere nasıl yaklaştıkları, bu problemleri etkili bir şekilde çözmeye çalışıp çalışmadıkları danışma sürecinde ele alınması gereken alanlardandır. Aile toplumun temel taşlarından biridir ve bu nedenle toplumların sağlam temeller üzerine kurulması açısından ailenin işlevsel olması çok önemlidir. Aileler içinde bulundukları gelişim süreçlerinde karşılaştıkları zorluklarla başedebilmek için fonksiyonel olmayan yapılarla aile homeostazisinin sağlanması yolunu tercih edebilirler. İşte bu aşamada bazı aileler var olan sağlıksız yapılara kimi beklenmeyen durumlar da eklendiğinde, bu gelişime uyum sağlamakta daha da zorlanabilirler. Bu çalışmada, aile sistemini güçlendirmeye ihtiyaç duyan, eşler arası çatışmaya sahip bir aileye sistemik terapi yaklaşımı çerçevesinde yardımcı olmak amaçlanmıştır. Sistemik yaklaşım, aileyi bir sistem olarak temel alan ve aile mutluluğunu bir bütün olarak değerlendirirken, benzer şekilde ailede var olan sorunları da bireyin sorunu olmaktan ziyade bir bütün olarak ailenin sorunu olarak değerlendiren bir yaklaşımdır. Bu nedenle aileler ile çalışılırken sistemik bakış açısı, ailenin danışmaya geliş nedenini tek bir üyeye odaklanmak yerine tüm aileye odaklanarak bireysel kuramları temel alan yaklaşımlardan farklılaşmaktadır. Bu bağlamda araştırma kapsamında aile sistemini güçlendirmeyi hedefleyen bir aileyi merkeze alan iki kişilik betimleyici örnek olay/vaka çalışması yürütülmesi amaçlanmış ve izleme oturumu dahil 13 oturum süren bir aile danışmanlığı süreci yürütülmüştür. Araştırmacı, aile danışmanlığı sürecinde, danışma becerileri açısından zorlanabileceği durumlarda yardım alabilmek ve araştırmanın iç geçerliğini artırabilmek amacıyla süpervizyon desteği almış ve gözlemci ekibin değerlendirmelerinden de yararlanmıştır. Ayrıca danışma süreci öncesi, esnası ve sonrasında tarafsız gözlemci tarafından yapılan görüşmelerden elde edilen veriler de süreç sonunda değerlendirmeye alınmıştır. Danışma süreci çevrimiçi görüşmeler yoluyla gerçekleştirilmiştir. Danışma sürecinin birincil amacı; danışan çiftin iletişim yapılarını güçlendirmek ve fonksiyonel olmayan aile örüntülerini azaltmaktır. Araştırma kapsamında araştırmacı ve tarafsız gözlemci tarafından iki farklı yarı yapılandırılmış nitel görüşme formu kullanılmış ve elde edilen nitel verilere psikolojik danışmanın danışma notları da dahil edilerek içerik analizi yöntemiyle derinlemesine yorumlanarak rapor edilmiştir. Elde edilen veriler, kanıta dayalı vaka çalışması yöntemine göre raporlaştırılarak hem aile danışması alanında hem de psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanındaki uygulayıcılara ve araştırmacılara ışık tutması beklenmektedir. Sistemik yaklaşım temelli aile danışmanlığı çerçevesinde yürütülen bu çalışmanın, danışan aileye aile sistemine yönelik bakış açısı ve müdahale stratejileri hakkında çeşitli içgörüler ve farkındalıklar kazandırdığı, aile içi çatışmaları daha etkili bir şekilde çözmeye dönük davranışlarda bulunmalarını sağladığı görülmüştür. Aile sisteminde her bir aile üyesinin birbirini etkileyen bir konumu olduğu ve yaşantılarında döngüselliğin yer aldığı, eşler arası çatışmalarında sıklıkla bu döngüsel etkileşimin yaşandığı danışan çift tarafından fark edilmiştir. Ayrıca aile sisteminin daha işlevsel bir yapıya sahip olduğu ve beraberinde danışan aile üyelerinin bireysel olarak iyi oluşluk düzeylerinin de arttığı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sistemik Aile Terapisi, Alt Sistemler, Homeostazi

Bildiri No: PDR2021.000776 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıŞmanMuhammet Ünlü, Milli Eğitim Bakanlığı Doç. Dr. RaŞitAvcı, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*

Investıgatıon Of Aggressıon And Attıtudes Towards School Of Hıgh School Students Exposed To Teacher Vıolence And Peer Bullyıng

The aim of this study is to reveal whether the high school students' exposure to teacher violence and peer bullying predicts their agressive behaviors and attitudes towards school or not.Another aim is to examine whether high school students' exposure to teacher violence, exposure to peer bullying, aggression and attitudes towards school differ according to gender, type of school and grade level. The work group is constituted by students studying at 9th,10th,11th and 12th grades of different types of high schools in a district of Manisa in the spring semester of 2018-2019 and students who are reached via digitally prepared form and continue their education in high schools and their equivalents actively in Bursa, Giresun, Manisa and İzmir provinces. This work group consists of totally 880 students aged between 14 and 19(473 females, 403 males).In this study,'Personal Information Form','Teacher Violence Scale','Peer Bullying Scale Adolescence Form','Little Aggresion Scale, 'School Attitude Scale' are used. As a result of the analyzes conducted, it was found that there was a moderate and positive relationship between teacher violence and peer bullying and students' aggression. On the contrary, it was found that there was a negative and moderate relationship between teacher violence exposure and attitudes towards school, and a negative and low level relationship with peer bullying. As a result of the analysis for the general purpose of the study, it is determined that the exposure to teacher violence and peer bullying variables explain %26 of students' aggression variance, %14 of attitudes towards school variance. In addition, variables in the study were examined at gender, school type and grade level. In this context, it was concluded that male students' exposure to teacher violence, exposure to peer bullying and aggression scores were significantly higher than girls, on the contarary, girls' attitudes towards school were higher than boys. In addition, it was seen that the school type only made a significant difference for attitude towards the school and aggression and this difference was found to be between Anatolian ımam hatip high school and Anatolian high school and in favor of Anatolian imam hatip high school. When the variables were examined at the grade level, it was seen that the attitudes scores of 9th grade students were higher than the 10th, 11th and 12th grades. In addition, it was observed that there were significant differences in teacher violence exposure scores in favor of 9th grade and peer bullying and aggression scores in favor of 9th and 10th grades.

Keywords: *Teacher violence, peer bullying, aggresion, attitudes towards school*

Öğretmen şiddeti ve Akran Zorbalığına Maruz Kalan Lise Öğrencilerinin Saldırganlıklarının ve Okula İlişkin Tutumlarının İncelenmesi

Bu araştırmanın temel amacı, lise öğrencilerinin öğretmen şiddetine ve akran zorbalığına maruz kalmasının, onların saldırganlık davranışlarını ve okula ilişkin tutumlarını yordayıp yordamadığını ortaya koymaktır. Bir diğer amacı da lise öğrencilerin öğretmen şiddetine maruz kalmalarının, akran zorbalığına maruz kalmalarının, saldırganlıklarının ve okula ilişkin tutumlarının cinsiyet, okul türü ve sınıf düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Manisa'nın bir ilçesinde bulunan 2018-2019 bahar döneminde

farklı lise türlerinde öğrenim gören 9., 10., 11. ve 12. sınıf öğrencileri ve dijital ortamda hazırlanmış form ile ulaşılan Bursa, Giresun, Manisa ve İzmir illerinde lise ve dengi okullara aktif bir şekilde öğrenimine devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Bu çalışma grubu, yaş aralığı 14 ile 19 arasında değişen, 473'ü kız, 407'si erkek olmak üzere toplamda 880 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında „Kişisel Bilgi Formu", „Öğretmen Şiddeti Ölçeği", „Akran Zorbalığı Belirleme Ölçeği Ergen Formu", „Little Saldırganlık Ölçeği" ve „Okula İlişkin Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Gerçekleştirilen analizler sonucunda, öğretmen şiddetine ve akran zorbalığına maruz kalma ile öğrencilerin saldırganlıkları arasında orta düzeyde, olumlu yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bunun aksine öğretmen şiddetine maruz kalma ile okula ilişkin tutum arasında olumsuz yönde ve orta düzeyde, akran zorbalığına maruz kalma ile de olumsuz yönde ve düşük düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. Çalışmanın genel amacına yönelik olarak yapılan analizler sonucunda ise öğretmen şiddetine ve akran zorbalığına maruz kalma değişkenlerinin, öğrencilerin saldırganlık varyansının %26'sını ve okula ilişkin tutum varyansının ise %14'ünü açıkladığı saptanmıştır. Ayrıca çalışmada yer alan değişkenler cinsiyet, okul türü ve sınıf düzeyi açısından incelenmiştir. Bu bağlamda erkek öğrencilerin öğretmen şiddetine maruz kalma, akran zorbalığına maruz kalma ve saldırganlık puanlarının kızlara göre anlamlı olarak daha yüksek olduğu, bunun aksine kızların ise okula ilişkin tutum puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra okul türünün yalnızca saldırganlık ve okula ilişkin tutum için anlamlı bir fark oluşturduğu ve bu farkın okula ilişkin tutum puanlarında Anadolu imam hatip lisesi ve Anadolu lisesi arasında ve Anadolu imam hatip lisesi lehine olduğu görülmüştür. Değişkenler sınıf düzeyinde incelendiğinde ise 9. sınıf öğrencilerin okula ilişkin tutum puanlarının 10. 11. ve 12. sınıflara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra öğretmen şiddetine maruz kalma puanlarında 9. sınıflar lehine, akran zorbalığına maruz kalma ve saldırganlık puanlarında ise 9. ve 10. sınıflar lehine anlamlı farklar oluştuğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Öğretmen Şiddeti, akran zorbalığı, saldırganlık, okula ilişkin tutum*

Bildiri No: PDR2021.000780 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Lisansüstü Öğrencisi Esra Topçu, Marmara Üniversitesi Dr. Duygu Dinçer, Türkiye Yeşilay Cemiyeti Prof. Dr. Halil Ekşi, Marmara Üniversitesi Doç. Dr. Füsun Ekşi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi*

The Turkish Adaptation of the Multidimensional Evaluation of Love (MEVOL) Scale: Psychometric Properties

One of the current trends in the romantic relationships literature is to conceptualize and measure love as a multidimensional psychological construct. The Multidimensional Evaluation of Love (MEVOL) Scale, developed by Aghedu, Veneziani and Bisiacchi in 2019, is one of the outcomes of these scientific trends. The scale consists of seven sub-dimensions and twenty-one items: positive idealization, negative idealization, positive emotions, negative emotions, taking love for granted, sexual attraction, and obsessive thinking. The aim of this study was to adapt the MEVOL Scale to Turkish culture, and to examine its psychometric properties. Linguistic equivalence, validity, and reliability studies were conducted to adapt the MEVOL Scale to Turkish culture. Data was collected through online survey at three stages. In the first stage, linguistic equivalence study was carried out, and data was collected by the Turkish and English versions of the MEVOL Scale and demographic information form from 30 participants involved in a romantic relationship at two weeks interval. Findings confirmed the linguistic equivalence of the English and Turkish forms of the scale. In the second stage, construct validity and internal consistency analyzes were performed. Data was collected from 265 participants involved in a romantic relationship. The MEVOL Scale and demographic information form were used to collect data. The results of confirmatory factor analysis showed that the goodness of fit values of the scale were at an acceptable level, and the internal consistency coefficients of the scale were found to be satisfactory for each sub-dimension. In the third stage, criterion-related validity study was run. For this purpose, data was collected from 114 participants involved in a romantic relationship through the MEVOL Scale, Passionate Love Scale, Relationship Rating Scale, and demographic information form. The findings showed that there was a significant positive relationship between passionate love and the sub-dimensions of positive emotion, positive idealization, negative idealization, obsessive thinking, sexual attraction, and taking love for granted. But there was no statistically significant relationship between passionate love and negative emotion. Also, relationship satisfaction was positively associated with positive emotion, positive idealization, obsessive thinking, sexual attraction, taking love for granted whereas it was negatively associated with negative affect. However, there was no statistically significant relationship between relationship satisfaction and negative idealization. Consequently, research findings showed that the MEVOL Scale is a reliable and valid scale in assessing the multidimensional structure of love in Turkish culture, and it can be used in research and practice studies in the fields of psychology of close relationships, couple, marriage, and family counseling.

Keywords: *The Multidimensional Evaluation of Love (MEVOL) Scale, scale adaptation, culture, relationship satisfaction, passionate love*

AÇkı Çok Boyutlu Değerlendirme Ölçeği"nin Türk Kültürüne Uyarlanması: Psikometrik Özellikleri

Romantik ilişkiler alanyazınındaki güncel eğilimlerden biri, aşkın çok boyutlu bir psikolojik yapı olarak kavramsallaştırılması ve ölçülmesidir. 2019 yılında Aghedu, Veneziani ve Bisiacchi tarafından geliştirilen Aşkı Çok Boyutlu Değerlendirme Ölçeği (The Multidimensional Evaluation of Love Scale / MEVOL) de bu bilimsel eğilimlerin çıktılarından biridir. Ölçek; olumlu idealleştirme, olumsuz idealleştirme, olumlu duygular, olumsuz duygular, aşkı cepte görme, cinsel çekim ve takıntılı düşünme olmak üzere yedi alt boyuttan ve yirmi bir maddeden oluşmaktadır. Bu çalışmanın amacı Aşkı Çok Boyutlu Değerlendirme Ölçeği"nin Türk kültürüne uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesidir. Ölçeği, Türk kültürüne uyarlamak için dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yürütülmüştür. Araştırma verilerinin toplanması, çevrim içi olarak üç aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada, dilsel eşdeğerlik çalışması yapılmış ve veriler, ölçeğin Türkçe ve İngilizce formlarının romantik ilişkisi olan 30 katılımcıya iki hafta arayla uygulanması yoluyla elde edilmiştir. Araştırma bulguları, ölçeğin İngilizce ve Türkçe versiyonlarının dilsel eşdeğerliğini doğrulamıştır. İkinci aşamada, yapı geçerliği ve iç tutarlılık analizleri yapılmıştır. Veriler romantik ilişkisi olan 265 katılımcıdan Aşkı Çok Boyutlu Değerlendirme Ölçeği ve demografik bilgi formu aracılığıyla toplanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları ölçeğin uyum iyiliği değerlerinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir. Ölçeğin iç tutarlık katsayılarının her bir alt boyut bazında tatmin edici düzeyde olduğu görülmüştür. Üçüncü aşamada, ölçüt bağıntılı geçerlik çalışması yapılmıştır. Bu amaçla veriler, romantik ilişkisi olan 114 katılımcıdan Aşkı Çok Boyutlu Değerlendirme Ölçeği, Tutkulu Aşk Ölçeği, İlişki Değerlendirme Ölçeği ve demografik bilgi formu aracılığıyla toplanmıştır. Yapılan analizler tutkulu aşkın olumlu duygu, olumlu idealleştirme, olumsuz idealleştirme, takıntılı düşünme, cinsel çekim ve aşkı cepte görme alt boyutları ile pozitif yönde anlamlı ilişkili olduğunu göstermiştir. Öte yandan, tutkulu aşk ile olumsuz duygu alt boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. İlişki doyumunun olumlu duygu, olumlu idealleştirme, takıntılı düşünme, cinsel çekim, aşkı cepte görme alt boyutları ile pozitif yönde; olumsuz duygu ile negatif yönde anlamlı bir ilişkisi olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte ilişki doyumu ile olumsuz idealleştirme arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Sonuç olarak, araştırma bulguları Aşkı Çok Boyutlu Değerlendirme Ölçeği"nin Türk kültüründe aşkın çok boyutlu yapısını ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu ve yakın ilişkiler psikolojisi, çift, evlilik ve aile danışmanlığı alanlarında yürütülecek araştırma ve uygulama çalışmalarında kullanılabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *AÇkı Çok Boyutlu Değerlendirme Ölçeği, ölçek uyarlama, kültür, iliÇki doyumu, tutkulu aÇk*

Bildiri No: PDR2021.000781 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Ahmet TANHAN, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi- ESAM (Türkiye); Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı- Kuzey Karolayna Devlet Üniversitesi (ABD) ve Adıyaman Üniversitesi (Türkiye); Müslüman Ruh Sağlığı Enstitüsü (ABD), Bağlamsal Bilimler & Psikoterapiler Derneği (Türkiye)*

2020 Psychological Counseling Clinic Model (PCOM) Preliminary Data Results: Mental Health Services at a State University

Problem: In this study, the researcher had **four main objectives** to understand biopsychosocial, spiritual and economic issues of students and staff at a state university in the east of Turkey and to address the issues from a mental health perspective: **(1)** to briefly introduce the Psychological Counseling Clinical Model (PCOM), which the researcher developed in accordance with the limited resources sensitive to the contextual factors in Turkey, conducted under the psychological counseling department at a state university in the east of Turkey; **(2)** to share how the services in the context of the clinical model, which are normally carried out face-to-face, were transferred to online environments and how the services are maintained, considering the contextual conditions with the pandemic; **(3)** to give general information about how many people benefit from the services provided (e.g., individual counseling; Reading-Reflect-Share-RRS bibliotherapy) and their satisfaction rate; and **(4)** to offer implications.
Method: The researcher will share general descriptive statistics of quantitative and qualitative data obtained through an online questionnaire. This is a descriptive situation analysis study. The researcher will briefly introduce PCOM and share the preliminary analysis results.
Findings: According to the pretest results, the researcher obtained the following data from the people who consented for the research: **(1)** There were 338 people, 218 (64.5%) women and 120 (35.5%) men who applied for the services. A person was able to choose more than one service according to their needs and benefited from more than one service when it was possible. **(2)** Of the applicants, 282 (83.4%) applied “to improve my general quality of life by making use of professional services”; 105 (31.1%) people “to talk with a professional and handle some problems in my life professionally”, and the remaining 26 people (7.7%) “to talk to a professional about a problem/disorder/illness that caused major problems in my life”. **(3)** For the “Do you have any thoughts, desires, tendencies, or plans to hurt or kill yourself, at what level?” on a five-point interval Likert type question: 15 people (4.4%) chose “very low (1)” , four (4.4%) “moderate (2), four (4.4%) “high (3), two (0.6%) “very high-complete (4), and the remaining 313 people (92.6%)) has chosen “no at all (0)”. **(4)** In the next question, 42 people left their contact information (mostly phone and others emails) and stated that they wanted to talk to a professional because of the thoughts of "harming themselves or committing suicide". **(5)** In terms of services to be benefited from: 65 individuals (19.2%) chose “individual counseling” services; 230 (68%) chose “group Read-Reflect-Share (RRS) bibliotherapy”; 22 (6.5%) chose “quit smoking”; 109 (32.2%) chose “attending conferences and trainings”; 45 (13.3%) chose “benefitting from one-session guidance”, and 43 (12.7%) people chose “supporting research.”
Results: **(1)** The people were provided with services in order of need and directed to the necessary services. **(2)** According to the posttest results, the people who utilized the services were quite satisfied with them. And finally, **(3)** PCOM was contextually effective and it needs to be improved.
Keywords: *Psychological counseling clinical model, clinical psychological counseling, mental health*

2020 Psikolojik Danışmanlık Klinik Modeli (PDKM) Öncül Veri Sonuçları: Bir Devlet Üniversitesindeki Ruh Sağlığı Hizmetleri

Amaç: Bu araştırmada Türkiye'nin doğusunda yer alan bir devlet üniversitesindeki öğrenci ve personelin biyopsikososyal manevi ve ekonomik meselelerini anlamak ve ruh sağlığı çerçevesinde en etkili şekilde ele almak için araştırmacının dört temel amacı bulunmaktadır: **(1)** Türkiye'nin doğusunda bir devlet üniversitesinde bulunan Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) Ana Bilim Dalı (ABD) altında yürütülen Türkiye bağlamına hassas sınırlı kaynaklarla uygun bir şekilde geliştirilen ***Psikolojik Danışmanlık Klinik Modelini (PDKM)*** kısa bir şekilde tanıtmak; **(2)** pandemi ile beraber bağlamsal şartlar göz önünde bulundurularak normalde yüz yüze sürdürülen klinik model bağlamındaki hizmetlerin online ortamlara nasıl taşındığı ve hizmetlerin nasıl sürdürüldüğünü paylaşmak; **(3)** sağlanan hizmetlerden (örn., Bireyle Psikolojik Danışma- BPD; **Okuma-Tefekkür etme- Paylaşma-OTP** Bibliyoterapi) kaç kişinin faydalandığını ve bunların memnuniyet oranı hakkında genel bilgi vermek; ve **(4)** tüm bunlara bağlı olarak öneriler sunmaktır.
Yöntem: Bu çalışmada araştırmacı *Psikolojik Danışmanlık Klinik Modelinin (PDKM)* kullanılmasıyla online anket yoluyla elde edilen nicel ve nitel verilerin genel betimsel istatistikler rapor edecektir. Bu bir betimsel durum analiz çalışmasıdır. Araştırmacı modelin kısaca tanıtılması ve karma yöntem ile elde edilen verinin öncül analiz sonuçlarını paylaşacaktır.
Bulgular: *PDKM'nin* kullanılmasıyla uygulanan **önteste (ilk teste)** göre araştırma için verisinin kullanılmasına izin veren kişilerden şu veriler elde edilmiştir: **(1)** Kliniğe en az bir hizmetten faydalanmak için başvuran 12 farklı alan/meslekten 218'i (%64,5) kadın 120'si (%35,5) erkek olmak üzere 338 kişi olmuştur. **Bir kişi ihtiyacına göre birden fazla hizmet seçebilmiş ve uygun kaynaklar oldukça birden fazla hizmetten faydalanmıştır. (2) Başvuran kişilerden** 282 (%83,4) kişi "profesyonel hizmetlerden faydalanarak genel hayat kalitemi artırmak); 105 (%31,1) kişi "hayatımdaki bazı sorunları profesyonel bir şekilde konuşmak ve ele almak", ve geriye kalan 26 kişi (%7,7) ise "hayatımda çok büyük sorunlara yol açan bir sorun/bozukluk/hastalık üzerine profesyonel biriyle konuşmak" şıklarını tercih etmiştir. **(3)** "Kendinize zarar verme ya da kendinizi öldürme gibi bir düşünce, istek, eğilim, ya da planınız var mı ne düzeyde?" sorusuna 15 kişi (%4,4) az, 4 kişi (%4,4) orta, 4 kişi (%4,4) çok, 2 kişi (%0,6) tam ve geriye kalan 313 kişi (%92,6) hiç seçeneklerini seçmiştir. **(4)** Bir sonraki soruda 42 kişi ise iletişim bilgilerini (telefon veya email) bırakarak "kendine zarar verme veya intihar etme" düşüncelerinden dolayı profesyonel biriyle konuşmak istediklerini ifade etmiştir. **(5)** Faydalanılmak istenen hizmetler açısından: 65 kişi (%19,2) bireyle psikolojik danışma; 230 (%68) grupla OTP bibliyoterapi; 22 (%6,5) kişi sigarayı bırakma; 109 (%32,2) kişi konferans ve eğitimler, 45 (%13,3) kişi tek seanslık rehberlik, 43 (%12,7) kişi ise araştırmalara destek için katıldıklarını ifade etmiştir.
Sonuç: (1) *PDKM* çerçevesinde kişilere ihtiyaç sırasına göre hizmet verilmiş ve gerekli hizmetlere yönlendirme de yapılmıştır. **(2)** Hizmetlerden sonra yapılan sontest sonuçlarına göre hizmetlerden memnuniyetin oldukça yüksek olduğu görülmüştür. **(3)** PDKM'nin zorlu pandemi sürecinde de bağlamsal olarak etkili olduğu görülmekle beraber geliştirilmesi gerektiği gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danışmanlık klinik modeli, klinik psikolojik danışmanlık, ruh sağlığı*

Bildiri No: PDR2021.000782 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Prof. Dr. Müge Yukay Yüksel, Marmara Üniversitesi ArŞ. Gör. Betül Gülcan Çakmak, İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi *ArŞ. Gör. BüŞra Ünverdi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi*

Parental Involvement in the Development of Children's Organizational Skills: A Mixed-Methods Research

Problem: This study aims to examine the contributions mothers give toward the organizational skills of their children between the ages of 9-12 and how these mothers evaluate themselves in terms of their contributions.

Method: The relationship between children's organizational skills and parental involvement was examined using the explanatory sequential mixed-methods design. In the first stage, the mothers (n = 191) were asked to fill in the Questionnaire for Assessing Students' Organizational Abilities (QASOA) and demographic questions online. Next, online interviews were conducted with the mothers of 10 children, five with organizational skills problems and five with no problems regarding their organizational skills as indicated by QASOA. The interviews include questions on what mothers do to support their children's organizational skills and how they evaluate themselves. Qualitative data were analyzed using directed content analysis.

Findings: The data were analyzed under four main themes (i.e., time management, material organization, self-care skills, mothers' self-evaluations) in accordance with the results of the directed content analysis. The categories under time management are over-monitoring, guidance, use of organizational tools, home environment, giving responsibility, teacher-parent cooperation; responsibility giving is the only category under material organization; the categories under self-care skills are knowledge and giving responsibility from an early age; and the categories under mothers' self-evaluation emerged as child's temperament, child's gender, maternal self-efficacy, mother's education level, and co-parenting support.

Results: Mothers of children with high organizational skills give more responsibility and guidance to their children, prepare the home environment, use organizational tools, and collaborate with teachers with regard to time management; these mothers assign responsibility to their children with regard to material organization; these mothers also have knowledge about how to teach self-care skills to children and have tried to teach these skills from an early age; lastly, these mothers are more educated about child development and have higher self-efficacy. Meanwhile, the mothers of children with lower levels of organizational skills take on more responsibility instead of giving it to their children and monitor the children too much, so they tend to over-parent. Also, they have less knowledge about child development and lower self-efficacy. In addition, these mothers emphasized their child's temperament, gender, and co-parenting support with regard to their self-evaluations. As a result, this study has revealed important findings about what kind of interventions counselors can do for parents and teachers within the scope of developmental and preventive counseling.

Keywords: *Organizational skills, parental involvement, qualitative research, mixed method*

Çocukların Organizasyonel Becerilerinin GeliŞiminde Ebeveyn Katılımı: Bir Karma Yöntem ÇalıŞması

Amaç: Bu çalışma, annelerin 9-12 yaş arası çocuklarının organizasyonel becerilerine yaptıkları katkıları ve bu katkılar açısından kendilerini nasıl değerlendirdiklerini incelemeyi amaçlamaktadır.
Yöntem: Çocukların organizasyonel becerileri ile ebeveyn katılımı arasındaki ilişki, açımlayıcı sıralı karma desen yöntemi kullanılarak incelenmiştir. İlk aşamada annelerden (*n*=191) Öğrencinin Organizasyonel Becerilerini Değerlendirme Anketi (ÖOBDA)'ni ve demografik soruları çevrim içi olarak doldurmaları istenmiştir. Ardından, ÖOBDA'ya göre çocuklarının organizasyonel becerilerinde problem olan ve olmayan beşer çocuğun annesi ile çevrim içi görüşmeler yapılarak çocuklarının bu becerilerini desteklemeye yönelik neler yaptıkları ve kendilerini nasıl değerlendirdikleri incelenmiştir. Nitel veriler yönlendirilmiş içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir.
Bulgular: Veriler yönlendirilmiş içerik analizi sonuçlarına göre dört ana tema (zaman yönetimi, materyal organizasyonu, öz-bakım becerileri, annelerin öz-değerlendirmeleri) altında incelenmiştir. Zaman yönetimi altında aşırı izleme, rehberlik etme, organizasyonel araç kullanımı, ev ortamı, sorumluluk verme, öğretmen-ebeveyn iş birliği; materyal organizasyonu altında sorumluluk verme; öz-bakım becerileri altında bu becerilerle ilgili bilgi sahibi olma ve çocuğa erken yaşlardan itibaren sorumluluk verme; annelerin öz-değerlendirmeleri altında çocuğun mizacı, çocuğun cinsiyeti, anne öz-yeterliliği, annenin eğitim düzeyi, ortak ebeveynlik desteği kategorileri ortaya çıkmıştır.
Sonuç: Yüksek düzeyde organizasyonel becerilere sahip çocukların annelerinin, zaman yönetimi için çocuklarına daha fazla sorumluluk verip onlara rehberlik ettiği, ev ortamını hazırladığı, organizasyonel araç kullandığı, öğretmenlerle işbirliği yaptığı; materyal organizasyonu için çocuklara sorumluluk verdiği görülmüştür. Annelerin öz-bakım becerilerini çocuklarına nasıl öğretecekleri konusunda bilgi sahibi olup erken yaşlardan itibaren onlara bu becerileri kazandırmaya çalıştığı; çocuk gelişimi konusunda daha eğitimli oldukları ve öz-yeterliliklerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Buna karşın, daha düşük düzeyde organizasyonel becerilere sahip olan çocukların annelerinin çocuklarının yerine daha fazla sorumluluk alıp onları çok fazla izlediği, bu anlamda aşırı ebeveynlik yaptığı; çocuk eğitimi konusunda daha az bilgi sahibi olduğu ve öz yeterliliklerinin daha düşük olduğu görülmüştür. Ayrıca anneler, çocuklarının organizasyonel becerilerine katkıları bakımından kendilerini değerlendirirken çocuğun mizacının, cinsiyetinin ve ortak ebeveynlik desteğinin önemli olduğunu vurgulamışlardır. Sonuç olarak bu çalışma, psikolojik danışmanların gelişimsel ve önleyici PDR hizmetleri kapsamında ebeveynlere ve öğretmenlere yönelik ne gibi çalışmalar yapabileceklerine dair önemli bulgular ortaya koymuştur.
Anahtar Kelimeler: *Organizasyonel beceriler, ebeveyn katılımı, nitel araştırma, karma yöntem*

Bildiri No: PDR2021.000783 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Lisansüstü Öğrencisi Fatma Şeyma Akbıyık, Yıldız Teknik Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik DanıŞmanlık Tezsiz Yüksek Lisans Programı*

A Qualitative Study Showing the Positive Effects of Mindfulness Activities in Preschool Children with High Anxiety Levels

Anxiety is a situation in which we cannot control our emotions and thoughts in the face of events happening around us, and at these points, our body comes to the point of discomfort accompanied by physiological symptoms, and our adaptation to the environment is adversely affected. Anxiety is one of the most important mental disorders in children. Anxiety affects other developmental areas negatively in preschool children, where social emotional development is important and adaptation to the social environment is important. Anxiety, which starts with separation from parents in the preschool period, continues with anxiety about games, friendships, losing or worries that I will not be able to do or succeed. In this process, the biggest problem of preschool children starts with the problem of not being able to focus. Continuing with the physiological symptoms, the sense of avoidance from school and feelings of loneliness become increasingly unbearable. The child falls behind the level of development required by his age. Mindfulness involves understanding what we experience and being able to accept it, whether positive or negative, after understanding it. Preschool children with high levels of anxiety primarily become aware of the situation they are in with mindfulness activities that involve focusing. He manages to accept the reasons that increase his anxiety. Children who learn to accept, learn to cope with their problems in the early period and discover the aspects of their problems that cannot be exaggerated. Gains different perspectives on their problems. In this regard, they learn to give positive feedback to the people around them. They gain positive competencies in the ability to concentrate and maintain attention in the activities they do. In the preschool period, children learn to discover the positive aspects of the emotions and thoughts they experience through mindfulness. In this study, it was aimed to control the anxiety of preschool children with high anxiety levels in the presence of mindfulness activities. The research was carried out with the phenomenology design, one of the qualitative research designs. For this purpose, a total of 10 students, 4 girls and 6 boys, studying in the age group of 6 in a private kindergarten in Istanbul constitute the study group of the research. Purposive sampling method was used to determine the study group of the research. The data were collected within the principle of confidentiality and voluntariness, and unstructured interview and observation techniques were used in the process. Descriptive analysis and content analysis were used in the interpretation of the data. The themes obtained as a result of the descriptive analysis are "preschool children's concerns about school", "preschool children's concerns about their friends", "preschool children's concerns about their teachers", "preschool children's concerns about the games they play", "school Anxiety levels of preschool children after mindfulness activities were determined as "anxiety levels of preschool children towards reading, teachers, friends and the games they play after mindfulness activities, and a decrease in preschool children's anxiety levels after mindfulness activities". In line with the content analysis, various categories belonging to these themes were created and the results obtained were discussed on the basis of national and international literature, and suggestions were included.

Keywords: *Anxiety, mindfulness, development, drama, play, phenomenology*

Kaygı Düzeyi Yüksek Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Mindfulness (Bilinçli Farkındalık) Etkinliklerinin Olumlu Etkilerini Gösteren Nitel Bir AraĢtırma

Kaygı, çevremizde gerçekleşen olaylar karşısında duygu ve düşüncelerimizi kontrol edemediğimiz ve bu noktalarda bedenimizin fizyolojik belirtiler eşliğinde rahatsızlık noktasına gelerek çevreye uyumumuzun olumsuz yönde etkilendiği bir durumdur. Kaygı çocuklarda görülen önemli ruhsal rahatsızlıkların başında gelir. Sosyal duygusal gelişimin önemli olduğu ve sosyal çevreye uyumun önem kazandığı okul öncesi dönem çocuklarında kaygı diğer gelişim alanlarını olumsuz yönde etkiler. Okul öncesi dönemde başta anne babadan ayrılma ile başlayan kaygı, oyun , arkadaşlık kaygısı, kaybetme ya da yapamayacağım, başaramayacağım yönündeki kaygılar ile devam eder. Bu süreçte okul öncesi dönem çocuğunun en büyük sıkıntısı odaklanamama problemi ile başlar. Fizyolojik belirtiler ile devam ederek okuldan kaçınma duygusu ve yalnızlık duyguları gittikçe içinden çıkılmaz hale gelir. Çocuk yaşının gerektirdiği gelişim düzeyinin gerisinde kalır. Mindfulness yaşadıklarımızı anlamamızı ve anladıktan sonra olumlu ya da olumsuz olarak da olsa onları kabul edebilmemizi içerir. Kaygı düzeyi yüksek okul öncesi dönem çocuğu odaklanmayı içeren mindfulness etkinlikleri ile öncelikli olarak içinde bulunduğu durumu farkına varır. Kaygısını arttıran nedenleri kabullenmeyi başarır. Kabullenmeyi öğrenen çocuklar erken dönemde sorunları ile baş edebilmeyi öğrenerek sorunlarının abartılamayacak yanlarını keşfeder. Sorunlarına karşı farklı bakış açıları kazanır. Bu konuda çevrelerindeki insanlara karşı da olumlu geribildirimler vermeyi öğrenirler. Yaptıkları etkinliklerde dikkatlerini toplama ve dikkati sürdürebilme becerilerinde olumlu yeterlilikler kazanırlar. Okul öncesi dönem içinde çocuklar yaşadıkları duygu ve düşüncelerin olumlu yanlarını keşfetmeyi mindfulness aracılığı ile öğrenirler. Bu araştırmada, kaygı düzeyi yüksek okul öncesi dönem çocuklarının mindefulness (bilnçli farkındalık) etkinlikleri eşliğinde kaygılarını kontrol etmeleri amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni ile yürütülmüştür. Bu amaçla İstanbul"da bulunan özel bir anaokulunda 6 yaş grubunda öğrenim gören 4 kız ,6 erkek toplam 10 öğrenci araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler gizlilik ve gönüllülük ilkesi dahilinde toplanmış ve süreçte yapılandırılmamış görüşme ve gözlem teknikleri kullanılmıştır. Verilerin yorumlanmasında betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analiz sonucu elde edilen temalar, "okul öncesi dönem çocuklarının okula yönelik kaygıları", "okul öncesi dönem çocuklarının arkadaşlarına yönelik kaygıları", "okul öncesi dönem çocuklarının öğretmenlerine yönelik kaygıları", "okul öncesi dönem çocuklarının oynadıkları oyunlara yönelik kaygıları", "okul öncesi dönem çocuklarında mindfulness etkinlikleri sonrası kaygı düzeyleri" okul öncesi dönem çocuklarında mindfulness etkinlikleri sonrasında oku,öğretmen, arkadaş ve oynadıkları oyunlara yönelik kaygı düzeyleri" okul öncesi dönem çocuklarının mindfulness etkinlikleri sonrası kaygı düzeylerinde azalma" olarak belirlenmiştir. İçerik analizi doğrultusunda bu temalara ait çeşitli kategoriler oluşturularak elde edilen sonuçlar ulusal ve uluslararası alanyazın temelinde tartışılmış, önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kaygı, mindfulness, geliĢim, drama, oyun, olgubilim*

Bildiri No: PDR2021.000784 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Lisansüstü Öğrencisi Mehtap AYAS, şehit Akif Akçadağ Anadolu Lisesi*

Academic and Social Adjustment Problems of Children in Need of Protection

Problem Statement: It is extremely important that children, who are the future of a country, are raised well in all aspects. Since the majority of children in need of protection lack family support, the most important source of support is schools. Family deprivation, negative environmental conditions, and various psychological traumas experienced by children put them at a disadvantage compared to their peers, make them weak academically, cause them to have social adjustment problems at school, and lead them to acquire tendencies such as not attending school and dropping out of school. Studies show that these children are more absent from school than other students, fall behind academically, and experience discipline problems.
Purpose of the Study: To determine the academic and social adaptation problems experienced by children in need of protection when they start primary school and to offer solutions to these problems.
Method: This study was carried out with the case design, one of the qualitative research designs. Situational pattern studies aim to investigate individuals' experiences of a phenomenon and its meaning in depth. The study group of the research consists of five teachers, two women and three men, who have students in need of protection in the first year of primary school in the 2019-2020 academic year. The data were collected by the researcher by making face-to-face individual interviews with the participants using a semi-structured interview form.
Content analysis of the data was done by the researcher. Long-term interview and participant confirmation methods were used to increase the internal validity (credibility) of this study. Consistency analysis method was used to ensure the internal reliability of the research. Here, it was questioned whether the themes, categories and codes produced on the raw data were appropriate both as a whole and in line with the purpose of the research.
Results: Four main themes emerged in the analysis of the data. Three main themes, namely academic, psychosocial, and interest in the teacher, regarding the problems experienced by the students, and a main theme regarding the solution proposals emerged. It has been stated that children are indifferent and inadequate in academic matters and cannot use technology effectively. In addition, it is stated that the indifference of foster families and the child's distraction cause academic problems. Personality traits such as selfish behavior, giving up quickly and being reluctant are considered important in psychosocial problems. In addition, it has been stated that children experience psychosocial problems because their needs for rest, love and play cannot be satisfied. When we look at the problems related to teachers, teachers' attitudes towards children, interest and communication skills come to the fore.
At the point of solution suggestions, the participants made suggestions for students, foster families and experts. It is stated that showing interest and affection to the child can be beneficial. Particularly, the participants gave feedback on the need to be more careful in the selection of foster families, and that children should be followed and supported by experts.
Conclusion: Since children in need of protection have problems in academic matters related to the foster family and the individual needs of the child, it seems important to deal with the children individually. Since children need close attention, affection and support, there is a risk that their personality development will be adversely affected as these needs cannot be satisfied in a healthy way. Efforts should be made to meet these needs, especially with the

foster family, if not possible, with the support of specialists. Teachers should be supported to have a positive attitude towards children in need of protection, to have the necessary skills to communicate and understand them.

Keywords: *Child in need of protection, social adjustment, academical adjustment, teacher*

Korunmaya Muhtaç Çocukların Akademik ve Sosyal Uyum Problemleri

Problem Durumu: Bir ülkenin geleceği olan çocukların her yönden iyi yetiştirilmesi son derece önemlidir. Korunmaya muhtaç çocukların büyük çoğunluğu aile desteğinden yoksun oldukları için, en önemli destek kaynağı okullar olmaktadır. Aile yoksunluğu, olumsuz çevre koşulları, çocukların yaşadıkları çeşitli psikolojik travmalar onları akranlarına göre dezavantajlı duruma sokmakta, akademik yönden zayıf bırakmakta, okulda sosyal uyum problemi yaşamalarına sebep olmakta , okula devam etmeme ve okulu bırakma gibi eğilimler edindirebilmektedir. Araştırmalarda bu çocukların diğer öğrencilere nazaran daha fazla okul devamsızlığı yaptıkları, akademik anlamda geri kaldıkları, disiplin problemleri yaşadıkları belirtilmektedir.

AraÇtımanın Amacı: Korunmaya muhtaç çocukların ilkokula başladıklarında sınıf içinde yaşadıkları akademik ve sosyal uyum problemlerini belirlemek ve bu problemlere çözüm önerileri sunmaktır.

Yöntem: Bu çalışma nitel araştırma desenlerinden durum deseniyle yürütülmüştür. Durumsal desen çalışmaları, bireylerin bir fenomene ilişkin yaşantılarını ve onun anlamını derinlemesine araştırmayı amaçlar. Araştırmanın çalışma grubu 2019-2020 eğitim öğretim yılında ilköğretim okulunda görev yapan birinci sınıfta korunmaya muhtaç öğrencileri olan iki kadın ve üç erkek olmak üzere beş öğretmenden oluşmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile katılımcılarla yüz yüze bireysel görüşmeler yapılarak araştırmacı tarafından toplanmıştır.
Verilerin içerik analizi, araştırmacı tarafından yapılmıştır. Bu araştırmanın iç geçerliğini (inandırıcılığı) artırmak için uzun süreli görüşme ve katılımcı teyidi yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın iç güvenirliğini sağlamak için tutarlık incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Burada da ham veriler üzerinde üretilen tema, kategori ve kodların hem bir bütün halinde hem de araştırmanın amacı doğrultusunda kendi içinde uygunluk taşıyıp taşımadığı sorgulanmıştır.

Bulgular: Verilerin analizinde dört ana tema ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin yaşadıkları problemlere ilişkin akademik, psikososyal ve öğretmenle ilgi olmak üzere üç ana tema, ve çözüm önerilerine ilişkin de bir ana tema ortaya çıkmıştır. Akademik konularda çocukların ilgisiz ve yetersiz kaldığı, teknolojiyi etkin şekilde kullanamadıkları belirtilmiştir. Ayrıca koruyucu ailelerin ilgisizliğinin ve çocuğun dikkat dağınıklığının da akademik problemlere neden olduğu belirtilmektedir. Psikososyal problemler de çocukların bencil davranışları, çabuk pes etmeleri, isteksiz olmaları gibi kişilik özellikleri önemli görülmektedir. Ayrıca çocukların dinlenilme, sevgi ve oyun ihtiyaçları da doyurulamadığı için psikososyal sorunlar yaşadıkları belirtilmiştir. Öğretmenlerle ilgili sorunlara bakıldığında, öğretmenlerin çocuklara ilişkin tutumu, ilgisi, iletişim becerisi konusu ön plana çıkmaktadır. Çözüm önerileri noktasında katılımcılar öğrencilere, koruyucu aileye ve uzmanlara yönelik önerilerde bulunmuşlardır. Çocuğa ilgi ve şefkat gösterilmesinin faydalı olabileceği belirtilmektedir. Özellikle koruyucu aile seçiminde daha dikkatli olunması gerektiği, çocukların uzmanlarca takip edilip desteklenmesi gerektiği konusunda katılımcılar dönüt sunmuşlardır.

Sonuç: Korunmaya muhtaç çocukların akademik konularda sorun yaşamaları koruyucu aile ve çocuğun bireysel ihtiyaçları ile ilgili olduğundan, çocuklarla bireysel olarak ilgilenilmesi önemli görünmektedir. Çocukların yakın ilgi, şefkat, desteğe ihtiyaçları olduğundan bu ihtiyaçlar sağlıklı şekilde doyurulamadığı için kişilik gelişimlerinin de olumsuz şekilde etkilenme riski bulunmaktadır. Bu ihtiyaçların, özellikle koruyucu aile, mümkün değilse

uzman desteği ile karşılanmasına çalışılmalıdır. Öğretmenler, korunmaya muhtaç çocuklara ilişkin olumlu tutuma sahip olmaları, onlarla iletişim kurma ve onları anlama konusunda gerekli becerilere sahip olmaları için desteklenmelidirler.
Anahtar Kelimeler: *Korunmaya muhtaç çocuk, sosyal uyum, akademik uyum, öğretmen*

Bildiri No: PDR2021.000785 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Doç. Dr. Kasım Tatlılıoğlu, Bingöl Üniversitesi Uzm. Psk. DanıŞmanEkrem Bölek, Uzm. Psk. DanıŞmanOzan Ercan Ağrı Ram Özel Eğitim Bölüm BaŞkanı, Uzm. Psk. DanıŞmanı Cihan Erdoğan , Ağrı Ram*

Rehberlik ve AraŞtırma Merkezlerinin Fonksiyonu Üzerine Bir Değerlendirme: Ağrı Ram Örneği

Bu çalışmada, Ağrı Rehberlik Araştırma Merkezi'nin 2019 yılında yapmış olduğu rehberlik ve özel eğitim hizmetleri genel olarak değerlendirilmiştir. Ağrı Rehberlik ve Araştırma Merkezi"nde, 1 müdür, 1 müdür yardımcısı, 8 rehber öğretmen, 8 özel eğitim öğretmeni, 1 memur ve 1 yardımcı hizmetler personeli vardır. Burada, rehberlik ve psikolojik danışmanlık ve özel eğitim hizmetleri olmak üzere iki farklı başlıkta hizmet sunulmaktadır. Rehberlik hizmetleri bölümü; öğrencilere, velilere, idarecilere ve öğretmenlere yönelik hizmetler sunarken, özel eğitim hizmetleri bölümü ise özel eğitim gerektiren bireylere tanı ve teşhis koymaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın 4 şubesinden biri olan Rehberlik ve Araştırma Merkezleri Şubesi, eğitim öğretim kurumlarındaki Rehberlik ve Psikolojik danışma hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesine ilişkin çalışmalarla, bölgesindeki özel eğitim gerektiren bireylerin tanılanması ve bu bireylere yönelik rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini yürütmek amacıyla her il merkezi ile nüfus ve hizmet gereklerine göre ilçelerde merkezler açar. Bakanlıkça açılan bu merkezlere "Rehberlik ve Araştırma Merkezi" denir. Rehberlik ve araştırma merkezlerinde, Rehberlik ve Psikolojik Danışma ve Özel Eğitim Hizmetleri bölümleri bulunur. Merkezin rehberlik ve psikolojik danışma ile özel eğitim çalışmalarının, daha etkin biçimde bilgisayar destekli olarak yürütülebilmesi için gerekli teknolojik donanım ve programlardan yararlanılır. Rehberlik ve araştırma merkezlerinin tarama, inceleme, tespit, teşhis, öğrenci tanıma gibi çalışmalarında kullanabilecekleri çeşitli yetenek, zekâ ve standart başarı testleri; kişilik, tutum, meslekî ve akademik benlik, gelişim, öğrenci davranışlarını değerlendirme vb. gibi ölçme araçları bulunur. Bu çalışmada, Ağrı RAM"in 2019 yılındaki rehberlik ve özel eğitim hizmetlerinin bazı faaliyetleri ortaya konmuştur.

***Anahtar kelimeler**: Rehberlik ve AraŞtırma Merkezi, rehberlik, psikolojik danıŞma, özel eğitim, özel gereksinimli birey, eğitsel tanılama.*

An Assessment On The Functıon Of Guıdance And Research Centers: The Sample Of Ağrı Ram

The guidance and special education services, that are provided by Ağrı Counseling and Research Center in 2019, are generally evaluated in this study. 1 Director, 1 Deputy Director, 8 Special Education Teachers , 1 Officer and 1 Janitor are employed in Ağrı Counseling and Research Center. The services are provided under the two different headings as guidance and psychological counseling and special education services. Counselling services section provides services to students, parents administrators and teachers. The special education services department on the other hand diagnoses to individuals who require special education. Guidance and Research Centers (RAM) is one of the 4 branches of Psychological Counseling and Guidance Services Department which is run under the General Directorate of Ministry of

Education Special Education Guidance and Counseling Services. During the studies related to Guidance and psychological consulting services are effectively and efficiently carried out in educational institutions, identifying of individuals with special educational needs in the region and conducting guidance and psychological consulting services to those individuals who need special education are the fundamental tasks of this center. These centers are called Guidance and Research Center and opened by the Ministry according to each city center's population and services. Guidance and Psychological Counseling and Special Education Services departments are included in Guidance and research centers. It is benefited from the required technological equipments and software in order to carry out guidance, psychological consulting and special training studies to be more effective with computers. Various abilities, intelligence and standard achievement tests can be used in such as scanning, research, detection, identification, student recognition studies of guidance and research centers; and there are also measuring tools like personality, attitude, vocational and academic self-respect, development, evaluation of student behaviors. In this study, the guidance and special education services some activities of Ağrı RAM are demonstrated in 2019.

Key words*: Guidance and research centers, guidance, psychological counseling, special education, special needs individual, educational diagnosis.*

Bildiri No: PDR2021.000786 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Buğra Özhan, Atatürk Üniversitesi

The Relationships between Social Support and School Burnout in University Students: Assessment of the Mediating Role of Positivity

This study was conducted to investigate whether positivity had a significant mediating variable role in the relationship between social support and school burnout in university students. In this respect, the quantitative research methodology and correlational research design were used in the study. The study group consisted of 372 university students from a total of six faculties in two different universities. The study data were collected using a questionnaire battery which included a Personal Information Form, the Perceived Achievable Social Support Scale, the Maslach Burnout Inventory – Student Form, and the Positivity Scale. First, descriptive statistics were used to analyze the data, and then correlation analysis was carried out to determine the relationships between the variables. In the study, whether positivity had a significant mediating role between social support and school burnout was investigated by establishing separate regression-based mediation models for each of the dependent variables of "exhaustion", "cynicism", and "adequacy", which are the components of school burnout. In addition, to support the significance of the mediation effect revealed by the mediation models tested, the bootstrapping procedure was run on the resampled group of 10,000 people. The data analysis was carried out on the IBM SPSS 22 software package and the PROCESS v 3.5 macro running on this software. As a result of the analysis of the data, moderate, negative, and significant relationships were found between social support and the variables representing the components of school burnout, namely, "exhaustion" (r = -.37, p < .01), "cynicism" (r = -.37, p <.01), and "adequacy" (r = -.35, p <.01). Similarly, moderate, negative, and significant relationships were found between positivity and "burnout" (r = -.38, p < .01), "cynicism" (r = -.37, p < .01), and "adequacy" (r = -.36, p < .01) variables. Moreover, it was found that there was a positive, moderate, and significant relationship between social support, which had the independent variable role, and positivity, which has a mediating role (r = .56, p < .01). Besides all these, the results of the study revealed that the mediating role of positivity in the relationship between social support and the components of school burnout, namely, " exhaustion", "cynicism", and " adequacy ", in university students, was significant both in the study group of the study and in the regenerated sample of 10,000 people.

Keywords: *School Burnout, Social Support, Positivity*

Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Destek ve Okul Tükenmişliği Arasındaki İlişkiler: Pozitifliğin Aracı Rolünün Değerlendirilmesi

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde sosyal destek ve okul tükenmişliği arasındaki ilişkide pozitifliğin anlamlı aracı değişken rolüne sahip olup olmadığı incelenmiştir. Bu yönüyle araştırma nicel araştırma metodolojisine uygun olarak ve ilişkisel araştırma biçiminde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu iki farklı üniversitede ve altı farklı fakültede öğrenim gören toplam 372 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplamak amacıyla; Kişisel Bilgi Formu, Algılanan Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçeği, Maslach Tükenmişlik Envanteri – Öğrenci Formu ve Pozitiflik Ölçeği"nden oluşan ölçek bataryası kullanılmıştır. Araştırma kapsamında verilerin çözümlenmesi sürecinde

öncelikle betimsel istatistikler yapılmış ve değişkenler arası ilişkilerin belirlenmesi için ise korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırmada sosyal destek ve okul tükenmişliği arasında pozitifliğin anlamlı aracı değişken rolüne sahip olup olmadığı okul tükenmişliğin bileşenleri olan "tükenme, "duyarsızlaşma" ve "yetkinlik" bağımlı değişkenlerinin her biri için ayrı ayrı regresyon temelli aracılık modelleri kurularak incelenmiştir. Ayrıca test edilen aracılık modelleri ile ortaya konulan aracılık etkisinin anlamlılığını desteklemek amacıyla 10.000 kişiden oluşan türetilmiş örneklem grubu üzerinde bootstrapping prosedürü işletilmiştir. Verilerin analizi IBM SPSS 22 paket programı ve bu programa bağlı olarak çalışan PROCESS v 3.5 makrosu aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi sonucunda okul tükenmişliğinin bileşenlerini temsil eden "tükenme" (r = -.37, p < .01), "duyarsızlaşma" (r = -.37, p < .01) ve "yetkinlik" (r = -.35, p < .01) değişkenleri ile sosyal destek arasında negatif yönlü ve orta düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde "tükenme" (r = -.38, p < .01), "duyarsızlaşma" (r = -.37, p < .01) ve "yetkinlik" (r = -.36, p < .01) değişkenleri ile pozitiflik arasında da negatif yönlü ve orta düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dahası araştırmada bağımsız değişken rolüne sahip olan sosyal destek ile aracı değişken rolüne sahip olan pozitiflik arasında ise pozitif yönlü ve orta düzeyde (r = .56, p < .01) anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Tüm bunların yanı sıra araştırma sonuçları üniversite öğrencilerinde sosyal destek ile okul tükenmişliğinin bileşenleri olan "tükenme" , "duyarsızlaşma" ve "yetkinlik" arasındaki ilişkide pozitifliğin sahip olduğu aracı rolün hem araştırmanın çalışma grubunda hem de yeniden türetilmiş olan 10.000 kişilik örneklemde anlamlı olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Okul TükenmiĢliği, Sosyal Destek, Pozitiflik*

Bildiri No: PDR2021.000788 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. Danışman Fuat Aydoğdu, Kestel Rehberlik Ve Araştırma Merkezi Psikolojik Danışman Bilal Demir, Kestel Rehberlik Ve Araştırma Merkezi Psikolojik Danışman Yücel Altay, Kestel Rehberlik Ve Araştırma Merkezi*

The Relationship Between Teachers' Psychological Flexibility and Life Satisfaction

The aim of this study is to determine whether teachers' life satisfaction is predicted by their psychological flexibility and to examine whether teachers' psychological flexibility differs according to gender, marital status and educational status. For this purpose, the study group of the research consisted of a total of 373 teachers, 137 male and 236 female, who were reached by convenient sampling method, working in different school types and different branches in Bursa in the 2021-2022 academic year. The data obtained within the scope of the research were collected with the Personal Information Form developed by the researcher, as well as the Psychological Flexibility Scale and the Satisfaction with Life Scale. The reliability of the measurement tools used was analyzed. In the study, Independent Samples t Test was used to determine the difference in the psychological flexibility of the participants between the groups. Multiple Linear Regression Analysis was used to determine to what extent participants' life satisfaction was predicted by psychological flexibility sub-dimensions. According to the difference statistics made within the scope of the research, the psychological flexibility scores of the participants did not differ according to their marital status and educational status. However, the psychological flexibility total scores of female participants were found to be significantly higher than the scores of male students. According to the results of the Pearson Product Moments Correlation Coefficient analysis conducted within the scope of the research, Values, Behaving in the Line of Values, The Present Moment, Self as Context, and Defusion scores, which are sub-dimensions of psychological flexibility, were found to be positively correlated with the participants' life satisfaction scores. However, no significant relationship was found between the Acceptance sub-dimension of psychological flexibility and life satisfaction. In addition, according to the results of Multiple Linear Regression Analysis, it was determined that the sub-dimensions of psychological flexibility, except for the Acceptance dimension, were important predictors of the participants' life satisfaction and explained 21% of the change in the participants' life satisfaction scores. As the psychological flexibility levels of the participants increase, their life satisfaction increases. The findings were discussed in the light of similar results in the literature, and suggestions were made for researchers and practitioners.

Keywords: *psychological flexibility, life satisfaction, teacher*

Öğretmenlerin Psikolojik Esneklikleri Ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin yaşam doyumlarının, psikolojik esneklikleri tarafından yordanıp yordanmadığını saptamak ve öğretmenlerin psikolojik esnekliklerinin cinsiyet, medeni durum ve eğitim durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın çalışma grubunu 2021 – 2022 eğitim öğretim yılında Bursa ilinde farklı okul türlerinde ve farklı branşlarda görev yapan uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılmış 137‟si erkek, 236‟sı kadın olmak üzere toplamda 373 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma

kapsamında elde edilen veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu"nun yanı sıra Psikolojik Esneklik Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği ile toplanmıştır. Kullanılan ölçme araçlarının güvenirlikleri analiz edilmiştir. Araştırmada katılımcıların psikolojik esnekliklerinin gruplar arasındaki farkını tespit etmek için Bağımsız Örneklemler İçin t Testi kullanılmıştır. Katılımcıların yaşam doyumlarının psikolojik esneklik alt boyutları tarafından ne düzeyde yordandığını belirlemek için Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında yapılan fark istatistiklerine göre katılımcıların psikolojik esneklik puanları medeni durumları ve eğitim durumlarına göre farklılaşmamıştır. Ancak kadın katılımcıların psikolojik esneklik toplam puanları erkek öğrencilerin puanlarına göre anlamlı bir şekilde daha yüksek bulunmuştur. Araştırma kapsamında yapılan Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı analiz sonuçlarına göre psikolojik esnekliğin alt boyutlarından olan Değerler ve Değerler Doğrultusunda Davranma, Anda Olma, Bağlamsal Benlik ve Ayrışma puanlarının katılımcıların yaşam doyumları ile pozitif yönlü anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ancak psikolojik esnekliğin Kabul alt boyutu ile yaşam doyumu arasında anlamlı ilişkiye rastlanılmamıştır. Ayrıca yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonuçlarına göre psikolojik esnekliğin Kabul boyutu hariç diğer alt boyutların katılımcıların yaşam doyumlarının önemli yordayıcıları olduğu belirlenmiş ve katılımcıların yaşam doyumu puanlarındaki değişimin % 21"ini açıklamaktadır. Katılımcıların psikolojik esneklik düzeyleri arttıkça yaşam doyumları artmaktadır. Bulgular alanyazındaki benzer sonuçlar ışığında tartışılarak araştırmacı ve uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik esneklik, yaGam doyumu, öğretmen*

Bildiri No: PDR2021.000790 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Dr. Öğr. Üyesi Hatice Kübra Özalp Hamarta, Necmettin Erbakan Üniversitesi*

Psikolojik Bir Obje Olarak Sanat Eseri

20.yy. toplumların değiştiği, insanların farklı aşamalardan geçip farklı düzenler oluşturduğu bir dönemdir. Bu dönemi bilinçaltı ile ilgili fikirleriyle etkileyen Freud, psikanalitik bir sanat anlayışının da öncüsü olmuştur. Sanat ve sanat eserinin psikolojik okuması yani sanat eserinin duygu yönünün analizi aslında insan bilincinin okunmasında bir araçtır. Bu nedenle hem geçmiş toplumların yaşamları hakkında bilgi sahibi olmak hem de insanların psikolojik alt yapılarının anlaşılmasında sanat eseri incelemesi önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, 20. yy. sanat eserlerini psikolojik temeller üzerinde incelemek ve analiz etmektir. Bu çalışma nitel araştırma türlerinden betimsel tarama modeli ile desenlenmiş ve literatür taraması ile desteklenmiştir. Araştırmada Sürrealizm, expresyonizm, fovizm, Dadaizm, konstrüktivizm akımlarından birer eser belirlenmiş ve eserler ön ve arka yapı şeklinde iki aşamada incelenmiştir. Eser seçimleri araştırmacı dışında sanat alanında iki uzmanla birlikte gerçekleştirilmiştir. Eserlerin seçiminde toplumsal, ruhsal, ekonomik faktörlere uygun örnekler seçilmesine dikkat edilmiştir. Eserler, şekil ve simgelerin yorumlanmasını, üretilmesini veya işaretleri anlama süreçlerini içeren bütün faktörlerin sistematik bir şekilde incelenmesine dayanan bir bilim dalı olan göstergebilimsel çözümleme ile analiz edilmiştir. Buna göre gösteren ve gösterilen şeklinde iki basamakta gösterge çözümlemesi yapılmıştır. Daha sonra gösterilen aşamasında eserler düz anlam ve yan anlam kategorilerinde değerlendirilmiştir. Yapılan analiz sonucunda eserlerde bulunan simgelerin dönemin ekonomik, siyasi, toplumsal olaylardan izler taşıdığı anlaşılmıştır. Aynı zamanda sanatçı ve toplumun psikolojik yansımalarının simgesel bazı şekiller yoluyla eserler üzerinde açığa çıktığı görülmüştür. Böylece her sanat yapıtının günümüze ulaşan tarihsel bir belge niteliği olması yanında ruhsal çözümlemeye yardımcı bir araç olduğu sonucu da ortaya çıkmıştır. . . Anahtar Kelimeler: Sanat Eseri, Psikanalitik kuram, Sanat, Sanat Akımları.

Anahtar Kelimeler: *Sanat Eseri, Psikanalitik kuram, Sanat, Sanat Akımları*

Bildiri No: PDR2021.000791 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Sami Konca, Erciyes Üniversitesi *Dr. Öğr. Üyesi Önder Baltacı, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Uzm. Psk. Danışman Ömer Faruk Akbulut, Milli Eğitim Bakanlığı*

How Do Screen Time and Problematic Technology Use by Parents and Children Influence their Relationship in the Covid-19 Period?

The aim of the current study was to investigate the influence of screen time and problematic technology use by parents and their children on the parent-child relationship in the COVID-19 period. A total of 411 children aged 3-6 years and their parents participated in this research. Path analysis revealed the associations between parent screen time and parent problematic technology use, and child screen time and child problematic technology use. Besides, parents‟ problematic technology use significantly influenced children‟s problematic technology use. Moreover, parents‟ and children‟s problematic technology use explained 41% of the variance in the parent-child relationship. This study revealed a strong relationship between children‟s and parents‟ problematic technology use, and a negative influence of problematic technology use on the parent-child relationship. Therefore, family members‟ digital technology use habits should be considered as a key factor of children‟s digital technology use and the parent-child relationship.

Keywords: *Parents, young children, problematic technology use, digital technology, COVID-19.*

Bildiri No: PDR2021.000792 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**ArŞ.Gör. Gözde TekbaŞ,EskiŞehirOsman Gazi Üniversitesi ArŞ.Gör. Zeynep Öznur Ergin, Ondokuz Mayıs Üniversitesi*

Turkish Form of Dynamic Career Scale: Validity and Reliability Study

Introduction: The dynamic nature of work-life makes it necessary to examine the factors that affect career adjustment and decision. According to the Object Relations Theory, the relations established with the object and unconscious factors have an important role in career-related processes. The work that an individual has can be a symbolic object of him. In this context, the relationships established with the object are defined in four factors (true reparation, manic reparation, mania, and envy). True repair represents taking responsibility for the mistakes made, while manic repair represents not acting with feelings of guilt and unrealistic self-confidence in the person. On the other hand, mania is the state of rejecting the failure to achieve one's goals and using various defense mechanisms, while envy is a state of not wanting the success of others and feeding on their lack. For this reason, understanding unconscious factors in the career process will help individuals shape their working lives, professional identities, and career journeys with an effective strategy, and can guide them in creating healthy career goals. It is aimed to adapt the scale developed in this direction to Turkish culture and it is thought that a new and useful measurement tool will be gained in the field of career counseling.
Method: The study comprised 210 (57.6% female, 42.4% male) participants. The ages of the participants ranged from 18 to 45. The age distribution is 18-24 years (18.1%); 25-29 years (56.7%); 30-39 years (21%); 40-45 years (4.3%). Within the scope of the adaptation study, the permission of the "Dynamic Career Scale" was obtained first and the translation-back translation phases were completed. Then, the final version of the scale was determined by taking expert opinion. In the study, Personal Information Form, Dynamic Career Scale (DCS), and Career Adaptation Abilities Scale (CAAS) were used to evaluate criterion-fit validity. The construct validity of the scale was tested with confirmatory factor analysis (CFA), criterion-conformity validity was tested with Pearson Product-Moment Correlation analysis and reliability was tested with Cronbach Alpha reliability analysis. SPSS 22.0 and LISREL 8.80 package programs were used in the analysis of the data.
Results: As a result of the CFA analysis performed to confirm the four-factor structure of the scale on the Turkish sample, some of the values in the fit indices of $\chi2=278.27$, $\chi2/df=2.84$, CFI=.93, NNFI=.91, RMSEA=.10 (90% CI:.08 with .11) and SRMR=.07 were found to be not at an acceptable level. Accordingly, the modification suggestions produced by the program were examined. The analysis was repeated by adding error covariances between the 4th item and 8th item, and between the 12th item and 16th item in the same subscale. As a result of the analysis, new fit values $\chi2=245.43$, $\chi2/df=2.56$, CFI=.94, NNFI=.93, RMSEA= .08 (90% CI:.07 to .10) and SRMR= .07 were found to be acceptable. When standardized coefficients are examined, item factor loads vary between .47 and.81. Within the scope of criterion-conformity validity, a positive and significant relationship was found between the subscales of CAAS and the subscales of DCS. Within the scope of reliability studies, the internal consistency coefficients of the envy, manic repair, true repair, and mania subscales of the scale were found to be .83, .68, .82, and .74, respectively.
Conclusion: This study reveals that the Dynamic Career Scale is a valid and reliable measurement tool and can be used in Turkish culture in evaluating the role of unconscious dynamics affecting the career adaptability processes of individuals. With this measurement

tool, researchers can find the opportunity to examine the unconscious processes that are effective in career decisions more concretely and can carry out appropriate intervention studies.
Keywords: *career adaptability, career decision, object relations, unconscious factors*

Dinamik Kariyer Ölçeği Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Giriş: İş yaşamın dinamik doğası, kariyer uyumu ve kararı üzerinde etkili olan faktörlerin incelenmesini gerekli kılmaktadır. Nesne İlişkileri Kuramına göre kariyerle ilgili süreçlerde, nesne ile kurulan ilişkilerin ve bilinçdışı faktörlerin önemli bir rolü bulunmaktadır. Bireyin sahip olduğu iş, onun sembolik bir nesnesi olabilmektedir. Bu bağlamda nesne ile kurulan ilişkiler dört faktörde (gerçek onarım, manik onarım, mâni ve imrenme) tanımlanmaktadır. Gerçek onarım yapılan hataların sorumluluğunu alabilmeyi, manik onarım ise suçluluk duygularıyla hareket etmemeyi ve kişide gerçekçi olmayan özgüven duygusunu temsil etmektedir. Diğer açıdan mani, kişinin hedeflerini gerçekleştirememe durumunu reddetmesi ve çeşitli savunma mekanizmaları kullanması haliyken, imrenme başkalarının başarılarını istememe ve eksikliğinden beslenme halidir. Bu nedenle kariyer sürecinde bilinç dışı faktörlerin anlaşılması etkili bir stratejiyle bireylerin çalışma yaşamlarını, mesleki kimliklerini ve kariyer yolculuklarını şekillendirmelerine yardımcı olarak, sağlıklı kariyer hedefleri oluşturmalarında yol gösterici olabilecektir. Bu doğrultuda geliştirilen ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması amaçlanmakta ve kariyer danışması alanına yeni ve faydalı bir ölçme aracı kazandırılacağı düşünülmektedir.
Yöntem: Çalışma 210 (%57.6 kadın, %42.4 erkek) katılımcıdan oluşmaktadır. Katılımcıların yaşları 18 ile 45 arasında değişmektedir. Yaşların dağılımı ise 18-24 yaş (%18.1); 25-29 yaş (%56.7); 30-39 yaş (%21); 40-45 yaş (%4.3)olarak bulunmuştur. Uyarlama çalışması kapsamında ilk olarak "Dinamik Kariyer Ölçeği" nin izni alınmış ve çeviri-geri çeviri aşamaları tamamlanmıştır. Daha sonra uzman görüşü alınarak ölçeğe son hali verilmiştir. Çalışmada Kişisel Bilgi Formu, Dinamik Kariyer Ölçeği (DKÖ) ve ölçüt-uyum geçerliğini değerlendirmek amacıyla Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği (KUYÖ) kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analiziyle (DFA), ölçüt-uyum geçerliği Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analiziyle ve güvenirliği Cronbach Alpha güvenirlik analizi ile test edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 22.0 ve LİSREL 8.80 paket programları kullanılmıştır.
Bulgular: Ölçeğin, Türk örneklemi üzerinde dört faktörlü yapısını doğrulamak amacıyla yapılan DFA analizi sonucunda $\chi2$=278.27, $\chi2$/df=2.84, CFI=.93, NNFI=.91, RMSEA=.10 (%90 GA:.08 ile .11) ve SRMR=.07 uyum indekslerinden bazı değerlerin kabul edilebilir düzeyde olmadığı görülmüştür. Buna göre, programın ürettiği modifikasyon önerileri incelenmiştir. Aynı alt ölçekte yer alan 4. Madde ile 8. madde ve 12. madde ile 16. madde arasına hata kovaryansları eklenerek analiz yeniden yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda yeni uyum değerleri $\chi2$=245.43, $\chi2$/df=2.56, CFI=.94, NNFI=.93, RMSEA= .08 (%90 GA:.07 ile .10) ve SRMR= .07 kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur. Standardize edilmiş katsayılar incelendiğinde, madde faktör yükleri .47 ile .81 arasında değişmektedir. Ölçüt-uyum geçerliği kapsamında KUYÖ alt ölçekleri ile DKÖ alt ölçekleri arasında pozitif yönde ve önemli bir ilişki bulunmuştur. Güvenirlik çalışmaları kapsamında ölçeğin imrenme, manik onarım, gerçek onarım ve mani alt ölçeklerine ilişkin iç tutarlılık katsayıları sırasıyla .83, .68, .82 ve .74 bulunmuştur.
Sonuç: Bu çalışma, bireylerin kariyer uyum süreçlerine etki eden bilinçdışı dinamiklerin rolünü değerlendirmede Dinamik Kariyer Ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu ve Türk kültüründe kullanılabileceğini ortaya koymaktadır. Bu ölçme aracı ile araştırmacılar, kariyer kararında etkili olan bilinçdışı süreçleri daha somut inceleme fırsatı bulabilir ve buna uygun müdahale çalışmaları yürütebilirler.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer uyumu, kariyer kararı, nesne ilişkileri, bilinçdışı faktörler*

Bildiri No: PDR2021.000793 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Öğr. Gör. Dr. Murat Canpolat, İnönü Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Cemal Karadağ, İnönü Üniversitesi*

Developing, Piloting and Evaluating the Digital Parenting Education Program*

Problem: Many families do not realize that they need to supervise and guide their children as they navigate the virtual world, which is as alarming to children as the outside world. However, when the literature is examined, it is stated that there are technical, physical, social, psychological and vital damages that children and young people may encounter during computer and internet use. While the use of digital technology brings with it risks, the dominant opinion is that parents are not aware of these risks and do not consider themselves sufficient in prevention. In the study, supported by the European Commission and with the participation of 23420 people aged 9 to 16 from 25 European countries, it was stated that very few parents were aware of the opportunities that their children could gain or the risks they might face while using technology. In the Turkey part of the same research, face-to-face interviews were conducted with 1018 children and one of their parents, it was stated that the children took part in various activities involving risks on the Internet, and it was reported that the parents did not have enough information to keep their children away from these risks. In order for parents to support their children on how to use digital technology, what to pay attention to during use, and to inform them about possible risks, they should first be knowledgeable about digital technological developments and their use. In this context, the concept of "digital parenting" has emerged.
This study has been planned because it is thought that the security control of the internet in the virtual world, whose borders cannot be predicted, cannot be fully controlled and that the families do not have enough information on this subject, which may lead to possible harmful consequences. For this reason, in this study, it is aimed to raise awareness and therefore increase their awareness level by giving digital parenting training to parents who are worried about not having their children use technology in the digital world.
Method: This study is a multi-stage mixed method study consisting of three consecutive stages. In the first stage, it was aimed to discover the digital parenting of the parents by conducting interviews with the parents with a semi-structured interview form. In the second stage, it was aimed to experimentally test the effectiveness of the "Pilot of the Digital Parenting Education Program". In the last stage of the study, it was aimed to evaluate the "Pilot of the Digital Parenting Education Program" program in Stage II three months after the end of the training. The participants of the research are in the 5th-8th grades of two secondary schools in the central districts of Malatya in the 2020-2021 academic year. They are the parents of secondary school students who continue their class. “Digital Parenting Awareness Scale” was applied in the research.
Results: As a result of the analyzes made, in the digital parenting training, parents' digital awareness scale sub-dimension scores of protection from risks; there was a significant difference between the "pretest, posttest and follow-up test scores" of the experimental group; however, the difference between "posttest and follow-up test scores" was not found to be significant. This finding shows that the digital parenting awareness levels of the parents of secondary school students who participated in the digital parenting training program increased significantly at the end of the training and three months after the end of the training. In addition, the absence of a significant difference between the posttest and the follow-up test in

terms of digital parenting awareness shows that the effect of the application continues. *This research is supported by Inonu University BAP Unit (Project Code: SBA-2020-1708).

Keywords: *Digital parenting, education program, safe use of technology*

Dijital Ebeveynlik Eğitim Programının Geliştirilmesi, Pilot Uygulaması ve Değerlendirilmesi*

Amaç: Çoğu aile, çocuklar için dış dünya kadar endişe verici olan sanal dünyada gezinirken çocuklarını denetlemeleri ve rehberlik sağlamaları gerektiğinin farkında değildirler. Oysa alan yazın incelendiğinde çocukların ve gençlerin bilgisayar ve internet kullanımı esnasında karşılaşabilecekleri teknik, fiziksel, sosyal, psikolojik ve hayati zararlar olduğu ifade edilmektedir. Dijital teknoloji kullanımı beraberinde riskler getirirken ebeveynlerin bu risklerden haberdar olmadıkları ve önleme konusunda kendilerini yeterli görmedikleri yönündeki görüş baskındır. Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen ve 25 Avrupa ülkesinden yaşları 9 ile 16 arası değişen 23420 kişinin katılımıyla gerçekleşen araştırmada çok az sayıda ebeveynin çocukların teknoloji kullanımı sırasında elde edeceği olanaklardan ya da karşılaşabileceği risklerden haberdar olduğu belirtilmiş, ebeveynlerin gerçekleşebilecek risklere karşı çocuklarını koruyabilecek yardımı sağlayabilecek donanıma sahip olmadıkları vurgulanmıştır. Aynı araştırmanın Türkiye ayağında ise, 1018 çocuk ve ebeveynlerinden biri ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiş, çocukların internet ortamında risk içeren çeşitli etkinliklerde yer aldıkları belirtilmiş ve ebeveynlerin çocuklarını bu risklerden uzak tutmayı sağlayacak yeterli bilgiye sahip olmadıkları rapor edilmiştir. Ebeveynlerin çocuklarına dijital teknolojiyi nasıl kullanacakları, kullanım esnasında nelere dikkat etmeleri gerektiği, olası riskler konusunda bilgilendirmeleri gibi konularda destek olabilmeleri için öncelikle kendilerinin dijital teknolojik gelişmeler ve kullanımı açısından bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Bu bağlamda "dijital ebeveynlik" kavramı ortaya çıkmıştır. Sınırları kestirilemeyen sanal dünyada internetin güvenlik kontrolünün tam yapılamaması ve ailelerin de bu konuda yeterli bilgiye sahip olmamalarının olası zararlı sonuçlar doğurabileceği düşünüldüğünden bu çalışma planlanmıştır. Bu nedenle bu çalışmada dijital dünyada çocuklarına teknoloji kullandırmakla kullandırmamak arasında kaygı yaşayan ebeveynlere dijital ebeveynlik eğitimi verilerek bilinçlenmelerini sağlamak ve dolayısıyla farkındalık düzeylerini artırmak hedeflenmiştir.
Yöntem: Bu çalışma üç ardışık aşamadan oluşan çok aşamalı bir karma yöntem çalışmasıdır. Birinci aşamada anne-babalar ile yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile mülakatlar yapılarak anne-babaların dijital ebeveynliklerinin keşfedilmesi amaçlanmıştır. İkinci aşamada "Dijital Ebeveynlik Eğitim Programının Pilot Uygulamasının" etkililiğinin deneysel olarak test edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın son aşamasında, Aşama II" te yapılan "Dijital Ebeveynlik Eğitim Programının Pilot Uygulaması" programının eğitim bittikten üç ay sonra değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Malatya merkez ilçelerinde yer alan iki ortaokulun 5-8. sınıfına devam eden ortaokul öğrencilerinin velileridir. Araştırmada "Dijital Ebeveynlik Farkındalık Ölçeği" uygulanmıştır.
Bulgular: Yapılan analizler sonucunda Dijital Ebeveynlik Eğitiminin, ebevynlerin dijital farkındalık ölçeği risklerden koruma alt boyutu puanlarında; deney grubunun "öntest ile sontest ve izleme testi puanları" arasında anlamlı düzeyde fark olduğu; ancak "sontest ve izleme testi puanları" arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur. Bu bulgu, dijital ebeveynlik eğitim programına katılan ortaokul öğrenci velilerinin dijital ebeveynlik farkındalık düzeylerinin yapılan eğitimin sonunda ve eğitimin bitiminden itibaren üç ay sonra yapılan ölçümde anlamlı ölçüde yükseldiğini göstermektedir. Ayrıca sontest ile izleme testi arasındaki dijital ebeveynlik farkındalık düzeyi açısından anlamlı bir fark olmaması

uygulamanın etkisinin devam ettiğini göstermektedir.
Sonuç: Bireylerin dijital ebeveynlik farkındalık düzeylerini arttırmada, ebeveynlerin dijital teknolojilerin risklerinden çocuklarını korumalarında ve dijital teknolojileri verimli kullanma konusunda çocuklarına örnek olma açısından dijital ebeveynlik eğitiminin etkili bir yaklaşım olabileceği görülmüştür. Buradan yola çıkılarak, bu çalışma kapsamında geliştirilen ve uygulanan dijital ebeyeynlik eğitim programının, pandemi sürecinin uzaması ve dijital teknolojiyi daha fazla kullanmak zorunda kalınması nedeniyle daha da önemli hale gelen dijital ebeveynlik eğitiminin daha geniş ebeveyn gruplarına uygulanması sağlanabilir.
*Bu araştırma İnönü Üniversitesi BAP Birimi tarafından (Proje Kodu: SBA-2020-1708) desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Dijital ebeveynlik, eğitim programı, güvenli teknoloji kullanımı*

Bildiri No: PDR2021.000794 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ.Gör. Hasan Batmaz, Karabük Üniversitesi Dr. Caner Doğrusever, Siirt Üniversitesi ArŞ. Gör. Nuri Türk, Siirt Üniversitesi*

The Mediating Role of Meaningful Life in the Relationship Between Self-Esteem and Resilience

Problem: The aim of this study is to examine whether meaningful life has a mediating role in the relationship between self-esteem and resilience.
Method: The research is a descriptive study with a relational screening model to examine whether meaningful life has a mediating effect on the relationship between self-esteem and resilience. Structural Equation Modeling (SEM) was used to determine the predictive relationships between variables. Easily accessible sampling method was used to determine the study group. The study was conducted with a total of 417 [Agerange= 18-39, Agemean= 21.60, Agesd= 2.48] volunteer university students, 227 females (54.4%) and 190 males (45.6%). In the study, two-stage SEM was used in line with Kline's recommendations. In the first stage, the measurement model was tested. After the validation of the measurement model, the second stage, which is the test of the hypothetically put forward structural model, was started. All analyzes were performed using the Maximum Likelihood estimator. In the research, parcellation was used as an analytical technique that facilitates the adaptation of the data to the model used in SEM analysis. Significance was retested by performing bootstrapping, which provides additional evidence for the significance of mediation processes.
Findings: The goodness of fit index values obtained as a result of the measurement model analysis were found within acceptable limits. According to the findings, self-esteem significantly predicted meaningful life positively (Bsh= 0.60, S.E=0.41, p<.001). A meaningful life significantly predicted resilience positively (Bsh=0.30, S.E=0.30, p<.001). The direct effect of self-esteem on resilience was determined as Bsh=0.47, S.E=0.32, p<.001. The indirect effect of self-esteem is 0.18. The effect of self-esteem on resilience decreased (from 0.66 to 0.47) after the mediating variable, meaningful life, was included in the model. According to the results of the bootstrapping process, all direct and indirect path coefficients were found to be statistically significant (p<0.001).
Results: As a result of the research, it was seen that meaningful life has a partial mediating role between self-esteem and resilience in university students. In other words, self-esteem predicts resilience both directly and through meaningful life. The result of this research has revealed that self-esteem is a variable that can contribute to increase the meaningful life and resilience levels of university students. These results show that as the self-esteem of individuals increases, it affects their meaningful life level, and the level of resilience is positively affected by this. It shows that self-esteem and meaningful life are important predictors of resilience and that meaningful life plays a protective role in mental health and health-related behaviors. It is seen that these results overlap with other studies in the literature. Therefore, it is thought that the presence of content in group guidance activities or psychoeducation programs to increase the level of resilience in students, together with self-esteem and meaningful life, will have significant effects on the level of resilience.

Keywords: *Self-esteem, resilience, meaningful life*

Benlik Saygısı ve Psikolojik Sağlamlık Arasındaki İlişkide Anlamlı YaĢamın Aracı Rolü

Amaç: Bu araştırmanın amacı, benlik saygısı ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkide anlamlı yaşamın aracı rolünün olup olmadığını incelemektir.
Yöntem: Araştırma, benlik saygısı ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkide anlamlı yaşamın aracı bir etkiye sahip olup olmadığını incelemeye yönelik yürütülen ilişkisel tarama modelli betimsel bir çalışma niteliğindedir. Değişkenler arasındaki yordayıcı ilişkileri belirlemek için Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) kullanılmıştır. Çalışma grubunu belirlemek için kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma 227 kadın (%54,4) ve 190 erkek (%45,6) olmak üzere toplam 417 [Yaşranj=18-39, Yaşort=21.60, Yaşss=2.48] gönüllü üniversite öğrencisi ile yürütülmüştür. Çalışmada Kline'ın önerileri doğrultusunda iki aşamalı YEM kullanılmıştır. İlk aşamada ölçme modeli test edilmiştir. Ölçme modelinin doğrulanmasının ardından ikinci aşama olan hipotetik olarak ortaya konulan yapısal modelin test edilmesine geçilmiştir. Tüm analizler Maximum Likelihood kestiricisi kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada verilerin YEM analizinde kullanılan modele uyumunu kolaylaştıran bir analitik teknik olarak parselleme tekniği kullanılmıştır. Aracılık işlemlerinin anlamlı olmasına ek kanıt sağlayan bootstrapping işlemi de yapılarak anlamlılık yeniden test edilmiştir.
Bulgular: Ölçüm modeli analiz sonucunda elde edilen uyum iyiliği indeks değerleri kabul edilebilir sınırlar içinde bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre benlik saygısı anlamlı yaşamı anlamlı düzeyde pozitif yönde yordamaktadır (Bsh= 0.60, S.E=0.41, p<.001). Anlamlı yaşam psikolojik sağlamlığı anlamlı düzeyde pozitif yönde yordamaktadır (Bsh=0.30, S.E=0.30, p<.001). Benlik saygısının psikolojik sağlamlık üzerindeki doğrudan etkisi Bsh=0.47, S.E=0.32, p<.001 olarak belirlenmiştir. Benlik saygısının dolaylı etkisi ise 0.18'dir. Aracı değişken olan anlamlı yaşam modele dahil olduktan sonra benlik saygısının psikolojik sağlamlık üzerindeki etkisi düşmüştür (0.66'dan 0.47'ye). Yapılan bootstrapping işlemi sonucuna göre tüm doğrudan ve dolaylı yol katsayılarının istatistiksel olarak anlamlı olduğu (p<0.001) görülmüştür.
Sonuç: Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinde anlamlı yaşamın benlik saygısı ile psikolojik sağlamlık arasında kısmi bir aracılık rolüne sahip olduğu görülmüştür. Başka bir ifadeyle, benlik saygısı hem doğrudan hem de anlamlı yaşam aracılığıyla psikolojik sağlamlığı yordamaktadır. Benlik saygısının üniversite öğrencilerinin anlamlı yaşam ve psikolojik sağlamlık düzeylerinin artırılmasına katkı sağlayabilecek bir değişken olduğu bu araştırma sonucuyla ortaya konmuştur. Bu sonuçlar bireylerin benlik saygısı yükseldikçe, anlamlı yaşam düzeylerine etki ettiğini, psikolojik sağlamlık düzeyinin bundan olumlu olarak etkilendiğini, benlik saygısı ve anlamlı yaşamın psikolojik sağlamlığın önemli bir yordayıcısı olduğunu ve anlamlı yaşamın ruh sağlığı ve sağlıkla ilgili davranışlarda koruyucu bir rol üstlendiğini gösteren araştırmalar ile örtüşmektedir. Dolayısıyla öğrencilerde psikolojik sağlamlık düzeyini artırmaya yönelik yapılacak grup rehberlik etkinliklerinde ya da psikoeğitim programlarında, benlik saygısı ile beraber anlamlı yaşamı da yükseltmeye yönelik içeriklerin olmasının psikolojik sağlamlık düzeyi üzerinde önemli etkileri olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Benlik saygısı, psikolojik sağlamlık, anlamlı yaĢam*

Bildiri No: PDR2021.000797 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Dr. Öğr. Üyesi Mücahit Gültekin, Afyon Kocatepe Üniversitesi*

Can Robots Show Empathy?: A Review On Using Social Robots In Mental Healthcare Services

The developments in artificial intelligence and robotics have begun to transform business and human relations today. The International Federation of Robotics (IFR) reported that the professional service robots market grew by 32% in 2019, from $8.5 billion to $11.2 billion. The use of robots in various fields such as health, education, entertainment, rehabilitation, and the industry has drawn attention to the concept of "social robots." Although there is no agreed-upon definition of the concept, robots who have some degree of autonomy and are capable of meaningful social interactions with humans can be considered social robots. Although AI-assisted social robots have a physical form, it is not a requirement. The tasks of social robots are not external mechanical but directly human-oriented. Social robots have already been used in education, entertainment, health, accommodation, and tourism, and recent studies have underlined their use in mental health services. For example, there are many social robots for education, entertainment, care, friendship, and psychological support, such as Pepper, Robovie, KASPAR, My Keepon, and Tega. There can be zoomorphic (animal-shaped) or anthropomorphic (human-shaped) social robot designs. For instance, PARO is a zoomorphic social robot designed to provide psychological support to the elderly with dementia, and it is approved by the American Food and Drug Administration. It is offered for sale as a commercial product in America, Europe, and Asian countries. NAO, an anthropomorphic social robot with 58 cm height, is also used in psychological support services. NAO has been used in many studies to reduce anxiety, stress, depression, and aggression of sick children and educate children with autism. It can be suggested that artificial intelligence and robotic technology would significantly affect the future of mental health services. In the first issue of the journal "Technology, Mind, and Behavior," published by the American Psychological Association (APA) in April 2020, attention is drawn to the substantial impact of technological developments such as artificial intelligence and robotics on physical and mental health and behavior. Besides, the ethical and legal debates surrounding the use of social robots in mental health services are still ongoing. However, it is questioned to what extent social robots would have communication skills. For example, it is still an engaging debate whether social robots would have empathy skills or to what extent they could fulfill therapeutic tasks. In this review article, we aimed to give information about the scientific developments regarding the use of artificial intelligence and social robotics in mental health care services and to discuss the current findings and hypothesis put forward as a response to the question of "Can social robots show empathy?”

Keywords: *Mental health, artificial intelligence, social robots, empathy.*

Robotlar Empati Yapabilir Mi?: Ruh Sağlığı Hizmetlerinde Sosyal Robotlarin Kullanımı Üzerine Bir Derleme

Günümüzde yapay zeka ve robotik alanındaki gelişmeler iş ve insan ilişkilerini dönüştürmeye başlamıştır. Uluslararası Robotik Federasyonu (IFR: International Federation of Robotics) profesyonel hizmet robotları pazarının 2019‟da %32 büyüyerek, 8.5 milyar dolardan 11.2

milyar dolara çıktığını açıklamıştır. Robotların sadece endüstriyel alanda değil, sağlık, eğitim, eğlence, rehabilitasyon gibi alanlarda kullanılması "sosyal robot" kavramını gündeme getirmiştir. Kavramın üzerinde uzlaşılan ortak bir tanımı bulunmasa da, bir dereceye kadar özerkliğe sahip, insanlarla anlamlı sosyal etkileşimler kurabilen robotlar sosyal robotlar olarak kabul edilebilir. Yapay zekayla desteklenen sosyal robotlar fiziksel bir varlığa sahip olmakla birlikte bunun bir gereklilik olmadığı belirtilmektedir. Sosyal robotların amacı harici bir mekanik görev değil, doğrudan insanın kendisidir. Eğitim, eğlence, sağlık, konaklama ve turizm gibi sektörlerde kullanılabilen sosyal robotların ruh sağlığı hizmetlerinde kullanımına yönelik çalışmalar da yapılmaktadır. Pepper, Robovie, KASPAR, My Keepon, Tega gibi eğitim, eğlence, bakım, arkadaşlık ve psikolojik destek verme amacıyla geliştirilmiş pek çok sosyal robot bulunmaktadır. Sosyal robotlar zoomorfik (hayvan şeklinde) ya da antropomorfik (insan şeklinde) olarak tasarlanabilmektedir. Demansı olan yaşlılara psikolojik destek vermesi amacıyla zoomorfik bir sosyal robot olarak tasarlanan PARO Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi"nden (FDA: Food And Drug Administration) onay almış; Amerika, Avrupa ve Asya ülkelerinde ticari bir ürün olarak satışa sunulmuştur. Antropomorfik olarak tasarlanan NAO ise psikolojik yardım amaçlı kullanılan bir başka sosyal robottur. Boy uzunluğu 58 cm olan NAO hasta çocukların, kaygı, stres, depresyon ve öfkelerinin azaltılması, otizmli çocukların eğitimi gibi amaçlarla pek çok çalışmada kullanılmıştır. Yapay zeka ve robotik teknolojisinin ruh sağlığı hizmetlerinin geleceğine önemli etkilerde bulunacağı söylenebilir. Amerikan Psikoloji Derneği"nin (APA: American Psychological Association) 2020"nin Nisan ayında yayınlamaya başladığı "Technology, Mind and Behavior" dergisinin ilk sayısında yapay zeka ve robotik gibi teknolojik gelişmelerin insan sağlığına, zihnine ve davranışına yapacağı merkezi etkiye dikkat çekilmektedir. Bununla birlikte sosyal robotların ruh sağlığı hizmetlerinde kullanımına ilişkin etik ve yasal tartışmalar sürmektedir. Dahası sosyal robotların iletişim sürecinin gerektirdiği becerileri ne oranda karşılayacağı sorgulanmaktadır. Örneğin sosyal robotların terapötik koşulları ne denli yerine getirebileceği; özellikle empati becerisine sahip olup olamayacağı önemli bir tartışma konusudur. Bu derleme yazıda yapay zeka ve sosyal robotikin ruh sağlığı hizmetlerinde kullanımına ilişkin bilimsel gelişmeler hakkında bilgi vermek; "sosyal robotlar empati yapabilir mi?" sorusu çerçevesinde yapılan araştırmaları ve öne sürülen görüşleri tartışmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Ruh sağlığı, sosyal robotlar, yapay zeka, empati*

Bildiri No: PDR2021.000800 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri No: PDR2021.000799 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Yasin Aydın, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi*

The Relationship Between Psychological Flexibility and General Health Among Regular Exercisers

It is well known that regular exercise can benefit overall health and a sense of well-being. It also reduces the production of stress hormones. The recent research findings indicated that regular exercise could improve brain functioning and increase learning capacity, particularly in older individuals. Involving in a regular physical activity could also influence individuals‟ psychological processes such as decision making and motivation in their daily lives. Regular exercise is strongly associated with the general health status and quality of life of individuals. Acceptance and Commitment Therapy (ACT) is one of the third wave cognitive-behavioral therapies that comprehensively examines human behavior based on the function of behavior within a context. In this regard, ACT aims to increase the psychological flexibility (PF) level of individuals. PF stands for the ability to persist or change the behavior based on clarified values regardless of what the situation affords. In this regard, examining the regular exercisers‟ psychological flexibility levels and their age, gender, and body mass index (BMI) scores in relation to their general health could be essential in understanding the function of the regular exercise behavior in a context. Therefore, the main research question of this study was: “Does psychological flexibility significantly predict the general health of individuals who regularly go to fitness centers when controlling for their age, gender and BMI?” The correlational research method was used to investigate the predictive roles of age, gender, BMI, and psychological flexibility on the general health of regular exercisers. The target sample consisted of 155 (M=25.1, male=101, female=54) adults who regularly attend fitness centers. In terms of data collection tools, General Health Questionnaire-12 and Acceptance and Action Questionnaire-II were used. Participants were also asked to give their age, gender, and current weight and height to calculate their BMI scores. The collected was analyzed via SPSS 24 by using hierarchical regression analysis followed by assumption tests. A hierarchical multiple regression analysis was conducted to examine the contributions of age, gender, BMI on general health (Model 1). The first analysis for general health indicated that adding only demographic variables (age and gender) and BMI, accounted for .008 of the variance, F (3, 149) = 1,399, p >.001. Gender (β = -.07, p > .005), age (β = -16, p > .05), and BMI (β = .02, p > .05) particularly emerged as being non-significant predictors of general health. The second hierarchical regression model (Model 2) revealed that adding psychological flexibility to the model accounted for %36.6 of the variance F (4, 148) = 22,965, p <.001. Gender (β = .05, p > 0.005), age (β = -.11, p > 0.05), BMI (β = -.05, p > 0.05), and psychological flexibility (β = .61, p <.001). This study mainly revealed that gender, age, and even BMI scores did not matter in explaining the general health of regular exercisers but psychological flexibility. The main limitation of this study was the small sample size.

Keywords: *Psychological flexibility, general health, regular exercise, acceptance and commitment therapy*

Bildiri Konusu: Diğer

*Dr. Öğr. Üyesi KürÇadDemirutku, TED Üniversitesi

Investigation of Self-Regulation Values within the Framework of Schwartz Value Theory

Problem: The purpose of the present study is to identify value concepts relevant to self-regulation, to investigate the location of self-regulation values in the value circle in Schwartz"s (1992) value theory (SVT) and their relationship between individual difference variables related to self-regulation. Firstly, concepts of perseverance, persistence, determination, patience, resoluteness, fortitude, self-control, and self-discipline were identified as values relevant to self-regulation. Conformity values as one of the ten types of values proposed in SVT was identified as the most compatible value type with self-regulation values. Conformity values represents the motivation for restraint of actions, inclinations, and impulses likely to upset or harm others and violate social expectations or norms. Self-regulation refers to behavioral control over choosing, persisting on and termination of volitional behaviors to achieve various goals. Therefore, it was hypothesized that self-regulation values would be located nearby the Conformity values in the value circle. Finally, items developed to measure self-regulation values were expected to have acceptable internal consistency with a single-factor structure and to have positive correlations with various individual differences variables related to self-regulation. Thus, it was aimed to test the convergent validity of the measure as well.

Method: The sample of the study was a convenience sample of 272 university students (%85 women, %14 men; Mean Age = 21.63, SD = 3.01; Mean GPA = 3.17, SD = .52). Value priorities of the participants were measured by using 40-item Portrait Values Questionnaire with the development and addition of eight self-regulation value items. In addition to value measure, general self-efficacy (α = .88), academic self-efficacy (α = .83), impulsivity (α = .85), self-control (α = .81), self-regulation tendency (α = .86) were also measured. Finally, an attitude scale (α = .88) which consisted of semantic differential items developed by the author to measure the experiences of remote learning in the COVID-19 pandemic was also administered. Participants filled out the scales voluntarily and on an online platform.

Findings: Internal consistency reliability of the self-regulation value scale was observed as α = .82. Confirmatory factor analysis results revelaed that the eight items displayed a single factor strudture and the fit indexes indicated good fit, $\chi 2$ (n = 272, df = 18) = 54.982, p < .001; $\chi 2/df$ = 3.06, GFI = .92, CFI = .95, TLI = .91, SRMR = .05, RMSEA = .09. As expected, smallest space analysis which is used to test the circular structure of values revealed that self-regulation values were located nearby the Conformity values on the value circle. Finally, importance attached to self-regulation values was significantly and positively correlated with general self-efficay (r = .45), impulsivity (r = .46), self-control (r = .41), self-regulation tendency (r = .44) and remote learning experinces (r = .18), however it was not associated with academic self-efficacy (r = .07).

Results: The present study is one of the few studies which demonstrated that specific value types which were not originally proposed in Schwartz value theory could be integrated to value circle. It is possible to conclude that the self-regulation values measure developed hereby have acceptable psychometric properties. Although there are certain limitation such as over-representation of women in the sample and the participants have relatively high grade point average, it is possible to assert that a values measure with theoretical soundness was developed which can be used in future values research and values education studies.

Keywords: *human values, Schwartz"s Value Theory, value circle, self-regulation*

Özdüzenleyici Değerlerin Schwartz Değer Kuramı Çerçevesinde İncelenmesi
Amaç: Bu çalışmanın amacı, özdüzenleme ile ilişkili olan değer kavramlarının tespit edilmesi ve Schwartz'ın (1992) değer kuramı (SDK) çerçevesinde değer çemberinde nerede konumlanacağı ile özdüzenleme değerleri ile özdüzenleme ile ilişkili bireysel farklılık değişkenleri arasındaki ilişkilerinin incelenmesidir. Öncelikle, azim, ısrar, kararlılık, sabır, sebat, metanet, özdenetim ve özdisiplin kavramları özdüzenlemeyle ilişkili değerler olarak belirlenmiştir. SDK'nın önerdiği on değer tipinden biri olan Uyma değerlerinin, özdüzenleyici değerlerle en uyumlu değer tipi olacağı öngörülmüştür. Uyma değerleri, başkalarını kızdırmamak veya onlara zarar vermemek amacıyla davranışların, eğilimlerin veya dürtülerin sınırlandırılması ve sosyal beklentilerin veya normların ihlal edilmemesi motivasyonunu temsil etmektedir. Özdüzenleme ise iradi davranışların çeşitli hedeflere ulaşabilmek için seçilmesi, sürdürülmesi veya sonlandırılması ile ilişkili davranış kontrolüne karşılık gelmektedir. Dolayısıyla, özdüzenleyici değerlerin değer çemberinde Uyma değerlerine yakın konumlanacağı hipotez edilmiştir. Son olarak, özdüzenleyici değerlerin ölçümü için geliştirilen maddelerin iç tutarlılık açısından kabul edilebilir tek faktörlü bir yapı göstermesi ve özdüzenlemeyle ilişkili çeşitli bireysel farklılık değişkenleri ile pozitif korelasyona girmesi beklenmiş, böylelikle ölçümün yakınsak geçerliğinin de sınanması hedeflenmiştir.
Yöntem: Araştırmanın örneklemini uygunluk örneklemesi ile seçilen 272 üniversite öğrencisi oluşturmuştur (%85 kadın, %14 erkek; Ort. Yaş = 21.63, SS = 3.01; Genel Not Ortalaması = 3.17, SS = .52). Katılımcıların değer öncelikleri, 40 maddeden oluşan Portre Değerler Anketi'ne sekiz özdüzenleyici değer maddesi yazar tarafından geliştirilip eklenerek ölçülmüştür. Değer ölçümüne ek olarak genel özyeterlik (α = .88), akademik özyeterlik (α = .83), dürtüsellik (α = .85), benlik kontrolü (α = .81), özdüzenleme yatkınlığı (α = .86) ölçümleri de alınmıştır. Son olarak, COVID-19 pandemi döneminde uzaktan eğitim deneyimlerini ölçmek amacıyla yazar tarafından geliştirilen ve anlamsal ayrım maddelerinden oluşan bir tutum ölçeği (α = .88) de uygulanmıştır. Katılımcılar ölçekleri gönüllülük esasına göre ve çevrimiçi ortamda doldurmuştur.
Bulgular: Özdüzenleyici değer maddelerinden oluşan ölçeğin iç tutarlılık katsayısı α = .82 olarak gözlenmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda sekiz maddenin tek boyutlu bir yapı gösterdiği ve uyum endekslerinin iyi uyuma işaret ettiği bulgulnamıştır, $\chi 2$ (n = 272, df = 18) = 54.982, p < .001; $\chi 2/df$ = 3.06, GFI = .92, CFI = .95, TLI = .91, SRMR = .05, RMSEA = .09. Çembersel değer modelini sınamakta kullanılan en küçük uzay analizi sonucunda ise beklendiği şekilde özdüzenleyici değerlerin değer çemberinde uyma değerlerine yakın konumlandığı tespit edilmiştir. Son olarak, özdüzenleyici değerlere verilen önemin, genel özyeterlik (r = .45), dürtüsellik (r = .46), benlik kontrolü (r = .41), özdüzenleme yatkınlığı (r = .44) ve uzaktan eğitim deneyimleri (r = .18) anlamlı pozitif korelasyona girdiği, ancak akademik özyeterlik ile ilişkili olmadığı (r = .07) gözlenmiştir.
Sonuç: Bu çalışma, Schwartz değer kuramında önerilmemiş olan spesifik değer tiplerinin değer çemberine entegre edilebileceğini gösteren az sayıda araştırmadan biridir. Geliştirilmiş olan özdüzenleyici değerler ölçümünün psikometrik özelliklerinin kabul edilebilir olduğu sonucuna varılabilir. Örneklemin kadınlar lehine aşırı temsil içermesi ve katılımcıların genel olarak yüksek not ortalamasına sahip öğrencilerden oluşması araştırmanın bazı kısıtları olmakla birlikte, gelecekte yapılacak değer araştırmalarında ve değer eğitimi çalışmalarında kuramsal altyapısı olan bir ölçüm aracı geliştirildiği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *beşeri değerler, Schwartz Değer Kuramı, değer çemberi, özdüzenleme*

Bildiri No: PDR2021.000801 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğr. Gör. Emirhan AktaŞ, Bayburt Üniversitesi*

Examining the Relationship Between Positive Schema Levels and Rumination and Emotion Regulation Skills in Emerging Adulthood

The aim of this study is to examine the relationships between the positive schema, emotion regulation and rumination levels of emerging adults. Personal information form, positive schema scale, emotion regulation scale and rumination response scale were used to collect data in the study. The study was carried out with emerging adults who continued their education and graduated from different state universities in the 2020-2021 academic year. Participants consisted of 270 people, 210 (77.8%) women and 60 (22.2) men. The average age of the participants is 21.19. In the data analysis of the study, correlation analysis, simple and multiple regression analysis and t-test were used by using SPSS 23.0 package program. According to the findings of the study, the suppression levels of the positive schema and emotion regulation sub-dimensions of the emerging adults did not differ significantly according to gender; It is seen that the reapprasial levels of rumination and emotion regulation sub-dimensions differ significantly according to gender. Rumination levels and reapprasial levels of women were found to be significantly higher than men. According to the results of the study, it was found that there was a low level negative significant relationship between the positive schema total scores of emerging adults and brooading and reflection which are sub-dimensions of rumination; ıt was found that there were low-level negative significant relationships between optimism, one of the positive schema sub-dimensions, and rumination and brooding from the rumination sub-dimensions. In addition, it is seen that there is a low-level negative significant relationship between worthiness, one of the positive schema sub-dimensions, and brooding, one of the rumination sub-dimensions. It is seen that there is a moderately positive and significant relationship between positive schema total scores and reapprasial, one of the sub-dimensions of emotion regulation. A moderately positive relationship was found between positive schema sub-dimensions of emerging adults, self-efficacy, achievement and optimism, and reapprasial from emotion regulation sub-dimensions, and a low-level positive relationship with worthiness. It is seen that there is a low-level negative significant relationship between trust, one of the positive schema sub-dimensions, and suppression, which is one of the emotion regulation sub-dimensions. Self-efficacy, achievement, optimism and worthiness levels from positive schema and positive schema sub-dimensions of emerging adults explain 32% of reapprasial from emotion regulation sub-dimensions, and trust levels from positive schema sub-dimensions explain 5% of suppression levels from emotion regulation sub-dimensions. Suggestions were made based on the results of the study.

Keywords: *Positive schema, rumination, emotion regulation, emerging adulthood, multiple regression.*

Beliren YetiĞkinlerin Pozitif Şema Düzeylerinin Ruminasyon ve Duygu Düzenleme Becerileri Ġle ĠliĞkisinin Ġncelenmesi.

Bu çalışmanın amacı beliren yetişkinlerin pozitif şema, duygu düzenleme ve ruminasyon düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Çalışmada veri toplamak amacıyla kişisel bilgi formu, pozitif şema ölçeği, duygu düzenleme ölçeği ve ruminasyon yanıt ölçeği kullanılmıştır. Çalışma 2020-2021 eğitim öğretim yılında farklı devlet üniversitelerinde eğitimlerine devam eden ve mezun olan beliren yetişkinler ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar 210"u (%77,8) kadın, 60"ı (22,2) erkek olmak üzere 270 kişiden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş ortalamaları 21,19"dur. Çalışmanın veri analizinde SPSS 23.0 paket programı kullanılarak korelasyon analizi, basit ve çoklu regresyon analizi ve t testi kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre beliren yetişkinlerin pozitif şema ve duygu düzenleme alt boyutlarından bastırma düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı; ruminasyon ve duygu düzenleme alt boyutlarından yeniden değerlendirme düzeylerinin ise cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir. Kadınların ruminasyon düzeyleri ve yeniden değerlendirme düzeyleri erkeklere göre anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre beliren yetişkinlerin pozitif şema toplam puanları ile ruminasyon alt boyutlarından derinlemesine düşünme ve saplantılı düşünme arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu; pozitif şema alt boyutlarından iyimserlik ile ruminasyon ve ruminasyon alt boyutlarından saplantılı düşünme arasında düşük düzey negatif yönde anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Bunun yanında pozitif şema alt boyutlarından değerlilik ile ruminasyon alt boyutlarından saplantılı düşünme arasında düşük düzey negatif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Pozitif şema toplam puanları ile duygu düzenleme alt boyutlarından yeniden değerlendirme arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Beliren yetişkinlerin pozitif şema alt boyutlarından öz-yetkinlik, başarı ve iyimserlik ile duygu düzenleme alt boyutlarından yeniden değerlendirme arasında orta düzeyde pozitif yönde, değerlilik ile ise düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Pozitif şema alt boyutlarından güven ile duygu düzenleme alt boyutlarından bastırma arasında ise düşük düzeyde negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Beliren yetişkinlerin pozitif şema ve pozitif şema alt boyutlarından öz-yetkinlik, başarı, iyimserlik ve değerlilik düzeyleri, duygu düzenleme alt boyutlarından yeniden değerlendirmenin %32"sini, pozitif şema alt boyutlarından güven düzeylerinin ise duygu düzenleme alt boyutlarından olan bastırma düzeylerinin %5"ini açıkladığı belirtilmiştir. Çalışmanın sonuçlarından yola çıkarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Pozitif Şema, ruminasyon, duygu düzenleme, beliren yetiĞkinlik, çoklu regresyon.*

Bildiri No: PDR2021.000802 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu

**ArÇ. Gör. Dr. Mutlu Aksoy, Bayburt Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Tugba Aslan, Bayburt Üniversitesi*

A Micro-Analytic Study on the Here and Now Sequences in Psychological Counselling

Here and now is an important technique applied in psychological counselling where the counsellor needs to focus on the feelings and thoughts of the counselee by asking what s/he thinks and/or how s/he feels. The here and now concept covers sharing the raw, honest thoughts and feelings about what's happening in the moment in terms of feelings and thoughts. In this study, we focus on the feeling disclosure sequences in a therapeutic relationship, which occurs very frequently in our data set. We analyse the psychological counselling sessions of 10 final year university students (8 subsequent sessions each), where they provide a series of sessions as part of one of their courses. We pick the conversations where the counsellor openly asks about the feelings of the counselee. We examine organisation of here and now talk by looking closely at the ways in which the questions are formulated and directed, the systematicity of the answers, and the feedback or evaluation provided by the counsellor. In this ethnomethodological study, we apply Conversation Analysis (CA) in order to examine these sequences at micro level. As conversation analysts, we study the language as it naturally occurs in talk. In this specific context, we focus on the institutional nature of the talk, which distinguishes it from daily mundane talk. Our findings show that it is possible to create awareness about the feelings as long as the counsellor asks about them in an appropriate way. However, if the question is misformulated and/or misleading, the counselee cannot focus on the answer, and the feelings are not recognised properly.

Keywords: *Conversation Analysis, Here and now, Therapeutic relationship*

Bildiri No: PDR2021.000803 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Diğer

*Doç. Dr. RahÇan SiviÇetinkaya, Uludağ Üniversitesi

Turkish School Counselors‟ Ethical Dilemmas Regarding Court-Mandated Counseling: A Preliminary Study

The court-mandated counseling model geared towards minors and their parents in Turkey is a supportive measure to protect vulnerable children without removing them from their homes. It is also aimed as a precautionary initiative to rehabilitate juvenile offenders in order to prevent juvenile recidivism. The law defines vulnerable children as those whose physical, cognitive, moral, social and/ or emotional wellbeing is jeopardized. Children and youth who are neglected, abused or victimized are also defined as vulnerable. Juvenile offenders are defined as those who committed a crime and were prosecuted. The model stipulates parents of these children and youth to be involved in the mandated-counseling process in order to help them acquire effective parenting skills. As counselors are required to abide by the ethics of their profession while completing duties assigned by their employers, an examination of the ethical dilemmas as experienced by school counselors in providing court-mandated counseling seems worthwhile in order to throw light to the ethical aspect of this judicial model. This preliminary study set out to explore Turkish school counselors‟ ethical dilemmas regarding counseling court-mandated clients. Data were collected from a purposive sample of 32 (21 females, 11 males) school counselors who counseled mandated clients. Using Critical Incidents Technique (CIT), participants were required to describe ethical dilemmas they encountered in counseling court-mandated clients within the last three years. Content analysis of the submitted ethical dilemmas was performed by the researcher. Recurrent themes were identified using the categories of the American Counseling Association code of ethics as a guide. Reliability of the data was ensured by multiple reviews of the submitted dilemmas. Excerpts from the dilemmas are presented in order to establish internal validity. Most participants cited incidents involving the counseling relationship (81.3%), followed by those regarding confidentiality (15.6%). Incidents regarding the counseling relationship were predominantly pertinent to a lack of informed consent (84.6%) in the model. Implications for an ethically-sound court-mandated counseling model are discussed. Recommendations for future research are provided.

Keywords: *Mandated clients, counseling ethics, school counselors*

Bildiri No: PDR2021.000806 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıÇmanSinem Kocadayı, Hacettepe Üniversitesi Uzm. Psk. DanıÇmanVedat Ceylan, Hacettepe Üniversitesi Uzm. Psk. DanıÇman Eyüp Sabır Erbiçer, Hacettepe Üniversitesi*

Cognitive Distortions as a Predictor of Social Adaptation in Syrian Refugee in Turkey

Objective: It is seen that migration and immigrants have become one of the main agenda topics for Turkey, which is exposed to immigration and whose refugee population is increasing, and has an important place in mental health research. It is seen that especially refugees who are exposed to forced migration experience mental problems more frequently than refugees who migrate voluntarily. Problems in the psychological structure of refugees exposed to war may also cause cognitive distortions such as thoughts of worthlessness, seeing the world as a bad place, believing that bad things will always happen to them. Success in adaptation to the country of immigration depends on the attitudes of the administration and the people in that country, the immigration policies applied, the mental states of the immigrants, and the cognitive perception styles. The war that refugees are exposed to and the migration they experience can change the way these individuals perceive themselves and the outside world. Migrations leave deep traces in people's minds and reshape their psychological structure.The effect of the cognitive and psychological structures of refugee individuals on adjustment levels is a shortcoming in the literature. Therefore, the aim of this research is to reveal to what extent cognitive distortions in refugees who migrated to Turkey predict their adjustment levels.
Method: This research is a survey type research. “Cognitive Distortions Scale”, “Adaptation Scale”, “Traumatic Events List” and “Demographic Information Form” were applied to the participants consisting of Syrian refugees living in Turkey between the ages of 18-55. A stepwise regression analysis was conducted to determine the extent to which negative self-perception, self-blame, helplessness, hopelessness, and seeing life as dangerous, which are sub-dimensions of the cognitive distortion scale, predicted refugees' social cohesion.
Discussion and Conclusion: As a result of the stepwise regression analysis, it was observed that the sub-dimensions of cognitive distortions "seeing life as dangerous", "helplessness" and "hopelessness" were significant predictors of social adjustment. In addition, it was observed that the participants in the list of Traumatic Events were exposed to the bombing of the cities and houses they lived in and suddenly lost a relative in the war.

Keywords: *Syrian refugees in Turkey, Cognitive Distortions, Adaptation, Adaptation of Refugee*

Suriyeli Mültecilerde Sosyal Uyumun Yordayıcısı Olarak BiliÇsel Çapıtmalar

Amaç: Göçe maruz kalan ve mülteci nüfusu giderek artan Türkiye için göç ve göçmenlerin, başlıca gündem konularından biri haline geldiği ve ruh sağlığı araştırmalarında önemli bir yer edindiği görülmektedir. Özellikle zorunlu göçe maruz kalan mültecilerin gönüllü olarak göç eden mültecilere nazaran daha sık ruhsal problem yaşadığı görülmektedir. Savaşa maruz kalmış mültecilerin psikolojik yapılarında oluşan derin izler değersizlik düşünceleri, dünyayı kötü bir yer olarak görme, başına hep kötü şeyler geleceğine inanma gibi bilişsel çarpıtmaların oluşmasına da neden olabilir. Göç edilen ülkeye uyumdaki başarı o ülkedeki yönetimin ve halkın tutumlarına, uygulanan göç politikalarına, göçmenlerin ruhsal durumlarına, bilişsel algı biçimlerine bağlı olmaktadır. Mültecilerin maruz kaldıkları savaş ve

akabinde yaşadıkları göç, bu bireylerin kendilerini ve dış dünyayı algılayış biçimlerini değiştirebilir. Göçler, insanların zihninde derin izler bırakarak psikolojik yapısını yeniden şekillendirmektedir. Uyum düzeyleri üzerinde mülteci bireylerin sahip oldukları bilişsel ve psikolojik yapıların nasıl bir etkisinin olduğu literatürde bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır. Bu nedenle bu araştırmanın amacı, Türkiye'ye savaş nedeniyle göç etmiş mültecilerdeki bilişsel çarpıtmaların uyum düzeylerini ne derece yordadığını ortaya koymaktır.

Yöntem: Bu araştırma, tarama türünde bir araştırmadır. "Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği", "Uyum Ölçeği", "Travmatik Olaylar Listesi" ve "Demografik Bilgi Formu" 18-55 yaş aralığında Türkiye'de yaşayan Suriyeli mültecilerden oluşan katılımcılara uygulanmıştır. Bilişsel çarpıtma ölçeğinin alt boyutlarından olan olumsuz benlik algısı, kendini suçlama, çaresizlik, umutsuzluk ve yaşamı tehlikeli görmenin mültecilerin sosyal uyumunu ne oranda yordadığını belirlemek amacıyla aşamalı regresyon analizi yapılmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Yapılan aşamalı regresyon analizi sonucunda bilişsel çarpıtmaların alt boyutları olan "yaşamı tehlikeli görme", "çaresizlik" ve "umutsuzluk" değişkenlerinin sosyal uyumun anlamlı yordayıcıları olduğu gözlenmiştir. Ayrıca Travmatik Olaylar Listesi'nde bulunan durumlara katılımcıların büyük oranda yaşadıkları şehirlerin ve evlerin bombalanmasına maruz kaldıkları ve benzer oranda savaşta bir yakınlarını aniden kaybettikleri gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Suriyeli mülteciler, bilişsel çarpıtmalar, sosyal uyum, mülteci uyumu*

Bildiri No: PDR2021.000808 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Doç. Dr. İbrahim Demirci, Sinop Üniversitesi Dr. Duygu Dinçer, Türkiye Yeşilay Cemiyeti Dr. Öğr. Üyesi Selami Kardaş, Muş Alparslan Üniversitesi Prof. Dr. Halil Ekşi, Marmara Üniversitesi*

Measuring Well-being: A Comparison Study on the PERMA Profiler and Positive Psychotherapy Inventory

Well-being is one of the key concepts of positive psychology and positive psychotherapy. To conceptualize this psychological construct, there are many theories in the literature. One of the most current theories is the PERMA Model. Many theoretical and applied researches have been conducted based on this model. The PERMA Profiler is one of the most common instruments used in applied positive psychology research. Besides that, it is seen that some researchers became to use the Positive Psychotherapy Inventory as an alternative to the PERMA Profiler. This study aimed to adapt the Positive Psychotherapy Inventory into Turkish culture and to compare its psychometric properties with the PERMA Profiler. To do this, data was collected from 488 participants ranged 18-45 years. Construct validity, internal consistency, and criterion-related validity of the scales were tested. Confirmatory factor analysis was run to determine construct validity of the scales, and the results were compared. Findings revealed that goodness of fit values of the Positive Psychotherapy Inventory were higher than goodness of fit values of the PERMA Profiler. In the scope of reliability analyses, internal consistencies were examined. Findings showed that internal consistency values of both scales were good but the internal consistency values of the PERMA Profiler were higher than the values of the Positive Psychotherapy Inventory. In addition, it was found that correlation coefficients among the same subscales of two instruments were high. The PERMA Profiler, the Positive Psychotherapy Inventory, the Patient Health Questionnaire, and the Lifespan Self-esteem Scale were used to test criterion validity. It was found that the subscales of the PERMA Profiler and the Positive Psychotherapy Inventory were negatively associated with the Patient Health Questionnaire whereas positively associated with the Lifespan Self-esteem Scale. As a result, findings indicated that the Positive Psychotherapy Inventory is a valid and reliable instrument for measuring well-being in the context of the Turkish culture, and it can be used as an alternative tool to the PERMA Profiler in positive psychology studies in Turkey. In the future studies, it is thought that examining the properties of these scales based on measurement invariance and item-response theory would be beneficial.

Keywords: *Positive psychology, positive psychotherapy, PERMA Profiler, Positive Pschotherapy Inventory, scale adaptation*

İyi Oluşun Ölçülmesi: PERMA Ölçeği ve Pozitif Psikoterapi Envanteri Üzerine Bir Karşılaştırma Çalışması

İyi oluş, pozitif psikoloji ve pozitif psikoterapinin temel kavramlarından biridir. Alanyazında iyi oluşu açıklayan birçok kuram bulunmaktadır. Bu kuramlar arasında en güncel olanlardan biri PERMA Modeli"dir. PERMA Modeli"ne dayalı olarak birçok kuramsal ve uygulamalı çalışma yürütülmektedir. Uygulamalı çalışmalarda en sık başvurulan ölçme araçlarından biri PERMA İyi Oluş Ölçeği"dir. Son yıllarda uygulamalı çalışmalarda bazı araştırmacıların PERMA İyi Oluş Ölçeği"ne alternatif olarak Pozitif Psikoterapi Envanteri"ne de sıkça

başvurduğu görülmektedir. Bu araştırma, Pozitif Psikoterapi Envanteri"ni Türk kültürüne uyarlamayı ve psikometrik özelliklerini PERMA İyi Oluş Ölçeği ile karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla 18-45 yaşları arasında toplam 488 kişiden veri toplanmıştır. Ölçme araçlarının yapı geçerliği, iç tutarlılığı ve ölçüt bağıntılı geçerliği incelenmiştir. Yapı geçerliğini test etmek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve iki ölçekten elde edilen sonuçlar karşılaştırılmıştır. Araştırma bulguları, Pozitif Psikoterapi Envanteri"nin doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarının PERMA İyi Oluş Ölçeği"ne oranla daha iyi uyum verdiğini ortaya koymuştur. Güvenirlik çalışmaları kapsamında iç tutarlılık analizleri yapılmıştır. Araştırma bulguları, her iki ölçme aracının ve alt boyutlarının iç tutarlılık değerlerinin yeterli olduğunu ancak PERMA Ölçeği"nin güvenirlik değerlerinin Pozitif Psikoterapi Envanteri"nin güvenirlik değerlerine oranla daha yüksek olduğunu göstermiştir. Ölçme araçlarının aynı alt boyutları arasındaki korelasyonların da yüksek olduğu saptanmıştır. Ölçüt bağıntılı geçerlik için PERMA İyi Oluş Ölçeği, Pozitif Psikoterapi Envanteri, Hastalık-Sağlık Ölçeği ve Yaşam Boyu Benlik Saygısı Ölçeği arasındaki ilişkiler incelenmiştir. PERMA Ölçeği ve Pozitif Psikoterapi Envanteri"nin alt boyutlarının Hastalık-Sağlık Ölçeği ile negatif yönde; Yaşam Boyu Benlik Saygısı Ölçeği ile pozitif yönde ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak araştırma bulguları, Pozitif Psikoterapi Envanteri"nin iyi oluşu ölçmek üzere Türk kültüründe kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu ve pozitif psikoloji araştırmalarında PERMA Ölçeği"ne bir alternatif olarak kullanılabileceğini ortaya koymuştur. Gelecek araştırmalarda bu iki ölçme aracının özelliklerini ölçüm değişmezliği ve madde tepki kuramı bağlamında incelemenin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Pozitif psikoloji, pozitif psikoterapi, PERMA Ġyi OluG Ölçeği, Pozitif Psikoterapi Envanteri, ölçek uyarlama*

Bildiri No: PDR2021.000809 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Diğer

**Doç. Dr. İbrahim Demirci, Sinop Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Şeyma Tozlu Güldal, İstanbu 29 Mayıs Üniversitesi Prof. Dr. Halil Ekşi, Marmara Üniversitesi*

Classification and Measurement of Character Strengths: VIA-IS-P and GASC-24 Forms

Problem: Character strengths, one of the important concepts of positive psychology, refer the positive personal characteristics and strengths of individuals. Discovering and supporting the strengths of individuals is important to enhance life satisfaction and quality. Character Strengths Classification of Peterson and Seligman (2004) consist of twenty-four character strengths under six virtues. Wisdom, courage, humanity, justice, temperance and transcendence are the six basic virtues. There are character strengths of creativity, curiosity, judgment, love of learning, perspective under the virtue of wisdom; courage, perseverance, honesty, zest under the virtue of courage; social intelligence, love, and kindness under the virtue of humanity. There are the character strengths of leadership, teamwork, and fairness under the virtue of justice; forgiveness, humility, prudence, and self-regulation under the virtue of temperance; appreciation of beauty and excellence, gratitude, hope, humor, and spirituality under the virtue of transcendence. In this study, it is aimed to examine the psychometric properties of the VIA-Character Strengths Inventory (VIA-IS-P) Turkish Form, which is frequently used in the measurement and evaluation of character strengths. In addition, correlations of the scale with GASC-24 were examined.

Method: Two different samples were used to examine the validity and reliability of the measurement tool. The first sample consisted of participants over the age of 18 who wanted to learn their character strength profiles by filling out the measurement tool on the VIA website (https://www.viacharacter.org/survey/account/register) (N=3233). The second sample consisted of 628 participants (74.4% of them women) who were reached by convenience sampling method. Before collecting the data, permission was obtained from the Scientific Research and Publication Ethics Committee. Data were collected by online forms between December 2020 and March 2021. VIA- Character Strengths Inventory (VIA-IS-P) (McGrath, 2019) consists of 96 items, 4 positive items for each character strength, in order to evaluate 24 character strengths and 6 virtues. In GASC-24, there is only one item for each character strength. In the process of adapting the inventory (VIA-IS-P) to Turkish, confirmatory factor analysis (CFA) was conducted for construct validity. Corrected item-total correlations were calculated for the item analysis of the scale. For the reliability of the scale, Cronbach's α internal consistency coefficients and test-retest reliability coefficient were calculated. For the GASC-24 form, descriptive statistics were calculated and correlations between VIA-IS-P were examined in a small sample (N=63). The data of the study were analyzed with SPSS and LISREL program.

Findings: When the fit indexes of the DFA results of the VIA-IS-P form are evaluated, the 24-dimensional model is acceptable fit. Cronbach's Alpha internal consistency coefficient of VIA- Character Strengths Inventory (VIA-IS-P) Turkish Form subscales ranged from .63 to .89, and the mean was calculated as .75. The corrected item-total correlations ranged from .27 to .83. For the test-retest reliability of the inventory, 99 university students answered the scale with an interval of 2.5 months and the reliability coefficient of the subscales ranged from .52 to .84, and the mean was calculated as .73. The correlation coefficients between VIA-IS-P and GASC-24 ranged from .40 to .80 and the mean was calculated as .59.

Results: According to the findings, confirmatory factor analysis results show that the goodness-of-fit indices are within acceptable limits and the scale provides construct validity.

Reliability coefficients also have sufficient values. As a result, the Turkish Form of VIA-Character Strengths Inventory (VIA-IS-P) adapted for adults is a valid and reliable measurement tool. Further psychometric analyzes of VIA-IS-P and GASC-24 forms are recommended.
Keywords: *Character Strengths Inventory, VIA-IS-P, GASC-24, positive psychology*

Karakter Güçlerinin Sınıflandırılması ve Ölçülmesi: VIA-IS-P ve GASC-24 Formları

Amaç: Pozitif psikolojinin önemli kavramlarından karakter güçleri, bireylerin olumlu kişisel özelliklerini, güçlü yönlerini ifade etmektedir. Bireylerin güçlü yanlarının keşfedilmesi ve desteklenmesi yaşamdan alınan doyumu ve hayat kalitesini artırmak için önem arz etmektedir. Peterson ve Seligman'ın (2004) Karakter Güçleri Sınıflaması'na göre karakter güçleri altı erdem altında yer alan yirmi dört karakter gücünden oluşmaktadır. Bilgelik, cesaret, insaniyet, adalet, ölçülülük ve aşkınlık altı temel erdemdir. Bilgelik erdemi altında yaratıcılık, merak, muhakeme, öğrenme sevgisi, bakış açısı; cesaret erdemi altında cesaret, sebat, dürüstlük, yaşam coşkusu; insaniyet erdemi altında ise sosyal zeka, sevgi ve iyilikseverlik karakter güçleri bulunmaktadır. Adalet erdemi altında liderlik, takım çalışması ve adalet; ölçülülük erdemi altında bağışlama, alçakgönüllülük, sağduyu ve öz-düzenleme; aşkınlık erdemi altında ise güzellik ve mükemmelliğin takdir edilmesi, şükran, umut, mizah ve maneviyat karakter güçleri yer almaktadır. Bu çalışmada karakter güçlerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde sıkça kullanılan VIA-Karakter Güçleri Envanteri (VIA-IS-P) ve GASC-24 Türkçe Formları'nın psikometrik özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır.
Yöntem: Ölçme aracının geçerliğini ve güvenirliğini incelemek için iki farklı örneklem kullanılmıştır. İlk örneklem VIA internet sitesinde (https://www.viacharacter.org/survey/account/register) ölçme aracını doldurarak karakter güçleri profillerini öğrenmek isteyen 18 yaş üstündeki katılımcılardan oluşmaktadır (N=3233). İkinci örneklemdeki katılımcılar ise kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile ulaşılmış 628 kişiden (%74.4'ü kadın) oluşmaktadır. Araştırmanın verileri toplanmadan önce Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan izin alınmıştır. Veriler Aralık 2020 ve Mart 2021 tarihleri arasında online formlar ile toplanmıştır. VIA- Karakter Güçleri Envanteri (VIA-IS-P) (McGrath, 2019) 24 karakter gücünü ve 6 erdemi değerlendirmek amacıyla her bir karakter gücü için 4 pozitif madde olmak üzere toplamda 96 madden oluşmaktadır. GASC-24'te ise her karakter gücü için tek bir madde yer almaktadır. VIA-IS-P'nin Türkçeye uyarlanması sürecinde yapı geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Ölçeğin madde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenirliği için ise Cronbach's α iç tutarlık katsayıları ve test tekrar test güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. GASC-24 formu için ise küçük bir örneklemde (N=63) tanımlayıcı istatistikler hesaplanarak VIA-IS-P arasındaki korelasyonlar incelenmiştir. Çalışmanın verileri SPSS ve LISREL programı ile analiz edilmiştir.
Bulgular: VIA-IS-P'nin DFA sonucunda ölçüm modelinin uyum indeksleri değerlendirildiğinde, 24 boyutlu modelin kabul edilebilir uyum verdiği görülmüştür. VIA-Karakter Güçleri Envanteri'nin (VIA-IS-P) Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları .63 ile .89 arasında değişmektedir ve ortalaması için .75 hesaplanmıştır. Ölçekteki maddelerin düzeltilmiş madde toplam puan korelasyonları .27 ile .83 arasında değişmektedir. Envanterin test-tekrar test güvenirliği için 2.5 ay arayla ölçek 99 kişilik üniversite öğrencileri örnekleminde uygulanmış ve alt boyutların güvenirlik katsayısı .73 olarak hesaplanmıştır. VIA-IS-P ve GASC-24 arasındaki korelasyon katsayıları .40 ile .80 arasında değişmektedir ve ortalaması .59 olarak hesaplanmıştır.
Sonuç: Elde edilen bulgulara göre doğrulayıcı faktör analizi sonuçları uyum iyiliği indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu ve ölçeğin yapı geçerliğini sağladığı göstermektedir. Güvenirlik katsayıları da ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olduğunu

göstermektedir. Sonuç olarak, yetişkinler için uyarlanan VIA-Karakter Güçleri Envanteri (VIA-IS-P) Türkçe Formu‟nun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu görülmektedir. VIA-IS-P ve GASC-24 formlarının ileri psikometrik analizlerinin yapılması önerilmektedir.
Anahtar Kelimeler: *Karakter Güçleri Envanteri, VIA-IS-P, GASC-24, pozitif psikoloji*

Bildiri No: PDR2021.000810 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Dr. Öğr. Üyesi S. Burcu Özgülük Üçok, TED Üniversitesi*

Turkish Adaptation of Facebook Jealousy Scale

Problem: Social media has been an inevitable part of people‟s lives. If only Facebook use is considered, it is seen that each month over a billion Facebook user shares approximately ninety information in their Facebook page. Besides providing access to all of these information, Facebook also lets people, specifically the romantic partners follow users‟/partners‟ activities and locations. Although for partners, following each other in Facebook, knowing where each of them are and with whom, seem to be perceived negatively, research indicates that it is more acceptable for partners to follow their movements via Facebook since the information shared in Facebook page is public. On the other side, immediate and quick access to several information about the partner has the potential to trigger some negative feelings. Research displays that especially in terms of interactions with other people, use of Facebook fosters jealousy. In this regard, there is a need of a scale to measure the Facebook related jealousy of the people who use Facebook and who are in a relationship. Thus, the current study aims to adapt the Facebook Jealousy Scale to Turkish.

Method: The sample of the current study comprised 250 participants between the ages of 18 and 65. One hundred and ninety five of them were women and 55 of them were male. The inclusion criteria for the current study was to be 18 years old and above, using Facebook and to be in a romantic relationship. Participants were recruited via convenient sampling method. Facebook Jealousy Scale, Multidimensional Jealousy Scale, and a demographic form were utilized to collect data. Facebook Jealousy Scale is a 27-item, one factor scale. There were not any reversed items in the scale. The data were collected online.

Findings: For the adaptation study, firstly the translation and back translation of Facebook Jealousy Scale was done by professionals in the field. Afterwards, confirmatory factor analysis was conducted to test whether the one factor structure of the Facebook Jealousy Scale fit the present data. Results indicated a significant Chi-square statistic (χ^2 (285) = 2.93, p= .00) and χ^2/df ratio was 2.93. Goodness of fit indices – CFI, TLI, RMSEA, SRMR and AGFI – for the one- factor model of Facebook Jealousy Scale showed good fit. In order to test the convergent validity of the scale, the relationship between facebook jealousy and jealousy was examined via Pearson Correlation coefficient and it was found that there was a positive and significant relationship between these variables ($r = .67$, $p < .01$). Internal consistency of the scale was tested utilizing from Cronbach alpha coefficient and was found .95 for the scale.

Results: In conclusion, as a result of the confirmatory factor analyses, convergent validity testing and reliability analyses, Facebook Jealousy Scale was found to be a valid and reliable measure to be used in Turkish culture. The findings were discussed in light of the existing literature.

Keywords: *jealousy, facebook jealousy, facebook jealousy scale, scale adaptation*

Facebook Kıskançlık Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması

Amaç: Sosyal medya gittikçe insanların yaşamlarının en önemli parçalarından biri olmaya başlamıştır. Sadece Facebook kullanımı değerlendirildiğinde her ay bir milyarın üzerinde Facebook kullanıcısının ortalama doksan civarında bilgiyi Facebook hesapları üzerinden paylaştıkları görülmektedir. Tüm bu bilgilere erişimin yanı sıra Facebook kişilerin birbirlerinin etkinliklerini, hareketlerini takip edebilmelerine de ortam sağlamaktadır ki bu romantik partnerleri de içermektedir. İlişkilerde birbirini sürekli takip etmek ve partnerin nerede ve kiminle olduğunu sorgulamak genelde olumsuz olarak algılansa da, araştırmalar partnerin hareketlerinin Facebook üzerinden takibinin sosyal olarak daha kabul edilebilir bir hale dönüştüğünü çünkü var olan bilginin kamuya açık bir şekilde paylaşılır olduğunu ve partnerin de bunu takip ediyor olmasının artık ilişkiye yönelik bir güven sorunsalı olarak algılanmaktan çıktığını belirtmektedir. Bu durumun yararlı kısmının yanı sıra, birlikte olunan partnere dair bilgilere anında ve çok hızlı erişimin kıskançlık gibi olumsuz sonuçlarının olabileceği de alan yazınında tartışılan konular arasındadır. Facebook kullanımının partnerlerin birbirlerinin Facebook hareketlerini izleyebilmeleri ve başka insanlarla olan etkileşimlerini görebilmeleri sebebiyle kıskançlığı tetiklediği de yapılan araştırmalarca ifade edilmektedir. Bu doğrultuda, Facebook kullanan ve bir ilişkisi olan kişilerde Facebook kıskançlığının ölçülebilmesi için bir ölçüm aracına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda da bu çalışmanın amacı Facebook Kıskançlık Ölçeğinin Türkçeye uyarlamasının yapılmasıdır.

Yöntem: Çalışmanın örneklemini 18- 65 yaş arası, bir ilişkisi olan ve Facebook kullanıcısı olan, 195‟i kadın ve 55‟i erkek olan toplam 250 katılımcı oluşturmuştur. Katılımcılara uygun örneklem yoluyla ulaşılmıştır. Çalışmada veri toplamak amacıyla, Facebook Kıskançlık Ölçeği, Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği ve Demografik Form kullanılmıştır. Facebook Kıskançlık ölçeği toplam 27 maddelik bir ölçektir. Ölçekte ters puanlanan madde bulunmamaktadır. Veriler, bilgisayar ortamında çevrimiçi anket yöntemiyle toplanmıştır.

Bulgular: Adaptasyon çalışması sürecinde, öncelikle ölçeğin Türkçeye çevirileri daha sonra da İngilizceye geri çevirileri uzmanlar tarafından yapılmıştır. Ölçeğin faktör yapısı doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Yapılan analizlerin sonucuna göre kay kare değeri anlamlı olup, (χ^2 (285) = 2.93, p= .00), $\chi 2/df$ oranı 2.93 bulunmuştur. Uyum indeksleri olarak CFI, TLI, RMSEA, SRMR ve AGFI dikkate alınmıştır. Ölçeğin tek faktörlü yapısı, çalışmanın örneklemi ile doğrulanmıştır. Ölçeğin yakınsak geçerliğini test etmek amacıyla Facebook kıskançlığı ile çok boyutlu kıskançlık arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonuçları, Facebook Kıskançlık Ölçeğinin Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği ile orta düzeyde olumlu ve anlamlı bir ilişkisi olduğunu göstermektedir ($r = .67$, $p < .01$). Ölçeğin güvenirliği ise Cronbach Alpha katsayısı ile ölçülmüştür. Facebook Kıskançlık Ölçeği için Cronbach Alpha katsayısı, .95 olarak hesaplanmıştır.

Sonuç: Facebook Kıskançlık Ölçeğinin yapılan doğrulayıcı faktör analizi, yakınsal geçerlik ve güvenirlik çalışmaları sonrasında, Türk kültürüne uyan bir ölçek olduğu belirlenmiştir. Bulgular ilgili alan yazını ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *kıskançlık, facebook kıskançlığı, facebook kıskançlık ölçeği, ölçek uyarlama*

Bildiri No: PDR2021.000811 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıŞman Enis TuŞtaŞ Kadıköy RAM Doç. Dr. İsmail Sanberk, Çukurova Üniversitesi*

Investıgatıon Of Cognıtıve Constructs Of Hıgh School Students Who Perceıve Theır Parents As Strıct Control And Acceptance By Usıng Repertory Network Technıque

In this study, attitudes of adolescents whose parents relate family relations in their cognitions are examined with repertoire network technique. The purpose of this study is the examination of the cognitive constructs of the adolescents who perceive both parents in the dimension of strict audit/control and acceptance/interest with the repertory network technique. The research group consists of a total of 20 participants from the Suadiye Haci Mustafa Tarman Anatolian High School, which is located in Kadıköy District of Istanbul Province in the academic year of 2015-2016, on 9th, 10th, 11th and 12th grades. While the research group was constituted, 120 pupils were administered the Child Raising Attitudes Scale (MCHRS); 10 acceptance/interest in relation to having a sibling and both parents together; 10 students selected for strict audit /control. Data on personal and familial characteristics related to the participants were collected by the "Personal Information Form" prepared by the researcher. This study is a qualitative study and it is organized in the pattern of engaging. Case study is a qualitative research method in which the subjective experiences of people with an event or situation they experience are examined (Lester, 1999). Qualitative design defines a research that allows us to have in-depth interpretations of phenomena in which we know but can not produce clear comments based on scientific discoveries (Yaman, 2010). Because of the internal validity in the research model, it has been determined as a quantitative case analysis. In the study, with the data collected by the repertoire network method has the purpose of examining the relationship between mother and father, the relationship with father, the relationship of mother with a sibling, the relationship of father with a sibling and the relationship of parents with their personal associations among the adolescents perceiving their parents in terms of strict audit/control and acceptance/interest. In accordance with the findings of the study all of the adolescents who see their parents as acceptance and 9 of the adolescents who see their parents in the strict audit has the relationship with the mother of negative personal structure, all of the adolescents who see their parents as acceptance and 8 of the adolescents who see their parents in the strict audit has the relationship with the father of negative personal structure. Eight of the adolescents in both groups explained their relationship with their siblings with negative structure. 9 of adolescents who see their parents with acceptance and 8 of adolescents who see their parents with strict audit describes the the relationship with the mother of positive personal structure. 8 of adolescents who see their parents as acceptance has a positive relationship with their father and only two negative personal structures were announced. On the other hand, 5 of the adolescents in the strict audit/control dimension explain their father's relations with themselves in negative personal structures. All of adolescents who see their parents as acceptance and 9 of the adolescents who see their parents in the strict audit describe their mother's relationship with their father as positive personal structures. 6 of adolescents who see their parents as acceptance describe their father's relationship with their mother as positive, only 4 of them describe as negative personal structures. However, 9 of the strict audit/control adolescents identified their father's relationship wıth their mother with positive personal structures.

Keywords: *Adolescence, perceived parental attitude, personal structures and repertoire network technique.*

Ebeveynlerini Sıkı Denetimli ve Kabul Edici Algılayan Lise Öğrencilerinin Aile-İçi İlişkilere Yönelik Bilişsel Kurgularının Repertuar Ağı Tekniği İle İncelenmesi

Bu çalışmada ergenlerin aile içi ilişkileri bilişlerinde ne şekilde kurguladığı annebabalarının çocuk yetiştirme tutumları repertuar ağı tekniği ile incelenmiştir. Bu çalışmanın amacı; her iki ebeveynini sıkı denetim/kontrol boyutunda ve kabul/ilgi boyutunda algılayan ergenlerin aile içi ilişkilere yönelik bilişsel kurgularını repertuar ağı tekniği ile incelemektir. Araştırma grubu, 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında İstanbul ili Kadıköy İlçesi'nde yer alan Suadiye Hacı Mustafa Tarman Anadolu Lisesinde 9, 10, 11 ve 12. sınıfa devam eden toplam 20 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırma grubu oluşturulurken, 120 öğrenciye Çocuk Yetiştirme Tutum Ölçeği (ÇYTÖ) uygulanmış; kardeşi olma ve anne-baba birlikte olma koşulları gözetilerek 10 kabul/ilgi; 10 sıkı denetim/kontrol belirten öğrenci seçilmiştir. Katılımcılarla ilgili kişisel ve ailesel özelliklere ilişkin veriler araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" ile toplanmıştır. Bu çalışma, nitel bir araştırma olup olgubilim deseninde düzenlenmiştir. Olgu bilim kişilerin yaşadıkları olay veya durum ile oluşturdukları öznel deneyimlerin incelendiği nitel araştırma yöntemidir (Lester, 1999). Olgubilim deseni, aslında bildiğimiz fakat açıklamada bulunurken bilimsel bulgulara dayalı olarak net söylemler üretemediğimiz olguları derinlemesine inceleme imkânı sağlayan, yorumlamalarda bulunma olanağı veren bir araştırma desendir (Yaman, 2010). Araştırma modelinde iç geçerliğin dikkate alınmasından dolayı nicel vaka analizi olarak belirlenmiştir. Araştırmada repertuar ağı yöntemi ile toplanan veriler doğrultusunda ebeveynlerini sıkı denetim/kontrol ve kabul/ilgi boyutunda algılayan ergenlerin; anneleri ile olan ilişkilerini, babaları ile olan ilişkilerini, annelerinin kardeşi ile olan ilişkilerini, babalarının kardeşleri ile olan ilişkilerini ve anne babasının ilişkilerini hangi kişisel yapılarla bilişlerinde temsil ettiğinin ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre ebeveynlerini kabul boyutunda gören ergenlerin tamamı ve sıkı denetim boyutunda gören ergenlerin 9'u anneleri ile olan ilişkilerini olumsuz kişisel yapılarla, ebeveynlerini kabul boyutunda gören ergenlerin tamamı ve sıkı denetim boyutunda gören ergenlerin 8'i babaları ile olan ilişkilerini olumsuz kişisel yapılarla ifade etmiştir. Kardeşleri ile olan ilişkilerini her iki gruptaki ergenlerin 8'i olumsuz yapılarla açıklamışlardır. Ebeveynlerini kabul boyutunda gören ergenlerin 9'u ve sıkı denetim boyutunda gören ergenlerin 8'i anneleri ile olan ilişkilerini olumlu kişisel yapılar ile açıklamaktadır. Ebeveynlerini kabul boyutunda gören ergenlerin 8'i babalarının olanlarla olan ilişkilerini olumlu, sadece ikisi olumsuz kişisel yapılar ile açıklamıştır. Buna karşın sıkı denetim/kontrol boyutundaki ergenlerin 5'i babalarının kendileriyle olan ilişkilerini olumsuz kişisel yapılar ile açıklamıştır. Ebeveynlerini kabul boyutunda gören ergenlerin tamamı ve sıkı denetim boyutunda gören ergenlerin 9'u annelerinin babaları ile olan ilişkilerini olumlu kişisel yapılar ile açıklamaktadır. Ebeveynlerini kabul boyutunda gören ergenlerin 6'sı babalarının anneleri olan ilişkilerini olumlu, 4'ü olumsuz kişisel yapılar ile açıklamıştır. Buna karşın sıkı denetim/kontrol boyutundaki ergenlerin 9'u babalarının anneleri ile olan ilişkilerini olumlu kişisel yapılar ile açıklamıştır.

Anahtar Kelimeler: *Ergenlik, algılanan anne baba tutumu, kişisel yapılar ve repertuar ağı tekniği.*

Bildiri No: PDR2021.000813 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
Dr. Öğr. Üyesi Osman Hatun, Sinop Üniversitesi

Predictors of Social Media Addiction: Cyberostracism, Depression-Anxiety, and Self-Esteem

The use of the internet and social media has become widespread especially among young people in the last two decades. With the COVID-19 epidemic, social media has played an important role in the way individuals socialize. The increase in the average daily time spent on social media and changes in socialization styles can increase social media addiction. Therefore, this study aimed to examine the relationships between social media addiction, cyberostracism, self-esteem, and psychological distress among university students. Convenience sampling was used to determine the participants. 217 (76%) of the participants were female and 68 (24%) were male. The average age of the participants was 20.79 (sd = 2.36) and the participants' age ranged from 18 to 34. Relationships between variables were examined by correlation analysis. The mediating role of self-esteem and depression-anxiety in the relationship between cyberostracism, and social media addiction was analyzed with the structural equation model (SEM). Boostrapping resampling was performed for the significance of the direct and indirect effects between the variables. According to the results of the analysis, positive correlations were observed between cyberostracism, social media addiction and depression-anxiety. Self-esteem, on the other hand, showed a negative correlation with other variables. SEM analysis showed that self-esteem and depression-anxiety has a mediator role in the relationship between cyberostracism and social media addiction. The results of the boostrapping analysis revealed that all direct and indirect effects between the variables were significant. Being exposed to cyberostracism increases the social media addiction, depression and anxiety levels, and negatively affects self-esteem. Psychological distress such as depression and anxiety increased the effect of cyberostracism on social media addiction. However, it was understood that high self-esteem decreased the effect of virtual social exclusion on social media addiction. Based on the findings, psychoeducational programs that support self-esteem and coping with psychological distress in university students may have an important role in coping with social media addiction.

Keywords: *Cyberostracism, Social media addiction, Self-esteem, Depression, Anxiety*

Sosyal Medya Bağımlılığının Yordayıcıları: Siberostrasizm, Depresyon-Kaygı ve Benlik Saygısı

İnternet ve sosyal medya kullanımı son yirmi yılda özellikle gençler arasında hızla yaygınlaşmıştır. COVID-19 salgınıyla birlikte ise bireylerin sosyalleşme biçimlerinde sosyal medya kullanımının önemli bir rolü olmuştur. Günlük ortalama sosyal medyada geçirilen zamanının artması ve sosyalleşme biçimlerindeki değişimler, sosyal medya bağımlılığını arttırabilir. Dolayısıyla bu çalışmada üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı, sanal sosyal dışlanma, benlik saygısı ve depresyon-kaygı arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Kolayda örnekleme yolu ile ulaşılan 285 katılımcının 217'si (% 76) kadın, 68'i (% 24) erkektir. Yaşları 18 ile 34 arasında değişen katılımcıların yaş ortalaması 20.79'dur (ss = 2.36). Katılımcıların günlük ortalama sosyal medya kullanımı 4.1 saattir (ss = 2.24; Ranj = 1-14). Değişkenler arasındaki ilişkiler korelasyon analiziyle incelenmiştir. Sanal sosyal dışlanma ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkide benlik saygısı ve depresyon-

anksiyetenin aracı rolü yapısal eşitlik modeli (YEM) ile analiz edilmiştir. Değişkenler arasındaki doğrudan ve dolaylı etkilerin anlamlılığı için boostrapping yeniden örnekleme yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sanal sosyal dışlanma, sosyal medya bağımlılığı ve depresyon-kaygı arasında pozitif yönlü korelasyonlar görülmüştür. Benlik saygısı ise diğer değişkenlerle negatif korelasyon göstermiştir. YEM analizi sonucları incelendiğinde, sanal sosyal dışlanma ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkide benliksaygısı ve depresyon-anksiyetenin tam aracı role sahip olduğunu anlaşılmıştır. Boostrapping analiz sonuçları, değişkenler arasındaki tüm doğrudan ve dolaylı etkilerin anlamlı olduğunu ortaya koymuştur. Sanal sosyal dışlanmaya maruz kalmak, katılımcıların sosyal medya bağımlılığı, depresyon ve anksiyete düzeylerini arttırmakta, benlik saygısını ise olumsuz yönde etkilemektedir. Sanal sosyal dışlanmanın sosyal medya bağımlılığı üzerindeki etkisini depresyon-anksiyete gibi psikolojik belirtiler arttırmaktadır. Ancak yüksek benlik saygısının ise, sanal sosyal dışlanmanın sosyal medya bağımlılığı üzerindeki etkisini hafiflettiği anlaşılmıştır. Özetle, üniversite öğrencilerinde benlik saygısını ve psikolojik sıkıntılarla başa çıkma becerilerini destekleyen psikoeğitim ve psikolojik danışma çalışmalarının tasarlanması sosyal medya bağımlılıyla başa çıkmada önemli bir role sahip olabilir.

Anahtar Kelimeler: *Siberostrasizm, sosyal medya bağımlılığı, Benlik saygısı, Depresyon, Anksiyete*

Bildiri No: PDR2021.000814 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğr. Gör. Dr. Hacer Belen, Bursa Uludağ Üniversitesi*

COVID-19 Depression in University Students: Implications for Counseling

Problem*:* Pandemics and epidemics are unusual times for individuals and societies. In this regard, one of the associated consequences of the pandemics for the individuals is worsened mental health and university students are one of the groups most affected by such consequences. Although factors including contamination fear and associated compulsions impact such decreased levels of mental health, research is scarce in investigating such impact. Thus, the current study investigated the role of contamination fear and perceived stress in the relationship between COVID-19 worry and depression in the early phases of the pandemic.
Method*:* A sample of 323 individuals in Turkey completed the Padua Inventory contamination fear subscale, perceived stress scale (PSS-10), DASS-21 subscale of depression, and responded to five items concerning the COVID-19 worry. In order to evaluate the association between the study variables, bivariate correlation coefficients were computed. In terms of main analyses, a serial multiple mediation analyses were conducted to explore the mediating effect of contamination compulsions and perceived stress in the relationship between COVID-19 worry and depression.
Findings*:* Results demonstrated that COVID-19 worry is positively correlated with contamination fear, perceived stress, and depression symptomology. Moreover, serial multiple mediation analyses demonstrated that both contamination fear and perceived stress mediated the relationship between COVID-19 worry and depression.
Conclusions*:* COVID-19 worry, contamination fear, and associated compulsions, and perceived stress are important factors on the mental health of university students during the early phases of the COVID-19 global crisis. Thus, interventions targeting to reduce depressive symptomology should include elements of such concepts to promote better mental health in universities. Specifically, strategies targeting COVID-19 worry could be key to eliminate the negative effects of the COVID-19 pandemic on students' mental health and help them to improve their mental well-being.
Keywords: *COVID-19 depression, contamination fear, perceived stress, serial mediation, university students*

Bildiri No: PDR2021.000815 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArÇ. Gör. Dr. Mehmet Avcı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi*

A Descriptive Study of the Use of Play Therapy among School Counselors in Their Sessions

Problem: School counseling services are vital to recognizing and addressing the mental, academic, emotional needs of students. Accordingly, school counselors become the only or first contact for many students who have psychological, academic, and social problems in their lives. School counselors use variety of skills/techniques that allow them to provide effective counseling sessions. Literature shows that play therapy is one of the effective intervention techniques for students who received play therapy interventions demonstrated significant changes in their cognitive, emotional, academic, social, and personal development. Investigating whether use or not use of play therapy as a tool in delivering counseling is crucial to understand the challenges that may have implications for counseling curriculum and counselor education programs. Despite play therapy‟s increased popularity among counselors, play therapy might not be widely used by school counselors. The main objective of this study is to provide an initial assessment of school counselors‟ use and non-use of play therapy. This study also aims to examine variables; school type (public, private), work setting (elementary, middle, high) and years of employment that are related to school counselors‟ use and non-use of play therapy in their sessions.
Method: The current study utilized a cross-sectional descriptive online survey research design to examine school counselors‟ use and non-use of play therapy in their sessions. Participants of the study were 79 school counselors (50 female, 63.3%) working at various settings. A descriptive questionnaire developed by researcher was used for data collection.
Findings: Results indicated that majority of school counselors (65, 82.3%) did not use play therapy techniques in their sessions. 96 percent of school counselors (n=76) currently work in public schools. Majority of respondents (65, 85%) reported that they did not take any course during their undergraduate or received any training about play therapy. Participants indicated their play therapy knowledge as very poor (n=27, 34.2%), poor (n=34, 43%), fair (n=13, 12.9%), and good (n=5, 5.2%). The composite self-reported knowledge of play therapy score were calculated and yielded a mean of 1.95 with a standard deviation of .358 (1=very poor, 2=poor, 3= fair, 4=good, 5=very good). Results also showed that participants do not use play therapy because not having training about play therapy (n=68, 86.1%) and not having enough time during the day (n=10, 12.7%).
Results: Regarding to the results of this study, school counselors do not integrate play therapy interventions in their sessions due to lack of training and time regardless of school type, work setting, and years of employment. Play therapy seems to be a necessary and important intervention technique for professionals working with children. Therefore, it is thought that play therapy training and workshops should be provided to school counselors. Moreover, the counselor education curriculum should include play therapy courses to gain skills in this field. Future research might investigate the perceptions, beliefs and attitudes of school counselors about play therapy.
Keywords: *play therapy, school counselor, intervention*

Okul Psikolojik Danışmanlarının Seanslarında Oyun Terapisi Kullanımına İlişkin Betimsel Bir Çalışma

Amaç: Öğrencilerin zihinsel, akademik, duygusal ihtiyaçlarının belirlenmesi ve ele alınmasında okul rehberlik hizmetleri önem taşımaktadır. Psikolojik, akademik ve sosyal alanda problem yaşayan birçok öğrenci için okul psikolojik danışmanları ilk veya tek başvuru kaynağı durumundadırlar. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı okullarda öğrencilerin yaşadığı sorunları ortadan kaldırmak için önleyici ve müdahale yöntemlerinin önemini vurgulamaktadır. Okul psikolojik danışmanlarının farklı teknik ve müdahale yöntemleri kullanmaları seanslarının etkinliği açısından önem arz etmektedir. Araştırmalar, oyun terapisinin etkili bir müdahale yöntemi olduğunu ve çocukların bilişsel, duygusal, akademik, sosyal ve kişisel gelişimlerine anlamlı düzeyde katkı sağladığını göstermektedir. Spesifik olarak Psikolojik danışmada oyun terapisinin bir müdahale yöntemi olarak kullanılıp kullanılmadığının araştırılması ve okul rehberlik hizmetleri müfredatı ile psikolojik danışman eğitim programlarında kullanılmamasının nedenlerini anlamak için çok önemlidir. Ayrıca, oyun terapisinin artan popülaritesine rağmen, okul psikolojik danışmanları bu müdahale yöntemini etkin bir şekilde kullanamayabilir. Bu çalışmanın temel amacı okul psikolojik danışmanlarının oyun terapisini seanslarında kullanıp kullanmadıklarını belirlemektedir. Bu çalışma aynı zamanda okul psikolojik danışmanlarının seanslarında oyun terapisini kullanımını etkileyebilecek okul türü (kamu, özel), iş ortamı (ilk, orta, lise) ve çalışma yılı gibi değişkenleri incelemeyi de amaçlamaktadır.

Yöntem: Okul psikolojik danışmanlarının seanslarında oyun terapisini kullanıp kullanmadıklarını ve bu durumu etkileyen faktörleri belirlemek için betimsel nitelikte olan çalışmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin toplanması için araştırmacı tarafından geliştirilen betimsel anket kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını farklı okullarda görev yapan 79 okul psikolojik danışmanı oluşturmaktadır (50 kadın, %63,3). Okul danışmanlarının yüzde 96'sı (n=76) devlet okullarında çalışmaktadır. Katılımcıların 23'ü (29.1) ilköğretim, 29'u (36.7) ortaöğretim, 27'si (34.2) lise kademesinde çalışmaktadır

Bulgular: Sonuçlar, okul psikolojik danışmanlarının çoğunluğunun (65, %82.3) oyun terapisi tekniklerini seanslarında kullanmadığını göstermiştir. Katılımcıların çoğunluğu (%65, 85) lisans eğitimleri boyunca oyun terapisi ile ilgili bir ders almadıklarını veya herhangi bir eğitim almadıklarını bildirmiştir. Katılımcılar oyun terapisi bilgilerini çok zayıf (n=27, %34.2), zayıf (n=34, %43), orta (n=13, %12.9) ve iyi (n=5, %5.2) olarak belirtmişlerdir. Katılımcıların oyun terapisi bilgi seviyelerinin ortalama puanı 1.95(SD=0.358) olarak bulunmuştur (1=çok zayıf, 2=kötü, 3=orta, 4=iyi, 5=çok iyi). Sonuçlar ayrıca katılımcıların oyun terapisi konusunda eğitim almamaları (n=68, %86.1) ve gün içinde yeterli zamanları olmaması (n=10, %12.7) nedeniyle oyun terapisini kullanmadıklarını göstermiştir.

Sonuç: Çalışma sonuçları, okul psikolojik danışmanlarının oyun terapisini kullanmamalarının okul türü, çalışma ortamı ve çalışma yılı değişkenlerine göre farklılaşmadığını göstermektedir. Katılımcılar sadece eğitim ve zaman eksikliği nedeniyle oyun terapisi müdahalelerini danışma sürecine entegre etmediklerini belirtmişlerdir. Oyun terapisi, çocuklarla çalışan profesyoneller için gerekli ve önemli bir müdahale tekniği olarak görünmektedir. Bu nedenle okul psikolojik danışmanlarına oyun terapisi eğitimi ve atölye çalışmaları yapılması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca bu alanda beceri kazandırmak için üniversitelerde rehberlik ve psikolojik danışma bölümlerinin müfredatında oyun terapisi derslerine yer verilmelidir. Oyun terapisi konusunda yeterli beceri ve teorik bilgiye sahip olan okul psikolojik danışmanları bulunabilir. Ancak oyun terapisinin okullarda uygulanmasına yönelik farklı görüşleri bulunabilir. Bu yüzden gelecekteki araştırmaların, okul psikolojik danışmanlarının oyun terapisi hakkındaki algılarını, görüşlerini ve tutumlarını araştırması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Oyun terapi, okul psikolojik danıŞmanı, müdaale*

Bildiri No: PDR2021.000816 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğr. Gör. Dr. Hacer Belen, Bursa Uludağ Üniversitesi*

A SEM Study on Well-being

Problem: This century witnessed one of the unprecedented global incidence since the COVID-19 outbreak brought unusual difficulties and changes to individuals` lives. One of the groups most affected from the current pandemic is surely university students. Due to suspension of the universities, students had to face various stressors including uncertainty, and prolonged quarantines. The aim of this study was to examine the role of COVID-19 uncertainty on students‟ well-being through adjustment difficulty.
Method: 220 university students participated in the study (mean age=21.58, SD age=2.17). Participants completed sociodemographic form, three questions for COVID-19 uncertainty and three questions for adjustment difficulty to the quarantines, and Mental Health Continuum-Short Form. Responses were collected through an online web portal. The consent form to participate in the study was obtained via the first page of the online webpage. Participants were informed about the purpose of the study, the rights to withdraw during or after the involvement, and ensured about anonymity and confidentiality of storage, and the disposal of the personal information. In terms of data analysis, Confirmatory Factor Analysis (CFA) were performed in order to examine the impacts of COVID-19 uncertainty on adjustment difficulty and well-being of the students. Overall model fit was determined based on the criteria of insignificant and lower values for Chi-Square, Comparative Fit Index (CFI), Incremental Fit Index (IFI), and Tucker-Lewis Index (TLI). All analyses were performed by using SPSS AMOS 23 (Arbuckle, 2014).
Results: Results demonstrated positive correlations between COVID-19 uncertainty and adjustment difficulty while negative correlations were found with well-being. Measurement model was examined by performing confirmatory factor analyses (CFA) in order to evaluate whether the model adequately fits the data. Results demonstrated good model-data fit: $\chi 2$ (24, N = 220) = 57.20, $\chi 2$ / df = 2.38, p <.05; CFI = .93; TLI = .90; IFI=.93; RMSEA = .08 (90% CI = .05–.10). In order to assess the mediator role of adjustment difficulty in the relationship between COVID-19 uncertainty and well-being, mediation analyses were performed and results revealed good model-data fit: $\chi 2$ (23, N = 220) = 33.68, $\chi 2$ / df = 1.46, p > .05; CFI = .98; TLI = .97; IFI=.98; RMSEA = .04 (90% CI = .001–.078).
Conclusion: Findings revealed that individuals with higher levels of COVID-19 uncertainty also experience greater levels of difficulties to adjust the pandemic conditions, which in turn lead to lower levels of well-being. To this end, academic institutions might provide students mental health services involving elements of reducing COVID-19 uncertainty and adjustment difficulties.
Keywords: *COVID-19 uncertainty, Adjustment Difficulty, Well-being, SEM Mediation*

Bildiri No: PDR2021.000817 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğr. Gör. Dr. Nuri Erdemir, İnönü Üniversitesi Prof. Dr. Mustafa Kutlu, İnönü Üniversitesi*

An Investigation of Internet Addiction And Problematic Internet Use of Secondary And High School Students

The main purpose of this study is to examine the Internet addiction levels and problematic Internet use of students continuing their education in secondary and high schools, and to conduct an in-depth study on Internet addiction and problematic Internet use situations in terms of various variables. For this reason, in the first step of the research, by using meta-analysis method, the studies on "the effect of gender on internet addiction levels" were examined and the relationship between the gender factor and internet addiction was tried to be explained. In the second step of the study, the direction and level of Internet addiction of the students were investigated by using Exploratory Sequential Design, which is a mixed method, in which both quantitative and qualitative models are used. In order to collect data in the quantitative dimension of the research, personal information form and YİBTKF were used. In the qualitative aspect of the study, interviews were conducted to gather more in-depth information about students' Internet addiction levels. The population of the study consists of students attending secondary schools and high schools in Yeşilyurt and Battalgazi central districts of Malatya province and their parents. The quantitative sample of the study consists of 1453 students who continue their education in secondary and high schools. Qualitative sample consists of 14 students and 9 parents. For the data obtained from the quantitative dimension of the study, normality tests, mean, median, mode, histogram graph, kurtosis and skewness values and Kolmogorov-Smirnov (K-S) values were examined to check whether they met the normal distribution criteria for each variable. Non-Parametric tests (Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis test, Spearman Rank Difference Correlation) were used because the data set did not meet the normality criteria. Content analysis was performed on the data obtained as a result of the interviews made for the qualitative dimension. According to the results, students' Internet addiction levels differ significantly according to variables of gender, student level, whether or not they have a smartphone, daily Internet usage time, Internet service type used, purpose of use, social media usage status, maternal education status, generally perceived maternal attitude, father education, generally perceived attitude of the father, expressing their experience with the family regarding Internet use, the socioeconomic status of the family and academic success. Internet addiction levels do not differ according to the number of siblings and the means used for Internet access. Supporting studies were found in the comparison of the quantitative and qualitative findings of the study in the literature. Various suggestions were made based on the results obtained from the research.

Keywords: *Internet addiction, problematic Internet use, middle school students, high school students, parents*

Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı ve Problemli İnternet Kullanımının İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı, ortaokul ve lise de öğrenimine devam eden öğrencilerin İnternet bağımlılığı düzeyleri ve problemli İnternet kullanımı durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelemek ve İnternet bağımlılığı düzeyleri ve problemli İnternet kullanımı

durumları hakkında derinlemesine bir araştırma yapmaktır. Bu nedenle araştırmanın birinci basamağında meta analiz yöntemi kullanılarak, cinsiyetin internet bağımlılığı düzeylerine olan etkisini konu alan çalışmalar incelenerek, cinsiyet faktörüyle internet bağımlılığı arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın ikinci basamağında ise hem nicel hem de nitel modellerin kullanıldığı karma yöntemlerden Açımlayıcı Sıralı Desenden faydalanılarak öğrencilerin İnternet bağımlılığı düzeylerinin hangi yönde ve ne düzeyde olduğu araştırılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda veri toplamak amacıyla kişisel bilgiler formu ile YİBTKF kullanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda ise öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyleri hakkında daha derinlemesine bilgi toplamak için görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın evreni Malatya ili Yeşilyurt ve Battalgazi merkez ilçelerinde bulunan ortaokul ve liselere devam eden öğrenciler ve öğrenci velileri oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel örneklemini ise ortaokul ve liselerde öğrenimlerine devam eden 1453 öğrenci oluşturmaktadır. Nitel örneklemini ise 14 öğrenci ve 9 veli oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel boyutundan elde edilen veriler için her bir değişken için normal dağılım ölçütlerini sağlayıp sağlamadığını kontrol etmek için normallik testleri, ortalama, medyan, mod, histogram grafiği, basıklık ve çarpıklık değerleri ile Kolmogorov-Smirnov (K-S) değerleri incelenmiştir. Veri seti normallik ölçütlerini sağlamadığı için Non-Parametrik testler (Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi, Spearman Sıra Farkları Korelasyon) kullanılmıştır. Nitel boyutu için yapılan görüşmelerin sonucunda elde edilen veriler üzerinde içerik analizi yapılmıştır. Analizlere göre öğrencilerde İnternet bağımlılığı düzeyleri; cinsiyet, okul kademesi, akıllı telefona sahip olup olmama durumu, günlük İnternet kullanım süresi, kullanılan İnternet hizmet türü, kullanım amaçları, sosyal medya kullanım durumu, anne öğrenim durumu, genel olarak algılanan anne tutumu, baba öğrenim durumu, genel olarak algılanan baba tutumu, İnternet kullanımıyla ilgili ailesiyle yaşadıklarını ifade eden durum, ailesinin sosyoekonomik durumu ve akademik başarı değişkenlerine göre farklılaşmaktadır. Kardeş sayısı ve İnternet erişiminde kullanılan araca göre ise İnternet bağımlılığı düzeyleri farklılaşmamaktadır. Araştırmanın nicel ve nitel bulgularının alanyazındaki karşılaştırılmasında destekleyici çalışmalara erişilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *İnternet bağımlılığı, problemli İnternet kullanımı, ortaokul öğrencileri, lise öğrencileri, veliler*

Bildiri No: PDR2021.000818 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. Danışman Ayten Keçeli, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Prof. Dr. Ayşe Esra Aslan, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa*

The Effect of Social Media Addiction on Marriage Satisfaction

Problem: In terms of psychology, marriage is considered both as a means of gaining a social status and as a means of community and satisfaction in the personal dimension**.** After the introduction of technology and especially smart phones into our lives, social media; Bringing satisfaction to one's psychological needs such as loneliness, the desire to be accepted and the sense of belonging has brought new formations. I In marriage, individuals try to meet their needs that cannot be fulfilled with their spouses with other people, and with the feeling of not showing the deficiencies in their marriage to others, sharing takes place in a way that exposes private life in a denial way. The effects of social media use on marriage, as one of the variables that are assumed to affect a happy and satisfied couple's relationship, were examined within the scope of this research, based on the fact that today's divorce rates and domestic violence are very high. In this context, the main purpose of the research is to examine the predictive effect of social media use on marital satisfaction. The sub-objectives were formed as follows:
(1) Do Marriage Satisfaction Scale scores of married couples differ according to the demographic variables?
(2) Is there a significant relationship between the marital satisfaction levels of married couples and their social media addiction levels?
(3) Do the virtual tolerance and virtual communication levels for the sub-dimensions of the social media addiction levels of the married couples predict the marital satisfaction levels?
Method: The research was organized according to the relational screening model. The universe of the research consists of married individuals between the ages of 20-65 living in Istanbul. Participants (total of 389 people, 270 women and 128 men.) who were reached by accidental sampling method. A personal information form was used as data collection tool, "Marriage Satisfaction Scale" and "Social Media Addiction Scale" was used. The marital satisfaction scale consists of 101 questions and is filled in as true/false. The Social Media Addiction Scale, on the other hand, is a 5-point ert type and consists of 20 items. The Social Media Addiction Scale is a 5-point Likert type and consists of 20 items. It has two sub-dimensions, virtual tolerance and virtual communication. After testing the normality of the scale scores, Mann Whitney U test, Kruskal Wallis-H analysis, Independent Group t-Test and One-Way Analysis of Variance were applied.
Findings. Simple regression analysis was conducted to investigate the effect of the dimensions of the social media addiction scale on marital satisfaction. It is seen that the dimensions of the social media addiction scale explain 5.8% of the change in marital satisfaction.
Results: It has been observed that marital satisfaction differs according to gender, educational status of spouses, perceived economic status, and employment status. It has been observed that social media addiction has little effect on marital satisfaction. It has been suggested to examine the factors affecting the marital satisfaction with different variables

Keywords: *Marriage satisfaction, social media use, addiction*

Sosyal Medya Bağımlılığının Evlilik Doyumu Üzerindeki Etkisi

Amaç: Psikoloji açısından baktığımızda evlilik hem sosyal anlamda bir statü edinme hem de kişisel boyutta topluluk ve doyum aracı olarak ele alınmaktadır. Teknolojinin ve özellikle akıllı telefonların hayatımıza girmesinin ardından sosyal medya; kişinin yalnızlık, kabul edilme isteği ve ait olma duygusu gibi psikolojik ihtiyaçlarına tatmin getirebilme yeni oluşumlar getirmiştir Evlilik içerisinde bireylerin eşiyle tamamlanamayan ihtiyaçlarının diğer kişilerle gidermeye çalışması, evliliklerindeki noksanlıkları başkalarına göstermeme duygusuyla inkâr edici bir şekilde boyutları özel hayatı teşhire vuracak ölçüde paylaşımın gerçekleşmektedir. Günümüzdeki boşanma oranlarının ve aile içindeki şiddetin çok fazla olmasından hareketle mutlu ve doyumlu bir çift ilişkisini etkilediği varsayılan değişkenlerden biri olarak sosyal medya kullanımınnın evlilik üzerindeki etkilerini bu araştırma kapsamında incelenmiştir. Araştırmanın ana amacı sosyal medya kullanımının evlilik doyumunu yordama etkisinin incelenmesidir. Alt amaçlar ise şu şekilde oluşturulmuştuır:

1. Evli çiftlerin Evlilik Doyumu Ölçeği puanları; demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?
2. Evli çiftlerin evlilik doyumu düzeyleri ile sosyal medya bağımlılığı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?
3. Evli çiftlerin sosyal medya bağımlılığı düzeyleri alt boyutlarına sanal tolerans ve sanal iletişim düzeyleri, evlilik doyumu düzeylerini yordamakta mıdır?

Yöntem: Araştırma ilişkisel tarama modeline göre düzenlenmiştir. Araştırmanın evreni, İstanbul ilinde yaşayan 20-65 yaş arası evli olan bireylerden oluşmaktadır. Katılımcılara kazara uygun örnekleme yöntemiyle ulaşılmıştır. Araştırmanın verileri 270‟ i kadın, 128‟i erkek olmak üzere toplam 389 kişiden elde edilmiştir. Veri toplama aracı olarak birinci araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgileri içeren bir kişisel bilgi formu, bireylerin evlilik doyumu ölçek amacıyla „Evlilik Doyumu Ölçeği‟, sosyal medya kullanım düzeyini belirlemek amacıyla da „Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği‟ kullanılmıştır. Evlilik doyum ölçeği 101 sorudan oluşmakta ve doğru/yanlış şeklinde doldurulmaktadır. Ölçeğin “ilişki mutluluğu”, “çatışma” ve “yakınlık” “öfke”, “eşin ailesi ile ilişkiler”, “ekonomik anlayış”, “ebeveynliği anlayışı” alt ölçekleri olmak üzere toplam 5 alt boyutu bulunmaktadır. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ise 5‟li likert tipi olup, 20 maddeden oluşmaktadır. Sanal tolerans ve sanal iletişim olmak üzere iki alt boyutu vardır. Ölçek puanlarının normallik testi yapıldıktan sonra Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis-H analizi, Bağımsız Grup t Testi ve Tek Yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Post-Hoc testlerinden Bonferroni ikili karşılaştırma kullanılmıştır. Katılımcıların eğitim durumlarına göre evlilik doyumu puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.
Bulgular: Sosyal medya bağımlılığı ölçeğinin boyutlarının evlilik doyumu üzerindeki etkisini araştırmak üzere basit regresyon analizi yapılmıştır. Sosyal medya bağımlılığı ölçeğinin boyutlarının Evlilik doyumu üzerindeki değişimin %5.8‟ini açıklandığı görülmektedir. Algılanan ekonomik durum, cinisyete göre evililik doyumunun farklılaşatığı görülmüştür. yaş faktörünün sosyal medya bağımlılığında fark yarattığı 50 yaş ve üzeri olanların 20-29 yaşındakilere kıyasla daha fazla bağımlılık gösterdiklelri belirlenmiştir.
Sonuç: Evlilik doyumunun cinsiyete, eşlerin eğitim durumuna, algılanan ekonomik duruma, çalışma durumuna göre farklılaştığı gözlemlenmiştir. Sosyal medya bağımlılığının evlilik doyumu üzerinde az bir etkisi olduğu gözlemlenmiştir. Evlilik dıyumu üzerinde etki eden faktörlerin farklı değişkenlerle incelenmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Evlilik doyumu, sosyal medya kullanımı, bağımlılık*

Bildiri No: PDR2021.000819 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Psikolojik Danışman Dilhan Kan, Milli Eğitim Bakanlığı Uzm. Psk. Danışman Mustafa Ataş, Milli Eğitim Bakanlığı Psikolojik Danışman Serap Ateş, Milli Eğitim Bakanlığı*

Investigation of Gratitude Expressions in Predicting Gender Roles Attitudes of Mental Health Professionals

The aim of this study is to examine the contribution of feelings of gratitude to the prediction of gender role attitudes of mental health professionals. The study group of this research, which is a predictive study with a relational screening model, consists of 184 volunteer mental health workers working in various institutions. In this study, a total of three measurement tools were used, namely the Gender Roles Attitude Scale (GCRÖ), the Gratitude Expression Scale (MRS), and the Personal Information Form (PIF). Statistical analyzes of the data obtained in the research were made using the SPSS 22.0 package program. According to the findings obtained from the answers given by the individuals participating in the research, it has been determined that there is a low level of relationship between the gender role attitude scores of mental health workers and verbal expression and other-oriented expression. However, the relationship between the nonverbal expression sub-factor, which is one of the gratitude expression sub-factors, and the gender roles attitude scores was found to be higher than the other sub-factors. From this point of view, we can state that the gender roles attitude scores of mental health professionals and their total score levels of non-verbal, verbal and other-oriented expression are at similar levels. According to the findings obtained from the results of the multiple regression analysis conducted within the scope of the research, the gender roles attitude scores of mental health professionals predict only the non-verbal expression sub-dimension of the gratitude expression scale. Therefore, the more egalitarian attitudes of mental health professionals towards gender roles increase, the more their non-verbal expression feelings increase. The fact that there is no other study on this subject increases its importance in terms of contributing to the field. In future studies, it is recommended by researchers to examine in detail the other factors that may predict the gender role attitudes of mental health professionals. Findings from research and results were discussed in the light of the literature.

Keywords: *mental health, gender roles, gratitude*

Ruh Sağlığı Çalışanlarının Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutumlarının Yordanmasında Minnettarlık Dışavurumlarının İncelenmesi

Bu çalışmanın amacı ruh sağlığı çalışanlarının toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının yordanmasında minnettarlık duygularının katkısını incelemektir. İlişkisel tarama modelli bir yordama çalışması niteliğindeki bu araştırmanın çalışma grubunu, çeşitli kurumlarda görev yapan 184 gönüllü ruh sağlığı çalışanı oluşturmaktadır. Bu çalışmada, Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçeği (TCRTÖ), Minnettarlık Dışavurum Ölçeği (MDÖ) ve Kişisel Bilgi Formu (KBF) olmak üzere toplam üç ölçme aracı kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemeleri SPSS 22.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin verdikleri cevaplardan elde edilen bulgulara göre ruh sağlığı çalışanlarının toplumsal cinsiyet rolleri tutum puanları ile sözel dışavurum ve öteki odaklı dışavurum arasında düşük düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ancak minnettarlık dışavurum alt faktörlerinden sözel olmayan dışavurum alt faktörünün toplumsal cinsiyet

rolleri tutum puanları ile olan ilişkisi diğer alt faktörlere göre yüksek bulunmuştur. Buradan hareketle ruh sağlığı çalışanlarının toplumsal cinsiyet rolleri tutum puanları ile sözel olmayan dışavurumları, sözel dışavurumları ve öteki odaklı dışavurum toplam puan seviyelerinin de benzer düzeylerde olduğunu ifade edebiliriz. Araştırma kapsamında yapılan çoklu regresyon analizi sonuçlarından elde edilen bulgulara göre ruh sağlığı çalışanlarının toplumsal cinsiyet rolleri tutum puanları minnettarlık dışavurum ölçeğinin alt boyutlarından sadece sözel olmayan dışavurum alt boyutunu yordamaktadır. Dolayısıyla ruh sağlığı çalışanlarının toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutumları ne kadar artarsa sözel olmayan dışavurum duyguları da benzer biçimde artmaktadır. Bu konuda başka bir çalışmaya rastlanmaması ise bu çalışmanın alana katkı sağlaması açısından önemini arttırmaktadır. Bundan sonraki çalışmalarda ruh sağlığı çalışanlarının toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarını yordayabilecek diğer faktörlerin ayrıntılı olarak incelenmesi araştırmacılar tarafından önerilmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgular ve sonuçlar ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *ruh sağlığı, toplumsal cinsiyet rolleri, minnettarlık*

Bildiri No: PDR2021.000824 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Hasan Gökay Dayar, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Prof. Dr. Ayşe Esra Aslan, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa*

The Effect of Hopelessness Level on Resilience of Psychological Counselors During the Covid-19 Pandemic Period

Problem: While psychological counseling was originally a face-to-face service, it has unexpectedly turned into an online service with the epidemic. This study aims to examine the effects of hopelessness levels of psychological counselors working under the Ministry of National Education (MNE) on their resilience during the Covid-19 epidemic. In addition, examining whether psychological counselors' resilience scores differ significantly according to their socio-demographic characteristics (age, gender, perceived socioeconomic level, years of employment, education level, type of institution, school level, relationship status) constitutes the sub-objectives of the study.
Method: A relational correlational survey model was used in this study. The sample group of the study was formed by a convenient sampling method. The sample of the study consists of total 415 psychological counselors, (Nfemale=338, and Nmale=77), working in private schools, public schools, and Guidance and Research Centers (GRC) affiliated with the Ministry of National Education. Within the scope of the study, the "Personal Information Form" prepared by the researchers was used to collect socio-demographic data. "Beck Hopelessness Scale" was used to determine the hopelessness levels. "Resilience Scale for Adults" was used to determine the resilience levels. In the analysis of the data, Independent Group t-Test, One-Way Analysis of Variance, Pearson Product Moment Correlation Analysis, Simple Linear Regression Analysis, and Multiple Regression Analysis were used.
Findings: As a result of the study, considering the findings, it was determined that there was a negative significant relationship between the total score of the "Psychological Resilience Scale" and the total score of the "Beck Hopelessness Scale" ($r=-.61$, $p<.001$). It is seen that the hopelessness total score explains 38% of the total resilience score variance. It was found that the sub-dimensions of the hopelessness scale (expectations about the future, loss of motivation and hope) together explained 21% of the "structured style" score variance, 59% of the "perception of future" score variance and 0.08% of the "family cohesion" score variance which is one of the sub-dimensions of the resilience scale. In addition to this, the sub-dimensions of the hopelessness scale (expectations about the future, loss of motivation and hope) together explained 35% of the "perception of self" score variance", 10% of the "social competence" score variance and 10% of the "social resources" score variance which is one of the sub-dimensions of the resilience scale. It has been determined that the total scores of resilience differ according to the variables of age, perceived economic level, relationship status, education level and school level.
Results: It was determined that the total scores of resilience differed according to age, perceived economic level, relationship status, educational status and level of employment. In addition, in the analyzes performed, negative significant correlations were found between the resilience scores and the hopelessness scores, both in the total score and the sub-dimension scores. Finally, it was determined that hopelessness total score and sub-dimension scores predicted resilience total score and sub-dimension scores.

Keywords: *Resilience of Psychological Counselors, Hopelessness, Counseling During the Pandemic*

Covid-19 Salgını Döneminde Psikolojik DanıĢmanların Umutsuzluk Düzeylerinin Psikolojik Dayanıklılıklarına Etkisi

Amaç: Psikolojik danışma asıl olarak yüz yüze verilen bir hizmet iken salgın ile birlikte beklenmedik bir şekilde online hizmet haline dönüşmüştür. Bu çalışmada Covid-19 salgını döneminde İstanbul'da Millî Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı olarak çalışan psikolojik danışmanların umutsuzluk düzeylerinin psikolojik dayanıklılıklarına etkisinin incelenmesi temel amaç olarak belirlenmiştir. Buna ek olarak psikolojik danışmanların psikolojik dayanıklılık puanlarının sosyo-demografik özelliklere (yaş, cinsiyet, algılan ekonomik düzey, çalışılan yıl, ilişki durumu, eğitim durumu, çalışılan kademe ve çalışılan kurum türü) göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesi çalışmanın alt amaçlarını oluşturmaktadır.
Yöntem: Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubu uygun örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. MEB'e bağlı özel okullarda, devlet okullarında ve Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nde (RAM) görev yapmakta olan 338'si kadın 77'si erkek toplam 415 psikolojik danışmandan veri toplanmıştır. Çalışma kapsamında umutsuzluk düzeylerinin belirlenebilmesi için "Beck Umutsuzluk Ölçeği", psikolojik dayanıklılık düzeylerinin belirlenebilmesi için "Yetişkinler için Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği" ve sosyo-demografik verilerin toplanabilmesi için de araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde; Bağımsız Grup t Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi, Basit Doğrusal Regresyon Analizi ve Çoklu Regresyon Analizi kullanılmıştır.
Bulgular: Bulgulara bakıldığında "Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği" toplam puanı ile "Beck Umutsuzluk Ölçeği" toplam puanı ($r=-.61$, $p<.001$) arasında negatif yönde anlamlı ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Umutsuzluk toplam puanının psikolojik dayanıklılık toplam puan varyansının yaklaşık %38'ini açıkladığı görülmüştür. Umutsuzluk ölçeği alt boyutları (gelecek ile ilgili beklentiler, motivasyon kaybı ve umut) hep birlikte psikolojik dayanıklılık ölçeğinin alt boyutlarından "yapısal stil" puan varyansının %21'ini; "gelecek algısı" puan varyansının %59'unu; "aile uyumu" puan varyansının %0.08'ini; "kendilik algısı" puan varyansının %0.35'ini; "sosyal yeterlik" puan varyansının %10'unu ve "sosyal kaynaklar" puan varyansının %10'unu açıkladığı bulunmuştur. Ayrıca psikolojik dayanıklılık toplam puanının yaş, algılanan ekonomik düzey, ilişki durumu, eğitim durumu ve çalışılan kademe değişkenlerine göre farklılaştığı tespit edilmiştir.
Sonuç: Psikolojik dayanıklılık toplam puanının yaş, algılanan ekonomik düzey, ilişki durumu, eğitim durumu ve çalışılan kademe değişkenlerine göre farklılaştığı bulunmuştur. Ayrıca yapılan analizlerde psikolojik dayanıklılık puanı ile umutsuzluk puanı arasında hem toplam puanda hem de alt boyut puanlarında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Son olarak ise umutsuzluk toplam puanının ve alt boyut puanlarının psikolojik dayanıklılık toplam puanını ve alt boyut puanlarını yordadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik DanıĢmanların Psikolojik Dayanıklılığı, Umutsuzluk, Salgın Döneminde Psikolojik DanıĢma*

Bildiri No: PDR2021.000826 **Sunum ġekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Prof. Dr. Ümit Morsünbül, Aksaray Üniversitesi Doç. Dr. Ertuğrul Uçar, Aksaray Üniversitesi Prof. Dr. Rezzan Gündoğdu, Aksaray Üniversitesi*

Determining Psychosocial and Mental Health Variables Affecting Cyberbullying

Problem: The information and communication networks that increase rapidly with the use of internet have enabled people, especially children and adolescents, to access a large amount of information and interact with other people. The advances not only make a great contribution to the social and emotional worlds of individuals, but also cause to the emergence of some negative features. Cyberbullying is one of the most negative situations that we experience with the entering of the internet into our lives. Cyberbullying is defined as the use electronic communication tools (computers, mobile phones and other electronic devices) against individual who can't easily defend themselves in an aggressive and purposeful manner. Cyberbullying behavior emerges as a major problem both in Turkey and in the world during childhood, adolescence and emerging adulthood. Thus, revealing the characteristics of individuals who engage in cyberbullying behavior will make great contribution to preventive mental health. Within the scope of this study, the reasons for this behavior were tried to be examined by focusing on both psychosocial and mental health variables. In this context, the study focused on the dark triad (narcissism, Machiavellianism, psychopathy), personality traits (extraversion, agreeableness, openness to experience, conscientiousness, emotional stability), low self-control, identity dimensions (commitment, in-depth exploration, reconsideration of commitment), healthy identity characteristics (disturbed identity, consolidated identity, lack of identity), moral identity traits and self-esteem. In the light of the information, the aim of this study is to determine the demographic, psychosocial and mental health factors that affect cyberbullying.
Method: This study is descriptive study examining the current situation. A cross sectional research method was used and data were obtained from people of different ages. The research group consisted of 273 emerging adults (212 female and 61 male) and their ages are between 18-26 years old (mean: 20.70 ±1.37). In this study, personal information form was used to reveal the demographic features of the participants. Cyberbullying Inventory in order to measure cyberbullying, Dark Triad Dirty Dozen Inventory to determine dark triad characteristics, Quick Big Five Personality Test to measure personality traits, Low Self-Control Scale to measure low self-control characteristics, Utrecht-Management of Identity Commitment Scale to measure identity dimensions, Self-Concept and Identity Measure to determine healthy identity characteristics, Moral Identity Scale to determine moral identity, and finally Rosenberg Self-Esteem Scale to determine self-esteem were used. Data collection was carried out by sharing the scale forms online. Correlation analysis was performed to examine the relationships between the variables in the study, and hierarchical regression analysis was conducted to determine to what extent demographic, psychosocial and mental health variables predict cyberbullying.
Findings: Research findings revealed that psychosocial and mental health variables were related to cyberbullying and independent variables significantly predicted cyberbullying.
Results: The results of the study revealed that dark triad characteristics, personality traits, low-self control, identity dimensions, healthy identity characteristics, moral identity, and self-esteem are important variables in explaining cyberbullying behavior.

Keywords: *Cyberbullying, dark triad, identity, personality, low-self control, self-esteem*

Siber Zorbalığı Etkileyen Psikososyal ve Ruh Sağlığı Değişkenlerinin Belirlenmesi

Amaç: İnternet kullanımıyla hızlı biçimde artan bilgi ve iletişim ağları insanlara özellikle de çocuklar ve ergenlere büyük miktarda bilgiye ulaşmalarına ve diğer insanlarla etkileşim haline geçebilmelerine olanak sağlamıştır. Bu ilerlemeler bireylerin sosyal ve duygusal dünyalarına büyük katkı sağladığı gibi bazı olumsuz özelliklerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. İnternetin hayatımızı girmesiyle birlikte deneyimlediğimiz en olumsuz durumlardan biri siber zorbalıktır. Siber zorbalık elektronik iletişim araçlarını (bilgisayar, cep telefonu ve diğer elektronik araçlar) saldırganca ve amaçlı olarak tekrarlanan biçimde kendini kolaylıkla savunamayacak bireylere karşı kullanılması olarak tanımlanmaktadır. Siber zorbalık davranışı çocukluk, ergenlik ve beliren yetişkinlik dönemlerinde hem Türkiye hem de dünya da büyük bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle siber zorbalık davranışında bulunan bireylerin özelliklerinin ortaya konulması önleyici ruh sağlığı için büyük katkılar sağlayacaktır. Bu çalışma kapsamında da hem psikososyal değişkenlere hem de ruh sağlığı değişkenlerine odaklanılarak bu davranışın nedenleri incelenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda çalışmada karanlık üçlü (narsisizm, makyevelizm, psikopati) özelliklerine, kişilik boyutlarına (dışadönüklük, uyumluluk, sorumluluk, deneyimlere açıklık, duygusal denge), düşük benlik kontrolüne, kimlik boyularına (bağlanma, derinlemesine keşif, bağlanmanın yeniden düşünülmesi), sağlıklı kimlik özelliklerine (bütünleştirilmiş kimlik, dengesiz kimlik, kimliğin yokluğu), ahlaki kimlik özelliklerine ve benlik saygısına odaklanılmıştır. Bu bilgiler ışığında bu çalışmanın amacı siber zorbalığı etkileyen demografik, psikososyal ve ruh sağlığı faktörlerinin belirlenmesidir.

Yöntem: Bu çalışma mevcut durumu sorgulayan betimsel bir araştırmadır. Siber zorbalık ile ruh sağlığı ve psikososyal değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla ilişkisel tarama modelline dayanarak araştırma gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın araştırma grubunu 212 kadın ve 61 erkek olmak üzere toplam 273 beliren yetişkin oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş aralığı 18-26 ve yaş ortalaması 20.70 ±1.37 yaşdır. Çalışmada katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Siber zorbalığı ölçmek amacıyla Siber Mağduriyet ve Zorbalık Ölçeği, karanlık üçlü özelliklerini ölçmek için Karanlık Üçlü Ölçeği, kişilik boyutlarını belirlemek amacıyla Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi, düşük benlik kontrolünü belirlemek amacıyla Düşük Benlik Kontrolü Ölçeği, kimlik boyutlarını belirlemek amacıyla Utrecht Kimlik Bağlanma Ölçeği, sağlıklı kimlik özelliklerini belirlemek amacıyla Benlik Kavramı ve Kimlik Ölçümü Ölçeği, ahlaki kimlik özelliklerini belirlemek amacıyla Ahlaki Kimlik Ölçeği ve son olarak da benlik saygısını ölçmek amacıyla Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği kullanılmıştır. Veri toplama işlemi ölçek formlarının çevrimiçi ortamda paylaşılması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmada değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi için Korelasyon analizi yapılmış, demografik, psikososyal ve ruh sağlığı değişkenlerinin siber zorbalığı ne düzeyde yordadıklarını belirlemek amacıyla hiyerarşik regresyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırma bulguları psikososyal ve ruh sağlığı değişkenlerinin siber zorbalıkla ilişkili olduğunu ve bağımsız değişkenlerin siber zorbalığı anlamlı olarak yordadığını ortaya koymuştur. **Sonuç:** Araştırmanın sonuçları karanlık üçlü özelliklerinin, kişilik boyutlarının, düşük benlik kontrolünün, kimlik boyutlarının, sağlıklı kimlik özelliklerinin, ahlaki kimlik özelliklerinin ve benlik saygısının siber zorbalık davranışını açıklamada önemli değişkenler olduğunu ortaya koymuştur. Sonuçlar ruh sağlığı uzmanlarının siber zorbalığı ele alma ve önleme konusundaki çalışmalarında bu değişkenleri gözönünde bulundurmalarının yararlı olabileceğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: *Siber zorbalık, karanlık üçlü, kimlik, kişilik, düşük benlik kontrolü, benlik saygısı*

Bildiri No: PDR2021.000827 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıÇman Ebru Çanakçı, Millî Eğitim Bakanlığı Uzm. Psk. DanıÇman Pürem Altıparmak, Millî Eğitim Bakanlığı Prof. Dr. Mehmet Engin Deniz, Yıldız Teknik Üniversitesi*

Life Goals and Personal Growth Initiative as Predictors of Mental Health Continuum of Emerging Adults

Problem: This study aims to reveal whether the mental health continuum of emerging adults is significantly predicted by their life goals and personal growth initiative. In addition, it also aims to examine whether the mental health continuum of emerging adults differs according to the gender, marital status, and employment status of the participants.
Method: The research was designed based on the correlational scanning model, which is one of the general scanning models. The study group consisted of a total of 433 adults aged 18-29 years, 326 of whom were women and 107 of whom were men, with an average age of 23.65. In the research "Mental Health Continuum Scale", "Life Goals Scale-Short Form", "Personal Growth Initiative Scale-II" and "Personal Information Form" prepared by the researchers were used as data collection tools. The Independent Sample t-Test was used to determine whether the mental health continuities of the adults who appeared in the study showed a significant difference according to their gender and marital status. One-Way Analysis of Variance (ANOVA) was used to determine whether the mental health continuum shows a significant difference according to employment status; Tukey Multiple Comparison Test was used to determine the source of the difference.
Findings: According to the Independent Sample t-Test results, the mental health continuum of the adults does not differ significantly according to gender; however, it differs significantly according to marital status. It was found that the mean mental health continuum scores of the married people were significantly higher than those of the singles. According to the One-Way Analysis of Variance (ANOVA) results, it was found that the mean scores of the mental health continuum of the adults differed according to their working status. The source of the difference was examined using Tukey Multiple Comparison Test, and it was determined that the mean mental health continuum scores of full-time employees were significantly higher than those of non-workers. In the Correlation Analysis, it was determined that the mental health continuum showed a positive and significant relationship with life goals and personal growth initiative. In the first step of the Stepwise Regression Analysis, it was found that the personal growth initiative explained 34.9% of the mental health continuum. In the second step of the analysis, the model in which life goals and personal growth initiative predicted 36% of mental health continuity was found significant.
Results: As a result of the research, it was found that life goals and personal growth initiative significantly predicted mental health continuums in emerging adults. The mental health continuum of emerging adults does not differ according to gender; however, it was observed that it differed according to marital status, and the mean score of the married ones was found significantly higher than the single ones. It was determined that the mean mental health continuum scores of full-time employees were significantly higher than those who did not work.

Keywords: *Emerging adulthood, mental health continuum, life goals, personal growth initiative*

Beliren YetiĢkinlerin Ruh Sağlığı Sürekliliklerinin Yordayıcıları Olarak YaĢam Amaçları ve KiĢisel GeliĢim Yönelimleri

Amaç: Bu araştırmada beliren yetişkinlerin ruh sağlığı sürekliliklerinin yaşam amaçları ve kişisel gelişim yönelimleri tarafından anlamlı biçimde yordanıp yordanmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır. Bununla beraber beliren yetişkinlerin ruh sağlığı sürekliliklerinin katılımcıların cinsiyetlerine, medeni durumlarına ve çalışma durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek de amaçlanmıştır.
Yöntem: Araştırma genel tarama modellerinden olan ilişkisel tarama modeline göre desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu yaş ortalaması 23.65 olan 18-29 yaş aralığındaki 326'sı kadın, 107'si erkek toplam 433 beliren yetişkin oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Ruh Sağlığı Sürekliliği Kısa Formu", "Yaşam Amaçları Ölçeği Kısa Formu", "Kişisel Gelişim Yönelimi Ölçeği-II" ve araştırmacılar tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgiler Formu" kullanılmıştır. Araştırmada beliren yetişkinlerin cinsiyetlerine ve medeni durumlarına göre ruh sağlığı sürekliliklerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklem t-Testi kullanılmıştır. Çalışma durumlarına göre ruh sağlığı sürekliliklerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılırken; farkın kaynağını tespit etmek amacıyla da Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi kullanılmıştır. Beliren yetişkinlerin yaşam amaçlarını ve kişisel gelişim yönelimlerinin ruh sağlığı süreklilikleri üzerindeki yordayıcı rolünü incelemek için öncelikle regresyon için gerekli varsayımlar incelenmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkileri görmek için ise Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı hesaplanmış ve Adımsal (Stepwise) Regresyon Analizi yapılmıştır.
Bulgular: Bağımsız Örneklem t-Testi sonuçlarına göre beliren yetişkinlerin ruh sağlığı sürekliliklerinin cinsiyete göre anlamlı biçimde farklılaşmadığı; ancak medeni duruma göre anlamlı biçimde farklılaştığı bulunmuştur. Evli olanların ruh sağlığı sürekliliği puan ortalamalarının bekârlardan anlamlı bir biçimde yüksek olduğu bulunmuştur. Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre beliren yetişkinlerin ruh sağlığı süreklilikleri puan ortalamalarının çalışma durumlarına göre farklılaştığı bulunmuştur. Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi ile farkın kaynağına bakılmış, tam zamanlı çalışanların ruh sağlığı sürekliliği puan ortalamalarının çalışmayanlardan anlamlı biçimde yüksek olduğu saptanmıştır. Korelasyon Analizi'nde ruh sağlığı sürekliliğinin yaşam amaçları ve kişisel gelişim yönelimi ile pozitif yönde anlamlı ilişki gösterdiği saptanmıştır. Adımsal (Stepwise) Regresyon Analizi'nin birinci adımında, kişisel gelişim yöneliminin ruh sağlığı sürekliliğinin %34.9'unu açıkladığı bulunmuştur. Analizin ikinci adımında yaşam amaçları ve kişisel gelişim yöneliminin ruh sağlığı sürekliliğinin %36'sını yordadığı modelin anlamlı olduğu saptanmıştır.
Sonuç: Araştırma sonucunda, beliren yetişkinlerde yaşam amaçları ile kişisel gelişim yönelimlerinin ruh sağlığı sürekliliklerini anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur. Beliren yetişkinlerin ruh sağlığı sürekliliklerinin, cinsiyete göre farklılaşmadığı; ancak medeni duruma göre farklılaştığı görülmüştür ve evli olanların puan ortalamalarının, bekar olanlara göre anlamlı bir biçimde yüksek olduğu saptanmıştır. Tam zamanlı çalışanların, ruh sağlığı sürekliliği puan ortalamalarının çalışmayanlara göre anlamlı bir biçimde yüksek olduğu saptanmıştır.
Anahtar Kelimeler: *Beliren yetiĢkinlik, ruh sağlığı sürekliliği, yaĢam amaçları, kiĢisel geliĢim yönelimi*

Bildiri No: PDR2021.000828 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Uzm. Psk. Danışman Ebru Çanakçı, Millî Eğitim Bakanlığı Öğr. Gör. Nurbanu Ebru Kuzgun, 29 Mayıs Üniversitesi Prof. Dr. Mehmet Engin Deniz, Yıldız Teknik Üniversitesi*

Perceptions of Emerging Adults Having a Fear of COVID-19 Regarding the COVID-19 Pandemic: A Metaphor Analysis

Aim: This study was carried out to investigate the perceptions of emerging adults having a fear of COVID- 19 regarding the COVID-19 pandemic using the metaphor analysis. **Method:** For this purpose, 172 emerging adults aged 18-29 who live in Turkey voluntarily agreed to participate in the study via the internet. Findings showed that 27 (15.20%) participants out of 172 had a fear of Covid-19. As the aim of the study was to examine the perceptions of emerging adults having COVID-19 about the pandemic, the sample size consisted of 27 participants. Both quantitative and qualitative methods were used to analyze the data. In the analysis of the data, information about the participants and the scores obtained by the COVID-19 Fear Scale were calculated using the SPSS 21 program.
Findings: According to the findings, 27 (15.20%) out of 172 adults have a fear of COVID-19. It was determined that emerging adults who had a fear of COVID-19 used 21 metaphors that were different from each other. The metaphors that emerging adults who had a fear of COVID-19 mentioned regarding the COVID-19 pandemic were divided into eight categories. The metaphor categories were examined according to gender, having COVID 19 or not, and receiving psychological support during the COVID-19 process, and it was found that they differed.
Results: This research indicates that the metaphor categories that adults who have a fear of COVID-19 produce regarding the COVID-19 pandemic are mostly (17.14%) in the categories of "cannot be prevented/unstoppable" and "life-changing". While women mostly (16.67%) used metaphors for the category of "cannot be prevented/unstoppable", men mostly (5.55%) uttered metaphors for the categories of "obscurity", "causing negative emotions", and "life-changing". In addition, participants who had COVID-19 mostly (19.44%) mentioned the metaphors about the category of "life-changing" and those who did not receive psychological support during the COVID-19 process mostly (16.67%) produced metaphors about the category of "causing negative emotions".

Keywords: *The COVID-19 pandemic, the fear of COVID-19, emerging adults, metaphor analysis*

COVID-19 Korkusu Yaşayan Beliren Yetişkinlerin COVID-19 Salgınına İlişkin Algıları: Bir Metafor Analizi

Amaç: Bu araştırma, COVID-19 korkusu yaşayan beliren yetişkinlerin COVID-19 salgınına ilişkin algılarını metafor analiziyle incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. **Yöntem:** Araştırmanın amacı doğrultusunda Türkiye'de yaşayan ve gönüllü olarak araştırmaya katılmayı kabul eden 18-29 yaş aralığındaki 172 beliren yetişkine internet aracılığıyla ulaşılmıştır. 172 beliren yetişkinin 27'sinin (%15.20) COVID-19 korkusu yaşadığı tespit edilmiştir. Araştırmada COVID-19 korkusu yaşayan beliren yetişkinlerin COVID-19 salgınına ilişkin algılarının incelenmesi amaçlandığından araştırmanın örneklemini 27 beliren yetişkin oluşturmaktadır. Araştırmada veriler analiz edilirken hem nicel hem de nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Veriler analiz edilirken Kişisel Bilgi Formu aracılığıyla elde edilen katılımcılara ilişkin bilgiler ile katılımcıların COVID-19 Korkusu

Ölçeği"nden aldıkları puanlar SPSS 21 paket programıyla hesaplanmıştır.
Bulgular: Araştırma bulgularına göre 172 beliren yetişkinin 27"si (%15.20) COVID-19 korkusu yaşamaktadır. COVID-19 korkusu yaşayan beliren yetişkinlerin birbirinden farklı 21 metafor ürettikleri görülmüştür. COVID-19 korkusu yaşayan beliren yetişkinlerin COVID-19 salgınına ilişkin sahip oldukları metaforlar, sekiz kategori üzerinden değerlendirilmiştir. COVID-19 korkusu yaşayan beliren yetişkinlerin COVID-19 salgınına ilişkin sahip oldukları metafor kategorileri, cinsiyete göre, COVID-19 geçirme durumuna göre ve COVID-19 sürecinde psikolojik destek alma durumuna göre incelendiğinde metafor kategorilerinin farklılaştığı görülmüştür.
Sonuç: Araştırma sonucunda COVID-19 korkusu yaşayan beliren yetişkinlerin COVID-19 salgınına ilişkin sahip oldukları metafor kategorilerinin çoğunlukla (%17.14) "engellenemeyen/durdurulamayan" ve "yaşamı değiştiren" kategorilerinde olduğu görülmüştür. COVID-19 korkusu yaşayan beliren yetişkinlerin COVID-19 salgınına ilişkin sahip oldukları metafor kategorileri incelendidiğinde kadınların çoğunlukla 6 (%16.67) "engellenemeyen/durdurulamayan", erkeklerin çoğunlukla 2 (%5.55) "bilinmezlik", "olumsuz duygu yaratan" ve "yaşamı değiştiren"; COVID-19 geçirenlerin çoğunlukla 7 (%19.44) "yaşamı değiştiren"; COVID-19 sürecinde psikolojik destek almayanların ise çoğunlukla 6 (%16.67) "olumsuz duygu yaratan" kategorilerine yönelik metaforlar ürettikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *COVID-19 salgını, COVID-19 korkusu, beliren yetiGkinler, metafor analizi*

Bildiri No: PDR2021.000832 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Psikolojik Danışman Eğitimi

**Dr. Öğr. Üyesi Özgür Osman Demir, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Prof. Dr. Gürhan Can, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Prof. Dr. Şerife IŞık, Gazi Üniversitesi Prof. Dr. Özge Hacıfazlıoğlu, Hasan Kalyoncu Üniversitesi*

Improving Academic Motivation and Subjective Well-Being of Psychological Counselors' Candidates with Choice Theory-Based Practices: An Action Research

The purpose of the current study is to increase the academic motivation and subjective well-being of psychological counselor candidates. In line with this purpose, the study focuses on needs as determined by the common point of two independent variables, examining them through Choice Theory. The action research conducted in this study looked at needs-based intervention to increase academic motivation and subjective well-being, and to do so, presents action research designed specifically for this study. In this context, 10 students who were in their third year in the department of Guidance and Psychological Counseling participated in the study. Twenty-five data collection tools, devised for the action research, were used before, during, and after the implementation process. The Oxford Happiness Questionnaire and the Academic Motivation Scale were used with permission, while all the other qualitative data collection tools emerged within the scope of the research. The findings of the study are as follows: The needs analysis, carried out before the implementation process, revealed that, for the psychological counselling candidates participating in the research, the necessity of meeting the needs of power, belonging, and freedom emerged, in that order of importance. These analyses also provided data regarding the low levels of academic motivation and subjective well-being of the participants. However, as a result of the seven basic practices of the action package of the research, which lasted approximately 7 months, the academic motivation and subjective well-being of the participants increased. In addition, at the end of the implementation, it was observed that the participants were able to satisfy their needs for power, belonging, and freedom in order of intensity. The results show that the satisfaction of the participants‟ need for power is related to the increase in their academic competence, decrease in academic anxiety, creation of a professional identity, feeling of being in control of life, and having a higher self-confidence; the satisfaction of the need for belonging is related to a feeling of belonging in friendship groups and social relations, a feeling of belonging to the department, a feeling of belonging to the participant group, and a feeling of belonging to the school and family; the satisfaction of the need for freedom is related to the importance of their choices in life, knowing that there are different alternatives. It was concluded that, the intervention prepared by drawing upon Theory of Choice based action research was effective in increasing the academic motivation and subjective well-being of the psychological counselor candidates.

Keywords: *Psychological counselor candidate, Academic motivation, Subjective well-being, Choice theory, Action research.*

Seçim Teorisi Temelli Uygulamalarla Psikolojik Danışman Adaylarının Akademik Motivasyon ve Öznel İyi Oluşlarının Geliştirilmesi: Bir Eylem Araştırması

Bu araştırmanın amacı, psikolojik danışman adaylarının akademik motivasyon ve öznel iyi oluş düzeylerini arttırmada seçim teorisi temelli uygulamaların rolünü incelemektir. Bu amaç doğrultusunda akademik motivasyon ve öznel iyi oluşun ortak noktası olan ihtiyaçlara

odaklanılmıştır. İhtiyaçların incelenmesi sürecinde ele alınan kuram ise Seçim Teorisi kuramıdır. İhtiyaç temelli müdahaleler yoluyla akademik motivasyon ve öznel iyi oluşun arttırılmasında eylem araştırmasının uygun bir yöntem olacağı öngörülmüştür. Araştırmada, bu çalışmaya özgü kullanılmak üzere yeni bir eylem araştırması tasarımı sunulmuştur. Bu kapsamda araştırmaya Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programı üçüncü sınıf öğrencilerinden 10 kişi katılmıştır. Uygulamalar öncesi, uygulama aşaması ve uygulama sonrasında kullanılmak üzere, eylem araştırmasındaki amacına uygun biçimde 25 veri toplama aracından yararlanılmıştır. Bunlardan Oxford Mutluluk Ölçeği ve Akademik Motivasyon Ölçeği izinler dahilinde kullanılırken, diğer veri toplama araçlarının tamamı nitel veri toplamı araçları olmakla birlikte araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Analizler sonucunda ortaya çıkan bulgular ise şu şekildedir: Araştırmaya katılan psikolojik danışman adaylarının uygulamalar öncesinde yapılan ihtiyaç analizlerinde önem sırasına göre güç, ait olma ve özgürlük ihtiyaçlarının karşılanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Ayrıca bu analizlerde katılımcı grubun akademik motivasyon ve öznel iyi oluş düzeylerinin düşük olduğuna ilişkin veriler elde edilmiştir. Yaklaşık 7 ay süren araştırma süresince eylem paketi içerisindeki 7 temel uygulama sonucunda katılımcı grubun akademik motivasyon ve öznel iyi oluşlarının yükseldiği ortaya çıkmıştır. Uygulamalar sonunda katılımcıların yoğunluk sırasına göre güç, ait olma ve özgürlük ihtiyaçlarını doyurabildikleri görülmüştür. Katılımcıların güç ihtiyacının doyumunu akademik yetkinliklerinin artması, akademik anlamda yaşanılan kaygılarda azalma, mesleki kimlik oluşturma, hayatın kontrolünün elinde hissedilmesi ve daha özgüveni yüksek bir yapıda olmak ile; ait olma ihtiyacının doyumunu arkadaşlık ilişkilerinde ve sosyal ilişkilerde ait hissetme, bölüme ait hissetme, katılımcı gruba ait hissetme, okula ait hissetme ve aileye ait hissetme ile; özgürlük ihtiyacının doyumunu ise farklı alternatifler olduğunu bilerek kendi seçiminin hayatındaki önemi ile ilişkilendirdiği raporlanmıştır. Seçim teorisi temelli hazırlanan müdahalenin, psikolojik danışman adaylarının akademik motivasyon ve öznel iyi oluşu arttırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danıÇman adayı, Akademik motivasyon, Öznel iyi oluÇ,Seçim teorisi, Eylem araÇtırması.*

Bildiri No: PDR2021.000834 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Büşra Nur DOĞAN, Selçuk Üniversitesi*

Self-Regulation and Family: The Effect of Family on the Development of Self-Regulation and the Importance of Self-Regulation in terms of Spousal Relationship.

Problem: The family plays an important role in the development of self-regulation skills as well as in the process of acquiring many skills. While the self-regulation process, which exists in every period of life, affects various factors, especially family, it is also affected by many factors such as academic skills, social skills and psychological resilience. In addition, self-regulation processes in the family are seen as a predictor of romantic relationships established at later ages. In this sense, the family climate in which the couples grow up is important on the effect of self-regulation on the relationship between spouses. In addition, it has been observed that self-regulation skills used in marriages increase satisfaction in the relationship and improve conflict resolution skills. As an effective emotion, thought and behavior control mechanism in every period of life from birth, self-regulation has been considered worthy of investigation by researchers due to its areas of influence and the importance and excess of the factors it is affected by. In this context, it is aimed to create a general information template for researchers by compiling the concept of self-regulation from the family perspective.
Method: The research was conducted as a compilation study by examining the literature on self-regulation and family in order to investigate the relationship between the concept of self-regulation and the family.
Findings: In the studies examined within the scope of the subject, it has been seen that self-regulation is affected by parental attitudes, attachment styles, family income status, number of siblings, education level of parents and profession of parents. In addition, the findings that self-regulation is an effective factor in helping to resolve conflict, increasing relationship satisfaction and preventing divorce are included in the relations between spouses.
Results: It is seen that self-regulation exists in every period of life with its multiplicity of domains. Individuals experience the processes of self-control, evaluation and regulation from the simplest level to the most complex relationships in their daily lives. While the family, which is accepted as the beginning of these relationships, affects the self-regulation processes of the person, it has been seen that the experiences gained from the family regulate and transform the marital relationship in various contexts in later life. In this context, it is important to know how these skills are formed, what they affect, what they are affected by, and to reflect the positive aspects of these effects in life.

Keywords: *Self regulation, Family, Marriage, Spousal relationship*

Benlik Düzenleme ve Aile: Ailenin Benlik Düzenleme Gelişimine Etkileri ve Eşler Arası İlişki Açısından Benlik Düzenlemenin Önemi

Amaç: Aile, birçok becerinin kazanılma sürecinde olduğu kadar benlik düzenleme becerisinin gelişmesinde de önemli rol üstlenmektedir. Yaşamın her döneminde var olan benlik düzenleme süreci, başta aile olmak üzere çeşitli faktörleri etkilerken akademik beceriler, sosyal beceriler ve psikolojik dayanıklılık gibi birçok faktörden de etkilenmektedir. Ayrıca ailedeki benlik düzenleme süreçleri ileriki yaşlarda kurulan romantik ilişkilerin de yordayıcısı olarak görülmektedir. Bu anlamda çiftlerin yetiştiği aile iklimi benlik düzenlemenin eşler arası ilişkiye etkisi üzerinde önemlidir. Ayrıca evliliklerde kullanılan benlik düzenleme

becerilerinin ilişkideki doyumu artırdığı ve çatışma çözme becerilerini geliştirdiği görülmüştür. Doğumdan itibaren yaşamın her döneminde etkili bir duygu, düşünce ve davranış kontrol mekanizması olan benlik düzenleme, etki alanları ve etkilediği faktörlerin önemi ve fazlalığı nedeniyle araştırmacılar tarafından araştırmaya değer görülmüştür.Bu kapsamda benlik düzenleme kavramı aile perspektifinden derlenerek araştırmacılar için genel bir bilgi şablonu oluşturmak amaçlanmıştır.
Yöntem: Araştırma, benlik düzenleme kavramı ile aile arasındaki ilişkiyi araştırmak amacıyla, benlik düzenleme ve aile ile ilgili alan yazın incelenerek bir derleme çalışması olarak gerçekleştirilmiştir.
Bulgular: Konu kapsamında incelenen araştırmalarda benlik düzenlemenin, anne-baba tutumu, bağlanma stillleri, aile gelir durumu, kardeş sayısı, anne-babanın öğrenim durumu ve mesleğinden etkilendiği görülmüştür. Ayrıca eşler arası ilişkilerde benlik düzenlemenin çatışmayı çözmede, ilişki doyumunu artırmada ve boşanmayı önlemede etkili bir faktör olduğu bulgularına yer verilmiştir.
Sonuç: Benlik düzenlemenin etki alanlarının çokluğu ile hayatın her döneminde var olduğu görülmektedir. Bireyler günlük yaşamlarında en basit düzeyden en karmaşık ilişkilere kadar öz kontrol, değerlendirme ve düzenleme süreçlerini deneyimlerler. Bu ilişkilerin başlangıcı olarak kabul edilen aile, kişinin benlik düzenleme süreçlerini etkilerken, aileden kazanılan deneyimlerin ileriki yaşamda evlilik ilişkisini çeşitli bağlamlarda düzenlediği ve dönüştürdüğü görülmüştür. Bu kapsamda bu becerilerin nasıl oluştuğunun, neleri etkilediğinin, nelerden etkilendiğinin bilinmesi ve bu etkilerin olumlu yönlerinin hayata yansıtılması önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Benlik düzenleme, Aile, Evlilik, EĞler arasüliĞki*

Bildiri No: PDR2021.000836 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Öğr. Gör. Merve ÇELİK, Bingöl Üniversitesi Doç. Dr. Mehmet KANAK, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

An Investigation of the Relationship Between the Narcissism Levels and Self-Sabotage Levels of University Students

Problem: The purpose of the present research is to determine the university students' level and tendency of narcissism, which is the subject of the researches conducted in many different fields, to reveal its relationship with self-sabotage, which has been studied in recent years in our country, especially in the field of educational sciences and more specifically in the field of psychological counseling and guidance, and to discuss it with regards to various variables. **Method:** In the study, quantitative method and relational screening model were used. The study group consists of 580 students who continue their education in different faculties and colleges in university of a middle-sized province Central Campus in the 2018-2019 academic year. Simple- random sampling were used in determining the study group. Measurement tools used in the research are the Narcissistic Personality Inventory, the Self-Sabotage Scale and the Demographic Information Form. IBM SPSS 23 Package Program was used in data analysis. To assess the relationship between the variables, independent samples t test, one-way variance analysis (One Way ANOVA), Post Hoc tests, Levene homogeneity of variance test, regression analysis and Pearson correlation coefficient were used. **Findings:** As a result of the research, it was observed that the narcissistic personality scores differed according to the faculties in which the students were studying. There were no differences in terms of other variables. There was a significant difference in self-sabotage scores in terms of gender. In women, the level of self-sabotage was found to be higher than that of men. Apart from that, the self-sabotage scores differed according to the faculties in which the students were studying. No differences were found in terms of other variables. There was a very weak negative correlation between the level of narcissistic personality and the level of self-sabotage; and although the correlation was not significant, assuming that narcissistic personality scores could be a predictor of self-sabotage levels, a regression analysis was conducted, in which no statistically significant result could be obtained. **Results:** In the light of the research findings; new studies can be conducted with different sample groups. Experimental and mixed method investigations of narcissism and self sabotage can be done.

Keywords: *Keywords: Narcissism, self-sabotage/ self-handicapping*
**This report was extracted from Merve CELIK's M.Sc. thesis titled,*

Üniversite Öğrencilerinin Narsisizm Düzeyleri İle Kendini Sabotaj Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı; çok farklı alanlarda yapılmış araştırmalara konu olan narsisizmin üniversite öğrencilerindeki düzeyini ve eğilimini belirlemek ve son yıllarda ülkemizde özellikle eğitim bilimleri ve daha özelde de rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında yeni çalışılmakta olan kendini sabotaj ile ilişkisini ortaya koymak ve çeşitli değişkenler açısından ele almaktır.

Yöntem: Araştırmada; nicel yöntem ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubu, 2018-2019 akdemik yılında, İç Anadolu bölgesinin orta büyüklükteki bir ilinin üniversitesindeki farklı fakülte ve yüksekokullarda öğrenimine devam eden 580 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde basit-tesadüfi örnekleme kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme araçları; Narsistik Kişilik Envanteri, Kendini Sabotaj Ölçeği ve Demografik Bilgi Formudur. Verilerin analizinde; IBM SPSS 23 Paket Programı kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiye; bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA), Post Hoc testleri, Levene varyans homojenliği testi, regresyon analizi ve Pearson korelasyon katsayısı gibi teknikler kullanılmıştır.
Bulgular: Araştırma sonucunda; narsisistik kişilik puanlarının öğrenim görülen fakültelere göre farklılaştığı görülmüştür. Diğer değişkenler açısından herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır. Kendini sabotaj puanlarında ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kadınlarda kendini sabotaj düzeyi erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. Bunun dışında kendini sabotaj puanları öğrenim görülen fakülteye göre de farklılaşmaktadır. Diğer değişkenler açısından ise herhangi bir farklılağa rastlanmamıştır. Narsisistik kişilik düzeyi ile kendini sabotaj düzeyi arasındaki ise çok zayıf negatif yönlü bir ilişki bulunmuş ve anlamlı ilişki olmamasına rağmen narsisistik kişilik puanlarının kendini sabotaj düzeylerinin bir tahmin edicisi olabileceği varsayılarak yapılan regresyon analizi sonucunda da istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır.
Sonuç: Araştırma bulguları ışığında; farklı örneklem gruplarıyla yeni çalışmalar yapılabilir. Narsisizm ve kendini sabotaj düzeyini araştıran deneysel ve karma yöntemli araştırmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar Kelimeler: Narsisizm, kendini sabotaj/kendini engelleme*
*Bu bildiri Merve ÇELİK"in "Üniversite Öğrencilerinin Narsisizm Düzeyleri İle Kendini Sabotaj Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Bildiri No: PDR2021.000837 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Prof. Dr. İlhanYalçın, Ankara Üniversitesi Doç. Dr. Murat Boysan, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Eşiksu, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi *Doç. Dr. Zekeriya Çam, Muş Alparslan Üniversitesi*

Cyberchondria, Fears of COVID-19, Health Anxiety, Obsessions, Sleep Quality, and Negative Affect: A Mixture Structural Equation Modelling Approach

The purpose of this research was to investigate the relationships among COVID-19 fear, cyberchondria, depression, anxiety, stress, health anxiety, obsessive-compulsive symptoms, and sleep quality during COVID-19 pandemic in individuals whose age ranges between 18 and 65 years old in Turkish community population. To this end, 8276 participants were recruited from 12 cities based on nomenclature of territorial units for statistics (NUTS-1). Data were collected using the Vulnerability to Disease Questionnaire, Fear of COVID-19 Scale, Cyberchondria Severity Scale, Health Anxiety Inventory, Depression Anxiety Stress Scale-21, Obsessive-Compulsive Inventory-Revised, Pittsburgh Sleep Quality Index, and demographic information form. Data were analyzed utilizing mixture structural equation modelling. Thus, based on the Pandemic Health Anxiety Model which was tested and confirmed in the study, unobserved homogeneous subgroups were identified using latent profile analysis. Results revealed that perceived vulnerability to disease was found to be positively related with cyberchondria, poor sleep quality, health anxiety, and obsessive-compulsive symptoms. Also, negative affect was positively related with obsessive-compulsive symptoms, COVID-19 fear, cyberchondria severity, and poor sleep quality. Additionally, COVID-19 fear was positively related with health anxiety. Also, cyberchondria severity was found to be positively associated with poor sleep quality and obsessive-compulsive symptoms. Mixture analysis showed that participants can be classified into 6 homogeneous latent sub-groups. Accordingly, those whose perceived vulnerability to disease levels were associated with their level of protection and prevention from infection were identified as „Risk-Aversive Healthy Latent Class". Those individuals with low levels of psychopathology as well as low levels of perceived vulnerability to disease were identified as „Incautious Health Latent Class". Those individuals with higher levels of obsessive-compulsive symptoms, cyberchondria, negative affect, sleep problems, and COVID-19 fears were identified as „Infection Obsessions Latent Class". Participants with health anxiety and perceived vulnerability to disease were identified as „Health Anxiety Laten Class". Those individuals with heightened scores on all variables except for obsessive-compulsive symptoms were identified as „Negative Affect Latent Class". Finally, those individuals who reported greater scores on all psychological scales were classified as „General Psychopathology Latent Class".

Keywords: *COVID-19 fear, cyberchondria, negative affect, health anxiety, obsessive-compulsive symptoms, sleep quality, mixture structural equation modelling*

Siberkondria, COVID-19 Korkusu, Sağlık Kaygısı, Obsesyonlar, Uyku Kalitesi ve Duygulanım: Bir Karışımlı Yapısal Eşitlik Modellemesi Yaklaşımı

Bu araştırmada, COVID-19 salgını döneminde Türkiye genelinde 18-65 yaş arasındaki bireylerde COVID-19 korkusu, siberkondria, negatif duygulanım, sağlık kaygısı, obsesif-kompulsif belirtiler ve uyku kalitesi arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu

amaçla, NUTS-1 kriterlerine göre 12 ilden toplam 8276 kişiden veriler toplanmıştır. Araştırmada Hastalıklara Karşı Algılanan Kırılganlık Ölçeği, COVID-19 Korkusu Ölçeği, Siberkondri Şiddeti Ölçeği, Sağlık Anksiyetesi Ölçeği, Depresyon Anksiyete Stres Ölçeği-21, Obsesif-Kompulsif Envanteri-Revize, Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi ve demografik bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde karışımlı yapısal eşitlik modellemesi yönteminden yararlanılmıştır. Bu çerçevede, geçerliği test edilen Pandemi Sağlık Kaygısı Modeli"ne dayalı olarak, gizil profil analizleri aracılığıyla katılımcıların oluşturdukları gizil alt sınıflar tanımlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, hastalıklara karşı algılanan kırılganlık düzeyi, siberkondria şiddeti, kötü uyku kalitesi, sağlık kaygısı ve obsesif-kompulsif belirtilerle pozitif yönde ilişkili bulunmuştur. Negatif duygulanım ise obsesif-kompulsif belirtiler, COVID-19 korkusu, siberkondria şiddeti ve kötü uyku kalitesi ile pozitif yönde ilişkili bulunmuştur. Ayrıca, COVID-19 korkusunun sağlık kaygısı ile pozitif yönde anlamlı ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak, siberkondria şiddeti, kötü uyku kalitesi ve obsesif-kompulsif belirtilerle pozitif yönde ilişkiye sahiptir. Karışımlı analiz sonucunda katılımcıların 6 homojen gizil grupta sınıflanabilecekleri ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgulara göre, hastalıklara yatkınlık değerlendirmeleri kendini enfeksiyondan koruma ve önlem alma düzeyi ile ilişkili olan gruptakiler "Riskten Kaçınan Sağlıklı Grup" olarak; genel olarak psikopatoloji düzeyleri düşük, ancak bununla beraber hastalıklara karşı algıladıkları kırılganlık düzeyleri de düşük olan bireylerden oluşan grup "Tedbir Almayan Sağlıklı Grup" olarak; obsesyonlar, siberkondria, negatif duygulanım, uyku problemleri ve COVID-19 korkuları yaygın olan gruptaki bireyler "Enfeksiyon Obsesyonları Grubu"; sağlık kaygısı ve hastalıklara karşı kırılganlık düzeyleri belirgin olan bireyler "Sağlık Kaygısı Grubu" olarak; obsesif-kompulsif belirtiler dışındaki tüm değişkenlerin belirgin bir şekilde gözlendiği grup, "Negatif Duygulanım Grubu" olarak; ve diğer psikolojik belirtilerle beraber merkezde ciddi düzeyde sağlık kaygısının olduğu grup "Genel Psikopatoloji Grubu" şeklinde adlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *COVID-19 korkusu, siberkondria, negatif duygulanım, sağlık kaygısı, obsesif-kompulsif belirtiler, uyku kalitesi, karışımlı yapısal eşitlik modellemesi*

Bildiri No: PDR2021.000840 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Önleyici Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Psikolojik DanıŞman Haydar Alper ESER, Odtülüler Okulları Diyarbakır Kampüsü*

A Preventive Review of the Effect Level of the Loot-Box System in Video Games Played by 6-12 Age Group Children on Gambling Addiction that May Occur in the Future

Video games, which have started to become widespread since the early 2000s and have made their impact felt more intensely in the Covid-19 Pandemic, which has taken the last 3 years in the global context, are the biggest source of learning and entertainment for the last generations. From time to time, this resource may also prepare the ground for some areas other than the emergence and use of the internet, with external directives and internal impulses. Loot-Box, which takes place mostly as a system in video games, can create ideas of profit-oriented and honest distribution for the future by influencing individuals in the concrete transaction period, especially as put forward by Jean Piaget.This practice, which is very similar to the psychology of gambling and expecting profit, has been discussed by masses from all over the world and has become widespread in Turkey over time. Loot, which is considered to be a basic way of unlocking the doors, such as putting wrong beliefs on a logical basis, developing small-scale irrational rituals, ignoring digital privacy, being addicted to internet-games-media, failing in risk management, excluding all impulse controls, especially anger. Research on what individuals, families and countries should do for Box is very limited. Some studies provide evidence in this area, although in some countries it is said that this will not indicate a gambling trend. The medium, which can become an agenda from time to time, has recently revealed its existence more clearly with the fact that we spend more time at home and the irregularity of our expenditures. Its impact on age groups who have not yet perceived concepts such as right-wrong, right-justice, management-risk is not to be underestimated. Individuals, most of whom have a normal income level, may experience economic problems from time to time. This application, which is innocent in appearance and offers differences in the fields of aesthetic power and play power, may also allow the feeling of competition in children not to develop or to develop on the wrong basis. In case of neglect, it can reveal many problems with itself. The aim of this study is to provide measures for advanced gambling addiction, which children of 6-12 age group can develop on the basis of Loot-Box, and to prepare detailed discussion environments in order to develop preventive psychological counseling and guidance services in a wide range.

Keywords: *Gaming, loot-box, earnings, gambling addiction, preventive psychological counseling*

6-12 YaŞGrubu Çocuklarının Oynadığı Video Oyunlardaki Loot-Box Sisteminin Gelecek Dönemlerde OluŞabilecek Kumar Bağımlılığına Etki Düzeyine Dair Önleyici Bir Derleme

2000'li yılların başından itibaren yaygınlaşmaya başlayan ve küresel bağlamda son 3 yılı içerisine alan Covid-19 Pandemisi'nde etkisini daha yoğun hissettiren video oyunları son nesiller için en büyük öğrenme ve eğlenme kaynağı mahiyetindedir. Bu kaynak zaman zaman dışsal yönlendirmeler ve içsel dürtüler ile internetin ortaya çıkış ve kullanım amacının dışında bazı alanlara da zemin hazırlayabilir. Video oyunları içerisinde çoğunlukla bir sistem olarak yer edinen Loot-Box, özellikle Jean Piaget'in ortaya atmış olduğu somut işlemler

dönemindeki bireyleri tesir altına alarak ileri dönemlere dair şans odaklı ve dürüst dağıtım sergilemeyen kazanç sağlama fikirleri ortaya çıkarabilir. Yapı işlerliği kumar oynama ve kazanç bekleme psikolojisine oldukça benzerlik gösteren bu uygulama dünyanın her yerinden kitlelerce tartışılmış ve zamanla Türkiye'de de yaygınlaşmıştır. Bireylerin yanlış inanışları mantık temeline oturtma, küçük çapta irrasyonel ritüeller geliştirme, dijital mahremiyeti yok sayma, internet-oyun-medya bağımlısı olma, risk yönetimi konusunda başarısız olma, başta öfke olmak üzere tüm dürtü kontrollerini ekarte etme gibi kapıların kilitlerini açmanın temel bir yolu sayılan Loot-Box için bireylerin, ailelerin ve ülkelerin neler yapması gerektiğine dair araştırmalar oldukça sınırlıdır. Bazı ülkelerde bunun bir kumar eğilimi göstermeyeceği söylense de bazı çalışmalar bu alana dair kanıtlar sunmaktadır. Zaman zaman gündem haline gelebilen mecra, son zamanlarda evlerde daha çok zaman geçirmemiz ve harcamalarımızın düzensizliğinin artması ile varlığını daha net ortaya koymuştur. Henüz doğru-yanlış, hak-adalet, yöentim-risk gibi kavramları algılayamamış yaş grupları üzerindeki etkisi ise azımsanmayacak derecededir. Çoğu normal gelir düzeyine sahip olan bireyler zaman zaman bu konuda ekonomik problemler de yaşayabilmektedir. Görünüş itibariyle masum olan ve estetik güç, oyun gücü alanında farklar sunan bu uygulama aynı zamanda çocuklardaki rekabet duygusunun gelişmemesine veya yanlış temel üzerinde gelişmesine de olanak sağlayabilir. İhmal edilmesi durumunda kendi ile birlikte birçok problem durumunu da ortaya çıkarabilir. Bu çalışmanın amacı özellikle 6-12 yaş grubu çocuklarının Loot-Box temelinde geliştirebilecekleri ileri dönem kumar bağımlılığına dair tedbirler sunabilmek ve geniş çerçevede önleyici psikolojk danışma ve rehberlik hizmetleri geliştirmek adına ayrıntılı tartışma ortamları hazırlayabilmektir.

Anahtar Kelimeler: *Oyun, loot-box, kazanç, kumar bağımlılığı, önleyici psikolojik danıŞmanlık*

Bildiri No: PDR2021.000841 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Uzm. Psk. DanışmanÖzge Katı, Yeditepe Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Makbule Kalı Soyer, Marmara Üniversitesi*

An Examination of the Relationship Between Childhood Trauma, Resilience and Subjective Well-Being in Adulthood

Problem: Childhood trauma refers to the deliberate or unintentional acts of physical, sexual, emotional and social adverse experiences that a child has been exposed to during the early development years through which the health, safety and welfare of the child has been endangered. The goal of this study is to examine the relationships between childhood trauma within the context of abuse and neglect, resilience and subjective well-being in adulthood.
Method: This study has been conducted by using the correlational survey method. The study group of the research consisted of 408 young adults pursuing their higher education during 2019-2020 academic year. The data were obtained via the Personal Information Form, Childhood Trauma Questionnaire, and Psychological Resilience Scale for Adults and Subjective Well-Being Scale. The statistical analysis of the data collected in the study was tested in the SPSS 21.0 program. Normal distribution analysis of the data has been checked; some parameters of the variables had been normally distributed certain of them were not. Parametric and non-parametric tests were both applied accordingly. In order to determine the relationship among the variables; the stepwise regression analysis has been conducted following the parametric and nonparametric correlational analysis.
Findings: The research findings of the current study identified how childhood trauma and resilience explain 52.3% of the total variance in the subjective well-being scores. In the first step, the perception of self variable has been included in the model by explaining the variance with 39.8% following the second stage in which the childhood trauma subdimensions were involved into the analysis and increased the explained variance to 50.2% and finally, in the third stage, the perception of future variable was involved and increased the explained variance to 52.3 % on the subjective well-being scores explaining the variance.
Results: As the perception of self and perception of future namely the subdimensions of resilience as well as childhood trauma appeared to be significant on the subjective well being, researchers might be interested in developing the current study to be designed with different type of research methods, with some other questionnaires.

Keywords: *childhood trauma, resilience, subjective well-being, child maltreatment*

YetiŞkinlerin Çocukluk Çağı Travmaları ile Dayanıklılık ve Öznel İyi OluŞlar Arasındaki İliŞkinin İncelenmesi

Amaç: Çocukluk çağı travmaları; gelişimsel dönem boyunca gerçekleşen ve çocuğun sağlığına, varoluşuna ve güvenliğine hasar veren cinsel, fiziksel, duygusal ve sosyal tüm eylem ve eylemsizlikleri kapsar. Bu çalışmanın amacı, yetişkinlerin istismar ve ihmal kapsamında çocukluk çağı travmalarının dayanıklılık ve öznel oluşları ile ilişkisini incelemektir.
Yöntem: Bu çalışma, ilişkisel tarama türünde bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu; 2019-2020 akademik yılında yükseköğrenime devam eden 408 genç yetişkinden oluşmaktadır. Araştırma verileri, Kişisel Bilgi Formu, Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği, Yetişkinler için Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği ve Öznel İyi Oluş Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Çalışmada toplanan verilerin istatistiksel çözümlemeleri SPSS 21.0 programında sınanmıştır. Verilen toplanmasının ardından öncelikle uç değerler

hesaplanmış, çalışma grubuna ait özelliklerin frekans ve yüzde değerleri saptanmış, üç ölçeğin her biri için betimsel değerler, çarpıklık, basıklık ve güvenilirlik katsayı değerleri belirlenmiştir. Araştırmada incelenen üç boyutun, katılımcıların demografik bilgilerine göre farklılık gösterip göstermediği, normal dağılım durumuna göre tek yönlü ANOVA ve tek yönlü MANOVA testleri, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri uygulanarak belirlenmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde parametrik ve non-parametrik korelasyon analizleri ve takiben aşamalı regresyon analizi yapılmıştır.

Bulgular: Analizler sonucunda, çocukluk çağı travmaları ve dayanıklılığın öznel iyi oluş puanlarındaki toplam varyansın %52,3'lük kısmını açıkladığı sonucu elde edilmiştir. Modele önce PD-Kendilik algısı katılmış (%39.8), ikinci aşamada ÇÇT-alt ölçekleri katılmış (%50.2) ve üçüncü aşamada ise PD-Gelecek algısı katılmıştır ve ÖİO puanlarındaki varyansı açıklama değeri %52.3'e çıkmıştır.

Sonuç: Dayanıklılığın yansımalarından kendilik algısı ile gelecek algısının ve ÇÇT'larının öznel iyi oluş üzerinde etkili olduğu sonucu göz önüne alınarak benzer çalışmaların farklı yöntemler ve ölçekler kullanılarak yapılması konunun aydınlatılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *çocukluk travmaları, dayanıklılık, öznel iyi oluG, çœuğa kötü muamele*

Bildiri No: PDR2021.000842 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıŞman Sümeyye Erdemir, Milli Eğitim Bakanlığı Prof. Dr. Mustafa Kutlu, İnönü Üniversitesi*

Examining the Opinions of School Psychological Counselors on the Career Guidance System: A Qualitative Study

Career development is a multifaceted process that begins in childhood and continues throughout life. Career, which is a life-long and dynamic process, is not defined as a concept only by choosing a profession or starting a profession. This concept also encompasses the development of all tasks, including the before, after and process of career choice. When careers take place in such a wide spectrum, the importance of the concept of career guidance becomes understandable. It is seen that this concept has started to find a place in our education system with the importance of career guidance started to be understood in our country. In the recently published Ministry of National Education's 2023 Education Vision, career guidance was considered as a system and targets were set. With this study, it is aimed to investigate the opinions of school counselors, who are the important pillars of the career guidance system, on this system. The study was studied with the phenomenology pattern, one of the qualitative research designs. The phenomenological research design focuses on the facts that we are aware of but do not have in-depth knowledge of. Qualitative research is one of the processes of producing knowledge to make sense of individuals' lifestyles, life stories, behaviors, organizational structures and social changes. In qualitative research, an answer is sought to the question of how individuals make sense of the events they encounter, in short, how they describe the events. In this study, it is aimed to reach an inference through the partnerships of school counselors who have different experiences. The participants of the study consist of 15 school counselors working in schools in Yeşilyurt and Battalgazi central districts of Malatya province in the 2019-2020 academic year and determined by the maximum diversity sampling method. Interview is used as the main method to collect data in qualitative studies. The data of this study were also collected using the interview method. With the study, school counselors' perceptions of the concept of career guidance, the needs of students, teachers, families and psychological counselors who are parts of the career guidance system, the theories and scales they use, what should be in the student career development file were investigated and the results were tabulated.

Keywords: *Career guidance, school counselors*

Kariyer Rehberliği Sistemine İlişkin Okul Psikolojik DanıŞmanlarının GörüŞlerinin İncelenmesi: Nitel Bir ÇalıŞma

Kariyer gelişim süreci, çocukluk döneminde başlayan ve yaşam boyu süren çok yönlü bir süreç olarak karşımıza çıkar. Yaşam boyu devam eden ve dinamik bir süreç olan kariyer bir kavram olarak sadece mesleği seçmekle ya da mesleğe başlamakla tanımlanmaz. Bu kavram aynı zamanda meslek seçiminin öncesini, sonrasını ve sürecini de kapsayan ve tüm görevlerdeki gelişimi de içine alır. Kariyer böyle geniş bir yelpaze de yer alınca kariyer rehberliği kavramının da önemi anlaşılır hale gelmektedir. Ülkemizde de kariyer rehberliğinin anlaşılmaya başlanan önemi ile birlikte bu kavramın eğitim sistemimizde yer bulmaya başladığı görülmektedir. Yakın zamanda yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2023 Eğitim

Vizyonununda kariyer rehberliği bir sistem olarak ele alınmış ve hedefler oluşturulmuştur. Bu çalışma ile kariyer rehberliği sisteminin önemli ayağı olan okul psikolojik danışmanlarının bu sisteme ilişkin görüşlerinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni ile çalışılmıştır. Olgubilim araştırma deseni, farkında olduğumuz fakat derinlemesine bilgi sahibi olmadığımız olguların odağa alındığı araştırmalardır. Nitel araştırmalar bireylerin yaşam tarzlarını, hayat hikayelerini, davranışlarını, örgütsel yapılarını ve sosyal değişimlerini anlamlandırmaya yönelik bilgi üretme süreçlerinden biridir. Nitel araştırmalarda, bireylerin karşılaştıkları olayları nasıl anlamlandırdıkları, kısaca olayları nasıl niteledikleri sorusuna cevap aranmaktadır. Bu çalışmada da birbirinden farklı deneyimleri olan okul psikolojik danışmanlarının ortaklıkları üzerinden bir çıkarsamaya varmak amaçlanmıştır. Çalışmanın katılımcılarını 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Malatya ili Yeşilyurt ve Battalgazi merkez ilçelerinde bulunan ve maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle belirlenen okullarda görevli 15 okul psikolojik danışmanı oluşturmaktadır. Nitel çalışmalarda veri toplamak için başlıca yöntem olarak görüşme kullanılmaktadır. Bu çalışmanın verileri de görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Çalışma ile okul psikolojik danışmanlarının kariyer rehberliği kavramını algılayışları, kariyer rehberliği sisteminin parçaları olan öğrenci, öğretmen, aile ve psikolojik danışmanların ihtiyaçlarını, yararlandıkları kuram ve ölçekleri, öğrenci kariyer gelişim dosyasında olması gerekenler araştırılmış ve sonuçlar tablolaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer rehberliği, okul psikolojik danıĢmanları*

Bildiri No: PDR2021.000843 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ayaz, Hasan Kalyoncu Üniversitesi *ArŞ.Gör. Mehmet GöktaŞ,Hasan Kalyoncu Üniversitesi Psikolojik DanıŞman Erkan Bozgeyik, Hasan Kalyoncu Üniversitesi*

Developing the Career Needs Scale for University Students

The aim of this research is to develop a measurement tool to determine the career needs of university students. In the first stage of the scale development process, individual interviews were conducted with 12 university students studying at different grade levels and programs regarding their career needs. These interviews were subjected to content analysis and the potential career needs of students were determined. By comparing the needs obtained with the existing literature, the item writing process was continued and a scale form consisting of 46 items was obtained. This form was first presented to the expert opinion. In this context, expert opinions were obtained from two academicians working in the field of Career Counseling and one academician working in the field of Measurement and Evaluation and Turkish Language and Literature. A pilot application was carried out on the 39-item form obtained as a result of expert opinions. 15 students were included in the pilot application. As a result of the pilot application, it was stated by the participants that all the items in the scale were understandable. Data were collected from 296 university students to perform the validity and reliability analyzes of the scale. Analyzes were continued with 285 participants as a result of normality and extreme value calculations. As a result of the exploratory factor analysis carried out to explore the structure of the scale, a four-factor structure consisting of 20 items and explaining 70% of the total variance was obtained. The first factor, called “Needs for Career Motivation”, consists of six items. The second factor, called “Needs for Career Goals”, consists of five items. The third factor was named “Needs for Career Exploration”. There are four items in the factor. The fourth factor, called "Needs for Professional Career Support", includes five items. Within the scope of the reliability analysis of the scale, the Cronbach Alpha internal consistency coefficients were calculated. The coefficients obtained were calculated as .91 for Career Motivational Needs dimension, .90 for Career Goals Needs dimension, .82 for Career Exploration Needs dimension and .84 for Professional Career Support Needs dimension. The Cronbach Alpha value obtained for the entire scale is .95. As a result, a measurement tool with satisfactory validity and reliability analyzes has been developed to determine the career needs of university students.

Keywords: *Career needs, scale development, university students*

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Kariyer İhtiyaçları Ölçeğinin GeliŞtirilmesi

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin kariyer ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik bir ölçme aracı geliştirmektir. Ölçek geliştirme sürecinin ilk aşamasında farklı sınıf düzeylerinde ve programlarda öğrenim gören 12 üniversite öğrencisi ile kariyer ihtiyaçlarına yönelik bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler içerik analizine tabi tutulmuş ve öğrencilerin potansiyel kariyer ihtiyaçları belirlenmiştir. Elde edilen ihtiyaçlar mevcut literatürle karşılaştırılarak madde yazım sürecine geçilmiş [eb1] ve 46 maddelik taslak ölçek [eb2] formu elde edilmiştir. Elde edilen bu form ilk olarak uzman görüşüne tabi tutulmuştur. Bu kapsamda Kariyer Danışmanlığı alanında çalışan iki, Ölçme ve Değerlendirme ve Türk Dili ve Edebiyatı alanında çalışan birer akademisyenden uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri sonucunda elde edilen 39 maddelik form üzerinden pilot uygulama

gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulamaya 15 öğrenci dahil edilmiştir. Pilot uygulama sonucunda katılımcılar tarafından ölçekte yer alan tüm maddelerin anlaşılır olduğu ifade edilmiştir. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizlerini gerçekleştirmek için 296 üniversite öğrencisinden veri toplanmıştır. Analizlere normallik ve uç değer hesaplamaları sonucunda 285 katılımcı ile devam edilmiştir. Ölçeğin yapısını keşfetmek amacıyla gerçekleştirilen açımlayıcı faktör analizi sonucunda 20 maddeden oluşan ve toplam varyansın %70'ini açıklayan dört faktörlü bir yapı elde edilmiştir. "Kariyer Motivasyonuna Yönelik İhtiyaçlar" olarak adlandırılan birinci faktör altı maddeden oluşmaktadır. "Kariyer Hedeflerine Yönelik İhtiyaçlar" olarak adlandırılan ikinci faktör ise beş maddeden oluşmaktadır. Üçüncü faktör "Kariyer Keşfine Yönelik İhtiyaçlar" olarak adlandırılmıştır. Faktörde dört madde yer almaktadır. "Profesyonel Kariyer Desteğine Yönelik İhtiyaçlar" olarak adlandırılan dördüncü faktörde ise beş madde yer almaktadır. Ölçeğin güvenirlik analizleri kapsamında Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen katsayılar Kariyer Motivasyonuna Yönelik İhtiyaçlar boyutu için .91, Kariyer Hedeflerine Yönelik İhtiyaçlar boyutu için .90, Kariyer Keşfine Yönelik İhtiyaçlar boyutu için .82 ve Profesyonel Kariyer Desteğine Yönelik İhtiyaçlar boyutu için .84 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tamamına ilişkin elde edilen Cronbach Alfa değeri ise .95'dir. Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin kariyer ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik geçerlik ve güvenirlik analizleri tatmin edici düzeyde olan bir ölçme aracı geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer ihtiyaçları, Ölçek geliştirme, Üniversite öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000845 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Uzm. Psk. Danışman Gülal Yılmaz Konaçoğlu, Hisar Okulları Prof. Dr. Özlem Karaırmak, Bahçeşehir Üniversitesi*

The Effects of Worry and Perceived Stress on Mental Health During Coronavirus Pandemic: The Mediator Role of Fear-Control and Resilience

Problem: The coronavirus (Covid-19) pandemic has had negative effects on mental health as well as physical health. The rapidly increasing number of patients and the fear of death as a result of the sudden emergence of the Covid-19 determined the perceived stress and anxiety level together with individual differences (psychiatric history, gender, age, having risk factors, etc.) in the acute stressor role. The perceived stress and worry level, which is expected to increase with the epidemic, seems to be a powerful factor threatening mental health during the pandemic process, which includes uncertainties. Being in the uncertainty may have triggered the need for control, while being in the unknown may have triggered the fear throughout the society. The effect of perceived stress and worry on mental health may vary depending on the intensity of fear and control. On the other hand, psychological resilience emerges in a risk situation and is activated to balance the mood in the face of stress. Therefore, reducing fear and lack of control, thanks to the stabilizing role of psychological resilience, can lead to a healing result on the mental health of individuals. In this research, the perceptions of the worrying situation arising due to the pandemic, the effect of worry and perceived stress on mental health through fear-control and psychological resilience are examined.
Method: 685 people living in the Marmara Region participated in the research. Demographic information form, Covid-19 Worry Scale, Perceived Stress Scale-10, Fear and Sense of Control Scale, Depression, Anxiety and Stress Scale-21 (DASS-21) and Psychological Resilience Scale were used as measurement tools. Exploratory factor analysis was performed to test the construct validity of the Covid-19 Worry Scale adapted for the current study and to examine the factor structure.
Findings: Path analysis results show that the indirect relationship between Covid worry and mental health is provided by the mediator variables of fear and sense of control, while the indirect relationship between perceived stress and mental health is provided by the serial mediation effect of the variables of fear and control and psychological resilience. In the proposed model, it is seen that Covid worry, perceived stress, resilience and fear-control variables explain 65% of the change on mental health.
Results: This study shows that Covid worry negatively affects mental health, and that fear and sense of control mediate this relationship. In addition, psychological resilience and feelings of fear and control seem to mediate the relationship between perceived stress and mental health.

Keywords: *Covid-19, Pandemic, Mental Health, Psychological Resilience*

Koronavirüs Salgınında Endişe ve Algılanan Stresin Ruh Sağlığına Etkisi: Korku-Kontrol ve Psikolojik Sağlamlık Değişkenlerinin Aracı Rolü

Amaç: Koronavirüs (Covid-19) salgının fiziksel sağlığa olduğu kadar ruh sağlığına da olumsuz yansımaları olmuştur. Koronavirüs salgınının aniden ortaya çıkması sonucu hızla artan hasta sayısı ve ölüm korkusunu tetiklemesi akut stresör rolünde bireysel farklılıklarla (psikiyatrik geçmiş, cinsiyet, yaş, risk faktörüne sahip olmak vb.) birlikte stres ve endişe

düzeyini belirlemiştir. Salgınla birlikte artması beklenen stres ve endişe düzeyi belirsizlikleri ve bilinmezlikleri barındıran pandemi sürecinde ruh sağlığını tehdit eden güçlü bir etmen gibi gözükmektedir. Belirsizliğin içinde olmak kontrol ihtiyacını; bilinmezliğin içinde olmak ise korkuyu toplum genelinde tetiklemiş olabilir. Algılanan stres ve endişenin ruh sağlığı üzerindeki etkisi korku ve kontrol duygusunun yoğunluğuna bağlı olarak değişkenlik gösterebileceğinden yola çıkılmıştır. Öte yandan, psikolojik sağlamlık risk durumunda ortaya çıkarak stres karşısında ruh halinin dengelenmesi için aktive olmaktadır. Böylelikle, psikolojik sağlamlığın dengeleyici rolü ile korku ve kontrolsüzlüğün azalması bireylerin ruh sağlığı üzerinde iyileştirici bir sonuca yol açabilir. Bu araştırmayla, salgın dolayısıyla ortaya çıkan endişeli duruma ilişkin algılar, salgına ilişkin endişe ve algılanan stresin korku-kontrol duygusu ve psikolojik sağlamlık aracılığıyla ruh sağlığı üzerindeki etkisi incelenmektedir.
Yöntem: Marmara Bölgesi‟nde yaşayan 685 kişi araştırmaya katılmıştır. Ölçme aracı olarak Demografik bilgi formu, Covid-19 Endişesi Ölçeği, Algılanan Stres Ölçeği-10, Korku ve Kontrol Duygusu Ölçeği, Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçeği-21 (DASÖ-21) ve Psikolojik Sağlamlık Ölçeği kullanılmıştır. Mevcut çalışma için uyarlanan Covid-19 Endişesi Ölçeği ölçeğinin yapı geçerliğini sınamak ve faktör yapısını incelemek için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır.
Bulgular: Yol analizi sonuçları, Covid endişesi ile ruh sağlığı arasındaki dolaylı ilişkinin korku ve kontrol duygusu aracı değişkenleriyle sağlandığını ortaya koyarken, algılanan stres ile ruh sağlığı arasındaki dolaylı ilişkinin korku ve kontrol duygusu ile psikolojik sağlamlık değişkenlerinin seri arabuluculuk etkisiyle sağlandığını göstermektedir. Önerilen modelde, Covid endişesi, algılanan stres, psikolojik sağlamlık ve korku-kontrol değişkenlerinin ruh sağlığı üzerindeki değişimin %65‟ini açıkladığı görülmektedir.
Sonuç: Bu çalışma, Covid endişesinin ruh sağlığını olumsuz etkilediğini, korku ve kontrol duygusunun bu ilişkiye aracılık ettiği göstermektedir. Ayrıca psikolojik sağlamlık ile korku ve kontrol duygusunun, algılanan stres ve ruh sağlığı arasındaki ilişkiye aracılık ettiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Covid-19, Pandemi, Ruh sağlığı, Psikolojik Sağlamlık*

Bildiri No: PDR2021.000846 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
Dr. Öğr. Üyesi AyGe Kalyon, Trabzon Üniversitesi Prof. Dr. Hikmet Yazıcı, Trabzon Üniversitesi

The Relationship Between Anxiety Sensitivity and Dysfunctional Attitudes

Problem: Anxiety sensitivity (AS) is defined as the fear of stimulation related to bodily sensations. Individuals with high AS levels tend to believe that anxiety symptoms will lead to negative and catastrophic consequences such as physical problem, mental disorder, loss of cognitive control, and embarrassment in social environments. AS, which is one of the cognitive factors that predispose to anxiety, is an important risk factor for many psychiatric disorders, especially anxiety disorders. Dysfunctional attitudes consist of negative beliefs, rigid thoughts, and distorted perceptions about oneself, others, and the world. Dysfunctional attitudes are a factor that has an impact on the development and maintenance of mental symptoms and problems, especially depression, and is based on early life periods. Both AS and dysfunctional attitudes are variables that are related to the individual's cognitive structure and evaluations. Therefore, it is thought that revealing the relationships between these two variables will contribute to the literature. The aim of this research was to examine the relationships between AS and dysfunctional attitudes.
Method: This study was conducted based on the relational screening and causal comparison method of the quantitative research approach. Anxiety Sensitivity Index-3 (ASI-3), Dysfunctional Attitudes Scale (DAS) and Demographic Information Form created by the researchers were used as data collection tools. ASI-3 has three subscales as cognitive concerns, physical concerns, and social concerns. DAS has four subscales: perfectionist attitude, need for approval, autonomous attitude, and tentativeness. Participants took part in the study voluntarily. The sample group of the study consisted of 305 (69.8%) females and 132 (30.2%) males with a total of 437 participants. The mean age of the participants is 20.07 and the age range is 18-24. The skewness and kurtosis values of the data are between -1 and +1 and the distribution meets the normality assumption.
Findings: As a result of the Pearson Moment Correlation Analysis, AS total scores were significantly correlated with DAS total score ($r=.42$, $p<.001$) and DAS subscales ($r_{perfectionist}=.39$, $p<.001$; $r_{need\ for\ approval}=.36$, $p<.001$; $r_{autonomous}=.18$, $p<.001$; $r_{tentativeness}=.12$, $p<.05$). Similarly, there were significant correlations between AS subscales ($r_{physical\ concerns}=.23$, $p<.001$; $r_{cognitive\ concerns}=.38$, $p<.001$; $r_{social\ concerns}=.44$, $p<.001$) and DAS total scores. When the relationship between the subscales of the scales were examined, the following findings were obtained: AS physical concerns subscale was significantly correlated with perfectionist attitude ($r=.22$, $p<.001$) and need for approval ($r=.20$, $p<.001$) subscales of the DAS; AS cognitive concerns subscale was significantly correlated with perfectionist attitude ($r=.36$, $p<.001$), need for approval ($r=.33$, $p<.001$), autonomous attitude ($r=.13$, $p<.01$)) and tentativeness ($r=.10$, $p<.05$) subscales of the DAS; AS social concerns subscale was significantly correlated with perfectionist attitude ($r=.40$, $p<.001$), the need for approval ($r=.37$, $p<.001$), autonomous attitude ($r=.23$, $p<.001$)) and tentativeness ($r=.12$, $p<.05$) subscales of the DAS. As a result of the independent samples t-test analysis to determine whether there are differences based on gender, males‟ DAS total scores ($t=-3.60$, $p<.001$), perfectionist attitude ($t=-4.75$, $p<.001$) and need for approval ($t=-2.17$, $p<.05$) subscales mean scores were found to be significantly higher than females. The AS total and subscales scores did not differ significantly according to gender ($p>.05$).
Results: The results of this study revealed that AS and AS subscales were significantly

correlated with dysfunctional attitudes. In addition, significant differences based on gender were found in terms of dysfunctional attitudes. The findings of the research were discussed in the frame of literature and suggestions were made.
Keywords: *Anxiety sensitivity, dysfunctional attitudes, cognition*

Anksiyete Duyarlılığı ve Fonksiyonel Olmayan Tutumlar Arasındaki İlişki

Amaç: Anksiyete duyarlılığı (AD) bedensel duyumlarla ilgili uyarılmalardan korkma olarak tanımlanmaktadır. Yüksek AD düzeyine sahip olan bireyler, anksiyete belirtilerinin fiziksel bir problem, ruhsal bir rahatsızlık, bilişsel kontrol kaybı ve sosyal ortamlarda utanç duyma gibi olumsuz ve felaket içerikli sonuçlara yol açacağına inanma eğiliminde olurlar. Anksiyeteye yatkınlık yaratan bilişsel etkenlerden biri olan AD, başta anksiyete bozuklukları olmak üzere birçok psikiyatrik bozukluk için önemli bir risk faktörüdür. Fonksiyonel olmayan tutumlar bireyin kendisi, çevresi ve dünyayla ilgili olumsuz inançlar, katı düşünceler ve çarpık algılamalarından oluşmaktadır. Fonksiyonel olmayan tutumlar başta depresyon olmak üzere ruhsal belirti ve problemlerin gelişimi ve sürdürülmesinde etkisi olan ve temelini erken yaşam dönemlerinden alan bir faktördür. Hem AD hem de fonksiyonel olmayan tutumlar bireyin bilişsel yapısı ve değerlendirmeleriyle ilgili olan değişkenlerdir. Dolayısıyla bu iki değişken arasındaki ilişkilerin ortaya konmasının alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı AD ile fonksiyonel olmayan tutumlar arasındaki ilişkileri incelemektir.
Yöntem: Bu çalışma nicel araştırma yaklaşımının ilişkisel tarama ve nedensel karşılaştırma yöntemine dayalı olarak yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak Anksiyete Duyarlılığı İndeksi-3 (ADİ-3), Fonksiyonel Olmayan Tutumlar Ölçeği (FOTÖ) ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. ADİ-3'ün bilişsel, fiziksel ve sosyal belirtilerden korkma olmak üzere üç alt ölçeği bulunmaktadır. FOTÖ'nün mükemmeliyetçi tutum, onaylanma ihtiyacı, bağımsız tutum ve değişken tutum olmak üzere dört alt ölçeği bulunmaktadır. Araştırma verileri gönüllü katılımcılardan toplanmıştır. Çalışmanın örneklem grubu 305 (%69.8) kadın ve 132 (%30.2) erkek olmak üzere toplam 437 kişiden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş ortalaması 20.07 ve yaş aralığı 18-24'tür. Verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri -1 ve +1 arasındadır ve dağılım normallik varsayımını karşılamaktadır.
Bulgular: Yapılan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi sonucunda AD toplam puanları ile FOTÖ toplam puan ($r=.42$, $p<.001$) ve FOTÖ alt ölçekleri ($r_{mükemmeliyetçi}=.39$, $p<.001$; $r_{onaylanma}=.36$, $p<.001$; $r_{bağımsız}=.18$, $p<.001$; $r_{değişken}=.12$, $p<.05$) arasında anlamlı düzeyde ilişkiler bulunmuştur. Benzer şekilde AD alt ölçekleri ($r_{fiziksel}=.23$, $p<.001$; $r_{bilişsel}=.38$, $p<.001$; $r_{sosyal}=.44$, $p<.001$) ile FOTÖ toplam puanları arasında da anlamlı ilişkiler mevcuttur. Ölçeklerin alt ölçekleri arasındaki ilişkiler incelendiğinde ise şu bulgular elde edilmiştir: AD fiziksel belirtilerden korkma alt boyutu ile FOTÖ mükemmeliyetçi tutum ($r=.22$, $p<.001$) ve FOTÖ onaylanma ihtiyacı ($r=.20$, $p<.001$); AD bilişsel belirtilerden korkma alt boyutu ile FOTÖ mükemmeliyetçi tutum ($r=.36$, $p<.001$), FOTÖ onaylanma ihtiyacı ($r=.33$, $p<.001$), FOTÖ bağımsız tutum ($r=.13$, $p<.01$) ve FOTÖ değişken tutum ($r=.10$, $p<.05$); AD sosyal belirtilerden korkma alt boyutu ile FOTÖ mükemmeliyetçi tutum ($r=.40$, $p<.001$), FOTÖ onaylanma ihtiyacı ($r=.37$, $p<.001$), FOTÖ bağımsız tutum ($r=.23$, $p<.001$) ve FOTÖ değişken tutum ($r=.12$, $p<.05$) anlamlı düzeyde ilişkilidir. Cinsiyete dayalı farklılıkların olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi analizi sonucunda erkeklerin FOTÖ toplam puan ($t=-3.60$, $p<.001$), FOTÖ mükemmeliyetçi tutum ($t=-4.75$, $p<.001$) ve onaylanma ihtiyacı ($t=-2.17$, $p<.05$) alt ölçek puan ortalamaları kadınlardan anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. AD toplam puan ve alt ölçek puan ortalamaları açısından kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılaşma yoktur ($p>.05$).

Sonuç: Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar anksiyete duyarlılığı ve alt ölçekleri ile fonksiyonel olmayan tutumların anlamlı düzeyde ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca fonksiyonel olmayan tutumlar açısından cinsiyete dayalı birtakım farklılaşmalar da bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular literatür çerçevesinde tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Anksiyete duyarlılığı, fonksiyonel olmayan tutumlar, biliG*

Bildiri No: PDR2021.000848 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Gelişimsel Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Uzm. Psk. Danışman Naim Demirel, Bilecik Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü *Dr. Öğr. Üyesi Ayten Eren Artan, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi*

Do University Students' Autonomy and Emotional Competences Predict their Life Satisfaction?

Problem: University years are considered as a developmental period, in which adult roles are tried, prepared for business life and values related to life are idealized. When the studies are examined, it is seen that university students with high life satisfaction take more responsibility in life roles and are more successful in romantic and family relationships; loneliness, stress, anxiety and depressive feelings are less. When this period of university students is examined in terms of developmental psychology, it is stated as the emerging adulthood period. Individuals in this period have come out of adolescence, but have not fully taken the responsibilities of adulthood. The characteristics of enjoying life, being productive and being away from mental problems indicate the characteristics of people with high life satisfaction. It is thought that individuals' life satisfaction is affected by features such as being able to express themselves, recognizing their own and others' emotions, managing their emotions, communicating with other people, finding effective solutions to problems, taking responsibility and making their own decisions freely. The aim of this study was to investigate the life satisfaction of university students according to gender and socioeconomic variables, and the relationship between autonomy, emotional competence and life satisfaction, to examine whether autonomy and emotional competence predict life satisfaction.
Method: Since the relationship between emotional competence and autonomy with life satisfaction was examined in the research, the relational survey model, one of the survey models, was used. The population of this study consists of students studying at a university located in the Western Black Sea Region. The sample of the research was formed according to the convenient sampling method. In accordance with the purpose of the research, the Life Satisfaction Scale, Autonomous Self-Management Scale (SCA), Emotional Self-Efficacy Scale (DSS) and also personal self-efficacy scales were used as measurement tools.
Findings: It is seen that the level of life satisfaction of university students does not differ significantly according to their gender [t(498)=-.16, p=.88>.05]. It can be stated that life satisfaction levels of university students do not differ significantly according to their socioeconomic status [χ2(sd=2)=,39, p>,05]. There is a moderately positive and significant relationship (r=.43, n=500, p=.00<.05) between university students' levels of life satisfaction and autonomy levels, and a moderately positive and significant relationship between life satisfaction levels and emotional competence levels, a relationship (r=.33, n=500, p=.00<.05), a moderately positive and significant relationship between levels of autonomy and emotional competence (r=.34, n=500, p=.00) <,05) is found. University students' emotional competence and autonomy seem to be a significant predictor of their life satisfaction (R=.48, R2=.23, F(2-493)=73.31, p<.05). Accordingly, students' emotional competence and autonomy explain 23% of life satisfaction together.
Results: As a result of the analysis; It was found that life satisfaction scores did not differ according to gender and socio-economic level. It has been determined that there is a moderately positive and significant relationship between autonomy, emotional competence and life satisfaction. In addition, autonomy and emotional competence significantly predict life satisfaction. The level of life satisfaction of university students is significantly affected by the level of autonomy and emotional competence.

Keywords: *Life satisfaction, autonomy, emotional competence*

Üniversite Öğrencilerinin YaÇam Doyumlarını Özerklik ve Duygusal Yeterlilikleri Yordamakta mıdır?

Amaç: Üniversite yıllarına gelişimsel bir dönem olarak bakıldığında yetişkin rollerinin denendiği, iş hayatına hazırlanılan ve yaşama ilişkin değerlerin idealize edildiği bir dönemdir. Yapılan araştırmalar irdelendiğinde yaşam doyumu yüksek olan üniversite öğrencilerinin yaşamdaki rollerde daha fazla sorumluluk aldığı, romantik ilişkilerde ve aile ilişkilerinde daha başarılı olduğu; yalnızlık, stres, kaygı ve depresif hislerin daha az olduğu görülmüştür Üniversite öğrencilerinin bulunduğu bu dönem gelişim psikolojisi açısından irdelendiğinde beliren yetişkinlik dönemi olarak belirtilmektedir Bu dönemdeki bireyler ergenlik döneminden çıkmış fakat tam olarak yetişkinlik döneminin sorumluluklarını da almamıştır Yaşamdan zevk alma, üretken olma ve ruhsal problemlerden uzak olma şeklindeki özellikler yaşam doyum düzeyi yüksek olan kişilerin sahip olduğu özellikleri işaret ederKişilerin kendini ifade edebilmesi, kendi ve karşısındaki kişilerin duygularını tanıyabilmesi, duygularını yönetebilmesi, diğer kişiler ile iletişim kurabilmesi, problemlere etkin çözümler bulabilmesi, sorumluluk alabilmesi ve kendi kararlarını özgürce alabilmesi gibi özellikler bireylerin yaşam doyumunu etkilediği düşünülmektedir Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunu cinsiyet ve sosyoekonomik değişkenlere göre araştırırken, özerklik, duygusal yeterlilik ve yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişkiyi; özerklik ve duygusal yeterliliğin yaşam doyumunu yordayıp yordamadığını incelemektir.

Yöntem: Araştırmada duygusal yeterlilik ve özerkliğin yaşam doyumu ile ilişkisi incelendiği için tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır Bu çalışmanın evrenini Batı Karadenizde yer alan bir üniversitede eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır.Araştırmanın örneklemi uygun örnekleme yöntemine göre oluşturulmuştur Araştırmanın amacına uygun olarak ölçme araçları olarak Yaşam Doyumu Ölçeği, Özerk Benlik Yönetimi Ölçeği (ÖBYÖ), Duygusal Öz Yeterlik Ölçeği (DÖYÖ) ve ayrıca kişisel bilgilerin alınması için araştırmacı tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu (DBF) kullanılmıştır..

Bulgular: Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı [t(498)=-,16, p=,88>,05] görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu düzeylerinin sosyoekonomik durumlarına göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı belirtilebilir [χ2(sd=2)=,39, p>,05]. Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu düzeyleri ile özerklik düzeyleri arasında orta düzeyde pozitif yönlü (r=,43, n=500, p=,00<,05), yaşam doyumu düzeyleri ile duygusal yeterlilik düzeyleri arasında orta düzeyde pozitif yönlü (r=,33, n=500, p=,00<,05), özerklik düzeyleri ile duygusal yeterlilik düzeyleri arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki (r=,34, n=500, p=,00<,05) bulunduğu görülmektedir Üniversite öğrencilerinin duygusal yeterlilikleri ve özerkliklerinin yaşam doyumlarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir (R=,48, R2=,23, F(2-493)=73,31, p<,05). Buna göre öğrencilerin duygusal yeterlilikleri ve özerklikleri birlikte yaşam doyumunun %23'ünü açıklamaktadır.

Sonuçlar: Analizler sonucunda; yaşam doyumu puanlarının cinsiyet ve sosyo- ekonomik düzeye göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Özerklik, duygusal yeterlilik ve yaşam doyumu arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Ayrıca özerklik ve duygusal yeterlilik yaşam doyumunu anlamlı şekilde yordamaktadır. Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumu düzeyi özerklik ve duygusal yeterlilik düzeylerinden manidar şekilde etkilenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *YaÇam doyumu, özerklik, duygusal yeterlik*

Bildiri No: PDR2021.000850 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Öğr. Üyesi Yavuz KoÇan,MuÇAlparslan Üniversitesi ArÇ.Gör. Dr. Mehmet Siyabend Kaya, University of Reading / Abdullah Gül Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Yunus Akan, MuÇ Alparslan Üniversitesi*

Investigation of University Students' Attachment Styles in Terms of Various Variables

The aim of this study is to determine the attachment styles of university students and to examine them in terms of various variables. Descriptive method was used in the research. Within the scope of the research, 746 (female=460, male=286) university students studying at five state universities in the Eastern and Southeastern Anatolia regions were reached by easy sampling method and the data set was created. Pearson correlation analysis was used to determine the relationship between the attachment styles of the participants in the study, and a single-factor MANOVA analysis was performed to determine the effect of various variables on attachment styles. When the findings obtained from the analysis of the data within the scope of the research were examined, the most common attachment style according to gender was determined as the indifferent attachment style in both men (43%) and women (43%).The least common attachment style by gender was determined as preoccupied attachment in both men (12.2%) and women (10.4%). When examining the relationship between the attachment styles of the participants; It was determined that there was a low negative relationship between secure attachment style and fearful attachment style, and a moderately significant positive relationship between fearful attachment style and dismissive attachment style. Apart from this, no relationship was found between other attachment styles. When the effect of gender on the attachment styles of the participants is examined; It was determined that gender had a low level of effect on secure attachment and fearful attachment sub-dimensions. In the secure attachment sub-dimension, men had significantly more secure attachment styles than women; In the fearful attachment sub-dimension, it was determined that women had a significantly higher fearful attachment style than men. When the effect of being in a romantic relationship on the attachment styles of the participants is examined; It was determined that the relationship status had a low level of effect on the secure attachment sub-dimension. In addition, it was determined that those who had a romantic relationship had a significantly higher secure attachment style than those who did not. When the effect of the idea of marriage on the attachment styles of the participants is examined; It was seen that the state of marriage thought did not have a significant effect on the sub-dimensions of secure, fearful, preoccupied, and dismissive attachment style. According to the results obtained from the research, it was revealed that very few of the university students realized the importance of having a secure attachment style in close relationships, the majority of their students had dismissive attachment and did not fulfill the requirements of a close relationship, and the importance of developing university students in close relationships emerged.

Keywords: *Attachment Styles, Romantic Relationship, Marriage, College Students*

Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stillerinin ÇeĢitli DeğiĢkenler Açısından Ġncelenmesi

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin bağlanma stillerini belirlemek ve çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırma kapsamında Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki beş devlet üniversitesinde öğrenim gören 746 (kız=460, erkek=286) üniversite öğrencisine kolay örnekleme yöntemiyle ulaşılmış ve veri seti oluşturulmuştur. Araştırmada katılımcıların bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla pearson korelasyon analizi ve bağlanma stilleri üzerinde çeşitli değişkenlerin etkisini belirlemek için tek faktörlü MANOVA analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında verilerin analizinden elde edilen bulgular incelendiğinde cinsiyete göre en çok görülen bağlanma stili hem erkeklerde (%43) hem de kadınlarda (%43) kayıtsız bağlanma stili olarak belirlenmiştir. Cinsiyete göre en az görülen bağlanma stili ise hem erkeklerde (%12,2) hem de kadınlarda (%10,4) saplantılı bağlanma olarak belirlenmiştir. Katılımcıların bağlanma stilleri arasındaki ilişki incelediğinde; güvenli bağlanma stili ile korkulu bağlanma stili arasında negatif yönde düşük düzeyde bir ilişki, korkulu bağlanma stili ile kayıtsız bağlanma stili arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bunun dışında diğer bağlanma stilleri arasında herhangi bir ilişki belirlenememiştir. Katılımcıların bağlanma stilleri üzerinde cinsiyetin etkisi incelendiğinde; cinsiyetin güvenli bağlanma ve korkulu bağlanma alt boyutlarında düşük düzeyde etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Güvenli bağlanma alt boyutunda erkeklerin kadınlara göre anlamlı düzeyde daha fazla güvenli bağlanma stiline sahip oldukları; korkulu bağlanma alt boyutunda ise kadınların erkeklere göre anlamlı düzeyde daha yüksek korkulu bağlanma stiline sahip oldukları belirlenmiştir Katılımcıların bağlanma stilleri üzerinde romantik ilişkide olup olmamanın etkisi incelendiğinde; ilişki durumunun güvenli bağlanma alt boyutunda düşük düzeyde etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca romantik ilişkisi olanların romantik ilişkisi olmayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek güvenli bağlanma stiline sahip oldukları belirlenmiştir. Katılımcıların bağlanma stilleri üzerinde evlilik düşüncesinin etkisi incelendiğinde; evlilik düşüncesi durumunun güvenli, korkulu, saplantılı ve kayıtsız bağlanma stili alt boyutları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı görülmüştür. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre üniversite öğrencilerinin çok azının güvenli bağlanma stiline sahip olmanın yakın ilişkideki öneminin farkına vardığı, öğrencilerinin çoğunluğunun kayıtsız bağlanmaya sahip olduğu ve yakın bir ilişkinin gerekliliklerini yerine getirmediği ortaya çıkmış ve üniversite öğrencilerini yakın ilişkiler konusunda geliştirmenin önemi ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Bağlanma Stilleri, Romantik ĠliĢki, Evlilik, Üniversite Öğrencileri*

Bildiri No: PDR2021.000851 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Lisansüstü Öğrencisi Fuat Balsak, Devlet Doç. Dr. Yıldız Öztan Ulusoy, Kocaeli Üniversitesi*

Sufficiency Perceptions of Psychological Counselors on Sexual Abuse (Diyarbakır Example)

While School Psychological Counselors fulfill their duties in different types of schools, sexual abuse incidents occur from time to time. When school counselors receive a complaint about sexual abuse, the level of their ability to handle this complaint and conduct the process has an important place for the next stages. In addition, the development of self-help skills and being competent in this field are very important both for the students who apply to him and for the development of social sensitivity. In this regard, a survey was conducted on the sources of information, the way to carry out the process and the ways of coping during and after the process. In the study, data were collected by asking 50 volunteer school counselors working at different educational levels in Diyarbakır city center and districts to fill out a form consisting of open-ended and multiple-choice questionnaires. Findings from the analysis; The average age of the participants is 28.1. 59.1% are women, 40.9% are men. n; 86.4% of them had formal education on abuse. 18.2% of them encountered the first sexual abuse case before starting their profession, 54.5% in the first years of their professional life, and 27.2% in the later years of their professional life. 86.4% of school psychological counselors gave information about sexual abuse in their schools. There has been an increase in the reporting of post-education sexual abuse. They stated that they received a reaction after the notification. Reactions consist of the victim's family, the abuser's spouse, and the abuser himself. Administrative measures were not applied to 16 of the participants for security reasons. Difficulties encountered in reporting abuse; They stated that they were exposed to the reactions and threats of the child's family, that the proceedings were too long, that they had problems in the confidentiality of the proceedings, that the incident was tried to be closed, that they were afraid of being disclosed because they worked in one small place, and that they had great difficulty in explaining the incident to the family. As a result, it can be said that school counselors are educated about sexual abuse, but they have difficulties in terms of the reactions they encounter during and after the notification.

Keywords: *School Psychological Counselors, sexual abuse*

Psikolojik DanıĞmanların Cinsel Ġstismar Konusunda Yeterlilik Algıları (Diyarbakır Örneği)

Okul Psikolojik danışmanları farklı okul türlerinde görevlerini yerine getirirken zaman zaman karşılarına cinsel istismar olayları da çıkmaktadır. Kendilerine cinsel istismar içeren bir şikayet geldiğinde bu şikayeti ele alış ve süreci yürütme becerilerinin düzeyi sonraki aşamalar için önemli bir yer tutmaktadır. Ayrıca kendisine yardım becerisinin gelişmişliği, bu alanda yetkin olması, hem kendisine başvuran öğrenciler için, hem de toplumsal duyarlılığın gelişmesi açısından çok önemlidir. Bu konuda bilgi kaynakları, süreci yürütme ve süreç içinde ve sonrasında baş etme yollarına ilişkin bir tarama çalışması yapılmıştır. Diyarbakır il merkezi ve ilçelerde farklı eğitim kademelerinde görev yapmakta olan gönüllü 50 okul psikolojik danışmandan açık uçlu ve çoktan seçmeli anket sorularından oluşan bir

formu doldurmalarını istenerek veriler toplanmıştır. Analizlerden elde edilen bulgular; katılımcıların yaş ortalaması 28.1 dir. %59.1ikadın, %40.9 u erkekdir. İstismar konusunda %86.4 ü formel eğitim almıştır. İlk cinsel istismar vakasıyla %18.2 si mesleğe başlamadan önce, %54.5 i meslek hayatının ilk yıllarında, %27.2 ise meslek hayatının ilerleyen yıllarında karşılaşmışlardır. Okul psikolojik danışmanlarının%86,4 ü okullarında cinsel istismar konusunda bilgi vermişlerdir. Eğitim sonrası cinsel istismarın bildiriminde artış olmuştur. Bildirim sonrası tepki aldıklarını, ifade etmişlerdir. Tepkiler, mağdur çocuğun ailesi, istismarcının eşi, istismarcının kendisinden oluşmaktadır. Katılımcılardan 6'sı hakkında güvenlik amacıyla 16'sı hakkında da idari tedbir uygulanmamıştır. İstismarın bildiriminde karşılaşılan zorluklar; çocuğun ailesinin tepki ve tehditlerine maruz kalma, işlemlerin çok uzun olması, gizlilikle yürütülmesinde sorun yaşadıkları, olayın kapatılmaya çalışıldığı, küçük yerde çalışanları için ifşa olmaktan korktuklarını, olayı aileye anlatma konusunda zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Sonuç olarak okul psikolojik danışmanlarının cinsel istismar konusunda eğitimli oldukları ancak bildirim ve sonrasında karşılaştıkları tepkiler açısından zorlandıkları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *okul psikolojik danıĢmanı, cinsel istismar,*

Bildiri No: PDR2021.000853 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*ArŞ.Gör. Özgür Salih Kaya, Orta Doğu Teknik Üniversitesi *Uzm. Psk. DanıŞmanMücahit Akkaya, Kazım Karabekir Ortaokulu*

Factors Affecting Life Satisfaction of Mental Health Professionals: The Predictive Effect of Relationship Satisfaction, Personality and Forgiveness

Problem: When the studies conducted with mental health workers in Turkey are examined, no study has been found that examines the life satisfaction, personality traits, forgiveness tendencies and relationship satisfactions of mental health workers in detail and comprehensively. Therefore, with this research, it is thought that it is important to examine the life satisfaction of mental health workers in terms of psychological variables and personality traits. In this way, it is thought that important clues about the life satisfaction of mental health workers will be revealed.

Method: Quantitative research method was used in this study. Forgiveness in Interpersonal Relations Scale, Relationship Satisfaction Scale, Five Factor Personality Scale and Life Satisfaction Scale were used in the study. The data were collected on the online platform. Permission was obtained from the Middle East Technical University Ethics Committee for data collection. The study group of this research consisted of 58 psychologists (19.14%), 92 psychological counselors (30.36%), 49 nurses (16.17%), 43 medical doctors (14.19%) and 61 social workers (%) 20.13). The ages of the participants are between 18-35. A total of 228 (75.25%) female and 75 (24.74%) male participated in the study. Of the participants, 138 (45.54%) are working, 165 (54.45%) are not working. 142 (46.87%) of the participants have a romantic relationship, 161 (53.13%) have no romantic relationship. 229 (75.58%) of the participants have not used psychiatric drugs so far, 74 (24.42%) have used psychiatric drugs. 35 (11.55%) of the participants did not have a chronic disease, 268 (88.45%) did not have a chronic disease.

Findings: According to the research results, life satisfaction is found to be statistically associated with forgiveness ($p<.01$, $r=.23$), relationship satisfaction ($p<.01$, $r=.39$), extraversion ($p<.01$, $r=.39$), openness to experience ($p<.01$, $r=.25$), agreeableness ($p<.01$, $r=.21$), neuroticism ($p<.01$, $r=-.46$), conscientiousness ($p<.05$, $r=.36$). The life satisfaction of working individuals is significantly higher than that of non-working individuals ($t=3.207$, $p<.01$). The life satisfaction does not show a significant difference according to the department ($p>.05$). According to regression results, personality traits, forgiveness, relationship satisfaction and department explain 39% of life satisfaction.

Results: The life satisfaction of individuals working in the field of mental health is explained by the personality traits, forgiveness, relationship satisfaction and personality traits. The life satisfaction of working who have graduated from mental health undergraduate departments is higher than those who do not work. Therefore, increasing the job opportunities to be offered to individuals working in the field of mental health will increase their life satisfaction as well as being more beneficial individuals to the society.

Keywords: *Mental health professionals, life satisfaction, forgiveness, relationship satisfaction, personality*

Ruh Sağlığı Alanında Çalışanların Yaşam Doyumunu Etkileyen Faktörler: İlişki Doyumu, Kişilik Ve Affetmenin Yordayıcı Etkisi

Amaç: Türkiye'de ruh sağlığı alanında çalışanlarla yapılan çalışmalar incelendiğinde ruh sağlığı çalışanlarının yaşam doyumları kişilik özellikleri, affetme eğilimleri ve ilişki doyumları detaylı ve kapsamlı bir şekilde inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu araştırma sayesinde ruh sağlığı çalışanlarının yaşam doyumlarını psikolojik değişkenler ve kişilik özellikleri açısından incelemenin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu sayede ruh sağlığı çalışanlarının yaşam doyumu ile ilgili önemli ipuçlarının ortaya çıkacağı düşünülmektedir.
Yöntem: Bu araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada Kişilerarası İlişkilerde Affetme Ölçeği, İlişki Doyumu Ölçeği, Beş Faktör Kişilik Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Veriler çevrimiçi platformda toplanmıştır. Verilerin toplanması için Orta Doğu Teknik Üniversitesi Etik Kurulu'ndan izin alınmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunun 58'i psikolog (%19.14), 92'si psikolojik danışman (%30.36), 49'u hemşire (%16.17), 43'ü tıp doktoru (%14.19) ve 61'i sosyal hizmet uzmanıdır (%20.13). Katılımcıların yaşları 18-35 arasında değişmektedir. Araştırmaya toplamda 228 (%75.25) kadın 75 (%24.74) erkek katılmıştır. Katılımcıların 138'i (%45.54) çalışmakta, 165'i (%54.45) bir işte çalışmamaktadır. Katılımcıların 142'sinin (%46.87) romantik ilişki vardır, 161'inin (%53.13) romantik ilişkisi yoktur. Katılımcıların 229'u (%75.58) şimdiye kadar psikiyatrik ilaç kullanmamıştır, 74'ü (%24.42) psikiyatrik ilaç kullanmıştır. Katılımcıların 35'i (%11.55) kronik rahatsızlığa sahip, 268'i (%88.45) kronik rahatsızlığa sahip değildir.
Bulgular: Araştırma sonuçlarına göre yaşam doyumu affetme ($p<.01$, $r=.23$), ilişki doyumu ($p<.01$, $r=.39$), dışadönüklük ($p<.01$, $r=.39$), deneyime açıklık ($p<.01$, $r=.25$), uyumluluk ($p<.01$, $r=.21$), nörotiklik ($p<.01$, $r=-.46$), öz-denetimlilik ($p<.05$, $r=.36$) ile istatistiksel olarak ilişkili bulunmuştur. Çalışan bireylerin yaşam doyumları çalışmayan bireylerin yaşam doyumlarından anlamlı bir şekilde daha yüksektir ($t=3.207$, $p<.01$). Yaşam doyumu bölüme göre anlamlı fark göstermemektedir ($p>.05$). Son olarak yapılan regresyon analizi sonuçlarına kişilik özellikleri, affetme, ilişki doyumu ve bölüm yaşam doyumunu %39 açıklamaktadır.
Sonuç: Ruh sağlığı alanında çalışan bireylerin yaşam doyumları affetme kişilik özellikleri, ilişki doyumları ve kişilik özellikleri tarafından açıklanmaktadır. Ruh sağlığı lisans bölümlerinden mezun olup çalışanların yaşam doyumlarının çalışmayanların yaşam doyumlarından daha yüksektir. Dolayısıyla ruh sağlığı alanında çalışan bireylere sunulacak iş imkanlarının arttırılması onların topluma daha yararlı bireyler olmalarının yanı sıra onların yaşam doyumlarını da arttıracaktır.

Anahtar Kelimeler: *Ruh sağlığı uzmanları, yaşam doyumu, affetme, ilişki doyumu, kişilik*

Bildiri No: PDR2021.000854 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
*Uzm. Psk. DanıŞman Gülay Kalkan Yeni, Ümraniye Rehberlik ve AraŞtırma Merkezi *Uzm. Psk. DanıŞman TuğçeAltunbaŞ, Ümraniye Rehberlik ve AraŞtırma Merkezi*

Sense of Humor and Social Anxiety as a Predictor of Bullying Tendency in 5th and 6th Grade Students

In this study, it was investigated whether bullying tendency is related to social anxiety and sense of humor. Based on the theoretical and practical experiences that bullying tendency increases at the beginning of adolescence, it is planned to study this subject with fifth and sixth grade students. The variables of bullying tendency, sense of humor and social anxiety used in the study were examined in terms of students" gender, grade level, and participation in artistic and cultural activities. It is anticipated that the results of this study will guide the efforts to prevent bullying, especially in terms of school guidance practices. The sample of the research consists of 140 students, 50 girls and 90 boys, studying in Ümraniye, Istanbul in the 2020-2021 academic year. Bullying Tendency Scale, Multidimensional Humor Scale for School Children, Social Anxiety Scale for Children and Demographic Information Form prepared by the researchers were used in the study. Research was designed in relational screening method in order to describe the current situation as it is. T-test and multiple regression analysis techniques were used in the analysis of the data. While no significant difference was found in the bullying tendencies of the students according to their participation in artistic and cultural activities [p>.05]; a significant difference was found according to gender and grade levels [p<.05].
In students' sense of humor and social anxiety levels; no significant difference was found according to the grade level variable [p>.05]; while a significant difference was found according to gender and participation in artistic and cultural activities [p<.05]. In addition, according to the results of the regression analysis, 4.6% of the total change in bullying tendency is explained by social anxiety and humor (R2=.046). It has been determined that approximately 95% of the bullying tendency can be explained by other variables. A one-unit change in sense of humor causes a -0.165 change in bullying tendency, and a one-unit change in social anxiety causes a 0.141 change in bullying tendency. The applied regression model was found to be statistically significant (F= 4.363 p<.05). When the t-test results regarding the significance of the regression coefficient were examined, it was found that only the sense of humor was an important predictor of the bullying tendency (p<.05). It is seen that there is a negative relationship between the sense of humor and the bullying tendency. As the sense of humor increases, the bullying tendency decreases. As a result, it can be said that social anxiety level and sense of humor have significant effect on bullying tendency. It is thought that school psychological counselors' preventive studies involving these issues will be effective in preventing bullying.

Keywords: *Bullying tendency, social anxiety, sense of humor*

5 ve 6. Sınıf Öğrencilerinde Zorbalık Eğiliminin Yordayıcısı Olarak Mizah Duygusu ve Sosyal Anksiyete

Bu araştırmada, zorbalık eğiliminin sosyal anksiyete ve mizah duygusu ile ilintili olup olmadığı araştırılmıştır. Zorbalık eğiliminin ergenlik dönemi başlangıcında artış gösterdiği kuramsal ve uygulama deneyimlerinden yola çıkılarak, bu konunun beşinci ve altıncı sınıf öğrencileriyle çalışılması planlanmıştır. Çalışmada kullanılan zorbalık eğilimi, mizah duygusu ve sosyal anksiyete değişkenleri; öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, sanatsal ve kültürel faaliyetlerde yer alma durumları açısından irdelenmiştir. Bu çalışmanın sonuçlarının, özellikle okul rehberlik çalışmaları açısından zorbalığı önleyici çalışmalara yol gösterici olacağı öngörülmektedir.
Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında İstanbul‟un Ümraniye ilçesinde öğrenim gören 50 kız ve 90 erkek olmak üzere 140 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada Zorbalık Eğilimi Ölçeği, Okul Çocukları için Çok Boyutlu Mizah Ölçeği, Çocuklar için Sosyal Anksiyete Ölçeği ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma; mevcut durumun olduğu haliyle betimlenmesi amacıyla ilişkisel tarama yönteminde tasarlanmıştır. Verilerin analizinde t testi ve çoklu regresyon analizi teknikleri kullanılmıştır. Öğrencilerin zorbalık eğilimlerinde, sanatsal ve kültürel faaliyetlerde yer alma durumlarına göre *anlamlı* bir farklılık saptanmazken [p>.05]; cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır [p<.05]. Öğrencilerin mizah duygularında ve sosyal anksiyete düzeylerinde; sınıf düzeyi değişkenine göre *anlamlı* bir farklılık saptanmazken [p>.05]; cinsiyet ve sanatsal ve kültürel faaliyetlerde yer alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır [p<.05]. Ayrıca regresyon analizi sonuçlarına göre, zorbalık eğiliminin toplam değişiminin %4,6 „sı sosyal anksiyete ve mizah ile açıklanmaktadır (*R2*=.046). Zorbalık eğiliminin yaklaşık %95‟lik kısmının ise diğer değişkenlerle açıklanabileceği saptanmıştır. Mizah duygusundaki bir birimlik değişim zorbalık eğiliminde -0,165‟lik değişime ve sosyal anksiyetenin bir birimlik değişimi zorbalık eğiliminde 0,141‟lik bir değişime neden olmaktadır. Kurulan regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır (F= 4,363 p<.05). Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde sadece mizah duygusunun zorbalık eğiliminin önemli bir yordayıcısı olduğu bulunmuştur (p<.05). Mizah duygusu ile zorbalık eğilimi arasında negatif yönde ilişki olduğu görülmektedir. Mizah duygusu arttıkça zorbalık eğilimi azalmaktadır. Sonuç olarak sosyal anksiyete düzeyinin ve mizah duygusunun zorbalık eğilimi üzerinde anlamlı etkisi olduğu söylenebilir. Okul psikolojik danışmanlarının bu konuları içeren önleyici çalışmalar yapmasının zorbalığı önlemede etkili olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Zorbalık eğilimi, sosyal anksiyete, mizah*

Bildiri No: PDR2021.000855 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Prof. Dr. Mehmet Gündoğdu, Mersin Üniversitesi ArŞ. Gör. Dr. Binaz Bozkur, Mersin Üniversitesi Uzm. Psk. DanıŞman Hüseyin Anur, Milli Eğitim Bakanlığı*

On Ignorance

In today's information society, accessing information has become easier, but processing information adequately requires a certain thinking, reasoning and perspective. Akkoyunlu and Kurbanoğlu (2003) state that societies need individuals who can constantly renew their knowledge, keep up with change, follow developments, and produce knowledge as well as being a conscious information keeper. On the other hand, the quality of education offered to individuals in the world and in Turkey is discussed in many ways, because ignorance in the society seems to be increasing. It seems that although much is known about knowledge, we know very little about ignorance, and there is not even a word that defines it exactly. This situation causes us to have difficulties in determining how much ignorance exists in our lives, its types and how it affects our lives. The field of science that aims to explain ignorance is called agnotology. Agnotology is called the science of ignorance or the science of ignorance. More specifically, it is a science that studies how and why ignorance or misunderstanding exists. Ignorance; Since they are produced by secrecy, stupidity, indifference, censorship, disinformation, belief and forgetfulness, these are also considered as wobbles of science (Proctor, 2008). Despite the low rate of illiterate people and the ease of access to information in our age, ignorance is becoming more and more widespread. Abbott (2010) states that in the electronic age, we can be more ignorant than we were before on many subjects and in many environments, emphasizing that we only need to choose our form of ignorance carefully. In other words, ignorance is widespread in this age where access to information is very easy, but reasoning based on information is insufficient. The fact that generalizations and conspiracy theories take place more in our daily lives with insufficient data, and individuals' belief in theories that are not based on any scientific data can be taken as examples of this. Atatürk said, “When we say ignorant, we do not mean those who have not studied in school. The science we mean is knowing the truth. Otherwise, the greatest ignorant people can emerge from those who have read, and real scholars who see the truth can emerge from those who have never read." The expression also defines the term ignorance, which is meant in this study. Although ignorance is the subject of examination of fields such as philosophy and religion, it also touches on these fields as it affects many fields from politics to economy, from sociology to psychology. In the dictionary of Turkish Language Association, ignorance is defined as ignorance (TDK, 2021). However, in this study, ignorance is addressed not only as ignorance, but also as a problem in the individual's information processing strategies, inadequacy in perceiving the information he has, and within the framework of his decision to remain ignorant. On the other hand, ignorance also causes problems in the evaluation of one's own skills, capacity and knowledge. According to the literature, Mahmood (2016) states that individuals with low level of knowledge exaggerate their skills in knowledge and are overconfident about their own skills compared to their actual performance. This is known as the Dunning Kruger effect. The Dunning-Kruger Effect was proposed by Justin Kruger and David Dunning of Cornell University. They conducted four different studies on humor, logical thinking, and English grammar and asked participants to estimate their abilities and test scores. At the end of the study, it showed that the lowest performers rated their own abilities as higher than they were and believed that their abilities were above average. On the other hand, high-performing participants rated their own achievements as underrated.

Inadequate individuals also do not recognize the success or expertise of others. On the other hand, according to Sullivan and Tuana (2007), ignorance is increasingly the focus of attention. Anti-intellectualist discourse among the public claims that ignorance emerges as a positive alternative to elitism, stating that ignorance can create a pattern of voluntary ignorance in the form of socially acceptable but mis-justified practices. Although ignorance is seen as a philosophical issue, it is also an important concept in psychology and it is important to clarify the dimensions that can be included in the concept of ignorance. As a result, the aim of this study is to form a framework for ignorance and the related behavior pattern and to reveal the relationship of ignorance pattern with other variables in the next step.

Keywords: *Ignorance*

Cehalet Üzerine

Günümüz bilgi toplumunda bilgiye ulaşmak kolaylaşmıştır ancak bilgiyi yeterli düzeyde işlemek ise belli bir düşünme, akıl yürütme ve bakış açısı gerektirmektedir. Akkoyunlu ve Kurbanoğlu (2003) toplumların sürekli olarak bilgisini yenileyebilen, değişime ayak uydurabilen, gelişmeleri takip edebilen ve bilinçli bir bilgi tüticisi olmanın yanı sıra bilgi üretebilen bireylere gereksinim duyduğunu belirtmektedir. Diğer yandan, dünyada ve Türkiye‟de bireylere sunulan eğitimin kalitesi birçok yönden tartışılmaktadır, çünkü toplumdaki cehalet giderek artıyormuş gibi görünmektedir. Bilgi hakkında çok şey bilinmesine rağmen cehalet hakkında çok az bilgimizin olduğu ve hatta tam olarak tanımlayan bir kelimenin bile olmadığı görülmektedir. Bu durum hayatımızda var olan cehaletin ne kadar olduğunu, türlerini ve hayatımızı nasıl etkilediğini belirlemekte zorluklar yaşamamıza neden olmaktadır. Cehaleti açıklamayı hedefleyen bilim alanı ise agnotoloji olarak adlandırılmıştır. Agnotoloji cehalet bilimi veya bilgisizliğin bilimi olarak adlandırılmaktadır. Daha spesifik olarak, cehalet veya yanlış anlamaların nasıl ve neden var olduğunu inceleyen bir bilim dalıdır. Cehalet; gizlilik, aptallık, ilgisizlik, sansür, dezenformasyon, inanç ve unutkanlık tarafından üretildiği için bunlar bilimin yalpalaması olarak da değerlendirilmektedir (Proctor, 2008). Çağımızda okuryazar olmayanların oranındaki düşüklüğe ve bilgiye ulaşmanın kolaylığına karşın cehalet giderek yaygınlaşmaktadır. Abbott (2010) elektronik çağda, birçok konuda ve birçok ortamda daha önce olmadığımız kadar cahil olabileceğimizi belirterek, sadece cehalet şeklimizi dikkatle seçmemiz gerektiğini vurgulamaktadır. Bir başka ifadeyle, bilgiye ulaşmanın çok kolaylaştığı ancak bilgiye dayalı akıl yürütmenin yetersiz kaldığı bu çağda cehalet yaygınlaşmaktadır. Yetersiz verilerle genellemeler ve komplo teorilerinin günlük hayatımızda daha çok yer alması, bireylerin hiçbir bilimsel veriye dayanmayan teorilere daha çok inanması bunun örneği olarak ele alınabilir. Konuyla ilgili Atatürk‟ün “Biz cahil dediğimiz zaman, mektepte okumamış olanları kastetmiyoruz. Kastettiğimiz ilim, hakikati bilmektir. Yoksa okumuş olanlardan en büyük cahiller çıktığı gibi, hiç okumak bilmeyenlerden de hakikati gören gerçek âlimler çıkabilir.” İfadesi de bu çalışmada kastedilen cehalet terimini tanımlamaktadır. Cehalet, felsefe ve din gibi alanların inceleme konusu olmakla birlikte, siyasetten ekonomiye sosyolojiden psikolojiye birçok alanı etkilemesi nedeniyle bu alanlara da temas etmektedir. Türk Dil Kurumu sözlüğünde cehalet, bilgisizlik olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2021). Ancak bu çalışmada cehalet, sadece bilgisizlik olarak değil, bireyin bilgiyi işleme stratejilerindeki bir sorunu ve kendi sahip olduğu bilgiyi algılamasındaki yetersizliği ve cahil kalma kararı çerçevesinde de ele almaktadır. Bir başka yönden cehalet, bireyin kendi becerileri, kapasitesi ve bilgilerini değerlendirmesinde de sorunlara yol açmaktadır. Mahmood (2016) literatüre göre bilgi düzeyi düşük bireylerin bilgi konusundaki becerilerini abarttıklarını ve gerçek performanslarına göre kendi becerileri konusunda aşırı özgüvenli olduklarını belirtmektedir. Bu durum Dunning Kruger etkisi olarak

tanımlanmaktadır. Dunning-Kruger Etkisi Cornell üniversitesinden Justin Kruger ve David Dunning tarafından önerilmiştir. Mizah, mantıksal düşünme ve İngilizce grameri konularında dört farklı çalışma yapmışlar ve katılımcılardan yeteneklerini ve sınav başarılarını tahmin etmelerini istemişlerdir. Çalışma sonunda, en düşük performansı gösterenlerin kendi yeteneklerini olduğundan daha yüksek olarak değerlendirdiğini ve yeteneklerinin ortalamanın üstünde olduğuna inandığını göstermiştir. Diğer yandan, yüksek performans gösteren katılımcılar ise kendi başarılarının olduğundan daha düşük olarak değerlendirmişlerdir. Ayrıca yetersiz bireyler diğerlerinin başarısını ya da uzmanlığını da fark etmemektedirler. Diğer taraftan Sullivan ve Tuana (2007)ya göre cehalet giderek ilgi odağı olmaktadır. Halk arasındaki entellektüelizm karşıtı söylem, cehaleti elitizmin olumlu bir alternatifi olarak ortaya çıkardığını iddia ederek, cehaletin sosyal yönden kabul edilebilir ancak yanlış gerekçelendirilmiş uygulamalar şeklinde bir gönüllü cehalet örüntüsü oluşturabileceğini belirtmektedir. Cehalet her ne kadar felsefik bir konu olarak görülse bile psikolojide de önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmakta ve cehalet kavramı içerisinde yer alabilecek boyutların netleştirilmesi önem taşımaktadır. Sonuç olarak, bu çalışmanın amacı cehalet ve buna bağlı davranış örüntüsüne bir çerçeve oluşturmak ve bir sonraki aşamada cehalet örüntüsünün diğer değişkenlerle ilişkisini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: *Cehalet*

Bildiri No: PDR2021.000856 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Yelız Yazıcı, Ġnönü Üniversitesi Doç. Dr. Abdullah Atlı, Ġnönı Üniversitesi*

Do the Rewards Given by the Parents Increase the Academic Success of the Child?

One of the most important wishes of parents is to shape and structure their children's behavior in the way they want. One of the methods parents use to increase their children's academic success is rewarding. Studies do not provide consistent results on the positive and negative effects of rewards that parents often use to shape their children's behavior. Some of the studies indicate that when the reward is used correctly, it will increase intrinsic motivation and performance, and also make the desired behaviors permanent. On the other hand, the main argument of the studies that emphasize the negative effects of the reward is that the behavior caused by the reward is interrupted after the reward is given and causes an effect that reduces intrinsic motivation. The discussions in the literature show that more research needs to be done on this issue. In this study, the researchers examined to what extent the rewarding methods used by the parents predicted the academic achievement of their children. The study group of the research consists of 581 secondary school students (average age = 12.92, SD = .929), 330 girls (56.8%) and 251 (43.2%) boys, attending the 6th, 7th and 8th grades in secondary schools in the central districts of Malatya. As data collection tools in the research; Personal Information Form, Parental Reward and Punishment Methods Inventory (Child Form)(ABÖCY-Ç)-Reward Dimension was used. Allowance award (sample item: lets me watch TV), activity award (sample item: takes me to a picnic), tangible reward (sample item: increases my pocket money), and verbal-emotional reward (sample item: appreciates me in front of others)), there are a total of 4 award types. Correlation and regression analysis were used in the data analysis of the research. As a result of the research, it shows that parents' rewarding their children verbally and emotionally has the most positive and strongest effect on their academic achievement. Besides, parents don't give their children money, clothes, etc. It is seen that rewarding them with concrete awards has a negative effect on their academic success.

Keywords: *academic success, rewarding, parents attitude*

Anne Baba Tarafından Verilen Ödüller Çocuğun Akademik BaĢarısını Arttırır Mı?

Ebeveynlerin en önemli isteklerinden biri de çocuklarınının davranışlarını istedikleri yönde biçimlendirmek ve yapılandırmaktır. Ebeveynlerin çocuklarının akademik başarılarının arttırmak için kullandıkları yöntemlerden biri de ödüllendirmedir. Araştırmalar Ebeveynlerin çocuklarının davranışlarını biçimlendirmede sıklıkla kullandıkları ödüllerin çocuklar üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri konusunda tutarlı sonuçlar sunmamaktadır. Araştırmaların bir kısmı ödülün doğru kullanıldığında içsel motivasyonu ve performası arttıracağı ve aynı zamanda istendik davranışları kalıcı kıldığını belirtmektedir. Diğer yandan ödülün olumsuz etkilerine vurgu yapan araştırmaların temel savı ise, ödülün neden olduğu davranışın ödül verildikten sonra kesildiği ve içsel motivasyonu düşüren bir etkiye neden olduğudur. Literatürdeki söz konusu tartışmalar bu konuda daha fazla araştırma yapılması gerektiğini göstermektedir. Bu araştırmada araştırmacılar, ebeveynlerin kullandıkları ödüllendirme yöntemlerinin çocuklarının akademik başarılarını ne düzeyde yordadığını incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Malatya merkez ilçelerinde bulunan ortaokullarda

6., 7. ve 8. sınıfa devam eden 330 kız (%56.8) ve 251 (%43.2) erkek olmak üzere toplam 581 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır (yaş ort = 12.92, SS = .929). Araştırmada veri toplama araçları olarak; Kişisel Bilgi Formu, Anne-Baba Ödüllendirme ve Cezalandırma Yöntemleri Envanteri (Çocuk Formu)(ABÖCY-Ç)-Ödüllendirme Boyutu kullanılmıştır. ABÖCY-Ç formunda izin verme ödülü (örnek madde: televizyon izlememe izin verir), etkinlik ödülü (örnek madde: pikniğe götürür), somut ödül (örnek madde: harçlığımı arttırır) ve sözel-duygusal ödül (örnek madde: başkalarının önünde beni takdir eder) olmak üzere toplam 4 ödül türü bulunmaktadır. Araştırmanın veri analizinde korelasyon ve regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda ebeveynlerin çocuklarını sözel ve duygusal olarak ödüllendirmelerinin onların akademik başarılarının üzerinde olumlu ve en güçlü etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bunun yanında ebeveynlerin çocuklarını para, kıyafet vb. somut ödüller ile ödüllendirmelerinin onların akademik başarıları üzerinde olumsuz etkisi olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *akademik baÇarı, ödüllendirme, anne-baba tutumu*

Bildiri No: PDR2021.000857 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışman Eğitimi
*ArÇ. Gör. Özgür Salih KAYA, Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Investigation of Social Interest Studies Conducted in Turkey: A Systematic Review

Problem: One of the concepts of individual psychology is social interest. According to Adler, social interest refers to the individual's identification with other people in the society and cooperation in the social environment. Although social interest is an innate potential, it is emphasized that it is important to support and develop this potential of the child. Individuals with high social interest do not isolate themselves from society. They do not feel alienated in the society they live in. Individuals with high social interest cooperate with the environment and their problem-solving skills are high. Individuals with high social interest behave more empathetically. On the other hand, individuals with low social interest have more stress and hostile behaviors. These individuals compare themselves with other individuals and experience adjustment problems. Although social interest is so intertwined with human life, it has been noticed that it is not adequately addressed in Turkey. The aim of this study is to provide a general framework for these studies by systematically reviewing the studies carried out in Turkey on social interest.
Method: The PRISMA guide was used to review the literature review in a systematic and structured way. Within the scope of the study, the literature search was carried out between April 2021 and June 2021 in the databases of Google Scholar, TR Index and YÖK Thesis Center, without any year restriction, to include articles and theses related to social interest. In order not to narrow the scope, the keywords "social interest (sosyal ilgi)" and "social interest (toplumsal ilgi)" were used to identify studies prepared with social interest.
Findings: Within the scope of the research, 3 articles, 9 master's theses and 4 doctoral dissertations related to social interest carried out for university students between 2001-2021 were selected and examined. Three of the four doctoral dissertations between 2001 and 2021 included in the research were conducted for university students and one for adults. When 9 master's theses were examined between the years 2012-2020, which were included in the research, seven of them were carried out with university students, one in transition to adulthood and one with married couples. When the three quantitative studies included in the study between the years 2010-2018 were examined, all of these studies were conducted with university students.
Results: According to the results of the research, individuals with high social interest perceive themselves as more successful academically. Social interest is directly related to marital adjustment, relationship stability, and relationship satisfaction. Depression, anxiety, negative self-perception and somatization disorders are more common in individuals with low social interest.
Keywords: *Keywords: Adler, individual psychology, social interest, systematic review*

Bildiri No: PDR2021.000858 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu
**Dr. Öğr. Üyesi Meryem Demir Güdül, İstanbul Kültür Üniversitesi*

Supervision in Counselor Education Based on Basic Psychological Need Satisfaction

Courses conducted based on the supervision process are a significant part of the undergraduate program in psychological counseling. The effective fulfillment of these courses has an important role in the development of students' professional competencies, as well as in the development of self-efficacy and professional identity. In the literature, various models that can be used to carry out this process effectively and supervision techniques in its processes have been defined. The supervisor's way is critical when using different models and techniques. The way that supports basic psychological need satisfaction is one of them. This way includes students' displaying supportive approaches to satisfy their autonomy, competence, and relatedness need which were defined in the Self-Determination Theory. Numerous studies conducted in different cultures have shown that teachers' support for need satisfaction positively affects students' intrinsic motivation, internalization processes, learning qualities, achievement, and well-being. Since it is an educational process, the supervisor's way of supporting basic psychological needs while conducting the supervision process contributes to the effective execution of this process. This study, it was aimed to discuss how a way that supports the basic psychological needs of students can be presented at every stage of the supervision process. For this purpose, attitudes and behaviors that support basic psychological needs were explained and suggestions were made to reflect these attitudes and behaviors to the supervision stages. As a result, taking students' perspectives at every stage of the supervision process, giving them the chance to make choices by taking into account their developmental characteristics, conducting the supervision process in a structured way, giving constructive feedback throughout the process, and creating a positive interaction environment has a critical role in supporting their psychological needs.

Keywords: *Supervision in counselor education, Basic pscyhological needs, Self-determintaion theory*

Psikolojik Danışman Eğitiminde Temel Psikolojik İhtiyaç Doyumuna Dayalı Olarak Süpervizyon Sürecinin Yürütülmesi

Süpervizyon sürecine dayalı olarak yürütülen dersler psikolojik danışmanlık lisans eğitiminin önemli bir parçasıdır. Bu derslerin etkili biçimde yürütülmesi öğrencilerin hem mesleki yeterliklerinin gelişiminde hem de öz-yeterlilik ve mesleki kimlik geliştirmelerinde önemli bir role sahiptir. Literatürde bu sürecin etkili biçimde yürütülmesi için kullanılabilecek çeşitli modeller ve süpervizyon teknikleri yer almaktadır. Farklı modeller ve teknikleri kullanırken süpervizörün sergilediği yaklaşımlar da oldukça önemlidir. Bu yaklaşımlardan birisi temel psikolojik ihtiyaç doyumunu desteklemeyi temel alan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım eğitim süreçlerinde öğrencilerin Öz-Belirlemek Kuramında tanımlanan özerklik, yetkinlik ve ilişkili olma ihtiyaçlarının doyurulmasına yönelik destekleyici yaklaşımlar sergilemesini içermektedir. Farklı kültürlerde yapılan çok sayıda araştırma öğretmenlerin ihtiyaç doyumunu desteklemelerinin öğrencilerin içsel motivasyonlarını, içselleştirme süreçlerini, öğrenme niteliklerini, başarılarını, iyi oluşlarını ve eğitimde kalma sürelerini olumlu düzeyde etkilediğini göstermiştir. Bir eğitim süreci olması nedeniyle süpervizyon sürecini yürütürken süpervizörün de temel psikolojik ihtiyaçları destekleyici bir yaklaşımda olması bu sürecin

etkili bir biçimde yürütülmesine katkı sağlayabilecektir. Bu çalışmada süpervizyon sürecinin yürütülmesinin her aşamasında öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçları destekleyici bir yaklaşımın nasıl sunulabileceğinin tartışılması amaçlanmıştır. Bu amaçla temel psikolojik ihtiyaçları destekleyen tutum ve davranışlar açıklanmış ve bunların süpervizyon aşamalarına yansıtılmasına yönelik öneriler sunulmuştur. Sonuç olarak süpervizyon sürecinde öğrencilerin özerklik ihtiyacının doyurulmasını destelemek için süpervizyon sürecinin her aşamasında öğrenci merkezli ve anlayışlı kişiler arası tarz benimseyerek öğrencilerin bakış açılarını almak, ilgilerini desteklemek, seçim şansı sunmak ayrıca dışsal öğeleri içselleştirmeleri için gerekçeler açıklamak, olumsuz duyguları kabul etmek, davet edici bir dil kullanmak ve sabırlı olmak oldukça önemlidir. Yetkinlik ihtiyacını desteklemek için ise süpervizyon sürecini yapılandırılmış bir biçimde yürütmek ve süreç boyunca yapıcı geri bildirimler vermek ve ilişkili olma ihtiyacı için ise olumlu ve destekleyici bir etkileşim ortamı yaratmak onların psikolojik ihtiyaçlarının doyurulmasını desteklemede kritik role sahiptir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danışman eğitimde süpervizyon , Öz-belirleme kuramı, Temel psikolojik ihtiyaçlar*

Bildiri No: PDR2021.000859 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArŞ.Gör. Dr. Oğuzhan Çelik, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi ArŞ.Gör. Dr. Ahmet Çağlar Özdoğan, Yozgat Bozok Üniversitesi*

School Climate as a Predictor of Secondary School Students' Sense of School Belonging After Distance Education

In the present study, the predictive role of school climate in secondary school students' sense of school belonging after distance education was examined. The study has been carried out with 345 secondary school students (178 girls and 167 boys). The sample of the research consists of students studying in two different secondary schools in Yozgat Center and determined according to the easily accessible situation sampling. Before the data within the scope of the research were obtained, the school administration and the school psychological counselor were informed about the study and the data were collected via remote online platforms, especially with the help of the school psychological counselors. The students in the study are between the ages of 10-14 and their average age is 11.75 (Sd=1.12). The data in the study were obtained by using the School Climate Scale (Çalık & Kurt, 2010), and the School Belonging Scale (Sarı, 2011). The research was built on the relational research model and correlation analysis was used in the analysis of the data obtained from the research, and hierarchical regression analysis was used for the procedural effect. As a result of the research, significant relationships were determined between the sense of belonging to the school and the school climate. In addition, according to the hierarchical regression analysis, the rejection sub-dimension of the sense of belonging to the school, the safe learning environment of the school climate (ß= -.54, t= -12.005, p<.001) and supportive teacher behaviors (ß= -.26, t= -5.875). , p<.001) predicted significantly in the negative direction. Supportive teacher behaviors of school climate (ß= .36, t= 7.226, p<.001), safe learning environment (ß= .30, t= 7.001, p<.001) and achievement orientation (ß= .24, t= 4.870, p<.001) positively predicted significantly. It is thought that the results obtained may be important for the development of the sense of belonging to the school and the adaptation process of secondary school students after distance education and will contribute to the shaping of the in-school work of school counselors. The data obtained from the research were discussed within the framework of the relevant literature.

Keywords: *Sense of School Belonging, School Climate*

Ortaokul Öğrencilerinde Uzaktan Eğitim Sonrası Okula Aidiyet Duygusunun Yordayıcısı Olarak Okul İklimi

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitim sonrası okula aidiyet duygusunda okul ikliminin yordayıcı rolü incelenmiştir. Araştırma 178 kız, 167 erkek olmak üzere toplam 345 ortaokul öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini Yozgat Merkez'de bulunan ve kolay ulaşılabilir durum örneklemesine göre belirlenen iki farklı ortaokulda öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamındaki veriler elde edilmeden önce çalışma hakkında okul idaresi ve okul psikolojik danışmanına bilgi verilmiş ve özellikle okul psikolojik danışmanlarının yardımıyla uzaktan çevrimiçi platformlar ile veriler toplanmıştır. Araştırmada yer alan öğrenciler 10-14 yaş aralığında olup, yaş ortalamaları 11.75'dir (Ss=1.12). Araştırmada veriler Okul İklimi Ölçeği (Çalık ve Kurt,

2010), ve Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği (Sarı, 2011) kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma ilişkisel araştırma modeli üzerine kurgulanmıştır ve araştırmadan elde edilen verilerin analizinde korelasyon analizi ve yordamsal etki için hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okula aidiyet duygusu ile okul iklimi arasında anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Ayrıca hiyerarşik regresyon analizi sonucuna göre, okula aidiyet duygusunun reddedilmişlik alt boyutu okul ikliminin güvenli öğrenme ortamı (ß= -.54, t= -12.005, p<.001) ve destekleyici öğretmen davranışları (ß= -.26, t= -5.875, p<.001) tarafından negatif yönde anlamlı şekilde yordandığı belirlenmiştir. Okula aidiyet duygusunun okula bağlılık alt boyutunun okul ikliminin destekleyici öğretmen davranışları (ß= .36, t= 7.226, p<.001), güvenli öğrenme ortamı (ß= .30, t= 7.001, p<.001) ve başarı odaklılık (ß= .24, t= 4.870, p<.001) tarafından pozitif yönlü anlamlı şekilde yordadığı belirlenmiştir. Elde edilen sonuçların uzaktan eğitim sonrası ortaokul öğrencilerinin okula aidiyet duygusunun gelişimi ve uyum süreci için önemli olabileceği ve okul psikolojik danışmanlarının okul içi yapacağı çalışmaların şekillenmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmadan elde edilen veriler ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Okula Aidiyet Duygusu, Okul İklimi*

Bildiri No: PDR2021.000860 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Ramazan Özkul, Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü*

Guidance and Psychological Counseling Service Requests of School Managers and Teachers

Problem: The pandemic, which has affected our country as of the beginning of 2020, has forced our education system to change. This process has affected schools and school principals directly. School managers, whose management styles and perceptions they constantly use in their professional lives are different, demand guidance services in different contexts in order to be more effective in school management, to communicate effectively with students, parents and teachers, and to ensure that education continues without compromising the quality of education. Teachers, on the other hand, have some expectations at school management and at the level of their district, province and ministry. The aim of this study is to determine the guidance and psychological counseling service demands of school managers and teachers during the epidemic period. Within the framework of this purpose, current strengths and weaknesses, risks and measures taken, studies and planned studies, problem areas and solutions for these problem areas were tried to be determined according to the opinions of managers and teachers about guidance and psychological counseling services.
Method: The case study method was used in the study based on the qualitative research approach. In the research conducted according to the interview technique, 5 school managers and 10 teachers who were determined on a voluntary basis were interviewed. A semi-structured interview form developed by the researcher was used. The data obtained from the research were analyzed with content analysis and different themes were determined
Findings: Based on the opinions of the managers and teachers, the strengths are that the psychological counseling and guidance personnel are active and young, the number of graduates is sufficient; Findings such as the lack of clarity in the job description of the guidance teacher/psychological counselor, the fact that the guidance teacher/psychological counselor had to work more crisis-oriented were obtained as the weaknesses. In order to improve the educational environment in disadvantaged regions, studies such as cooperation with local governments and in-service trainings for the professional development of teachers working in schools in disadvantaged regions are carried out. According to the opinions of the participants, studies are planned to ensure that the guidance teachers/psychological counselors working in the field receive training for their professional and personal development in cooperation with universities, competent institutions and relevant non-governmental organizations. In addition, annual bulletins are planned to be prepared in order to inform the guidance teachers about the newly developed scales. According to the opinions of the participants, the fact that the title / job definition is not clear in the legislation, the field of guidance and psychological counseling is limited to guidance only, the criteria for the guidance norm in educational institutions are determined only according to the number of students and this criterion does not meet the need, the guidance course hours are abolished at certain grade levels, etc. identified as problem areas. The solution suggestions of the participants for these problem areas are that the appointments are made with the psychological counselor staff, not the guidance teacher, and the job description is made according to the title of the psychological counselor, regardless of the number of students and the type of school, the guidance teacher / psychological counselor staff is given to each school, the guidance lesson hours will be independent from the social clubs. In this way, taking part in all stages of education levels for at least 1 hour a week, etc. has been in the form.

Results: Bringing the Guidance Services Regulation up to date will be achieved by increasing the number of guidance teachers norms in order to serve all students effectively, correcting and standardizing the physical inadequacies of school guidance services and supporting the professional development of guidance teachers.

Keywords: *School managers, guidance, psychological counseling.*

Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Rehberlik ve Psikolojik DanıÇmanlık Hizmet Talepleri

Amaç: 2020 yılı başı itibariyle ülkemizi etkileyen pandemi, eğitim sistemimizi bir değişime zorlamıştır. Bu süreç okulları ve doğrudan okul müdürlerini etkilemiştir. Mesleki yaşamlarında sürekli kullandıkları yönetim biçimleri ve algıları farklılaşan okul yöneticileri bu dönende okul yönetiminde daha etkili olmak, öğrenci, veli ve öğretmenlerle etkili iletişim kurmak ve temelde eğitimin niteliğinden ödün vermeden devam etmesini sağlamak için farklı içeriklerde rehberlik hizmetleri talepleri bulunmaktadır. Öğretmnelerin ise okul yönetimi ve bulundukları ilçe, il ve bakanlık düzeyinde birtakım beklentileri bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, salgın döneminde okul yöneticileri ve öğretmenlerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmet taleplerini tespit etmektir. Bu amaç çerçevesinde rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri ile ilgili yönetici ve öğretmenlerin görüşlerine göre mevcut güçlü ve zayıf yönler, risk ve alınan tedbirler, yapılan çalışmalar ve yapılması planlanan çalışmalar, sorun alanları ve bu sorun alanları ile ilgili çözüm önerileri belirlenmeye çalışılmıştır.
Yöntem: Nitel araştırma yaklaşımının temel alındığı çalışmada durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Görüşme tekniğine gore yapılan araştırmada gönüllülük esasına gore belirlenen 5 okul yöneticisi ve 10 öğretmen ile görüşülmüştür. Araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiş olup farklı temalar belirlenmiştir.
Bulgular: Yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinden hareketle güçlü yönler olarak psikolojik danışma ve rehberlik personelinin etkin ve genç olması, mezun sayısının yeterli olması; zayıf yönler olarak rehber öğretmen/psikolojik danışmanın görev tanımının net olmaması, rehber öğretmen/psikolojik danışmanların daha çok kriz odaklı çalışmak zorunda kalması gibi bulgular elde edilmiştir. Dezavantajlı bölgelerdeki eğitim ortamlarının iyileştirilmesi amacıyla yerel yönetimlerle işbirliği, dezavantajlı bölgelerdeki okullarda çalışan öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik hizmetiçi eğitimler yapılması gibi çalışmalar yürütülmektedir. Alanda çalışan rehber öğretmen/psikolojik danışmanların üniversite, yetkin kurumlar ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yaparak mesleki ve kişisel gelişimlerine yönelik eğitimler almalarının sağlanmasına yönelik çalışmaların planlandığı katılımcıların görüşlerine göre ortaya çıkmaktadır. Ayrıca yeni geliştirilen ölçekler konusunda rehber öğretmenlerin bilgilenmesi için yıllık bültenlerin hazırlanması düşünülmektedir. Katılımcıların görüşlerine göre mevzuatta unvan / görev tanımının net olmaması, rehberlik ve psikolojik danışma alanının sadece rehberlikle sınırlandırılması, eğitim kurumlarında rehberlik normu kriterlerinin sadece öğrenci sayısına göre belirlenmesi ve bu kriterin ihtiyacı karşılamaması, rehberlik ders saatlerinin belirli sınıf düzeylerinde kaldırılmış olması vb. sorun alanları olarak belirlenmiştir. Bu sorun alanlarına yönelik katılımcıların çözüm önerileri atamaların rehberlik öğretmeni olarak değil, psikolojik danışman kadrosuyla yapılması ve görev tanımının psikolojik danışman unvanına göre yapılması, öğrenci sayısına ve okul türüne bakılmaksızın, her okula rehber öğretmen/psikolojik danışman kadrosunun verilmesi, rehberlik ders saatlerinin sosyal kulüplerden bağımsız olacak şekilde haftada en az 1 saat eğitim kademelerinin tüm basamaklarında yer alması vb. şeklinde olmuştur.
Sonuç: Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliğinin çağa uygun hale getirilmesi, tüm öğrencilere etkin bir şekilde hizmet verilebilmesi için rehber öğretmen norm sayısının arttırılması, okul

rehberlik servislerinin fiziki yetersizliklerinin düzeltilip standart hale getirilmesi ve rehber öğretmenlerin mesleki gelişimlerin desteklenmesiyle gerçekleşecektir.

Anahtar Kelimeler: *Okul yöneticileri, rehberlik, psikolojik danıÇmanlık.*

Bildiri No: PDR2021.000861 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Lisansüstü Öğrencisi Şuheda Kılıç, Hacettepe Üniversitesi Prof. Dr. Seher Balcı Çelik, Ondokuz Mayıs Üniversitesi*

Examination of Young Adults' Alexithymia Levels According to Some Variables

In this study, the alexithymia levels of young adults continuing their university education; It was aimed to examine according to the variables of gender, romantic relationship status and perceived socioeconomic level. The research is a descriptive research based on the relational survey model. Within the scope of the study, data were obtained from a total of 540 students selected by simple random sampling method. As a result of the data loss experienced, the data of 33 students were excluded from the analysis, so the sample of the research consisted of a total of 507 participants, 289 of whom were female and 218 of whom were male, continuing their undergraduate education at Ondokuz Mayıs University in the 2019-2020 academic year. The ages of the participants in the study were between 18-25, and the mean age was found to be 20.39 (SD=2.17). The data of the study were obtained with the Toronto Alexithymia Scale (TAS-20) and the Personal Information Form developed by the researcher. The analysis of the data in the research was made using the IBM SPSS 22 program. First of all, independent samples t-test analysis was performed in order to examine whether the alexithymia levels of university students showed a significant difference according to gender. As a result of this analysis, it was found that the alexithymia levels of university students did not differ significantly according to gender. Then, an independent sample t-test analysis was conducted to examine whether the alexithymia levels of university students differed significantly according to their romantic relationship status. As a result of this analysis, it was found that university students' alexithymia levels did not differ significantly according to their romantic relationship status. As a final analysis, one-way analysis of variance was performed for unrelated samples to examine whether the alexithymia levels of university students differed significantly according to their perceived economic levels. As a result of the analysis, it was found that the alexithymia levels of university students did not show a significant difference according to their perceived economic level. The findings were discussed and interpreted in the light of the relevant literature. Finally, some suggestions were presented to researchers and practitioners.

Keywords: *Young adults, university students, alexithymia, romantic relationship status, perceived socioeconomic level*

Genç Yetişkinlerin Aleksitimi Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Bu araştırmada üniversite eğitimini sürdürmekte olan genç yetişkinlerin aleksitimi düzeylerinin; cinsiyet, romantik ilişki durumu ve algılanan sosyoekonomik düzey değişkenlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modeline dayalı betimsel bir araştırmadır. Çalışma kapsamında basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen toplam 540 öğrenciden veri elde edilmiştir. Yaşanan veri kayıpları sonucunda 33 öğrencilerin verileri analiz dışı bırakılmış böylece araştırmanın örneklemi 2019-2020 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesinde lisans eğitimine devam eden 289'u kadın ve 218'i erkek olmak üzere toplam 507 katılımcıdan oluşmuştur. Araştırmadaki katılımcıların yaşları 18-25 arasında olup, yaş ortalaması 20.39 (SS=2.17) olarak bulunmuştur. Araştırmanın verileri Toronto Aleksitimi Ölçeği (TAÖ-20) ve araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi

Formu ile elde edilmiştir. Araştırmadaki verilerin analizi, IBM SPSS 22 programı kullanılarak yapılmıştır. İlk olarak üniversite öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda üniversite öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Daha sonra üniversite öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin, romantik ilişki yaşama durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yine bağımsız örneklem t-testi analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda üniversite öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin, romantik ilişki yaşama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Son analiz olarak ise üniversite öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin algılanan ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemek için ilişkisiz örneklemler için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda üniversite öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin, algılanan ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Elde edilen bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmış ve yorumlanmıştır. Son olarak araştırmacılara ve uygulayıcılara bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Genç yetiGkinler, üniversite öğrencileri, aleksitimi, romantik iliGki durumu, algılanan sosyoekonomik düzey*

Bildiri No: PDR2021.000862 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
ArÇ. Gör. Özgür Salih KAYA, Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Social Cohesion Scale for Immigrants (SCSI): A Validity and Reliability Study

Problem: Migration is an important event that affects human life. The consequences of migration affect both the migrating individual and the host population. One of the important problems experienced by forced immigrants is social cohesion. Turkey is one of the countries hosting the largest number of forced immigrants in the world. For this purpose, a measurement tool that measures the social cohesion of immigrants was developed in this study. This scale, which measures social cohesion for immigrants, is important as it is the first scale developed in the field of psychology.
Method: The study groups of the research consist of immigrants living in Ankara in 2020 and willing to participate in the study voluntarily. All data were obtained online. The application form was applied to a total of 464 immigrants from different nationalities (208 Syrians, 76 Iranians, 67 Afghans, 53 Iraqis and 50 Turkoman). Since 10 of the participants left more than half of the questions in the application form blank, the research was continued with 454 people. Of the participants, 272 (59.91%) were male and 182 (40.09%) were female. General Belongingness Scale and Social Connectedness Scale were used for similar scale validity.
Findings: As a result of exploratory factor analysis, a six-dimensional structure consisting of 28 items emerged. As a result of the literature review, the scale was named "Social Cohesion Scale for Immigrants" (SCSI) and its sub-dimensions were named, "exclusion", "belonging, "psychological and social support", "individual factors", "hope" and "past experience". In the analyses, it was concluded that the items explained 59.44% of the total variance. The Cronbach alpha internal consistency coefficient is .82, for the whole scale, and the test-retest reliability is .84.
Results: The Social Cohesion Scale for Immigrants, consisting of 6 factors, is a comprehensive and multidimensional scale. Compared with similar studies, it is seen that the SCSI developed in this study shows an acceptable level of factor structure and internal consistency. Considering the results obtained from the SCSI, it can be said that it is a measurement tool with high validity and reliability and can be used in different studies.

Keywords: *Immigrant, social cohesion, exclusion, belonging, psychological and social support, individual factors, hope, past experience*

Göçmenler için Sosyal Uyum Ölçeği (GSUÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Amaç: Göç insan hayatını etkileyen önemli bir olaydır. Göçün sonuçları hem göç eden bireyi hem ev sahibi halkı etkilemektedir. Özellikle zorunlu göçmenlerin yaşadığı önemli problemlerden birisi sosyal uyumdur. Türkiye dünyada en fazla zorunlu göçmene ev sahipliği yapan ülkelerden biridir. Bu amaçla bu araştırmada göçmenlerin sosyal uyumunu ölçen bir ölçme aracı geliştirilmiştir. Göçmenler için sosyal uyumunu ölçen bu ölçek psikoloji alanında geliştirilen ilk ölçek olması itibariyle önem arz etmektedir.
Yöntem: Araştırmanın çalışma grupları 2020 yılında Ankara"da yaşayan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen göçmenlerden oluşmaktadır. Verilerin tamamı çevrimiçi elde edilmiştir. Uygulama formu farklı milletten olan toplam 464 göçmene (208 Suriyeli, 76 İranlı, 67 Afgan, 53 Iraklı ve 50 Türkmen) uygulanmıştır. Katılımcıların 10"u uygulama formundaki soruların yarısından fazlasını boş bıraktıkları için araştırmaya 454 kişi ile devam edilmiştir. Katılımcıların 272"i (%59.91) erkek, 182"si (%40.09) kadındır. Benzer ölçek geçerliği için

Genel Aidiyet Ölçeği ve Sosyal Bağlılık Ölçeği kullanılmıştır. **Bulgular:** Açımlayıcı faktör analizi sonucunda, 28 maddeden oluşan altı boyutlu bir yapı ortaya çıkmıştır. Alanyazın doğrultusunda ölçek "Göçmenler için Sosyal Uyum Ölçeği" (GSUÖ), alt boyutları ise "dışlanma", "aidiyet", "psikolojik ve sosyal destek", "bireysel faktörler", "umut" ve "geçmiş deneyimler" olarak adlandırılmıştır. Analizlerde maddelerin toplam varyansın %59.44'ünü açıkladığı görülmüştür. GSUÖ toplam puanının Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .82, test tekrar test güvenirlik değeri .84 bulunmuştur. **Sonuç:** 6 faktörden oluşan Göçmenler için Sosyal Uyum Ölçeği, kapsamlı ve çok boyutlu bir ölçektir. Bu araştırmada geliştirilen GSUÖ'nün benzer çalışmalarla karşılaştırıldığında kabul edilebilir düzeyde faktör yapısı ve iç tutarlılık gösterdiği görülmektedir. GSUÖ'den elde edilen sonuçlara bakıldığında geçerliği ve güvenirliği yüksek ve farklı çalışmalarda kullanılabilecek bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Göçmen, sosyal uyum, dışlanma, aidiyet, psikolojik ve sosyal destek, bireysel faktörler, umut, geçmiş deneyimler*

Bildiri No: PDR2021.000864 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Eğitiminde Akreditasyon

**Prof. Dr. RAGIP ÖZYÜREK, İstanbul Aydın Üniversitesi Doç. Dr. Nursel TOPKAYA, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir Haktanır, Necmettin Erbakan Üniversitesi Prof. Dr. Zeynep Hamamcı, Gaziantep Üniversitesi Prof. Dr. Baki Duy, EskiŞehir Anadolu Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Akçıl, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Olcay Yılmaz, TED Üniversitesi*

A Study for Identifying the Standards for Counselor Education

Purpose: In this presentation, a set of standards for the undergraduate level counselor education programs have been proposed and the relevant literature is provided. These standards can be categorized in several headings. For instance, several members of the Turkish Counseling Association‟s Self-Evaluation Report Development Committee prepared a draft of such standards consisting of three main categories. These categories were as follows: "Learning Environment and Professional Counseling Identity", "Professional Applications, Interview, and Observations", and "Program Evaluation". On the other hand, the Turkish Higher Education Quality Council (THEQC) suggested five categories in the Institutional Evaluation and Accreditation Standards (2nd version): Quality Assurance System, Education and Teaching, Research and Development, Community Contribution, and Management Systems. The Unit for Evaluation and Accreditation of Psychological Counseling and Guidance Education Programs (PDR-EPDAB) initiated the development of standards for undergraduate counselor education programs based on the THEQC. Some of the fundamental topics related to counselor education are of particular interest, as these topics need input from counselor educators throughout the nation before being included in the standards. These critical topics were as follows: (1) *the educational background and educational level of at least 2/3 of counseling faculty,* (2) *the maximum number of courses a faculty member can teach in a semester,* (3) *the number of research projects that counseling faculty carry out in a given time period*, (4) *the average publication count per counseling program*, (5) *the number of individual and group counseling rooms*, (6) *counseling curriculum aligned with the eight core counseling areas*, (7) *the minimum number of real clients that students should see for the applied individual counseling course*, (8) *the number of weeks that school counseling applications (i.e., internship) would be carried out,* (9) supervision opportunities for students, and (10) *the number of students in courses involving application, observation, and interviewing*. PDR-EPDAB‟s accreditation executive board should identify standards in line with the Council for Accreditation of Counseling and Related Educational Programs‟ (CACREP) the 2020 standards; the ethical standards of American Counseling Association, American School Counseling Association, and Turkish Psychological Counseling and Guidance Association; and the National Qualifications Framework for Higher Education in Turkey Fields of Education standards. For example, according to the 2020 CACREP standards, 40 hours out of 100 hours of counseling applications must involve counseling real clients. The remainder of these hours must include clinical supervision provided to students in the practicum site. Additionally, university supervisors can provide individual or triadic supervision and must provide 1-1.5 hours of group supervision each week. It is important to identify the national standards for applied courses delivered in educational programs. The applied courses offered in the undergraduate level counseling programs in Turkey are related to career counseling practices, group counseling, school counseling practices, and individual counseling practices. Starting with examining school counseling practices around 2010, researchers paid attention

to these practice-based courses and relevant supervision needs. These studies were followed by research articles published related individual counseling practices. However, there is a lack of studies examining career counseling practices and group counseling practices. Finally, Demir and colleagues developed a draft of standards for applied school counseling courses.

Keywords: *Accreditation, standards in counselor education*

Psikolojik DanıÇman Eğitiminin Standartlarının Belirlenmesine Yönelik Bir ÇalıÇma

Amaç: Bu bildiride Türkiye"deki psikolojik danışman eğitiminin standartlarının neler olabileceği konusu ele alınmış ve alanyazın taramasından bahsedilmiştir. Bu standartlar belirli başlıklara göre ele alınabilir. Örneğin, TÜRK PDR Derneği Öz Değerlendirme Raporu Hazırlama Komisyonu üyelerinin bir kısmı 25.09.2020 tarihinde üç ana başlığa göre bir taslak hazırlamıştır. Bunlar; "Öğrenme Ortamları ve Profesyonel Psikolojik Danışman Kimliği", "Profesyonel Uygulamalar, Görüşme ve Gözlemler" ve "Program ve Sonuçların Değerlendirilmesi " şeklindedir. YÖKAK Kurumsal Değerlendirme ve Akreditasyon ölçütleri Sürüm 2.0"a göre ise beş ana başlık bulunmaktadır. Bunlar; "Kalite Güvence Sistemi", "Eğitim ve Öğretim", "Araştırma ve Geliştirme", "Toplumsa Katkı" ve "Yönetim Sistemi"dir. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Birimi (PDR-EPDAB) tarafından YÖKAK ölçütlerine uygun olacak şekilde standart hazırlıklarına başlanmıştır. Türkiye"deki psikolojik danışman eğitiminde belli başlı konular özellikle önemlidir. Çünkü bu konuların geniş çaplı tartışmalardan sonra standartlar arasına alınması yararlı olacaktır. Bunlar; "akademik birimde en az üç tam zamanlı öğretim üyesinin istihdam edilmesi ve mezuniyetlerinin hangi program ve düzeye uygun olacağı", "programdaki tüm öğretim üyelerinin/öğretim görevlilerinin en az 2/3"ünün mezuniyetlerinin hangi program ve düzeye uygun olacağı", "öğrenci öğretim elemanı sayısı", "bir öğretim elemanının bir dönem içerisinde en çok kaç farklı ders verebileceği", "öğretim elemanlarının kaç yıl içinde ve toplam kaç tane araştırma projesinde rol alacağı", "yayın sayıları ile ilgili anabilim dalı ortalamasının ne olacağı", "bireysel psikolojik danışma ve grupla psikolojik danışma odalarının sayıları", "psikolojik danışman eğitimindeki sekiz ortak çekirdek alana uygun eğitim programı", "bireyle psikolojik danışma uygulamaları dersinde en kaç gerçek danışanla uygulama yapılacağı", "okullarda yürütülen uygulamalı derslerin kaç hafta yapılacağı", "öğrencilere sağlanacak süpervizyon olanakları", "uygulama, gözlem ve görüşme derslerindeki öğrenci sayıları" şeklinde sıralanabilir. PDR-EPDAB Akreditasyon Üst Kurulu, özellikle bu konularla ilgili olarak başta Psikolojik Danışma ve İlgili Eğitim Programları Akreditasyon Konseyi"nin (Council for Accreditation of Counseling and Related Educational Programs [CACREP]) 2020 standartları olmak üzere, American Counseling Association, American School Counselor Association ve Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği etik ilkelerine ve Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi Temel Alan Yeterliliklerine uygun standartlar belirlemelidir.Örneğin CACREP 2020 standartlarına göre, 100 saatlik psikolojik danışma uygulamasının 40 saatlik kısmını, gerçek danışanlarla psikolojik danışma yapma oluşturmaktadır. Kalan 60 saatlik kısmını ise uygulama dersleri süresince, her psikolojik danışman adayının uygulama sürecindeki performansına ilişkin süpervizyon alması oluşturmaktadır. Ayrıca, dersin öğretim elemanından her hafta ortalama bir saat verilen bireysel ya da üçlü süpervizyon ve her hafta ortalama bir/bir buçuk saatlik grup süpervizyonu alınır.

Akreditasyon süreçleriyle ilgili önemli noktalardan biri, eğitim programlarında yer alan özellikle uygulamaya dönük derslerdeki ulusal standartların neler olması gerektiğidir. Türkiye"de yapılan lisans düzeyindeki psikolojik danışman eğitimindeki uygulamalı dersler; kariyer rehberliği uygulamaları, grupla psikolojik danışma yaşantısı, okul psikolojik

danışmanlığı uygulamaları ve bireysel psikolojik danışma uygulaması ile ilgilidir. Bu uygulamalı derslerin eğitimi ve süpervizyonu ile ilgili ilk araştırmalar, okul psikolojik danışmanlığı uygulamalarının nasıl yapıldığını inceleyen araştırmaların yapılmasıyla 2010 yılı civarında başlamış, ardından bireyle psikolojik danışma uygulaması dersleriyle ilgili araştırmalar yayınlanmaya başlanmıştır. Kariyer rehberliği alanındaki uygulamaları inceleyen araştırmalar ile grupla psikolojik danışma yaşantısı kazanma konusundaki araştırmalar ise yok denecek kadar azdır. Ayrıca, Demir ve arkadaşlarının okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili uygulamalı derslerin taslak standartlarını geliştirme ile ilgili çalışmaları olmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Akreditasyon, psikolojik danıĢman eğitiminde standartlar.*

Bildiri No: PDR2021.000865 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Psikolojik Danışma Uygulaması ve Süpervizyonu
**ArG. Gör. Dr. Ahmet Çağlar Özdoğan, Yozgat Bozok Üniversitesi*

The Effect of the Intervention Program Based on Cognitive Behavioral Techniques on the Stress Coping Skills of University Students: A Pilot Study

In this study, it is aimed to examine the effect of the intervention program developed using cognitive behavioral techniques on the stress coping skills of university students. The participants of the study are students (7 girls, 5 boys) studying in various departments of the Faculty of Education of Yozgat Bozok University. The students participating in the research consist of students studying at Yozgat Bozok University summer school in the continuation of the 2020-2021 academic year. Before the relevant student group within the scope of the research was determined, a general announcement was made to the students about the study and the students who volunteered for the study were included in the study group. A 6-session intervention program developed by the researcher based on Cognitive Behavioral Therapy Techniques was applied to the students participating in the study to improve their ability to cope with stress. The students participating in the research were met with five-day intervals and sessions lasting approximately 60 minutes. Measures of students' stress levels were obtained using the Styles of Coping Scale (Hisli-Şahin & Durak, 1995). The scale used in the research shows a multidimensional structure, and within the scope of this study, optimism and confidence sub-dimensions were evaluated in terms of suitability for the purpose of the research. The aforementioned scale was applied as pre- and post-psycho-educational measures. The research was carried out based on the Single Group Pre-Test-Post-Test Design, which is one of the weak experimental designs. In the study, the data were analyzed using "One-Way ANOVA for Related Samples (Repeated Measures)" in order to determine the significant difference between the stress scores of the students. According to the results obtained from the research, it was determined that the intervention program developed using cognitive behavioral techniques caused improvement in students' ability to cope with stress levels. It is thought that the result obtained from the research is that the use of cognitive behavioral techniques is effective in coping with stress and will contribute to further research and applications to be developed. The results obtained from the research were discussed within the framework of the relevant literature.

Keywords: *Cognitive Behavioral Therapy, Psycho-Education, Coping with Stress*

Bilişsel Davranışçı Terapi Tekniklere Dayalı Olarak Geliştirilen Müdahale Programının Üniversite Öğrencilerinin Stresle Başa Çıkma Becerileri Üzerine Etkisi: Bir Pilot Çalışma

Bu çalışmada bilişsel davranışçı teknikler kullanılarak geliştirilen müdahale programının üniversite öğrencilerinin stresle başa çıkma becerileri üzerine etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın katılımcılarını Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesinin çeşitli bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğrenciler (7 kız, 5 Erkek) oluşturmaktadır. Araştırmada yer alan öğrenciler Yozgat Bozok Üniversitesi 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılının devamında yaz okulunda öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında yer alan ilgili öğrenci grubu belirlenmeden önce öğrencilere çalışma hakkında genel bir duyuru yapılmış ve çalışmaya gönüllü olan öğrenciler çalışma grubuna dâhil edilmiştir. Araştırmada yer alan öğrencilere Bilişsel Davranışçı Terapi Tekniklere dayalı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen stresle başa çıkma becerisini geliştirmeye yönelik, 6

oturumluk müdahale programı uygulanmıştır. Araştırmada yer alan öğrenciler ile beş gün arayla ve yaklaşık 60 dakika süren oturumlarla bir araya gelinmiştir. Öğrencilerin stres düzeylerine ilişkin ölçümler Stresle Başa Çıkma Tarzlar Ölçeği (Hisli-Şahin ve Durak, 1995) kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma kapsamında kullanılan ölçek çok boyutlu bir yapı göstermektedir ve bu çalışma kapsamında araştırmanın amacına uygunluğu açısında iyimserlik ve güven alt boyutu değerlendirmeye alınmıştır. Söz konusu ölçek psiko-eğitim öncesi ve sonrası ölçümleri olarak uygulanmıştır. Araştırma, zayıf deneysel desenlerden Tek Gruplu Ön Test- Son Test Desene dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler, öğrencilerin stres puanları arasındaki anlamlı farklılığı belirlemek amacıyla "İlişkili Örneklemler (Tekrarlı Ölçümler) İçin Tek Yönlü ANOVA" kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuca göre, bilişsel davranışçı teknikler kullanılarak geliştirilen müdahale programının öğrencilerin stres düzeylerinde başaçıkma becerisi açısından gelişime neden olduğu belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonucun stres ile başa çıkma becerilerinde bilişsel davranışçı teknikler kullanımının etkili olduğunu ve bundan sonraki daha kapsamlı geliştirilecek araştırma ve uygulamalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *BiliÇsel DavranıÇç Terapi, Psiko-Eğitim, Stres ile BaÇa Çkma*

Bildiri No: PDR2021.000866 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Dr. Ramazan Özkul, Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü*

Opinions of School Managers and Teachers on Special Education Practices

Problem: Education is one of the sectors most affected by the Covid 19 epidemic, which was effective in our country in March 2020 and caused schools to be closed. Various arrangements have been made and different measures have been taken to ensure that students from all over our country have the same quality education opportunity. In this process, teachers continued to work in the field, and continued to work remotely and partially face-to-face. The difficulties of teaching during the epidemic are an undeniable reality. In particular, it was aimed to determine the opinions of school managers and teachers of private education institutions on special education practices during the epidemic process. Within the scope of this purpose, current strengths and weaknesses, risks and measures taken, studies and planned studies, problem areas and solutions for these problem areas were tried to be determined according to the opinions of managers and teachers regarding special education practices.
Method: The case study method was used in the study based on the qualitative research approach. In the research conducted according to the interview technique, 5 school managers and 10 teachers who were determined on a voluntary basis were interviewed. A semi-structured interview form developed by the researcher was used. The data obtained from the research were analyzed with content analysis and different themes were determined.
Findings: According to the opinions of the participants, the presence of young labor force for special education, state policies developed in this direction, increased awareness of the disabled group in the society, the lack of special education classes to meet the needs of children at all levels, education classes for early childhood period, according to the opinions of the participants. and no programs. Increasing the number of special education institutions throughout the province, meeting the educational needs of the students waiting in line, eliminating the material deficiencies in the existing schools and classrooms, ensuring the participation of all individuals with special needs in social activities, etc. activities were determined as planned activities. Problem areas are the inadequacy of schools throughout the province, the lack of special education classes at all levels, the problems and inadequacies experienced in the socialization of students with special needs, the inadequacy of materials available in special education schools - special education vocational training centers, special education job application centers - support training rooms in special education classes. , physical inadequacies of RAM institutions throughout the province, etc. determined. The solution suggestions developed by the participants for these problem areas are the opening of a school for the moderately and severely mentally handicapped, the opening of special education classes in the city center and districts, cinema, theater, funfair and museum trips to support students with special needs, Turkish art music and Turkish music. Developing social cohesion skills through activities such as listening to folk music concerts, visiting animal shelters and zoos, planting saplings, picnics, getting on public transport, etc. is in the form.
Results: One of the most important indicators of the development level of societies is the social and economic opportunities they provide to individuals with disabilities. Significant developments have been recorded in the field of special education in our country in recent years. Malatya province has also made significant progress in this area. Its sustainability is also of great importance. However, it is seen that special education services have not reached the desired level. It is thought that the solution proposals for the problems stated in the

research will contribute to the field. In addition, it is of great importance for such studies to be repeated at certain periods in terms of monitoring and healthy walking of the process.
Keywords: *School managers, teacher, special education.*

Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Özel Eğitim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

Amaç: 2020 yılı mart ayında ülkemizde etkili olan ve okulların tatil edilmesine sebep olan Covid 19 salgınının en çok etkilediği sektörlerin başında eğitim gelir. Ülkemizin her yerindeki öğrencilerin aynı nitelikli eğitim fırsatını yakalaması için çeşitli düzenlemeler yapılmış, farklı önelmeler alınmıştır. Bu süreçte öğretmenler alanda çalışmaya devam etmiş, uzaktan ve kısmen bazı zamanlarda yüz yüze çalışmaya devam etmiştir. Salgın sürecinde öğretmenlik yapmanın zorlukları yadsınamaz bir gerçektir. Özellikle özel eğitim kurumları okul yöneticileri ve öğretmenlerinin salgın sürecinde özel eğitim uygulamalarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında özel eğitim uygulamaları ile ilgili olarak yönetici ve öğretmenlerin görüşlerine göre mevcut güçlü ve zayıf yönler, risk ve alınan tedbirler, yapılan çalışmalar ve yapılması planlanan çalışmalar, sorun alanları ve bu sorun alanları ile ilgili çözüm önerileri belirlenmeye çalışılmıştır.
Yöntem: Nitel araştırma yaklaşımının temel alındığı çalışmada durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Görüşme tekniğine gore yapılan araştırmada gönüllülük esasına gore belirlenen 5 okul yöneticisi ve 10 öğretmen ile görüşülmüştür. Araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiş olup farklı temalar belirlenmiştir.
Bulgular: Katılımcıların görüşlerine göre güçlü yönler olarak özel eğitime yönelik genç iş gücünün varlığı, bu yönde geliştirilen devlet politikaları, engel grubuna yönelik toplumda artan farkındalık, zayıf yönler olarak her kademede çocukların ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik özel eğitim sınıflarının olmaması, erken çocukluk dönemine yönelik eğitim öğretim sınıfları ve programları bulunmaması belirlenmiştir. İl genelinde özel eğitim kurum sayısının arttırılarak, sırada bekleyen öğrencilerin eğitim öğretim ihtiyaçlarını karşılamak, mevcut okul ve sınıflarda materyal eksikliklerini giderilmesi, özel gereksinimli tüm bireylerin sosyal faaliyetlere katılımını sağlamak vb. faaliyetler ise yapılması planlanan çalışmalar olarak belirlenmiştir. Sorun alanları olarak ise, İl genelindeki okul yetersizliği, her kademede özel eğitim sınıflarının eksikliği, özel gereksinimli öğrencilerin sosyalleştirilmesinde yaşanan aksaklıklar ve yetersizlikler, özel eğitim okullarında – özel eğitim meslek eğitim merkezlerinde özel eğitim iş uygulama merkezlerinde- özel eğitim sınıflarında destek eğitim odalarında mevcut malzemelerin yetersizliği, il genelindeki RAM kurumlarının fiziki yetersizlikleri vb. belirlenmiştir. Bu sorun alanlarına yönelik katılımcılar tarafından geliştirilen çözüm önerileri ise orta ve ağır düzeyde zihin engellilere yönelik bir okulun açılması, il merkezi ve ilçelerde özel eğitim sınıflarının açılması, özel gereksinimli öğrencilere destek olacak şekilde sinema, tiyatro, lunapark ve müze gezileri, Türk sanat müziği ve Türk halk müziği konserleri dinleme, hayvan barınağı ve hayvanat bahçesi ziyaretleri, fidan dikme, piknik, toplu taşıma araçlarına binme gibi faaliyetleriyle toplumsal uyum becerilerinin geliştirilmesi vb. şeklindedir.
Sonuç: Toplumların gelişmişlik düzeylerinin en önemli göstergelerinden biri engelli bireylere sağlamış olduğu sosyal ekonomik imkânlardır. Ülkemizde son yıllarda özel eğitim alanında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Malatya ili de bu alanda önemli gelişme göstermiştir. Bunun sürdürülebilirliği de büyük önem arz etmektedir. Ancak buna rağmen özel eğitim hizmetleri istenilen seviyeye ulaşmadığı görülmektedir. Araştırmada belirtilen sorunlara ilişkin belirtilen çözüm önerilerinin Alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu tür çalışmalarında belirli periyotlarla tekrar edilmesi sürecin takibi ve sağlıklı yürümesi açısından büyük öneme sahiptir.
Anahtar Kelimeler: *Okul yöneticileri, öğretmen, özel eğitim.*

Bildiri No: PDR2021.000868 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Dr. Öğr. Üyesi Metehan Çelik, Çukurova Üniversitesi ArŞ. Gör. Mehmet Özdemir, Siirt Üniversitesi*

Examination Of Achievement Orientations Of University Students In Terms Of Different Variables

Problem: The purpose of this study was to examine university students‟ achievement orientations in terms of different variables. First of all, the participants‟ level of learning-approach, learning-avoidance, performance-approach and performance-avoidance, which are sub-dimensions of achievement orientation, were examined. Next, it was examined to determine whether the sub-dimensions of achievement orientations differed in terms of participants‟ gender, grade level, academic achievement level, perception of academic achievement, and meaning attributed to academic achievement. Finally, the relationship between the achievement orientations sub-dimensions of university students and their competitive attitudes and stresses related to their level of academic expectations were examined. This study found that university students are oriented towards high level of learning-approach, medium level of learning-avoidance, low level of performance-approach and performance-avoidance. In addition, the achievement orientations of university students showed a significant difference in the dimension of learning-avoidance achievement orientation in terms of gender variable, and there was no gender-related differentiation in terms of other dimensions. In terms of grade levels, it is found that the achievement orientations and performance-avoidance sub-dimensions of the fourth grade university students' achievement orientations have a significantly lower average score than the students at the other grade levels. No significant differences were found in learning-approach and learning-avoidance sub-dimensions of achievement orientations according to grade level.
Method: The sample of this study consists of 880 university students studying in different teaching programs in the School of Education at Siirt University. The data was obtained by using “2 x 2 Achievement Orientation Scale”, “Competitive Attitude Scale”, “St Stress Inventory for Academic Expectations” and “Personal Information Form”. Descriptive statistical, one-way analysis of variance, and Pearson moment correlation coefficient were used to analyze the data.
Findings: In the research, the students who had academic achievement level of “very good” had statistically significant higher score of learning-approach of success-oriented than the students who have academic achievement level of “good”, “intermediate”, and “pass”. Similar result was found for the students who had achievement level of “good” had statistically significant higher score than the ones who had “intermediate”, and “pass” scores. It was also found that the students who had “very good” academic level were significantly oriented towards learning-avoidance and achievement-oriented compared to the “passable” students. On the other hand, it was concluded that performance-approach and performance-avoidance achievement orientations of university students did not differ according to academic achievement level. In addition, in the learning-approach dimension of achievement orientations, those who perceive themselves as “successful” were found to be statistically significantly oriented towards learning-approach and achievement-oriented than the ones who perceived themselves to be “intermediate” and “unsuccessful”. The same result was found for the ones who perceive to be “moderate” are significantly oriented towards learning-approach and achievement-oriented than the ones who perceived themselves to be “unsuccessful”. In

the performance-avoidance sub-dimension, it was found that those who perceived themselves as “successful” were significantly more performance-avoidance-oriented than those who perceived themselves as “moderate”. In the sub-dimensions of learning-avoidance and performance-approach success orientations, there was no difference in terms of the perception of academic achievement.

Results: Abstract Analyzing the achievement orientations of university students according to the meaning attributed to academic achievement, significant relationships were obtained in all sub-dimensions, especially in the performance-approach and learning-approach sub-dimensions. Especially the results obtained in the performance-approach sub-dimension are quite striking.

Keywords: *Achievement orientations, competitive attitude, stress on academic expectations*

Üniversite Öğrencilerinin Başarı Yönelimlerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin başarı yönelimlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Bu çerçevede öncelikle üniversite öğrencilerinin başarı yönelimleri alt boyutları olan öğrenme-yaklaşma, öğrenme-kaçınma, performans-yaklaşma ve performans-kaçınma alt boyutları düzeylerinin nasıl olduğu incelenmiştir. Daha sonra başarı yönelimleri alt boyutlarının cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik başarı düzeyi, akademik başarı algısı, akademik başarıya yüklenen anlam açısından farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Son olarak da üniversite öğrencilerinin başarı yönelimleri alt boyutları ile rekabetçi tutumları ve akademik beklentilere ilişkin stresleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin yüksek düzeyde öğrenme-yaklaşma, orta düzeyde öğrenme-kaçınma ve düşük düzeyde performans-yaklaşma ile performans-kaçınma yönelimli olduğu sonucu elde edilmiştir. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin başarı yönelimlerinin cinsiyet değişkeni açısından öğrenme-kaçınma başarı yönelimi boyutu da anlamlı farklılık gösterdiği, diğer boyutlar açısından ise cinsiyete bağlı bir farklılaşmanın olmadığı görülmüştür. Sınıf düzeylerine göre ise üniversite öğrencilerinin başarı yönelimlerinin performans-yaklaşma ve performans-kaçınma alt boyutlarında 4. Sınıf öğrencilerinin diğer sınıf düzeylerindeki öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha düşük bir puan ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Başarı yönelimlerinin öğrenme-yaklaşma ile öğrenme-kaçınma alt boyutlarında ise sınıf düzeyine göre anlamlı farklılıklar elde edilmemiştir.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubunu Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesinin farklı öğretmenlik programında okumakta olan 880 oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri “2 x 2 Başarı Yönelimleri Ölçeği”, “Rekabetçi Tutum Ölçeği”, “Akademik Beklentilere İlişkin Stres Envanteri” ve “Kişisel Bilgi Formu” ile elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde, betimsel istatistiki değerler, tek yönlü varyans analizi, Pearson Moment korelasyon katsayısı ve kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada akademik başarı düzeyi “çok iyi” olan öğrencilerin, akademik başarı düzeyi “iyi”, “orta”, “geçer” ve “başarısız” olan öğrencilere göre; “iyi” olan öğrencilerin ise “orta” ve “geçer” olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde öğrenme-yaklaşma başarı yönelimli olduğu; akademik başarı düzeyi “çok iyi” olan öğrencilerin de “geçer” olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde öğrenme-kaçınma başarı yönelimli oldukları sonucu elde edilmiştir. Buna karşın üniversite öğrencilerinin performans-yaklaşma ve performans-kaçınma başarı yönelimlerinin ise akademik başarı düzeyine göre farklılaşmadığı soncu elde edilmiştir. Ayrıca akademik başarı algısına göre başarı yönelimlerinin öğrenme-yaklaşma boyutunda kendini “başarılı” olarak algılayanların kendini “orta” ve “başarısız” olarak algılayanlara göre, kendini “orta” olarak algılayanların da kendini “başarısız” olarak algılayanlara göre anlamlı düzeyde öğrenme-yaklaşma başarı yönelimli oldukları görülmüştür. Performans-kaçınma alt

boyutunda ise kendini “başarılı” olarak algılayan öğrencilerin kendini “orta” olarak algılayan öğrencilere göre, anlamlı düzeyde performans-kaçınma başarı yönelimli oldukları görülmüştür. Öğrenme-kaçınma ve performans-yaklaşma başarı yönelimleri alt boyutlarında ise akademik başarı algısına bağlı bir farklılaşma olmadığı sonucu elde edilmiştir. **Sonuç:** Akademik başarıya yüklenen anlama göre üniversite öğrencilerinin başarı yönelimlerine baktığımızda ise özellikle performans-yaklaşma ve öğrenme-yaklaşma alt boyutlarında daha belirgin olmakla beraber tüm alt boyutlarda anlamlı ilişkiler elde edilmiştir. Özellikle performans-yaklaşma alt boyutunda elde edilen sonuçlar oldukça çarpıcı düzeydedir.
Anahtar Kelimeler: *BaĞarıyönelimleri, rekabetçi tutum, akademik beklentilere iliĢkin stres*

Bildiri No: PDR2021.000870 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim Özok, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ArŞ. Gör. Mehmet Özdemir, Siirt Üniversitesi*

The Role of Mindfulness in the Perception of Academic Achievement and in Coping with the Stress It Creates

Purpose: In the global and changing world, individuals are trying to acquire more abstract concepts in order to put forth their existence in addition to their physical needs. Some of these concepts are seen as equivalent to life success for individuals. One of the most important of these concepts is academic success, which is at the center of the Turkish education system. The importance given to the perception of success and the stress it creates are becoming an important problem for many people today. In the related research, it is aimed to present mindfulness, which is accepted as a mental and physical health approach, as a solution to the perception of academic achievement and the stress situation that occurs in individuals depending on this perception. In today's world, academic success is now seen as equivalent to life success. From another point of view, failing academically means failure in life for individuals. As individuals are valued in society based on their academic achievements. Failure to achieve the expected or desired academic success for the individual means experiencing many material and moral losses such as love, respect, appreciation, recognition, popularity, and economic gain. This importance attributed to academic success, especially in our country, causes stress in individuals during academic process. This situation directly affects the test anxiety and stress experienced by individuals. However, expectations other than one's own expectations may make students feel obliged to act according to the expectations of their parents and other close relations, as well as their own subjective evaluations in setting goals for the exam. This can cause serious academic stress on the individual preparing for the exam. Some findings in the literature reveal that academic stress is the biggest obstacle to students' academic success. This negative reflection makes it vitally important to cope with the stress created by the expectation of academic success and the perception of academic achievement. There are many ways to cope with this stress. One of these is the mindfulness approach, which is based on the mystical and philosophical belief of Zen Buddhism in the Far East and is accepted as a method of mental and physical health. Our research results have shown that mindfulness is an effective way to cope with the stress created by the meaning attributed to academic success and helps students become more successful learners.

Method: The research is in the scanning model and is in the form of a literature review. The research includes national and international studies conducted between 2000 and 2021 in the field of academic achievement, stress and mindfulness, and secondary sources based on these studies.

Findings: It shows that mindfulness helps students become more successful learners and healthier related members of the educational community. The values obtained in some brain frequencies (especially alpha and theta) with conscious awareness exercises; It has been shown to reduce stress and anxiety, provide deep physical relaxation and mental clarity, increase speaking skills and creative thinking, synchronize both hemispheres of the brain, reduce pain and stimulate the release of the happiness hormone (endorphin).

Results: It seems quite difficult for us to explain conscious awareness without using the concept of focus. Conscious awareness focuses on success and reduces stress by regulating the chemical ratio in the relevant part of the brain, making the individual ready for learning.

Since mindful awareness provides body and mind integrity, it contributes to the training of individuals who are both learning and reflecting their performance. In short, mindfulness can be evaluated as an effective tool to make students better learners and educational institutions better learning communities.
Keywords: *mindfulness, perception of academic success, academic stress*

Akademik BaĢarıyaYüklenen Anlam ve Bunun Yarattığı Stresle BaĢEtmede Bilinçli Farkındalığın Rolü

Amaç: Küreselleşen ve değişen dünyada bireyler fiziksel ihtiyaçlarının yanı sıra varlığını ortaya koymak ve bir yer edinmek için daha fazla soyut kavram elde etme uğraşı içerisine girmektedirler. Öyle ki bu kavramlardan bazıları bireyler için hayat başarısı ile eş değer olarak görülmektedir. Bu kavramların en önemlilerinden biri Türk eğitim sisteminin odağında yer alan başarıdır. Başarıya atfedilen bu önem ve buna bağlı olarak bireylerde ortaya çıkan stres durumu günümüzde pek çok kişi için önemli bir sorun haline gelmektedir. İlgili araştırmada bir ruh ve beden sağlığı yaklaşımı olarak kabul edilen bilinçli farkındalığın (mindfulness) akademik başarıya yüklenen anlam ve buna anlama bağlı olarak bireylerde ortaya çıkan stres durumuna bir çözüm önerisi olarak sunulması amaçlanmaktadır. Günümüz dünyasında akademik başarı artık hayat başarısı ile eş değer görülmektedir. Bir diğer açıdan akademik anlamda başarısız olmak bireyler için hayat başarısızlığı anlamına gelmektedir. Zira bireyler toplumda akademik başarıları üzerinden değer görmektedir. Birey için beklenen ya da arzu edilen akademik başarının elde edilememesi sevgi, saygı, değer görme, tanınma, popülarite, ekonomik kazanç gibi pek çok maddi ve manevi kaybın yaşanması anlamına gelir. Özellikle ülkemiz başta olmak üzere akademik başarıya atfedilen bu önem akademik faaliyetler sırasında bireylerde strese neden olmaktadır. Bu durum bireylerin yaşadığı sınav kaygısı ve stres durumunu doğrudan etkilemektedir. Bununla birlikte kişinin kendi beklentileri dışındaki beklentiler öğrencilerde, sınava yönelik hedef oluşturmada kendi öznel değerlendirmelerinin yanı sıra anne-baba ve diğer yakın çevrelerinin beklentilerine göre hareket etme zorunluluğunda hissedebilirler. Bu da, sınava hazırlanan çocuk üzerinde ciddi bir akademik strese neden olabilmektedir. Literatürdeki bazı bulgular akademik stresin öğrencilerin akademik başarıları önündeki en büyük engel olduğunu ortaya koymaktadır. Bu olumsuz yansıma akademik başarı beklentisi ve akademik başarıya yüklenen anlamın yarattığı stresle baş etmeyi hayati derecede önemli hale getirmektedir. Bu stresle baş etmenin pek çok yolu söz konusudur. Bunlardan biri de kökleri Uzak Doğudaki Zen Budizm"inin mistik ve felsefi inanışına dayanan, bir ruh ve beden sağlığı yöntemi olarak kabul edilen bilinçli farkındalık (minfulness) yaklaşımıdır. Araştırma sonuçlarımız bilinçli farkındalığın, akademik başarıya yüklenen anlamın yarattığı stresle baş etmenin etkili bir yolu olduğunu ve öğrencilerin daha başarılı öğrenen bireyler olmalarına yardımcı olduğunu göstermiştir.

Yöntem: Araştırma Tarama modelinde olup literatür incelemesi şeklindedir. Araştırma Akademik başarı, stres ve bilinçli farkındalık alanında 2000 ile 2021 yılları arasında yapılmış ulusal ve uluslararası yapılmış çalışmalar ile bu çalışmalara dayanan ikincil kaynakları kapsamaktadır.

Bulgular: Araştırma bulguları; bilinçli farkındalığın, öğrencilerin daha başarılı öğrenen bireyler ve eğitim toplumunun daha sağlıklı ilişki kuran üyeleri olmalarına yardımcı olduğunu göstermektedir. Bilinçli farkındalık egzersizleri ile bazı beyin frekanslarında (özellikle alfa ve teta) elde edilen değerlerin; stres ve anksiyeteyi azalttığı, derin bir fiziksel rahatlama ve zihinsel netlik sağladığı, konuşma becerileri ile yaratıcı düşünceyi arttırdığı, beynin her iki yarı kümesini senkronize ettiği, ağrıyı azalttığı ve mutluluk hormonunun (endorfin) salınımını teşvik ettiği görülmüştür.

Sonuç: Bilinçli farkındalık Sanırım odaklanma kavramını kullanılmadan bilinçli farkındalığı açıklayabilmemiz oldukça zor görünüyor. Bilinçli farkındalık, odaklanma ile başarıya

yoğunlaştırmakta ve beynin ilgili kısmındaki kimyasal oranı düzenleyerek stresi azaltmakta bireyi öğrenmeye hazır hale getirmektedir. Bilinçli farkındalık beden ve zihin bütünlüğü sağladığından hem öğrenen hem de öğrendiğini performans yansıtabilen bireylerin yetişmesine katkı sunmaktadır. Ezcümle, bilinçli farkındalık, öğrencileri daha iyi öğrenenler ve eğitim kurumlarını daha iyi öğrenme toplulukları haline getirmek için etkili bir araç olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Bilinçli farkındalık, Akademik baĢarıya yüklenen anlam, akademik stres*

Bildiri No: PDR2021.000871 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Nuri Dicle, Sinop Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik Ve Psikolojik DanıĢmanlık Anabilim Dalı Dr. Öğr. Üyesi Osman Hatun, Sinop Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik Ve Psikolojik DanıĢmanlık Anabilim Dalı Doç. Dr. İbrahimDemirci, Sinop Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik Ve Psikolojik DanıĢmanlık Anabilim Dalı*

Investigation of the Professional Experiences of School Counselors

In this study, the gender, age, graduation program, unit, professional seniority, expectations from their professional life, the adequacy of the graduation program they received, the most guidance services they provided, the training and courses they received, individual / group counseling It is aimed to reveal their opinions about their experiences, the in-service training they need to take, the problems they encounter, the difficulties in the levels they work, suggestions to counselor candidates and trainers, suggestions for changes in the programs, and the prejudices they encounter. For this purpose, the phenomenological design, which is included in qualitative research, was used in the study. The study group of the research was determined by the criterion sampling method, which is one of the purposeful sampling methods, and consists of 35 Psychological Counselors working in public schools and The Center of Guidence and Research Center (RAM) affiliated to the Ministry of National Education in 7 different geographical regions. In order to collect the data, a semi-structured interview form consisting of 5 demographic questions and 13 questions arranged according to the opinions of 5 field experts was used. Online interviews were held with Psychological Counselors due to the Covid 19 Pandemic. The interviews were recorded. When the demographic characteristics of the study group are examined, it consists of 25 women and 10 men. 30 of them graduated from Psychological Counseling and Guidance Department and 5 of them graduated from other departments. 2 of them work in kindergarten, 11 in primary school, 12 in secondary school, 8 in high school and 2 in RAMs. After the audio recording of the interviews was made, the data coding phase was started. Psychological counselors participating in the study were coded as PD1, PD2, PD3, …. The content analysis technique, which is one of the qualitative data analysis techniques, was used in the study. As a result of the analyses, 5 main themes were determined, titled “Process of Adaptation to the Profession”, “Work Areas”, “Challenges Encountered”, “Prejudices” and “Suggestions for the Profession”. For the Vocational Adaptation Process Theme, the majority of Counselors stated that their professional life met their expectations and the needs of the field education they received. For the Work Areas Theme, the majority of Counselors stated that they have provided services of Educational, Career and Preventive Guidance. They frequently provided Individual Counseling before the pandemic, they rarely provided Group Counseling and frequently group guidance, Psycho-social Intervention Training, The Training of Copping with Addiction in their professional life. They stated that they received Short-Term Solution-Oriented Psychological Counseling, Tests and Uses, and E-Guidance Applications. For the The Theme of Challenges Encountered, the majority of the Counselors stated that they experienced deficiencies in correspondence, filing, legislation and e-guidance system during their professional career. They stayeted that they have communication problems with parents. Counselors stated that it is more difficult to work in secondary school compared to other levels. For the theme of prejudice, most of the counselors stated that other teachers and administrators approached them with prejudice. The theme of Vocational Suggestions consist of three sub-categories: career development, undergraduate education and professional

development needs. The findings were discussed and interpreted with the support of the literatüre, and suggestions were presented.

Keywords: *Counselor, professional adjustment, career development needs, phenomenological design*

Okul Psikolojik DanıÇmanlarının Mesleki Deneyimlerinin Ġncelenmesi

Bu çalışmada, Rehber Öğretmen kadrosunda görev yapan Psikolojik Danışmanların cinsiyet, yaş, mezun olduğu program, görev yaptığı birim, mesleki kıdem, mesleki yaşantılarından beklentileri, aldıkları alan eğitiminin yeterliliği, en fazla verdikleri rehberlik hizmetleri, aldığı eğitim ve kurslar, bireysel /grupla psikolojik danışma deneyimleri, almaları gereken hizmet içi eğitimler, karşılaştıkları sorunlar, çalışılan kademelerdeki zorluklar, psikolojik danışman adaylarına ve yetiştiren öğretim elemanlarına öneriler, programlarda değişiklik önerileri ile karşılaştıkları ön yargılar ile ilgili görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada nitel araştırmalarda yer alan olgu bilim (fenomenolojik) desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden kriter örnekleme yöntemiyle belirlenmiş olup 7 farklı coğrafi bölgede MEB'e bağlı devlet okullarında ve RAM'larda görev yapmakta olan 35 Psikolojik Danışmandan oluşmaktadır. Verilerin toplanması amacıyla 5 demografik sorudan ve 5 alan uzmanının görüşlerine göre düzenlenmiş 13 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Psikolojik Danışmanlar ile Covid 19 Pandemisi nedeniyle çevrimiçi görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Çalışma grubunun demografik özellikleri incelendiğinde, 25 kadın 10 erkekten oluşmaktadır. 30‟u Psikolojik Danışma ve Rehberlik bölümünden, 5‟i diğer bölümlerden mezun olmuştur. 2‟si anaokulunda, 11‟i ilkokulda, 12‟si ortaokulda, 8‟i lisede ve 2‟si RAM‟larda görev yapmaktadır. Görüşmelerin ses kayıt çözümü yapıldıktan sonra verilerin kodlanması aşamasına geçilmiştir. Çalışmaya katılan, psikolojik danışmanlar PD1, PD2, PD3, … olarak kodlanmıştır. Çalışmada nitel veri analiz tekniklerinden biri olan “içerik analizi” tekniği kullanılmıştır. Analizler sonucunda “Mesleğe Uyum Süreci”, “Çalışma Alanları”, “Karşılaşılan Güçlükler”, “Önyargılar” ve “Meslek İçin Öneriler” başlıklı 5 ana tema belirlenmiştir. Mesleğe Uyum Süreci Teması için, Psikolojik Danışmanların çoğunluğu meslek yaşantılarının beklentilerini, aldığı alan eğitiminin ihtiyaçlarını karşıladığını ifade etmiştir. Çalışma Alanları Teması için Psikolojik Danışmanların çoğunluğu, Eğitsel, Kariyer ve Önleyici Rehberliği çok fazla kullandıklarını, pandemi öncesinde Bireyle Psikolojik Danışmayı sıklıkla kullandıklarını, Grupla Psikolojik Danışmayı nadiren kullandıklarını, grup rehberliğini sıklıkla kullandıklarını, meslek yaşantısı içerisinde Psiko-sosyal Müdahale Eğitimi, Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi, Kısa Süreli Çözüm Odaklı Psikolojik Danışma, Testler ve Kullanımları, E-Rehberlik Uygulamaları aldıklarını belirtmiştir. Karşılaşılan Güçlükler Teması için Psikolojik Danışmanların çoğunluğu, meslek sürecinde yazışma, dosyalama, mevzuat ve e-rehberlik sistemi eksiklikleri yaşadıklarını, özellikle velilerle görüşmelerde sıkıntı yaşadıklarını, velilerde iletişim problemlerinin olduğunu, başta ortaokullar olmak üzere her kademede farklı zorlukların olduğunu söylemiştir. Önyargılar Teması için Psikolojik Danışmanların çoğunluğu, diğer öğretmenler ve yöneticiler tarafından odalarının olması, derse girmemeleri ve nöbet tutmamaları gibi bahanelerle kendilerine önyargılı davranıldığını, mobbing ile karşılaştıklarını, ellerinde sihirli bir değnek olduğunun düşünüldüğünü eklemiştir. Meslek İçin Öneriler Teması, kariyer gelişimine yönelik, lisans eğitimlerine yönelik, mesleki gelişim ihtiyacına yönelik üç alt kategoride toplanmıştır. Elde edilen bulgular literatür desteği ile tartışılarak yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik DanıÇman, mesleğe uyum, kariyer geliÇtirme ihtiyaçları, fenomenolojik desen*

Bildiri No: PDR2021.000873 **Sunum şekli:** Sanal Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Öğr. Gör. Dr. Gamze Mukba, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Öğr. Gör. Dr. AyÇegül Erçevik, Amasya Üniversitesi ArÇ.Gör. Dr. Murat Mukba, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi*

Qualitative Analysis of Nurses' Experiences during the Covid 19 Pandemic Period

Problem: In the studies conducted during the Covid-19 Pandemic period, it has been revealed that nurses, who are the health workers, experience intense stress, burnout, anxiety, depression, helplessness and PTSD reactions while continuing their profession. On the other hand, the researchers found that nurses exhibited positive self-coping styles; they stated that themes related to psychological and life adjustments and actions in the direction of altruism were obtained. In the light of previous studies, it is thought that what nurses experience cognitively and emotionally during the Covid-19 Pandemic period is important in terms of both their own psychological well-being and more functional services for patients. In this study, it is aimed to examine what nurses experience cognitively and emotionally during the Covid-19 Pandemic period.

Method: This study was carried out with nurses working in health institutions (state and private) in Van. In the research, the "questionnaire" technique, which constitutes the written form of the interview, was used as the qualitative research methods. The sample of the study was determined by the "easily accessible situation sampling" included in the purposeful sampling. In line with the purpose of the research, a questionnaire was prepared according to the semi-structured interview form approach created by the researchers used to reveal the experiences of the nurses working in health institutions during the Covid 19 pandemic period. The interview form approach (semi-structured interview), which is one of the qualitative research methods, includes questions or a list of topics to be discussed during the interview and is flexible. The data of the study were collected between November 2020 and January 2021, and a written consent form was obtained from each participant in the study. Content analysis was used in the analysis of the data.

Findings: According to the prominent emotions of nurses during the Covid-19 Pandemic process; the following themes have been found; "*feelings towards altruism*", "*feelings towards resilience*" and "*unpleasant feelings related to the phenomenon*". Under the theme of "*feelings towards altruism*", subcategories of "feeling of heroism", "feeling of nurse has nine lives", "feeling of loyalty", "feeling of helping people" and "feeling of self-sacrifice". While under the theme of "*feelings of resilience*", "sense of pride", "feeling of merit", "happiness" have been emerged; under the theme of "*unpleasant emotions related to the phenomenon*", "fear", "anxiety", "sadness", "anger", "stressful emotion", "psychological depression" come to the fore. The themes as "*living beings*", "*inanimate beings*", "*actional situations*", "*disasters*" and "*healing resources*" were obtained regarding the metaphorical meanings of the emotions experienced by nurses in this process. Under the theme of "*living beings*", "flower", "cactus", "mouse", "fish in aquarium", "bird with broken wing", "mother", "butterfly" etc. subcategories; under the theme of "*inanimate beings*", "pot", "robot", "cloud", "cherry stain", "balloon" etc. subcategories; under the theme of "*disasters*", subcategories as "earthquake", "flood" etc. were revealed. On the other hand, under the theme of "*actional situations*", "state of being in the abyss", "survival situation", "fighting an enemy", "drowning situation" etc. subcategories; among the "*healing sources*", "strong antibody" and

"syrup" subcategories were obtained. The themes of "*daily thoughts related to the virus*" and "*daily thoughts related to the profession*" were found as the thoughts that went through the minds of the nurses when they came to the hospital as healthcare workers. Under the theme of "*daily thoughts related to the virus*", "the thought of being caught by a virus today", "the thought of infecting my family/loved ones", "the thought that there may be a virus in the places I touch in the hospital", "the thought of whether I can overcome the virus with health" come to the fore. Under the theme of "*daily thoughts related to the profession*", the sub-categories of "whether it is going to be busy today" and "I am inadequate in many subjects" were obtained.
Results: As a result, in the light of the data obtained, it can be said that nurses experienced intense anxiety for themselves and their loved ones among their daily thoughts at work during the Covid 19 Pandemic period, and they experienced both worrying feelings about their profession and feelings of altruism.
Keywords: *Nurse, Covid 19, Emotions and thoughts during the pandemic process.*

HemĢirelerin Covid 19 Pandemi Sürecindeki Mesleki YaĢantılarının Nitel Olarak Ġncelenmesi

Amaç: Covid-19 Pandemi sürecinde yapılan çalışmalarda sağlık çalışanları arasında yer alan hemşirelerin mesleklerini sürdürürken yoğun stres, tükenmişlik, kaygı, depresyon, çaresizlik ve TSSB tepkileri deneyimledikleri ortaya çıkmıştır. Araştırmacılar buna karşın hemşirelerin olumlu yönde öz başa çıkma stilleri ortaya koyduklarını; psikolojik ve yaşam uyumlarına ve özgecilik yönünde eylemlere yönelik temalar elde edildiğini ifade etmişlerdir. Önceki çalışmalar ışığında hemşirelerin Covid-19 Pandemi sürecinde bilişsel ve duygusal olarak neler yaşadıklarının gerek kendi psikolojik iyi oluşları gerekse hastalara yönelik hizmetlerinin daha işlevsel olması açısından önem taşıdığı düşünülmektedir. Bu araştırmada Covid-19 Pandemi döneminde hemşirelerin bilişsel ve duygusal olarak neler yaşadıklarının incelenmesi amaçlanmaktadır.
Yöntem: Bu çalışma Van'da sağlık kuruluşlarında (devlet ve özel) çalışmakta olan hemşirelerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşmenin yazılı biçimini oluşturan "anket" tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın örneklemi ise amaçlı örneklem içerisinde yer alan "kolay ulaşılabilir durum örneklemesi" ile belirlenmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda sağlık kuruluşlarında görev yapmakta olan hemşirelerin Covid 19 pandemi sürecinde yaşantılarının ortaya çıkarılması amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu yaklaşımına göre hazırlanmış anket formundan yararlanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden olan görüşme formu yaklaşımı (yarı yapılandırılmış görüşme) görüşme sırasında üstünde durulacak soruları ya da konu listesini içermektedir ve esneklik taşımaktadır. Araştırmanın verileri, 2020 Kasım ayı ile 2021 Ocak ayı arasında toplanmıştır ve çalışmaya her bir katılım gösteren katılımcıdan yazılı onam formu edinilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır.
Bulgular: Hemşirelerin Covid-19 Pandemi sürecinde öne çıkan duyguları; "*özgecilik yönündeki duygular*", "*yılmazlık yönündeki duygular*" ile "*olguyla iliĢkili nahoĢ duygular*" temaları altında toplanmıştır. "*Özgecilik yönündeki duygular*" teması altında "kahramanlık duygusu", "hemşirenin dokuz canı varmış duygusu", "sadakat duygusu", "insanlara yardım etme duygusu" ve "fedakarlık duygusu" alt kategorileri bulunmuştur. "*Yılmazlık yönündeki duygular*" teması altında "gurur duygusu", "sevap kazandığı duygusu", "mutluluk"; "*olguyla iliĢkili nahoĢ duygular*" teması altında ise "korku", "endişe", "üzüntü", "öfke", "stresli duygu", "psikolojik çökkünlük" öne çıkmaktadır. Hemşirelerin bu süreçte yaşadıkları duyguların metaforik anlamlarına ilişkin ise "*canlı varlıklar*", "*cansız varlıklar*", "*eylemsel durumlar*", "*afetler*" ve "*Çift kaynakları*" temaları elde edilmiştir. "*Canlı varlıklar*" teması

altında “çiçek”, “kaktüs”, “deney faresi”, “akvaryumdaki balık”, “kanadı kırık kuş”, “anne”, “kelebek” vb. alt kategoriler; “*cansız varlıklar*” teması altında “saksı”, “robot”, “bulut”, “vişne lekesi”, “balon” vb. alt kategoriler; “*afetler*” teması altında ise “deprem”, “sel” vb. alt kategorileri bulunmuştur. “*Eylemsel durumlar*” teması altında “uçurumda olma durumu”, “hayatta kalma durumu”, “bir düşmanla savaşma durumu”, “suda boğulma durumu” vb. alt kategoriler; “*Gizli kaynakları*” arasında ise “güçlü antikor” ve “şurup” alt kategorileri elde edilmiştir. Hemşirelerin sağlık çalışanı olarak hastaneye geldiklerinde akıllarından geçen düşüncelere yönelik “*virüsle ilişkili günlük düşünceler*” ile “*meslekle ilişkili günlük düşünceler*” temaları bulunmuştur. “*Virüsle ilişkiligünlük düşünceler*” teması altında “bugün virüs kapma düşüncesi”, “aileme/ sevdiklerime virüs bulaştırma düşüncesi”, “hastanede dokunduğum yerlerde virüs olabilir düşüncesi”, “virüsü sağlıkla atlatabilir miyim düşüncesi” öne çıkmaktadır. “*Meslekle ilişkili günlük düşünceler*” teması altında ise “bugün yoğun olacak mı düşüncesi” ve “birçok konuda yetersizim düşüncesi” alt kategorileri bulunmuştur. **Sonuç:** Sonuç olarak elde edilen veriler ışığında hemşirelerin Covid 19 Pandemi sürecinde iş yerindeki günlük düşünceleri arasında kendileri ve sevdikleri için yoğun endişe yaşadıkları ve meslekle ilgili bir yandan kaygı verici duygular bir yandan da özgecilik yönünde duygular deneyimledikleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Hemşire, Covid 19, Pandemi sürecindeki duygu ve düşünceler.*

Bildiri No: PDR2021.000874 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Ruh Sağlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

*Doç. Dr. Murat Boysan, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Eşki, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi *Doç. Dr. Zekeriya Çam, MuŞ Alparslan Üniversitesi*

Relationships Between Fears of COVID-19, Cyberchondria, Intolerance of Uncertainty, and Obsessional Probabilistic Inferences: A structural equation model

The study was set out to explore the structural relationships between fears of COVID-19, cyberchondria, intolerance of uncertainty, and obsessional probabilistic inferences. The data were recruited online from a community population (n= 1049) subjected to a confirmatory factor analytic procedure. The structural model specified according to the previous findings in the literature showed that a general tendency to negative expectations in terms of probabilistic thinking was significantly associated with both COVID-19 fears and intolerance to uncertainty. Fears of COVID-19 was significantly associated with cyberchondria. Probabilistic thinking style and intolerance of uncertainty contributed to cyberchondria through fears of COVID-19 as well. We concluded that a tendency to engage in a probabilistic thinking style and intolerance to uncertainty seems to play role in the etiology of infection fears and cyberchondria.

Keywords: *fears of infection; health behaviors; online addiction; probabilistic thinking; health psychology*

COVID-19 Korkusu, Siberkondri, Belirsizliğe Tahammülsüzlük ve Obsesyonel Olasılıklı Çıkarım Arasındaki İlişkiler: Bir Yapısal Eşitlik Modeli

Bu araştırmada COVID-19 korkusu, siberkondri, belirsizliğe tahammülsüzlük ve obsesyonel olasılıklı çkarım arasındaki yapısal ilişkilerin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın verileri online formlar aracılığıyla sağlıklı toplum örnekleminden (n= 1049) elde edilmiştir. Elde edilen veriler faktör analizi işlemine tabi tutulmuştur. Araştırmada olulşturulan yapısal model, literatürde bu değişkenler arasındaki ilişkileri betimleyen araştırmalar temel alınarak oluşturulmuştur. Buna göre olasılıklı düşünmede genel olumsuz beklenti eğilimlerinin hem COVID-19 korkusu ile hem de belirsizliğe tahammülsüzlük ile istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler gösterdiği görülmüştür. Yine COVID-19 korkusunun siberkondri ile istatistiksel olarak anlamlı bir bağlantı gösterdiği görülmüştür. Ayrıca olasılıklı düşünme tarzı ve belirsizliğe tahammülsüzlük COVID-19 korkusu yoluyla siberkondriyi etkilemektedir. Özetle bu çalışmada, olasılıklı düşünme eğilimi ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün enfeksiyon korkuları ve siberkondrinin nedenleri konusunda rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Enfeksiyon korkusu; sağlık davranışları; online bağımlılık; olasılıklı düşünme; sağlık psikolojisi*

Bildiri No: PDR2021.000875 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Doç. Dr. Canan Demir Yıldız, MuŞ Alparslan Üniversitesi Lisansüstü Öğrencisi Bilal Demir, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi*

Provocation As a Type of Violence in The Workplace and Management

The aim of this study is to define and determine provocation in the workplace and to reveal and evaluate its possible effects in terms of employees, managers and work efficiency. In this context, it is aimed to define provocation, which is considered as a type of violence, to reveal its difference from other types of violence, and then to evaluate it in terms of employers, managers and organizations. When the literature is examined, it has been seen that there are very limited studies on provocation and no study has been found in the Turkish literature, and this has been an important starting point to fill the relevant gap in the literature. Because workplace violence can have devastating and expensive consequences, it is a major concern for employers and managers. The direct effects of workplace violence can be evaluated as injuries, medical costs and decreased productivity. At the same time, this situation can lead to low morale along with stress and fear in employees (Van Fleet & Van Fleet, 2012). In the workplace aggression literature, provocation is a situational factor (as opposed to an individual factor) that can lead to workplace aggression. Baron, "provocation includes physical or verbal attacks from other people – acts defined by the recipient as offensive in nature" (2004, p. 39). Gough (1999) suggested that the reaction to provocation may be reactions such as laughter or fear, as well as anger and aggression when the provocative action is thought to be harmful to the target of the provocation. Baron (2004) pointed out that most people are more likely to respond in some way when confronted with another's aggression. Anger that arises in response to a co-worker's provocative behavior can interfere with the target's ability to respond to provocation in ways that do not lead to discipline, i.e. maintain self-control and avoid violating organizational expectations regarding workplace aggression. Zillman (1988) suggested that when faced with anger and high arousal, a "cognitive deficit" may develop that allows inhibitions to be disrupted or even invalidated against an aggressive response (as cited in Lucero & Allen, 2014). As a result, the target may exhibit aggressive retaliatory behavior in response to provocation. The target's response may be the end of the provocation/revenge cycle, but this is not always the case. Baron (2004) has pointed out that there is a strong tendency for the aggressor to respond to the target's revenge with another aggressive action, possibly more violent than the previous offensive actions, thereby prolonging the offensive period. Therefore, good management of this process in the workplace is very important for the effectiveness of the organization and the morale and productivity of the employees.

Keywords: *Organization, violence, provocation, management*

İŞ Yerinde Bir Şiddet Türü Olarak Provokasyon ve Yönetimi

Bu çalışmanın amacı, iş yerinde provakasyonun tanımlanması, belirlenmesi ve işyerinde çalışanlar, yöneticiler ve iş verimi açısından olası etkilerinin ortaya koyulması ve değerlendirilmesidir. Bu bağlamda, bir şiddet türü olarak değerlendirilen provakasyonun tanımlanması, diğer şiddet türlerinden farkının ortaya koyulması ve daha sonra işveren, yönetici ve örgüt açısından değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Alanyazına bakıldığında, provakasyon konusunda çok sınırlı sayıda çalışma olduğu ve Türk alanyazınında herhangi bir

çalışmaya rastlanmadığı görülmüş ve bu durum literatürdeki ilgili boşluğu doldurmak için önemli bir çıkış noktası olmuştur. Çünkü işyerinde şiddet oldukça yıkıcı ve pahalı sonuçlar doğurabilir, bu nedenle işverenler ve yöneticiler için önemli bir endişe kaynağıdır. İşyerinde yaşanan şiddetin doğrudan etkileri ise yaralanmalar, tıbbi maliyetler ve üretkenliğin düşmesi olarak değerlendirilebilir. Aynı zamanda bu durum, çalışanlarda stres ve korku ile birlikte, moral düşüklüğüne yol açabilmektedir (Van Fleet & Van Fleet, 2012). İşyeri saldırganlığı literatüründe provokasyon, işyeri saldırganlığına yol açabilen (bireysel bir faktörün aksine) durumsal bir faktördür. Baron, "provokasyon, diğer insanlardan gelen fiziksel veya sözlü saldırıları içerir - alıcı tarafından doğası gereği saldırgan olarak tanımlanan eylemler" (2004, s. 39). Gough (1999), provokasyona verilen tepkinin gülme veya korku gibi tepkiler olabileceği gibi, provokatif eylemin provokasyonun hedefine zararlı olduğu düşünüldüğünde de öfke ve saldırganlığa yol açabileceğini ileri sürmüştür. Baron (2004) çoğu insanın, bir başkasının saldırganlığıyla karşı karşıya kaldığında, bir şekilde karşılık verme olasılığının yüksek olduğuna işaret etmiştir. Bir iş arkadaşının kışkırtıcı davranışına tepki olarak ortaya çıkan öfke, hedefin provokasyona disipline yol açmayacak şekillerde tepki verme becerisine müdahale edebilir, yani özdenetimini sürdürebilir ve işyeri saldırganlığına ilişkin kurumsal beklentileri ihlal etmekten kaçınabilir. Zillman (1988), öfke ve yüksek düzeyde uyarılma ile karşı karşıya kalındığında, saldırgan bir tepkiye karşı ketlenmelerin bozulmasına ve hatta geçersiz kılınmasına izin veren bir "bilişsel eksiklik" gelişebileceğini ileri sürmüştür (akt. Lucero & Allen, 2014). Sonuç olarak hedef, provokasyona tepki olarak saldırgan misilleme davranışı sergileyebilir. Hedefin tepkisi provokasyon/intikam döngüsünün sonu olabilir, ancak bu her zaman böyle değildir. Baron (2004), saldırganın hedefin intikamına muhtemelen önceki saldırgan eylemlerden daha şiddetli olabilecek başka bir saldırgan eylemle yanıt verme ve böylece saldırgan dönemi uzatma konusunda güçlü bir eğilim olduğuna işaret etmiştir. Dolayısıyla işyerinde bu sürecin iyi yönetilmesi, örgütün etkililiği ve çalışanların morali ve üretkenliği açısından oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *Örgüt, Şiddet, provakasyon, yönetim*

Bildiri No: PDR2021.000876 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Rehabilitasyon Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Doç. Dr. Yılmaz Mutlu, Muş Alparslan Üniversitesi*

The Relationship Between Mathematics Anxiety and Working Memory in the Context of Dyscalculic Children

Mathematics learning disability/dyscalculia is a specific learning disability like dyslexia. Dyscalculia can often be seen simultaneously with one or more conditions such as dyslexia, dyspraxia or ADHD (attention deficit hyperactivity disorder) (Capano, Minden, Chen, Schachar, & Ickowicz, 2008). Dyscalculia is defined as a multidimensional disorder resulting from deficiencies in the individual's numerical or arithmetic functioning at the behavioral, cognitive / neuropsychological and neural levels (Kaufman et al., 2013). In another definition, dyscalculia is expressed as an unexpectedly low performance in mathematics despite the absence of conditions such as mental retardation, sensory impairment, emotional disorder, socio-cultural and economic disadvantage and insufficient education (Büttner & Hasselhorn, 2011). The World Health Organization has defined developmental dyscalculia as a discrepancy between general intelligence and mathematical performance that cannot be explained by mental retardation, low social environment or inadequate education (WHO, 1992). Although the cause of dyscalculia is not yet known exactly, it is suggested that it results from reasons such as working memory deficiency or dysfunction of the neural area of the brain related to mathematics (Mutlu & Akgün, 2017). Individuals with dyscalculia are incapable of performing even very simple arithmetic operations. This negatively affects their daily quality of life (for example, they collect the price of two products while shopping or they have problems in finding direction, time management), and it causes many psychological problems such as anxiety, stress, fear and self-confidence problems in the individual. In addition to these, individuals with dyscalculia have high math anxiety and working memory deficiency. Studies in the field of educational psychology and neuroscience in the last two decades have reported important findings that high math anxiety is associated with working memory deficits. In this study, the relationship between higher mathematics anxiety and working memory in the context of individuals with dyscalculia is discussed in detail in the light of current findings.

Keywords: *Dyscalculia, Maths anxiety, Working memory*

Diskalkulik Çocuklar Bağlamında Matematik Kaygısı ve Çalışma Belleği İlişkisi

Matematik öğrenme güçlüğü/diskalkuli, disleksi gibi bir özel öğrenme güçlüğüdür. Matematik öğrenme güçlüğü sıklıkla disleksi, dispraksi veya DEHB (dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu) gibi bir veya daha fazla durumla birlikte eş zamanlı olarak görülebilir (Capano, Minden, Chen, Schachar ve Ickowicz, 2008). Diskalkuli, bireyin davranışsal, bilişsel / nöropsikolojik ve sinirsel düzeyde sayısal veya aritmetik işleyişindeki yetersizliklerden kaynaklanan çok boyutlu bir bozukluk olarak tanımlanmaktadır (Kaufman vd., 2013). Diğer bir tanımda diskalkuli, zekâ geriliği, duyu bozukluğu, duygusal bozukluk, sosyo-kültürel ve ekonomik dezavantajlılık ve yetersiz eğitim gibi durumların olmamasına rağmen öğrencinin matematikte beklenmeyen düşük bir performans sergilemesi durumu olarak ifade edilmektedir (Büttner ve Hasselhorn, 2011). Dünya sağlık örgütü ise gelişimsel diskalkuliyi; zekâ geriliği, düşük sosyal çevre veya yetersiz eğitim ile açıklanamayan, genel zekâ ile matematik performansı arasındaki bir tutarsızlık olarak açıklamıştır (WHO, 1992). Diskalkulinin nedeni

henüz tam olarak bilinmemekle beraber çalışma belleği yetersizliği veya beynin matematikle ilgili sinirsel alanının işlevsizliği gibi nedenlerden kaynaklandığı ileri sürülmektedir (Mutlu ve Akgün, 2017). Diskalkuliye sahip bireyler çok basit aritmetik işlemlerini bile yapmada yetersizdirler. Bu durum onların günlük yaşam kalitelerini olumsuz yönde etkilemekte (Örneğin alışveriş yaparken iki ürünün fiyatını toplamakta veya yön bulmada, zaman yönetiminde problemler yaşarlar), bireyde kaygı, stres, korku ve özgüven problemleri gibi birçok psikolojik sorunlara yol açmaktadır. Bunlarla beraber diskalkulik bireyler yüksek matematik kaygısına ve çalışma belleği yetersizliğe sahiptirler. Son yirmi yılda eğitsel psikoloji ve sinirbilim alanında yapılan çalışmalar yüksek matematik kaygısı ile çalışma belleği yetersizliğinin ilişkili olduğuna yönelik önemli bulgular raporlamaktadır. Bu çalışmada diskalkulik bireyler bağlamında yüksek matematik kaygısı ile çalışma belleği ilişkisi güncel bulgular ışığında detaylı olarak ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Diskalkuli, ÇalıĢma Bellei, Matematik Kaygısı*

Bildiri No: PDR2021.000877 **Sunum şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Doç. Dr. Yılmaz Mutlu, MuĞ Alparslan Üniversitesi*

Visual-Spatial Deficiency and Geometry Learning Difficulties in Children With Dyscalculia

Geometry has long been recognized as one of the most important forms of mathematical knowledge. Although geometry is included in all mathematics curricula in the world, it is reported in national assessments that many students have difficulties in learning geometry (OECD, 2007). Among the main reasons for the difficulties experienced in learning geometry are the teaching method, not using different materials in the teaching process, teachers' insufficient knowledge of geometry content, and turning verbal expressions into drawings without careful reading of verbal geometry problems (Sarı & Tertemiz, 2017; Ulusoy & Argün, 2019). In addition to the reasons for children's difficulties in learning geometry, two inadequacies specific to dyscalculic children can be mentioned. The first is that dyscalculic children may not be able to understand numbers (e.g., ordering numbers like 5>4), counting principles (e.g. cardinality - the last word label, like "Four," meaning the total number of counted objects) or arithmetic (e.g., "2+3= 5" in remembering) having a permanent difficulty in learning or understanding (Geary, 2006), and the second is that these children may have deficiencies in visuospatial skills (Geary, Hoard, Byrd-Craven, & DeSoto, 2004; Wilson & Swanson, 2001; Alloway, 2011; Mammarella et al., 2018; Guven & Argün; 2018). The situation in which the individual has difficulty in learning geometry due to deficiencies in spatial skills is defined as ageometria or ageometrisia by researchers. Ageometrisia or ageometria is used to describe a different form of dyscalculia as a barrier that prevents children from learning geometry (Berg, 1997; Shekhar, 2012 as cited in Plerou, 2014). Most of the studies on dyscalculia have focused on teaching counting and basic arithmetic skills. In this context, it can be stated that there are very limited studies on teaching geometry to children with dyscalculia. The main reason for this situation can be suggested as the difficulty of teaching geometry to a dyscalculic individual who lacks counting and arithmetic skills. In the current study, the components of geometry core knowledge, the role of visual-spatial memory/skills in learning geometry will be discussed, and the visual-spatial memory deficiencies and geometry performances of individuals with dyscalculia will be discussed.

Keywords: *Visual-spatial memory, dyscalculia, geometry learning difficulties*

Görsel-Uzamsal Beceriler Ve Diskalkulik Çocuklarda Geometri Öğrenme Güçlüğü

Geometri, uzun süredir matematiksel bilginin en önemli biçimlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Geometri dünyadaki tüm matematik müfredatlarına dahil edilmiş olmasına rağmen, ulusal değerlendirmelerde birçok öğrencinin geometri öğrenmede zorluklar yaşadığı bildirilmektedir (OECD, 2007). Geometri öğrenmede yaşanılan zorlukların başlıca nedenleri arasında öğretim yöntemi, öğretim sürecinde farklı materyallerin kullanılmaması, öğretmenlerin geometri alan bilgilerinin yeterli olmaması, sözel geometri problemlerinin özenle okunmadan sözel ifadelerin çizimlere çevrilmesi sayılabilir (Sarı ve Tertemiz, 2017; Ulusoy ve Argün, 2019). Çocukların geometri öğrenmede ifade edilen zorlanma nedenlerine ilave olarak diskalkulik çocuklara has iki yetersizlik durumundan bahsedilebilir. Birincisi diskalkulik çocukların sayı kavramlarını (örneğin, 5>4 gibi sayıların sıralanması), sayma ilkelerini (örneğin, kardinalite - son sözcük etiketi, "Dört" gibi, sayılan nesnelerin toplam

sayısı anlamına gelir) ya da aritmetiği (örneğin, “2+3=5” hatırlamada) öğrenme veya anlamada kalıcı bir güçlüğe sahip olmaları (Geary, 2006) durumu ve ikincisi ise bu çocukların çalışma belleği yetersizliği (Geary, Hoard, Byrd-Craven, ve DeSoto, 2004; Wilson ve Swanson, 2001) özelinde görsel uzamsal becerilerde yetersizliklere sahip olabileceğidir (Alloway, 2011; Mammarella vd., 2018; Guven ve Argün; 2018). Uzamsal becerilerdeki yetersizlikler nedeniyle bireyin geometri öğrenmede güçlük yaşaması durumu araştırmacılar tarafından ageometria veya ageometrisia olarak tanımlanır. Ageometresia veya ageometria, çocukların geometriyi öğrenmelerini engelleyen bir engel olarak diskalkulinin farklı bir formunu tanımlamak için kullanılmaktadır (Berg, 1997; Shekhar, 2012 akt. Plerou, 2014). Geometri öğrenme ile bilişsel yeterlilikler arasındaki ilişkiyi ele alan birçok çalışma, özellikle görsel-uzamsal becerilerin geometri öğrenmedeki rolü üzerinde durmuşlardır. Bu bağlamda yapılan çalışmalarda görsel-uzamsal becerilerin bir kişinin geometri ile ilgili faaliyetlerdeki başarısını belirlemede bir ölçüt olarak alınabileceğini aktarmaktadır. Mammarella, Giofrè, Ferrara ve Cornoldi (2012) zayıf görsel-uzamsal becerilere sahip küçük çocukların hem sezgisel geometri hem de görsel-uzamsal görevlerinde başarısız olduklarını belirlemişlerdir. Yine Hannafin, Truxau, Vermillion ve Liu (2008) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada uzamsal yetenekleri zayıf olan öğrencilerin, güçlü uzamsal yeteneklere sahip öğrencilere göre geometrideki akademik başarılarının daha kötü olduğu tespit edilmiştir. Diskalkuliye dair yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu sayma ve temel aritmetiksel becerilerin öğretimini konu edinmişlerdir. Bu bağlamda diskalkulik çocuklara geometri öğretimine dair araştırmalar oldukça sınırlı sayıda olduğu ifade edilebilir. Bu durumun temel nedeni olarak sayma ve aritmetik becerilerden yoksun olan bir diskalkulik bireye geometri öğretiminin zorluğu öne sürülebilir. Mevcut çalışmada geometri çekirdek bilgisinin bileşenlerine, görsel-uzamsal belleğin/becerilerin geometri öğrenmedeki rolüne değinilerek, diskalkulik bireylerin yaşadıkları görsel uzamsal bellek yetersizlikleri ve geometri performansları konuları ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Görsel-uzamsal beceriler, geometri öğrenme güçlüğü, diskalkuli*

Bildiri No: PDR2021.000880 **Sunum şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi Emel Genç, Bartın Üniversitesi*

An Integrated Approach to Family Therapy for Refugee Families

There is an increasing number of refugees who experience traumatic incidents during the persecution within their country of origin, migration, and resettlement process in the host countries. According to the United Nations High Commissioner for Refugees‟ report (2016), there are over 35,000,000 refugees, asylum seekers, and displaced and stateless people. Many of these victims have been traumatized in their own country in the context of war or political violence. Further, they forced migration and sought shelter in other countries, and were confronted with different cultures, and sets of sometimes very different norms and values, languages, and religions. Although resettlement seems to be the best option to protect and provide a safe environment, many refugees share experiences of forced displacement, adjustment stress to a new country, loss of resources, and history of trauma. During the relocation and upon arrival to the host country they continue to experience acculturation stressors, uprootedness, stigmatization, and discrimination (Kaplin et al., 2019) These factors and the absence of accurate treatment may exacerbate the adjustment problems as well as increase social isolation, insecurity, and mental health problems. While there are abundant trauma interventions such as trauma-focused cognitive-behavioral treatment, narrative exposure therapy, eye movement desensitization and reprocessing, and testimony therapy are offered to reduce post-traumatic stress symptoms, these approaches are not specifically developed for refugees and do not explicitly mention the role of culture applied trauma treatment. However, refugees seeking asylum in Western countries face not just trauma but also their own sets of challenges such as uncertainty regarding their legal status, possible discrimination, struggles with acculturation, loss of social status and support networks, and language barriers. Further, these treatment modalities failed including the families or communities to the therapy. Therefore, there is a need to develop or adopt a new and more effective integrative service for refugees and their unique needs. Thus, the effective treatment models should incorporate the aspects of culture and place emphasis on adapting or developing new intervention programs to meet the specific needs and backgrounds of refugee groups by including family or community in therapy. Due to the lack of effective trauma models for refugee families, this study offers an integrated family-based therapy approach, which is influenced by systemic, narrative, and narrative exposure approaches. The purpose of this is to give individuals a chance to share their experiences and thoughts while the others are listening so that all can be joined into a family narrative. Afterward, they would be able to construct a new narrative of their life story together.

Integrated Therapy Approach Phases

Phase 1 (Session 1-2). The phase of the therapy focuses on the diagnostic interview, psychoeducation, developing a working relationship, and helping the family feel safe. This phase also includes the normalization of the family‟s experience and an explanation of the mechanism of the therapeutic procedure.

Phase 2 (Session 3-4). This phase launches the narration of the life story starting at birth through the first traumatic event, with subsequent sessions engaging subsequent events. The purpose of this phase is that to explore types of traumatic events, and to take a birds-eye view of the family‟s life which allows distance and space to reflect on all the good and bad moments.

Phase 3 (Session 5-8). This phase focuses on telling the trauma story, exposure the trauma

and restructuring the story by employing narrative, and art therapy techniques. In this phase, family members will expose to the problem, then externalize the problem through art therapy directives. Once the family separates the problem from themselves, the therapist would assist them to reconstruct and be reauthor of their new story.

Phase 4 (Session 9-12). The aim of this phase is to narrate and reprocess the events in chronological order, then termination. This phase consists of the rereading and signing of families‟ narrative documents by discussing the future with the family. Therapist assists the family members to explore and discuss fears, hopes, goals, and expectations for living and the future, which would allow each member of the family to create new meanings of their story while recreating and reframing their past.

It is important to get a picture of a family and listen to each person‟s point of view to understand the complexity of the family system and tie together the family narrative, which can be helpful in strengthening the family members‟ ability to cope with their past trauma and adapt to society. While we believe this model could be applied in treating refugee families, further research is needed to investigate the effectiveness of this model.

Keywords: *Family therapy, narrative exposure, systematic therapy, refugee families, refugee trauma*

Bildiri No: PDR2021.000881 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Uzm. Psk. DanıŞman Salih Kaptan, Lefke Avrupa Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Behiye Akacan, Lefke Avrupa Üniversitesi*

Correlation of Internet Addiction In High School Students and Parental Attitude

The purpose of this study was to see whether there was a correlation of internet addiction in high school students and parental attitude. The study was done in the 2019-2020 academic year, in TRNC's (Turkish Republic of Northern Cyprus) provinces of Lefke, Lefkoşa, Mağusa and Girne and Güzelyurt on year 9, 10, 11, and 12 high school students. One class from each year was picked using a method called "stratified sampling". The selected 482 students were given 30 to 40 minutes to answer the survey. In the study to get information about the students, the surveys; "Internet Addiction survey", "Parental Attitude Survey" and "Personal Information Survey" were given to the students. The data obtained from the surveys were calculated using "SPSS Version 23.0". To verify the data dispersion, Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk tests were used. These tests showed that the dispersion was abnormal. In order to understand whether the data obtained in the study (p> .005) have significant differences, Mann Whitney test and Kruskal Wallis H test were applied. When considering gender, it was discovered that male participant experience stronger parental attitude than the female participants. When considering the education level of the parents no significant differences between parents" attitude and internet addiction was found. When considering the income level of the parents no significant differences between parents" attitude and internet addiction was also found.
To understand the correlation of parents" attitude and internet addiction, Spearman Correlation coefficient (r) test was done. The study result has shown that the correlation between parental attitude and internet addiction are meaningful and positive. However it was discovered that the correlation between the variables was weak.

Keywords: *Internet, Addiction. Parenting Attitude. Internet Addiction*

Lise Öğrencilerinin Anne Baba Tutumları ile İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi

Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ile anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bunun yanı sıra araştırmada lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ve anne baba tutumlarının bazı demografik değişkenler açısından farklılık durumları da ele alınmıştır. Araştırma örneklemini 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılı Güz döneminde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti"nde bulunan; Lefkoşa, Lefke, Girne, Mağusa ve Güzelyurt ilçesinde 9. 10. 11. Ve 12. Sınıfta öğrenim gören 482 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma „tabakalı örneklem" şekli kullanılarak yürütülmüştür. Her düzeyden 1 sınıf(şube) seçilmiştir. Araştırmanın modeli, ilişkisel tarama modelidir. Verileri toplamak amacıyla „İnternet Bağımlılık Ölçeği", „Anne Baba Tutum Ölçeği" ve „Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25. 0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını anlamak için Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermediği görülmüştür. Araştırma da istenen verilerin (p**>.005)** anlamlı farklılıkları olup olmadığını anlamak için Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Çalışmada cinsiyete bağlı olarak anne baba tutumları ve internet bağımlılık düzeyleri arasında bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Erkek

öğrencilerin; anne baba tutumları ve internet bağımlılık düzeyleri kız öğrencilerle karşılaştırıldığı zaman erkek öğrencilerin aile tutumlarının daha çok otoriter ve koruyucu olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha fazla sosyal izolasyon yaşadıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde ailelerin gelir düzeylerine göre; anne baba tutumlarının ve internet bağımlılık düzeylerinin birbirlerinden farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır. Yani öğrencilerin ailelerinin gelirlerinin hangi düzeyde olursa olsun birbirlerinden farklılık göstermediği görülmektedir. Araştırmada lise öğrencilerinin internet bağımlılığı ve anne baba tutumları arasında; anlamlı, pozitif ancak zayıf düzeyde birbirleri ile ilişkili oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *İnternet, Bağımlılık. Anne Baba Tutumu. İnternet Bağımlılığı*

Bildiri No: PDR2021.000883 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Kariyer Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**ArÇ. Gör. Betül Gökçe, Hacettepe Üniversitesi*

Career Counseling for Older Adults: A Literature Review

Problem: There are 703 million people aged 65 years or over worldwide, and in the next three decades, the number of old ages is projected to double to 1.5 billion in 2050. Parallel to the increasing rate of elderly population in the world, the old age population in Turkey is also rising. It is important to understand and define the problems of the aging population, which has increased in proportion to the rise in average life expectancy with the advancement of technology and developments in health services. The literature has shown that, the old ages has its own characteristics in biological, physiological, economic, social and psychological dimensions and older adults may experience problems in these areas. Hence, preventive and supportive psychosocial services offered for the problems that may be encountered by older adults, are significant. Increasing the guidance and psychological counseling services presented to elderly individuals is important for the social and psychological well-being of older adults. One of these guidance and psychological counseling services offered to older adults is career counseling. Because, together with the aging population, the "older worker" phenomenon comes to the fore, the problems faced by older adults in their career processes are important, and therefore, there is a need to investigate the career processes of elderly individuals. The aim of this study is to compile and present the information about the career counseling process for older adults in a holistic way.

Method: Literature review method aims to compile the scattered information in the literature in a holistic way and to establish a link between the subjects. In this study, old age people's general characteristics and career needs were presented and information on the theories that could be used in career counseling for elderly individuals were compiled, by using the literature review method.

Findings: Old age people may encounter problems in multiple dimensions, including social, communal, economic, biological, physiological, neurological and psychological. Besides, elderly individuals who are actively involved in working life and want to make a career change, may experience extra problems because of old ages. The literature review shows that, older individuals are described as a disadvantaged group and theories such as Super's Life-Span, Life-Space Career Theory, Social Cognitive Career Theory, The Theory of Work Adjustment, Career Construction Theory and Psychology of Working Theory can be used in the career counseling process.

Results: As a result of this research, it was seen that elderly individuals faced many stereotypes in their career processes and were exposed to age discrimination. Because of stereotypes and ageism, their well-being, working performance and physical health are negatively affected. Therefore, career counseling comes to the fore as guidance and psychological counseling service at the point of psychosocial development and well-being of elderly individuals. On the other hand, career counseling services presented to older adults are very limited, especially in Turkey. Thereby, it is important for psychological counselors to have information about career theories that can be used in career counseling with elderly

individuals and to offer career counseling services in accordance with the needs and characteristics of old age individuals.

Keywords: *older adults, career counseling, literature review*

İleri Yaş Bireylere Yönelik Kariyer Danışmanlığı: Bir Alanyazın Taraması

Amaç: Günümüzde dünya genelinde 65 yaş ve üzerinde 703 milyon insan bulunmaktadır ve gelecek otuz yıl içinde, ileri yaş birey sayısının iki kattan fazla artacağı ve 2050'de 1,5 milyarı aşacağı tahmin edilmektedir. Dünyada artan ileri yaş birey nüfus oranına paralel olarak Türkiye'deki nüfusun da arttığı görülmektedir. Teknolojinin ilerlemesi ve sağlık hizmetlerindeki gelişmelerle birlikte ortalama yaşam beklentisinin artmasıyla orantılı bir şekilde artış gösteren ve bu artışın devam edeceği tahmin edilen yaşlanan nüfusun sorunlarının anlaşılması ve tanımlanması dünya genelinde önem arz etmektedir. İlgili alanyazın incelendiğinde yaşlılık döneminin biyolojik, fizyolojik, ekonomik, sosyal ve psikolojik boyutlarda kendine özgü niteliklerinin olduğu ve ileri yaş bireylerin bu alanlarda sorunlar yaşayabildikleri görülmektedir. Dolayısıyla ileri yaş bireylerin karşılaşması muhtemel sorunlara yönelik sunulan önleyici ve destekleyici psiko-sosyal hizmetler önem arz etmektedir.. İleri yaş bireylere yönelik sunulan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin artırılması ileri yaş bireylerin sosyal ve psikolojik iyilik hali için önem arz etmektedir. İleri yaş bireylere sunulan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinden biri de kariyer danışmanlığıdır. Zira yaşlanan nüfus ile birlikte "yaşlı çalışan" olgusu gündeme gelmekte, ileri yaş yetişkinlerin kariyer süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar önem arz etmekte ve dolayısıyla ileri yaş bireylerin kariyer süreçlerinin araştırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı ise, ileri yaş bireylere yönelik kariyer danışmanlığı sürecine ilişkin bilgilerin derlenmesi ve bütüncül bir biçimde sunulmasıdır.

Yöntem: Alanyazın taraması yönteminde, literatürde dağınık bir şekilde bulunan bilgilerin bütüncül bir şekilde derlenmesi ve konular arasında bağ kurulması amaçlanmaktadır. Bu çalışmada alanyazın taraması yöntemi kullanılarak öncelikle ileri yaş bireylerin genel özellikleri ve kariyer ihtiyaçları sunulmuş, ardından ileri yaş bireylere yönelik kariyer danışmanlığında kullanılabilecek kuramlara ilişkin bilgiler derlenmiştir.

Bulgular: İleri yaş bireyler sosyal, toplumsal, ekonomik, biyolojik, fizyolojik, nörolojik ve psikolojik olmak üzere birden çok boyutta sorunla karşılabilmekte ve özellikle çalışma hayatında aktif şekilde yer alan ve kariyer değişikliği yapmak isteyen ileri yaş bireylerin ise içinde bulundukları yaşam dönemi ile ilişkili olarak ekstra sorun yaşamaları söz konusu olabilmektedir. Bu kapsamda ileri yaş bireylere yöenlik sunulan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinden biri olan kariyer danışmanlığı önem kazanmaktadır. İlgili literatür incelendiğinde ileri yaş bireyler bir dezavantajlı grup olarak nitelendirilmekte ve kariyer danışmanlığı sürecinde Super'in Yaşam Boyu-Yaşam Alanı Yaklaşımı, Sosyal Bilişsel Kariyer Kuramı, İş Uyumu Kuramı, Kariyer Yapılandırma Kuramı ve Çalışma Psikolojisi gibi kuramların kullanılabileceği görülmektedir.

Sonuç: Yapılan araştırma sonucunda ileri yaş bireylerin kariyer süreçlerinde olumlu ve olumsuz birçok kalıpyargı ile karşılaştıkları ve yaş ayrımcılığına maruz kaldıkları görülmüştür. Karşılaştıkları sorunlar ile birlikte ileri yaş bireylerin iyilik halleri, çalışma performansları ve fiziksel sağlıklarının olumsuz bir biçimde etkilendiği görülmüştür. Dolayısıyla ileri yaş bireylerin psikososyal yönden gelişmeleri ve iyilik hallerinin sağlanması

noktasında rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti olarak kariyer danışmanlığı ön plana çıkmaktadır. Öte yandan özellikle Türkiye‟de ileri yaş bireylere sunulan kariyer danışmanlığı hizmetlerinin çok sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Dolayısıyla psikolojik danışmanların ileri yaş bireylerle kariyer danışmanlığında kullanılabilecek kariyer kuramları hakkında bilgi sahibi olmaları ve kariyer danışmanlığı hizmetlerini ileri yaş bireylerin ihtiyaç ve özelliklerine uygun biçimde sunmaları önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: İleri yaş bireyler, kariyer danışmanlığı, alanyazın taraması

Bildiri No: PDR2021.000998 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Salih Şimşek, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Lisansüstü Öğrencisi Ömer Faruk Akbulut Necmettin Erbakan Üniversitesi*

Determining the Variables Predicting Problematic Internet Consumption of University Students

In this study, gender, mobile internet package, internet connection tool, internet connection method, monthly income, time spent on the internet, the level of negative effects of internet on quality of life, efforts to reduce time spent on the internet, time to endure without internet, and passive consumption, which can predict the problematic internet consumption levels of university students, were investigated in this study. level variables. The relational survey model, which is one of the quantitative research methods, was used in the research. 889 participants from 54 different universities participated in the research voluntarily. The Problematic Internet Consumption Scale, Internet Usage Profiles Scale and Personal Information Form developed by the researchers were used as data collection tools in the study. Ordinal Logistic Regression Analysis was used in the analysis of the data within the scope of the research. First, all the variables in the study were included in the regression analysis. In the analysis, it was seen that all variables explained 29.1% of the total variance in the problematic internet consumption levels of university students. As a result of the analysis, it was seen that the variables of time spent on the Internet, the level of negative effects of the Internet on the quality of life, the effort to reduce the time spent on the Internet, the time to endure the absence of the Internet and the level of passive consumption of the Internet significantly predicted the problematic Internet consumption of university students. In the second analysis, only the variables with significant predictors were included in the process. In this analysis, it was seen that the variables with significant predictors explained 28.3% of the total variance in the problematic internet consumption levels of university students. In addition, it was observed that there were significant differences between the problematic internet consumption levels of the students in the categories of these significant variables. The findings of the research were discussed in the light of the literature and various suggestions were made.

Keywords: *Problematic internet consumption, university students, internet usage profiles.*

Üniversite Öğrencilerinin Problemli İnternet Tüketimlerini Yordayan Değişkenlerin Belirlenmesi

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin problemli internet tüketimi düzeylerini yordayabilecek cinsiyet, mobil internet paketi, internete bağlanma aracı, internete bağlanma yöntemi, aylık gelir, internette geçirilen zaman, internetin yaşam kalitesini olumsuz etkileme düzeyi, internette geçirilen zamanı azaltma çabası, internetsizliğe katlanabilme süresi ve pasif tüketim düzeyleri değişkenlerini incelemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 54 farklı üniversiteden 889 katılımcı gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen Problemli İnternet Tüketimi Ölçeği, İnternet Kullanım Profilleri Ölçeği

ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma kapsamında verilerin analizinde Ordinal Lojistik Regresyon Analizi kullanılmıştır. İlk olarak araştırmadaki bütün değişkenler regresyon analizine dahil edilmiştir. Analizde, tüm değişkenlerin üniversite öğrencilerinin problemli internet tüketimi düzeylerindeki toplam varyansın %29.1‟ini açıkladığı görülmüştür. Analiz sonucunda internette geçirilen zaman, internetin yaşam kalitesini olumsuz etkileme düzeyi, internette geçirilen zamanı azaltma çabası, internetsizliğe katlanabilme süresi ve internet pasif tüketim düzeyi değişkenleri üniversite öğrencilerinin problemli internet tüketimlerini anlamlı olarak yordadığı görülmüştür. İkinci analizde ise yalnızca anlamlı yordayıcılığa sahip değişkenler sürece dahil edilmiştir. Bu analizde ise anlamlı yordayıcılığa sahip değişkenlerin üniversite öğrencilerinin problemli internet tüketimi düzeylerindeki toplam varyansın %28.3‟ünü açıkladığı görülmüştür. Ayrıca bu anlamlı değişkenlerin kategorilerinde yer alan öğrencilerin problemli internet tüketim düzeyleri arasında önemli farklar olduğu görülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgular alanyazın ışığında tartışılmış ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Problemli internet tüketimi, üniversite öğrencileri, internet kullanım profili.*

Bildiri No: PDR2021.000999 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum

Bildiri Konusu: Bağımlılık Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

**Prof. Dr. Erdal Hamarta, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Dr. Öğr. Üyesi Önder Baltacı, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Lisansüstü Öğrenvcisi Ömer Faruk Akbulut, Necmettin Erbakan Üniversitesi*

A Concept Study in Cyber Psychology: Susceptibility to Problematic Internet Use

In this research, the concept of sensitivity to problematic internet use, which is a concept that can be included in the field of cyber psychology, is to examine theoretically and to emphasize the place of this variable in the studies of preventing problematic internet use. The concept of sensitivity to problematic internet use can be defined as a concept that states that individuals are aware of the fact that they may encounter problems when they do not use the internet in a controlled and healthy way, and that they take precautions accordingly. It can be said that individuals who are sensitive to problematic internet use can take precautions to use the internet in a controlled and healthy way in their lives. Counselors, parents, teachers, policy makers, etc. It is thought that being sensitive to problematic internet use will enable them to realize the problem of problematic internet use and carry out preventive/protective studies to cope with this problem. Because sensitivity creates an awareness about the issue and includes taking action along with it.

Keywords: *Cyber psychology, problematic internet use, sensitivity.*

Siber Psikoloji Alanında Bir Kavram İncelemesi: Problemli İnternet Kullanımına Duyarlılık

Bu araştırmada, siber psikoloji alanında yer alabilecek bir kavram olan problemli internet kullanımına duyarlılık kavramını kuramsal olarak incelemek ve bu değişkeninin problemli internet kullanımını önleme çalışmalarındaki yerine vurgu yapmaktır. Problemli internet kullanımına duyarlılık kavramı, bireylerin interneti kontrollü ve sağlıklı bir şekilde kullanmadıklarında sorunlar ile karşılaşabileceklerinin farkında olmaları ve buna yönelik önlemler almalarını ifade eden bir kavram olarak tanımlanabilir. Problemli internet kullanımına ilişkin duyarlı olan bireyler, yaşamlarında interneti kontrollü ve sağlıklı bir şekilde kullanmak için önlemler alabilecekleri söylenebilir. Psikolojik danışmanların, ebeveynlerin, öğretmenlerin, politika yapıcıların vb. problemli internet kullanımına karşı duyarlı olmaları, problemli internet kullanımı sorununu fark etmelerine ve bu sorunla başa çıkabilmek için önleyici/koruyucu temelli çalışmalar yürütebilmelerine imkân sağlayabileceği düşünülmektedir. Çünkü duyarlılık, konuyla ilgili bir farkındalık oluşturmakta ve beraberinde harekete geçmeyi içermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Siber psikoloji, problemli internet kullanımı, duyarlılık*

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği

Korkutreis Mah. Necatibey Cad. No:20/12 06590 Çankaya/Ankara

Telefon ve Fax: +90 312 430 36 74

E-posta: genelmerkez@pdr.org.tr

Internet: www.pdr.org.tr

Bildiri No: PDR2021.000506 **Sunum Şekli:** Sanal Sunum
Bildiri Konusu: Aile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
**Dr. Öğr. Üyesi İdris Kaya, Gaziantep Üniversitesi*

Digital Parenting Self-Efficacy: Parents with a Children in Secondary School During the Covid 19 Pandemic Process

Problem: The aim of this study is to examine the digital parenting self-efficacy of parents who have children in secondary school and their children's screen usage habits during the Covid 19 pandemic process.

Method: Within the scope of the study, data were collected from a total of 126 individuals, 108 mothers and 18 fathers, aged between 28 and 50. As a data collection tool; a form developed by the researcher that evaluates the demographic characteristics of parents and their children's screen usage habits, and digital parenting self-efficacy scale consisting of three sub-dimensions: digital literacy, digital safety, and digital communication were used. Data were collected online due to pandemic conditions.

Findings: In this study, firstly, the screen usage time of the children during the pandemic process is examined, it has been reported by the parents that children use the screen an averagely four and a half hours per day ($\bar{x}$=4.30, Sd=1.98) for distance learning, and nearly four hours ($\bar{x}$=3.75; Sd=2.48) for non-educational purposes. In addition, parents stated that themselves use screen for nearly three hours a day ($\bar{x}$=2.80, Sd=1.67) apart from their work. When examining which digital devices used by children and their purpose of usage; tablet (54.8%), television (39.7%) and smartphone (40.5%) are the most frequently used tools, respectively; In terms of usage purposes, games (65.9%), watching videos (46.8%) and educational content (31.7%) come to the fore, respectively. Parents were asked to rate how useful and harmful digital technologies are for their children, from 0 to 10, it was found that those who evaluated it as beneficial ($\bar{x}$=4.57; Sd=2.32) were considerably lower than those who evaluated it as harmful ($\bar{x}$=7.25; Sd=2.40). When the level of differentiation of parents' digital parenting self-efficacy according to their parenting perceptions is examined; it has been determined that those who see themselves as democratic parents have the highest digital literacy scores, those who see themselves as overprotective have the lowest digital literacy scores, while digital safety and digital communication scores do not differ according to perceived parenting. When the relations between the variables are examined within the scope of the study; digital literacy and age (r= -.23; p< .05), number of children (r= -.27; p< .05) and children's screen usage time outside of distance education (r= -.18; p< .05) was found to be negatively correlated. On the other hand, a positive relationship was found between digital literacy and parental education level (r= .23; p< .05) and their perceptions of the benefits of digital technologies (r= .23; p< .05). No significant relationship was found between digital literacy and children's screen use time for distance education and parent screen time. While a significant relationship could not be determined between parents' self-efficacy of digital safety and their age, education level, screen time of their children and themselves, and the perception of benefit of digital technologies; There is a negative significant relationship between the number of children and the perception of digital safety self-efficacy (r= -.28; p> .05). There is not significant relationship between the digital communication self-efficacy of the parents and the variables examined within the scope of this research. Finally, no significant relationship was found between parents' perception of

the harms of digital technologies for their children and any dimension of digital parenting self-efficacy.

Results: Parental reports of children's screen use during the pandemic period are well of above the recommended screen time for children of this age. It is a remarkable result that despite the strong opinions of parents that digital technologies are harmful for their children, no significant relationship was found between the perception of harm related to digital technologies and digital parenting self-efficacy. This result shows that parents often perceive digital technologies as harmful, regardless of their level of digital parenting self-efficacy.

Keywords: *Digital parenting, self-efficacy, parent*

Dijital Ebeveynlik Öz Yeterliliği: Covid 19 Pandemi Sürecinde Ortaokulda Çocuğu Olan Ebeveynler

Amaç: Bu çalışmanın amacı Covid 19 pandemi sürecinde ortaokulda çocuğu olan anne babalarının dijital ebeveynlik öz yeterliliğini ve çocuklarının ekran kullanım alışkanlıklarını incelemektir.

Yöntem: Çalışma kapsamında yaşları 28 ile 50 arasında değişen 108'i anne, 18'i baba olmak üzere toplam 126 kişiden veri toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak; araştırmacı tarafından geliştirilen, anne babaların demografik özelliklerini, çocuklarının ekran kullanım alışkanlıklarını değerlendiren bir form ve dijital okuryazarlık, dijital güvenlik, dijital iletişim olmak üzere üç alt boyuttan oluşan dijital ebeveynlik öz yeterlik ölçeği kullanılmıştır. Veriler pandemi koşullarından dolayı dijital ortamda toplanmıştır.

Bulgular: Çocukların pandemi sürecinde ekran kullanım süreleri incelendiğinde günlük ortalama dört buçuk saat uzaktan eğitim ($\bar{x}$=4.30; Ss=1.98), dört saate yakın eğitim dışı amaçlarla ($\bar{x}$=3.75; Ss=2.48) ekran kullandıkları anne babalar tarafından bildirilmiştir. Bunun yanında anne babalar, kendilerinin iş dışında günlük üç saate yakın ($\bar{x}$=2.80; Ss=1.67) ekran kullandıklarını ifade etmişlerdir. Çocukların kullandıkları dijital cihazlar ve kullanım amacı incelediğinde; sırasıyla tablet (%54.8), televizyon (%39.7) ve akıllı telefon (%40.5) en sık kullanılan araçlar olurken; kullanım amaçlarına bakımından sırasıyla oyun (%65.9), video izleme (%46.8) ve eğitici yayınlar (%31.7) ön sıralarda gelmektedir. Çalışma kapsamında anne babalardan dijital teknolojileri çocukları için ne düzeyde yararlı ve zararlı gördüklerini 0 ile 10 arasında derecelendirmeleri istenmiş ve yararlı olarak değerlendirenlerin ($\bar{x}$=4.57; Ss=2.32) zararlı ($\bar{x}$=7.25; Ss=2.40) olarak değerlendirenlerden oldukça düşük kaldığı tespit edilmiştir. Anne babaların dijital ebeveynlik öz yeterliliklerinin ebeveynlik algılarına göre farklılaşma düzeyi incelendiğinde; kendini demokratik ebeveyn olarak görenlerin en yüksek, aşırı koruyucu olarak görenlerin ise en düşük dijital okuryazarlık puanına sahip oldukları, dijital güvenlik ve dijital iletişim puanlarının ise algılanan ebeveynliğe göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Çalışma kapsamında değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde ise; dijital okuryazarlık öz yeterliği ile yaş (r= -.23; p< .05), çocuk sayısı (r= -.27; p< .05) ve çocuklarının uzaktan eğitim dışı ekran kullanım süresi (r= -.18; p< .05) arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Diğer taraftan dijital okuryazarlık ile anne baba eğitim düzeyi (r= .23; p< .05) ve dijital teknolojilerin yararına ilişkin algıları arasında pozitif yönlü (r= .23; p< .05) bir ilişki tespit edilmiştir. Dijital okuryazarlık ile çocukların uzaktan eğitim amaçlı ekran kullanım süresi ve ebeveyn ekran kullanım süresi arasında anlamlı bir ilişki belirlenmemiştir. Ebeveynlerin dijital güvenlik öz yeterlik algıları ile yaş, eğitim düzeyi, çocuklarının ve kendilerinin ekran süresi ve dijital teknolojilerin yararına ilişkin algıları arasında anlamlı bir ilişki

belirlenemezken; çocuk sayısı ile dijital güvenlik arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki (r= -.28; p< .05) bulunmaktadır. Ebeveynlerin dijital iletişim öz yeterliliği ile araştırma kapsamında incelenen değişkenler arasında anlamlı bir ilişki belirlenememiştir. Son olarak anne babaların dijital teknolojilerin çocukları için zararlarına ilişkin algı ile dijital ebeveynlik öz yeterliğinin hiçbir boyutu arasında anlamlı bir ilişki belirlenmemiştir.

Sonuç: Çocukların pandemi döneminde ekran kullanım süresinde dair anne baba bildirimleri, bu yaş çocukları için önerilen ekran sürelerinin oldukça üzerindedir. Anne babaların dijital teknolojilerin çocukları için zararlı olduğuna dair güçlü kanaatlerine rağmen dijital teknolojilere ilişkin zarar algısı ile dijital ebeveynlik öz yeterliği arasında anlamlı bir ilişki belirlenmemiş olması dikkat çekici bir sonuçtur. Bu sonuç anne babaların kendini yeterli veya yetersiz algılama düzeyinden bağımsız olarak dijital teknolojileri çoğunlukla zararlı algıladıklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Dijital ebeveynlik, öz yeterlik, ebeveyn*

Bildiri No: PDR2021.000748 **Sunum Şekli:** Sözlü Sunum
Bildiri Konusu: Diğer
**Doç. Dr. Rahmi Saylık, Muş Alparslan Üniversitesi, Doç. Dr. Mustafa Uslu, Akdeniz Üniversitesi*

Effect of Neuroticism on the Contingency Learning

Problem. Neuroticism is a basic personality type characterized by a tendency to negative affect, anxiety, and emotional instability. Neuroticism has also been reported to be an important triggering factor for clinical anxiety and depression. It is considered to be a strong psychological factor due to its importance in terms of public health due to its strong psychobiological basis and 20% prevalence in the society. Therefore, high neuroticism seems to be an important predictor of our quality of life as it causes more problems in daily life.

Contingency learning refers to observations where people tend to learn about the statistical relationship between an event and the next outcome. It plays an active role in many processes such as decision making, attention, classification, and preference in our daily lives. A typical contingency learning task requires considering four event types that determine the overall relationship between two events. Allan (2004) defined Delta P (DP) as a measure that includes the number of times the clue is presented (C) and the result is presented (O). The general relationship can be obtained by taking the conditional probability of the outcome in the presence of the clue (A/A+B) and the conditional probability of the outcome in the absence of the clue (C/(C+D). DP ranges from -1 to +1, the correlation becomes more positive as the frequency of the clue and the result increases.

In the field of psychology, many independent theoretical and empirical studies have been conducted on both neuroticism and contingency learning domains. However, research on the relationship between neuroticism and contingency learning is limited. The aim of this study is to investigate the relationship between neuroticism, which is an important risk factor for individual and public health, and contingency learning, which is effective in almost every aspect of our daily life.

Method. In this study, we used the concepts related to neuroticism and neuroticism, as well as the concepts related to associative learning and associative learning, as keywords, using the systematic screening method. Our screening strategy covers the identification of concepts related to neuroticism and associative learning and their combinations.

Findings. Three theories about neuroticism have been found; stimulus-based model, attention control theory and dual control mechanism model. Macthintosh model, Rescorla and Wagner model related to associative learning were found. Two experimental studies were found that dealt with neuroticism and associative learning together. Apart from this, 3 independent studies, each separately examining cognitive processes related to neuroticism and associative learning, were examined. When these studies are evaluated together, it has been shown that neuroticism has a destructive effect on attention processes, while the relational learning process is managed by attention.

Results. Models of neuroticism have reported that when the task requires extensive use of attention or involves threatening stimuli, high levels of neuroticism will lead to increased physiological stress, which in turn will lead to non-task-related activities (anxiety), which will

lead to a disruption in the learning process. An effective contingecy learning, on the other hand, depends on the salience of stimuli, and this learning process requires participating in task-related activities and ignoring non-task-related activities that cause scarcity of attentional resources. However, previous experimental studies have reported that high levels of neuroticism destroy the associative learning process. This suggests that regardless of the emotionality of the stimuli, an associative learning task is sufficient to elicit the detrimental effect of neurotics. Combining these theoretical and empirical findings, it can be concluded that the use of negative emotional stimuli may lead to additional physiological stress associated with non-task-related activities that may exacerbate impairment in high neurotics compared to low neurotics.

Keywords: *Neuroticism, Contingency learning, Brain, Personality*

İlişkisel Öğrenmede Nörotisizmin Etkisi

Amaç. Nörotisizm, olumsuz duygulanım, endişe ve duygusal dengesizlik eğilimi ile tanımlanan temel bir kişilik tipidir. Nörotisizm aynı zamanda klinik kaygı ve depresyonun önemli bir tetikleyici faktörü olduğu bildirilmiştir. Güçlü psikobiyolojik temeli ve toplumdaki %20 yaygınlığı nedeniyle halk sağlığı açısından önemi nedeniyle güçlü bir psikolojik faktör olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle, yüksek düzeyde nörotiklik günlük yaşamda daha fazla soruna neden olduğu için yaşam kalitemizin önemli bir yordayıcısı gibi görünmektedir.

İlişkisel öğrenme, insanların bir olay ile sonraki sonuç arasındaki istatistiksel ilişkiyi öğrenmeye meyilli olduğu gözlemleri ifade eder. İlişkisel öğrenme günlük hayatımızda birçok karar verme, dikkat, sınıflama, tercih etme gibi süreçlerde etkin rol oynar. Tipik bir ilişkisel öğrenme görevi, iki olay arasındaki genel ilişkiyi belirleyen dört olay tipini göz önünde bulundurmayı gerektirir. Allan (2004), Delta P'yi (DP) ipucunun sunulma (C) ve sonucun sunulma (O) sayısını içeren bir ölçüm olarak tanımladı. Genel ilişki, ipucunun varlığında Sonucun koşullu olasılığı (A/A+B) ve ipucunun yokluğunda sonucun koşullu olasılığı (C/(C+D) alınarak elde edilebilir. Olaylar arasındaki korelasyon gibi ipucu ve sonuç arasındaki ilişkinin gücü bu iki koşullu olasılık arasındaki farktan anlaşılabilir. DP, -1 ile +1 arasında değişir, ipucu ve sonucun sıklığı arttıkça ilişki daha pozitif hale gelir. İpucu ve sonuç arasındaki ilişki bir birbirine zıtlaştıkça ilişki olumsuzluğa doğru gitmektedir (negatif olasılık).

Psikoloji alanında hem nörotisizm, hem de ilişkisel öğrenme alanları üzerinde bir çok bağımsız teorik ve ampirik çalışma yapılmıştır. Fakat, nörotisizm ve ilişkisel öğrenme arasındaki ilişkiye dair araştırmalar çok azdır. Bu çalışmanın amacı, birey ve toplum sağlığı açısından önemli bir risk faktörü olan nörotisizm ile günlük hayatımızın hemen hemen her alanında etkin olan ilişkisel öğrenme arasındaki ilişkiyi araştırmaktır.

Yöntem. Bu çalışmada sistematik tarama yöntemiyle nörotisizm ve nörotisizm ile ilişkili kavramlar ile birlikte ilişkisel öğreme ve ilişkisel öğrenme ile ilgili kavramları anahtar kelimeler olarak kullandık. Tarama stratejimiz nörotisizm ve ilişkisel öğrenme ile ilişkili kavramların tespiti ve bunların kombinasyonlarını kapsamaktadır.

Bulgular. Nörotisizm ile ilgili üç teori bulunmuştur bunlar; uyarıcı temelli model, dikkat kontrolü teorisi ve ikili kontrol mekanizması modeli. İlişkisel öğrenme ile ilgili Macthintosh modeli, Rescorla ve Wagner modeli bulunmuştur. Nörotisizm ve ilişkisel öğrenmeyi birlikte ele alan 2 deneysel çalışma bulunmuştur. Bunun dışında, nörotisizm ve ilişkisel öğrenme ile ilgili bilişsel süreçleri ayrı olarak inceleyen 3'er bağımsız çalışma incelenmiştir. Bu çalışmalar

birlikte değerlendirildiğinde, nörotisizmin dikkat süreçleri üzerindeki tahrip edici etkisinin olduğunu, ilişkisel öğrenme sürecinin ise dikkat tarafından yönetildiğini göstermiştir.

Sonuç. Nörotisizm ile ilgili modeller, görev kapsamlı bir dikkat kullanımını gerektirdiğinde veya tehdit edici uyaranları içerdiğinde, yüksek düzeyde nörotikliğin artan fizyolojik strese yol açacağını ve bunun da sırayla görevle ilgili olmayan faaliyetlere (endişe) neden olacağını, bu durumun öğrenme sürecinde bozulmaya yol açacağı bildirilmiştir. Etkin bir ilişkisel öğrenme ise uyaranların belirginliğine bağlıdır ve bu öğrenme sürecinin, görevle ilgili etkinliklere katılmayı ve dikkat kaynaklarının kıtlığına neden olan görevle ilgili olmayan etkinlikleri görmezden gelmeyi gerekli kılar. Bununla birlikte, önceki deneysel çalışmalar, yüksek düzeyde nörotisizm, ilişkisel öğrenme sürecini tahrip ettiğini rapor etmiştir. Bu, uyaranların duygusallığından bağımsız olarak, bir ilişkisel öğrenme görevinin, nörotiklerin zararlı etkisini ortaya çıkarmak için yeterli olduğunu göstermektedir. Bu teorik ve ampirik bulguları birleştirerek, olumsuz duygusal uyaranların kullanılmasının, düşük nörotiklere kıyasla yüksek nörotiklerde bozulmayı şiddetlendirebilecek görevle ilgili olmayan faaliyetlerle bağlantılı ek fizyolojik strese yol açabileceği sonucuna varılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Nörotisizm, İlişkisel öğrenme, Beyin, Kişilik*